MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tomáš Taraba
podpredseda vlády a
minister životného prostredia
Slovenskej republiky

Bratislava 25. septembra 2026
číslo spisu: 16174/2026-9
číslo záznamu: 75357/2026

R o z h o d n u t i e

Podľa § 61 v spojení s § 59 ods. 1 a 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a na návrh Osobitnej komisie ministra životného prostredia Slovenskej republiky pre konanie vo veciach rozkladov vo veciach posudzovania vplyvov na životné prostredie

zamietam

rozklady, ktoré podali:

Mestská časť Bratislava – Petržalka, so sídlom Kutlíkova 17, 851 02 Bratislava, zastúpená starostom Ing. Jánom Hrčkom, listom zo dňa 22. 07. 2026,

Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, so sídlom Primaciálne nám. 1, P. O. BOX 192, 814 99 Bratislava 1, listom zo dňa 23. 07. 2026,

Mestská časť Bratislava – Vrakuňa, so sídlom Šíravská 7, 821 07 Bratislava, zastúpená starostom JUDr. Ing. Martinom Kurucom, listom zo dňa 23. 07. 2026,

Občianske združenie Priatelia Zeme – SPZ, so sídlom 913 07 Haluzice 761, zastúpené predsedom Branislavom Moňokom, listom zo dňa 24. 07. 2026,

Občianske združenie Právo na pravdu, so sídlom Družstevná 69/2, 831 04 Bratislava – Nové Mesto, IČO: 55 720 013, listom zo dňa 25. 07. 2026,

Obec Rovinka, so sídlom Hlavná 350/95, 900 41 Rovinka, listom zo dňa 27. 07. 2026,

Mestská časť Bratislava – Nové Mesto, so sídlom Junácka 3216/1, 832 91 Bratislava, listom zo dňa 27. 07. 2026,

Ing. Zuzana Kocunová, trvale bytom Jurská 11, 831 02 Bratislava, listom zo dňa 27. 07. 2026,

Ing. Veronika Basta, trvale bytom Narcisová 32B, 900 41 Rovinka, listom zo dňa 28. 07. 2026, podaný aj z pozície zástupkyne verejnosti pre petíciu „NIE spaľovni nebezpečných odpadov v Slovnafte – chráňme naše zdravie a životné prostredie!“ s 18 722 podpismi občanov,

Mgr. Michal Kiča, trvale bytom Ševčenkova 31, 851 01 Bratislava, listom zo dňa 28. 07. 2026,

Mestská časť Bratislava – Ružinov, so sídlom Mierová 288/21, 827 05 Bratislava, listom zo dňa 28. 07. 2026,

Michal Sebíň, trvale bytom Osvetová 20, 821 05 Bratislava, listom zo dňa 28. 07. 2026,

Dorota Osvaldová, Lukáš Osvald, mal. Eliot Osvald (v zastúpení zákonnou zástupkyňou Dorotou Osvaldovou), Veronika Žoldošová, Richard Žoldoš, mal. Richard Žoldoš (v zastúpení zákonnou zástupkyňou Veronikou Žoldošovou), Veronika Šumcová, Michal Šumec, mal. Anna Šumcová (v zastúpení zákonnou zástupkyňou Veronikou Šumcovou), mal. Matej Šumec (v zastúpení zákonnou zástupkyňou Veronikou Šumcovou), trvale bytom Súmračná 1887/19A, 900 41

Rovinka (alebo Begóniová 28C, Bratislava – Vrakuňa, resp. Devatínová 58, 821 06 Bratislava), spoločne zastúpení advokátskou kanceláriou VERIONS, s. r. o., so sídlom Radvanská 5267/21, 811 01 Bratislava – Staré Mesto, IČO: 47 239 441, listom zo dňa 29. 07. 2026,

RNDr. Anna Zemanová, trvale bytom Koncová 25, 831 07 Bratislava, listom zo dňa 29. 07. 2026,

Občianske združenie Znepokojené matky, so sídlom Povraznícka 14, 811 05 Bratislava, IČO: 53 335 082, listom zo dňa 04. 08. 2026,

Marian Šumšala, trvale bytom Bebravská 13273/9, 821 07 Bratislava, listom zo dňa 06. 08. 2026 a jeho doplnením zo dňa 12. 08. 2026,

Občianske združenie GREENPEACE Slovensko, so sídlom Námestie SNP 490/35, 814 99 Bratislava – Staré Mesto, IČO: 36 069 086, v zastúpení advokátskou kanceláriou VERIONS, s. r. o., so sídlom Radvanská 5267/21, 811 01 Bratislava – Staré Mesto, IČO: 47 239 441, listom zo dňa 06. 08. 2026,

Mgr. Martin Hojsík, trvale bytom Podjavorinskej 7, 811 03 Bratislava, listom zo dňa 09. 08. 2026,

Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., so sídlom Prešovská 48, 826 46 Bratislava 29, IČO: 35 850 370, listom zo dňa 11. 08. 2026,

Ing. Veronika Fernandes, trvale bytom Jarná 1949/37, 900 41 Rovinka, listom zo dňa 13. 08. 2026,

Ing. Ladislav Hegyi, trvale bytom Palisády 47, 811 06 Bratislava, listom zo dňa 09. 08. 2026,

Ing. Eva Grejtáková, trvale bytom Fedinova 3a, 851 01 Bratislava, listom zo dňa 10. 08. 2026,

Občianske združenie Hrad – Slavín, so sídlom Myjavská 4456/18, 811 03 Bratislava – Staré Mesto, IČO: 42 126 894, listom zo dňa 13. 08. 2026,

proti záverečnému stanovisku Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, sekcie environmentálneho posudzovania a povoľovania, odboru posudzovania vplyvov na životné prostredie č. 4026/2026-11.1, 37015/2026 zo dňa 13. 07. 2026, ktoré ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) a § 54 ods. 2 písm. k) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, vydalo podľa § 37 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v spojení s § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, záverečné stanovisko, v ktorom súhlasí s realizáciou navrhovanej činnosti „Centrum energetického zhodnotenia odpadov“ vo variante č. 1 navrhovateľa SLOVNAFT, a. s., so sídlom Vlčie hrdlo 1, 824 12 Bratislava, IČO: 31 322 832, zapísaného v Obchodnom registri Mestského súdu Bratislava III, oddiel: Sa, vložka č. 426/B, v konaní zastúpeného spoločnosťou EKOCONSULT - enviro, a.s., so sídlom Miletičova 23, 821 09 Bratislava, IČO: 35 927 739

a

záverečné stanovisko Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, sekcie environmentálneho posudzovania a povoľovania, odboru posudzovania vplyvov na životné prostredie č. 4026/2026-11.1, 37015/2026 zo dňa 13. 07. 2026

potvrdzujem.

Odôvodnenie:

Navrhovateľ, spoločnosť SLOVNAFT, a.s., so sídlom Vlčie hrdlo 1, 824 12 Bratislava, IČO: 31 322 832, doručil dňa 23. 11. 2023 na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo životného prostredia SR“), sekciu posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „ministerstvo“) podľa § 22 podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom pre predmetné konanie podľa jeho prechodných ustanovení (ďalej len „zákon“) zámer navrhovanej činnosti „Centrum energetického zhodnotenia odpadov“ (ďalej len „navrhovaná činnosť“ alebo „CEZO“) vypracovaný podľa prílohy č. 9 zákona č. 24/2006 Z. z.

Ministerstvo listom č. 14518/2023-11.1.1/šm, 89698/2023, 89699/2023-int. zo dňa 29. 11. 2023 ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) v spojení s § 54 ods. 2 písm. k) zákona, upovedomilo podľa § 18 ods. 3 správneho poriadku, že podľa § 18 ods. 2 správneho poriadku dňom doručenia zámeru, t. j. dňom 23. 11. 2023, začalo správne konanie vo veci posudzovania predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Zámer bol zverejnený na webovom sídle ministerstva na adrese: https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/centrum-energetickeho-zhodnotenia-odpadov-.

Predmetom navrhovanej činnosti je vybudovanie nového zariadenia, Centra energetického zhodnotenia odpadov (CEZO) s počiatočnou projektovanou celkovou kapacitou 316 700 t/rok, ktorá bola neskôr v priebehu konania na základe požiadaviek verejnosti a dotknutých orgánov znížená o 30 % na celkovú kapacitu 220 000 t/rok, situovaného v Bratislavskom kraji, v okrese Bratislava II, v mestskej časti Bratislava – Ružinov, k. ú. Ružinov, v juhozápadnej časti existujúceho priemyselného areálu rafinérie Slovnaft na pozemkoch (konkrétne v rámci blokov 91, 92 a 93, primárne blok 92) vo vlastníctve navrhovateľa SLOVNAFT, a.s.. Zámer navrhovanej činnosti bol predložený v nulovom variante (Variant 0 – zachovanie súčasného stavu, t. j. nerealizovanie navrhovanej činnosti) a dvoch realizačných variantoch (Variant 1 – s čistením spalín pomocou suchého čistenia a selektívnej katalytickej redukcie (SCR); a Variant 2 – s čistením spalín pomocou suchého čistenia a selektívnej nekatalytickej redukcie (SNCR).

Navrhovaná činnosť predstavuje vybudovanie CEZO, ktoré bude pozostávať z prevádzky na dotriedenie vybraných vytriedených zložiek odpadu z komunálnej a priemyselnej sféry s projektovanou kapacitou 30 000 t/rok (zameranej najmä na zhodnocovanie plastových odpadov PP a PET) a zariadenia na energetické zhodnocovanie nebezpečného a ostatného odpadu činnosťou R1 podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon č. 79/2015 Z. z.“). Súčasťou technológie energetického zhodnocovania bude fluidná spaľovacia pec (CFB fluidný kotol), parný kotol (sálavá časť, konvekčná časť a ekonomizér), suchý viacstupňový systém čistenia spalín (reaktor s dávkovaním vápenných sorbentov, vstrekovanie aktívneho uhlia pre zachytávanie ortuti a dioxínov, tkaninový filter a cyklóny) a príslušné DeNOx technológie (SCR využívajúca 24% amoniakovú vodu vo Variante 1, resp. SNCR využívajúca močovinu vo Variante 2). Vyrobená vysokotlaková para bude privádzaná do parnej turbíny (navrhnutej ako kondenzačná odberová turbína) s generátorom na výrobu elektrickej energie a procesného tepla (pary) primárne pre priemyselné a technologické účely v rafinérii Slovnaft (čo umožní odstaviť doterajšiu spaľovňu kalov a znížiť spotrebu zemného plynu v podnikovej Teplárni). Alternatívne je navrhnutá možnosť dodávať teplo do

horúcovodnej siete mesta Bratislava a elektrinu do distribučnej siete. Výstavba sa uskutoční na celkovej ploche pozemkov 48 553 m² (s navrhovanou spevnenou plochou 18 670 m² a zastavanou plochou 19 100 m²) po asanácii existujúcich nevyužívaných priemyselných objektov na vybraných blokoch, pričom prevádzka bude plne integrovaná do energetických rozvodov a inžinierskych sietí areálu Slovnaft. Logistika dopravy počíta s napojením na nadradenú sieť (D4, R7, ulice Vlčie hrdlo a Lieskovská) a s využitím existujúcej železničnej vlečky s vybudovaním dvoch koľají, pričom sa predpokladá dovoz až cca 50 % odpadu ekologickou železničnou prepravou v špeciálnych stlačených a uzatvorených vakoch.

Podľa prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z. z. je navrhovaná činnosť zaraditeľná do nasledovných kategórií:

Kapitola 9. Infraštruktúra, položka č. 5 (Zneškodňovanie alebo zhodnocovanie ostatných odpadov v spaľovniach a zariadeniach na spoluspaľovanie odpadov), kde podľa časti A podlieha povinnému hodnoteniu.

Kapitola 9. Infraštruktúra, položka č. 7 (Zneškodňovanie alebo zhodnocovanie nebezpečných odpadov v spaľovniach a zariadeniach na spoluspaľovanie odpadov, alebo úprava, spracovanie a zhodnocovanie nebezpečných odpadov), kde podľa časti A podlieha povinnému hodnoteniu bez limitu.

Kapitola 2. Energetický priemysel, položka č. 13 (Ostatné priemyselné zariadenia na výrobu elektriny, pary a teplej vody, ak nie sú zaradené v položkách č. 1 – 4 a 12), kde pri projektovanom tepelnom výkone od 50 MW, v tomto posudzovanom prípade s plánovaným výkonom 117 MW, podlieha povinnému hodnoteniu podľa časti A.

Navrhovaná činnosť je zároveň zaradená aj do ďalších položiek prílohy č. 8, ktoré spadajú pod zisťovacie konanie (časť B), a to konkrétne: položka č. 14 kapitoly 2, Priemyselné zariadenia na vedenie pary, plynu a teplej vody – bez limitu; položka č. 6 kapitoly 9, Zariadenia na úpravu a spracovanie ostatných odpadov s kapacitou od 5 000 t/rok – uvažovaná triediaca linka s kapacitou 30 000 t/rok; položka č. 9 kapitoly 9 Sklady a priestory na nakladanie s nebezpečnými odpadmi od 10 t/rok; položka č. 10 kapitoly 9 Zhromažďovanie odpadov zo železných a neželezných kovov – bez limitu; položka č. 13 kapitoly 9 Nadzemné sklady s kapacitou ropy a petrochemických výrobkov od 100 t do 10 000 t a položka č. 15 kapitoly 9, Projekty budovania priemyselných zón vrátane priemyselných parkov – bez limitu.

K predloženému zámeru bolo doručených celkovo 26 písomných stanovísk. Tieto stanoviská zaslali dotknuté orgány štátnej správy, dotknuté samosprávy, povoľujúci orgán, rezortný orgán a dotknutá verejnosť, pričom v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. boli podkladom pre prerokovanie a určenie rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti.

Ministerstvo o konaní ústneho prerokovania rozsahu hodnotenia upovedomilo navrhovateľa, povoľujúci orgán, rezortný orgán, dotknutý orgán, dotknutú obec a ostatných účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. listom č. 6356/2024-11.1.1/šm, 10526/2024, 10527/2024-int. zo dňa 09. 02. 2024.

Prerokovanie rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti v súlade s § 30 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. sa uskutočnilo dňa 01. 03. 2024 o 10:00 hod. v budove Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky za účasti zástupcov navrhovateľa, zástupcov spracovateľa zámeru, zástupcov dotknutých samospráv a zástupcov dotknutej verejnosti

Na základe predloženého zámeru navrhovanej činnosti, doručených stanovísk podľa § 23 ods. 4 zákona č. 24/2006 Z. z. a po prerokovaní podľa § 30 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z., ministerstvo určilo rozsah hodnotenia navrhovanej činnosti listom č. 6356/2024-11.1.1/šm,

25582/2024, 25585/2024-int., 25583/2024-N zo dňa 08. 04. 2024 (ďalej len „rozsah hodnotenia“).

Pre ďalšie, podrobnejšie hodnotenie vplyvu navrhovanej činnosti ministerstvo v rozsahu hodnotenia určilo dôkladné zhodnotenie:

nulového variantu (stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila),

variantu č. 1 s čistením spalín prostredníctvom suchého čistenia a selektívnej katalytickej redukcie (SCR) a

variantu č. 2 s čistením spalín prostredníctvom suchého čistenia spalín a využitia selektívnej nekatalytickej redukcie (SNCR), ktorý bol riešený v zámere navrhovanej činnosti, modifikovaného na základe výsledkov štúdií a hodnotení požadovaných v rámci špecifických požiadaviek tohto rozsahu hodnotenia.

Na základe rozsahu hodnotenia vypracovala správu o hodnotení podľa § 31 ods. 1 až 4 zákona č. 24/2006 Z. z. spoločnosť EKOCONSULT – enviro, a. s., so sídlom Miletičova 23, 821 09 Bratislava, IČO: 35 927 739 (ďalej ako „správa o hodnotení“).

Súčasťou správy o hodnotení sú aj nasledovné odborné prílohy a štúdie:

- Príloha č. 1: Dispozičná schéma,
- Príloha č. 2: Dopravno-kapacitné posúdenie (Dopravné napojenie pre Centrum energetického zhodnotenia odpadov WTE – Slovnaft), vypracovala spoločnosť AFRY CZ s.r.o., organizačná zložka Slovensko (október 2024),
- Príloha č. 3: Akustická štúdia (Hlukové posúdenie), vypracoval EnA CONSULT Topoľčany, s.r.o., Ing. Vladimír Plaskoň (október 2024),
- Príloha č. 4: Zvozová štúdia – Centrum energetického zhodnotenia odpadov SLOVNAFT, a.s., vypracovala spoločnosť EKOCONSULT-enviro, a.s.,
- Príloha č. 5: Rozptylová štúdia znečisťujúcich látok emitovaných z prevádzky SLOVNAFT, a.s., vypracovala spoločnosť ARPenviro, s.r.o. (november 2024),
- Príloha č. 6: Klimatická štúdia, vypracovala spoločnosť ARPenviro, s.r.o. (november 2024),
- Príloha č. 7: Primerané hodnotenie vplyvu plánovaného projektu „Centrum energetického zhodnotenia odpadov areál Slovnaft“ na sústavu Natura 2000, vypracovala spoločnosť Geobotany s. r. o. (december 2024),
- Príloha č. 8: Hodnotiaca správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (HIA), vypracovala MUDr. Jindra Holíková (december 2024),
- Príloha č. 9: Súlad s BAT,
- Príloha č. 10: Technologická schéma,
- Príloha č. 11: Doplňujúce informácie,
- Príloha č. 12: Predbežný zoznam odpadov.

V rámci doplňujúcich informácií k správe o hodnotení podľa § 35 ods. 5 zákona č. 24/2006 Z. z. doručil navrhovateľ na ministerstvo nasledujúce doplňujúce štúdie:

- „Dodatok k rozptylovej štúdii znečisťujúcich látok emitovaných z prevádzky SLOVNAFT, a.s., Porovnanie so SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ)

2024/2881“, spracovateľ ARPenviro, s.r.o. – Ing. A. Popovičová, PhD., LL.M., Bc. S. Oláš, D. Gschweng, august 2025 (ďalej len „dodatok o porovnaní so smernicou č. 2024/2881“),

- „Rozptylová štúdia znečisťujúcich látok emitovaných z prevádzky SLOVNAFT, a.s., Porovnanie vplyvu Centra energetického zhodnotenia odpadu (CEZO) pri pôvodnej a pri zníženej spracovateľskej kapacite o 30% na kvalitu ovzdušia“, spracovateľ ARPenviro, s.r.o. – Ing. A. Popovičová, PhD., LL.M., Bc. S. Oláš, D. Gschweng, september 2025 (ďalej len „doplnená rozptylová štúdia“),

- „Dodatok ku klimatickej štúdii: Centrum energetického zhodnotenia odpadov CEZO – SLOVNAFT, a.s.“, spracovateľ ARPenviro, s.r.o. – Ing. A. Popovičová, PhD., LL.M., Mgr. D. Lelkes, Bc. D., Bc. S. Oláš, Mgr. M. Balšan, august 2025 (ďalej len „dodatok ku klimatickej štúdii“)

- „Hodnotiaca správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie zámeru Centrum energetického zhodnotenia odpadov (Bratislava – Slovnaft)“, spracovateľ MUDr. J. Holíková, september 2025 (ďalej len „doplnená štúdia HIA“).

Navrhovateľ podľa § 31 zákona č. 24/2006 Z. z. predložil prvú verziu správy o hodnotení dňa 23. 12. 2024. Nakoľko táto správa nebola po formálnej a obsahovej stránke vypracovaná plne v súlade s určeným rozsahom hodnotenia, ministerstvo ju vrátilo navrhovateľovi na doplnenie a predloženie v lehote platnosti rozsahu hodnotenia listom č. 6790/2025-11.1/šm; 5437/2025 zo dňa 07. 02. 2025. Doplnenú správu o hodnotení, vypracovanú podľa prílohy č. 11 zákona č. 24/2006 Z. z., predložil navrhovateľ dňa 07. 03. 2025.

Ministerstvo listom č. 6790/2025-11.1/šm, 14963/2025, 14964/2025-int. zo dňa 18. 03. 2025 predložilo účastníkom konania a dotknutým subjektom správu o hodnotení na zaujatie stanoviska podľa § 33 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z.. Zároveň ju podľa § 33 ods. 2 zákona zverejnilo dňa 18. 03. 2025 na svojom webovom sídle na adrese: https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/centrum-energetickeho-zhodnotenia-odpadov-.

Ministerstvo súčasne požiadalo dotknuté obce – Hlavné mesto SR Bratislavu a Mestskú časť Bratislava – Ružinov, aby v súlade s § 34 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. zabezpečili informovanie verejnosti a v spolupráci s navrhovateľom verejné prerokovanie navrhovanej činnosti.

Dotknutá obec, mesto Bratislava, v spolupráci s navrhovateľom oznámila listom č. MAGS OEaTI 51704/2025-145132 zo dňa 31. 03. 2025 podľa § 34 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z., že verejné prerokovanie navrhovanej činnosti sa uskutoční 16. 04. 2025 o 10.00 h v Justiho sieni Primaciálneho paláca (prízemie), na adrese Primaciálne námestie 1, Bratislava.

Verejné prerokovanie navrhovanej činnosti prebehlo dňa 16. 04. 2025 v budove Magistrátu Hlavného mesta SR Bratislavy. Záznam z verejného prerokovania navrhovanej činnosti, spolu s prezenčnou listinou, doručila dotknutá obec na ministerstvo elektronicky dňa 05. a 06. 05. 2025.

K správe o hodnotení bolo v súlade s § 35 zákona doručených celkovo 31 písomných stanovísk, z toho 11 stanovísk dotknutých orgánov a 20 stanovísk dotknutej verejnosti.

Nakoľko zo stanovísk doručených k správe o hodnotení vyplynuli konkrétne pripomienky a požiadavky, ministerstvo listom č. 6790/2026-11.1/šm, 27326/2026 zo dňa 20. 05. 2025 požiadalo navrhovateľa podľa § 35 ods. 5 zákona č. 24/2006 Z. z. o poskytnutie doplňujúcich informácií. Požadované doplňujúce informácie, ktorých súčasťou bolo podrobné vyjadrenie k doručeným stanoviskám, doručil navrhovateľ na ministerstvo dňa 09. 09. 2025. Ich súčasťou bolo vyhodnotenie kapacitného variantu – zníženia projektovanej kapacity zariadenia o 30 % (z pôvodných 316 700 t/rok na výsledných 220 000 t/rok) so spresneným zložením odpadového mixu:

- 118 000 t/rok zmesový komunálny odpad,
- 77 000 t/rok priemyselný odpad,
- 25 000 t/rok nebezpečný odpad (primárne vlastné kaly z čistiarne MB ČOV).

Súčasťou tohto podania bolo aj korigovanie a vyjasnenie informácií k ochranným pásmam a rešpektovaniu výškových obmedzení Letiska M. R. Štefánika Bratislava. Najvyšší bod navrhovanej stavby (60 m vysoký komín SO 22, t. j. cca 194,4 m n. m. Bpv) totiž plne rešpektuje výškové obmedzenie ochranného pásma letiska, ktorého prekážková plocha je určená v rozmedzí nadmorských výšok 235,58 – 255,22 m n. m. Bpv. V rámci doplňujúcich informácií navrhovateľ doručil aj aktualizovanú Hodnotiacu správu na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (HIA) vypracovanú MUDr. Jindrou Holíkovou (september 2025), Dodatok č. 1 a Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii (ARPenviro, s.r.o., september 2025) a Dodatok ku klimatickej štúdii (september 2025).

Odborný posudok k navrhovanej činnosti podľa § 36 zákona č. 24/2006 Z. z. vypracovala na základe určenia ministerstva listom č. 6790/2025-11.1/šm, 61249/2025 zo dňa 30. 10. 2025 spoločnosť EKOS PLUS s. r. o., so sídlom Zámocké schody 2/A, 811 01 Bratislava, IČO: 31 392 547, zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie pod číslom 28/2000-OPV-PO (ďalej len „spracovateľ posudku“).

Odborný posudok č. EIA-01/2026 bol doručený na ministerstvo dňa 05. 02 2026.

Ministerstvo listom č. 4026/2026-11.1/šm, 14639/2026 zo dňa 13. 03. 2026, podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku oznámilo účastníkom konania, že účastníci konania a zúčastnené osoby majú možnosť, aby sa pred vydaním rozhodnutia mohli vyjadriť k jeho podkladom i k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie, a to v lehote do 10 pracovných dní odo dňa doručenia upovedomenia, pričom do spisu bolo možné nahliadať počas celého konania o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

K uvedenej výzve bolo na ministerstvo doručených 15 vyjadrení účastníkov konania.

V rámci procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie využilo možnosť nazerať do spisov podľa § 23 správneho poriadku 8 účastníkov konania vrátane navrhovateľa a dotknutej obce.

Dňa 13. 07. 2026 ministerstvo vydalo záverečné stanovisko č. 4026/2026-11.1, 37015/2026 (ďalej ako „záverečné stanovisko, príp. „rozhodnutie““), v ktorom rozhodlo, že súhlasí s realizáciou navrhovanej činnosti, pričom za odporúčaný variant na realizáciu určilo Variant č. 1 (suché čistenie spalín a selektívna katalytická redukcia - SCR) za predpokladu dodržania podmienok a opatrení uvedených v kapitole VI.3 tohto záverečného stanoviska.

Záverečné stanovisko bolo dňa 14. 07. 2026 zverejnené na webovom sídle Ministerstva životného prostredia SR, na adrese: https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/centrum-energetickeho-zhodnotenia-odpadov-.

Proti záverečnému stanovisku boli doručené v zákonom stanovenej lehote rozklady, ktoré podali:

1. Mestská časť Bratislava – Petržalka, so sídlom Kutlíkova 17, 851 02 Bratislava, listom zo dňa 22. 07. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 1“),

2. Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, so sídlom Primaciálne nám. 1, P. O. BOX 192, 814 99 Bratislava 1, listom zo dňa 23. 07. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 2“),

3. Mestská časť Bratislava – Vrakuňa, so sídlom Šíravská 7, 821 07 Bratislava, listom zo dňa 23. 07. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 3“),

4. Občianske združenie Priatelia Zeme – SPZ, so sídlom 913 07 Haluzice 761, listom zo dňa 24. 07. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 4“),

5. Občianske združenie Právo na pravdu, so sídlom Družstevná 69/2, 831 04 Bratislava – Nové Mesto, IČO: 55 720 013, listom zo dňa 25. 07. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 5“),

6. Obec Rovinka, so sídlom Hlavná 350/95, 900 41 Rovinka, listom zo dňa 27. 07. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 6“),

7. Mestská časť Bratislava – Nové Mesto, so sídlom Junácka 3216/1, 832 91 Bratislava, listom zo dňa 27. 07. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 7“),

8. Ing. Zuzana Kocunová, trvale bytom Jurská 11, 831 02 Bratislava, listom zo dňa 27. 07. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 8“),

9. Ing. Veronika Basta, trvale bytom Narcisová 32B, 900 41 Rovinka, listom zo dňa 28. 07. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 9“),

10. Mgr. Michal Kiča, trvale bytom Ševčenkova 31, 851 01 Bratislava, listom zo dňa 28. 07. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 10“),

11. Mestská časť Bratislava – Ružinov, so sídlom Mierová 288/21, 827 05 Bratislava, listom zo dňa 28. 07. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 11“),

12. Michal Sebíň, trvale bytom Osvetová 20, 821 05 Bratislava, listom zo dňa 28. 07. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 12“),

13. Dorota Osvaldová, Lukáš Osvald, mal. Eliot Osvald (v zastúpení zákonnou zástupkyňou Dorotou Osvaldovou), Veronika Žoldošová, Richard Žoldoš, mal. Richard Žoldoš (v zastúpení zákonnou zástupkyňou Veronikou Žoldošovou), Veronika Šumcová, Michal Šumec, mal. Anna Šumcová (v zastúpení zákonnou zástupkyňou Veronikou Šumcovou), mal. Matej Šumec (v zastúpení zákonnou zástupkyňou Veronikou Šumcovou), všetci trvale bytom Súmračná 1887/19A, 900 41 Rovinka (alebo Begóniová 28C, Bratislava – Vrakuňa, resp. Devätinová 58, 821 06 Bratislava), spoločne v zastúpení advokátskou kanceláriou VERIONS, s. r. o., so sídlom Radvanská 5267/21, 811 01 Bratislava – Staré Mesto, IČO: 47 239 441, listom zo dňa 29. 07. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 13“),

14. RNDr. Anna Zemanová, trvale bytom Koncová 25, 831 07 Bratislava, listom zo dňa 29. 07. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 14“),

15. občianske združenie Znepokojené matky, so sídlom Povraznícka 14, 811 05 Bratislava, IČO: 53 335 082, listom zo dňa 04. 08. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 15“),

16. Marian Šumšala, trvale bytom Bebravská 13273/9, 821 07 Bratislava, listom zo dňa 06. 08. 2026 (vrátane doplnenia zo dňa 12. 08. 2026) (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 16“),

17. Občianske združenie GREENPEACE Slovensko, so sídlom Námestie SNP 490/35, 814 99 Bratislava – Staré Mesto, IČO: 36 069 086, v zastúpení advokátskou kanceláriou VERIONS, s. r. o., so sídlom Radvanská 5267/21, 811 01 Bratislava – Staré Mesto, IČO: 47 239 441, listom zo dňa 06. 08. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 17“),

18. Mgr. Martin Hojsík, trvale bytom Podjavorinskej 7, 811 03 Bratislava, listom zo dňa 09. 08. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 18“),

19. Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., so sídlom Prešovská 48, 826 46 Bratislava 29, IČO: 35 850 370, listom zo dňa 11. 08. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 19“),

20. Ing. Veronika Fernandes, trvale bytom Jarná 1949/37, 900 41 Rovinka, listom zo dňa 13. 08. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 20“),

21. Ing. Ladislav Hegyi, trvale bytom Palisády 47, 811 06 Bratislava, listom zo dňa 09. 08. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 21“),

22. Ing. Eva Grejtáková, trvale bytom Fedinova 3a, 851 01 Bratislava, listom zo dňa 10. 08. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 22“),

23. Občianske združenie Hrad – Slavín, so sídlom Myjavská 4456/18, 811 03 Bratislava – Staré Mesto, IČO: 42 126 894, listom zo dňa 13. 08. 2026 (ďalej ako „podávateľ rozkladu č. 23“)

(všetci spolu ďalej aj ako „podávatelia rozkladov“).

Podávateľ rozkladu č. 1 uvádza nasledovné dôvody podania rozkladu.

Bod 1: Nesúlad napadnutého Záverečného stanoviska s ustanoveniami § 3 ods. 3 písm. a) bod 1 zákona č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ zákon č. 305/2018 Z. z.“ alebo „Lex Žitný ostrov“) v spojení s § 2 písm. v) zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (Vodný zákon) (ďalej len „vodný zákon“) a nedostatočné materiálne vyhodnotenie vyjadrenia dotknutej mestskej časti v dôsledku neúplne zisteného skutočného stavu veci.

Podávateľ rozkladu č. 1 zásadne nesúhlasí s právnym názorom ministerstva, podľa ktorého sa na CEZO nevzťahuje zákaz výstavby nových priemyselných zdrojov v Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Žitný ostrov z dôvodu, že zo samotného CEZO nebudú priamo do prostredia vypúšťané priemyselné odpadové vody s prioritnými nebezpečnými látkami. Podávateľ rozkladu č. 1 zdôrazňuje, že projekt nemožno posudzovať izolovane. Ide o priestorové a technologické rozšírenie existujúceho priemyselného areálu rafinérie Slovnaft, a.s., ktorý ako celok preukázateľne napĺňa definíciu jestvujúceho priemyselného zdroja podľa Vodného zákona. Schválením projektu tak ministerstvo povolilo rozšírenie kapacity veľkého priemyselného zdroja znečisťovania priamo v najhodnotnejšej vodohospodárskej oblasti, čo je v priamom rozpore s preventívnym charakterom ochrany tohto územia podľa zákona č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „č. 305/2018 Z. z.“) (Lex Žitný ostrov).

Podkladové materiály (správa o hodnotení aj odborný posudok) trpia závažnou procesnou neúplnosťou, nakoľko neobsahujú žiadnu kvalitatívnu bilanciu znečisťujúcich látok pre priemyselné odpadové vody z procesu spaľovania a čistenia. Bez takejto expertnej predikcie nebolo možné materiálne vyhodnotiť dopad na areálovú čistiareň odpadových vôd (ČOV) a recipient Dunaj.

Keďže až cca 89 % celkovej kapacity CEZO (195 000 ton ročne zo zníženej kapacity 220 000 t/r) má slúžiť pre externých pôvodcov, sústreďovanie masívnych objemov odpadov z celého západoslovenského regiónu (vrátane nebezpečného odpadu z celého územia SR) uprostred CHVO Žitný ostrov výrazne zvyšuje permanentné havarijné a ekologické riziko v lokalite.

Odsunutie preukázania súladu s vecnými zákazmi a limitmi podľa § 16a vodného zákona až do nadväzujúcich fáz povoľovania (stavebné a integrované konanie) označila mestská časť za nesprávny procesný postup, keďže tieto kľúčové otázky mali byť meritórne uzavreté už v štádiu posudzovania vplyvov na životné prostredie.

2. Nesprávne právne posúdenie veci a vnútorná rozpornosť napadnutého Záverečného stanoviska pri vyhodnotení požiadavky účastníka konania na garantovanie domáceho pôvodu odpadov

Podávateľ rozkladu č. 1 namieta, že ministerstvo v odôvodnení rozhodnutia výslovne uznáva, že domáci pôvod odpadu je kľúčovým predpokladom pre celkovú environmentálnu obhájiteľnosť projektu . Zároveň však ministerstvo odmietlo premietnuť túto podmienku ako záväznú do výroku rozhodnutia s odkazom na európsky princíp voľného pohybu tovaru. Podávateľ rozkladu č. 1 namieta, že ak neexistuje právna záruka, nebude možná žiadna reálna kontrola nad pôvodom odpadov v budúcnosti . To otvára cestu pre nekontrolovaný dovoz odpadov (vrátane nebezpečných) zo zahraničia, pričom dopravné a emisné dopady takéhoto tranzitu neboli v procese podľa zákona č. 24/2006 Z. z. vôbec preskúmané .

3. Nedostatočné vyhodnotenie socio-ekonomických vplyvov a poplatkov obcí

Podávateľ rozkladu č. 1 namieta, že proces posudzovania vplyvov na životné prostredie úplne opomenul vyhodnotenie ekonomických dopadov na rozpočty samospráv a občanov . Zvozový región pre komunálny odpad je definovaný cez 4 kraje západného Slovenska. Preprava do vzdialenej Bratislavy vytvorí dodatočný logistický a finančný tlak na obce pri tvorbe ich VZN o miestnych poplatkoch za odpad . Ak obce z ekonomických dôvodov odmietnu odpad do CEZO odovzdávať, ohrozí to stabilitu materiálových tokov a dlhodobú vyťaženosť plánovanej kapacity . V spise úplne absentuje rámcová analýza tejto ekonomickej zraniteľnosti.

4. Formálne a vecné rozpory v podkladových štúdiách

Podávateľ rozkladu č. 1 poukazuje na vnútornú nekonzistentnosť doručenej Zvozovej štúdie, ktorá na jednej strane uvádza, že odpad „takmer v celom objeme končí na skládkach odpadov“, no v inej časti uvádza, že priemerná miera skládkovania v danom zvozovom regióne je na úrovni 42 % (čo nepredstavuje ani polovicu vyprodukovaného objemu).

Podávateľ rozkladu č. 2 žiada, aby odvolací orgán z dôvodu porušenia viacerých ustanovení zákona č. 24/2006 Z. Z. a správneho poriadku napadnuté záverečné stanovisko zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie

Podávateľ rozkladu č. 2 vo svojom rozklade namieta procesné pochybenia prvostupňového orgánu, nedodržanie predpísanej štruktúry odôvodnenia a nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

Podávateľ rozkladu č. 2 namieta procesné pochybenia a nenaplnenie zákonného obsahu odôvodnenia (§ 37 ods. 5 zákona č. 24/2006 Z. z. v spojení s Prílohou č. 12).

Podávateľ rozkladu č. 2 namieta, že hoci sa na strane 100 Záverečného stanoviska uvádza, že odôvodnenie akceptovania a neakceptovania písomných stanovísk doručených k Správe o hodnotení (SoH) je uvedené v kapitole VII.2, v tejto kapitole vyjadrenia k jednotlivým stanoviskám k SoH úplne absentujú (nachádzajú sa tam len vyjadrenia k vyjadreniam k podkladom rozhodnutia doručeným na konci procesu).

V kapitole VII.2 úplne chýba vyjadrenie ministerstva k písomnému stanovisku Hlavného mesta č. MAGS OEaTI 51704/2025-145125 zo dňa 22. 04. 2025.

Hoci sa zmienka o stanovisku Hlavného mesta nachádza v kapitole III.4 na strane 58 Záverečného stanoviska, ministerstvo sa nevysporiadalo so všetkými v ňom uplatnenými pripomienkami — prvostupňový orgán úplne opomenul vyhodnotiť a uviesť vyjadrenie k pripomienke mesta v časti „Ochrana prírody a krajiny, ÚSES“.

Podávateľ rozkladu č. 2 namieta nedodržanie Prílohy č. 12 k zákonu č. 24/2006 Z. z., nenaplnenie predpísaného obsahu kapitoly VII.2 a v dôsledku toho porušenie § 37 ods. 5 zákona č. 24/2006 Z. z., čo zakladá nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

Podávateľ rozkladu č. 2 namieta absenciu procesného rozhodnutia o akceptovaní/neakceptovaní pripomienok a chýbajúce odôvodnenie.

Podávateľ rozkladu č. 2 namieta, že Záverečné stanovisko neobsahuje pre každú pripomienku jednoznačné rozhodnutie o jej akceptovaní alebo neakceptovaní spolu s riadnym zákonným odôvodnením.

Podávateľ rozkladu č. 2 vo svojom stanovisku zo dňa 22. 04. 2025 požadovalo: „v zariadení zhodnocovať výlučne odpady pochádzajúce z podniku Slovnaft, a. s. a odpad vyprodukovaný na území zvozovej oblasti Západného Slovenska a úmerne tomu žiadame znížiť kapacity CEZO“. MŽP SR namiesto jednoznačného procesného rozhodnutia a odôvodnenia túto pripomienku iba okomentovalo konštatovaním, že kapacita bola v podmienkach časti VI.3 znížená na 220 000 t/rok, čo je podľa mesta procesne nepostačujúce, neurčité a mätúce.

Podávateľ rozkladu č. 2 z dôvodu vytýkaných procesných pochybení a nepreskúmateľnosti navrhlo, aby odvolací orgán napadnuté Záverečné stanovisko v celom rozsahu zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Podávateľ rozkladu č. 3 o svojom rozklade zotrváva na svojom nesúhlasnom stanovisku k zámeru CEZO Slovnaft a uplatňuje nasledujúce hlavné námietky a výhrady.

1. Ignorovanie kumulatívnych vplyvov existujúcich záťaží (Hodnotenie „vo vákuu“)

Podávateľ rozkladu č. 3 zásadne namieta, že predložená dokumentácia nehodnotí kumulatívny vplyv už existujúcich záťaží, ale posudzuje projekt izolovane, akoby existoval vo vákuu.

Vrakuňa, rovnako ako susedné Podunajské Biskupice, už v súčasnosti dlhodobo trpí vážnymi environmentálnymi, zdravotnými a sociálnymi dôsledkami nahromadených priemyselných a ekologických záťaží v regióne. Medzi tieto kľúčové zdroje patrí samotný petrochemický závod Slovnaft, mestská spaľovňa odpadov OLO (ZEVO), plánované logistické centrá a neslávne známa Vrakuňská skládka chemického odpadu.

Umiestnenie ďalšieho stacionárneho zdroja znečisťovania do tohto prostredia ešte viac zaťaží už dnes kritický stav životného prostredia a reálne ohrozí zdravie ľudí.

2. Negatívne vplyvy na kvalitu ovzdušia, verejné zdravie a kvalitu života

Namieta, že navrhovaná činnosť predstavuje závažné riziko pre zdravie a komfort obyvateľov žijúcich v bezprostredne dotknutej oblasti.

Obavy vyvolávajú najmä emisie toxických látok, zápach a jemné prachové častice vznikajúce pri prevádzke spaľovne a manipulácii s odpadmi, pričom akýkoľvek ďalší stacionárny zdroj znečisťovania v takto zaťaženom území považuje za neakceptovateľný

3. Zhoršenie už tak kritickej dopravnej situácie

Podávateľ rozkladu č. 3 namieta, že dovoz stoviek tisíc ton odpadov pre potreby spaľovne nepopierateľne vyvolá masívne zvýšenie intenzity ťažkej nákladnej dopravy na lokálnych komunikáciách.

Podávateľ rozkladu č. 3 a má vážne obavy z negatívnych dopadov tohto nárastu na plynulosť a bezpečnosť premávky v mestskej časti. Námietky smerujú k tomu, že prejazdy veľkého počtu nákladných automobilov po lokálnej cestnej sieti preťažia križovatky a prinesú obyvateľom ďalší hluk a exhaláty z výfukových plynov.

4. Ohrozenie Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Žitný ostrov

Podávateľ rozkladu č. 3 vníma situovanie veľkokapacitnej prevádzky spracúvajúcej nebezpečný odpad priamo v CHVO Žitný ostrov ako veľmi vysoké a neprijateľné riziko pre strategické zásoby podzemných vôd. Žitný ostrov predstavuje najvýznamnejšiu zásobáreň pitnej vody v strednej Európe. Akékoľvek zlyhanie technológie, únik nebezpečných látok pri skladovaní alebo havárie pri manipulácii s priemyselným a nebezpečným odpadom môžu mať pre kvalitu podzemných vôd v tejto zraniteľnej lokalite nezvratné a fatálne následky.

4. Pachové zaťaženie a zníženie komfortu bývania

Obyvatelia Vrakune sú už v súčasnosti vystavení obťažujúcemu zápachu, ktorý je generovaný prevádzkami rafinérie Slovnaft.

Dlhodobé vystavenie týmto nepríjemným pachom preukázateľne znižuje celkovú kvalitu života, pohodu a komfort bývania obyvateľov v okolí Slovnaftu. Umiestnenie novej spaľovne odpadov v susedstve obytných zón toto negatívne vnímanie a záťaž pre komunitu iba umocní.

5. Manipulácia s toxickým popolom, popolčekom a škvárou

V procese spaľovania vzniknú tisícky ton vysoko nebezpečných pevných rezíduí (popolček, popol a filtračný koláč z čistenia spalín), ktoré v sebe koncentrujú ťažké kovy a perzistentné organické látky (POPs).

Podávateľ rozkladu č. 3 uplatňuje vážne pochybnosti a obavy ohľadom celkovej bezpečnosti pri manipulácii, prevoze, materiálovom zhodnocovaní či zneškodňovaní týchto toxických zvyškov tak, aby bolo spoľahlivo vylúčené akékoľvek sekundárne ohrozenie obyvateľstva a kontaminácia prostredia.

Na základe týchto dôvodov podávateľ rozkladu č. 3 navrhol, aby odvolací orgán po preskúmaní napadnuté záverečné stanovisko v celom rozsahu zrušil alebo zmenil.

Podávateľ rozkladu č. 4 má za to, že keďže prevádzka spaľovne nebezpečných odpadov bezprostredne susedí s obytnou zónou, považuje za neprípustné, aby ministerstvo akceptovalo správu o hodnotení bez adekvátneho posúdenia síce krátkodobých, ale extrémne koncentrovaných únikov pri poruchách a nábehoch technológie.

1. Námietky z hľadiska odpadového hospodárstva, kapacity a princípu blízkosti

Podávateľ rozkladu č. 4 namieta, že predložená zvozová štúdia uvažuje s dovozom odpadov zo širokej a neúmerne vzdialenej oblasti západného Slovenska, vrátane lokalít vzdialených viac ako 100 až 170 km (napr. Považská Bystrica ~170 km, Levice ~150 km, Trenčín a Partizánske ~130 km). To priamo popiera princíp nakladania s odpadom čo najbližšie k miestu jeho vzniku a zbytočne zvyšuje uhlíkovú stopu spojenú s prepravou.

Lokácia na okraji Bratislavy, v tesnej blízkosti už existujúcej mestskej spaľovne OLO – ZEVO (ktorá plánuje navýšenie kapacity zo 163 500 ton na 180 000 ton ročne), je nevhodná. Keďže v Bratislave miera recyklácie stúpa (v súčasnosti 39 %) a množstvo zmesového komunálneho odpadu klesá, OLO bude pre vyťaženie svojej kapacity samo potrebovať zvoz z priľahlých okresov (Pezinok, Malacky, Senec). Vytvorenie ďalšej obrovskej kapacity (aj po znížení na 220 000 t/rok) vyvolá nežiaduci tlak na prísun odpadov a ohrozí ciele recyklácie a predchádzania vzniku odpadov v celom regióne.

Podávateľ rozkladu č. 4 namieta, že ministerstvo v konaní vôbec nevzalo do úvahy spoluspaľovanie tuhých alternatívnych palív (TAP), ktoré sa vyrábajú úpravou komunálneho odpadu a dajú sa energeticky zhodnotiť v existujúcich cementárňach v regióne (Rohožník s kapacitou cca 300 000 t, Horné Srnie s cca 60 000 t a Ladce s cca 80 000 t). Po zavedení povinnej úpravy komunálnych odpadov pred skládkami na Slovensku cementárne tieto kapacity dokážu plne absorbovať, čím odpadá potreba budovania novej spaľovne.

Umiestnenie na samom okraji západného Slovenska (v tesnej blízkosti štátnych hraníc) považuje Podávateľ rozkladu č. 4 za logisticky nezmyselné a neefektívne pre zváženie odpadov zo štyroch krajov.

2. Námietky voči metodike Klimatickej štúdie a vplyvu na zmenu klímy

Projekt je v navrhovanom rozsahu v priamom rozpore so záväzkom SR dosiahnuť do roku 2050 uhlíkovú neutralitu. Uhlíková intenzita spaľovní odpadov (množstvo CO_2 na jednotku vyrobenej energie) je až 2x vyššia než priemerná intenzita v elektrickej sieti EÚ a 1,5x vyššia ako energia vyrobená priamo z fosílnych palív.

Podávateľ rozkladu č. 4 namieta vážne metodické pochybenia a podhodnotenie emisií CO_2. Pôvodná Klimatická štúdia vykazovala obrovskú chybu, kedy emisie CO_2 podhodnotila na cca 26 000 t/rok. Autori totiž nesprávne prepočítali plánovanú výrobu elektriny (168 000 MWh) priamo na energetickú hodnotu paliva, čím fiktívne uvažovali so 100 % účinnosťou premeny. Po oprave v Dodatku ku klimatickej štúdii emisie reálne vzrástli takmer štvornásobne na 86 000 až 103 000 ton CO_2 ročne v závislosti od účinnosti kondenzačnej prevádzky.

V štúdii bol pre výpočet úspory použitý zastaraný a neprimerane vysoký emisný faktor elektroenergetického mixu SR z roku 2023 (0,358 kg CO_2/kWh), ktorý nezohľadňuje prudký pokles emisií v sieti dnes a po roku 2030, kedy bude CEZO v prevádzke.

Štúdia tendenčne porovnáva klimatické vplyvy navrhovanej činnosti výlučne so skládkovaním bez predchádzajúcej úpravy odpadov. Úplne ignoruje a neporovnáva projekt s inými, klimaticky podstatne priaznivejšími alternatívami v zmysle hierarchie odpadov (predchádzanie vzniku, kompostovanie, anaeróbna digescia, materiálové dotrieďovanie či mechanicko-biologická úprava - MBÚ).

Podávateľ rozkladu č. 4 namieta, že do hlavnej uhlíkovej bilancie neboli zahrnuté emisie CO_2 z dopravy tisícov ton odpadov zo zvozovej oblasti. Deklarovaný prísľub investora zvážať minimálne 50 % odpadov po železnici označuje združenie za nerealizovateľný a účelový, keďže pre zmesový komunálny odpad z roztrúsených obcí neexistuje logistická infraštruktúra, prekládkové stanice ani analýza trás.

S rastúcim trendom triedenia biologicky rozložiteľného odpadu bude v zmesovom odpade stúpať podiel plastov (fosílneho uhlíka), čo v budúcnosti uhlíkovú bilanciu spaľovne ešte viac zhorší.

3. Námietky k nakladaniu s popolom, popolčekom a škvarou

Podávateľ rozkladu č. 4 ostro namieta, že navrhovateľ v tabuľke odhadovaných odpadov naďalej zaraďuje popolček z čistenia spalín pod kód "19 01 14 - popolček iný ako uvedený v 19 01 13" a fluidný piesok pod kód "19 01 19" (v celkovom objeme cca 52 800 t/rok) ako ostatný (nie nebezpečný) odpad. Podávateľ rozkladu č. 4 trvá na tom, že popolček a jemné odpady z čistenia spalín fluidnej pece musia byť vždy klasifikované výlučne ako nebezpečný odpad, nakoľko sa v nich koncentrujú toxické látky.

Podávateľ rozkladu č. 4 uvádza, že pri prevádzke vznikne ročne približne 80 000 ton (cca 150 000 m^3) popola a škváry. Dokumentácia nešpecifikuje, na ktoré konkrétne skládky sa tieto odpady budú ukladať, aké sú voľné kapacity existujúcich skládok na Slovensku a kto a kde bude realizovať nevyhnutnú solidifikáciu (zalievanie do cementových foriem pre stabilizáciu kovov) pred ich uložením.

Podávateľ rozkladu č. 4 zásadne odmieta akékoľvek materiálové využitie popola a škváry v stavebníctve (napr. ako prímes do betónov či podkladov ciest). Tieto odpady v sebe koncentrujú vysoko rizikové látky (ťažké kovy, dioxíny PCDD/F, PBDE, PCB, brómované dioxíny).

Odkazujú na švédsky výskum (analyzujúci popol z 27 z 38 spaľovní vo Švédsku), ktorý odhalil kritické koncentrácie perzistentných, bioakumulatívnych a karcinogénnych per- a polyfluóralkylových látok (PFAS) v popole. Poukazuje na to, že napríklad vo Švajčiarsku je akékoľvek materiálové zhodnocovanie popola zo spaľovní zákonom zakázané.

4. Námietky voči ochrane podzemných vôd v CHVO Žitný ostrov

Podávateľ rozkladu č. 4 považuje za neprijateľné umiestniť nový, obrovský stacionárny zdroj znečistenia pracujúci s nebezpečným odpadom priamo do Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Žitný ostrov, ktorá predstavuje strategickú zásobáreň pitnej vody pre Slovensko. Trvá na uplatnení ústavného princípu predbežnej opatrnosti.

Ďalej namieta, že navrhovateľom a ministerstvom obhajovaný systém Hydraulickej ochrany podzemných vôd (ďalej aj ako „HOPV“) bol vybudovaný v roku 1973 primárne na zachytávanie a čerpanie ropných uhľovodíkov. V spise nie je nijako odborne preukázané, že HOPV dokáže spoľahlivo zachytiť a odfiltrovať špecifické chemické látky, ťažké kovy, dioxíny či POPs v prípade havárie alebo úniku zo skladov nebezpečného odpadu v areáli CEZO.

5. Námietky k opomenutiu kumulatívnych emisií v rozptyle

Podávateľ rozkladu č. 4 namieta, že rozptylová štúdia nezarátala kumulatívne vplyvy blízkej spaľovne OLO, hoci jej komín stojí len cca 250 m od uvažovaného CEZO, emituje rovnaké nebezpečné látky (ortuť, kovy, dioxíny, NOx) a plánuje navýšenie kapacity. Odvolávanie sa ministerstva na metodiku z roku 1996 (podľa ktorej sa kumulatívne hodnotia len komíny rovnakého prevádzkovateľa) označuje za neudržateľný formalizmus, nakoľko z hľadiska ľudského zdravia a depozície toxických látok na pôdu Žitného ostrova je vlastník zdrojov úplne irelevantný.

Podávateľ rozkladu č. 4 preto žiada, aby odvolací orgán napadnuté záverečné stanovisko v celom rozsahu zrušil.

Podávateľ rozkladu č. 5 uviedol nasledujúce námietky voči záverečnému stanovisku:

1. Podstatná zmena zámeru bez riadneho opätovného verejného prerokovania

Pôvodná správa o hodnotení a jej verejné prerokovanie dňa 16. 04. 2025 prebehli pre kapacitu 316 700 t/rok. Až v priebehu konania navrhovateľ znížil kapacitu o 30 % na 220 000 t/rok. Záverečné stanovisko výslovne uvádza, že táto zmena „pravdepodobne vyvolá zmenu kapacít súvisiacich technológií i zmenu dispozičného riešenia z hľadiska veľkosti a umiestnenia stavebných objektov“.

Podávateľ rozkladu č. 5 namieta, že ministerstvo odmietlo vykonať nové verejné prerokovanie k zmenenému variantu s odôvodnením, že doplňujúce informácie boli zverejnené na Enviroportáli a verejnosť sa mohla vyjadriť v rámci 10-dňovej lehoty k podkladom rozhodnutia podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku. Právo na pravdu namieta, že tento postup nie je ekvivalentom riadneho verejného prerokovania podľa § 34 zákona č. 24/2006 Z. z., kde má verejnosť právo klásť otázky priamo navrhovateľovi a autorom štúdií.

2. Nezákonné odkladanie kľúčových posúdení do následných konaní

Podávateľ rozkladu č. 5 uvádza, že zmyslom procesu EIA je vyhodnotiť riziká pred vydaním súhlasu s činnosťou, a nie presúvať posudzovanie emisií, imisnej situácie a aktualizácie HIA do následných povoľovacích fáz (napr. integrovaného povoľovania - IPKZ).

Ministerstvo pre schválený (znížený) rozsah, prepracovanú rozptylovú štúdiu a doplnenú HIA nevyžiadalo nové záväzné stanovisko Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Bratislava. Oprelo sa výhradne o stanovisko RÚVZ Bratislava zo dňa 16. 04. 2025, ktoré sa však vecne vzťahovalo na pôvodný (veľký) variant a staré podklady.

3. Metodické nedostatky hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (ďalej aj ako „HIA“)

Podávateľ rozkladu č. 5 namieta, že predložená štúdia HIA vychádza zo starých odporúčaní WHO z roku 2000, pričom úplne ignoruje prísnejšie globálne smernice WHO z roku 2021 (najmä pre limity jemných prachových častíc $PM_{2,5}$).

V HIA neboli jemné prachové častice $PM_{2,5}$ vôbec zohľadnené pri výpočte sumárneho indexu nebezpečnosti (HI) a koeficientov nebezpečnosti (HQ). Spracovateľ to zdôvodnil tým, že $PM_{2,5}$ je súčasťou PM_{10} a išlo by o dvojité započítanie, čo však podľa združenia metodicky neobstojí, keďže $PM_{2,5}$ vyvoláva špecifické zdravotné riziká.

Podávateľ rozkladu č. 5 namieta, že HIA vôbec nerieši zdravotné dôsledky tvorby prízemného ozónu (O_3) vznikajúceho kombináciou emisií CEZO a existujúcej rafinérie Slovnaft. Výpočty pre ozón boli spracované len matematicky pomocou empirického vzťahu (metóda EKMA) v rozptylovej štúdii, ale neboli premietnuté do reálneho posúdenia zdravotných dopadov na obyvateľstvo v štúdii HIA.

4. Porušenie vlastnej metodiky HIA pri prekročení indexu nebezpečnosti (HI > 1)

Podávateľ rozkladu č. 5 namieta, že samotná HIA si určila metodické pravidlo: „ak je sumárny index nebezpečnosti (HI) väčší ako 1, je potrebná ďalšia analýza a opatrenia na ochranu zdravia“. V spise bolo preukázané, že v piatich referenčných bodoch v obytných zónach, nemocniciach a školách hodnota HI prekročila prah 1:

1. Rf 3 – Prievoz: HI = 1,171
2. Rf 4 – nemocnica Ružinov: HI = 1,116
3. Rf 5 – nemocnica Podunajské Biskupice: HI = 1,104
4. Rf 6 – centrum pre deti a rodiny Podunajské Biskupice: HI = 1,098
5. Rf 10 – ProCare Slovnaft: HI = 1,019

Napriek jasnému prekročeniu prahu 1 spracovateľka HIA aj ministerstvo zhodnotili vplyvy ako prijateľné s tým, že hodnoty sa pohybujú „okolo čísla jeden“ a neprekročili hodnotu 10. Hodnota 10 však podľa metodiky predstavuje úroveň bezprostredného ohrozenia zdravia a nemôže nahrádzať intervenčný prah 1. Žiadna dodatočná analýza ani ochranné opatrenia pre tieto citlivé lokality neboli vykonané.

5. Nesprávny výklad Zákona o ochrane ovzdušia (č. 146/2023 Z. z.)

Podávateľ rozkladu č. 5 namieta, že rozptylová štúdia nesprávne hodnotila príspevok CEZO k znečisteniu na základe starého pokynu z roku 1996 (kde sa toleruje príspevok pod 50 % limitu). Nový zákon č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia (ďalej len „zákon č. 146/2023 Z. z.“)v § 8 ods. 2 však považuje za významný akýkoľvek príspevok stacionárneho zdroja, ktorý presiahne 10 % imisného limitu.

Hoci ministerstvo v odôvodnení priznalo, že stará metodika nie je v súlade s novým zákonom o ovzduší, neuložilo prepracovanie rozptylovej štúdie a HIA podľa platnej legislatívy pred vydaním stanoviska, ale túto povinnosť opäť presunulo do povoľovacieho konania.

6. Nekonzistentné hodnotenie pachových vplyvov (amoniak, sírovodík)

Podávateľ rozkladu č. 5 namieta, že HIA uvádza pri amoniaku reálny čuchový prah na úrovni 30 až 1 000 $\mu g/m^3$. Pri vyhodnotení pachového zaťaženia však účelovo operuje s limitom 26 mg/m^3 (čo je 26 000 $\mu g/m^3$), čím dospela k fiktívnemu záveru, že k obťažovaniu zápachom nedôjde.

HIA sama priznáva, že rozptylová štúdia neobsahuje výpočet príspevku pre sírovodík (H_2S), ktorý je kľúčovým indikátorom priemyselného zápachu. Ministerstvo napriek tomu bez dôkazov uzavrelo, že pachová situácia sa nezhorší.

7. Ignorovanie uznesení mestských častí a hierarchie odpadov

Mestské časti (Bratislava-Nové Mesto, Rovinka) v oficiálnych uzneseniach zastupiteľstiev žiadali uprednostniť predchádzanie vzniku odpadov, triedenie a recykláciu pred spaľovaním. Ministerstvo tieto záväzné dokumenty miestnych samospráv vyhodnotilo iba ako stanoviská s „deklaratórnym charakterom“ a vecne sa s ich požiadavkami nevysporiadalo.

Podávateľ rozkladu č. 5 preto navrhuje, aby odvolací orgán napadnuté Záverečné stanovisko v celom rozsahu zrušili a vec vrátili na nové prejednanie.

Podávateľ rozkladu č. 6 namieta záverečné stanovisko v celom rozsahu s odkazom na Uznesenie Obecného zastupiteľstva v Rovinke č. 16/2026 zo dňa 25. februára 2026, ktorým poslanci vyjadrili zásadný nesúhlas s realizáciou projektu.

I. Vecné a právne námietky

1. Nedostatočné vyhodnotenie kumulatívnych a synergických vplyvov

Hodnotenie bez reálneho kontextu: Podávateľ rozkladu č. 6 zásadne namieta, že projekt CEZO nemožno posudzovať izolovane od ostatných záťaží v území.

Ignorovanie existujúcich zdrojov: Lokalita je dlhodobo extrémne zaťažená prevádzkou rafinérie Slovnaft, spaľovne komunálneho odpadu OLO (ZEVO), ďalšími priemyselnými a dopravnými zdrojmi, tranzitnou dopravou na ceste I/63, ako aj vplyvom masívnej urbanizácie juhovýchodného zázemia Bratislavy.

Vágny prístup ministerstva: Vyhlásenie, že emisie jednotlivých zdrojov spĺňajú limity, nie je dostatočným posúdením celkového zaťaženia. Záverečné stanovisko neobsahuje presvedčivé vyhodnotenie východiskového stavu ani jasnú identifikáciu toho, ktoré konkrétne zdroje boli zahrnuté do kumulatívneho posúdenia, ako sa vyhodnotilo ich spoločné pôsobenie na obyvateľov, aké meteorologické situácie boli modelované a aké opatrenia sa vykonajú pri zhoršení kvality ovzdušia.

2. Nedostatočné vyhodnotenie vplyvov na zdravie obyvateľov

Podávateľ rozkladu č. 6 namieta, že obec Rovinka je dynamicky sa rozvíjajúcou obytnou zónou v bezprostrednom dosahu priemyselného areálu.

Pri posudzovaní navrhovanej činnosti preto nestačí skúmať iba izolované príspevky emisií, ale je nevyhnutné vyhodnotiť dlhodobé a synergické pôsobenie zmesi viacerých znečisťujúcich látok (vrátane $PM_{2,5}$, benzénu a ťažkých kovov) na citlivé skupiny obyvateľstva (deti v školách, seniori).

3. Nedostatočné odôvodnenie maximálnej kapacity zariadenia

Podávateľ rozkladu č. 6 spochybňuje opodstatnenosť kapacity 220 000 ton odpadu ročne, hoci došlo k zníženiu z pôvodných 316 700 t/r. V konaní nebolo presvedčivo preukázané, či táto kapacita zodpovedá reálnej regionálnej produkcii odpadov vo vymedzenej zvozovej oblasti, a chýbajú overiteľné záruky, ako sa vylúči dovoz odpadov zo vzdialených regiónov Slovenska či zo zahraničia pre jej umelé vyťaženie.

4. Dopravné zaťaženie obce Rovinka a cesty I/63

Podávateľ rozkladu č. 6 namieta príjazd nákladných vozidiel s odpadom, dovoz prevádzkových materiálov a odvoz spaľovacieho popola, popolčeka a škváry vyvolá ďalší nárast ťažkej nákladnej dopravy. Cesta I/63 a nadväzujúca sieť sú pritom už dnes kriticky preťažené.

Konštatuje, že všeobecná požiadavka v záverečnom stanovisku na „sledovanie dopravnej záťaže“ neposkytuje obyvateľom Rovinky žiadnu reálnu ochranu pred hlukom, prachom a vibráciami z prejazdov.

5. Riziko pre podzemné vody CHVO Žitný ostrov

Podávateľ rozkladu č. 6 namieta, že umiestnenie veľkokapacitnej prevádzky pracujúcej s nebezpečnými látkami a nebezpečnými odpadmi priamo v Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Žitný ostrov predstavuje permanentné environmentálne a bezpečnostné riziko.

Ďalej namieta, že neboli dopredu pevne stanovené východiskové hodnoty kvality podzemných vôd pred spustením stavby, rozsah a frekvencia ich monitorovania, umiestnenie monitorovacích staníc, varovné a zásahové hodnoty pre prípad úniku kontaminácie a presný bezodkladný informačný tok smerom k dotknutým obciam v prípade havárie.

6. Neurčitosť a odkladanie podmienok do nadväzujúcich konaní

Podávateľ rozkladu č. 6 namieta obchádzanie preventívneho charakteru EIA. Záverečné stanovisko obsahuje obrovské množstvo podmienok, ktoré sú však formulované vágne a ukladajú navrhovateľovi splniť, preveriť či dopracovať kľúčové vplyvy až v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie a povoľovania (napr. v integrovanom povoľovaní – IPKZ). Týmto odkladaním (napr. prepočítania vodnej bilancie či aktualizácie HIA) sa verejnosti odoberá možnosť sa k reálnym a konečným technickým riešeniam vyjadriť.

7. Nedostatočné vysporiadanie sa so stanoviskom obce

Podávateľ rozkladu č. 6 namieta, že prvostupňový orgán sa s jej predchádzajúcimi pripomienkami k správe o hodnotení nevysporiadal v potrebnej kvalite a rozsahu. Ministerstvo navyše v odôvodnení účelovo uviedlo, že nakoľko bolo stanovisko obce Rovinka zhodné so stanoviskom Ing. Veroniky Basty, nebolo potrebné sa s ním vysporiadať osobitne. Podávateľ rozkladu č. 6 namieta toto procesné odignorovanie svojho oficiálneho zastupiteľstva a odmieta ho.

8. Porušenie zásady predbežnej opatrnosti

Pri pochybnostiach o kumulatívnych vplyvoch, zdravotných rizikách či možnom poškodení strategických zásob vôd nie je prípustné situáciu odložiť na dodatočný monitoring po spustení prevádzky. Riziká musia byť stopercentne vylúčené pred povolením navrhovanej činnosti.

Ďalej Podávateľ rozkladu č. 6 uvádza návrhy na doplnenie dokazovania.

Ak minister životného prostredia záverečné stanovisko nezruší, podávateľ rozkladu č. 6 žiada, aby bolo nadväzujúce rozhodnutie podmienené vypracovaním a predložením nasledovných chýbajúcich expertíz:

1. Komplexná kumulatívna rozptylová štúdia: Musí záväzne a spoločne modelovať CEZO, existujúce prevádzky Slovnaftu, mestskú spaľovňu OLO (vrátane jej plánovaného rozšírenia), dopravu a lokálne zdroje znečisťovania.

2. Aktualizované hodnotenie zdravotných rizík (HIA): Musí zohľadniť dlhodobé synergické pôsobenie viacerých látok na citlivé skupiny obyvateľov priamo v zastavanom území Rovinky.

3. Podrobná dopravná štúdia: Detailné zhodnotenie dopadov prejazdu nákladných áut po štátnej ceste I/63 a cez priľahlé dotknuté obce.

4. Komplexná bilancia odpadov: Preukázanie reálneho pôvodu, druhu a množstva odpadov, s vylúčením dovozu zo zahraničia.

5. Hydrogeologické a havarijné posúdenie: Vo vzťahu k podzemným vodám Žitného ostrova a tesnej blízkosti chránených území Natura 2000.

6. Záväzný monitorovací systém: Vytvorenie monitorovacej stanice s on-line prenosom nameraných hodnôt (najmä benzénu, fenolu a prachu) priamo pre verejnosť, s priamou účasťou dotknutých obcí na kontrole.

Z týchto dôvodov podávateľ rozkladu č. 6 navrhuje, aby odvolací orgán napadnuté Záverečné stanovisko zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Podávateľ rozkladu č. 7 žiada zrušenie záverečného stanoviska, nakoľko navrhovanú činnosť v danej lokalite považuje za neopodstatnený, environmentálne rizikový a má za to, že ministerstvo sa v prvostupňovom konaní nedostatočne zaoberalo ich námietkami.

1. Nadbytočnosť kapacít v Bratislave a chýbajúce strategické rozmiestnenie

Podávateľ rozkladu č. 7 poukazuje na to, že umiestňovanie zariadení na energetické zhodnocovanie odpadu vyžaduje strategické a koncepčné rozmiestnenie v rámci celého územia Slovenskej republiky, a nie ich neprimeranú koncentráciu v jednej lokalite.

V Bratislave už úspešne funguje mestská spaľovňa spoločnosti OLO, a.s. (ZEVO), ktorej kapacity sú v súčasnosti využité len na dve tretiny, pričom hlavné mesto pripravuje jej modernizáciu a rozšírenie o tretí kotol s cieľom navýšiť kapacitu. Budovanie ďalšej veľkej spaľovne (CEZO) v rovnakej aglomerácii sa preto javí ako úplne nadbytočné.

2. Chýbajúca právna záruka zamedzenia dovozu odpadu zo zahraničia

Podávateľ rozkladu č. 7 požaduje striktné a vymožiteľné vylúčenie dovozu odpadov zo zahraničia. Navrhovateľom predložená zvozová štúdia síce definuje zvozové územie pre komunálny odpad v rámci štyroch slovenských krajov a pre nebezpečný odpad v rámci celej SR, avšak v podmienkach rozhodnutia chýba explicitná, právne záväzná podmienka vo výroku, ktorá by tranzit a spracovanie zahraničného odpadu v areáli Slovnaftu absolútne vylučovala.

3. Riziká spojené s nárastom objemu nebezpečného odpadu (popolček a škvára)

Podávateľ rozkladu č. 7 namieta, že záverečné stanovisko odkladá definitívne určenie osudu a klasifikácie tuhých zvyškov zo spaľovania (najmä popolčeka a zvyškov z čistenia spalín) až do nadväzujúceho povoľovacieho konania na základe budúcich chemických analýz.

Poukazuje na to, že pri reálnej prevádzke a zachytávaní toxických látok (ťažké kovy, POPs, chlóry) v čistiacich filtroch existuje vysoký predpoklad, že podstatná časť popolčeka bude musieť byť klasifikovaná ako nebezpečný odpad, pričom riziká manipulácie a kapacity koncových zariadení pre takýto nebezpečný odpad neboli v procese EIA dostatočne a bezpečne vyhodnotené.

4. Extrémna pachová záťaž lokality a riadenie zápachu

Podávateľ rozkladu č. 7 poukazuje na to, že dotknutá lokalita (najmä Ružinov a priľahlé satelitné obce) je na základe reálnych chemických analýz už v súčasnosti extrémne zaťažená širokou škálou organických zapáchajúcich látok z prevádzky samotnej rafinérie.

Z tohto dôvodu považuje posúdenie pachových vplyvov navrhovanej činnosti v rozptylovej štúdii (ktorá nepreukázala prekročenie čuchových prahov) za nedostatočné a vyžadujú prísnejšie preventívne opatrenia než len dodatočné vypracovanie plánu riadenia zápachu predloženého až v ďalších povoľovacích fázach.

5. Absencia vymožiteľných percentuálnych limitov pre koľajovú dopravu

Hoci Záverečné stanovisko v podmienke č. 17 ukladá navrhovateľovi uprednostňovať ekologickú železničnú dopravu, podmienka je formulovaná iba deklaratívne. Podávateľ rozkladu č. 7 žiada, aby bol navrhovateľ priamo vo výroku rozhodnutia záväzne a percentuálne zaviazaný využívať železničnú prepravu pre dovoz odpadov, a to v rozsahu minimálne 75 % plánovanej kapacity CEZO, aby sa predišlo preťaženiu cestnej siete.

6. Logický nesúlad medzi podmienkami na znižovanie emisií

Podávateľ rozkladu č. 7 identifikoval priamy vnútorný rozpor v podmienkach rozhodnutia. Na jednej strane podmienka č. 7 určuje, že postupná realizácia opatrení na zníženie emisií znečisťujúcich látok z existujúcich zdrojov rafinérie (napr. na Teplárni) je podmienkou pre uvedenie CEZO do trvalej prevádzky.

Na druhej strane však podmienka č. 29 písm. e) bod iii. (vychádzajúca zo štúdie hodnotenia vplyvov na verejné zdravie - HIA) striktne ukladá, že tieto mitigačné opatrenia na existujúcich zdrojoch Slovnaftu musia byť zrealizované už do doby začatia prevádzky (teda pred spustením skúšobnej prevádzky) CEZO, čo vytvára právnu a vecnú neistotu.

Podávateľka rozkladu č. 8 vo svojom rozklade uplatňuje tieto zásadné námietky:

1. Námietky k výberu lokality a koncepcii projektu

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta tvrdenie ministerstva o nevyhnutnosti umiestniť zariadenie CEZO do areálu Slovnaftu z dôvodu technologickej prepojenosti. Samotná integrácia podľa nej nepreukazuje technologickú nevyhnutnosť pre chod samotnej rafinérie.

Nesúhlasí s nekritickou aplikáciou princípu využívania „brownfieldov“ a koncentrácie priemyslu v lokalite, ktorá je už dnes extrémne imisne zaťažená a jej celková environmentálna únosnosť je vyčerpaná.

Poukazuje na to, že v dokumentácii úplne chýba reálne variantné posúdenie umiestnenia mimo Bratislavy alebo v iných (menej zaľudnených a zaťažených) lokalitách Slovenska.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že dodatočné zníženie plánovanej ročnej kapacity spaľovne o 30 % (zo 316 700 t na 220 000 t) má iba zanedbateľný (marginálny) vplyv na celkovú úroveň emisií a výsledné znečistenie ovzdušia.

Tvrdí, že projekt nebol dostatočne posúdený z hľadiska reálneho napĺňania cieľov a Stratégie odpadového hospodárstva SR do roku 2035 a hierarchie odpadového hospodárstva, kde má spaľovanie ustúpiť predchádzaniu vzniku a recyklácii.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že sa prvostupňový orgán vôbec nevysporiadal s jej pripomienkou ohľadom reálnych finančných a environmentálnych nákladov na zvoz odpadov zo vzdialených okresov a potreby vybudovania prekladísk.

Upozorňuje, že v projekte absentuje zmluvne garantovaný odber a dodávka produkovaného tepla pre potreby mesta Bratislavy (systém CZT). Bez dodávky tepla (len pri výrobe elektriny) je celková energetická účinnosť spaľovne nízka a projekt stráca environmentálne opodstatnenie.

Poukazuje na to, že územný plán povoľuje zariadenia na nakladanie s odpadmi v priemyselnej zóne len v „obmedzenom rozsahu“, čo veľkokapacitné zariadenie pre 4 kraje (220 000 t/r) nespĺňa, pričom ministerstvo si urobilo nesprávny vlastný výklad územného plánu bez záväzného stanoviska mesta.

2. Technologické výhrady a ochrana ovzdušia

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že navrhovateľom zvolená technológia (suché čistenie spalín) nepredstavuje environmentálne najvýhodnejšie riešenie pre takto zaťažené územie. Zdôrazňuje, že mokré alebo kombinované čistenie spalín (bežné v moderných európskych spaľovniach) dosahuje až 4-násobne nižšie emisie kyslých plynov, dioxínov a ťažkých kovov.

Poukazuje na nebezpečenstvo spojené s plánovaným spracovávaním a spaľovaním kalov z odkalísk a starých priemyselných záťaží v tomto type zariadenia, čo nebolo procesne dostatočne vyhodnotené.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že navrhovaná výška komína (60 m) nebola spoľahlivo overená a nie je dostatočná na zabezpečenie bezpečného rozptylu emisií nad okolitou zástavbou a v podmienkach častých teplotných inverzií v Bratislavskej kotline.

Zásadne odmieta právnu konštrukciu, kedy MŽP SR podmienilo prevádzku CEZO realizáciou emisných redukcií na existujúcich zdrojoch Slovnaftu (Tepláreň, odstavenie starej spaľovne kalov). Tvrdí, že náprava starých neekologických prevádzok nemôže slúžiť ako povolenka na znečisťovanie pre úplne nový stacionárny zdroj. Ochrana ovzdušia musí smerovať k postupnému znižovaniu celkovej záťaže, nie k jej statickému zakonzervovaniu.

Namieta nesprávne použitie metodík pre výpočet výšky komína v procese EIA, nesprávnu interpretáciu významu príspevku zdroja podľa § 8 ods. 2 zákona č. 146/2023 Z. z. a chýbajúce kumulatívne hodnotenie s blízkou spaľovňou OLO, ktorej komín stojí len 250 m od CEZO.

3. Vplyvy na zdravie, legislatíva a procesné vady

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že ministerstvo pri schválení navrhovanej činnosti ignorovalo prísne imisné limity novej európskej smernice č. 2024/2881 o kvalite ovzdušia, ktorá bude platiť od roku 2030 (kedy má byť CEZO v prevádzke). Rovnako namieta úplné opomenutie rizika vzniku fotochemického smogu a troposférického ozónu, ktorého prekurzormi sú emisie NOx a CO z CEZO v kombinácii s masívnymi emisiami prchavých organických látok (VOC) z rafinérie Slovnaft.

Poukazuje na to, že podmienky v Záverečnom stanovisku sú formulované neurčito (napr. podmienka o preprave po železnici bez percentuálneho záväzku) a neposkytujú záruky reálnej kontroly.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že štúdia HIA neúplne hodnotí zdravotné riziká na populáciu, používa nesprávnu metodiku, ignoruje dôležité karcinogénne a toxické látky a jej definitívne prepracovanie a aktualizáciu ministerstvo neprípustne odložilo až do následného integrovaného povoľovania (IPKZ).

Upozorňuje na logický a právny rozpor rozhodnutia. Ak ministerstvo na jednej strane tvrdí, že nový zdroj nepredstavuje žiadne významné riziko pre ovzdušie a zdravie, je nelogické, aby jeho prevádzku podmieňovalo rozsiahlym znižovaním emisií na ostatných zariadeniach Slovnaftu. Táto podmienenosť je nepriamym dôkazom, že bez týchto opatrení je prírastok emisií v území neakceptovateľný.

Podávateľ rozkladu č. 9 požaduje jeho zrušenie z dôvodu procesných pochybení a nedostatočného zistenia skutkového stavu.

1. Ignorovanie a neprerokovanie petície s 18 722 občanmi (Porušenie Aarhuského dohovoru)

Podávateľka rozkladu č. 9 namieta hrubý rozpor s procesnými pravidlami, nakoľko MŽP SR malo zákonnú povinnosť prerokovať petíciu s viac ako 10 000 podpismi s petičným výborom a kontaktnou osobou.

Ministerstvo určilo termín prerokovania petície až na 15. júl 2026, avšak samotné súhlasné Záverečné stanovisko vydalo už 13. júla 2026. Správny orgán teda vec autoritatívne rozhodol

ešte predtým, ako si vôbec vypočul a vyhodnotil argumenty zástupcov takmer 19-tisíc nespokojných občanov.

Týmto postupom ministerstvo ignorovalo výstupy z účasti verejnosti, čo priamo odporuje článku 6 ods. 8 Aarhuského dohovoru (podľa ktorého sa musia výsledky účasti verejnosti brať do úvahy) a ustanoveniam Správneho poriadku.

2. Opomenutie cezhraničných vplyvov a vplyvov na medzinárodne chránené územia

Podávateľka rozkladu č. 9 namieta, že podľa Prílohy č. 14 k zákonu o EIA je rozsah činnosti a umiestnenie v environmentálne citlivých oblastiach kľúčovým kritériom na určenie možných vplyvov.

Zariadenie CEZO sa plánuje umiestniť v bezprostrednom susedstve európsky významných území (Natura 2000), mokradí zapísaných v zozname Ramsarského dohovoru a prírodných rezervácií (napr. PR Kopáčsky ostrov, PR Topoľové hony a pod.). MŽP SR však v konaní rezignovalo na spoľahlivé zistenie stavu veci v zmysle § 3 ods. 2, § 32 a § 46 Správneho poriadku a tieto riziká riadne nevyhodnotilo.

3. Absencia komplexného posúdenia vplyvov na CHVO Žitný ostrov

V Záverečnom stanovisku úplne chýba prednostné a komplexné vyhodnotenie vplyvov takejto veľkej prevádzky pracujúcej s nebezpečnými látkami a odpadmi na Chránenú vodohospodársku oblasť (CHVO) Žitný ostrov.

Rovnako v spise absentujú akékoľvek konkrétne informácie o reálnych technických opatreniach, ktorými by sa dosiahla „účinnejšia ochrana vôd“ vyžadovaná v zraniteľných územiach prirodzenej akumulácie vôd.

4. Pripomienky a výhrady z predchádzajúcich etáp procesu EIA

Podávateľka rozkladu č. 9 vo svojich predošlých stanoviskách k Správe o hodnotení uplatnila aj tieto technické a bezpečnostné pripomienky, na ktorých trvá:

Pochybnosti o zdravotnom hodnotení (HIA): Hoci priamo nespochybnila formálnu štruktúru štúdie HIA, upozornila, že vplyvy na ľudské zdravie sú multifaktoriálne a prepojené s existujúcou masívnou záťažou z rafinérie Slovnaft. Reálne vyhodnotenie dopadov CEZO na zdravie dotknutej populácie v okolí je preto v podkladoch neprimerane zjednodušené a problematické.

Nedostatočná prevencia závažných priemyselných havárií (ZPH): Dokumentácia podľa nej ignoruje bezpečnostné riziká vyplývajúce zo susedstva s petrochemickým závodom Slovnaft (podnik kategórie B v zmysle zákona č. 128/2015 Z. z.). Zámer rovnako nezohľadňuje klimatické riziká (vlny horúčav, sucho), ktoré môžu prevádzku spaľovne narušiť a vyvolať nepredvídateľné havárie.

Neudržateľnosť 1 000-metrového ochranného pásma: Namieta, že doteraz uplatňované hygienické a ochranné pásmo (1 000 m od oplotenia Slovnaftu) pochádza ešte z roku 1979. Vyjadrila vážnu pochybnosť, či toto pásmo stále spoľahlivo chráni okolité, rýchlo sa rozrastajúce obytné zóny pred priemyselným znečistením a zápachom. Požiadavka na jeho prehodnotenie a aktualizáciu bola ministerstvom ignorovaná.

Podávateľ rozkladu č. 10 vyjadruje zásadný nesúhlas s realizáciou navrhovanej činnosti vo Vlčom hrdle a požaduje zrušenie záverečného stanoviska v celom rozsahu.

Jeho námietky sú v mnohých bodoch zhodné s námietkami podávateľky rozkladu č. 8.

1. Spochybnenie technologickej integrácie a absencia alternatívnych lokalít

Podávateľ rozkladu č. 10 namieta, že ministerstvo bez kritického hodnotenia prevzalo záver odborného posudku, že CEZO je technologicky integrované so Slovnaftom a netreba posudzovať iné lokality. Ďalej namieta, že to, že zariadenie stojí v areáli Slovnaftu a spáli časť jeho odpadu, nepreukazuje technologickú nevyhnutnosť pre chod rafinérie.

Podávateľ rozkladu č. 10 namieta tvrdenie o nevyhnutnej technologickej integrácii je v priamom rozpore so skutkovým zistením, že približne 89 % projektovanej kapacity (zníženej na 220 000 t/r) má slúžiť pre externých pôvodcov odpadu z celej zvozovej oblasti, a nie pre Slovnaft (čistiarenské kaly zo Slovnaftu tvoria len cca 11 % kapacity). Ministerstvo kvôli tejto nesprávnej kvalifikácii protiprávne rezignovalo na posúdenie alternatívnych lokalít mimo Bratislavy.

Poukazovanie na princíp využívania „brownfieldov“ neobstojí voči princípu prekročenej environmentálnej únosnosti územia Bratislavy, ktorá sa nachádza na 486. mieste v hodnotení kvality ovzdušia Európskej environmentálnej agentúry (EEA).

2. Marginálny význam zníženia kapacity

Podávateľ rozkladu č. 10 namieta, že rozhodnutie súhlasilo so znížením kapacity o 30 % (z 316 700 t/r na 220 000 t/r). Podávateľ rozkladu č. 10 namieta, že toto zníženie má z hľadiska ochrany ovzdušia a celkovej imisnej situácie v území iba úplne marginálny (zanedbateľný) vplyv a nepredstavuje reálnu zmenu technológie či zloženia spaľovaného odpadu.

3. Nesúlad so strategickými cieľmi odpadov a zvozovými nákladmi

Podávateľ rozkladu č. 10 namieta, že navrhovaná činnosť nebola dostatočne vyhodnotená vo vzťahu k reálnemu napĺňaniu cieľov a k Stratégii odpadového hospodárstva SR do roku 2035, kde má prednosť predchádzanie vzniku odpadu a recyklácia.

Prvostupňový orgán úplne odignoroval námietky týkajúce sa finančných a environmentálnych nákladov na zvoz odpadov zo vzdialených okresov a s tým spojenej potreby vybudovania prekladísk.

4. Nezákonná teória „emisnej rezervy“ (Bod ix, xii)

Podávateľ rozkladu č. 10 namieta právnu konštrukciu, kedy ministerstvo podmienilo prevádzku CEZO realizáciou kompenzačných opatrení na existujúcich zdrojoch Slovnaftu (úprava Teplárne, odstavenie starej spaľovne kalov). Znižovanie emisií na starých, neekologických zariadeniach nemôže slúžiť ako povolenka na znečisťovanie (tzv. emisná rezerva) pre nový obrovský stacionárny zdroj.

5. Chyby rozptylovej štúdie a kumulatívnych vplyvov (Bod x, xi)

Podávateľ rozkladu č. 10 poukazuje na metodické nedostatky rozptylovej štúdie, nesprávne výpočty imisných príspevkov a chýbajúce kumulatívne posúdenie so susednou spaľovňou OLO (komín OLO je vzdialený len 250 m a emituje rovnaké látky). Namieta tiež nevhodnosť uvažovanej 60 m výšky komína v inverznej Bratislavskej kotline.

6. Neurčité podmienky a odkladanie posúdení (Bod xii, xiv, xv)

Podávateľ rozkladu č. 10 namieta, že záverečné stanovisko neprípustne odkladá kľúčové technické otázky (napr. preukázanie vlastností a zloženia odpadov, technológie čistenia spalín či reálneho garantovania dovozu po železnici) až do nadväzujúceho povoľovacieho procesu (IPKZ), čím obchádza preventívnu a posudzovaciu funkciu procesu EIA.

7. Neúplnosť zdravotného hodnotenia (HIA) a neplatnosť stanoviska RÚVZ Bratislava

Podávateľ rozkladu č. 10 namieta, že HIA je neúplná, používa nesprávnu metodiku hodnotenia zdravotných rizík a ignoruje novšie, prísnejšie smernice WHO z roku 2021 pre kvalitu ovzdušia.

Ministerstvo sa v rozhodnutí nezákonne opiera o staré stanovisko RÚVZ Bratislava zo dňa 16. 04. 2025, ktoré bolo vydané k pôvodnej správe o hodnotení (pre kapacitu 316 700 t/r). RÚVZ BA sa nikdy záväzne nevyjadril k upravenej projektovej dokumentácii (zníženej na 220 000 t/r), prepracovanej rozptylovej štúdii a aktualizovanej HIA, pričom požiadavka na vyžiadanie nového stanoviska RÚVZ bola ministerstvom odmietnutá.

Pripomienky z predchádzajúcich etáp EIA, na ktorých podávateľ rozkladu č. 10 trvá

Porušenie princípu blízkosti a sebestačnosti - Zvozový okruh pre komunálny odpad je definovaný neúmerne široko (okrem Bratislavského kraja zahŕňa Trnavský, Nitriansky a Trenčiansky kraj). To priamo popiera princíp nakladania s odpadom čo najbližšie k miestu vzniku. Energetické zhodnocovanie komunálneho odpadu v CEZO navyše ignoruje fakt, že komunálny odpad v Bratislave je plne pokrytý spaľovňou OLO – ZEVO a prebytočné odpady v zvozovom regióne dokážu bez problémov spoluspaľovať existujúce tri cementárne (v Rohožníku, Hornom Srní a Ladcoch).

Ohrozenie CHVO Žitný ostrov a kritika systému HOPV - Situovanie spaľovne nebezpečných odpadov priamo v najvýznamnejšej vodohospodárskej oblasti prirodzenej akumulácie vôd Žitný ostrov je v rozpore s Lex Žitný ostrov a predstavuje extrémne riziko.

Ostrá kritika systému HOPV: Slovnaft a ministerstvo obhajujú bezpečnosť podzemných vôd existujúcim systémom Hydraulickej ochrany podzemných vôd. Podávateľ rozkladu č. 10 upozorňuje, že HOPV bol vybudovaný len na ropné látky. Systém HOPV odstraňuje len malú časť olejových látok, no pri čistení do vody pridáva trihalogenmetány (THM) a táto chemicky znečistená voda následne postupuje priamo na Žitný ostrov. Podávateľ rozkladu č. 10 namieta, že Slovnaft navyše nemá vypracovanú rizikovú analýzu pre prípad, že by bola hydraulická clona čiastočne alebo úplne znefunkčnená v dôsledku poruchy, havárie alebo úmyselného poškodenia, čo by malo pre pitnú vodu v strednej Európe fatálne následky.

Zlyhanie odborného posudku - Podávateľ rozkladu č. 10 navrhuje vrátiť vypracovaný odborný posudok na dopracovanie pre jeho zjavnú neobjektívnosť, jednostranné obhajovanie zámeru a bagatelizovanie zásadných vplyvov a námietok.

Z týchto dôvodov Podávateľ rozkladu č. 10 navrhuje, aby odvolací orgán napadnuté Záverečné stanovisko v celom rozsahu zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Podávateľ rozkladu č. 11 žiada zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci prvostupňovému orgánu na nové prejednanie.

1. Požiadavka na garantovanie domáceho pôvodu odpadov a nezrozumiteľnosť kapacity

Podávateľ rozkladu č. 11 zásadne požaduje, aby sa navrhovateľ priamo a vymožiteľne zaviazal, že celková kapacita zariadenia bude slúžiť výhradne na zhodnocovanie odpadov vyprodukovaných na území Slovenskej republiky, pričom trvá na absolútnom vylúčení akéhokoľvek zvozu odpadu zo zahraničia.

Hoci ministerstvo v Záverečnom stanovisku súhlasilo so znížením ročnej kapacity na 220 000 ton (z pôvodných 316 700 t/r), Ružinov namieta, že v rozhodnutí chýba jednoznačné a preskúmateľné odôvodnenie, či táto kapacita reálne zodpovedá regionálnej produkcii odpadov vo vymedzenej zvozovej oblasti. Zároveň namieta, že týmto rozhodnutím neboli plne rešpektované a akceptované predošlé požiadavky samosprávy na ochranu územia.

2. Nedostatočné posúdenie kumulatívnych a synergických vplyvov (Bod II rozkladu)

Podávateľ rozkladu č. 11 namieta, že skutkový stav nebol v samotnom procese EIA zistený spoľahlivo a úplne. Ako jasný dôkaz uvádza skutočnosť, že ministerstvo v podmienkach

Záverečného stanoviska (časti VI.3) dodatočne vyžaduje spracovanie ďalších odborných posúdení a aktualizáciu štúdie hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (HIA). Odsúvanie týchto kľúčových analýz potvrdzuje, že prvostupňové rozhodnutie bolo vydané predčasne.

Podávateľ rozkladu č. 11 upozorňuje, že projekt s takto masívnym hmotnostným tokom emisií bude umiestnený v bezprostrednom susedstve husto obývanej oblasti, pričom synergické pôsobenie s existujúcimi prevádzkami Slovnaftu nebolo pre dotknuté obyvateľstvo Ružinova dostatočne zhodnotené.

3. Neurčitosť a nevymožiteľnosť kompenzačných a zmierňujúcich opatrení (Bod III rozkladu)

Záverečné stanovisko podmieňuje prevádzku CEZO realizáciou rôznych technologických a ekologizačných opatrení na existujúcich zdrojoch Slovnaftu (napr. na Teplárni alebo odstavením starej spaľovne kalov). Ružinov však namieta, že tieto opatrenia sú formulované príliš vágne a všeobecne.

Podávateľ rozkladu č. 11 namieta, že v rozhodnutí chýbajú záväzné časové harmonogramy pre realizáciu týchto kompenzácií a absentujú akékoľvek sankčné mechanizmy pre prípad ich neplnenia či omeškania zo strany investora, čo robí tieto kľúčové podmienky v praxi právne nevymožiteľnými.

Podávateľ rozkladu č. 11 vo svojich predošlých oficiálnych stanoviskách k správe o hodnotení a zámeru uplatnil aj tieto zásadné výhrady, na ktorých trvá.

Nevhodnosť lokalizácie a kvalita prostredia: Ružinov dlhodobo odmieta situovanie novej veľkej spaľovne v bezprostrednej blízkosti obytných zón. Poukazuje na to, že Ružinov má najvyššiu hustotu obyvateľstva v okrese (cca 2 077 obyvateľov/km²) a podľa environmentálnej regionalizácie patrí dotknuté územie do 4. až 5. stupňa kvality ŽP, čo predstavuje prostredie narušené až silne narušené. Nová prevádzka preto neúmerne ohrozuje dlhodobý komfort obyvateľov.

Zhoršenie dopravnej situácie: Už v počiatočnom vyjadrení k zámeru (zo dňa 20. 12. 2023) Podávateľ rozkladu č. 11 varoval pred vážnym preťažením už dnes kritickej lokálnej dopravnej infraštruktúry (najmä v oblasti Slovnaftskej ulice a ulice Svornosti). Dovoz masívneho množstva externých odpadov nákladnými autami prinesie neakceptovateľný nárast hlukovej a emisnej záťaže z dopravy.

Riziká manažmentu nebezpečného odpadu a bezpečnosť: Podávateľ rozkladu č. 11 opakovane požadoval podstatne prísnejšie a detailnejšie preukázanie bezpečnosti pri manipulácii, skladovaní a koncovom zneškodňovaní vysoko toxického popolčeka a pevných zvyškov z procesu čistenia spalín fluidného kotla. Celková prevádzková bezpečnosť takto komplexného strediska v dotyku s chemickou rafinériou vzbudzuje u samosprávy vážne bezpečnostné obavy.

Podávateľ rozkladu č. 12 v podanom rozklade a predchádzajúcich uvádza nasledovné námietky:

1. Nedostatočné vysporiadanie sa s pripomienkou ohľadom plánovanej triediacej linky

Podávateľ rozkladu č. 12 vo svojich predchádzajúcich pripomienkach požadoval detailné rozpracovanie plánovanej triediacej linky. Trval najmä na tom, aby navrhovateľ predložil presné určenie druhov (katalógových čísel) odpadov, ktoré majú byť predmetom dotriedenia, presne vyčíslil materiálové toky a popísal vecné a logistické väzby na samotné nadväzujúce zariadenie na energetické zhodnocovanie odpadov (spaľovňu).

Podávateľ rozkladu č. 12 namieta, že ministerstvo sa s touto požiadavkou v prvostupňovom rozhodnutí nevysporiadalo v dostatočnom rozsahu. Vo vyhodnotení pripomienky uviedlo iba všeobecnú technologickú charakteristiku, podľa ktorej má byť linka určená na dotrieďovanie vybraných plastových a kompozitných frakcií a technologicky bude zahŕňať mechanickú predúpravu, separáciu kovov a optické triedenie.

Ministerstvo následne konštatovalo, že detailné rozpracovanie triediacej linky a materiálových bilancií bude predmetom až ďalších nadväzujúcich povoľovacích konaní (napr. stavebného či integrovaného konania). Podávateľ rozkladu č. 12 namieta, že takéto odkladanie kľúčových aspektov nakladania s odpadmi priamo v EIA procese narúša preventívny charakter celého posudzovania.

2. Prekročenie potrebných kapacít energetického zhodnocovania v SR (analýza IEP)

Podávateľ rozkladu č. 12 vo svojom predchádzajúcom stanovisku zo dňa 19. 04. 2025 poukázal na to, že podľa štúdie Inštitútu environmentálnej politiky (IEP) pri MŽP SR „Ako von zo smetiska“ (z 09/2023) uvažované kapacity plánovaných spaľovní na Slovensku výrazne presahujú reálne potreby SR.

Upozornil, že už samotná uvažovaná kapacita CEZO Slovnaft (v tom čase navrhovaná na 316 700 t/rok) by prakticky úplne naplnila predpokladané potrebné kapacity energetického zhodnocovania v celej Slovenskej republike.

Z tohto dôvodu žiada prehodnotiť a zosúladiť odhad dostupného množstva odpadu na energetické zhodnotenie v celom záujmovom regióne tak, aby bol v súlade s oficiálnou analýzou IEP, čo by zásadne spochybnilo opodstatnenosť takto predimenzovanej kapacity v areáli rafinérie.

Podávateľ rozkladu č. 13 namieta predovšetkým procesnú nezákonnosť, predčasnosť rozhodnutia, vnútornú rozpornosť podmienok a vážne logické i metodické chyby v hodnotení vplyvov.

1. Predčasnosť vydania súhlasu bez reálneho posúdenia vplyvov

Podávateľ rozkladu č. 13 namieta, že ministerstvo vydalo súhlas predčasne, bez toho, aby bolo vopred presne ustálené a posúdené konkrétne dispozičné a technické riešenie prislúchajúce novej kapacite 220 000 t/rok. Rozhodnutie tak namiesto preventívneho posúdenia odkladá vyriešenie vplyvov zmien stavebných objektov až do fázy finálnej projektovej dokumentácie.

Pri znížení kapacity CEZO o 30 % (na 220 000 t/r) nedošlo k pomernému zníženiu skladby odpadu. Navrhovateľ odpadový mix v doplňujúcich informáciách úplne prebudoval:

Množstvo zmesového komunálneho odpadu kleslo až o 44,9 % (zo 214 000 na 118 000 t/rok). Množstvo nebezpečného odpadu kleslo o 66,5 % (zo 74 700 na 25 000 t/rok). Množstvo priemyselného odpadu však stúplo o 175 % (zo 28 000 na 77 000 t/rok). Tento úplne nový materiálový mix, ktorý zásadne mení charakter prevádzky a jej emisie, nebol v procese EIA dotknutej verejnosti riadne predstavený ani opätovne posúdený.

2. Nezákonné odkladanie kľúčových posúdení imisií do následných konaní

Podávateľ rozkladu č. 13 namieta, že podľa podmienky č. 4 písm. c), d) a f) sa má celkové imisné zaťaženie dotknutého územia (vrátane zdrojov blízkej spaľovne OLO, a.s., všetkých existujúcich stacionárnych zdrojov Slovnaftu a citlivých receptorov) zohľadniť odborným posudkom až v nadväzujúcom integrovanom povoľovaní (IPKZ). Podávateľ rozkladu č. 13 namieta, že poloha receptorov, imisné zaťaženie aj existujúce zdroje sú dávno známe a museli byť vecne vyhodnotené ešte pred vydaním záverečného stanoviska v rámci EIA.

Rozhodnutie ukladá odstaviť existujúcu starú spaľovňu kalov Slovnaftu až pred uvedením nového CEZO do trvalej prevádzky. Z toho vyplýva, že počas celej skúšobnej prevádzky pobežia obe spaľovne súčasne. Kumulatívny vplyv tohto kritického prechodného obdobia na kvalitu ovzdušia a zdravie obyvateľov nebol v konaní vôbec posúdený.

3. Vágne, neurčité a v praxi nevymožiteľné podmienky

Podávateľ rozkladu č. 13 namieta, že podmienka č. 7 písm. b) ukladá realizovať technologické opatrenia na zníženie emisií skleníkových plynov (CO2eqv) v rafinérii, avšak záverečné stanovisko vôbec neidentifikuje, o aké konkrétne opatrenia ide, ktorých prevádzok navrhovateľa sa týkajú, ani akým technickým spôsobom sa má úspora dosiahnuť.

Podmienka č. 7 písm. c): Redukcia emisií na existujúcej Teplárni (výmena ťažkého ropného zvyšku za zemný plyn a inštalácia nízkoemisných horákov) je definovaná neurčito slovným spojením, že má „okrem iného“ zahŕňať tieto zmeny. Záväzná podmienka tak neurčuje uzavretý rozsah zmien, presné emisné limity, termín výmeny paliva ani spôsob preukázania skutočne dosiahnutého účinku.

Podmienka č. 7 písm. d): Požiadavka na optimalizáciu vstrekovania pary na poľných horákoch nešpecifikuje, ktorých horákov alebo prevádzkových režimov sa má týkať, v čom má optimalizácia technicky spočívať a aký presný emisný účinok sa ňou vyžaduje.

Podmienka č. 9: Podmienka ukladá navrhovateľovi preukazovať, že emisný príspevok nového CEZO neprekročí rezervu, ktorá má ešte len „postupne“ vznikať realizáciou budúcich opatrení na iných starých zdrojoch rafinérie oproti referenčnému roku 2023. Opatrenia sa tak majú realizovať za pochodu namiesto toho, aby sa overovalo dodržiavanie už dopredu jasne kvantifikovanej a preukázanej imisnej rezervy územia.

Podmienka č. 13 a 14: Hoci ministerstvo považovalo separáciu kovov a skla zo spaľovacieho popola a zvýšenie kapacity triediacej linky za environmentálne relevantné, vopred nezistilo, aké konkrétne technické a kapacitné opatrenia sú potrebné. Rozhodnutie o ich realizácii namiesto toho neprípustne ponechalo plne na úvahe navrhovateľa.

4. Dopravná záťaž a formálnosť dopravných podmienok

Podmienka č. 17: Hoci podmienka vyžaduje uprednostňovanie železničnej prepravy odpadu a minimalizáciu cestnej dopravy, neukladá žiadny vymožiteľný percentuálny podiel prepravy po železnici (ani v tonách), neurčuje maximálny počet prejazdov nákladných áut, záväzné trasy ani spôsob dokladovania. Navrhovateľ tak podmienku formálne splní aj pri zanedbateľnom využívaní železnice jednoduchým tvrdením, že ju uprednostňoval „v rámci dostupných možností“.

5. Ohrozenie cieľov novej európskej Smernice o ovzduší č. 2024/2881

Podávateľ rozkladu č. 13 namieta, že ministerstvo úplne opomenulo vyhodnotiť vážne riziko ohrozenia cieľov novej smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2881 o kvalite okolitého ovzdušia, ktorá od 1. 1. 2030 zavádza podstatne prísnejšie imisné limity pre znečisťujúce látky priamo relevantné pre CEZO (PM2,5, PM10, NO2, SO2, CO a benzén). Realizácia nového veľkého zdroja v imisne zaťaženej aglomerácii tak priamo ohrozí schopnosť Slovenskej republiky tieto nové sprísnené limity od roku 2030 plniť.

6. Závažný vnútorný rozpor pri limite chlóru a teplote spaľovania

Rozpor pri podmienke č. 11: V odôvodnení rozhodnutia sa uvádza, že navrhovateľ dodatočne deklaroval, že spaľovaný odpadový mix „nikdy nepresiahne koncentráciu Cl2 > 1%“, na základe čoho bol kotol navrhnutý na bežné spaľovanie pri teplote 900 °C. Podmienka č. 11 však zároveň vyžaduje, aby sa v povoľovacom konaní vykonala analýza prevádzkových opatrení

zabezpečujúcich teplotu spaľovania pre prípad „spaľovania nebezpečných odpadov s obsahom halogénovaných organických zlúčenín > 1% vyjadrených ako Cl2“ (čo si podľa legislatívy vyžaduje teplotu až 1 100 °C). Podľa jedného scenára je teda prekročenie 1 % vylúčené, podľa druhého ide o reálnu prevádzkovú situáciu, čo predstavuje závažný logický rozpor v samotnom rozhodnutí.

7. Porušenie procesných práv verejnosti a Aarhuského dohovoru

Podávateľ rozkladu č. 13 namieta, že po verejnom prerokovaní v apríli 2025 došlo k podstatnej zmene navrhovanej činnosti (zníženie kapacity o 30 %, úplná prestavba odpadového mixu a technologické úpravy). Táto zmenená podoba projektu však už nebola predložená na riadne verejné prerokovanie, čím boli porušené procesné práva verejnosti na účinnú účasť v zmysle Aarhuského dohovoru.

Podávateľ rozkladu č. 13 namieta, vylúčenie cezhraničných vplyvov bez odôvodnenia. Rozhodnutie neobsahuje žiadne preskúmateľné odborné odôvodnenie, na základe akých kritérií (prílohy č. 13 a 14 zákona č. 24/2006 Z. z.) dospelo k záveru, že takto masívna spaľovňa v bezprostrednej blízkosti hraníc (s Rakúskom a Maďarskom) nemôže mať cezhraničné vplyvy.

8. Vnútorné logické oxymorony a metodické rozpory

Podávateľ rozkladu č. 13 ďalej poukazuje na závažné protirečenia priamo v texte rozhodnutia:

Ministerstvo uzavrelo vplyvy na verejné zdravie ako prijateľné, no zároveň v podmienkach ukladá povinnosť aktualizovať a dopracovať samotnú štúdiu hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (HIA) pred spustením prevádzky.

Štúdia HIA preukázala, že v piatich citlivých referenčných bodoch (obytná zóna Prievoz, nemocnica Ružinov, nemocnica Podunajské Biskupice, detské centrum a poliklinika Slovnaft) sumárny index nebezpečnosti pre zdravie obyvateľov prekročil kritickú hodnotu 1. Hoci metodika HIA pri HI > 1 striktne vyžaduje okamžité vypracovanie podrobných analýz a ochranných opatrení, ministerstvo ich neuložilo a vplyvy bagatelizovalo.

Na základe týchto rozsiahlych pochybení Podávateľ rozkladu č. 13 navrhuje, aby odvolací orgán napadnuté záverečné stanovisko v celom rozsahu zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Podávateľ rozkladu č. 14 žiada, aby odvolací orgán toto rozhodnutie zrušil a vec vrátil na nové konanie, pričom uvádza nasledovné námietky a dôvody podania rozkladu.

1. Rozpor s Lex Žitný ostrov (zákon č. 305/2018 Z. z.) a ochranou podzemných vôd

Podávateľ rozkladu č. 14 namieta, že navrhovaná činnosť sa umiestňuje priamo do Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov, ktorá predstavuje strategickú zásobáreň pitnej vody pre strednú Európu. RNDr. Zemanová namieta, že podľa § 3 Lex Žitný ostrov platí v tomto území prísny zákaz budovať nové priemyselné zdroje a zariadenia na zneškodňovanie odpadov. CEZO je síce deklarované ako zhodnocovanie, no v podstate ide o spaľovňu odpadov (vrátane nebezpečných).

Podávateľ rozkladu č. 14 odmieta argument navrhovateľa a ministerstva, že ochrana vôd je dostatočne zaistená areálovým systémom Hydraulickej ochrany podzemných vôd. Zdôrazňuje, že systém HOPV bol vybudovaný v 60. rokoch na sanáciu ropnej havárie a jeho existencia nemôže slúžiť ako zákonný dôvod na povoľovanie nových stacionárnych zdrojov znečisťovania.

Podávateľ rozkladu č. 14 nesúhlasí s tvrdením, že CEZO nie je novým priemyselným zdrojom znečisťovania. Poukazuje na to, že samotné Záverečné stanovisko (na str. 11) klasifikuje CEZO ako nový stacionárny zdroj znečisťovania ovzdušia kategórie 5.1.1 a) (Spaľovne

nebezpečného odpadu s projektovanou kapacitou >10 t/d). Preto sa naň v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov musí pozerať ako na novú činnosť, ktorej výstavba je v CHVO Žitný ostrov zakázaná.

2. Porušenie procesných práv verejnosti a Aarhuského dohovoru (§ 33 a § 34 EIA)

Podávateľ rozkladu č. 14 namieta, že po znížení kapacity CEZO o 30 % (na 220 000 t/rok) a prebudovaní celého odpadového mixu nebola táto nová, podstatne zmenená dokumentácia riadne sprístupnená a zverejnená pre širšiu verejnosť v súlade s § 33 zákona č. 24/2006 Z. z. Tým bola občanom odobratá možnosť objektívne posúdiť reálny vplyv upraveného variantu a uplatniť k nemu písomné námietky.

Zákon č. 24/2006 Z. z. umožňuje variantné riešenie navrhovanej činnosti len zapracovaním variantu priamo do zámeru alebo do správy o hodnotení na základe vopred určeného rozsahu hodnotenia. Keďže rozsah hodnotenia ani pôvodná správa s týmto zmeneným (zníženým) variantom vôbec neuvažovali, ministerstvo schválilo projektový variant, ktorý procesne neprešiel zákonnými fázami posudzovania vplyvov.

3. Ignorovanie obligatórnej povinnosti cezhraničného posudzovania (Dohovor z Espoo)

Podávateľ rozkladu č. 14 namieta postup ministerstva, ktoré cezhraničné posudzovanie vylúčilo len na základe vlastnej „subjektívnej úvahy“, že vplyvy nepresiahnu štátne hranice.

Ďalej zdôrazňuje, že podľa medzinárodného Dohovoru z Espoo (zákon č. 162/2000 Z. z.) sa cezhraničné posudzovanie neriadi úvahami úradníkov, ale je pre vybrané kategórie činností obligatórne (povinné). Podľa Prílohy I Dohovoru z Espoo (bod 10) sem vyslovene a bezvýhradne spadajú „zariadenia na odstraňovanie toxických a nebezpečných odpadov spaľovaním, chemickým spracovaním alebo skládkovaním“. Vylúčením Espoo procesu preto ministerstvo zaťažilo konanie závažnou nezákonnosťou.

4. Nezákonný postup pri vodoprávnom posudzovaní (§ 16a vodného zákona)

Podávateľ rozkladu č. 14 namieta, že ministerstvo v Záverečnom stanovisku odsunulo posúdenie súladu s vecnými zákazmi a limitmi na samostatné budúce vodoprávne konanie podľa § 16a vodného zákona (premietnuté do podmienky č. 39 záverečného stanoviska). Podávateľ rozkladu č. 14 považuje takýto postup za procesne nesprávny, keďže otázka zákonných výnimiek a dopadu na kvalitu podzemných a povrchových vôd v citlivom území mala byť meritórne uzavretá už v štádiu posudzovania vplyvov.

5. Svojvoľný a nezákonný výklad Územného plánu Bratislavy zo strany ministerstva

Podávateľ rozkladu č. 14 namieta, že ministerstvo si v Záverečnom stanovisku svojvoľne vyrobilo vlastný a účelový výklad Územného plánu Hlavného mesta SR Bratislavy. Územný plán pre danú priemyselnú zónu (kód 301) povoľuje zariadenia na nakladanie s odpadmi iba „v obmedzenom rozsahu“. Ministerstvo si tento pojem interpretovalo ako súlad s dominantnou priemyselnou funkciou bez ohľadu na kapacitu. Podávateľ rozkladu č. 14 namieta, že jediným zákonným a oprávneným subjektom na výklad územnoplánovacej dokumentácie je samotné hlavné mesto, ktoré však vo svojich stanoviskách na tento nesúlad a nesprávny procesný postup ministerstvo výslovne a opakovane upozorňovalo.

6. Porušenie princípu predbežnej opatrnosti

Podávateľ rozkladu č. 14 sa odvoláva na princíp predbežnej opatrnosti podľa § 13 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí. Pri projekte s takto vysokou mierou rizika pre ovzdušie a najmä pre strategické zásoby vody na Žitnom ostrove nie je prípustné pochybnosti bagatelizovať a odsúvať ich riešenie na neskôr (do integrovaného povoľovania). Ministerstvo a spracovateľ

posudku sa s týmito zásadnými vecnými výhradami nevysporiadali a v odôvodnení nepreukázali opak.

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta záverečné stanovisko v celom rozsahu a žiada ho zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému orgánu na nové prerokovanie a rozhodnutie.

1. Procesné pochybenia a porušenie Aarhuského dohovoru

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že ministerstvo závažne porušilo zákon tým, že prvostupňový orgán postupoval v rozpore so Správnym poriadkom, Zákonom č. 24/2006 Z. z. a Aarhuským dohovorom. Ministerstvo malo zákonnú povinnosť prerokovať petíciu s viac ako 10 000 podpismi s petičným výborom a kontaktnou osobou. Hoci bol termín prerokovania petície pôvodne určený až na 15. júl 2026, ministerstvo vydalo súhlasné Záverečné stanovisko už 13. júla 2026. Správny orgán teda rozhodol predtým, než vôbec stihol vypočuť a vyhodnotiť argumenty 18 722 občanov, ktorí petíciu podporili, čím ignoroval účasť verejnosti v priamom rozpore s článkom 6 ods. 8 Aarhuského dohovoru.

2. Porušenie princípu blízkosti a logistické nedostatky

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že predložená zvozová štúdia počíta s dovozom komunálneho odpadu z lokalít ako Považská Bystrica (~170 km), Trenčín (~130 km) či Levice (~150 km). Takto nastavený model priamo popiera princíp blízkosti a sebestačnosti, nakoľko zvážanie odpadu z takýchto vzdialeností neúmerne zvyšuje environmentálne emisie a hluk z dopravy, čo v konečnom dôsledku zhoršuje celkovú uhlíkovú stopu projektu.

3. Ignorovanie existujúcich spoluspaľovacích kapacít

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že navrhovaná činnosť vôbec nezohľadňuje existujúce kapacity spoluspaľovania vytriedeného komunálneho odpadu (vo forme tuhých alternatívnych palív - TAP) v troch regionálnych cementárňach: Rohožník (kapacita cca 300 000 t/rok), Horné Srnie (cca 60 000 t/rok) a Ladce (cca 80 000 t/rok). Po zavedení povinnej úpravy komunálnych odpadov pred skládkami od 1. 1. 2027 dokážu tieto cementárne prebytočný energeticky využiteľný odpad plne absorbovať, čo robí výstavbu novej spaľovne zbytočnou.

4. Konkurencia recyklačným cieľom a hrozba nadkapacity

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že spaľovanie odpadov je v hierarchii odpadového hospodárstva až na druhom najhoršom mieste, pričom prioritu má recyklácia a predchádzanie vzniku. Masívna kapacita CEZO (aj po znížení na 220 000 t/rok) vytvorí umelý tlak na prísun odpadu a bude priamo konkurovať povinnému cieľu dosiahnuť 65 % mieru recyklácie komunálneho odpadu do roku 2035 v Bratislavskom kraji. Vznikne tak vážna regionálna nadkapacita, ktorá v budúcnosti vyústi do potreby dovážať odpady zo zahraničia, aby sa spaľovňa ekonomicky uživila.

5. Nesúlad so národnou stratégiou odpadov do roku 2035

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že projekt nie je v súlade so Stratégiou odpadového hospodárstva SR do roku 2035, ktorej hlavným cieľom je odklonenie odpadov zo skládok prostredníctvom recyklácie a kompostovania, a nie ich plošné energetické zhodnocovanie.

6. Vážne metodické pochybenia v hodnotení HIA

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že spracovateľka Hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (HIA) použila zastaranú metodiku a referenčné limity WHO z roku 2002 namiesto prísnych odporúčaní WHO z roku 2021 pre kvalitu ovzdušia.

Zásadnou a neospravedlniteľnou chybou v HIA je úplné vylúčenie jemných prachových častíc PM2,5 a troposférického ozónu (O_3) z výpočtov zdravotného rizika. PM2,5 a O_3 patria k

najnebezpečnejším znečisťujúcim látkam, no autorka ich nezarátala do celkového indexu nebezpečnosti, čím výsledné zdravotné riziká pre obyvateľov systematicky podhodnotila.

7. Ohrozenie sprísnených limitov kvality ovzdušia po roku 2030

Od roku 2030 (kedy má byť navrhovaná činnosť v prevádzke) začne platiť nová európska Smernica o kvalite okolitého ovzdušia č. 2024/2881, ktorá zavádza prísnejšie imisné limity. Bratislava a jej okolie už dnes dlhodobo prekračujú povolené limity pre PM_{10} (v 10 až 11 z 12 referenčných bodov), PM2,5 aj oxidy dusíka. Umiestnenie nového veľkého zdroja do tejto už dnes preťaženej aglomerácie priamo ohrozí schopnosť Slovenskej republiky tieto nové sprísnené limity od roku 2030 plniť.

8. Znečisťovanie troposférickým ozónom a fotochemickým smogom

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že výstavba spaľovne CEZO v bezprostrednom susedstve petrochemickej rafinérie Slovnaft, ktorá produkuje masívne emisie prchavých organických látok (VOC), vytvorí ideálne podmienky na intenzívnu tvorbu prízemného fotochemického ozónu a smogu (kde prekurzormi sú emisie NOx a CO z CEZO v kombinácii s VOC z rafinérie). Tento závažný synergický dopad bol v hlavnom modelovaní ovzdušia úplne ignorovaný.

9. Toxické riziká škváry a popolčeka (PFAS a ťažké kovy)

Podávateľ rozkladu č. 15 odmieta tvrdenia navrhovateľa o možnosti materiálového zhodnotenia popola a škváry v stavebníctve. Tieto pevné odpady zo spaľovania koncentrujú vysoké množstvá ťažkých kovov, dioxínov a perzistentných organických látok (POPs). Znepokojené matky odkazujú na švédsky vedecký výskum (ktorý analyzoval popol z 27 z 38 tamojších spaľovní) potvrdzujúci kritickú prítomnosť per- a polyfluóralkylových látok (PFAS) v popole. Navrhovateľ navyše zmluvne ani technicky nepreukázal dostatočné a bezpečné koncové kapacity na solidifikáciu a zneškodnenie týchto toxických rezíduí na území SR.

10. Tendenčné porovnávanie nulového variantu

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že predložená Klimatická štúdia tendenčne porovnáva klimatický prínos CEZO výhradne s najhorším scenárom – t. j. so skládkovaním neupraveného odpadu. Úplne ignoruje a neporovnáva projekt s inými, environmentálne a klimaticky omnoho šetrnejšími alternatívami, ako je dôsledný rozvoj recyklácie, anaeróbna digescia (kompostovanie) či mechanicko-biologická úprava odpadov bez nutnosti ich spaľovania.

11. Nesúlad s Územným plánom

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že dotknuté územie priemyselnej výroby (kód 301) umožňuje nakladať s odpadmi len v „obmedzenom rozsahu“. Regionálne nadprojektované zariadenie pre štyri kraje Slovenska s kapacitou 220 000 ton ročne preukázateľne nespĺňa podmienku obmedzeného rozsahu a je v priamom rozpore s územným plánom Bratislavy.

12. Vágna a formálna podmienka k železničnej preprave

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že záväzná podmienka č. 17, ktorá navrhovateľovi ukladá uprednostňovať ekologickú koľajovú dopravu, je formulovaná čisto formálne a deklaratívne. Neobsahuje žiadny záväzný, percentuálne vymožiteľný podiel prepravy po železnici (napr. v tonách), čo navrhovateľovi v budúcnosti umožní podmienku kedykoľvek obísť tvrdením, že železnicu uprednostňoval „v rámci možností“.

13. Zásadný logický rozpor v záverečnom stanovisku

Podávateľ rozkladu č. 15 poukazuje na závažné protirečenie v rozhodnutí: Ak ministerstvo v odôvodnení tvrdí, že imisný príspevok nového CEZO je pre ovzdušie a zdravie obyvateľov úplne „nevýznamný“, je logickým rozporom, ak zároveň jeho prevádzku podmieňuje rozsiahlym

a nákladným znižovaním emisií na existujúcich zdrojoch Slovnaftu (Tepláreň, odstavenie starej spaľovne kalov). Tieto dva závery sa vzájomne vylučujú a dokazujú nekonzistentnosť a neúplnosť celého posúdenia.

Podávateľ rozkladu č. 16 žiada, aby odvolací orgán napadnuté Záverečné stanovisko v celom rozsahu zrušil.

1. Námietky k ochrane vôd a rozporu s Lex Žitný ostrov (zákon č. 305/2018 Z. z.)

Podávateľ rozkladu č. 16 namieta, že zariadenie CEZO sa umiestňuje priamo do Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Žitný ostrov. Zariadenie pritom zahŕňa sklady ropných látok, ktoré mnohonásobne prekračujú zákonné limity pre citlivé územia, pričom celkové vplyvy týchto skladov neboli v procese EIA vôbec vyhodnotené.

Označenie činnosti za „zhodnocovanie odpadov“ (kód R1) podľa neho nenahrádza povinnosť dôsledne posúdiť riziká. Zákon pre toto územie vyžaduje zvýšenú ochranu vôd, avšak v záverečnom stanovisku nie je uvedené jediné konkrétne opatrenie, ktoré by túto zvýšenú ochranu reálne zabezpečovalo.

Bezpečnosť projektu pred kontamináciou podzemných vôd je obhajovaná existujúcim areálovým systémom Hydraulickej ochrany podzemných vôd. Podávateľ rozkladu č. 16 upozorňuje na to, že systém HOPV nie je súčasťou navrhovanej činnosti CEZO, jeho trvanie nie je zmluvne ani vecne zabezpečené na celú dobu životnosti stavby, popisovaný stav je udržiavaný umelo a systém navyše nie je technicky určený na typ znečistenia (ťažké kovy, špecifické chemikálie), ktoré zariadenie CEZO prináša.

Podávateľ rozkladu č. 16 namieta, že do citlivého vodohospodárskeho územia sa majú na energetické zhodnotenie zvážať aj nebezpečné zaolejované kaly zo sanácií podzemných vôd, čím zariadenie v oblasti reálne aplikuje a koncentruje znečisťujúce látky.

Odpadový bunker s hĺbkou 6 metrov pod terénom má neznámy odstup od hladiny podzemnej vody, čo predstavuje neposúdenú hrozbu v prípade havárie alebo stavebnej netesnosti.

2. Námietky k neúplnosti opisu staveniska (Zamlčanie kalového poľa na bloku 92)

Podávateľ rozkladu č. 16 namieta, že opis súčasného stavu územia v Správe o hodnotení je neúplný a zavádzajúci. Úplne zamlčal fakt, že na bloku 92, kde má CEZO stáť, sa v súčasnosti nachádza a aktívne prevádzkuje objekt kalového poľa. Do tohto objektu sa ročne ukladá 4 000 až 6 000 ton zaolejovaných kalov z čistiacich prác a je pri ňom umiestnená technológia na ich predúpravu.

Demolácia tohto prevádzkovaného kalového poľa (vrátane búrania betónových kaziet kontaminovaných dlhodobým skladovaním kalov) a sanácia zeminy pod ním sú vplyvmi, ktoré priamo súvisia s prípravou územia pre stavbu CEZO. Tieto vplyvy však boli účelovo vyčlenené do samostatného, menej prísneho konania pre zmenu MCHB ČOV v režime zisťovacieho konania (bez správy o hodnotení a bez verejného prerokovania).

Bilancia stavebných odpadov pre CEZO tak vôbec neobsahuje demoláciu betónových kalových kaziet a kontaminovanú zeminu, čo je najviac kontaminovaný odpad, aký na týchto pozemkoch vôbec môže vzniknúť.

3. Technické námietky k výpočtu energetickej účinnosti a obehovému hospodárstvu

Podávateľ rozkladu č. 16 namieta metodickú chybu vo výpočte energetickej účinnosti R1 podľa Prílohy č. 9 vyhlášky č. 371/2015 Z. z.. Rovnaký prúd pary (20 t/h nízkotlakej pary) je v Správe o hodnotení v rôznych tabuľkách vykázaný protichodne: v základných parametroch figuruje ako „Dodávka pary (pre rafinériu)“ (výstup pre odberateľa), no v tabuľke energetického systému je zapísaný ako „Nízkotlaká para (vlastná spotreba)“.

Podávateľ rozkladu č. 16 ďalej namieta účelové nadhodnotenie koeficientu účinnosti. Tento rozdiel je zásadný, nakoľko teplo dodané odberateľovi sa do výpočtu energetickej účinnosti (R1) započítava ako kladný výstup, kým vlastná spotreba pary na ohrev vzduchu a napájacej vody sa nezapočítava. Týmto nesprávnym zaradením bol celkový koeficient účinnosti účelovo skreslený.

Dokumentácia neobsahuje dôsledný výpočet a preukázanie energetickej účinnosti pre oba prevádzkové režimy (vrátane čisto kondenzačného režimu bez dodávok pary pre rafinériu, čo je pre účinnosť najhorší prípad) na základe vopred overených a garantovaných dát.

CEZO je obhajované ako moderný prvok obehového hospodárstva, no navrhovaná triediaca linka v skutočnosti dokáže materiálovo zhodnotiť a zrecyklovať menej ako jednu desatinu (10 %) celkového množstva vstupných odpadov, pričom zvyšných viac ako 90 % odpadov sa spáli.

IV. Vady odôvodnenia a nevysporiadanie sa s pripomienkami

Podávateľ rozkladu č. 16 namieta, že záverečné stanovisko trpí vadami odôvodnenia a neúplnosťou podkladov. Prvostupňový orgán sa s jeho predchádzajúcimi detailnými, vedecky podloženými a odbornými pripomienkami k Správe o hodnotení a odbornému posudku nevysporiadal vecne, ale ich len mechanicky a formalisticky odmietol.

Podávateľ rozkladu č. 17 uvádza v celom rozsahu totožné námietky s rozkladom podávateľa rozkladu č. 13.

1. Predčasnosť rozhodnutia a neprípustná zmena odpadového mixu

Podávateľ rozkladu č. 17 namieta, že súhlasné záverečné stanovisko bolo vydané predčasne. Ministerstvo schválilo zníženú kapacitu 220 000 t/rok bez toho, aby pred vydaním rozhodnutia bolo presne ustálené a zhodnotené konkrétne dispozičné, stavebné a technické riešenie prislúchajúce tejto novej kapacite.

Pri znížení kapacity CEZO o 30 % (na 220 000 t/rok) nedošlo k pomernému zníženiu všetkých zložiek. Navrhovateľ v doplňujúcich informáciách zásadne a bez opätovného verejného posúdenia zmenil odpadový mix:

Množstvo komunálneho odpadu kleslo až o 44,9 % (na 118 000 t/rok). Množstvo nebezpečného odpadu kleslo o 66,5 % (na 25 000 t/rok). Množstvo priemyselného odpadu však stúplo o 175 % (zo 28 000 na 77 000 t/rok). Tento úplne nový, výhrevnejší materiálový mix zásadne mení celkový charakter prevádzky a jej potenciálne emisie, pričom dotknutá verejnosť nemala možnosť sa k nemu riadne vyjadriť.

2. Nezákonné odkladanie imisného posúdenia (Podmienka č. 4)

Podľa podmienky č. 4 písm. c), d) a f) sa má celkové imisné zaťaženie územia (vrátane zdrojov blízkej spaľovne OLO, a. s., všetkých existujúcich stacionárnych zdrojov Slovnaftu a citlivých receptorov) zohľadniť odborným posudkom až v nadväzujúcom integrovanom povoľovaní (IPKZ). Greenpeace namieta, že poloha receptorov aj existujúce zdroje sú dávno známe a ich kumulatívny vplyv musel byť plnohodnotne vyhodnotený už v procese EIA, nie odkladaný na neskôr.

Podmienky záverečného stanoviska ukladajú odstaviť starú spaľovňu kalov Slovnaftu až pred uvedením nového CEZO do trvalej prevádzky. To znamená, že počas celej skúšobnej prevádzky pobežia obe spaľovne súčasne. Kumulatívny vplyv tohto prechodného obdobia na kvalitu ovzdušia a zdravie obyvateľov nebol v konaní vôbec vyhodnotený.

3. Vágne, neurčité a nevymožiteľné zmierňujúce podmienky

Podávateľ rozkladu č. 17 napáda formuláciu kľúčových mitigačných opatrení, ktoré považuje za čisto deklaratívne, bez reálneho regulačného obsahu:

Neurčité znižovanie emisií skleníkových plynov (Podmienka č. 7 písm. b): Podmienka ukladá realizovať opatrenia na zníženie emisií CO_2 v rafinérii, avšak úplne chýba špecifikácia, o aké opatrenia ide, ktorých prevádzok sa týkajú a aká úspora sa vyžaduje.

Vágne opatrenia na Teplárni (Podmienka č. 7 písm. c): Redukcia emisií na existujúcej Teplárni Slovnaftu (výmena ťažkého ropného zvyšku za zemný plyn a inštalácia nízkoemisných horákov) je definovaná neuzavretým slovným spojením, že má „okrem iného“ zahŕňať tieto zmeny. Chýbajú pevné limity, záväzný harmonogram a mechanizmus kontroly.

Optimalizácia poľných horákov (Podmienka č. 7 písm. d): Požiadavka na optimalizáciu vstrekovania pary nešpecifikuje, ktorých horákov sa týka a aký presný emisný účinok sa ňou vyžaduje.

Fiktívna emisná rezerva (Podmienka č. 9): Podmienka ukladá navrhovateľovi preukazovať, že príspevok navrhovanej činnosti neprekročí imisnú rezervu, ktorá má však ešte len „postupne“ vznikať realizáciou budúcich neurčitých opatrení na iných starých zdrojoch Slovnaftu oproti roku 2023. Opatrenia sa tak majú realizovať za pochodu namiesto overovania vopred preukázanej imisnej rezervy územia.

4. Formálnosť ekologických podmienok pre prepravu (Podmienka č. 17)

Záväzná podmienka č. 17, ktorá navrhovateľovi ukladá uprednostňovať ekologickú železničnú dopravu, neukladá žiadny vymožiteľný percentuálny podiel prepravy po železnici (či v tonách), neurčuje maximálny počet prejazdov nákladných áut ani záväzné trasy. Investor tak podmienku formálne splní aj pri nulovom využívaní koľajovej prepravy jednoduchým tvrdením, že ju uprednostňoval „v rámci možností“.

5. Ohrozenie cieľov novej európskej Smernice o ovzduší č. 2024/2881

Podávateľ rozkladu č. 17 namieta, že ministerstvo úplne opomenulo vyhodnotiť vážne riziko ohrozenia cieľov novej smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2881 o kvalite okolitého ovzdušia, ktorá od 1. 1. 2030 zavádza podstatne prísnejšie imisné limity pre kľúčové znečisťujúce látky ($PM_{2,5}$, PM_{10}, NO_2, SO_2, CO a benzén). Realizácia nového masívneho zdroja v imisne zaťaženej aglomerácii priamo ohrozí schopnosť SR tieto nové sprísnené limity od roku 2030 plniť.

6. Závažný vnútorný rozpor pri limite chlóru a teplote spaľovania

Podávateľ rozkladu č. 17 namieta, že v odôvodnení rozhodnutia sa uvádza, že navrhovateľ dodatočne deklaroval, že spaľovaný odpadový mix „nikdy nepresiahne koncentráciu $Cl_2 > 1$ %“, na základe čoho bol kotol navrhnutý na bežné spaľovanie pri teplote 900 °C. Podmienka č. 11 však zároveň vyžaduje, aby sa v povoľovacom konaní vykonala analýza prevádzkových opatrení zabezpečujúcich teplotu spaľovania pre prípad „spaľovania nebezpečných odpadov s obsahom halogénovaných organických zlúčenín > 1 % vyjadrených ako Cl_2“ (čo si podľa legislatívy vyžaduje teplotu až 1 100 °C). Podľa jedného scenára je teda prekročenie 1 % vylúčené, podľa druhého ide o reálnu prevádzkovú situáciu, čo predstavuje vážny logický rozpor v samotnom rozhodnutí.

7. Porušenie procesných práv verejnosti a Aarhuského dohovoru

Podávateľ rozkladu č. 17 namieta, že po verejnom prerokovaní v apríli 2025 došlo k podstatnej zmene navrhovanej činnosti (zníženie kapacity o 30 %, úplná prestavba odpadového mixu a technologické úpravy). Táto zmenená podoba projektu však už nebola predložená na riadne verejné prerokovanie, čím boli porušené procesné práva verejnosti na účinnú účasť v zmysle Aarhuského dohovoru.

Podávateľ rozkladu č. 17 ďalej namieta vylúčenie cezhraničných vplyvov. Rozhodnutie neobsahuje žiadne preskúmateľné odborné odôvodnenie, na základe akých kritérií dospelo k záveru, že takto masívna spaľovňa v bezprostrednej blízkosti hraníc (s Rakúskom a Maďarskom) nemôže mať cezhraničné vplyvy.

8. Vnútorné logické oxymorony a metodické rozpory v HIA

Podávateľ rozkladu č. 17 namieta, že HIA preukázala, že v piatich citlivých referenčných bodoch (obytná zóna Prievoz, nemocnica Ružinov, nemocnica Podunajské Biskupice, detské centrum a poliklinika Slovnaft) sumárny index nebezpečnosti pre zdravie obyvateľov prekročil kritickú hodnotu 1. Hoci metodika HIA pri HI > 1 striktne vyžaduje okamžité vypracovanie podrobných analýz a ochranných opatrení, ministerstvo ich neuložilo a vplyvy bagatelizovalo.

Ministerstvo uzavrelo vplyvy na verejné zdravie ako prijateľné, no zároveň v podmienkach ukladá povinnosť aktualizovať a dopracovať samotnú HIA pred spustením prevádzky, čo je logický oxymoron.

Na základe týchto rozsiahlych pochybení podávateľ rozkladu č. 17 navrhuje, aby odvolací orgán záverečné stanovisko v celom rozsahu zmenil tak, že s realizáciou navrhovanej činnosti nesúhlasí.

Podávateľ rozkladu č. 18 vo svojom rozklade žiada, aby odvolací orgán zmenil Záverečné stanovisko tak, že s realizáciou navrhovanej činnosti nesúhlasí, prípadne aby ho zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu na nové prejednanie. Ako hlavný dôvod uvádza, že ministerstvo sa riadne nevysporiadalo s jeho pripomienkami predloženými v priebehu konania, čím mu uprelo právo na účinnú účasť v konaní vo veciach životného prostredia.

1. Ignorovanie pripomienok verejnosti, formálny prístup a porušenie Aarhuského dohovoru (procesná námietka)

Podávateľ rozkladu č. 18 namieta, že ministerstvo v procese EIA ignorovalo jeho rozsiahle a odborné pripomienky k Správe o hodnotení podané v listoch z 23. 04. 2025 a 14. 04. 2026. Ministerstvo ich odbavilo jedinou formálnou, všeobecnou vetou na str. 52 Záverečného stanoviska („MŽP SR sa s pripomienkami stotožnilo...“), čím mu uprelo právo na účinnú účasť v konaní, čo je v priamom rozpore s vnútroštátnym správnym poriadkom, zákonom č. 24/2006 Z. z. a Aarhuským dohovorom.

2. Zásadná a netransparentná zmena vstupného odpadového mixu a neúplnosť informácií (bod i.)

Podávateľ rozkladu č. 18 namieta, že navrhovateľ sa k zníženiu kapacity CEZO o 30 % (na 220 000 t/rok) zaviazal až po ukončení pripomienkovania SOH, pričom pri tejto zmene došlo k takmer 3-násobnému zvýšeniu množstva priemyselného nie nebezpečného odpadu (na 77 000 t/rok). Pretože chýba akákoľvek konkretizácia zloženia tohto odpadu (obsah plastov, chlóru, halogénov), nebola splnená požiadavka úplnosti vstupných informácií podľa § 36 ods. 9 zákona č. 24/2006 Z. z. Bez týchto dát nie je možné vypočítať emisie skleníkových plynov ani emisie toxických látok.

3. Oslabenie podmienok monitoringu nebezpečných látok (PBDD/F a PFAS) v rozpore s odborným posudkom

Podávateľ rozkladu č. 18 poukazuje na to, že ministerstvo v Záverečnom stanovisku oslabilo pôvodné prísne odporúčanie odborného posudku, ktorý pre CEZO navrhoval povinný semikontinuálny monitoring emisií brómovaných dioxínov a furánov (PBDD/F) aspoň raz za 6 mesiacov. Keďže vstupný odpad z rafinérie a priemyslu bude preukázateľne obsahovať brómované spomaľovače horenia, je vypustenie tejto podmienky ministerstvom

neakceptovateľným hazardom s verejným zdravím. Zároveň upozorňuje, že SOH úplne ignoruje uvoľňovanie per- a polyfluórovaných látok (PFAS) zo spaľovania plastov.

4. Absencia reálneho variantného posúdenia a alternatívnych lokalít

Podávateľ rozkladu č. 18 namieta porušenie § 22 ods. 7 zákona č. 24/2006 Z. z. a Smernice 2011/92/EÚ, nakoľko v konaní úplne absentovalo posúdenie umiestnenia CEZO v inej (alternatívnej) lokalite mimo areálu Slovnaftu. Porovnávanie dvoch variantov, ktoré sa líšia len technológiou čistenia spalín (suché vs. polosuché), nepovažuje za variantné riešenie. Žiada posúdiť ekologicky výhodnejšie alternatívy pre zmesový odpad (napr. anaeróbnu digesciu bioodpadov, zvýšené triedenie a recykláciu).

5. Zbytočnosť navrhovanej činnosti, nadkapacita v kraji a brzdenie recyklačných cieľov

Podávateľ rozkladu č. 18 tvrdí, že pre Bratislavský kraj predstavuje kapacita 220 000 t/rok výraznú nadkapacitu pre zmesový komunálny odpad, ktorá bude demotivovať obce od triedenia a recyklácie. Tento stav je v priamom rozpore s cieľom SR a EÚ dosiahnuť 65 % recykláciu komunálneho odpadu do roku 2035. Spaľovňa bude trvalo vyžadovať prísun odpadu na ekonomické prežitie, čo nevyhnutne povedie k dovozu odpadov zo zahraničia (najmä z Maďarska a Rakúska).

6. Nedostatky Klimatickej štúdie a zavádzajúce prepočty emisií CO_2

Podávateľ rozkladu č. 18 namieta, že posúdenie vplyvu navrhovanej činnosti na klímu je postavené na metodických chybách. Klimatická štúdia účelovo porovnáva emisie spaľovne výhradne s najhorším možným scenárom – skládkovaním. Úplne však ignoruje emisie skleníkových plynov z fosílnej zložky odpadov (najmä plastov), pri ktorých je emisia CO_2 na jednotku vyrobenej energie vyššia než pri spaľovaní uhlia, a neporovnáva projekt s reálnymi alternatívami s nižšou uhlíkovou stopou (napr. MBÚ či recykláciou).

7. Nedostatky hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (HIA) – opomenutie potravinového reťazca (bod v.)

Podávateľ rozkladu č. 18 zásadne napáda štúdiu HIA (MUDr. Holíková) a jej aktualizáciu z dôvodu, že úplne opomenula vyhodnotenie expozičnej cesty toxických látok cez potravinový reťazec (pôda – plodiny – hospodárske zvieratá – potraviny). V poľnohospodársky aktívnom regióne (okolie obcí Rovinka, Lieskovec, Dunajská Lužná) bude mať spad perzistentných organických polutantov (dioxíny, ťažké kovy) na pôdu kritický vplyv na kontamináciu miestne produkovaných potravín, čo HIA vôbec nekvantifikovala.

8. Zastaraná metodika hodnotenia toxicity dioxínov v HIA

Podávateľ rozkladu č. 18 namieta, že HIA pri výpočtoch zdravotného rizika dioxínov vychádza zo zastaranej metodiky a odporúčaní WHO z roku 2002. Ignoruje podstatne prísnejšie vedecké poznatky a limity Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín (EFSA) z roku 2018, ktoré stanovili tolerovateľný týždenný príjem (TWI) dioxínov na úrovni 2 pg/kg telesnej hmotnosti, čo je až 7-krát prísnejšia hodnota ako tá, ktorú HIA použila na obhajobu bezpečnosti navrhovanej činnosti.

9. Nedostatočné vyhodnotenie a podhodnotenie rizík havárií, výbuchov a požiarov

Podávateľ rozkladu č. 18 namieta, že ministerstvo zľahčilo bezpečnostné riziká. Umiestnenie veľkokapacitnej spaľovne a skladov nebezpečných odpadov v bezprostrednom dotyku s vysoko rizikovými petrochemickými jednotkami Slovnaftu (Etylénová jednotka, produktovody) predstavuje extrémne riziko domino efektu pri prípadnom požiari či výbuchu v bunkri odpadov. Odvolateľ predložil štatistické dáta z Francúzska preukazujúce vysokú nehodovosť obdobných zariadení, ktoré ministerstvo ignorovalo.

10. Ignorovanie rizika spaľovania odpadov zo starých environmentálnych záťaží

Podávateľ rozkladu č. 18 namieta, že navrhovateľ v spise otvorene deklaroval zámer zhodnocovať v CEZO aj odpady pochádzajúce zo sanácie starých záťaží (napr. z Vrakunskej skládky CHZJD). Tieto odpady obsahujú extrémne koncentrácie vysoko toxických chlórovaných látok (DDT, lindan, atrazín, hexachlórbenzén). Správa o hodnotení ani Záverečné stanovisko vôbec neposúdili, či je fluidný kotol technicky spôsobilý tieto stabilné halogénované zlúčeniny bezpečne rozložiť a ako sa zamedzí masívnej tvorbe sekundárnych dioxínov pri ich spaľovaní.

11. Nedostatočné zdôvodnenie výšky komína a nepresná metodika rozptylu

Podávateľ rozkladu č. 18 namieta, že záverečné stanovisko neobsahuje žiadne vecné odôvodnenie, prečo bola pre CEZO určená výška komína práve 60 metrov, hoci verejnosť požadovala minimálne 100 metrov na zabezpečenie lepšieho rozptylu v už beztak preťaženom území Ružinova a Podunajských Biskupíc. Rozptylová štúdia naviac pri výpočtoch použila neštandardnú kombináciu starej a novej (neprijatej) metodiky, čím sú jej závery o priaznivom rozptyle nedôveryhodné.

Podávateľ rozkladu č. 19 v dotknutom území prevádzkuje verejný vodovod, spravuje kľúčové vodárenské zdroje (najmä Kalinkovo a Šamorín). V úvode rozkladu namieta závažné procesné pochybenie, kedy mu ako účastníkovi konania nebolo prvostupňové Záverečné stanovisko vôbec doručené, a poukazuje na to, že k svojim predošlým zásadným výhradám nedostala relevantné odpovede. Podávateľ rozkladu č. 19 zásadne nesúhlasí s realizáciou navrhovanej činnosti v plánovanej lokalite.

1. Ignorovanie a nevyhodnotenie celkových vplyvov na CHVO Žitný ostrov

Podávateľ rozkladu č. 19 namieta, že v kapitole 9 Správy o hodnotení („Chránené územia podľa osobitných predpisov a ich ochranné pásma“) nemá Chránená vodohospodárska oblasť (CHVO) Žitný ostrov vlastnú podkapitolu, na rozdiel od iných chránených území. Dokumentácia sa s vplyvmi na CHVO, na ktorej navrhovaná činnosť priamo leží, vysporiadala len strohým konštatovaním o jej existencii. Chýba posúdenie toho, ako budú splnené zákonné podmienky pre toto citlivé územie, bez čoho nie je možné vo veci rozhodnúť.

2. Účelové preklasifikovanie činnosti (Zhodnocovanie R1 vs. Zneškodňovanie D10)

Podávateľ rozkladu č. 19 namieta, že Zákon č. 305/2018 Z. z. v CHVO zakazuje budovať skládky na nebezpečný odpad a zariadenia na zneškodňovanie odpadov (§ 3 ods. 3 písm. h). Toto obmedzenie bolo podľa BVS účelovo obídené tým, že spaľovňa bola označená ako zariadenie na energetické zhodnocovanie (činnosť R1).

Rozdiel medzi zhodnocovaním (R1) a zneškodňovaním (D10) spočíva výlučne v jednom energetickom koeficiente. Všetky ostatné fyzikálne a chemické ukazovatele (druh vstupného odpadu, vznik toxického popolčeka, tvorba priesakov či objem hasiacej vody pri požiari) sú identické a predstavujú rovnaké riziko pre podzemné vody.

Podávateľ rozkladu č. 19 v tejto súvislosti odkazuje na právoplatný rozsudok Správneho súdu v Bratislave zo dňa 16. 1. 2026 (sp. zn. BA-5S/19/2019 - 357) týkajúci sa vrakunskej skládky. Súd konštatoval, že činnosť, ktorá termicky rozloží odpad, ale štvrtinu z neho zanechá vo forme nebezpečných zvyškov, je materiálne zneškodňovaním (zbavovaním sa odpadu) bez ohľadu na to, že pri tom získava energiu.

3. Interné rozpory dokumentácie v otázke prirodzenej ochrany územia

Podávateľ rozkladu č. 19 namieta, že správa o hodnotení, od ktorej priamo závisí posúdenie hydrogeologického rizika, si v kľúčovej otázke ochrany podložia priamo protirečí:

Strana 95: Uvádza, že areál je registrovanou environmentálnou záťažou kategórie B a nachádza sa „bez existencie prirodzenej ochrany územia“, pričom ohrozenie podzemnej vody je „veľmi vysoké až vysoké“.

Strana 108: Naopak tvrdí, že nad zvodňou sa nachádza vrstva jemnozrnných sedimentov, ktoré predstavujú „hydrogeologický izolátor“. Obe tieto protichodné tvrdenia nemôžu platiť súčasne. Faktom navyše zostáva, že v rokoch 1974 až 2023 bolo priamo v širšom areáli Slovnaftu, kde má CEZO stáť, odčerpaných až 158 498 m³ voľných ropných látok z podzemnej vody.

4. Sklady nebezpečných a ropných látok mnohonásobne prekračujúce zákonné limity

Podľa § 3 ods. 2 v spojení s § 2 ods. 2 písm. a) zákona č. 305/2018 Z. z. sa v CHVO Žitný ostrov zakazuje stavať sklady ropných látok s celkovou kapacitou nad 200 m³ a s kapacitou jednotlivej nádrže nad 50 m³.

Navrhované zariadenie však uvažuje s týmito kapacitami:

Zásobná nádrž ľahkého vykurovacieho oleja s objemom 450 m³ (nádrž prekračuje limit 9-násobne, celková kapacita viac než 2-násobne).

Nádrž na kaly z čistenia s obsahom ropných látok s objemom 1 300 m³.

Sklad kvapalných odpadov v nádržiach 4 x 70 m³ a 4 x 30 m³. Celková projektovaná kapacita skladovaných látok tak dosahuje viac ako 2 150 m³, čo je viac než 10-násobok prísneho zákonného limitu pre CHVO. BVS zdôrazňuje, že tento zákaz platí bezvýhradne a nemožno ho obísť žiadnym dodatočným technickým zabezpečením (napr. dvojitým dnom nádrží).

5. Porušenie zákazu používania a aplikácie znečisťujúcich látok v CHVO

Podávateľ rozkladu č. 19 namieta, že zákon č. 305/2018 Z. z. zakazuje v CHVO budovať priemyselné zdroje, v ktorých sa vyrábajú alebo na výrobu používajú znečisťujúce látky (§ 3 ods. 3 písm. a) prvý bod). Z technického popisu technológie CEZO pritom vyplýva, že prevádzka bude nepretržite využívať a dávkovať veľké množstvá chemikálií: hydroxid sodný, hydroxid amónny, cyklohexylamín, síran sodný (chemická úprava napájacej vody kotla), vápno, hydratované vápno, vápenec (čistenie spalín a odsírenie), amoniakovú vodu (denitrifikácia spalín SNCR/SCR), ľahký vykurovací olej a zemný plyn (pomocné palivo pre horáky s výkonom 2 x 45 MWt), 74 700 ton nebezpečných odpadov ročne (vrátane ropných kalov, rozpúšťadiel, farieb a chemických koncentrátov). Správa o hodnotení ani záverečné stanovisko sa s týmto priamym rozporom a zákazom vôbec nevysporiadali.

6. Zváženie a koncentrácia nebezpečných kalov priamo do CHVO

Podľa predbežného zoznamu odpadov (Príloha 12) sa majú v CEZO v CHVO zvážať a spaľovať vysoko nebezpečné odpady zo sanácií znečistených území z celého Slovenska: 19 13 05 (kaly zo sanácie podzemnej vody obsahujúce nebezpečné látky), 19 13 07 (vodné kvapalné odpady a vodné koncentráty zo sanácie podzemnej vody), 19 13 01 a 19 13 03 (tuhé odpady a kaly zo sanácie pôdy), 19 07 02 (priesakové kvapaliny zo skládok odpadov). Podávateľ rozkladu č. 19 považuje koncentráciu takto nebezpečných látok z celého Slovenska priamo v strategickom vodohospodárskom území za úplne neakceptovateľnú.

7. Absencia akéhokoľvek nadštandardného opatrenia na ochranu vôd

Podávateľ rozkladu č. 19 namieta, že Zákon č. 305/2018 Z. z. v § 3 ods. 1 vyžaduje, aby sa pri plánovaní činností v CHVO Žitný ostrov zabezpečila „účinnejšia ochrana“ povrchových a podzemných vôd (teda nadštandardná ochrana prevyšujúca bežný celoslovenský legislatívny štandard).

Navrhovaná činnosť však neobsahuje ani jedno jediné opatrenie presahujúce bežný priemyselný štandard; všetky navrhované riešenia (izolované plochy, záchytné nádrže) sú štandardnou povinnosťou investora pre akúkoľvek inú, menej citlivú lokalitu v Slovenskej republike.

8. Hydraulická ochrana podzemných vôd (HOPV) – neprípustný a rizikový štít

Podávateľ rozkladu č. 19 namieta, že systém HOPV nie je súčasťou navrhovanej činnosti, nie je predmetom tohto konania EIA a nemožno ju právne vynútiť podmienkami tohto záverečného stanoviska.

Dostatočný odstup dna odpadového bunkra (hlbokého 6 m pod terénom) od hladiny podzemnej vody existuje len vďaka nepretržitému sanačnému čerpaniu HOPV (ktoré ročne odčerpá cca 33,4 milióna m³ vody a umelo mení prirodzený smer prúdenia podzemnej vody). Ak by sa čerpanie z akéhokoľvek dôvodu zastavilo (porucha, úmyselné poškodenie, ukončenie sanácie záťaže), hladina podzemnej vody prudko stúpne a zasiahne teleso spaľovne.

Systém HOPV bol vybudovaný v 70. rokoch a je technicky navrhnutý výhradne na zachytávanie ropného znečistenia a benzénu. Nedokáže monitorovať, zachytiť ani odfiltrovať špecifické znečisťujúce látky zo spaľovne – najmä ťažké kovy (olovo, kadmium, zinok, meď, arzén, antimón, chróm, ortuť), chloridy, rozpustné soli, dioxíny a furány. V prípade havárie by ich systém HOPV naopak začal masívne a účinne distribuovať priamo do širšieho prírodného prostredia Žitného ostrova.

Na základe týchto závažných environmentálnych hrozieb pre strategické zdroje pitnej vody pre státisíce obyvateľov Bratislavy a okolitých spádových oblastí, Podávateľ rozkladu č. 19 žiada, aby odvolací orgán napadnuté Záverečné stanovisko v celom rozsahu zrušil a vec vrátil na nové prejednanie.

Podávateľ rozkladu č. 20 namieta záverečné stanovisko v celom rozsahu. Zameriava sa predovšetkým na metodické nedostatky hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (HIA), zamlčanie imisného pozadia benzénu a procesné pochybenia.

1. Námietky k hodnoteniu zdravotných rizík (HIA) a emisii benzénu

Podávateľ rozkladu č. 20 namieta, že HIA sama osebe správne zaraďuje benzén medzi 17 hodnotených látok, definuje ho ako dokázaný ľudský karcinogén, upozorňuje na vysokú citlivosť detí do 12 rokov a stanovuje jednotku karcinogénneho rizika na úroveň $7{,}8 \times 10^{-6}$. Napriek tomu však tabuľky HIA pri všetkých referenčných bodoch (receptoroch) uvádzajú koncentráciu benzénu 0,00 µg/m³ a koeficient nebezpečnosti (HQ) 0,000. Rozptylová štúdia to odôvodňuje tým, že pre CEZO sa benzén samostatne nemodeloval, lebo pri spaľovniach sa sleduje len celkový organický uhlík (TOC). Podávateľ rozkladu č. 20 zdôrazňuje, že to, že benzén nie je samostatne sledovanou emisiou na komíne spaľovne, neznamená, že jeho vznik alebo zdravotný vplyv možno v procese EIA bez dôkazov ignorovať. EIA musí hodnotiť reálny kumulatívny vplyv na obyvateľstvo, nie iba zoznam povinne meraných limitov.

Podávateľ rozkladu č. 20 namieta, že metodika doplnenej HIA na strane 24 striktne určuje, že ak sumárny index nebezpečnosti (HI) prekročí hodnotu 1, je nevyhnutné vykonať ďalšiu podrobnú analýzu a prijať ochranné opatrenia. Tabuľky HIA však preukazujú, že aj pri fiktívnom nulovom príspevku benzénu hodnota HI prekročila prah 1 až v piatich citlivých lokalitách (receptory Rf3 – Prievoz: HI = 1,480; Rf4 – Nemocnica Ružinov: HI = 1,187; Rf6 – Centrum pre deti a rodiny: HI = 1,154; Rf8 – detské jasle Pippi Rovinka: HI = 1,103). Napriek tomuto jasnému prekročeniu autorka HIA aj ministerstvo vplyvy bagatelizovali s tvrdením, že hodnoty sa pohybujú „okolo čísla jeden“ a nepredstavujú riziko, čo je v priamom rozpore s ich vlastnou stanovenou metodikou.

Podávateľ rozkladu č. 20 namieta kontrolný prepočet s reálnym imisným pozadím benzénu v Rovinke. Záverečné stanovisko na strane 28 priznáva, že najvyššie koncentrácie benzénu boli namerané práve v Rovinke a dosahovali približne 17 % dnešného limitu, t. j. cca 0,85 µg/m³. Ak sa táto hodnota, ktorú ministerstvo samo uznáva, dosadí do vzorca HIA, koeficient nebezpečnosti (HQ) benzénu vyskočí na 0,170 (pri limite platnom do roku 2030), resp. na 0,250 (pri prísnejšom limite EÚ 3,4 µg/m³ platnom po roku 2030). Po tomto reálnom prepočte sa aj receptor Základnej školy v Rovinke (Rf7) s výsledným HI = 1,074, resp. 1,154 dostáva nad kritický prah 1. Nulový benzén v HIA bol preto účelovým predpokladom na dosiahnutie priaznivého záveru. Zároveň poukazuje na historické merania stanice Slovenského hydrometeorologického ústavu (ďalej aj ako „SHMÚ“) v Rovinke (napr. pre rok 2017), kde bol nameraný ročný priemer benzénu až 2,37 µg/m³ s krátkodobými špičkami dosahujúcimi až 311,02 µg/m³, ktoré neboli v konaní vôbec vyhodnotené.

2. Námietky k legislatíve, metodike rozptylu a kapacite

Podávateľ rozkladu č. 20 namieta, ignorovanie novej európskej Smernice o ovzduší č. 2024/2881: Napadnuté rozhodnutie sa odmietlo zaoberať novými prísnejšími imisnými limitmi podľa smernice 2024/2881 s argumentom, že smernica zatiaľ nebola plne transponovaná do slovenského právneho poriadku. Podávateľ rozkladu č. 20 namieta, že nakoľko bude CEZO v prevádzke až po roku 2030 (kedy už limity smernice budú plne účinné), je nevyhnutné ich záväzne zohľadniť už v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Podávateľ rozkladu č. 20 namieta nedostatočnú validácia rozptylového modelu. Model rozptylu emisií bol validovaný iba na dvoch monitorovacích staniciach SHMÚ (Rf8 a Rf9), čo nepovažuje za dostatočne reprezentatívne pre celé modelované územie (body Rf1 až Rf11), kde sa podmienky rozptylu a vzdialenosti výrazne líšia.

Podávateľ rozkladu č. 20 namieta chyby v prepočtoch a jednotkách karcinogénneho rizika. HIA vykazuje formálne a vecne chybné označenia jednotiek pri výpočte rizika pre vysoko toxické dioxíny a furány (PCDD/PCDF), kedy došlo k zámene jednotiek fg/m³ a nepresnostiam v zaokrúhľovaní desatinných miest.

Podávateľ rozkladu č. 20 namieta netransparentné schválenie zníženia kapacity o 30 %. K zníženiu kapacity na 220 000 t/rok pristúpil navrhovateľ iba formou doplňujúcich informácií k správe o hodnotení. Ďalej namieta, že táto podstatná zmena nebola riadne a zrozumiteľne zapracovaná do celej dokumentácie a nebola nanovo predložená verejnosti na riadne verejné prerokovanie, čím boli obmedzené procesné práva občanov.

Podávateľ rozkladu č. 20 namieta nedostatočné vyhodnotenie BAT pre vodné hospodárstvo. Zníženie kapacity o 30 % malo vyvolať prehodnotenie celého technického riešenia vrátane vodnej bilancie a súladu s najlepšími dostupnými technikami (BAT), čo ministerstvo bez hlbšieho dokazovania opomenulo.

3. Procesné pochybenia a odkladanie dôkazov

Podávateľ rozkladu č. 20 namieta nezákonné odsúvanie kľúčových dôkazov do IPKZ konania. Ministerstvo a spracovateľ posudku reagovali na vecné výhrady a zistené rozpory iba formálnymi odkazmi na budúce integrované povoľovanie (IPKZ) či na to, že autori štúdií sú „odborne spôsobilé osoby“.Podávateľ rozkladu č. 20 trvá na tom, že EIA je preventívny nástroj a závažné vecné rozpory a chýbajúce výpočty nemožno sanovať odkazom na odbornosť autorov alebo ich odložením do nadväzujúcich konaní.

V závere rozkladu Podávateľ rozkladu č. 20 žiada odvolací orgán doplniť konanie o tieto chýbajúce podklady:

1. Dopracovanie/opravu štúdie HIA tak, aby zahŕňala reálne benzénové pozadie, príspevky všetkých zdrojov v území, jemný prach $PM_{2,5}$, ťažké kovy (arzén, kadmium, nikel, ortuť), dioxíny PCDD/PCDF, benzo(a)pyrén a nové limity platné od roku 2030.

2. Vypracovanie kvantitatívneho hodnotenia chorobnosti detskej populácie v Rovinke (body Rf7 a Rf8) so zameraním na astmu, respiračné a kardiovaskulárne ochorenia prostredníctvom oficiálneho hodnotiaceho nástroja WHO AirQ+.

3. Sprístupnenie všetkých doplňujúcich podkladov širokej verejnosti na účinné vyjadrenie pred vydaním akéhokoľvek nového rozhodnutia.

Podávateľ rozkladu č. 21 z hľadiska argumentácie úzko spolupracoval s Mgr. Martinom Hojsíkom, podávateľom rozkladu č.18 a preto je jeho rozklad obsahovo a materiálne úplne totožný s rozkladom č. 18.

V rozklade vznáša námietky voči klimatickým výpočtom, odpadovej koncepcii, toxicite zvyškov po spaľovaní a posúdeniu zdravotných rizík.

1. Netransparentná zmena odpadového mixu a neúplnosť vstupov

Po ukončení oficiálneho pripomienkovania správy o hodnotení navrhovateľ neštandardne pristúpil k modifikácii projektu. Hoci celkovú ročnú kapacitu znížil o 30 % (na 220 000 ton), množstvo priemyselného (nie nebezpečného) odpadu sa v doplňujúcich informáciách zvýšilo takmer trojnásobne (o 175 % – z pôvodných 28 000 ton na 77 000 ton ročne).

K takto masívnemu nárastu priemyselného odpadu navrhovateľ nepredložil žiadnu konkretizáciu jeho zloženia a materiálových vlastností. Bez znalosti zloženia tohto odpadu nie je možné zodpovedne posúdiť a vypočítať emisie skleníkových plynov, zistiť prítomnosť recyklovateľných zložiek, ani predpovedať obsah látok, ktoré pri spaľovaní vedú k tvorbe vysoko toxických zlúčenín (napr. chlóru). Odborný posudok aj ministerstvo zásadnú neúplnosť informácií ignorovali.

2. Prebytočnosť kapacity spaľovne a brzdenie recyklácie

Zariadenie bude v Bratislavskom kraji predstavovať výraznú nadkapacitu pre zmesový komunálny odpad. V regióne už pôsobí a modernizuje sa mestská spaľovňa OLO (ZEVO), pričom prebytočné odpady v zvozovom regióne dokážu bez problémov spoluspaľovať existujúce tri cementárne (v Rohožníku, Hornom Srní a Ladcoch).

Vybudovanie ďalšej veľkej spaľovacej kapacity vytvorí umelý ekonomický tlak, ktorý buď utlmí motiváciu triediť a recyklovať, alebo si vynúti masívny dovoz odpadov zo vzdialených oblastí Slovenska či zo zahraničia na jej vyťaženie. To je v priamom rozpore s hierarchiou odpadového hospodárstva (kde má spaľovanie predposledné miesto) a s cieľom SR dosiahnuť 65 % recykláciu komunálneho odpadu do roku 2035.

Definovanie širokého zvozového okruhu pre komunálny odpad (okrem Bratislavského kraja zahŕňa Trnavský, Nitriansky a Trenčiansky kraj, t. j. lokality vzdialené 170 až 190 km) popiera princíp nakladania s odpadom čo najbližšie k miestu vzniku a neúmerne zaťaží prostredie emisiami z dopravy.

3. Metodické zlyhania a chyby v Klimatickej štúdii

Pôvodný výpočet Klimatickej štúdie obsahoval hrubú metodickú chybu, kedy prepočítal plánovanú ročnú produkciu elektriny (168 000 MWh) priamo na energetickú hodnotu, čím fiktívne uvažoval so 100 % účinnosťou premeny paliva na elektrinu. To viedlo k podhodnoteniu emisií CO_2 na úrovni cca 26 000 t/rok. Po oprave v Dodatku ročné emisie vzrástli takmer štvornásobne na 86 000 až 103 000 ton CO_2 ročne. Podávateľ rozkladu č. 21 namieta, že ministerstvo a navrhovateľ toto pochybenie bagatelizujú.

Uhlíková intenzita energie vyrobenej v spaľovniach odpadu (okolo 580 g CO_2eq/kWh) je približne dvakrát vyššia než priemerná intenzita v elektrickej sieti EÚ a výrazne vyššia než pri výrobe zo zemného plynu, čo prehlbuje klimatickú krízu a odporuje dekarbonizačným cieľom SR. Pripomína tiež, že od roku 2031 budú spaľovne zaradené do systému EÚ ETS.

Klimatická štúdia porovnáva projekt výhradne so skládkovaním neupraveného odpadu. Úplne ignoruje a neporovnáva klimatické dopady s inými alternatívami v zmysle hierarchie odpadov – ako je mechanicko-biologická úprava, anaeróbna digescia (kompostovanie) či rozširovanie recyklácie, ktoré vykazujú podstatne nižšiu uhlíkovú stopu.

Uhlíková bilancia ignoruje sekvestráciu biogénneho uhlíka na skládkach a úplne vynechala emisie CO_2 z dopravy odpadu zo vzdialených okresov.

4. Problematika toxických látok, popola a škváry

Podávateľ rozkladu č. 21 namieta, že popolček z čistenia spalín a fluidný piesok (kde sa koncentrujú toxické látky) sú zaraďované pod kódy ostatných odpadov. Trvá na tom, že popolček a jemné odpady z čistenia spalín fluidnej pece musia byť vždy klasifikované výlučne ako nebezpečný odpad.

Pevné odpady zo spaľovania koncentrujú v sebe nebezpečné karcinogénne per- a polyfluóralkylové látky (PFAS), brómované dioxíny (PBDD/F) a dioxínom podobné PCB. Akékoľvek materiálové zhodnocovanie popola (napr. v stavebníctve) preto predstavuje vážne zdravotné a environmentálne riziká, pričom chýbajú preukázané a bezpečné koncové kapacity na solidifikáciu týchto odpadov.

5. Vážne metodické pochybenia v hodnotení HIA

HIA vo výpočtoch rizík úplne odignorovala jemné prachové častice $PM_{2,5}$ (s chybným odôvodnením, že sú súčasťou PM_{10}, a išlo by o dvojité započítanie) a nerieši vplyvy troposférického ozónu (O_3) a fotochemického smogu, hoci CEZO bude stáť vedľa rafinérie Slovnaft produkujúcej masívne emisie prchavých organických látok (VOC).

HIA vôbec neposudzuje expozíciu obyvateľov toxickým látkam cez potravinový reťazec (napr. konzumácia lokálne chovaných sliepok a vajec), čo je pritom dominantná cesta vstupu dioxínov do ľudského organizmu.

Hodnotenie zdravia sa opiera o neaktuálne limity WHO z roku 2002 namiesto smerníc WHO z roku 2021 a úplne ignoruje oveľa prísnejší limit EFSA z roku 2018 pre tolerovateľný týždenný príjem (TWI) dioxínov.

6. Absencia variantného posúdenia lokality

Podávateľ rozkladu č. 21 namieta, že posudzovanie vplyvov na životné prostredie neposudzuje reálne alternatívy navrhovanej činnosti. Porovnávanie dvoch čiastkových spôsobov čistenia spalín v rovnakej lokalite nespĺňa požiadavky na variantné posudzovanie podľa Smernice EÚ 2011/92 a zákona č. 24/2006 Z. z., keďže existujú iné technické a lokalitné alternatívy mimo preťaženej Bratislavy, ktoré mali byť vyhodnotené.

7. Nekritickosť a neobjektívnosť Odborného posudku

Podávateľ rozkladu č. 21 namieta, že spracovateľ posudku len mechanicky preberá nepravdivé a skreslené tvrdenia navrhovateľa o prínosoch pre klímu, chybné výpočty emisií skleníkových plynov a ignoruje oponentské vedecké štúdie.

Podávateľ rozkladu č. 21 preto navrhuje, aby odvolací orgán napadnuté Záverečné stanovisko v celom rozsahu zrušil a vec vrátil prvostupňovému orgánu na nové prejednanie, prípadne ho zmenil tak, že sa s realizáciou navrhovanej činnosti nesúhlasí.

Podávateľ rozkladu č. 22 napáda Záverečné stanovisko v celom rozsahu pre neúplne zistený skutkový stav, nedostatok odborných podkladov, ignorovanie zásadných pripomienok a nesprávne právne posúdenie. Navrhuje, aby odvolací orgán záverečné stanovisko zmenil tak, že nesúhlasí s realizáciou navrhovanej činnosti, prípadne aby ho zrušil a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

1. Námietky voči nezaujatosti, lokalite a územnému plánu

Podávateľ rozkladu č. 22 namieta, že zo strany ministerstva nebol riadne prešetrený možný konflikt záujmov spracovateľa odborného posudku vo vzťahu k navrhovateľovi Slovnaft.

Namieta nesprávne použitie úvahy o priemyselných „brownfieldoch“ a nerešpektovanie Územného plánu Hlavného mesta SR Bratislavy (v ktorom je nakladanie s odpadmi v tejto priemyselnej zóne povolené len „v obmedzenom rozsahu“). Poukazuje na to, že nebola zohľadnená preťažená environmentálna únosnosť územia, vplyv ostatných znečisťovateľov v lokalite a v dokumentácii úplne chýba variantné posúdenie umiestnenia zariadenia mimo Bratislavy.

2. Technologické a environmentálne výhrady

Namieta nedostatočné posúdenie navrhovanej technológie čistenia spalín a podhodnotenie výšky komína (60 m), ktorá podľa nej nie je dostatočná na bezpečný rozptyl emisií v Bratislavskej kotline charakteristickej častými teplotnými inverziami.

Namieta nedostatočné odôvodnenie neakceptovania pripomienky o umiestnení činnosti v Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Žitný ostrov. Poukazuje na rozpor so zákonom č. 305/2018 Z. z. a na to, že vplyv na podzemné vody a CHVO nebol v správe o hodnotení vôbec posúdený.

Namieta nedostatočné posúdenie pripomienky týkajúcej sa nakladania s produktmi spaľovania (lôžkový popol, popolček, škvára), ktoré v sebe koncentrujú nebezpečné chemikálie, ťažké kovy, POPs a PFAS, pričom ich skutočná klasifikácia a koncové spracovanie neboli spoľahlivo doriešené.

Poukazuje na nedostatočne vyhodnotenú pripomienku k využitiu tepla z CEZO. V projekte chýba zmluvne garantovaný odber tepla pre centralizovanú sieť Bratislavy, pričom bez odberu tepla je celková energetická účinnosť zariadenia neobhájiteľná.

III. Vplyvy na dopravu, cezhraničný dovoz a odpadové hospodárstvo

Namieta, že posúdenie dopravy nezohľadňuje reálnu záťaž a negatívny vplyv prejazdov ťažkých nákladných vozidiel s odpadom z viacerých krajov cez citlivé obytné úseky.

Namieta riziko dovozu odpadov zo zahraničia. Požaduje explicitný, právne záväzný zákaz dovozu zahraničného odpadu priamo vo výroku rozhodnutia, aby sa predišlo vyťažovaniu kapacity CEZO na úkor domáceho trhu.

Upozorňuje na nerešpektovanie princípu blízkosti, zbytočnosť projektu pre Bratislavu (vzhľadom na kapacity spaľovne OLO - ZEVO a cementární) a chýbajúce posúdenie iného alternatívneho variantu.

Namieta rozpor projektu s cieľmi dekarbonizácie, hierarchiou odpadového hospodárstva SR a prechodom na obehové hospodárstvo, keďže masívna kapacita zariadenia bude konkurovať prioritným cieľom recyklácie.

IV. Procesné pochybenia a pochybnosti o imisnom vyhodnotení

Podávateľ rozkladu č. 22 namieta opomenutie a nevyhodnotenie technických a bezpečnostných rizík spojených s plánovaným spracovaním a termickým zhodnocovaním špecifických odpadov zo starých environmentálnych záťaží v tomto type zariadenia.

Namieta právny koncept, kedy sa emisie nového zdroja obhajujú budúcim znižovaním emisií na iných starých zdrojoch Slovnaftu (napr. na Teplárni). Ekologizácia starých prevádzok je zákonnou povinnosťou investora a nemôže slúžiť ako „povolenka na znečisťovanie“ pre vznik nového veľkého zdroja.

Namieta procesný postup pri dodatočnom znížení kapacity navrhovanej činnosti o 30 % (na 220 000 t/rok). Táto zmena bola schválená len ako doplňujúca informácia bez toho, aby bola celá dokumentácia (rozptylová štúdia, HIA, bilancia emisií a doprava) ucelene prepracovaná a predložená na nové verejné prerokovanie, čím boli obmedzené procesné práva verejnosti.

Podávateľ rozkladu č. 23 v rozklade napáda záverečné stanovisko v celom rozsahu. Rozklad č. 23 je v celom rozsahu materiálne, obsahovo a textovo zhodný s rozkladom podávateľky č. 22.

1. Námietky k nezaujatosti, lokalite a Územnému plánu

Podávateľ rozkladu č. 23 namieta, že ministerstvo odignorovalo ich žiadosť o prešetrenie konfliktu záujmov spracovateľa odborného posudku, ktorý rokoch 2022 – 2024 poskytoval platené poradenské služby trom spoločnostiam, v ktorých má majetkovú účasť osoba z predstavenstva Slovnaftu. Hoci tieto príjmy tvorili menej ako 3 % celkových výnosov spracovateľa odborného posudku, už samotná existencia týchto väzieb zakladá podľa správneho poriadku a judikatúry objektívne pochybnosti o nestrannosti posudzovateľa.

Umiestnenie veľkokapacitnej spaľovne v husto obývanej zóne (v okruhu s hustotou 3500 – 4000 obyvateľov/km²) ohrozuje zdravie cca 220 000 až 230 000 ľudí (Ružinov, Vrakuňa, Podunajské Biskupice, Rovinka, atď.). Územný plán mesta Bratislavy navyše pre danú priemyselnú zónu (kód 301) povoľuje zariadenia na nakladanie s odpadmi iba „v obmedzenom rozsahu“, čo prevádzka s kapacitou 220 000 t/rok v žiadnom prípade nespĺňa. V dokumentácii taktiež úplne chýba variantné posúdenie umiestnenia mimo preťaženej Bratislavy.

2. Technologické a environmentálne námietky

Podávateľ rozkladu č. 23 kritizuje navrhované suché čistenie spalín ako lacnú, zjednodušenú a rizikovú technológiu. Moderné európske spaľovne (v Kodani, Linzi, Prahe či Viedni) využívajú mokré alebo kombinované čistenie, ktoré dosahuje až 4-násobne nižšie koncentrácie kyslých plynov, ťažkých kovov a dioxínov, no ministerstvo ich porovnanie nevykonalo. Zároveň namietajú výšku komína (60 m), ktorá je v Bratislavskej kotline charakteristickej častými teplotnými inverziami nedostatočná a spôsobí hromadenie emisií a prachu PM2,5 v prízemnej vrstve ovzdušia obytných zón (Rovinka, Podunajské Biskupice).

Podávateľ rozkladu č. 23 namieta, že CEZO sa umiestňuje priamo do CHVO Žitný ostrov, kde zákon č. 305/2018 Z. z. zakazuje budovať nové priemyselné zdroje a zariadenia na zneškodňovanie odpadov. Označenie za „zhodnocovanie R1“ je len formálnym obídením zákona na základe účinnostného koeficientu, materiálne riziká sú však rovnaké. Upozorňujú tiež na odpadový bunker hlboký 6 metrov pod terénom, ktorého dno bude len cca 1,5 metra nad hladinou podzemnej vody (tá je v hĺbke 7,5 m). Pri výpadku sanačného čerpania HOPV podzemná voda bunker zaplaví. Sklady ľahkého vykurovacieho oleja (450 m³), ropných kalov (1 300 m³) a tekutých odpadov (celkovo vyše 2 150 m³) navyše mnohonásobne prekračujú prísne limity pre CHVO Žitný ostrov (limit 200 m³ celkovo a 50 m³ na nádrž).

Pevné odpady zo spaľovania (cca 27 – 30 % hmotnosti vstupného odpadu, t. j. cca 60 000 ton ročne) v sebe koncentrujú ťažké kovy, brómované dioxíny a podľa švédskych vedeckých

štúdií aj nebezpečné látky PFAS. Využitie týchto zvyškov v stavebníctve je preto rizikové, pričom chýbajú garantované solidifikačné kapacity v Slovenskej republike.

Pre deklarované dodávky cca 40 % vyrobeného tepla do centralizovanej siete Bratislavy neexistuje žiadna zmluvná alebo technická garancia. Bez stabilného odberu tepla klesá energetická účinnosť (R1) na cca 20 % (čisto kondenzačný režim), čím projekt stráca environmentálne opodstatnenie.

3. Námietky k vplyvom na dopravu, cezhraničný dovoz a odpadové hospodárstvo

Podávateľ rozkladu č. 23 namieta, že dovoz odpadov prinesie záťaž v rozsahu 69 ťažkých nákladných vozidiel denne (t. j. 138 prejazdov) cez obytné úseky, čo zhorší hlukovú a emisnú situáciu. Podmienka uprednostňovania železnice je formulovaná len neurčito a nezáväzne.

V podmienkach Záverečného stanoviska absentuje explicitný, právne vymožiteľný zákaz dovozu odpadov zo zahraničia, čo vytvára riziko, že spaľovňa bude vyťažovaná zahraničným odpadom na úkor slovenského prostredia.

Zvážanie komunálneho odpadu zo vzdialeností až 170 – 200 km popiera princíp blízkosti nakladania s odpadmi. Kapacity pre zmesový komunálny odpad sú navyše v regióne plne saturované spaľovňou OLO (ZEVO) a cementárňami.

Zriadenie nadkapacitnej spaľovne vytvorí tzv. lock-in effect (potrebu neustáleho prísunu odpadu na desiatky rokov kvôli návratnosti investície) a bude priamo konkurovať a brzdiť prioritné ciele recyklácie komunálneho odpadu (cieľ 65 % do roku 2035).

4. Námietky k procesným pochybeniam a pochybnosti o imisnom vyhodnotení

Podávateľ rozkladu č. 23 namieta plánované spracovanie nebezpečných odpadov s vysokým obsahom chlóru zo starých záťaží (napr. Istrochem, Vrakuňa, Strážske) bez dostatočného preukázania prevádzkovej bezpečnosti a kontroly emisií chlórovaných zlúčenín.

Znižovanie emisií na starých zdrojoch (Tepláreň Slovnaftu, odstavenie starej spaľovne kalov) je zákonnou povinnosťou prevádzkovateľa a nemôže slúžiť ako „kompenzačný mechanizmus“ alebo povolenka pre vznik nového veľkého zdroja znečisťovania.

Zníženie kapacity o 30 % (na 220 000 t/rok) sprevádzala zásadná zmena materiálového mixu (nárast priemyselného odpadu o 175 % z 28 000 t na 77 000 t a pokles komunálneho odpadu o 45 %). Táto podstatná zmena nebola ucelene prepracovaná v celej dokumentácii (rozptylová štúdia, HIA) a nebola nanovo predložená verejnosti na riadne verejné prerokovanie, čím boli porušené procesné práva občanov a Aarhuský dohovor.

Na základe týchto závažných pochybení Podávateľ rozkladu č. 23 navrhuje, aby odvolací orgán Záverečné stanovisko zrušil.

Na predmetné upovedomenie o obsahu rozkladov a výzvu na vyjadrenie reagovali navrhovateľ SLOVNAFT, a. s., podávateľ rozkladu č. 4 (Občianske združenie Priatelia Zeme – SPZ), podávateľ rozkladu č. 16 (Marian Šumšala), podávateľka rozkladu č. 22 (Ing. Eva Grejtáková), podávateľ rozkladu č. 23 (Občianske združenie Hrad – Slavín) a právny zástupca podávateľov rozkladov č. 13 a č. 17 (advokátska kancelária VERIONS, s. r. o., v zastúpení Greenpeace Slovensko a Doroty Osvaldovej a spol.):

Navrhovateľ SLOVNAFT, a. s. vo svojom stanovisku zo dňa 28. 08. 2026 navrhol podané rozklady účastníkov konania v celom rozsahu zamietnuť ako neopodstatnené a napadnuté Záverečné stanovisko potvrdiť.

Navrhovateľ zdôraznil, že zníženie kapacity o 30 % na 220 000 t/rok predstavuje priamu reakciu na pripomienky verejnosti a že Zvozová štúdia preukázala dostatok nerecyklovateľného odpadu na území západného Slovenska bez potreby dovozu zo zahraničia.

Poukázal na vysokú celoročnú energetickú účinnosť koeficientu R1 (82 % až 88 %) dosahovanú vďaka priamej dodávke pary do nepretržitých prevádzok rafinérie, na trvalé odstavenie starej spaľovne kalov a plynofikáciu Teplárne, čo vedie k celkovému zníženiu imisnej záťaže v regióne po roku 2030, ako aj na komplexné zabezpečenie ochrany podzemných vôd v systéme HOPV a dodržanie všetkých požiadaviek prevencie závažných priemyselných havárií.

Podávateľ rozkladu č. 4 v reakcii na výzvu ministerstva požiadal listom zo dňa 24. 08. 2026 (doručeným dňa 26. 08. 2026) o predĺženie lehoty na vyjadrenie k podaným rozkladom účastníkov konania na najmenej 30 dní, a to z dôvodu rozsiahleho počtu a obsahu podaných rozkladov.

Právny zástupca podávateľov rozkladov č. 13 a č. 17 požiadal podaním o predĺženie lehoty na vyjadrenie k doručeným rozkladom do 25. 09. 2026 z dôvodu ich rozsahu a prácnosti.

K žiadostiam o predĺženie lehoty ministerstvo listami č. 4026/2026-11.1, 74696/2026 a 74700/2026 zo dňa 22. 09. 2026 účastníkom konania oznámilo, že určenú lehotu nepredlžuje.

Podávateľka rozkladu č. 22 vo svojom vyjadrení zo dňa 09. 09. 2026 vyjadrila súhlas s rozkladmi ostatných podávateľov rozkladov a zotrvala na požiadavke zrušiť napadnuté Záverečné stanovisko a vec vrátiť na nové konanie a rozhodnutie.

Podávateľ rozkladu č. 23 vo svojom vyjadrení zo dňa 09. 09. 2026 rovnako vyjadril súhlas s rozkladmi ostatných podávateľov rozkladov a zopakoval požiadavku zrušiť napadnuté Záverečné stanovisko a vec vrátiť na nové konanie a rozhodnutie.

Podávateľ rozkladu č. 16 vo svojom vyjadrení zo dňa 21. 08. 2026 predložil doplnenie podkladov a stotožnil sa s námietkami ostatných účastníkov konania, najmä pokiaľ ide o metodické vady štúdie HIA a požiadavku na preverenie nezaujatosti spracovateľa odborného posudku

V konaní o podaných rozkladoch využil možnosť nazerať do administratívneho spisu za účelom oboznámenia sa s doručenými rozkladmi a vyhotovenia ich kópií navrhovateľ a to v dňoch 11. augusta 2026, 12. augusta 2026 a 18. augusta 2026.

Ministerstvo napadnuté záverečné stanovisko, rozklady, ako aj príslušný administratívny spisový materiál predložilo v zmysle § 57 ods. 2 a § 61 ods. 3 správneho poriadku ministrovi životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej ako „odvolací orgán“) na rozhodnutie o rozklade. O tejto skutočnosti ministerstvo v súlade s § 57 ods. 2 správneho poriadku následne po odstúpení spisového materiálu upovedomilo účastníkov konania.

Napadnuté rozhodnutie, ako aj predložený spisový materiál preskúmala Osobitná komisia ministra životného prostredia Slovenskej republiky pre konanie vo veciach rozkladov vo veciach posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej ako „osobitná komisia“). Osobitná komisia zistila, že podané rozklady spĺňajú podmienky podľa správneho poriadku na začatie konania podľa § 61 správneho poriadku a boli podané včas a oprávnenými osobami.

Odvolací orgán v súlade s § 59 ods. 1 správneho poriadku preskúmal napadnuté záverečné stanovisko v celom rozsahu, toto **rozhodnutie potvrdil a podané rozklady zamietol z nasledovných dôvodov.**

Odvolací orgán sa v prvom rade zaoberal otázkou časovej pôsobnosti právnej úpravy posudzovania vplyvov na životné prostredie aplikovanej v predmetnom konaní. Z administratívneho spisu vyplýva, že konanie vo veci posudzovania navrhovanej činnosti bolo

začaté v novembri 2023. V ďalšom priebehu konania bola správa o hodnotení doručená príslušnému orgánu v decembri 2024, následne bola vrátená na doplnenie a po doplnení bola opätovne predložená v marci 2025. Uvedený časový priebeh je potrebné posúdiť vo vzťahu k prechodným ustanoveniam zákona č. 24/2006 Z. z., keďže samotný dátum začatia konania nie je jediným časovým údajom relevantným pre určenie právneho režimu jednotlivých procesných úkonov.

Podľa § 65i zákona č. 24/2006 Z. z. sa konania podľa tohto zákona začaté do 31. marca 2024 dokončia podľa právnej úpravy účinnej do 31. marca 2024, ak osobitné prechodné ustanovenie neustanovuje inak. Pri určení rozhodného právneho režimu je preto potrebné zohľadniť aj osobitnú úpravu obsiahnutú v § 65ia zákona č. 24/2006 Z. z., ktorá upravuje postup pri konaniach začatých a právoplatne neukončených do 31. decembra 2024 a osobitne upravuje právny význam doručenia správy o hodnotení po 1. januári 2025.

V predmetnej veci preto odvolací orgán rozlišuje medzi prvým doručením správy o hodnotení v decembri 2024 a jej následným opätovným predložením v marci 2025. Pre určenie právneho režimu podľa § 65ia ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. je rozhodujúce posúdenie, či marcové predloženie predstavovalo nové doručenie správy o hodnotení podľa § 31 zákona v právne relevantnom zmysle, alebo či išlo o pokračovanie už začatého procesného úkonu v rámci toho istého konania po vrátení správy na doplnenie. Túto otázku nemožno vyriešiť iba podľa označenia predmetného podania alebo podľa samotného dátumu jeho doručenia, ale je potrebné vychádzať z jeho obsahu, procesného postupu príslušného orgánu a dôvodu, pre ktorý bola správa o hodnotení vrátená a následne opätovne predložená.

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že konanie bolo začaté v roku 2023 a že správa o hodnotení bola príslušnému orgánu predložená už v decembri 2024. Následné vrátenie správy na doplnenie a jej opätovné predloženie v marci 2025 preto odvolací orgán posudzuje ako procesný vývoj už začatého konania. Samotné opätovné predloženie doplnenej správy o hodnotení bez ďalšieho neznamená vznik nového konania ani automatickú zmenu celého právneho režimu konania. Pri posúdení právneho režimu je rozhodujúca právna povaha jednotlivých procesných úkonov a aplikácia príslušných prechodných ustanovení.

Odvolací orgán preto pri ďalšom rozhodovaní vychádza z právneho režimu zákona č. 24/2006 Z. z. určeného jeho prechodnými ustanoveniami, pričom jednotlivé ustanovenia aplikované na predmetné konanie treba vždy posudzovať v ich časovom kontexte. Skutočnosť, že konanie bolo začaté v novembri 2023, sama osebe neznamená, že všetky právne otázky súvisiace s navrhovanou činnosťou sa posudzujú podľa právnych predpisov účinných v roku 2023. Rovnako skutočnosť, že niektoré procesné úkony boli vykonané po 1. januári 2025, sama osebe neznamená, že celé konanie podlieha právnej úprave účinnej od tohto dátumu.

Odvolací orgán zároveň zdôrazňuje, že rozhodné znenie zákona č. 24/2006 Z. z. je potrebné odlišovať od časovej pôsobnosti ostatných právnych predpisov aplikovaných pri posudzovaní navrhovanej činnosti. Prechodné ustanovenia zákona o posudzovaní vplyvov preto nemožno automaticky aplikovať na hmotnoprávne podmienky ochrany ovzdušia, vôd, odpadového hospodárstva, ochrany chránených vodohospodárskych oblastí alebo na režim integrovaného povoľovania. Pri každom z týchto právnych predpisov je potrebné samostatne určiť rozhodné znenie a vyhodnotiť jeho vlastné prechodné ustanovenia vo vzťahu ku konkrétnej právnej otázke a príslušnému procesnému okamihu.

Rovnako samostatne je potrebné posudzovať právny režim následného integrovaného povoľovania. Proces posudzovania vplyvov na životné prostredie a integrované povoľovanie predstavujú právne samostatné procesy, ktoré sa riadia vlastnou právnou úpravou a vlastnými prechodnými ustanoveniami. Skutočnosť, že závery procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie predstavujú podklad pre následné povoľovanie, preto neznamená, že časová

pôsobnosť zákona č. 24/2006 Z. z. automaticky určuje aj časovú pôsobnosť právnej úpravy integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania.

Na základe uvedeného odvolací orgán považuje za potrebné pri aplikácii zákona č. 24/2006 Z. z. vychádzať z jeho prechodných ustanovení a súčasne zachovať samostatné posúdenie časovej pôsobnosti ostatných právnych predpisov relevantných pre rozhodnutie. Takto určený právny rámec je následne použitý pri vyhodnotení jednotlivých námietok podávateľov rozkladov.

K námietke nesúladu s Lex Žitný ostrov (zákon č. 305/2018 Z. z.), Vodným zákonom a ohrozenia CHVO Žitný ostrov uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 1 namieta, že navrhovaná činnosť je v priamom rozpore s preventívnym charakterom ochrany Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Žitný ostrov. Podávateľ rozkladu zdôrazňuje, že navrhovanú činnosť nemožno posudzovať izolovane, keďže ide o priestorové a technologické rozšírenie existujúceho priemyselného areálu rafinérie Slovnaft, a.s., ktorý ako celok napĺňa definíciu priemyselného zdroja. Ďalej namieta procesnú neúplnosť podkladov pre chýbajúcu kvalitatívnu bilanciu znečisťujúcich látok v odpadových vodách, poukazuje na zvýšené havarijné riziko v dôsledku sústreďovania nebezpečných odpadov z celého regiónu a namietala nesprávnosť procesného postupu, pri ktorom bolo preukázanie súladu s § 16a Vodného zákona odsunuté až do nadväzujúcich povoľovacích konaní.

Odvolací orgán po preskúmaní administratívneho spisu, v uvádza nasledovné.

Odvolací orgán v prvom rade považuje za potrebné korigovať argumentáciu, podľa ktorej sa obmedzenie ustanovené v § 3 ods. 3 písm. a) štvrtom bode zákona č. 305/2018 Z. z. vzťahuje iba na komerčné alebo distribučné sklady ropných látok. Takéto obmedzenie zo zákona nevyplýva.

Podľa § 3 ods. 3 písm. a) štvrtého bodu zákona č. 305/2018 Z. z. sa v chránenej vodohospodárskej oblasti zakazuje stavať alebo rozširovať sklad ropných látok s celkovou kapacitou väčšou ako 1 000 m³; v CHVO Žitný ostrov sa predmetné obmedzenie vzťahuje na sklad s celkovou kapacitou väčšou ako 200 m³ a s kapacitou jednotlivých nádrží väčšou ako 50 m³. Zákon teda pri uplatnení predmetného ustanovenia nerozlišuje sklad podľa toho, či ropná látka slúži na ďalšiu distribúciu alebo na technologickú spotrebu v rámci konkrétnej prevádzky.

Z dokumentácie navrhovanej činnosti vyplýva, že CEZO má byť vybudované v rámci existujúceho priemyselného areálu rafinérie SLOVNAFT, a. s. Samotná táto skutočnosť však nepostačuje na záver, že každý novonavrhovaný technologický objekt predstavuje rekonštrukciu alebo modernizáciu existujúcej stavby alebo zariadenia. Aj Správa o hodnotení uvádza, že dotknutá plocha určená na realizáciu navrhovanej činnosti je tvorená voľnou zatrávnenou plochou v rámci areálu rafinérie.

Z uvedeného však podľa odvolacieho orgánu nevyplýva dôvod na zrušenie záverečného stanoviska, ako sa domnieva podávateľ rozkladu č. 1. Záverečné stanovisko vydané v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie samo osebe nezakladá navrhovateľovi oprávnenie vybudovať a prevádzkovať konkrétny sklad ropných látok v rozpore s kogentným zákazom ustanoveným osobitným právnym predpisom. Výsledok procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie preto nemožno vykladať ako povolenie výstavby 450 m³ nádrže ĽVO bez ohľadu na požiadavky zákona č. 305/2018 Z. z.

Pokiaľ bude v nadväzujúcej projektovej dokumentácii zachovaná samostatná nádrž ĽVO s objemom 450 m³, jej realizácia bude prípustná iba vtedy, ak navrhovateľ v príslušnom povoľovacom konaní preukáže právny titul jej prípustnosti podľa zákona č. 305/2018 Z. z. Ak takýto súlad nebude možné preukázať, predmetný objekt nemožno v uvedených parametroch povoliť a technické riešenie zásobovania pomocným palivom musí byť upravené tak, aby

rešpektovalo záväzné obmedzenia vyplývajúce z osobitného režimu CHVO Žitný ostrov. Takýto záver nemožno obísť ani odkazom na následné posúdenie podľa § 16a vodného zákona, keďže toto ustanovenie nenahrádza posúdenie samostatného zákazu podľa § 3 ods. 3 zákona č. 305/2018 Z. z.

Pokiaľ ide o technologické nádrže na kaly a kvapalné odpady, odvolací orgán nepovažuje za správne ich automaticky zahrnúť do celkovej kapacity skladu ropných látok iba na základe ich objemu. Rovnako ich však nemožno paušálne vylúčiť iba preto, že ich obsah je klasifikovaný ako odpad podľa zákona č. 79/2015 Z. z. Rozhodujúce sú konkrétne fyzikálne a chemické vlastnosti látok, ktoré sa majú v jednotlivých nádržiach zhromažďovať alebo skladovať, a ich právna kvalifikácia z hľadiska predpisov na ochranu vôd. V ďalšom stupni povoľovania preto musí byť pri každej takejto nádrži jednoznačne určený okruh látok a odpadov, pre ktoré je určená, a tomu zodpovedajúce technické zabezpečenie.

Pokiaľ ide o odpadové vody, zo spisovej dokumentácie vyplýva, že navrhovaný technologický koncept počíta so suchým systémom čistenia spalín a že odpadové vody z CEZO majú byť odvádzané do existujúceho systému nakladania s odpadovými vodami v areáli SLOVNAFT, a. s. Navrhovateľ v doplňujúcich informáciách zároveň výslovne uviedol, že z CEZO sa nebudú vypúšťať odpadové vody obsahujúce prioritné nebezpečné látky.

Odvolací orgán toto tvrdenie neposudzuje izolovane ako dôvod na vylúčenie požiadaviek vodného zákona. Rozhodujúce je navrhované technologické riešenie nakladania s jednotlivými prúdmi odpadových vôd a skutočnosť, že ich vypúšťanie a nakladanie s nimi zostáva podriadené požiadavkám Vodného zákona a podmienkam príslušných následných povoľovacích konaní. Pokiaľ by sa v ďalšom stupni prípravy preukázalo, že niektorý prúd priemyselných odpadových vôd obsahuje prioritné alebo prioritné nebezpečné látky, musí byť posúdený podľa právneho režimu zodpovedajúceho jeho skutočnému zloženiu; nemožno vychádzať iba z predpokladu uvedeného navrhovateľom.

Odvolací orgán preto dospel k záveru, že námietka, podľa ktorej už samotným vydaním záverečného stanoviska došlo k povoleniu činnosti v rozpore so zákonom č. 305/2018 Z. z., nie je dôvodná. Záverečné stanovisko nemožno vykladať ako oprávnenie realizovať objekt alebo technologické riešenie, ktoré by bolo v rozpore s kogentnými obmedzeniami platnými pre CHVO Žitný ostrov. Naopak, tieto obmedzenia zostávajú v celom rozsahu zachované a musia byť rešpektované pri konkretizácii technického riešenia a v následných povoľovacích konaniach.

Z uvedených dôvodov odvolací orgán námietku v rozsahu, v akom z existencie navrhovanej nádrže ĽVO a systému nakladania s odpadovými vodami vyvodzuje nezákonnosť napadnutého záverečného stanoviska a potrebu jeho zrušenia, vyhodnotil ako nedôvodnú.

Ďalej podávateľ rozkladu namieta absenciu kvalitatívnej bilancie znečisťujúcich látok v odpadových vodách. Odvolací orgán uvádza, že pre účely posudzovania vplyvov je rozhodujúce, aby podklady v primeranom rozsahu umožnili vyhodnotiť predpokladané vplyvy a navrhnúť opatrenia na ich vylúčenie alebo zníženie; podrobné prevádzkové a limitné nastavenia sú štandardne predmetom nadväzujúcich povoľovacích režimov. Tento záver vyplýva aj z logiky osobitných povoľovacích postupov podľa vodnej legislatívy a integrovaného povoľovania.

Odvolací orgán taktiež odmieta tvrdenie o procesnej neúplnosti podkladov. Odpadové pomery a bilancia vôd boli v Správe o hodnotení a jej prílohách vyhodnotené v rozsahu zodpovedajúcom štádiu posudzovania vplyvov (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 77 – 79 a str. 156, a Odborný posudok, str. 40). Všetky technologické a splaškové odpadové vody budú odvádzané vnútroareálovou hermetickou potrubnou sieťou priamo na existujúcu centrálnu mechanicko-chemicko-biologickú čistiareň odpadových vôd (ďalej aj ako „MCHB ČOV“) rafinérie Slovnaft (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 78, a Odborný posudok, str. 40).

Posúdenie MCHB ČOV potvrdilo, že prítok technologických vôd z navrhovanej činnosti plne vyhovuje jej kapacitným aj technologickým možnostiam a nespôsobí prekročenie schválených odtokových limitov pre recipient Dunaj (bližšie pozri Odborný posudok, str. 286). Finálne kvalitatívne parametre a podrobné prevádzkové poriadky odkanalizovania budú záväzne schválené v nadväzujúcom integrovanom povoľovacom konaní vykonávanom Slovenskou inšpekciou životného prostredia podľa zákona č. 39/2013 Z. z. č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon č. 39/2013 Z. z.“), čo je štandardný a zákonný postup.

Podávateľ rozkladu namieta zvýšené havarijné riziko v dôsledku sústreďovania nebezpečných odpadov. Odvolací orgán uvádza, že pri posudzovaní vplyvov v CHVO je rozhodujúce vyhodnotenie reálnych ciest možného úniku znečisťujúcich látok do horninového prostredia a vôd a zároveň primeranosť technických a organizačných opatrení na prevenciu a elimináciu havarijných situácií. Samotné všeobecné tvrdenie o zvýšení rizika bez identifikácie konkrétneho havarijného scenára, konkrétnej látky, miesta a mechanizmu úniku a bez vecnej polemiky s navrhnutými opatreniami nepreukazuje rozpor navrhovanej činnosti s režimom ochrany CHVO.

Tvrdenie podávateľa rozkladu č. 1 o zvýšení permanentného havarijného rizika v dôsledku zvozu a manipulácie s odpadmi je v rozpore s projektovaným technickým riešením. Všetky objekty určité na príjem, manipuláciu, drvenie a skladovanie odpadov (vrátane odpadového bunkra a skladov kvapalných odpadov či amoniakálnej vody) budú vybudované na stavebne a chemicky nepriepustných železobetónových vaniach s dvojitou izoláciou a havarijnými záchytnými jamkami bez odtoku do podložia, čo v súlade s § 39 Vodného zákona stopercentne zabraňuje akémukoľvek priesaku znečisťujúcich látok do horninového prostredia (bližšie pozri Správu o hodnotení, časť SO 06 až SO 12, a Odborný posudok, str. 203). Celý priemyselný areál sa nachádza pod permanentnou a spoľahlivou ochranou fungujúceho systému Hydraulickej ochrany podzemných vôd (HOPV). Systém HOPV nepretržitým čerpaním vytvára pod areálom rafinérie stabilnú hydraulickú depresiu, v dôsledku ktorej sa podzemná voda zo všetkých strán sťahuje dovnútra areálu, čím sa hydrogeologicky absolútne vylučuje akýkoľvek únik či migrácia prípadného havarijného znečistenia mimo priemyselný komplex do voľných zásob Žitného ostrova.

K námietke ohľadom zlyhania či výpadku systému HOPV, vzostupu hladiny podzemnej vody pri bunkri, neschopnosti HOPV zachytávať špecifické látky zo spaľovania, záchytu kontaminovaných hasiacich vôd, ako namietajú aj podávateľ rozkladu č. 4, podávateľ rozkladu č. 7, podávateľ rozkladu č. 10, podávateľ rozkladu č. 14, podávateľ rozkladu č. 16, podávateľ rozkladu č. 19, podávateľka rozkladu č. 20, podávateľka rozkladu č. 22 a podávateľ rozkladu č. 23 uvádza odvolací orgán nasledovné.

Odvolací orgán akceptuje výhradu, že samotný opis fungovania systému Hydraulickej ochrany podzemných vôd (HOPV) v štandardnej prevádzke nepredstavuje dostatočnú odpoveď na námietky smerujúce k poruchovým a havarijným stavom. Po preverení podkladov v spise odvolací orgán dopĺňa k analýze správania hydrogeologickej štruktúry pri výpadku čerpania na základe administratívneho spisu nasledovné.

Aluviálny štrkovo-piesčitý kolektor v širšom areáli rafinérie disponuje vysokou akumulačnou schopnosťou. Z hydrogeologických meraní a modelovania prúdenia podzemnej vody vyplýva, že pri neplánovanom prerušení sanačného čerpania na čerpacích líniách HOPV nedochádza k okamžitému zániku hydraulickej depresie. Zotrvačnosť hydrogeologického systému zabezpečuje, že návrat hladiny k prirodzenému stavu a obnovenie pôvodného smeru

prúdenia (smerom k JV/E) je pozvoľný proces trvajúci v ráde dní až týždňov, a nie hodín. Tento časový rozsah poskytuje dostatočný priestor na technickú intervenciu a obnovenie čerpania.

Pre zamedzenie výpadkov čerpania v dôsledku porúch v elektrosústave je priemyselný areál napájaný z dvoch nezávislých 110 kV tranzitných vedení a kľúčové čerpacie objekty HOPV sú vybavené automatickými záložnými zdrojmi (dieselagregátmi). Čerpadlá na líniách hydraulickej clony sú koncipované v režime 1+1 (100 % záloha).

Prevádzkovanie zariadenia CEZO je v zmysle bezpečnostnej dokumentácie a integrovaného povolenia viazané na nepretržitú funkčnosť monitorovacieho a sanačného systému podniku. Ak by pri extrémnej súbežnej havárii došlo k prekročeniu varovnej hladiny podzemnej vody v okolí technologických objektov CEZO, prevádzkový poriadok predpisuje automatické pozastavenie príjmu a dávkovania odpadov do spaľovacieho procesu (režim OTNOC) až do obnovenia štandardného hydrogeologického režimu.

Odpadový bunker s dnom v hĺbke 6 metrov pod terénom (skladovacia kapacita cca 10 500 t) je projektovaný ako monolitická železobetónová konštrukcia – stavebne a hydraulicky uzavretá vaňa („biela vaňa“ podľa STN EN 1992-3) s chemicky odolnou výstelkou. Statické a hydroizolačné dimenzovanie bunkra vychádza z maximálnej návrhovej hladiny podzemnej vody (worst-case scenár), ktorá zohľadňuje najvyššie namerané hodnoty pri extrémnych prietokoch Dunaja (Q100/Q1000) a súčasný stav hypotetického plného vzostupu hladiny bez započítania účinku čerpania HOPV. Konštrukčné riešenie tak nepripúšťa priesak podzemnej vody do vnútra bunkra ani priamy únik odpadových výluhov do podložia bez ohľadu na okamžitý prevádzkový stav HOPV.

Odvolací orgán k námietke, že sanačná stanica HOPV bola historicky vybudovaná na záchyt a odstraňovanie ropných uhľovodíkov a aromatických látok (BTEX) a nepredstavuje čistiarenský stupeň určený na zachytávanie rozpustných solí, ťažkých kovov či dioxínov. zdôrazňuje, že bezpečnosť CHVO Žitný ostrov pred látkami zo spaľovania odpadu nie je postavená na čistiarenskej schopnosti HOPV. Primárnu a samostatnú ochrannú funkciu plní 100 % stavebná a chemická izolácia bunkra, skladov a manipulačných plôch (nepriepustné bezškárové podlahy, bezodtokové havarijné jímky v súlade s § 39 vodného zákona). Systém HOPV v podloží plní výhradne funkciu terciárnej hydrogeologickej poistky, ktorá v prípade nepredvídaného stavebného zlyhania bráni nekontrolovanému šíreniu kvapalín mimo priemyselný areál.

Ďalej pre rizikový scenár požiaru odpadu v bunkri je objekt vybavený nepretržitým systémom infračervených termokamier na včasnú detekciu ohnísk a automatickým stabilným hasiacim zariadením (pólové vodné/penové delá).

Hasiace vody použité pri likvidácii požiaru sú zadržiavané priamo v vodotesnom telese bunkra a odvádzané do dvoch nezávislých bezodtokových havarijných záchytných nádrží CEZO a následne do priemyselnej retenčnej nádrže rafinérie. Celková dimenzovaná retenčná kapacita (v súlade s vyhláškou MV SR č. 699/2004 Z. z. a STN 92 0400) bezpečne pojme predpokladaný maximálny objem kontaminovaných hasiacich vôd pri nepretržitom hasení.

Zhromaždené hasiace vody sa nesmú voľne odvádzať do podložia ani do povrchových tokov. Po požiarnom zásahu podliehajú povinnému vzorkovaniu a rozboru zloženia. Podľa úrovne znečistenia budú postupne dávkované na MCHB ČOV Slovnaft, prípadne odvezené na odborné zneškodnenie v špecializovanom zariadení.

Odvolací orgán akceptuje námietku, že samotná povinnosť absolvovať v budúcnosti postup podľa § 16a vodného zákona nepredstavuje dôkaz o súčasnom vyriešení vecnej bezpečnosti stavby. Odvolací orgán preto spresňuje rozdelenie kompetencií a procesných krokov. V posudzovaní vplyvov na životné prostredie bolo na základe predložených štúdií a posudkov večne preukázané, že:

navrhovaná činnosť nevyžaduje priame odbery podzemných vôd z CHVO ani do nich nevypúšťa odpadové vody (zero liquid discharge pre proces čistenia spalín),

stavebné koncepčné riešenie bunkra a záchytných nádrží zaručuje pasívnu izoláciu znečisťujúcich látok od horninového prostredia,

retenčné kapacity sú dimenzované aj na havarijné stavy a požiarnu vodu.

Postup podľa § 16a vodného zákona (č. 364/2004 Z. z.) v spojení s podmienkou č. 39 Záverečného stanoviska nepredstavuje formálne odloženie problému, ale zákonný povoľovací stupeň štátnej vodnej správy (Okresný úrad Bratislava). V tomto konaní navrhovateľ predkladá už detailnú realizačnú projektovú dokumentáciu (presné statické výpočty základovej škáry na hydrostatický tlak vody pri odstavenom HOPV, certifikáciu vodotesnosti betónov, podrobný havarijný plán pre nakladanie s chemikáliami a podrobný prevádzkový poriadok monitorovacích vrtov pod bunkrom). Príslušný orgán štátnej vodnej správy v tomto konaní vydáva záväzné stanovisko, bez ktorého nie je možné izolačné a vodné stavby povoliť ani spustiť do prevádzky.

Na základe takto doplneného odborného a právneho vyhodnotenia odvolací orgán námietky podávateľov rozkladov k zlyhaniu HOPV a nevysporiadaniu havarijných stavov v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie zamieta ako nedôvodné.

Podávateľ rozkladu namieta, že otázka súladu s § 16a Vodného zákona mala byť vyriešená už v rámci posudzovania vplyvov. Ako odvolací orgán uviedol vyššie, Vodný zákon predstavuje osobitný právny režim a obsahuje osobitné procesné inštitúty, ktoré sa uplatňujú v nadväzujúcich povoľovacích konaniach. Samotné posudzovanie vplyvov na životné prostredie nenahrádza rozhodovanie podľa legislatívy na úseku vodného hospodárstva. Relevantná právna úprava § 16a je súčasťou Vodného zákona. Posúdenie, či sú splnené podmienky podľa § 16a Vodného zákona, je preto viazané na procesný postup príslušného orgánu štátnej vodnej správy v nadväzujúcich konaniach, v rámci ktorých sa posudzuje konkrétny návrh riešenia a jeho parametre.

Odvolací orgán nesúhlasí s námietkou, že odsunutie vydania záväzného stanoviska podľa § 16a Vodného zákona do nadväzujúcich konaní bolo nesprávnym procesným postupom.

Ustanovenie § 16a Vodného zákona upravuje postup pri posudzovaní činností, pri ktorých existuje riziko nesplnenia environmentálnych cieľov v dôsledku nových trvalých zmien fyzikálnych vlastností vodného útvaru alebo úrovne hladiny podzemnej vody.

Z administratívneho spisu vyplýva, že navrhovaná činnosť v bežnej prevádzke nie je koncipovaná ako činnosť vyžadujúca zásahy do vodných tokov alebo systematické odbery podzemných vôd meniace režim zvodne; otázka splnenia podmienok podľa § 16a Vodného zákona sa však bude záväzne posudzovať príslušným orgánom štátnej vodnej správy na základe konkrétnych parametrov riešenia pred nadväzujúcimi povoleniami. V tejto súvislosti odvolací orgán poukazuje, že prvostupňový orgán v záujme uplatnenia najvyššieho štandardu predbežnej opatrnosti a ochrany CHVO formuloval podmienku č. 39 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska, podľa ktorej je navrhovateľ povinný požiadať príslušný orgán štátnej vodnej správy o vydanie záväzného stanoviska podľa § 16a Vodného zákona ešte pred spustením nadväzujúceho stavebného a integrovaného povoľovania.

Týmto postupom ministerstvo zabezpečilo, že bez súhlasu orgánu štátnej vodnej správy nebude možné navrhovateľovi vydanie povolenia na stavbu navrhovanej činnosti. Odvolací orgán preto konštatuje, že prvostupňový orgán postupoval v prísnom súlade so zákonom a námietky podávateľa rozkladu č. 1 v celom rozsahu zamieta ako nedôvodné

K námietke garantovania domáceho pôvodu odpadov a vylúčenia dovozu odpadov zo zahraničia uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 1 uvádza, že prvostupňový orgán pochybil a zaťažil napadnuté Záverečné stanovisko vnútornou rozpornosťou, keď do záväzných podmienok rozhodnutia nezačlenil explicitnú podmienku, v navrhovanej činnosti energeticky zhodnocovať výhradne odpad vyprodukovaný na území Slovenskej republiky.

Odvolací orgán konštatuje, že z dokumentácie vo veci navrhovanej činnosti vyplýva, že odpad do CEZO nebude dovážaný zo zahraničia. Predložená Zvozová štúdia jednoznačne preukázala, že navrhovateľom znížená kapacita o 30 %, z pôvodných 316 700 ton na 220 000 ton ročne je optimálne dimenzovaná tak, aby bola bezo zvyšku saturovaná výhradne domácou produkciou odpadu zo spádových oblastí Slovenskej republiky. Zvozový región je pre komunálny odpad striktne obmedzený na územie štyroch slovenských krajov, konkrétne Bratislavského (s výnimkou územia mesta Bratislava), Trnavského, Nitrianskeho a Trenčianskeho kraja, a pre priemyselný nebezpečný odpad na celé územie Slovenska, čo znamená, že s externým dovozom zo zahraničia sa v bilancii projektu vôbec neuvažuje.

Odvolací orgán sa nestotožňuje s námietkou odvolateľa, podľa ktorej je napadnuté záverečné stanovisko vnútorne rozporné tým, že na jednej strane vychádza z tvrdenia, že do zariadenia nebude dovážaný odpad zo zahraničia, a na druhej strane neustanovuje vo výroku rozhodnutia záväzný zákaz dovozu odpadu zo zahraničia. Odvolací orgán uvádza, že proces posudzovania vplyvov na životné prostredie je založený na hodnotení navrhovanej činnosti v rozsahu a režime, v akom je navrhovateľom predložená, t. j. na základe deklarovaných vstupov, kapacity a prevádzkového modelu, ktoré tvoria skutkový podklad posudzovania. Skutočnosť, že v projektových bilanciách a podkladoch predložených navrhovateľom sa s dovozom odpadu zo zahraničia neuvažuje, preto predstavuje opis posudzovaného scenára a východisko pre výpočet a hodnotenie vplyvov, nie však normatívne rozhodnutie orgánu posudzovania vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o tom, že dovoz je alebo nie je do budúcna právne prípustný.

Odvolací orgán zároveň zdôrazňuje, že zákaz alebo obmedzenie cezhraničného pohybu odpadov nie je právnym následkom, ktorý by bolo možné paušálne a preventívne ustanoviť výrokom záverečného stanoviska v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, keďže cezhraničný pohyb odpadov podlieha osobitnému režimu podľa predpisov odpadového hospodárstva. V tomto režime ministerstvo môže uplatniť námietky voči oznámeniu o preprave odpadu určeného na zneškodnenie aj voči oznámeniu o preprave odpadu určeného na zhodnotenie a za splnenia zákonných podmienok môže cezhraničný pohyb odpadov aj zakázať čo vyplýva aj z § 86 zákona č. 79/2015 Z. z., podľa ktorého ministerstvo môže uplatniť námietky voči oznámeniu o preprave odpadu určeného na zneškodnenie aj zhodnotenie a za splnenia zákonných podmienok môže cezhraničný pohyb odpadov zakázať. Z uvedeného vyplýva, že právna „záruka“ zákazu dovozu nevzniká formuláciou všeobecnej podmienky v záverečnom stanovisku, ale uplatnením príslušných právomocí v konaní o cezhraničnom pohybe odpadov podľa osobitných predpisov.

Odvolací orgán konštatuje, že environmentálna prijateľnosť vplyvov navrhovanej činnosti bola posudzovaná výhradne pre variant predložený navrhovateľom, ktorý nezahŕňa dovoz odpadu zo zahraničia. Akákoľvek modifikácia týchto východiskových parametrov predstavuje zásadnú zmenu skutkového stavu a takú zmenu navrhovanej činnosti, ktorú nie je možné realizovať bez obligatórneho absolvovania procesov podľa § 18 a nasl. zákona č. 24/2006 Z. z., teda bez podania oznámenia o zmene navrhovanej činnosti, vykonania zisťovacieho konania, prípadne následného povinného hodnotenia vplyvov v závislosti od výsledku zisťovacieho konania a charakteru navrhovanej zmeny.

Odvolací orgán záverom uvádza, že prijateľnosť vplyvov navrhovanej činnosti bola posudzovaná pre variant predložený navrhovateľom, a to bez dovozu odpadu zo zahraničia. Prípadná zmena vstupných predpokladov by predstavovala zmenu skutkového základu

posudzovania navrhovanej činnosti a takáto zmena by zároveň znamenala zmenu navrhovanej činnosti, ktorá nemôže byť realizovaná bez posúdenia podľa zákona č. 24/2006 Z. z., t. j. bez vykonania príslušného procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, teda zisťovacieho konania, prípadne povinného hodnotenia podľa výsledku zisťovacieho konania a podľa povahy zmeny navrhovanej činnosti.

Na základe vyššie uvedeného odvolací orgán konštatuje, že napadnuté záverečné stanovisko netrpí vnútornou rozpornosťou. Na jednej strane opisuje a hodnotí vplyvy navrhovanej činnosti podľa predloženého prevádzkového modelu bez dovozu zo zahraničia, a na druhej strane správne uvádza, že prípadné cezhraničné prepravy odpadov nie sú predmetom rozhodovania v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, ale podliehajú samostatnému povoľovaciemu a kontrolnému režimu. Na odstránenie akýchkoľvek pochybností o preskúmateľnosti odvolací orgán zároveň uvádza, že závery o prijateľnosti vplyvov boli vykonané pre posudzovaný scenár bez dovozu odpadu zo zahraničia; ak by v budúcnosti došlo k zmene prevádzkového modelu smerom k uvažovaniu so zahraničným odpadom, takáto zmena by sa posudzovala a povoľovala výlučne v rámci príslušných konaní podľa osobitných predpisov, pričom príslušné orgány by v nich uplatnili svoje kompetencie v rozsahu danom právnym poriadkom.

K námietke potreby hlbšieho posúdenia socio-ekonomických dopadov a poplatkového zaťaženia obcí uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 1 namieta, že proces posudzovania vplyvov na životné prostredie mal zahŕňať podrobnejšie vyhodnotenie regionálnych socio-ekonomických dopadov celého zámeru, pričom osobitnú pozornosť mal venovať logistickým nákladom spojeným so širším zvozovým územím a ich nepriamemu vplyvu na poplatkovú štruktúru samospráv za nakladanie s komunálnym odpadom.

Odvolací orgán v tejto súvislosti konštatuje, že možné zvýšenie poplatku za komunálny odpad a požiadavka na vypracovanie podrobnej analýzy stability regionálnych materiálových tokov vo väzbe na poplatkové zaťaženie obcí nie sú takými parametrami, ktoré by bolo možné v konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. posúdiť ako samostatný rozhodovací dôvod pre vyslovenie súhlasu alebo nesúhlasu s navrhovanou činnosťou. Predmetom posudzovania je najmä odborné a verejné posúdenie predpokladaných priamych a nepriamych vplyvov navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia vrátane zdravia obyvateľstva a na pohodu života, pričom v rámci posudzovania sa hodnotia aj požiadavky na vstupy, údaje o výstupoch (vrátane tvorby odpadov, odpadových vôd, emisií, hluku a iných očakávaných vplyvov) a pravdepodobnosť účinkov na zdravie obyvateľstva a ovplyvňovanie pohody života. Z uvedeného vyplýva, že proces posudzovania vplyvov na životné prostredie je primárne nástrojom environmentálneho a zdravotného hodnotenia a nie mechanizmom na tvorbu alebo verifikáciu ekonomických modelov cenotvorby, poplatkových politík obcí, či na predikciu konkrétnych dopadov na VZN jednotlivých samospráv.

Odvolací orgán zároveň uvádza, že hoci zákon č. 24/2006 Z. z. umožňuje posúdiť aj širšie súvislosti navrhovanej činnosti vrátane nepriamych vplyvov na obyvateľstvo a regionálne väzby, takto koncipované posudzovanie nemá nahrádzať špecializované ekonomické a regulačné rozhodovanie o miestnych poplatkoch, ani nemá suplovať komerčné rozhodovanie subjektov odpadového hospodárstva o cenách za zber, prepravu a zhodnotenie odpadu. Požiadavka podávateľa rozkladu č. 1 na vypracovanie podrobnej ekonomickej analýzy stability obecných poplatkov, tvorby miestnych VZN a logistických nákladov pre komerčné schémy preto presahuje zákonný rámec a účel konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z., a v tejto časti je nedôvodná.

Odvolací orgán ďalej v zhode s prvostupňovým rozhodnutím konštatuje, že vývoj nákladov a poplatkov v odpadovom hospodárstve nie je determinovaný iba existenciou alebo neexistenciou jedného konkrétneho zariadenia, ale je do značnej miery výsledkom legislatívneho

a systémového nastavenia odpadovej politiky, ktorej cieľom je obmedzovanie skládkovania a presun zvyškových prúdov do vyšších stupňov nakladania s odpadom. V tejto súvislosti odvolací orgán poukazuje na to, že samotný zákon č. 24/2006 Z. z. pracuje s tým, že pri hodnotení sa zohľadňuje okrem iného aj „celkové znečisťovanie alebo znehodnocovanie prostredia“ a „ovplyvňovanie pohody života“ , avšak tieto kritériá nemožno zamieňať s povinnosťou správneho orgánu vypracovať alebo vyžadovať ekonomickú prognózu budúcej výšky komunálnych poplatkov v jednotlivých obciach. Ekonomické dopady v podobe zmeny poplatkovej politiky obcí sú determinované aj legislatívnymi požiadavkami na nakladanie s odpadom, kapacitami existujúcich zariadení a trhovými podmienkami služieb, ktoré nie sú predmetom autoritatívneho „určovania“ v záverečnom stanovisku.

Odvolací orgán zároveň uvádza, že pre účely posúdenia relevantných nepriamych vplyvov navrhovanej činnosti boli v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie vyhodnotené najmä tie aspekty, ktoré majú priamu väzbu na životné prostredie a pohodu života, teda najmä dopravné vplyvy, emisie, hluk, nakladanie s odpadmi a ich zvyškami a súvisiace environmentálne riziká, a to v rozsahu, ktorý zodpovedá účelu zákona č. 24/2006 Z. z. Z týchto dôvodov odvolací orgán považuje za rozhodujúce, že proces posudzovania vplyvov vyhodnotil environmentálne parametre navrhovanej činnosti a stanovil podmienky a opatrenia, ktoré sa musia premietnuť do následných povoľovacích konaní. Otázka ekonomických dopadov na rozpočty samospráv a konkrétne nastavenie miestnych poplatkov nie je v konaniach podľa zákona č. 24/2006 Z. z. rozhodovacím kritériom a nie je ani objektívne verifikovateľná bez toho, aby orgán posudzovania nahrádzal úlohu obcí, regulátora a trhových subjektov.

Na doplnenie odvolací orgán uvádza, že v území CHVO Žitný ostrov sa osobitne uplatňuje požiadavka, aby sa činnosť plánovala a vykonávala len ak sa zabezpečí účinnejšia ochrana povrchových a podzemných vôd. Táto podmienka sa v danom prípade uplatní ako záväzný právny test v nadväzujúcom vodoprávnom režime pred povolením činnosti, keďže ten, kto má záujem realizovať činnosť, ktorou môže dôjsť k nesplneniu environmentálnych cieľov, je povinný pred jej povolením požiadať orgán štátnej vodnej správy o vydanie záväzného stanoviska, v ktorom sa určí, či sa pred povolením činnosti vyžaduje výnimka. Odvolací orgán preto uzatvára, že hoci socio-ekonomické otázky poplatkov nie sú rozhodovacími parametrami konania o posúdení vplyvov na `životné prostredie, ochrana vôd v CHVO a splnenie podmienky „účinnejšej ochrany vôd“ bude pred povolením navrhovanej činnosti autoritatívne posúdené v záväznom vodoprávnom režime; nejde teda o otázku ponechanú bez právneho riešenia.

Ako výslovne zdôraznilo ministerstvo v Záverečnom stanovisku, prípadný nárast celkových nákladov na nakladanie so zvyškovým odpadom sám o sebe nepredstavuje „negatívny dopad“ navrhovanej činnosti, ale je priamym dôsledkom legislatívneho a systémového trendu Európskej únie a Slovenskej republiky smerujúceho k zamedzeniu skládkovania a k presunu zvyškových prúdov odpadu do environmentálne vyspelejších koncových zariadení. Postupným napĺňaním kapacít existujúcich skládok budú poplatky za skládkovanie v čase prirodzene rásť, pričom sa predpokladá, že ceny za zneškodnenie odpadu skládkovaním a jeho energetické zhodnocovanie sa dostanú na porovnateľnú úroveň, v dôsledku čoho bude pre obce z ekonomického aj environmentálneho hľadiska výhodnejšie odovzdávať nerecyklovateľný odpad na energetické zhodnotenie (bližšie pozri Záverečné stanovisko, str. 41 – 42, Odborný posudok, str. 218 – 221, a Doplňujúce informácie k SOH, str. 20).

Existencia koncového a kapacitne optimálneho zariadenia typu CEZO v regióne západného Slovenska naopak prispieva k stabilizácii regionálneho nakladania s odpadmi, keďže prebytočný nerecyklovateľný odpad, ktorý by inak musel byť skládkovaný za neustále sa zvyšujúce štátne poplatky, bude energeticky zhodnotený. Otázka logistických nákladov na prepravu odpadu je navyše plne v kompetencii komerčných dohôd medzi navrhovateľom, držiteľmi odpadu a

oprávnenými zvozovými spoločnosťami, ktoré využijú existujúce prekladiskové body bez priameho vplyvu na environmentálne parametre zámeru, čo potvrdzuje neopodstatnenosť požiadavky na spracovanie takejto rámcovej analýzy v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie (bližšie pozri Odborný posudok, str. 183-185, a Zvozovú štúdiu v Správe o hodnotení, Príloha č. 4).

K námietke namietaných nekonzistentností a formálno-vecných rozporov v Zvozovej štúdii uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 1 namieta vnútornú nekonzistentnosť doručenej Zvozovej štúdie, ktorá na jednej strane uvádza, že odpad „takmer v celom objeme končí na skládkach odpadov“, no v inej časti uvádza, že priemerná miera skládkovania v danom zvozovom regióne je na úrovni 42 %, čo nepredstavuje ani polovicu vyprodukovaného objemu komunálneho odpadu.

Odvolací orgán po preskúmaní spisu konštatuje, že namietané konštatovania si v žiadnom prípade navzájom nerozporujú a nepreukazujú metodickú chybu dokumentácie, keďže sa týkajú dvoch rozdielnych úrovní hodnotenia a kategórií odpadu v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov.

Údaj 42 % miera skládkovania sa vzťahuje na celkový komunálny odpad ako agregovanú skupinu 20 podľa Katalógu odpadov (zahrňujúcu aj vytriedené zložky ako plasty, papier, sklo, kovy či biologicky rozložiteľný odpad, pri ktorých je miera zhodnotenia podstatne vyššia). Zo štatistických údajov za rok 2023 vyplýva, že vo zvozovom regióne západného Slovenska vzniklo celkovo 1 159 983 ton komunálneho odpadu, z čoho bolo na skládky uložených 491 971 ton, čo zodpovedá celkovej miere skládkovania 42 % a miere recyklácie 56 %.

Konštatovanie o skládkovaní „takmer v celom objeme“ na strane 23 Zvozovej štúdie sa naopak týka výlučne dvoch špecifických prúdov komunálneho odpadu, a to zmesového komunálneho odpadu (kód 20 03 01) a objemného odpadu (kód 20 03 07). Ako exaktne preukázali štatistické dáta za rok 2023, vo zvozovom regióne vzniklo 405 652 ton zmesového komunálneho odpadu, z čoho bolo na skládky uložených 405 588 ton, čím miera skládkovania zmesového komunálneho odpadu dosiahla až 99,98 %. Pri objemnom odpade vzniklo 72 675 ton a na skládkach skončilo 71 222 ton, čo predstavuje 98,00 % mieru skládkovania.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že konštatovanie Zvozovej štúdie, podľa ktorého zmesový komunálny odpad a objemný odpad takmer v celom objeme končia na skládkach a sú hlavnou príčinou vysokej miery skládkovania v Slovenskej republike, je vecne presné, pravdivé a vychádza z oficiálnych štatistických výkazov. Z odborného hľadiska teda nejde o rozpor v dátach, ale o nepochopenie rozdielu medzi celkovým prúdom komunálneho odpadu a jeho dvoma najproblematickejšími zvyškovými frakciami, ktoré sú primárnym vstupom pre navrhované CEZO. Námietka podávateľa rozkladu č. 1 je preto v celom rozsahu neopodstatnená.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 2 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke ohľadom chýbajúceho vyjadrenia k stanovisku mesta a porušenia § 37 ods. 5 zákona č. 24/2006 Z. z. uvádza odvolací orgán nasledovné.

Odvolací orgán konštatuje, že § 37 ods. 5 zákona č. 24/2006 Z. z. ukladá príslušnému orgánu povinnosť záverečné stanovisko riadne odôvodniť a uviesť, ako sa vysporiadal s jednotlivými stanoviskami doručenými v priebehu posudzovania vplyvov, ako aj s odborným posudkom, a zároveň uviesť dôvody odsúhlasenia alebo neodsúhlasenia realizácie navrhovanej činnosti podľa odseku 4 a prílohy č. 12 časti VII, podrobnosti o obsahu záverečného stanoviska sú uvedené v prílohe č. 12 zákona č. 24/2006 z. z. Z prílohy č. 12 zároveň vyplýva, že záverečné stanovisko obsahuje aj rozhodnutie o akceptovaní alebo neakceptovaní predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 vrátane odôvodnených písomných pripomienok

doručených verejnosťou, ako aj odôvodnenie akceptovania alebo neakceptovania týchto stanovísk a pripomienok.

Po preskúmaní obsahu napadnutého záverečného stanoviska odvolací orgán uvádza, že stanovisko podávateľa rozkladu č. 2, Hlavného mesta SR Bratislavy bolo v záverečnom stanovisku identifikované a bolo k nemu uvedené vyjadrenie ministerstva v rámci kapitoly III.4 str. 58 – 59 v štruktúre „pripomienka – vyjadrenie MŽP SR“, a to k viacerým okruhom pripomienok, najmä k požiadavke na vydanie záväzného stanoviska orgánu územného plánovania v nadväzujúcich konaniach, k požiadavke realizácie vegetačných úprav, k požiadavke premietnuť relevantné stanoviská a požiadavky do podmienok, k požiadavke aktualizácie HIA, k požiadavkám súvisiacim so zvozom a prepravou odpadu a k umiestneniu navrhovanej činnosti v CHVO Žitný ostrov vrátane upozornenia na potrebu postupu podľa § 16a vodného zákona, pričom ministerstvo pri jednotlivých bodoch uviedlo, či pripomienku akceptuje a ako ju premieta do podmienok v časti VI.3 alebo ako ju rieši v nadväzujúcich povoľovacích stupňoch. Za tohto stavu nie je dôvodný záver, že by vyjadrenie k stanovisku mesta „úplne absentovalo“.

Odvolací orgán zároveň uvádza, že zákon č. 24/2006 Z. z. neustanovuje povinnosť uvádzať vysporiadanie stanovísk výlučne vo forme samostatného „subjektového“ vyhodnotenia ku každému účastníkovi v jedinej konkrétnej kapitole; rozhodujúce je, aby bolo z odôvodnenia preskúmateľné, ako sa príslušný orgán vysporiadal so stanoviskami doručenými v priebehu posudzovania a aké dôvody viedli k akceptovaniu alebo neakceptovaniu pripomienok, resp. k ich premietnutiu do podmienok záverečného stanoviska. Pokiaľ ministerstvo pri vecne zhodných alebo opakujúcich sa pripomienkach zvolilo tematické členenie a nepristúpilo k duplicite rovnakých odôvodnení pri každom subjekte osobitne, takýto postup je zlučiteľný s účelom posudzovania, pokiaľ je zachovaná preskúmateľnosť a je zrejmé, ktoré okruhy pripomienok boli posúdené a ako.

K námietke, že ministerstvo sa údajne nevysporiadalo s pripomienkami mesta v časti „Ochrana prírody a krajiny, ÚSES“, odvolací orgán uvádza, že z citovaného vyhodnotenia stanoviska podávateľa rozkladu č. 2 vyplýva, že ministerstvo sa zaoberalo okruhom „výsadba trávnatých plôch s drevinami“ a túto požiadavku výslovne označilo ako akceptovanú s tým, že je premietnutá do podmienok v časti VI.3 záverečného stanoviska. V rozsahu, v akom sa pripomienky mesta dotýkali ochrany dotknutých území, vrátane požiadavky na zmierňujúce opatrenia a dodržanie podmienok vyplývajúcich z podkladov, ministerstvo zároveň uviedlo, že relevantné požiadavky premietlo do podmienok v časti VI.3. Odvolací orgán preto nepovažuje napadnuté záverečné stanovisko za nepreskúmateľné len z dôvodu, že vysporiadanie nie je vedené formálne podľa štruktúry stanoviska mesta „bod po bode“, ale za rozhodujúce považuje, že z odôvodnenia je zistiteľné, ktoré pripomienky boli akceptované a akým spôsobom boli premietnuté do podmienok alebo do následných povoľovacích režimov.

Odvolací orgán napokon konštatuje, že podávateľ rozkladu č. 2 v rozklade neuviedol konkrétnu identifikovateľnú pripomienku zo stanoviska Hlavného mesta, pri ktorej by bolo možné preskúmateľne overiť, že zostala bez akéhokoľvek vyhodnotenia alebo bez akéhokoľvek vzťahu k uloženým podmienkam, a ani nepreukázal, že by zvolený spôsob tematického členenia pripomienok mal vplyv na zákonnosť alebo vecnú správnosť záverov napadnutého záverečného stanoviska. Za tohto skutkového a právneho stavu odvolací orgán uzatvára, že napadnuté záverečné stanovisko spĺňa požiadavky § 37 ods. 5 zákona č. 24/2006 Z. z. a prílohy č. 12 z hľadiska odôvodnenia a vyhodnotenia pripomienok, a predmetná námietka podávateľa rozkladu č. 2 nie je dôvodná.

K námietke nedostatočného posúdenia kumulatívnych vplyvov v preťaženom území a vplyvov na CHVO Žitný ostrov uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 2 v rozklade uvádza, že v procese posudzovania neboli dostatočne vyhodnotené kumulatívne a synergické vplyvy navrhovanej činnosti v území, ktoré je súčasťou CHVO Žitný ostrov a nachádza sa v bezprostrednej blízkosti chránených území, pričom dodatočná záťaž z termického zhodnocovania odpadu v rozsahu 220 000 t/rok podľa jeho názoru nebola v kumulatívnych súvislostiach spoľahlivo preskúmaná.

Odvolací orgán po preskúmaní administratívneho spisu a napadnutého záverečného stanoviska konštatuje, že táto námietka nie je dôvodná. Povinnosť vyhodnotiť kumuláciu a vysporiadať pripomienky je súčasťou zákonných náležitostí záverečného stanoviska. Záverečné stanovisko je výsledkom posudzovania vplyvov a ako rozhodnutie musí obsahovať celkové hodnotenie vplyvov a byť riadne odôvodnené, vrátane vyhodnotenia pripomienok a stanovísk doručených v priebehu posudzovania. Zákon č. 24/2006 Z. z. pritom počíta s tým, že príslušný orgán v priebehu posudzovania pracuje so správou o hodnotení a so stanoviskami dotknutých orgánov a verejnosti a v prípade potreby je oprávnený vyžiadať od navrhovateľa doplňujúce informácie na objasnenie pripomienok nevyhnutné na vypracovanie záverečného stanoviska; navrhovateľ je povinný tieto doplňujúce informácie poskytnúť. Doplňujúce informácie sú následne súčasťou podkladov, ktoré sa zasielajú spracovateľovi odborného posudku, a sú zohľadnené v odbornom posudku ako podklade pre vydanie záverečného stanoviska. Z uvedeného vyplýva, že posudzovanie vplyvov sa neobmedzuje na izolované posúdenie navrhovanej činnosti, ale umožňuje doplniť a spresniť podklady aj v rozsahu potrebnom na posúdenie vplyvov v kontexte existujúcej záťaže územia.

Na základe preskúmania administratívneho spisu odvolací orgán uzatvára, že napadnuté záverečné stanovisko obsahuje celkové hodnotenie vplyvov a je preskúmateľným spôsobom odôvodnené. Podávateľ rozkladu č. 2 neupozornil na konkrétny chýbajúci prvok kumulatívneho vyhodnotenia (konkrétny zdroj, látku alebo expozičný scenár), ktorý by zostal bez posúdenia a mohol mať vplyv na zákonnosť záverov napadnutého záverečného stanoviska. Z administratívneho spisu vyplýva, že kumulatívne a synergické vplyvy navrhovanej činnosti boli posudzované prostredníctvom viacerých špecializovaných podkladov (najmä rozptylové posúdenia, akustické posúdenia, dopravné posúdenie a hodnotenie vplyvov na verejné zdravie), a to práve s cieľom zachytiť súbeh vplyvov navrhovanej činnosti s existujúcim zaťažením územia. Odvolací orgán v tejto súvislosti zdôrazňuje, že zákonný rámec posudzovania vyžaduje posúdenie vplyvov vrátane ich vzájomného pôsobenia a komplexnej významnosti, čo je aj predmetom odborného hodnotenia v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Podávateľ rozkladu č. 2 pritom námietku formuluje prevažne všeobecne na úrovni tvrdenia o „extrémnom zaťažení územia“ a o nedostatočnej kumulácii, avšak bez konkretizácie, ktorá zložka kumulatívneho posúdenia mala byť opomenutá alebo nesprávne vyhodnotená, napr. konkrétny existujúci zdroj, konkrétna znečisťujúca látka, konkrétny expozičný scenár, konkrétny chránený objekt, alebo konkrétne nesprávne vstupné údaje. Za tejto situácie odvolací orgán nemá podklad na záver, že príslušný orgán pri hodnotení kumulatívnych a synergických účinkov vybočil zo zákonného rámca, ktorý s kumuláciou výslovne počíta a vyžaduje ju reflektovať v hodnotení vplyvov.

Pokiaľ ide o CHVO Žitný ostrov, odvolací orgán konštatuje, že rozhodujúce je posúdenie, či navrhovaná činnosť vytvára reálne cesty šírenia znečistenia do podzemných vôd a či sú navrhnuté technické a organizačné opatrenia spôsobilé tieto cesty šírenia znečistenia vylúčiť alebo minimalizovať. V napadnutom záverečnom stanovisku bol vplyv na vodné zložky životného prostredia hodnotený v kontexte celkového posúdenia vplyvov, pričom príslušný orgán vyhodnocoval aj opatrenia na prevenciu, elimináciu a minimalizáciu vplyvov.

Pokiaľ ide o vplyvy na územia sústavy Natura 2000 (vrátane SKUEV Biskupické luhy), odvolací orgán konštatuje, že záverečné stanovisko má obsahovať aj celkové hodnotenie vplyvov na dotknuté chránené územia a súčasne uložiť opatrenia a podmienky na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov. Z napadnutého záverečného stanoviska podľa preskúmania vyplýva, že ochrana dotknutých území bola riešená cez prevádzkové podmienky a požiadavky na mitigačné (a prípadne kompenzačné) opatrenia.

Keďže kumulatívne a synergické vplyvy sú v posudzovaní štandardne zachytávané a záverečné stanovisko má obsahovať celkové hodnotenie vplyvov, rozhodnutie o pripomienkach a uloženie opatrení, pričom rozklad neuvádza konkrétnu vecnú chybu či opomenutie, odvolací orgán nepovažuje námietku nedostatočného posúdenia kumulatívnych vplyvov v preťaženom území ani námietku k CHVO Žitný ostrov za dôvodnú.

K námietke ohľadom stanoviska Sekcie zmeny klímy Ministerstva životného prostredia SR a vplyvu na verejné zdravie

Podávateľ rozkladu č. 2 v rozklade uvádza, že pôvodné vyjadrenie Sekcie zmeny klímy a ochrany ovzdušia Ministerstva životného prostredia SR a vplyvu na verejné zdravie zo dňa 17. 04. 2025, ktoré podľa jeho interpretácie považovalo umiestnenie nového zdroja v husto osídlenej oblasti za nežiaduce, má preukazovať nedostatočné preskúmanie vplyvov na verejné zdravie. Zároveň namieta, že samotné konštatovanie o neprekročení zákonných limitov nevylučuje nepriaznivé účinky pri dlhodobej kumulovanej expozícii, a poukazuje aj na sprísnenie limitov podľa smernice (EÚ) 2024/2881.

Odvolací orgán po preskúmaní spisu konštatuje, že táto interpretácia stanovísk rezortnej sekcie zo strany podávateľa rozkladu č. 2 je selektívna a nepreukazuje vecnú nesprávnosť napadnutého záverečného stanoviska. Rozhodujúce je, že príslušný orgán je povinný záverečné stanovisko riadne odôvodniť a vysporiadať sa so stanoviskami a odborným posudkom; samotná existencia skoršieho či čiastkového odborného stanoviska neznamená automaticky nezákonnosť záveru, pokiaľ sa príslušný orgán s relevantnými pripomienkami vysporiadal v odôvodnení a oprel svoj záver o podklady posudzovania.

Odvolací orgán zároveň konštatuje, že posudzovanie vplyvov na zdravie obyvateľstva a ich významnosti je integrálnou súčasťou hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti počas konania podľa zákona č. 24/206 Z. z. a je založené na odborných metódach, ktoré posudzujú aj kumulatívnu expozíciu Z napadnutého záverečného stanoviska a zo spisových podkladov vyplýva, že otázka vplyvov na verejné zdravie bola predmetom samostatného odborného posúdenia (HIA) a bola vyhodnocovaná aj vo väzbe na rozptylové modelovanie a ďalšie súvisiace podklady.

Pokiaľ ide o poukaz na smernicu (EÚ) 2024/2881 a riziko konania zo strany Európskej komisie, odvolací orgán konštatuje, že posudzovanie vplyvov v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie musí vychádzať z relevantných a aplikovateľných právnych požiadaviek a z odborných podkladov v spise. Podávateľ rozkladu č. 2 však v rozklade nepreukázal konkrétny mechanizmus, ktorým by navrhovaná činnosť mala v reálnych podmienkach viesť k takému zhoršeniu imisnej situácie, ktoré by bolo v rozpore s právnymi požiadavkami alebo so závermi napadnutého záverečného stanoviska; jeho argumentácia zostáva na úrovni hypotetickej obavy bez konkretizácie vecnej chyby v podkladoch.

K námietke postupnosti realizácie kompenzačných opatrení a časového obmedzenia súbehu prevádzok oboch spaľovní uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 2 namieta, že napadnuté záverečné stanovisko neustanovuje presný časový harmonogram realizácie kompenzačných opatrení a pri ukončení prevádzky existujúcej

spaľovne kalov používa neurčité formulácie, pričom súbeh oboch zariadení obmedzuje len na „nevyhnutné minimum“ bez jednoznačného časového ohraničenia.

Odvolací orgán po preskúmaní veci konštatuje, že námietka nie je dôvodná. Z právneho rámca vyplýva, že záverečné stanovisko má obsahovať najmä opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti (vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov) a odôvodnenie rozhodnutia vo veci. Z toho zároveň vyplýva, že záverečné stanovisko nie je dokumentom, ktorý by mal suplovať detailný prevádzkový harmonogram skúšobnej prevádzky a technologického nábehu – jeho úlohou je stanoviť záväzné environmentálne podmienky a limity, ktoré musia byť rešpektované v ďalšom povoľovaní a pri následnej realizácii.

Pokiaľ ide o dočasný technologický súbeh počas skúšobnej prevádzky, odvolací orgán považuje za rozhodujúce, že ide o prechodný režim nevyhnutný na postupné nabehnutie, optimalizáciu a stabilizáciu novej technológie, vrátane overenia účinnosti odlučovacích systémov a nastavenia kontinuálneho monitoringu emisií pred prechodom do trvalej prevádzky. V takomto prípade je primerané, ak napadnuté záverečné stanovisko stanovuje rámcové, ale záväzné environmentálne podmienky pre toto obdobie (najmä obmedzenie rozsahu súbehu na nevyhnutné minimum a určenie limitov či stropov), pričom konkrétne prevádzkové a emisné parametre skúšobnej prevádzky a súbehu prevádzok sú následne záväzne konkretizované v nadväzujúcich povoľovacích procesoch podľa osobitných predpisov.

Odvolací orgán zároveň uvádza, že pri prevádzkach, ktoré podliehajú osobitnému povoľovaniu (vrátane integrovaného povoľovania), je v systéme posudzovania vplyvov na životné prostredie počítané aj s nadväznosťou na postup a rozhodovanie Slovenskej inšpekcie životného prostredia v jej vecnej pôsobnosti. V nadväzujúcich povoľovacích konaniach sú preto určované aj konkrétne podmienky skúšobnej prevádzky a prechodových režimov tak, aby bola zabezpečená kontrolovateľnosť a vymožiteľnosť požiadaviek vyplývajúcich zo záverečného stanoviska.

Pokiaľ ide o kompenzačné opatrenia, odvolací orgán považuje za podstatné, že ich ukladanie a viazanie na relevantné fázy prípravy a prevádzky (vrátane uvedenia zariadenia do trvalej prevádzky) je typovo v súlade s charakterom podmienok záverečného stanoviska, ktoré majú predovšetkým zabezpečiť, aby významne nepriaznivé vplyvy boli vylúčené alebo znížené a aby bol nastavený kontrolovateľný rámec pre následné povoľovanie a prevádzku.

Za tohto stavu odvolací orgán uzatvára, že napadnuté záverečné stanovisko stanovilo záväzné podmienky a limity pre prechodné obdobie súbehu prevádzok v rozsahu primeranom povahe záverečného stanoviska, pričom podrobné časové a technicko-prevádzkové parametre nevyhnutného súbehu sú predmetom nadväzujúcich povoľovacích konaní.

K námietke potreby zabezpečenia energetickej štúdie, auditu a preukázania energetickej účinnosti uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 2 uvádza, že pre overenie deklarovaných environmentálnych a dekarbonizačných prínosov navrhovanej činnosti je v ďalších stupňoch schvaľovania nevyhnutné zabezpečiť vypracovanie podrobného energetického auditu a energetickej štúdie, nakoľko doterajšie informácie o spôsobe využitia vyrobenej energie sú nedostatočné.

Odvolací orgán konštatuje, že v predloženej dokumentácii k navrhovanej činnosti, vrátane správy o hodnotení a jej doplňujúcich podkladov, sú už v tomto štádiu uvedené základné technické údaje o predpokladanej výrobe energie a o predpokladaných režimoch jej využitia, vrátane bilancie pary a možností prevádzky turbíny v odberovom alebo čisto kondenzačnom režime. Zároveň odvolací orgán uvádza, že skutočnosť, či bude vyrobené teplo v rozhodujúcej miere využité interne pre technologické procesy v areáli navrhovateľa alebo externe v systéme

CZT mesta, je z pohľadu zákonných požiadaviek na kvalifikáciu činnosti ako R1 rozhodujúca iba v tom rozsahu, v akom ovplyvňuje splnenie zákonného koeficientu energetickej účinnosti a podmienok reálneho využitia získanej energie; tieto otázky však nie je možné záväzne uzatvoriť iba na úrovni konceptuálnych bilancií v konaní o posúdení navrhovanej činnosti na životné prostredie, ale musia byť posúdené na základe finálnych, garantovaných a kontrolovateľných prevádzkových parametrov a podmienok povolenia.

Odvolací orgán konkrétne uvádza, že v predloženej dokumentácii k navrhovanej činnosti, vrátane Správy o hodnotení a jej doplňujúcich podkladov, sú už v tomto štádiu detailne uvedené základné technické údaje o predpokladanej výrobe a spôsobe využitia energie, vrátane bilancie strednotlakej a nízkotlakej pary či možností prevádzky turbíny v odberovom alebo čisto kondenzačnom režime (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. 9.1.8, str. 48 – 51, a Odborný posudok, str. 23 a 61 – 63). Para z turbogenerátora (po výrobe elektrickej energie) bude slúžiť primárne ako zdroj tepla pre technologické procesy priamo v rafinérii Slovnaft, čím sa významne zníži potreba spaľovania primárnych fosílnych palív (ako sú kvapalné palivá či zemný plyn) v existujúcej podnikovej teplárni s ročnou úsporou približne 25,5 mil. m³ zemného plynu (bližšie pozri Klimatickú štúdiu CEZO, kap. 4.1.2, str. 14, a Odborný posudok, str. 272). Alternatívne je projekt plne pripravený dodávať teplo do systému centralizovaného zásobovania teplom (CZT) mesta Bratislavy prostredníctvom plánovanej odovzdávacej stanice, pričom CEZO je technicky schopné potenciálne pokryť významnú časť (až približne 40 %) spotreby tepla pre odberateľov napojených na systém CZT v dotknutých mestských častiach Bratislavy (bližšie pozri Odborný posudok, str. 244 – 245, a Doplňujúce informácie k SOH, str. 20). Týmto spôsobom bude zabezpečená vysoká miera využitia odpadového tepla a výrazný prínos pre energetickú bilanciu hlavného mesta Bratislava.

Z hľadiska legislatívnych požiadaviek odvolací orgán zdôrazňuje, že spaľovanie komunálneho odpadu sa považuje za zhodnocovanie činnosťou R1 iba za splnenia podmienok § 18 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z., vrátane podmienky, že energetická účinnosť takéhoto zariadenia musí byť pri zariadeniach povolených po 31. decembri 2008 rovná alebo vyššia ako 0,65. Zároveň aj pri spaľovaní iného ako komunálneho odpadu zákon vyžaduje splnenie podmienok, ktoré zahŕňajú, aby energia získaná spaľovaním bola väčšia ako energia spotrebovaná počas procesu spaľovania, aby sa väčšia časť odpadu spotrebovala a aby sa väčšia časť získanej energie zhodnotila a skutočne využila. Odvolací orgán konštatuje, že preukázanie energetickej účinnosti podľa § 18 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. a preukázanie splnenia podmienok podľa § 18 ods. 2 zákona č. 79/2015 Z. z. je v správnych konaniach na úseku odpadového hospodárstva vyžadovaným podkladom a preukazuje sa výpočtom podľa príslušnej metodiky (príloha č. 9) v nadväzujúcich povoľovacích konaniach. Ide teda o obligatórnu zákonnú podmienku viazanú na vydanie príslušného povolenia/súhlasu pre prevádzkovanie zariadenia ako R1 (viď Vyhláška Ministerstva životného prostredia č. 194/2022 Z. z.) Odvolací orgán zároveň uvádza, že práve z tohto dôvodu sa preukázanie koeficientu R1 nevykonáva ako samostatný „energetický audit“ v rámci konania o poúdení vplyvu navrhovanej činnosti na životné prostredie, ale ako zákonom vyžadované preukázanie energetickej účinnosti a reálneho využitia energie v povoľovacom režime odpadového hospodárstva a v nadväzujúcich povoľovacích konaniach, ktoré vydávajú záväzné, vykonateľné a kontrolovateľné podmienky prevádzky.

Odvolací orgán berie na vedomie, že navrhovateľ v dokumentácii predložil výpočty energetickej účinnosti aj pre nepriaznivé prevádzkové scenáre, avšak zdôrazňuje, že rozhodujúce je záväzné preukázanie podľa zákona a vykonávacích predpisov na základe finálnej projektovej dokumentácie a povolených prevádzkových režimov.

Navrhovateľ v rámci predložených výpočtov v kapitole 9.1.8 Správy o hodnotení exaktne preukázal, že navrhované technické riešenie, na ktorého návrhu sa podieľala rakúska inžinierska spoločnosť UVP Environmental Management and Engineering GmbH, dosiahne hodnotu energetickej účinnosti 0,82 (82 %) dokonca aj pre najnepriaznivejší modelovaný scenár, ktorým je čisto kondenzačný režim (Prípad 2 – maximálna kondenzácia) s nulovými vonkajšími dodávkami pary (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. 9.1.8, str. 48 – 51, Odborný posudok, str. 23 – 24 a 296). V tomto najhoršom možnom scenári sa vyrobená para využíva na kondenzačnú výrobu elektrickej energie (281,6 GWh/rok) a na pokrývanie vlastnej vnútornej spotreby CEZO (najmä na ohrev a odplynenie napájacej vody kotla a ofukovanie), ktorá predstavuje 17,6 GWh/rok (19,4 GWh/rok ekvivalentne) a v súlade s platnou metodikou Prílohy č. 9 vyhlášky č. 371/2015 Z. z. a Smernice 2008/98/ES oprávnene vstupuje do výpočtu koeficientu ako vnútorná využitá tepelná energia (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 49 – 50, a Odborný posudok, str. 24 a 61). V režime s vývozom pary (Prípad 1) dosahuje koeficient R1 dokonca hodnotu 0,88 (88 %).

Projektované zariadenie teda s výraznou rezervou prekračuje prísny limit 0,65 a spĺňa všetky kritériá pre najlepšie dostupné techniky (BAT) podľa vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010. Požadovanie samostatnej energetickej štúdie alebo auditu v štádiu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie je preto bezpredmetné, keďže reálne prevádzkové parametre, energetické bilancie a zmluvné vzťahy s odberateľmi budú definitívne doriešené a záväzne schválené v procese integrovaného povoľovania.

Z toho dôvodu odvolací orgán nepovažuje požiadavku podávateľa rozkladu č. 2 na vypracovanie samostatnej energetickej štúdie alebo energetického auditu v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie za dôvodnú, keďže zákonný systém je nastavený tak, že energetická účinnosť a reálne využitie energie sú podmienkou a zároveň predmetom záväzného preverenia v nadväzujúcom povoľovaní, bez ktorého nie je možné prevádzku zariadenia legálne spustiť.

Na doplnenie odvolací orgán uvádza, že ak má byť spaľovanie komunálneho odpadu kvalifikované ako zhodnocovanie R1, nejde o otázku úvahy príslušného orgánu, ale o splnenie zákonom ustanovených kvantitatívnych a kvalitatívnych podmienok, ktoré musia byť preukázané a následne v prevádzke dodržiavané. Ak by v nadväzujúcich konaniach alebo v reálnej prevádzke nebolo možné tieto podmienky splniť (najmä hranicu energetickej účinnosti a skutočné využitie energie), zariadenie by nemohlo byť prevádzkované ako R1 a bolo by posudzované podľa príslušného právneho režimu pre spaľovanie odpadov. Z týchto dôvodov odvolací orgán uzatvára, že námietka podávateľa rozkladu č. 1 v časti požiadavky na samostatný energetický audit/štúdiu v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie je nedôvodná, keďže zákonný mechanizmus preverenia energetickej účinnosti a využitia energie je už upravený záväznými podmienkami vyplývajúcimi z právnych predpisov odpadového hospodárstva a je vynútiteľný v nadväzujúcich povoľovacích konaniach.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 3 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke nedostatočného posúdenia kumulatívnych vplyvov a hodnotenia projektu v izolácii uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 3 namieta, že proces posudzovania vplyvov na životné prostredie dostatočne nezhodnotil kumulatívny vplyv už existujúceho znečistenia a záťaží v záujmovom území. Podľa názoru podávateľa rozkladu č. 3 bola navrhovaná činnosť posudzovaná v akomsi vákuu, izolovane od reálneho prostredia.

Odvolací orgán po preskúmaní spisu konštatuje, že kumulatívne a synergické vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie ľudí boli v rámci procesu posudzovania

vplyvov podrobne, exaktne a komplexne posúdené prostredníctvom viacerých špecializovaných odborných štúdií, medzi ktoré patrí najmä Rozptylová štúdia vrátane jej Dodatku č. 1 (august 2025) a Dodatku č. 2 (september 2025), Akustická štúdia, Klimatická štúdia, Hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (HIA zo septembra 2025) a Dopravno-kapacitné posúdenie.

Rozptylová štúdia a jej dodatky exaktne matematickým modelom vyhodnotili kumulatívne pôsobenie emisií zo všetkých stacionárnych zdrojov prevádzkovaných v celom priemyselnom areáli rafinérie Slovnaft, a. s. v súbehu s navrhovanou činnosťou, imisným príspevkom zo širšieho okolia a cestnej i železničnej dopravy v hodnotenom území (. Výsledky modelovania preukázali, že príspevky navrhovanej činnosti k súčasnému imisnému zaťaženiu sú minimálne a pri dodržaní deklarovaných technologických parametrov na úrovni najbližšej trvale obývanej zástavby v žiadnom z posudzovaných ukazovateľov nepresiahnu 10 % prísnych zákonných limitov pre kvalitu ovzdušia stanovených vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 250/2023 Z. z.

Navyše, po uvedení navrhovanej činnosti do trvalej prevádzky dôjde k realizácii vnútroareálových kompenzačných opatrení, najmä k definitívnemu odstaveniu starej priemyselnej spaľovne kalov a k zníženiu výkonu podnikovej Teplárne (náhradou cca 25,5 mil. m³ zemného plynu ročne vyrobenou parou z CEZO), čo povedie k priamej substitúcii zdrojov a k tomu, že celková emisia aj imisné koncentrácie v dotknutej lokalite budú pre viaceré sledované znečisťujúce látky po roku 2030 nižšie ako v súčasnosti (bližšie pozri Záverečné stanovisko, str. 85 – 86 a 95 – 96, Odborný posudok, str. 65 – 68, 143 a 280 – 285, a Klimatickú štúdiu CEZO, str. 14).

Na základe uvedeného odvolací orgán uzatvára, že tvrdenie podávateľa rozkladu, podľa ktorého mala byť navrhovaná činnosť posudzovaná izolovane bez väzby na existujúcu priemyselnú realitu a bez posúdenia kumulácie vplyvov, nemá oporu v predložených odborných podkladoch ani v odôvodnení napadnutého záverečného stanoviska; preto je táto námietka v celom rozsahu nedôvodná.

K námietke negatívnych vplyvov na kvalitu ovzdušia, emisií toxických látok, prachových častíc, zápachu a rizík pre verejné zdravie uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 3 namieta, že navrhovaná činnosť predstavuje závažné riziko pre zdravie a komfort obyvateľov žijúcich v bezprostredne dotknutej oblasti Vrakune a Podunajských Biskupíc. Obavy vyvolávajú najmä emisie toxických látok, zápach a jemné prachové častice vznikajúce pri prevádzke spaľovne a manipulácii s odpadmi, pričom akýkoľvek ďalší stacionárny zdroj znečisťovania v takto zaťaženom území považuje za neakceptovateľný.

Odvolací orgán po podrobnom preskúmaní spisového materiálu, odborných posudkov a záverov špecializovaných štúdií konštatuje, že námietky podávateľa rozkladu č. 3 sú nedôvodné.

Odvolací orgán po preskúmaní spisového materiálu, odborných podkladov, rozptylovej štúdie, zdravotného hodnotenia a záverov odborných posudkov konštatuje, že uvedené námietky nemožno považovať za dôvodné v rozsahu, v akom z existencie ďalšieho zdroja znečisťovania ovzdušia, z prítomnosti toxických látok v emisnom spektre alebo z existujúcej environmentálnej záťaže dotknutého územia automaticky vyvodzujú neprípustnosť navrhovanej činnosti. Pri posudzovaní tejto námietky však nemožno vychádzať iba z otázky dodržania emisných limitov na zdroji. Predmetom posúdenia musí byť aj príspevok navrhovanej činnosti ku kvalite ovzdušia v dotknutom území, jej spolupôsobenie s existujúcimi zdrojmi znečisťovania ovzdušia, existujúce imisné pozadie, výsledná imisná situácia v relevantných referenčných bodoch, príslušné časové priemery a v nadväznosti na tieto skutočnosti aj možné zdravotné dôsledky.

Posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti sa pritom nevzťahuje iba na izolované posúdenie jednotlivých zložiek životného prostredia, ale zahŕňa aj zisťovanie a vyhodnotenie

kladných a záporných vplyvov navrhovanej činnosti vrátane ich vzájomného pôsobenia, posúdenie použitých metód hodnotenia a úplnosti vstupných informácií, ako aj návrh technického riešenia a opatrení a podmienok na prípravu a realizáciu navrhovanej činnosti vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov. Záverečné stanovisko zároveň obsahuje opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne ukončenie navrhovanej činnosti vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov a vysporiadanie doručených stanovísk a pripomienok.

V preskúmavanej veci boli vplyvy navrhovanej činnosti na kvalitu ovzdušia posúdené prostredníctvom rozptylového modelovania a ďalších odborných podkladov. Pri vyhodnotení výsledkov je potrebné rozlišovať medzi emisnými limitmi vzťahujúcimi sa na konkrétny zdroj znečisťovania ovzdušia a imisnými limitnými alebo cieľovými hodnotami vzťahujúcimi sa na kvalitu ovzdušia v dotknutom území. Vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 250/2023 Z. z. o kvalite ovzdušia ustanovuje v prílohe č. 1 limitné hodnoty znečisťujúcich látok na ochranu zdravia ľudí, ktoré predstavujú právny referenčný rámec na hodnotenie kvality ovzdušia. Splnenie emisných limitov preto nemožno zamieňať s automatickým konštatovaním, že navrhovaná činnosť nemá žiadny vplyv na kvalitu ovzdušia. Súčasne však ani existencia určitého emisného príspevku neznamená, že tento príspevok je z hľadiska kvality ovzdušia významný alebo že predstavuje neprípustné zdravotné riziko.

Pri posudzovaní navrhovanej činnosti boli zohľadnené aj požiadavky vzťahujúce sa na spaľovanie odpadov a najlepšie dostupné techniky. Relevantným odborným a regulačným podkladom sú závery o najlepších dostupných technikách pre spaľovanie odpadov ustanovené vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2019/2010. Technické riešenie CEZO vychádza z požiadaviek na čistenie spalín a z opatrení smerujúcich k obmedzeniu emisií znečisťujúcich látok. Odvolací orgán však zdôrazňuje, že samotné splnenie BAT alebo emisných limitov nie je jediným kritériom posúdenia vplyvov na ovzdušie. Samostatne je potrebné vyhodnotiť aj výslednú imisnú situáciu a kumulatívne pôsobenie zdrojov v dotknutom území.

Pri vyhodnotení rozptylového modelovania je potrebné rozlišovať medzi príspevkom samotného CEZO, príspevkom ostatných zdrojov zahrnutých do modelového scenára, existujúcim alebo modelovaným imisným pozadím a výslednou koncentráciou na konkrétnom referenčnom bode. Z výsledkov odborného hodnotenia vyplýva, že pre jednotlivé znečisťujúce látky boli posudzované aj kumulatívne stavy zodpovedajúce predpokladanému vývoju zdrojov v území vrátane scenára pre rok 2030. Výsledky rozptylového modelovania preto nemožno interpretovať iba izolovaným poukazom na emisný príspevok CEZO, ale je potrebné ich vyhodnocovať vo vzťahu k existujúcemu pozadiu a príspevkom ďalších zdrojov.

Pri interpretácii modelových výsledkov je zároveň potrebné zohľadniť príslušné priemerované obdobie a konkrétny referenčný bod. Maximálna modelovaná hodnota určitého ukazovateľa nemusí byť dosiahnutá na rovnakom mieste ako maximálna hodnota iného ukazovateľa a jednotlivé maximá preto nemožno mechanicky sčítavať ani ich automaticky pripisovať jednému receptoru. Rovnako nemožno bez zohľadnenia časového priemeru každú modelovanú koncentráciu porovnávať s každou limitnou hodnotou.

Osobitnú pozornosť si vyžaduje posúdenie prachových častíc PM10 a PM2,5. Ich význam pre kvalitu ovzdušia nemožno redukovať iba na emisné parametre samotného zariadenia, keďže výsledná imisná situácia je ovplyvňovaná viacerými zdrojmi vrátane dopravy, existujúcich priemyselných zdrojov a ďalších zdrojov prašnosti. Pri posúdení námietky podávateľa je preto rozhodujúce, aký príspevok predstavuje CEZO k existujúcej imisnej situácii a aká výsledná koncentrácia vzniká po zohľadnení relevantných zdrojov. Samotná existencia PM10 a PM2,5 v ovzduší dotknutého územia preto nepreukazuje neprípustnosť navrhovanej činnosti a rovnako

nemožno z nízkeho individuálneho príspevku CEZO vyvodiť, že tieto látky nemajú zdravotný význam.

Pokiaľ ide o námietku emisií toxických látok a zdravotných rizík, odvolací orgán uvádza, že samotná skutočnosť, že určitá látka má toxické vlastnosti, ešte neumožňuje určiť konkrétne zdravotné riziko pre obyvateľstvo. Pri zdravotnom hodnotení je rozhodujúca najmä koncentrácia príslušnej látky, expozičná cesta a doba expozície, pozaďová koncentrácia, príspevok navrhovanej činnosti a ďalšie relevantné zdravotno-toxikologické parametre. V predmetnej veci bolo zdravotné hodnotenie vykonané aj prostredníctvom kontrolných výpočtov. Z posudku EKOS PLUS vyplýva výsledný index nebezpečnosti pre samotné CEZO70 % na úrovni 0,0575 a pre kumulatívny stav SLOVNAFT vrátane CEZO v roku 2030 na úrovni 0,3787. Uvedené hodnoty boli získané v rámci odborného zdravotného hodnotenia pre posudzované scenáre a predstavujú podklad pre záver o miere zdravotného rizika vyplývajúceho z hodnotených expozícií. Z výsledkov zdravotného hodnotenia preto nemožno vyvodiť, že navrhovaná činnosť bude mať nulový zdravotný vplyv, možno však z nich vyvodiť, že pri hodnotených scenároch nebola preukázaná taká úroveň zdravotného rizika, ktorá by sama osebe odôvodňovala záver o neprípustnosti navrhovanej činnosti.

Pri hodnotení námietky podávateľa rozkladu č. 3 je potrebné zohľadniť aj existujúcu environmentálnu a imisnú záťaž dotknutého územia. Táto skutočnosť bola pri posudzovaní zohľadnená prostredníctvom údajov o existujúcej kvalite ovzdušia a kumulatívneho modelovania. Existujúca záťaž územia sama osebe nepredstavuje právny zákaz umiestnenia ďalšieho zdroja znečisťovania ovzdušia. Rozhodujúce je, či príspevok nového zdroja v spojení s existujúcou imisnou situáciou vedie k neprípustnému zhoršeniu kvality ovzdušia alebo k prekročeniu príslušných právnych limitov. Takýto záver z vykonaného odborného hodnotenia nevyplýva.

V tejto súvislosti je potrebné osobitne uviesť aj právny význam 10 % hranice podľa § 8 ods. 2 zákona č. 146/2023 Z. z. Uvedené ustanovenie nemožno interpretovať ako všeobecnú hranicu zdravotnej alebo environmentálnej bezpečnosti, teda spôsobom, podľa ktorého je príspevok do 10 % automaticky bezpečný a príspevok nad 10 % automaticky neprípustný. Ustanovenie upravuje situáciu, keď sa emisie zo stacionárnych zdrojov prevádzkovaných v rámci jedného areálu podieľajú na znečistení ovzdušia príspevkom viac ako 10 % z limitnej hodnoty alebo cieľovej hodnoty. V takom prípade sa zvažuje potreba ďalších opatrení na riadenie kvality ovzdušia a príslušný orgán môže pri splnení zákonných podmienok ďalšie opatrenia uložiť. 10 % hranica preto predstavuje zákonom ustanovený mechanizmus pre posúdenie potreby ďalších opatrení, nie všeobecný toxikologický alebo zdravotný prah. Ani príspevok pod touto hranicou preto nemožno bez ďalšieho označiť za zdravotne alebo environmentálne bezvýznamný a naopak prekročenie tejto hranice samo osebe neznamená neprípustnosť prevádzky.

Pri posúdení kumulatívnych vplyvov je zároveň významné, že rozptylové hodnotenie pracuje s konkrétnymi modelovými scenármi a s príspevkami relevantných zdrojov. Výsledky preto treba interpretovať vo vzťahu k celkovej imisnej situácii, nie iba vo vzťahu k samotnému percentuálnemu podielu CEZO na limitnej hodnote. Z rovnakého dôvodu nemožno existenciu ďalších zdrojov v území, vrátane zdrojov súvisiacich s prevádzkou spaľovne OLO, považovať bez ďalšieho za dôkaz neprípustnosti CEZO. Ich význam sa prejavuje v celkovom modelovanom imisnom stave a pri posudzovaní kumulatívnych vplyvov.

Podávateľ rozkladu č. 3 namieta aj zápach. Odvolací orgán v tejto súvislosti uvádza, že zápach predstavuje samostatný aspekt vplyvu prevádzky a nemožno ho automaticky stotožniť s prekročením limitných hodnôt klasických znečisťujúcich látok. Pri navrhovanej činnosti sú opatrenia na obmedzenie zápachu založené na spôsobe manipulácie a skladovania odpadov, uzavretom riešení príslušných prevádzkových priestorov, udržiavaní podtlaku a odvádzaní

vzdušniny do technologického procesu. Tieto opatrenia smerujú k tomu, aby sa pachové látky neuvoľňovali nekontrolovane do okolitého prostredia. Z predložených odborných podkladov nevyplýva taká intenzita zápachového vplyvu, ktorá by zakladala záver o neprípustnosti navrhovanej činnosti.

Odvolací orgán zároveň nepovažuje za dôvodné založiť záver o neprípustnosti navrhovanej činnosti iba na všeobecnej obave podávateľa, že ďalší zdroj znečisťovania ovzdušia môže zhoršiť zdravotný stav alebo komfort obyvateľov dotknutého územia. Takáto obava je pochopiteľná vzhľadom na existujúcu environmentálnu záťaž územia, avšak rozhodnutie musí vychádzať z objektívne zisteného skutkového stavu a odborných podkladov. V predmetnej veci boli zohľadnené emisné parametre navrhovanej činnosti, rozptylové pomery, existujúca imisná situácia, kumulatívne pôsobenie zdrojov a zdravotné riziká.

Na základe uvedeného odvolací orgán konštatuje, že odborné podklady nepreukázali, že by navrhovaná činnosť pri dodržaní stanovených emisných limitov, prevádzkových podmienok a opatrení predstavovala pre obyvateľstvo Vrakune a Podunajských Biskupíc taký nepriaznivý vplyv na kvalitu ovzdušia alebo takú mieru zdravotného rizika, ktorá by odôvodňovala záver o jej neprípustnosti. Námietku podávateľa rozkladu č. 3 preto odvolací orgán považuje za nedôvodnú v rozsahu, v akom z existencie toxických látok, prachových častíc, zápachu a existujúcej environmentálnej záťaže automaticky vyvodzuje neprípustnosť navrhovanej činnosti. Tento záver však nie je založený na tvrdení, že navrhovaná činnosť nebude mať žiadny vplyv na kvalitu ovzdušia alebo že zdravotné riziko bude nulové, ale na vyhodnotení konkrétneho príspevku navrhovanej činnosti, výsledkov rozptylového modelovania, kumulatívnej imisnej situácie, zdravotného hodnotenia a navrhnutých technických a prevádzkových opatrení. Pri ďalšom povoľovaní navrhovanej činnosti je zároveň potrebné zabezpečiť dodržiavanie stanovených emisných limitov, prevádzkových podmienok a monitorovacích povinností a postupovať v súlade s podmienkami určenými v záverečnom stanovisku a príslušnými právnymi predpismi v oblasti ochrany ovzdušia.

K námietke ohrozenia verejného zdravia odvolací orgán uvádza, že posudzovanie vplyvov zahŕňa aj vyhodnotenie vplyvov na zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických vplyvov, a preto je v rámci procesu posudzovania štandardne vyhodnocovaný aj súbeh vplyvov činnosti na životné prostredie a zdravie ľudí, nie iba jednotlivé vplyvy izolovane. V preskúmavanej veci boli posudzované vplyvy na zdravie obyvateľstva riešené aj samostatným odborným podkladom (HIA), ktorý pri hodnotení rizík pracuje s konzervatívnymi predpokladmi a výstupy overuje metodikami použiteľnými pre nekarcinogénne aj karcinogénne riziká; zároveň boli v záverečnom stanovisku uložené podmienky a opatrenia smerujúce k minimalizácii nepriaznivých vplyvov a k priebežnému overeniu predpokladov hodnotenia v nadväzujúcich povoľovacích konaniach.

Ďalej v tejto veci odvolací orgán poukazuje, že celý koncept viacstupňového čistenia dymových plynov bol navrhnutý inžinierskou spoločnosťou UVP Environmental Management and Engineering GmbH v prísnom súlade s Vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2019/2010, ktorým sa stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre spaľovanie odpadov podľa smernice 2010/75/EÚ. Navrhnutý technický variant zahŕňa primárne riadenie procesu spaľovania vo fluidnom kotli pri teplote nad 850 °C a zádržnej dobe spalín minimálne 2 sekundy, čo účinne zamedzuje vzniku dioxínov. Nasleduje cyklónový odlučovač tuhých častíc, reaktor polosuchého a suchého čistenia s dávkovaním vápenného hydrátu, tkaninový filter a selektívna katalytická redukcia (SCR). Tkaninové filtre dosahujú účinnosť odlučovania tuhých znečisťujúcich látok PM_{10} a $PM_{2,5}$ presahujúcu 99,9 %, pričom dávkovanie aktívneho uhlia a katalytická deštrukcia na SCR zaisťujú záchyt a rozklad perzistentných organických látok, dioxínov a furánov (PCDD/PCDF) s účinnosťou nad 99 %. Výstupné emisie

tak budú udržiavané hlboko pod prísnymi úrovňami BAT-AEL (bližšie pozri Odborný posudok, str. 37, 58 – 59, 151 – 152 a 297). Imisná situácia bola komplexne vyhodnotená Rozptylovou štúdiou a jej dvoma dodatkami zo septembra 2025 prostredníctvom matematického modelu AERMOD. Výsledky modelovania preukázali, že maximálne imisné príspevky z CEZO k súčasnému pozadiu na úrovni najbližšej obytnej zástavby Vrakune a Podunajských Biskupíc nedosahujú ani 10 % z prísnych limitných hodnôt stanovených vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 250/2023 Z. z.. Uvedenie navrhovanej činnosti do trvalej prevádzky je navyše podmienené trvalým odstavením starej podnikovej spaľovne kalov a znížením výkonu podnikovej Teplárne náhradou cca 25,5 mil. m³ zemného plynu ročne vyrobenou parou. V dôsledku týchto vnútroareálových kompenzačných opatrení dôjde po roku 2030 k reálnemu poklesu celkových imisií dioxínov, furánov, ťažkých kovov a oxidov dusíka. V citlivom referenčnom bode č. 8 (Geriatrická nemocnica Podunajské Biskupice) bude príspevok k imisnému zaťaženiu PCDD/PCDF dosahovať dokonca zápornú hodnotu -0,81 % z limitu, čo dokazuje celkové zlepšenie imisnej situácie oproti roku 2023 (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.II.3, str. 183, a Odborný posudok, str. 280 – 285). Vplyvy na verejné zdravie boli samostatne posúdené v štúdii HIA, ku ktorej Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava (ďalej ako „RÚVZ Bratislava“) vydal súhlasné stanovisko č. RÚVZBA/OHŽPaZ/5598/12558/2025 zo dňa 16. 04. 2025. Spracovateľ posudku uplatnil princíp predbežnej opatrnosti a overil výstupy konzervatívnou metodikou US EPA pre nekarcinogénne aj karcinogénne riziká. Prepočty potvrdili, že celoživotné riziko vzniku nádorových ochorení v dôsledku expozície emisiám nedosahuje úroveň $1x10^{-6}$, čo medzinárodné zdravotnícke autority WHO a US EPA klasifikujú ako zanedbateľné a spoločensky akceptovateľné riziko (bližšie pozri HIA, kap. IX, str. 34 – 38, a Odborný posudok, str. 264 – 268).

Podľa podmienky č. 10 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska je navrhovateľ navyše povinný pred spustením prevádzok v konaní podľa zákona č. 39/2013 Z. z. predložiť aktualizované hodnotenie HIA na základe finálnych garancií vybraného dodávateľa technológie.

Pokiaľ ide o zápach a manipuláciu s odpadmi, odvolací orgán zdôrazňuje, že rozhodujúce nie je všeobecné tvrdenie o „neakceptovateľnosti“ ďalšieho zdroja v zaťaženom území, ale to, či boli vplyvy navrhovanej činnosti vrátane ich vzájomného pôsobenia a súvisiacich rizík riadne zistené, vyhodnotené a či boli navrhnuté a uložené také opatrenia a prevádzkové podmienky, ktoré sú spôsobilé významne nepriaznivé vplyvy vylúčiť alebo znížiť; práve takýto rámec vyžaduje právna úprava posudzovania vplyvov.

V tejto súvislosti odvolací orgán ďalej poukazuje, že pohoda obyvateľstva a ochrana pred zápachom je garantovaná kompletnou hermetizáciou prijímacej haly a odpadového bunkra (SO 06), ktoré budú prevádzkované v stálom podtlakovom režime. Odsávaný zapáchajúci vzduch bude privádzaný priamo do kotla ako primárny spaľovací vzduch, kde pri teplote nad 850 °C dôjde k okamžitému a úplnému termickému zničeniu všetkých pachových látok. Pre prípady plánovaných aj neplánovaných odstávok kotla je systém vybavený automatickým uzatváraním klapiek a záložným odsávaním cez filtre s aktívnym uhlím zaústené do 60 m vysokého komína. Vypočítané imisné koncentrácie amoniaku a sírovodíka na hranici obytnej zástavby budú dosahovať hodnoty hlboko pod hranicou čuchového prahu, v dôsledku čoho je vznik zápachu vylúčený (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.II.1, a Odborný posudok, str. 170-174, 261).

Na základe uvedeného odvolací orgán uzatvára, že z predložených odborných podkladov a z napadnutého záverečného stanoviska vyplýva, že vplyvy na kvalitu ovzdušia, emisie znečisťujúcich látok a vplyvy na zdravie obyvateľstva boli posúdené v relevantnom rozsahu, a zároveň boli navrhnuté a v záverečnom stanovisku premietnuté podmienky smerujúce k minimalizácii vplyvov. Preto odvolací orgán námietky podávateľa rozkladu č. 3 v tejto časti zamieta ako nedôvodné.

K námietke zvýšenia dopravnej záťaže v dotknutom území uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 3 namieta, že navrhovaná činnosť so sebou prinesie neúmerné zvýšenie intenzity ťažkej nákladnej dopravy prepravujúcej odpady do zariadenia, čo spôsobí ďalšie zhoršenie už dnes nepriaznivej dopravnej situácie, zvýšenie hlukových emisií a poškodenie lokálnej infraštruktúry v obytných zónach dotknutých mestských častí.

Odvolací orgán po preskúmaní administratívneho spisu konštatuje, že vplyv dopravy súvisiacej s prevádzkou navrhovanej činnosti bol vyhodnotený v rámci odborných podkladov predložených v procese posudzovania vplyvov a že záverečné stanovisko musí obsahovať opatrenia a podmienky na prípravu a realizáciu navrhovanej činnosti vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov, a teda aj podmienky smerujúce k minimalizácii dopravných vplyvov, ak sú v konaní identifikované. Zároveň platí, že prípustnosť vplyvov hluku sa posudzuje vo vzťahu k právne ustanoveným prípustným hodnotám určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z.

Zo spisu vyplýva, že dopravné vplyvy navrhovanej činnosti boli posúdené konzervatívnym spôsobom aj pre najnepriaznivejší modelový scenár (worst-case), pričom sa vychádzalo z predpokladu maximálneho využitia cestnej dopravy. Súčasne bolo zohľadnené dopravno-technické umiestnenie areálu s napojením na nadradenú cestnú sieť, ako aj možnosti železničnej prepravy, ktoré sú významné z hľadiska minimalizácie dopravy v obytných zónach. V tejto súvislosti odvolací orgán zdôrazňuje, že ak sú vplyvy dopravy a s nimi súvisiace hlukové vplyvy vyhodnotené ako nevýznamné alebo akceptovateľné pri dodržaní navrhnutých organizačných a technických opatrení, nie je daný dôvod na záver o neprimeranom dopravnom zaťažení územia.

Odvolací orgán konštatuje, že vplyv dopravy súvisiacej s prevádzkou navrhovanej činnosti bol exaktne vyhodnotený v rámci samostatného Dopravno-kapacitného posúdenia (DKP – Aktualizácia 10/2024, Príloha č. 2 k Správe o hodnotení), pričom výsledky potvrdili, že prírastok nákladnej dopravy je pre dané územie minimálny a plne akceptovateľný (bližšie pozri DKP, kap. 4 a 5, a Odborný posudok, str. 118 a 150 – 151). Areál rafinérie Slovnaft disponuje strategickou polohou s priamym napojením na nadradenú diaľničnú infraštruktúru, konkrétne na diaľničný obchvat D4 a rýchlostnú cestu R7 cez existujúce mimoúrovňové križovatky, čo v praxi umožňuje, aby nákladné vozidlá smerujúce do CEZO prichádzali z hlavných trás priamo do priemyselného areálu bez nutnosti prejazdu cez vnútromestskú obytnú zástavbu Vrakune, Podunajských Biskupíc či iných okolitých mestských častí (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.II.3, a Odborný posudok, str. 118, 168 a 225 – 226).

Posúdenie dopravy bolo spracované pre najnepriaznivejší modelový scenár (worst-case), pri ktorom sa uvažovalo so 100 % podielom cestnej dopravy a nulovým využitím železnice (bližšie pozri DKP, kap. 3). Aj pri tomto konzervatívnom výpočte (zahrňujúcom 48 nákladných vozidiel denne na dovoz odpadu a 21 vozidiel denne na odvoz škváry, popola a dovoz surovín, t. j. celkovo cca 69 až 70 prejazdov nákladných automobilov denne) analýzy preukázali, že priťaženie na hodnotených križovatkách predstavuje iba 1,5 % až 1,8 % z celkovej intenzity dopravy a na exponovanom cestnom profile v obci Rovinka na ceste I/63 tvorí príspevok navrhovanej činnosti len zanedbateľných 1,52 % pre ťažké nákladné vozidlá vo výhľadovom roku 2030, čo kapacitu komunikácií nijako neohrozí a nespôsobí dopravný kolaps (bližšie pozri DKP, kap. 4, Odborný posudok, str. 154-156 a 168, 261, a Doplňujúce informácie k SOH, str. 33).

S cieľom radikálne obmedziť vplyv cestnej dopravy navyše ministerstvo do záväzných podmienok Záverečného stanoviska v kapitole VI.3 (podmienka č. 17) začlenilo povinnosť prednostne využívať kombinovanú ekologickú prepravu odpadov s vysokou prioritou železničnej dopravy a vykonávať logistické opatrenia na optimalizáciu trás. Navrhovateľ disponuje

rozsiahlou vnútroareálovou železničnou vlečkovou sieťou priamo napojenou na štátny uzol Ústredná nákladná stanica (ÚNS) Bratislava (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.4, str. 62, a Odborný posudok, str. 30). Priamo v mieste CEZO budú vybudované dve nové koľaje – jedna určená na bezpečnú vykládku zlisovaných a v hermetických 1 m³ plastových vakoch zabalených odpadových balíkov a druhá na odvoz vytriedených zložiek a popola (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.2, a Odborný posudok, str. 31). Pri uvažovanom cieľovom podiele železničnej dopravy na úrovni približne 50 % sa počet nákladných vozidiel na dovoz odpadu po cestách zníži na polovicu (na 24 prejazdov denne), čím sa dopravný aj imisný tlak na cestnú sieť redukuje na technické minimum (bližšie pozri DKP, kap. 3, Doplňujúce informácie k SOH, str. 6).

Preverený bol aj vplyv hluku z dopravy v samostatnej Akustickej štúdii. Výsledky modelovania potvrdili, že nárast ekvivalentnej hladiny akustického tlaku A-zvuku na prístupovej Lieskovskej ceste dosiahne maximálne 1,0 dB a na Ulici Svornosti (a nadväzujúcej ceste I/63 v Rovinke) najviac 0,4 dB (bližšie pozri Akustickú štúdiu, kap. 5, a Odborný posudok, str. 45 a 168). Takýto nepatrný nárast hluku je z hľadiska subjektívneho vnímania ľudským sluchom úplne nepostrehnuteľný a z objektívneho fyzikálneho hľadiska sa nachádza hlboko pod úrovňou neistoty bežného merania hluku (cca 1,0 dB), pričom všetky hygienické limity pre hluk z dopravy v III. kategórii územia (60 dB cez deň a večer, 50 dB v noci) budú s veľkou rezervou dodržané a poškodenie zdravia či pohody obyvateľov hlukom z dopravy bolo bezpečne vylúčené (bližšie pozri Akustickú štúdiu, kap. 6, a Odborný posudok, str. 45 a 168).

K námietke zvýšenia hlukovej záťaže odvolací orgán uvádza, že posudzovanie musí vychádzať z objektívneho porovnania predpokladaných hodnôt s právne ustanovenými prípustnými hodnotami hluku; vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z. upravuje prípustné hodnoty určujúcich veličín hluku vo vonkajšom prostredí a zároveň obsahuje pravidlá uplatniteľné pri posudzovaní hluku z dopravy. Na základe akustických výstupov predložených v rámci posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie odvolací orgán konštatuje, že nárast hluku z dopravy vyvolaný navrhovanou činnosťou je nízky a pri dodržaní navrhnutých organizačno-technických opatrení nedochádza k takému zvýšeniu hlukovej expozície, ktoré by odôvodňovalo záver o neprípustnom zásahu do pohody bývania alebo o zdravotne významnom riziku.

Odvolací orgán zároveň uvádza, že v procese posudzovania vplyvov sú štandardným nástrojom aj podmienky na zníženie nepriaznivých vplyvov, ktoré sa premietajú do záverečného stanoviska a následne do povoľovacích režimov; cieľom je predchádzať nepriaznivým účinkom, minimalizovať ich a zabezpečiť, aby sa činnosť realizovala spôsobom, ktorý je z hľadiska dopravných a hlukových vplyvov akceptovateľný. Z uvedených dôvodov odvolací orgán námietku podávateľa rozkladu č. 3 týkajúcu sa neúmerného zvýšenia dopravnej záťaže a súvisiaceho hluku nepovažuje za dôvodnú.

K námietke nerešpektovania nesúhlasného uznesenia samosprávy a politickej vôle dotknutej obce uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 3 namieta, že prvostupňový orgán pochybil, keď nevydal nesúhlasné Záverečné stanovisko, hoci s realizáciou navrhovanej činnosti vyjadrili zásadný nesúhlas orgány samosprávy, čo bolo následne formálne potvrdené aj prijatým uznesením Miestneho zastupiteľstva Mestskej časti Bratislava-Vrakuňa. Podávateľ rozkladu č. 3 má za to, že vyjadrená vôľa zastupiteľstva reprezentujúceho tisícky dotknutých občanov mala byť pre rozhodnutie ministerstva určujúca a záväzná.

Odvolací orgán po preskúmaní spisu konštatuje, že prvostupňový orgán pri vydávaní záverečného stanoviska postupoval v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. a so zásadami správneho konania, pričom doručené vyjadrenia dotknutej obce a samosprávy, ako aj prijaté

uznesenie miestneho zastupiteľstva vzal na vedomie a vyhodnotil ich ako stanoviská uplatnené v priebehu posudzovania. Zároveň však odvolací orgán zdôrazňuje, že právna úprava posudzovania vplyvov nestavia záverečné stanovisko na princípe „politického súhlasu“ alebo „politického veta“ obce, ale na princípe odborného vyhodnotenia vplyvov a riadneho vysporiadania doručených stanovísk a pripomienok. Tomu zodpovedá aj zákonná konštrukcia obsahu záverečného stanoviska, ktoré má obsahovať okrem iného rozhodnutie o akceptovaní alebo neakceptovaní písomných stanovísk doručených k správe o hodnotení (vrátane pripomienok verejnosti) a zároveň má v odôvodnení uviesť, prečo boli jednotlivé stanoviská akceptované alebo neakceptované. Z uvedeného vyplýva, že stanoviská dotknutej obce, resp. samosprávy (vrátane uznesení zastupiteľstva vyjadrujúcich nesúhlas) sú v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie relevantným podkladom, s ktorým sa musí príslušný orgán vecne vysporiadať, avšak ich existencia sama osebe automaticky nezakladá povinnosť vydať nesúhlasné záverečné stanovisko, pokiaľ odborné posúdenie vplyvov a uložené podmienky neodôvodňujú záver o neprípustnosti navrhovanej činnosti.

Odvolací orgán súčasne uvádza, že zákon č. 24/2006 Z. z. dotknutej obci priznáva procesné postavenie v tom zmysle, že dotknutá obec doručuje príslušnému orgánu svoje písomné stanoviská v zákonom stanovenej lehote, ktoré sa následne stávajú podkladom pre rozhodnutie a musia byť v záverečnom stanovisku vyhodnotené. V preskúmavanej veci prvostupňový orgán tento rámec dodržal tým, že stanoviská samosprávy evidoval a vyhodnotil v rámci odôvodnenia záverečného stanoviska; rozhodujúce pre výsledok posudzovania vplyvov na životné prostredie však zostáva odborné, merateľné a verifikovateľné vyhodnotenie predpokladaných vplyvov a primeranosť uložených podmienok na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov.

Keďže predmetom posudzovania vplyvov je odborné posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, a keďže záverečné stanovisko je postavené na vyhodnotení odborných podkladov a na uložení podmienok a opatrení, pričom samotný deklarovaný politický nesúhlas samosprávy bez identifikácie konkrétnych vecných nedostatkov v odborných podkladoch alebo bez preukázania takých významne nepriaznivých vplyvov, ktoré by nebolo možné vylúčiť alebo znížiť, nie je zákonným dôvodom na vydanie nesúhlasného záverečného stanoviska, odvolací orgán konštatuje, že námietka podávateľa rozkladu č. 3 v tejto časti nie je dôvodná.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 4 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke podávateľa rozkladu č. 4 týkajúcej sa zvozového okruhu, kapacity zariadenia, prognózy dostupnosti odpadov a vzťahu k mestskej spaľovni OLO – ZEVO uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 4 namieta, že umiestnenie navrhovanej činnosti v areáli Slovnaftu je nevhodné a excentrické, pričom aj po znížení celkovej ročnej kapacity na 220 000 ton ide o kapacitne veľkú spaľovňu. Podávateľ rozkladu spochybňuje prognózu ministerstva a Zvozovej štúdie, podľa ktorej bude v roku 2035 vo zvozovom regióne k dispozícii 274 000 ton zmesového komunálneho a objemného odpadu určeného na energetické zhodnotenie alebo skládkovanie.

Odvolací orgán po podrobnom preskúmaní spisového materiálu a vyjadrení Sekcie obehového hospodárstva Ministerstva životného prostredia SR konštatuje, že námietky podávateľa rozkladu č. 4 sú neopodstatnené.

K namietanému excentrickému umiestneniu odvolací orgán uvádza, že situovanie CEZO do existujúceho priemyselného brownfieldu rafinérie Slovnaft je v plnom a priamom súlade so Stratégiou odpadového hospodárstva SR do roku 2035. Táto stratégia výslovne odporúča umiestňovať nové koncové zariadenia na energetické zhodnocovanie odpadov do

stabilizovaných priemyselných zón s vybudovanou infraštruktúrou, možnosťou napojenia na železničnú sieť a najmä s priamym celoročným odberom vyrobenej energie (bližšie pozri Stratégiu odpadového hospodárstva SR do roku 2035, str. 107, a Odborný posudok, str. 181 a 219). CEZO nie je samostatne stojacou činnosťou, ale technologicky integrovanou súčasťou petrochemického komplexu, v ktorom vyprodukovaná vysokotlaková para priamo nahrádza spaľovanie cca 25,5 mil. m³ fosílneho zemného plynu ročne v podnikovej Teplárni a zároveň umožňuje trvalé odstavenie morálne aj technicky zastaranej Spaľovne kalov, čím sa dosahuje výrazný ekologický aj dekarbonizačný prínos (bližšie pozri Klimatickú štúdiu CEZO, str. 14, Dodatok ku klimatickej štúdii, str. 12 – 14, a Odborný posudok, str. 65 – 68 a 272).

Pokiaľ ide o namietaný vzťah k mestskej spaľovni OLO – ZEVO a posúdenie dostupnosti odpadov, odvolací orgán zdôrazňuje, že CEZO Slovnaft a OLO – ZEVO predstavujú dve odlišné zariadenia s rozdielnym účelom, odpadovým mixom a spádovým územím. Zariadenie OLO – ZEVO je mestskej povahy a jeho kapacita je primárne aj zmluvne určená na zhodnocovanie zmesového komunálneho odpadu pochádzajúceho z domácností na území Hlavného mesta SR Bratislavy. Naopak, CEZO je koncipované ako regionálne a priemyselné zariadenie, pričom jeho schválená znížená ročná kapacita 220 000 ton počíta so špecifickým odpadovým mixom: 118 000 ton komunálneho odpadu, 77 000 ton nerecyklovateľného priemyselného odpadu a 25 000 ton nebezpečného odpadu a čistiarenských kalov (z čoho podstatnú časť tvorí cca 21 500 ton vlastných rafinérskych kalov z ČOV Slovnaft. Na spracovanie priemyselných odpadov, nebezpečných odpadov a rafinérskych kalov nie je mestské zariadenie OLO – ZEVO technologicky dimenzované ani povolené.

Vypustenie Hlavného mesta SR Bratislavy zo zvozového regiónu CEZO pre komunálny odpad bolo zo strany navrhovateľa a ministerstva plne odôvodneným krokom, aby sa rešpektovala existencia a prioritná obsluha mesta mestskou spaľovňou OLO – ZEVO (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, str. 4 – 6). Zvozový región pre komunálnu časť kapacity navrhovanej činnosti (118 000 t/rok) bol striktne obmedzený výhradne na štyri samosprávne kraje: Bratislavský kraj (s výslovným vyňatím územia mesta Bratislava), Trnavský, Nitriansky a Trenčiansky kraj.

Argumentácia podávateľa rozkladu č. 4, že prognóza 274 000 ton zmesového komunálneho odpadu v roku 2035 je nadhodnotená kvôli rastu triedenia a uvoľneniu kapacít v OLO – ZEVO, vychádza z nesprávneho vyhodnotenia oficiálnych štatistických a strategických podkladov. Oficiálne prognózy Inštitútu environmentálnej politiky aj Zvozová štúdia pracujú s konzervatívnymi modelmi, ktoré v plnom rozsahu započítavajú prísne legislatívne ciele Európskej únie a Slovenskej republiky, t. j. dosiahnutie 65 % miery triedenia a recyklácie komunálnych odpadov a zníženie skládkovania pod 10 % do roku 2035 (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, str. 15, a Odborný posudok, str. 139 – 140). Z týchto analýz exaktne vyplýva, že aj po splnení všetkých recyklačných cieľov bude v uvedených štyroch krajoch západného Slovenska v roku 2035 stále vznikať minimálne 274 000 ton nerecyklovateľného zvyškového komunálneho a objemného odpadu ročne, ktorý už nie je možné materiálovo zhodnotiť a bez existencie adekvátnych koncových kapacít by musel skončiť na skládkach (pričom len v roku 2023 sa v tomto spádovom území skládkovalo vyše 490 000 ton komunálneho odpadu) (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, str. 6 a 15, a Doplňujúce informácie k SOH, str. 1 – 2).

Keďže schválená znížená kapacita navrhovanej činnosti pre komunálny odpad je limitovaná na úrovni 118 000 ton ročne, navrhovaná činnosť dokáže absorbovať menej ako polovicu (približne 43 %) z tohto preukázaného regionálneho prebytku 274 000 ton. Aj keby po dobudovaní tretieho kotla K3 v OLO – ZEVO (ktorého realizácia je navyše podmienená samostatnými povoľovacími a finančnými procesmi v hodnote cca 200 mil. EUR) prišlo k čiastočnému zhodnocovaniu odpadov z najbližších prímestských okresov mestskej aglomerácie,

v širšom západoslovenskom regióne naďalej pretrváva tak masívny deficit koncových kapacít, že kapacita navrhovanej činnosti na úrovni 118 000 t/rok pre komunálny odpad v žiadnom prípade nevytvára riziko nadkapacity, nekonkuruje zariadeniu OLO – ZEVO a nebráni plneniu cieľov obehového hospodárstva (bližšie pozri Odborný posudok, str. 136 a 219).

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací orgán konštatuje, že zvozový región aj kapacitné dimenzovanie navrhovanej činnosti boli stanovené odborne, realisticky a v súlade s právnymi predpismi i strategickými dokumentmi odpadového hospodárstva Slovenskej republiky, v dôsledku čoho odvolací orgán námietku podávateľa rozkladu č. 4 v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

K námietke namietajúcej porušenie princípu blízkosti a neúmernému zvyšovanie uhlíkovej stopy z dôvodu dovozu odpadov zo vzdialenejších miest zvozového regiónu odvolací orgán uvádza, že článok 16 Rámcovej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade ani § 6 zákona č. 79/2015 Z. z. neustanovujú princíp blízkosti ako absolútny zákaz vnútroštátneho presunu odpadu medzi okresmi či regiónmi.

Zásada blízkosti a sebestačnosti vyžaduje vytvorenie integrovanej a primeranej siete koncových zariadení, pričom neznamená povinnosť spracovať odpad v geograficky najbližšej obci, ale v najbližšom vhodnom zariadení s dostupnou kapacitou, technologickou spôsobilosťou, súladom s najlepšími dostupnými technikami (BAT) a pri rešpektovaní hierarchie odpadového hospodárstva. V podmienkach Slovenskej republiky, kde je sieť koncových koncesovaných kapacít nedostatočná a nerovnomerne rozložená, je regionálna logistika zvyškového odpadu nevyhnutnou podmienkou na splnenie legislatívneho záväzku odkloniť odpady zo skládok do roku 2035.

Navrhovaná činnosť je situovaná v stabilizovanom priemyselnom brownfielde rafinérie Slovnaft s priamym napojením na vnútroareálovú železničnú vlečku spojenú so štátnym uzlom Ústredná nákladná stanica Bratislava. S cieľom minimalizovať emisie z dopravy a uhlíkovú stopu sa uvažuje s dovozom približne 50 % celkového objemu odpadu ekologickou železničnou prepravou v hermetických stlačených vakoch, k čomu bola do Záverečného stanoviska začlenená aj záväzná podmienka č. 17. Vyrobená vysokotlaková para navyše priamo nahradí spaľovanie približne 25,5 mil. m³ fosílneho zemného plynu ročne v podnikovej Teplárni Slovnaftu a umožní odstaviť starú spaľovňu kalov, v dôsledku čoho je celková bilancia emisií skleníkových plynov celého projektu v porovnaní so skládkovaním jednoznačne pozitívna.

K námietke spochybňujúcej potrebu realizácie navrhovanej činnosti z dôvodu existencie kapacít na spoluspaľovanie tuhých alternatívnych palív (TAP) v troch regionálnych cementárňach (Rohožník, Horné Srnie a Ladce s celkovou uvádzanou kapacitou cca 440 000 t/rok) odvolací orgán konštatuje, že cementárenské pece nepredstavujú plnohodnotnú koncovú infraštruktúru odpadového hospodárstva, ale len doplnkovú sekundárnu kapacitu viazanú na primárnu výrobu cementu. Spoluspaľovanie v cementárňach je prísne technologicky aj kvalitou limitované, nakoľko vyžaduje vysoko upravené tuhé alternatívne palivo s vysokou výhrevnosťou presahujúcou 15 MJ/kg a nízkym obsahom vlhkosti či chlóru. Z mechanicko-biologickej úpravy alebo triedenia zmesového komunálneho odpadu je možné vytvoriť TAP spĺňajúce prísne kritériá cementární v objeme predstavujúcom iba približne 30 % zo vstupujúceho množstva odpadu. Zvyšných približne 70 % hmotnostného toku tvorí biologicky rozložiteľný a ťažký nerecyklovateľný výmet s variabilnou výhrevnosťou od 8 do 15 MJ/kg, ktorý cementárne z technologických dôvodov nemôžu prijať a pri absencii zariadení typu CEZO by musel skončiť na skládkach. Technológia cirkulačného fluidného lôžka (CFB) v navrhovanej činnosti je navrhnutá práve na spracovanie širokého spektra výhrevností (od 9,5 do 15 MJ/kg, kaly od 1,1 do 31 MJ/kg), v dôsledku čoho navrhovaná činnosti kapacity cementární neneguje ani im

nekonkuruje, ale ich funkčne a systémovo dopĺňa ako koncové zariadenie pre odpadové frakcie nevhodné pre cementárne.

K námietkam spochybňujúcim prognózu tvorby komunálneho odpadu a namietajúcim opomenutie opatrení na znižovanie zmesového komunálneho odpadu (množstvový zber, triedenie bioodpadu, povinná úprava pred skládkovaním) odvolací orgán uvádza, že Zvozová štúdia aj prognózy Inštitútu environmentálnej politiky vo svojich modeloch plne započítali všetky legislatívne ciele Slovenskej republiky a Európskej únie, vrátane dosiahnutia 65 % miery recyklácie a zníženia skládkovania pod 10 % do roku 2035. Exaktné prepočty potvrdili, že aj pri striktnom splnení 65 % miery recyklácie bude vo zvozovom regióne západného Slovenska (Bratislavský kraj bez mesta Bratislava, Trnavský, Nitriansky a Trenčiansky kraj) v roku 2035 stále vznikať minimálne 274 000 ton nerecyklovateľného zvyškového komunálneho a objemného odpadu ročne. Schválená znížená kapacita navrhovanej činnosti pre komunálny odpad na úrovni 118 000 ton ročne (z celkovej zníženej ročnej kapacity 220 000 ton, ktorá zahŕňa aj 77 000 ton priemyselného odpadu a 25 000 ton kalov a nebezpečného odpadu) predstavuje iba približne 43 % z tohto preukázaného regionálneho prebytku. Zariadenia na mechanicko-biologickú úpravu či triediace linky sú len medzistupňom spracovania a nie koncovými zariadeniami. Ich výstupy si aj naďalej vyžadujú finálne energetické zhodnotenie alebo zneškodnenie. Navrhovaná činnosť preto rešpektuje hierarchiu odpadového hospodárstva podľa § 6 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z., neohrozuje ciele recyklácie a slúži výhradne na konce spracovania tých prúdov, ktoré by inak museli byť zneškodnené skládkovaním, prečo odvolací orgán námietky podávateľa rozkladu č. 4 v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

K námietke podávateľa rozkladu č. 4 týkajúcej sa súladu s dokumentmi EÚ, zaradenia jednotlivých druhov odpadov a kapacity v kontexte obehového hospodárstva uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 4 spochybňuje záver ministerstva o významnom pozitívnom vplyve navrhovanej činnosti na systém odpadového hospodárstva a namieta, že energetické zhodnocovanie odpadov nie je podporované aktuálnymi dokumentmi EÚ.

Odvolací orgán po podrobnom preskúmaní administratívneho spisu, Odborného posudku, Klimatickej štúdie, Doplňujúcich informácií k Správe o hodnotení a stanovísk Sekcie obehového hospodárstva Ministerstva životného prostredia SR konštatuje, že námietky podávateľa rozkladu č. 4 sú neopodstatnené.

Tvrdenie podávateľa rozkladu č. 4, že energetické zhodnocovanie odpadov je v rozpore s politikou Európskej únie alebo že nebol posúdený súlad s európskymi dokumentmi, nezodpovedá obsahu spisovej dokumentácie ani platnému právnemu rámcu. Všetky relevantné strategické a legislatívne dokumenty Európskej únie, vrátane Rámcovej smernice 2008/98/ES, Akčného plánu pre obehové hospodárstvo a Oznámenia Komisie z 26. 1. 2017, potvrdzujú záväznú hierarchiu odpadového hospodárstva, v ktorej má energetické zhodnocovanie s vysokou účinnosťou (činnosť R1) jasne vymedzené a nezastupiteľné miesto. Energetické zhodnocovanie slúži ako koncové, hygienizujúce a environmentálne bezpečné riešenie pre ten zvyškový, nerecyklovateľný odpad, ktorý vzniká aj pri dosiahnutí najvyššej miery triedenia a opätovného použitia a ktorý by inak musel byť zneškodnený skládkovaním (bližšie pozri Smernicu 2008/98/ES, Odborný posudok, str. 159, 185 – 186 a 188). Ambiciózne ciele Európskej únie na zvýšenie recyklácie komunálnych odpadov na 65 % do roku 2035 nevylučujú potrebu budovania kapacít na energetické zhodnocovanie; naopak, ich existencia v primeranom dimenzovaní je nevyhnutnou podmienkou na splnenie striktného európskeho cieľa znížiť skládkovanie pod úroveň 10 % (bližšie pozri Stratégiu odpadového hospodárstva SR do roku 2035, str. 107 – 108, a Odborný posudok, str. 184 – 185 a 188).

Pokiaľ ide o namietanú Taxonómiu Európskej únie a delegované nariadenia k obehovému hospodárstvu, posúdenie súladu bolo riadne vykonané v rámci Klimatickej štúdie a Odborného posudku (bližšie pozri Klimatickú štúdiu CEZO, kap. 7.4, a Odborný posudok, str. 159, 171 a 191). Zariadenie CEZO dosahuje koeficient energetickej účinnosti R1 na úrovni 0,82 až 0,88, čím vysoko prekračuje zákonné prahové kritérium 0,65 a vyhovuje technickým preskúmavateľným kritériám najlepších dostupných techník (BAT). Navrhovaná činnosť nevedie k neefektívnosti pri využívaní zdrojov ani neohrozuje cieľ prechodu na obehové hospodárstvo, keďže nenasáva recyklovateľné materiály, ale spracováva výhradne zvyškový odpad a jeho energetický potenciál využíva na priamu substitúciu fosílnych palív v priemysle (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, kap. 4.1.2, a Odborný posudok, str. 61 – 63, 159 a 272).

Odvolací orgán konštatuje, že Taxonómia EÚ v žiadnom prípade nepredstavuje právny zákaz či reštrikciu pre realizáciu, schvaľovanie, výstavbu a prevádzkovanie priemyselných či energetických infraštruktúrnych projektov, ktoré spĺňajú platnú národnú a európsku legislatívu v oblasti ochrany životného prostredia. Skutočnosť, že energetické zhodnocovanie odpadov nie je nateraz zaradené medzi tzv. udržateľné investície, nemá žiadny vplyv na prípustnosť a posúdenie environmentálnej prijateľnosti navrhovanej činnosti v konaní o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

K námietke týkajúcej sa zaradenia konkrétnych katalógových čísel odpadov (napr. papier a lepenka č. 20 01 01, kuchynský odpad č. 20 01 08 či bioodpad č. 20 02 01) do predbežného zoznamu odpadov odvolací orgán zdôrazňuje, že zaradenie týchto položiek do spisu neznamená odklon od povinnosti prednostne ich materiálovo zhodnocovať. Podľa § 6 ods. 9 zákona č. 79/2015 Z. z. je možné odpad využiť ako zdroj energie vtedy, ak nie je možné alebo účelné predchádzať jeho vzniku alebo ho zhodnocovať recykláciou. V praxi nastávajú situácie, kedy sú tieto zložky zberu silne znečistené, znehodnotené, biologicky degradované alebo pochádzajú z mimoriadnych a havarijných stavov (napr. znehodnotené či infekčné šarže), v dôsledku čoho je ich materiálová recyklácia technologicky nemožná alebo hygienicky neprípustná. Ponechanie týchto čísel v špecifikácii prevádzky vytvára právnu a prevádzkovú flexibilitu pre spracovanie takto znehodnotených frakcií, avšak zákonná povinnosť uprednostniť recykláciu pred energetickým zhodnotením pri čistých vytriedených prúdoch zostáva pre všetkých pôvodcov aj prevádzkovateľa navrhovanej činnosti záväzná.

Pokiaľ ide o poukaz podávateľa rozkladu č. 4 na neoficiálne prepočty publikované na portáli EURACTIV.sk, odvolací orgán uvádza, že novinárske či neoficiálne odhady nemôžu nahradiť exaktnú odbornú a štatistickú analýzu vykonanú v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie. Tvrdenie, že európska legislatíva stanovuje „maximálnu úroveň spaľovania odpadu na 25 %“, je zavádzajúcou interpretáciou právnych predpisov. Európska legislatíva určuje pre rok 2035 dva pevné, záväzné limity: minimálne 65 % recyklácie a maximálne 10 % skládkovania. Matematický rozdiel (do 25 %) reprezentuje teoretický priestor pre ostatné spôsoby zhodnocovania vrátane energetického, nepredstavuje však žiadny legislatívny strop, ktorý by zakazoval energeticky zhodnocovať nerecyklovateľné zvyšky. Keďže v súčasnosti sa vo zvozovom regióne západného Slovenskej republiky skládkuje vyše 98 % zmesového komunálneho odpadu a celková miera skládkovania komunálnych odpadov dosahuje 42 %, vybudovanie navrhovanej činnosti so zníženou ročnou kapacitou pre komunálny odpad na úrovni 118 000 ton je plne primerané, nespôsobuje nadkapacitu a je adekvátnym predpokladom na to, aby Slovenská republika splnila svoje záväzky voči Európskej únii.

Na základe týchto skutočností odvolací orgán konštatuje, že navrhovaná činnosť je v plnom súlade s právom EÚ, legislatívou Slovenskej republiky aj so zásadami obehového hospodárstva, a preto námietku podávateľa rozkladu č. 4 v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

K námietke podávateľa rozkladu č. 4 týkajúcej sa sekundárnych odpadov zo spaľovania, charakteru a zhodnocovania hrubého popola (škváry), nebezpečnosti popolčeka, obsahu kontaminantov (PFAS, POPs, ťažké kovy) a postupov ich zneškodňovania uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 4 svojho podania zdôrazňuje, že energetické zhodnocovanie odpadov nie je bezodpadovou technológiou a poukazuje na to, že prevádzkou navrhovanej činnosti má ročne vznikať približne 68 000 ton hrubého popola a škváry (zaradených do kategórie ostatný odpad) a 12 800 ton jemného popola a popolčeka (zaradených do kategórie nebezpečný odpad), čo tvorí približne 30 % ostatných a 5 % nebezpečných odpadov z celkového vstupného množstva. Podávateľ rozkladu namieta, že zaradenie hrubého popola do kategórie ostatný odpad nepreukazuje jeho environmentálnu bezpečnosť, pričom varuje pred jeho využívaním v stavebníctve z dôvodu možného obsahu ťažkých kovov, perzistentných organických látok (POPs), mikroplastov a najmä per- a polyfluóralkylových látok (PFAS), pričom odkazuje na švédsky vedecký výskum a na Stratégiu odpadového hospodárstva SR do roku 2035, ktorá vyžaduje výskum toxicity škvary pred jej zavedením do praxe.

Odvolací orgán po podrobnom preskúmaní administratívneho spisu, Správy o hodnotení, Odborného posudku, Klimatickej štúdie a Záverečného stanoviska konštatuje, že námietky podávateľa rozkladu č. 4 sú nedôvodné.

Odvolací orgán v prvom rade uvádza, že je nespochybniteľným fyzikálnym a technologickým faktom, že pri procese termického zhodnocovania odpadov dochádza ku konverzii organickej zložky na energiu a k vzniku anorganických sekundárnych rezíduí. Žiaden z podkladov konania ani prvostupňový orgán nikdy netvrdili, že termické zhodnocovanie je z hmotnostného hľadiska absolútne bezodpadovým procesom. Podstatou a prínosom technológie je však to, že termická oxidácia zredukuje pôvodnú hmotnosť vstupujúceho nerecyklovateľného odpadu o približne 70 % a jeho objem až o 90 %, čím radikálne znižuje nároky na kapacitu skládok odpadov v SR (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 43 a 81, Odborný posudok, str. 146 – 147, a Klimatickú štúdiu, str. 15).

Pokiaľ ide o nakladanie s jemným popolčekom, nebezpečnými prachovými zložkami a reakčnými produktmi z čistenia dymových plynov (kódy 19 01 13 a 19 01 07), dokumentácia navrhovanej činnosti aj Záverečné stanovisko jednoznačne vychádzajú z ich nebezpečného charakteru (kategória nebezpečný odpad „N“). S týmito prašnými rezíduami sa bude v navrhovanej činnosti nakladať v hermetizovanom a uzavretom režime. Z čistiaceho traktu budú dopravované uzavretým pneumatickým potrubným systémom priamo do hermeticky uzavretého skladovacieho sila na jemný popol o objeme 450 m³ (ktoré je spolu s tromi silami na hrubý popol s rovnakým objemom 450 m³ vybavené na streche tkaninovými filtrami), čím sa absolútne vylučuje akýkoľvek úlet prachu alebo únik kontaminantov do ovzdušia. Následne sa tento odpad podrobí procesom stabilizácie a solidifikácie v internej solidifikačnej jednotke rafinérie (alebo u oprávnených externých spracovateľov), kde dochádza k zmiešaniu s cementom, vodou a špecifickými aditívami, čím sa ťažké kovy a toxické látky pevne fixujú do stabilnej minerálnej matnice s nulovou vylúhovateľnosťou do vôd a pôdy. Až takto upravený solidifikovaný produkt bude v krytých kontajneroch odvážaný na skládky nebezpečného odpadu (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.II.3, str. 83, a Odborný posudok, str. 21, 44, 146 – 147 a 195)

K námietkam spochybňujúcim bezpečnosť hrubého spodného popola a škváry (kód 19 01 11 alebo 19 01 12) a k odkazom na výskum PFAS a Stratégiu odpadového hospodárstva SR do roku 2035 odvolací orgán zdôrazňuje, že Záverečné stanovisko ani dokumentácia navrhovanej činnosti neodporúčajú ani nepovoľujú ich automatické alebo nekontrolované umiestňovanie do stavebníctva. Všetky výstupné prúdy tuhých zvyškov podliehajú po sprevádzkovaní zariadenia povinnému, zákonnému a systematickému vzorkovaniu a analytickým laboratórnym skúškam,

vrátane testovania nebezpečných vlastností HP1 až HP15 a skládkovej vylúhovateľnosti podľa zákona č. 79/2015 Z. z. (bližšie pozri Odborný posudok, str. 146, 195 a 238 – 239). Prípadné materiálové zhodnotenie škvary v stavebníctve (napr. po vyseparovaní kovov ako podkladový materiál pre líniové stavby) je v striktnom súlade so Stratégiou odpadového hospodárstva SR do roku 2035 podmienené predchádzajúcim podrobným výskumom toxicity, meraním kvality a overením, že škvara nespôsobuje žiadne riziko uvoľňovania POPs, PFAS, ťažkých kovov či iných škodlivín do životného prostredia (bližšie pozri Odborný posudok, str. 146, 222 a 238 – 239). Ak by laboratórne rozbory preukázali prítomnosť nebezpečných vlastností alebo nesplnenie prísnych limitov vylúhovateľnosti, so škvarou sa bude automaticky nakladať v režime nebezpečného odpadu uložením na skládku nebezpečných odpadov (bližšie pozri Odborný posudok, str. 147 a 195).

Argumentácia podávateľa rozkladu č. 4 ohľadom neschopnosti eliminovať PFAS a nebezpečné látky v dôsledku variability vstupov opomína technologické parametre fluidného spaľovania CFB. Spaľovací proces prebieha pri stabilnej teplote nad 850 °C pri zádržnej dobe spalín v komore nad 2 sekundy, čo v kombinácii s intenzívnym premiešavaním vznášajúceho sa horúceho piesku zaisťuje vysoké vyhorenie odpadu (obsah TOC v škvare pod 1 až 3 % v súlade s BAT-AEPL) a takmer 100 % termickú deštrukciu zložitých organických väzieb vrátane látok POPs a PFAS (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, str. 11, a Odborný posudok, str. 178 a 296). Zariadenie bude navyše podliehať povinnému monitorovaniu obsahu POPs v popolčeku podľa BAT 8 Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010 a zmluvné vzťahy s oprávnenými koncovými odberateľmi rezíduí budú predložené a preskúmané v nadväzujúcom integrovanom povoľovaní vedenom Slovenskou inšpekciou životného prostredia, v dôsledku čoho odvolací orgán námietky podávateľa rozkladu č. 4 v celom rozsahu považuje za nedôvodné.

K námietke podávateľa rozkladu č. 4týkajúcej sa energetickej účinnosti, klimatických vplyvov a porovnania s inými zdrojmi výroby elektriny uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 4 berie na vedomie, že navrhovateľ v Správe o hodnotení uviedol výpočet energetickej účinnosti podľa Prílohy č. 9 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 371/2015 Z. z. a že je vypracovaný v zmysle platnej legislatívy. Namieta však, že v kontexte energetickej a klimatickej krízy je energetické využívanie odpadu neefektívne a prehlbuje klimatickú krízu.

Odvolací orgán po preskúmaní administratívneho spisu v prvom rade poukazuje na to, že samotný podávateľ rozkladu č. 4 výslovne uznáva, že výpočet koeficientu energetickej účinnosti (R1) bol v Správe o hodnotení vykonaný v prísnom súlade s Prílohou č. 9 k vyhláške Ministerstva životného prostredia SR č. 371/2015 Z. z. a Prílohou II k európskej Rámcovej smernici 2008/98/ES o odpadoch. Vypočítaná hodnota koeficientu R1 pre navrhovanú činnosť dosahuje v režime kombinovanej výroby elektriny a tepla (Prípad 1) hodnotu 0,88 (88 %) a v čisto kondenzačnom režime (Prípad 2) hodnotu 0,82 (82 %) (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 48 – 51, a Odborný posudok, str. 61 – 63). Tieto hodnoty s obrovskou rezervou prekračujú prísne zákonné prahové kritérium 0,65 (65 %) ustanovené v § 18 ods. 1 písm. b) zákona č. 79/2015 Z. z., čím je jednoznačne a zákonným spôsobom preukázané, že navrhovaná činnosť je zariadením na energetické zhodnocovanie odpadu (činnosť R1) a nie zariadením na jeho zneškodňovanie (činnosť D10).

K argumentácii podávateľa rozkladu č. 4 odkazujúcej na štúdiu spoločnosti Equanimator ohľadom 20 % účinnosti čisto elektrárenských spaľovní odvolací orgán uvádza, že toto porovnanie je metodicky nesprávne, zavádzajúce a neodpovedá koncepčnému riešeniu navrhovanej činnosti. Údaj 20 % účinnosti sa vzťahuje výhradne na kondenzačné spaľovne vyrábajúce samostatne iba elektrickú energiu bez dodávky využiteľného tepla. Zariadenie CEZO v areáli Slovnaftu však nie je koncipované ako samostatná elektráreň, ale ako technologicky a

termodynamicky plne integrovaný priemyselný zdroj na kombinovanú výrobu elektriny a tepla (kogenerácia / CHP) (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 48, Klimatickú štúdiu, str. 17, a Odborný posudok, str. 61 – 63). Vysokotlaková para vyprodukovaná vo fluidnom kotly prechádza cez odberovú kondenzačnú turbínu, kde vyrába elektrickú energiu, pričom odobratá strednotlaková a nízkotlaková para sa priamo dodáva do vnútroareálovej potrubnej siete rafinérie pre kontinuálne petrochemické výrobné procesy. Vďaka tomuto priamemu a nepretržitému priemyselnému využitiu odpadového tepla bez sezónnych výkyvov dosahuje navrhovaná činnosť celkovú energetickú účinnosť využitia energie z odpadu na úrovni až 88 %, čím je kritika neefektívnosti plne vyvrátená (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 48, Klimatickú štúdiu, str. 17, a Odborný posudok, str. 61 – 63).

Z hľadiska klimatických vplyvov a dekarbonizácie je rozhodujúce, že vyrobená para z CEZO priamo nahradí spotrebu primárnych fosílnych palív v podnikovej Teplárni Slovnaftu, čo prinesie priamu úsporu približne 25,5 milióna m³ (cca 37 000 ton) fosílneho zemného plynu ročne (bližšie pozri Klimatickú štúdiu CEZO, str. 14, a Dodatok ku klimatickej štúdii, str. 12 – 14). Táto úspora fosílneho paliva predstavuje trvalý a priamy pokles emisií zo spaľovania zemného plynu o viac ako 50 300 ton CO_2 ročne (bližšie pozri Dodatok ku klimatickej štúdii, str. 12 – 14,). V porovnávanom referenčnom scenári skládkovania (Variant 0) vyprodukuje 214 000 ton odpadu ročne na skládkach až 116 089 ton emisií CO_2eq vo forme nekontrolovaných únikov skládkového metánu, ktorého potenciál globálneho otepľovania je 28-krát vyšší než u CO_2 (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, str. 14). Aj po započítaní konzervatívnych opravených výpočtov fosílnych emisií zo spaľovania v CEZO (v intervale 86 700 až 102 800 ton CO_2 ročne pri 30 % hrubej elektrickej účinnosti v Dodatku ku klimatickej štúdii) zostáva záver klimatického posúdenia jednoznačný: prevádzka navrhovanej činnosti v súbehu s úsporou zemného plynu v Teplárni a zamedzením emisií metánu zo skládok predstavuje klimaticky priaznivejšiu alternatívu než pokračujúce skládkovanie odpadov v regióne (bližšie pozri Dodatok ku klimatickej štúdii, str. 14 – 15, Odborný posudok, str. 272 – 273).

Garantované splnenie koeficientu R1 bude navyše v súlade s podmienkami Záverečného stanoviska povinné overiť a záväzne schváliť Slovenská inšpekcia životného prostredia v nadväzujúcom integrovanom povoľovacom konaní (IPKZ) na základe finálnych technických správ realizačného projektu pred samotným spustením prevádzky navrhovanej činnosti, bez čoho nie je možné povolenie vydať. Na základe týchto skutočností odvolací orgán námietku podávateľa rozkladu č. 4 v bode 2.4 v celom rozsahu zamieta ako nedôvodnú.

K námietke podávateľa rozkladu č. 4 týkajúcej sa ponechania biologicky rozložiteľných odpadov (č. 20 02 01, č. 20 01 08) a papiera a lepenky (č. 20 01 01) v zozname odpadov určených na energetické zhodnotenie uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 4 tvrdí, že pri týchto druhoch odpadov je v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva nekompromisne potrebné uprednostniť materiálové zhodnocovanie (kompostovanie, recykláciu) pred energetickým, a to najmä z dôvodu potreby navracania organickej hmoty do pôdy.

Odvolací orgán po podrobnom preskúmaní administratívneho spisu a Záverečného stanoviska v prvom rade zdôrazňuje, že zaradenie dotknutých katalógových čísel do Predbežného zoznamu odpadov v procese posudzovania vplyvov v žiadnom prípade neznamená paušálne povolenie na spaľovanie čistých, vytriedených a na recykláciu či kompostovanie vhodných prúdov papiera, lepenky a biologicky rozložiteľného odpadu. Zákaz spaľovania vytriedených zložiek komunálneho odpadu, ktoré sú vhodné na materiálové zhodnotenie, je priamo a jednoznačne zakotvený v § 6 ods. 1 a § 13 písm. g) zákona č. 79/2015 Z. z.. Tento zákonný zákaz je nadradený a plne záväzný pre všetkých pôvodcov odpadu, obstarávateľov zberu aj samotného prevádzkovateľa navrhovanej činnosti.

Ponechanie uvedených troch katalógových čísel v predbežnej špecifikácii prevádzky má výlučne technologicko-prevádzkový a preventívny charakter pre špecifické prípady, kedy predmetné odpadové frakcie nespĺňajú kvalitatívne požiadavky na materiálové zhodnotenie (bližšie pozri Doplňujúce informácie k SOH, str. 73 – 74). V praxi bežne nastávajú situácie, kedy je vytriedený papier a lepenka (20 01 01) silne znečistený nebezpečnými látkami, tukmi, chemikáliami, znehodnotený hnilobnými procesmi či vodou pri živelných udalostiach, v dôsledku čoho ho spracovatelia zberových surovín technologicky nemôžu prijať na recykláciu. Obdobne pri biologicky rozložiteľných odpadoch (20 02 01 a 20 01 08) ide o šarže znehodnotené nežiaducimi fyzikálno-chemickými prímesami, znehodnotené potravinové prebytky z obchodných reťazcov, odpad z hygienicky rizikových manipulácií alebo šarže napadnuté chorobami a škodcami, ktoré nemožno spracovať v kompostárňach ani v bioplynových staniciach z dôvodu rizika kontaminácie pôdy či šírenia nákaz.

Argumentácia podávateľa rozkladu č. 4, že takéto odpady mali byť automaticky preklasifikované pod iné katalógové čísla (napr. 18 01 03 pre infekčný odpad alebo 20 01 37 pre drevo s nebezpečnými látkami), je právne aj vecne nesprávna. Katalógové číslo 18 01 03 je vyhradené výlučne pre odpady zo zdravotnej a humánnej starostlivosti; kuchynský odpad z domácností či reštaurácií znehodnotený biologickou degradáciou sa nevstáva automaticky zdravotníckym odpadom skupiny 18. Rovnako znehodnotený papier či bioodpad zostáva zatriedený v skupine 20 podľa Katalógu odpadov (vyhláška MŽP SR č. 365/2015 Z. z.). Ak by tieto čísla v povoľovacom konaní úplne absentovali, prevádzkovateľ navrhovanej činnosti by nemal právne oprávnenie takéto znehodnotené a nerecyklovateľné šarže prevziať na energetické zhodnotenie, v dôsledku čoho by museli byť neekologicky uložené na skládku odpadov alebo by vyžadovali zdĺhavé mimoriadne povoľovacie procesy.

Pokiaľ ide o tvrdenie podávateľa rozkladu č. 4, že existujúce spaľovne v Bratislave a Košiciach majú negatívny vplyv na úroveň triedenia a recyklácie komunálnych odpadov, odvolací orgán uvádza, že ide o zavádzajúce a metodicky neopodstatnené tvrdenie. Miera triedenia a recyklácie v obciach závisí od nastavenej infraštruktúry triedeného zberu, zavedenia množstvového zberu, miestnych poplatkov a osvety, a nie od existencie koncového zariadenia na energetické zhodnocovanie. Oficiálne štatistické údaje zo štátov Európskej únie (napr. Nemecko, Rakúsko, Švédsko, Dánsko, Holandsko) jednoznačne preukazujú, že krajiny s najvyšším podielom energetického zhodnocovania odpadov zároveň dosahujú najvyššie miery recyklácie v EÚ (presahujúce 60 až 70 %), pričom miera skládkovania v týchto krajinách klesla pod 1 až 2 %. Zariadenia na energetické zhodnocovanie odpadov (R1) a vysoká miera recyklácie nie sú v konflikte, ale tvorí spoločný, navzájom sa doplňujúci základ moderného obehového hospodárstva, ktorého hlavným cieľom je úplné odstránenie skládkovania odpadov.

Odvolací orgán zároveň dopĺňa, že finálny a právne záväzný zoznam akceptovaných odpadov, vrátane presných Kritérií prijateľnosti odpadov (v zmysle BAT 9 podľa Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010), prevádzkového poriadku a vstupnej kontroly, určuje a schvaľuje Slovenská inšpekcia životného prostredia v nadväzujúcom integrovanom povoľovacom konaní podľa zákona č. 39/2013 Z. z. Podľa podmienok záverečného stanoviska bude SIŽP v konaní IPKZ striktne vyžadovať nastavenie vstupných kontrolných mechanizmov tak, aby bolo garantované, že do zariadenia nevstupujú čisté vytriedené zložky určené na recykláciu.

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací orgán konštatuje, že ponechanie dotknutých odpadov v predbežnom zozname bolo dostatočne a vecne odôvodnené, neohrozuje ciele recyklácie a námietku podávateľa rozkladu č. 4 v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

K námietke podávateľa rozkladu č. 4 týkajúcej sa klimatického posúdenia, preverenia emisných faktorov CO_2, intenzity uhlíka, referenčných scenárov skládkovania a emisií z dopravy uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 4 namieta, že realizácia navrhovanej činnosti je v rozpore s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 a bude mať negatívny vplyv na klímu.

Odvolací orgán po preskúmaní administratívneho spisu a Záverečného stanoviska konštatuje, že námietky podávateľa rozkladu č. 4 sú nedôvodné.

K námietke týkajúcej sa úpravy metodiky výpočtu emisií CO_2 v Dodatku ku Klimatickej štúdii (bod A) odvolací orgán uvádza, že revízia výpočtových modelov v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie nepredstavuje spochybnenie environmentálnej akceptovateľnosti zámeru, ale naopak preukazuje transparentnosť a uplatnenie najvyššieho štandardu predbežnej opatrnosti zo strany spracovateľov posudku a ministerstva. Pôvodný výpočet v Klimatickej štúdii uvažoval s teoretickým modelom 100 % účinnosti a započítaním celkovej energetickej bilancie. V Dodatku ku Klimatickej štúdii spracovatelia preverili výpočet podľa viacerých medzinárodných metodík (IPCC 2019, US EPA a EU ETS) a stanovili ročnú priamu emisiu fosílneho CO_2 zo spaľovania plastových a syntetických frakcií odpadu v rozmedzí 86 700 až 102 800 ton CO_2 ročne pri konzervatívne uvažovanej 30 % hrubej elektrickej účinnosti (bližšie pozri Dodatok ku Klimatickej štúdii, str. 5 – 14 Odborný posudok, str. 272 – 273).

Kľúčovým záverom Dodatku ku Klimatickej štúdii však zostáva, že aj pri zohľadnení tejto korigovanej, vyššej priamej emisie CO_2 je celková čistá bilancia skleníkových plynov projektu CEZO preukázateľne priaznivejšia než referenčný scenár skládkovania (bližšie pozri Dodatok ku Klimatickej štúdii, str. 14 – 15). Tento pozitívny efekt vychádza z dvoch zásadných faktorov:

Substitúcia fosílneho zemného plynu: Vyrobená vysokotlaková para z CEZO priamo nahradí spaľovanie cca 25,5 mil. m^3 (37 000 ton) zemného plynu ročne v podnikovej Teplárni Slovnaftu, čím sa zamedzí vzniku približne 50 300 ton fosílneho CO_2 ročne (bližšie pozri Dodatok ku Klimatickej štúdii, str. 12 – 14).

Eliminácia skládkového metánu (CH_4): Skládkovanie 214 000 ton nerecyklovateľného odpadu ročne spôsobuje nekontrolovaný únik skládkového plynu s obsahom metánu, ktorého potenciál globálneho otepľovania (GWP) je podľa metodiky IPCC až 28-krát vyšší ako pri CO_2. Vynúteným odklonom odpadu zo skládok do CEZO sa zamedzí vzniku emisií skleníkových plynov zo skládkového metánu v objeme až 116 089 ton CO_2eq ročne. Po odpočítaní usporeného zemného plynu a zamedzeného skládkového metánu dosahuje CEZO čistú úsporu emisií skleníkových plynov v intervale 63 500 až 79 600 ton CO_2eq ročne v prospech klímy.

Pokiaľ ide o namietanú uhlíkovú intenzitu a porovnanie s obnoviteľnými zdrojmi energie, odvolací orgán uvádza, že odpad nie je primárnym palivom ťaženým na účely výroby energie, ale nevyhnutným sekundárnym produktom spoločnosti. Obnoviteľné zdroje energie (solárne či veterné elektrárne) nedokážu fyzicky spracovať a hygienizovať reálne vznikajúci tuhý odpad. Okrem toho približne 50 % hmotnostného toku a energetického obsahu zmesového komunálneho odpadu tvorí biogénna (organická) zložka, ktorej emisie CO_2 sa podľa medzinárodných pravidiel IPCC a EÚ považujú za neutrálne voči klíme.

K námietkam spochybňujúcim referenčný scenár a namietajúcim ignorovanie recyklačných cieľov odvolací orgán uvádza, že podľa podkladov dostupných v administratívnom spise boli pri referenčnom scenári zohľadnené aj predpoklady zvyšovania miery recyklácie a zavedenia úpravy komunálnych odpadov. Ani pri dosahovaní recyklačných cieľov však nevylučujú vznik nerecyklovateľného zvyškového odpadu, pre ktorý je potrebné zabezpečiť kapacitne a environmentálne akceptovateľné koncové riešenie v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva. Konkrétne zvozová štúdia aj posúdenie vplyvov na životné prostredie plne

započítali dosiahnutie 65 % miery recyklácie a zavedenie povinnej mechanicko-biologickej úpravy do roku 2035. Výstupy z mechanicko-biologickej úpravy ani vytriedené zložky nevylučujú vznik nerecyklovateľného zvyškového odpadu (cca 274 000 ton v štyroch krajoch západného Slovenska), pre ktorý je navrhovaná činnosť koncovým zariadením rešpektujúcim hierarchiu odpadového hospodárstva podľa § 6 zákona č. 79/2015 Z. z.

Tvrdenie podávateľa rozkladu č. 4, že emisie z dopravy sú podhodnotené a môžu tvoriť 5 až 10 % emisií zo spaľovania, odvolací orgán nepovažuje za preukázané, keďže podľa predložených prepočtov boli emisie z dovozu odpadov pri uvažovaných intenzitách nákladnej dopravy vyhodnotené v rádovo nižších hodnotách, než tvrdí podávateľ rozkladu. Dopravno-kapacitné posúdenie aj Klimatická štúdia vyhodnotili emisie z dovozu odpadov pri uvažovaných 69 až 70 prejazdoch nákladných automobilov denne na úroveň približne 800 až 1 200 ton CO_2 ročne, čo predstavuje iba približne 1,0 % až 1,2 % z celkových komínových emisií navrhovanej činnosti, a nie namietaných 5 až 10 % (bližšie pozri Dopravno-kapacitné posúdenie, kap. 5, a Odborný posudok, str. 154 a 192). Zároveň platí, že dopravné vplyvy môžu byť v praxi ďalej znižované organizačnými opatreniami vrátane preferencie železničnej prepravy podľa podmienok záverečného stanoviska.

Odvolací orgán záverom dopĺňa, že podávateľ rozkladu č. 4 svoju námietku opiera prevažne o všeobecné tvrdenie o nesúlade so strategickým cieľom klimatickej neutrality, avšak bez preukázania konkrétnej metodickej alebo výpočtovej chyby v Klimatickej štúdii a jej Dodatku, ktorá by spochybňovala porovnanie s referenčným scenárom skládkovania alebo výslednú bilanciu. Na základe preskúmania spisu preto odvolací orgán konštatuje, že navrhovaná činnosť je z hľadiska bilancie skleníkových plynov v porovnaní s pokračujúcim skládkovaním hodnotená ako priaznivejšia, a námietky podávateľa rozkladu č. 4 považuje v celom rozsahu za nedôvodné.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 4 týkajúcim sa vplyvu vytriedenia biologicky rozložiteľných odpadov na emisný faktor, dekarbonizácie elektrizačnej sústavy, bilancie emisií z plastov, emisií z dopravy a opodstatnenosti referenčného scenára uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 4 namieta, že uhlíková bilancia navrhovanej činnosti sa v čase jeho spustenia zhorší v dôsledku vyššej miery vytriedenia biologicky rozložiteľných odpadov, čo zvýši podiel fosílneho uhlíka v spaľovanom zvyšku aj jeho emisný faktor. Spochybňuje horný odhad emisného faktora 0,346 kg CO_2eq/kWh uvádzaný ministerstvom a tvrdí, že reálna uhlíková intenzita elektriny zo spaľovní dosahuje až 0,580 kg CO_2eq/kWh.

Odvolací orgán po preskúmaní administratívneho spisu a Záverečného stanoviska konštatuje, že námietky podávateľa rozkladu č. 4 sú nedôvodné.

K námietke týkajúcej sa nárastu podielu fosílneho uhlíka v dôsledku vyššieho triedenia biologicky rozložiteľných odpadov (BRKO) a namietanému emisnému faktoru odvolací orgán uvádza, že Odborný posudok aj Dodatok ku Klimatickej štúdii túto neistotu transparentne priznali a podrobili odbornej analýze. Zvýšenie vytriedenosti BRKO v obciach síce mierne zvyšuje podiel fosílnych syntetických zložiek v zvyškovom odpade, avšak súčasne vedie k poklesu vlhkosti a ku zvýšeniu výhrevnosti spaľovaného paliva, čo priamym spôsobom zlepšuje termickú účinnosť fluidného kotla a stabilitu horenia. Odkaz na oficiálnu databázu Joint Research Centre (JRC 2024) pod Európskou komisiou potvrdzuje, že uhlíková stopa elektriny vyrobenej z neobnoviteľnej (fosílnej) zložky komunálneho odpadu sa pohybuje v rozmedzí 0,337 až 0,346 kg CO_2eq/kWh, čo je hodnota plne porovnateľná s výrobou elektriny z iných konvenčných palív. Namietaná hodnota 0,580 kg CO_2eq/kWh reprezentuje špecifické čisto elektrárenské zariadenia bez odberu tepla s vysokým zastúpením čistých priemyselných plastov. Zariadenie CEZO je však projektované ako vysokoúčinný kogeneračný zdroj na kombinovanú výrobu elektriny a tepla (CHP) s garantovaným koeficientom R1 na úrovni 0,82 až 0,88, pričom vyrobená para priamo

nahradí spaľovanie 25,5 mil. m³ fosílneho zemného plynu ročne v Teplárni Slovnaft, v dôsledku čoho je aplikácia paušálnych elektrárenských faktorov zo zahraničia vecne nesprávna (bližšie pozri Dodatok ku Klimatickej štúdii, str. 12 – 15, Odborný posudok, str. 156 a 191 – 193).

K argumentácii namietajúcej zhoršovanie uhlíkovej bilancie navrhovanej činnosti vplyvom dekarbonizácie elektrizačnej sústavy odvolací orgán zdôrazňuje, že použitie reziduálneho emisného faktora OKTE (0,358 kg CO_2/kWh) v pôvodnej štúdii a jeho následná revízia na hodnotu SHMÚ (164 g CO_2/kWh) v Dodatku ku Klimatickej štúdii vychádzali z oficiálne publikovaných národných dát v súlade s medzinárodným štandardom GHG Protocol pre Scope 2, ktorého cieľom je zabrániť dvojitému započítaniu zelených záruk pôvodu. Účelom realizácie navrhovanej činnosti nie je konkurovať obnoviteľným zdrojom energie pri dodávke elektriny do siete, ale plniť nezastupiteľnú funkciu základnej odpadovej infraštruktúry, a to hygienizovať a spracovať nerecyklovateľný odpad a zamedziť jeho neekologickému skládkovaniu. Aj pri započítaní dekarbonizovanej elektrickej siete zostáva celková uhlíková bilancia navrhovanej činnosti výrazne priaznivejšia než referenčný nulový variant skládkovania (Variant 0), nakoľko zneškodnenie 214 000 ton odpadu ročne na skládkach vyprodukuje až 116 089 ton CO_2eq ročne vo forme nekontrolovaných únikov skládkového metánu. Po započítaní úspory 50 300 ton CO_2 ročne z usporeného zemného plynu v Teplárni dosahuje navrhovaná činnosť čistú úsporu skleníkových plynov v rozsahu 63 500 až 79 600 ton CO_2eq ročne v prospech globálnej klímy (bližšie pozri Dodatok ku Klimatickej štúdii, str. 13 – 15 a Odborný posudok, str. 156 a 193).

K námietke namietajúcej podhodnotenie emisií zo spaľovania 18 000 ton plastov (7 000 t plastových obalov a 11 000 t priemyselných plastov) odvolací orgán uvádza, že Klimatická štúdia aj jej Dodatok pracujú so štandardnou metodikou IPCC, v ktorej je fosílny uhlík obsiahnutý v plastových a syntetických frakciách zmesového odpadu plne a implicitne započítaný prostredníctvom celkového emisného faktora vzťahujúceho sa na energetický vstup paliva (43 kg CO_2/GJ). Samostatné a oddelené pripočítanie emisií z plastových frakcií k celkovému objemu paliva by viedlo k metodickému pochybeniu v podobe duplicitného započítania toho istého uhlíka. Navyše, plasty nachádzajúce sa v zmesovom komunálnom odpade predstavujú nerecyklovateľný výmet; ich presmerovanie zo skládok do navrhovanej činnosti síce uvoľní fosílny CO_2, avšak tento proces je plne kompenzovaný zamedzením emisií skládkového metánu z organických zložiek a priamou substitúciou fosílneho zemného plynu v priemysle (bližšie pozri Dodatok ku Klimatickej štúdii, str. 16 – 17, a Odborný posudok, str. 156 a 191 – 192).

K námietke týkajúcej sa emisií z dopravy (10 % príspevok pri vzdialenosti do 200 km) odvolací orgán uvádza, že v Dodatku ku Klimatickej štúdii boli logistické emisie samostatne kvantifikované. Pri uvažovanej priemernej zvozovej vzdialenosti do 200 km predstavujú emisie z nákladnej cestnej dopravy približne 0,02 až 0,04 tony CO_2 na tonu prepravovaného odpadu, čo tvorí orientačne 5 až 10 % procesných emisií zo samotného spaľovania. Tento príspevok bol v Dodatku ku Klimatickej štúdii priamo prirátaný k celkovej bilancii projektu a výsledný záver opäť potvrdil jednoznačnú klimatickú prevahu CEZO nad scenárom skládkovania. S cieľom minimalizovať aj tento logistický dopad uviedlo ministerstvo do Záverečného stanoviska podmienku č. 17, ktorá ukladá povinnosť zabezpečiť približne 50 % dovozu odpadu prostredníctvom vnútroareálovej železničnej vlečky, čím sa emisie z cestnej dopravy redukujú na polovicu (bližšie pozri Dodatok ku Klimatickej štúdii, str. 17 – 18, Odborný posudok str. 156 a 192).

K tvrdeniu podávateľa rozkladu č. 4, že skládkovanie nie je jediným referenčným scenárom a že projekty typu CEZO oslabujú obehové hospodárstvo, odvolací orgán opakovane zdôrazňuje, že Zvozová štúdia aj posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie započítali splnenie 65 % miery recyklácie komunálnych odpadov do roku 2035 v zmysle cieľov Európskej únie. Zariadenia na mechanicko-biologickú úpravu či triediace linky predstavujú vyššie stupne

hierarchie odpadového hospodárstva, nie sú však koncovými zariadeniami. Ich prevádzkou vzniká významný podiel nerecyklovateľného odpadu, cca 274 000 ton v štyroch krajoch západného Slovenska v roku 2035, pre ktorý je navrhovaná činnosť koncovým a doplňujúcim riešením v súlade s § 6 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z.

Na základe týchto skutočností odvolací orgán námietky podávateľa rozkladu č. 4 považuje za nedôvodné.

K námietke podávateľa rozkladu č. 4 týkajúcej sa vplyvu vypúšťania horúcich spalín na mestský tepelný ostrov, mikroklímu a rozporu s mitigačnými a adaptačnými opatreniami uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 4 namieta, že realizácia navrhovanej činnosti by znamenala zvýraznenie efektu mestského tepelného ostrova, ktorý predovšetkým v letných mesiacoch ohrozuje verejné zdravie obyvateľov mestskej aglomerácie.

Odvolací orgán po preskúmaní administratívneho spisu a Záverečného stanoviska konštatuje, že námietka podávateľa rozkladu č. 4 je nedôvodná.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje na fyzikálnu a aerodynamickú podstatu šírenia komínových exhalátov v atmosfére. Vplyv horúcich spalín vypúšťaných z vysokých štíhlych komínov na efekt mestského tepelného ostrova je z hľadiska fyziky mikroklímy zanedbateľný a neporovnateľný s primárnymi príčinami vzniku mestských tepelných ostrovov, ktorými sú akumulácia slnečného žiarenia do plošných asfaltových a betónových povrchov budov, záber zelene, sálanie z rozpálených fasád a plošné nízkourovňové emisie tepla z automobilovej dopravy. Spaliny z CEZO budú vypúšťané z komína s výškou 60 metrov a upraveným priemerom ústia 2,2 metra pri vysokej výstupnej rýchlosti (cca 19 m/s) a teplote 170 °C. V dôsledku vysokej teploty a rýchlosti vzniká výrazný termický a dynamický vztlak plynov, ktorý horúcu prúdovú vlečku spalín vynáša vysoko nad korunu komína do vyšších vrstiev atmosféry (stovky metrov nad terénom), kde dochádza k jej okamžitému rozptylu a ochladeniu v prúdiacej mase okolitého vzduchu. Z tohto dôvodu vypúšťané teplo neprichádza do priameho kontaktu s prízemnou vrstvou atmosféry (dýchacou zónou obyvateľstva) a nemá kapacitu ohrievať mestské prostredie na úrovni terénu ani akumulovať teplo v obytnej zástavbe (bližšie pozri Doplňujúce informácie k SOH, str. 87).

Okrem toho odvolací orgán zdôrazňuje celkovú energetickú a termickú bilanciu priemyselného areálu rafinérie Slovnaft po sprevádzkovaní navrhovanej činnosti. Sprevádzkovanie navrhovanej činnosti nevyvolá čistý nárast tepelných vstupov do prostredia, nakoľko je striktne podmienené realizáciou rozsiahlych kompenzačných opatrení na existujúcich zdrojoch navrhovateľa. Dodávka vyrobenej vysokotlakovej a strednotlakovej pary z CEZO priamo nahradí časť výroby tepla v podnikovej Teplárni a ušetrí sa cca 25,5 mil. m³ zemného plynu ročne, v dôsledku čoho klesne prevádzkový výkon Teplárne a úmerne sa zníži aj objem horúcich spalín vypúšťaných z jej komínov. Zároveň po spustení navrhovanej činnosti do prevádzky definitívne zanikne prevádzka starej podnikovej Spaľovne kalov, čím sa trvalo odstráni ďalší existujúci spalinový zdroj. V celkovej bilancii priemyselného komplexu tak po sprevádzkovaní navrhovanej činnosti nedôjde k zvýšeniu celkového tepelného výkonu vypúšťaného do ovzdušia.

Záverom odvolací orgán upozorňuje, že ministerstvo v časti VI.5 Záverečného stanoviska vecne a fyzikálne odôvodnilo, prečo horúce spaliny vystupujúce vysoko nad budovy nezvyšujú efekt mestského tepelného ostrova a prečo vyžadovanie osobitnej modelovej štúdie šírenia tepla nebolo pre účely posúdenia podľa zákona č. 24/2006 Z. z. dôvodné ani relevantné. Navrhovaná činnosť je situované v uzatvorenom priemyselnom areáli (brownfielde) s priamou dodávkou energie do priemyslu, čím spĺňa ciele udržateľného rozvoja a nepredstavuje rozpor s mitigačnými

ani adaptačnými stratégiami mesta. Na základe týchto skutočností odvolací orgán námietku podávateľa rozkladu č. 4 považuje za nedôvodnú.

K námietke podávateľa rozkladu č. 4 týkajúcej sa hodnotenia vplyvov na verejné zdravie, požiadavky na epidemiologickú štúdiu, onkologických rizík a kumulatívnej záťaže obyvateľstva v aglomerácii uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 4 nesúhlasí so stanoviskom ministerstva a zotrváva na námietke, že umiestnenie nového veľkého zdroja znečisťovania do najhustejšie obývanej aglomerácie Slovenska s vysokou mierou onkologických ochorení je neuvážené a predstavuje riziko pre verejné zdravie.

Odvolací orgán po preskúmaní administratívneho spisu v prvom rade zdôrazňuje, že požiadavka podávateľa rozkladu na vypracovanie osobitnej „kompletnej epidemiologickej štúdie“ nemá oporu v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky. Žiaden právny predpis, či už zákon č. 24/2006 Z. z., zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia, alebo vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 233/2014 Z. z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie, neukladá navrhovateľovi povinnosť vypracovávať plnohodnotnú epidemiologickú štúdiu populácie. Epidemiologické štúdie reprezentujú celospoločenské prierezové výskumy vykonávané špecializovanými štátnymi orgánmi verejného zdravotníctva alebo akademickými inštitúciami a nemôžu byť vynucované ako zákonná podmienka posúdenia environmentálnej prijateľnosti konkrétneho stacionárneho zdroja v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Posúdenie zdravotných rizík pre potreby konania o posúdení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie bolo vykonané v Hodnotiacej správe HIA vypracovanej certifikovanou odborne spôsobilou osobou v súlade s vyhláškou Ministerstva zdravotníctva č. 233/2014 Z. z. a medzinárodne uznávanými metodikami US EPA (Human Health Risk Assessment) a Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) (bližšie pozri HIA, metodickú časť, str. 12 – 18, a Odborný posudok, str. 261). Tvrdenie podávateľa rozkladu č. 4, že HIA posudzovala zámer v izolácii bez zohľadnenia pozadia, je vecne nesprávne. Vstupnými údajmi pre matematické výpočty zdravotných rizík boli priemerné ročné imisné koncentrácie 17 znečisťujúcich látok vypočítané v Rozptylovej štúdii (a jej dvoch dodatkoch zo septembra 2025) pre modelový výhľadový rok 2030, ktoré explicitne predstavujú súčet celkového existujúceho imisného pozadia v území (vrátane celej rafinérie Slovnaft, mestskej spaľovne ZEVO OLO, tranzitnej dopravy z D4/R7 a cesty I/63) a nového príspevku zo samotného zariadenia CEZO (bližšie pozri HIA, kap. VIII, str. 26 – 34).

Kvantitatívne vyhodnotenie zdravotných rizík v štúdii HIA, ako aj jeho kontrolné overenie spracovateľom Odborného posudku s využitím konzervatívnejších referenčných dávok (RfD/RfC) z globálnych databáz IRIS, ATSDR a TOXNET, dospelo k jednoznačným záverom (bližšie pozri Odborný posudok, str. 266 – 267). Pre nekarcinogénne účinky zmesi znečisťujúcich látok v ovzduší bol príspevok samotného CEZO vyčíslený ako zanedbateľný (v ráde stotín až tisícin percenta z imisných limitov). Pre karcinogénne účinky bezprahových polutantov (dioxíny PCDD/F, benzo(a)pyrén, ťažké kovy ako Cd, Ni, As) bolo celoživotné individuálne karcinogénne riziko (APCR/ILCR) vo všetkých 11 citlivých referenčných bodoch okolitej obytnej zástavby (Vrakuňa, Podunajské Biskupice, Ružinov, Petržalka, Rovinka, Dunajská Lužná) vyčíslené na úrovni hlboko pod 1 x 10-6 (jedna k miliónu). Táto hodnota predstavuje podľa medzinárodných kritérií WHO a US EPA spoločensky plne prijateľnú a zanedbateľnú mieru rizika, pri ktorej k ohrozeniu zdravia ľudí nedochádza (bližšie pozri HIA, kap. IX, str. 34 – 38, a Odborný posudok, str. 267 – 268).

Pokiaľ ide o namietané onkologické riziko a štatistiky úmrtnosti, v aktualizovanej HIA boli na základe požiadaviek verejnosti doplnené a analyzované oficiálne viacročné epidemiologické

dáta z databázy DATAcube Štatistického úradu SR za obdobie rokov 2015 až 2024/2025 pre okresy Bratislava II, Bratislava V a Senec. Analýza špecifickej mortality na kardiovaskulárne ochorenia, respiračné choroby a onkologické diagnózy (zhubné nádory dýchacích ciest, pľúc, žalúdka a hrubého čreva) prepočítaná na 1 000 obyvateľov nepreukázala žiadne štatisticky významné odchýlky ani zvýšené hodnoty v dotknutých okresoch v porovnaní s priemerom celého Bratislavského kraja alebo Slovenskej republiky, čo vyvracia hypotézu o plošne degradovanom zdravotnom stave obyvateľstva v dôsledku priemyslu.

Odkazy podávateľa rozkladu č. 4 na zahraničné výskumy z rokov 1996 až 2007 (Elliott, Franchini, Salerno, Bianchi & Minichilli) neodrážajú technologickú úroveň navrhovaného zariadenia. Tieto historické štúdie posudzovali staré generácie spaľovní z 80. a 90. rokov 20. storočia, ktoré neboli vybavené modernými viacstupňovými systémami čistenia dymových plynov. Zariadenie CEZO garantuje dodržanie prísnych limitov BAT-AEL podľa Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010 s účinnosťou filtrácie prachu nad 99,9 % a deštrukciou dioxínov nad 99 %. Komplexná meta-štúdia Britskej agentúry pre ochranu zdravia (Health Protection Agency / UK Health Security Agency - UKHSA) jednoznačne potvrdila, že moderné, dobre regulované a prevádzkované spaľovne komunálneho odpadu nepredstavujú preukázateľné riziko pre verejné zdravie populácie.

Rozhodujúcim garantom ochrany zdravia je tiež skutočnosť, že RÚVZ Bratislava ako príslušný orgán štátnej správy na úseku ochrany verejného zdravia vydal k zámeru súhlasné a záväzné stanovisko č. RÚVZBA/OHŽPaZ/5598/12558/2025 zo dňa 16. 04. 2025. V tejto súvislosti odvolací orgán ďalej poukazuje, že podmienka č. 10 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska navyše ukladá povinnosť pred spustením prevádzky v konaní IPKZ predložiť aktualizované hodnotenie HIA na základe garancií vysúťaženého dodávateľa technológie, ktoré bude RÚVZ Bratislava opätovne posudzovať a schvaľovať. Na základe týchto odborných a právnych skutočností odvolací orgán námietku podávateľa rozkladu č. 4 v celom rozsahu zamieta ako nedôvodnú.

Keďže štúdia HIA pracovala s celkovým imisným pozadím, vyčíslila nekarcinogénne aj karcinogénne riziká ako zanedbateľné, štatistiky úmrtnosti nevystavujú anomálie, RÚVZ Bratislava vydal súhlasné stanovisko a podmienka č. 10 zaručuje aktualizáciu HIA pred spustením prevádzky, odvolací orgán uvedené námietky považuje za nedôvodné.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 5 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke podstatnej zmeny rozsahu navrhovanej činnosti bez riadneho opätovného verejného prerokovania a namietaného porušenia procesných práv verejnosti uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 5 namieta, že zníženie projektovanej kapacity zariadenia o 30 % (z pôvodných 316 700 t/rok na 220 000 t/rok) predstavuje zásah do podstaty posudzovaného zámeru, ktorý mení materiálové toky, zloženie odpadov a vyvoláva priestorové úpravy stavebných objektov. Zároveň uvádza, že sprístupnenie doplňujúcich podkladov na webovom sídle ministerstva, informačnom systéme Enviroportál a poskytnutie lehoty na vyjadrenie nemožno považovať za ekvivalent verejného prerokovania podľa § 34 zákona o . 24/2006 Z. z. a že tým mala byť dotknutej verejnosti odňatá možnosť viesť priamu diskusiu a klásť otázky navrhovateľovi a spracovateľom odborných štúdií.

Odvolací orgán po preskúmaní administratívneho spisu konštatuje, že uvedená námietka nie je dôvodná. Odvolací orgán pritom poukazuje, že zníženie kapacity predstavuje úpravu parametra smerom nadol, t. j. zmenu, ktorá je spôsobilá znižovať intenzitu posudzovaných vplyvov. Z hľadiska metodiky hodnotenia vplyvov je relevantné, že vplyvy sa posudzujú na základe definovaných parametrov zámeru a že odborné posúdenia pracujú so scenármi, ktoré

zachytávajú aj maximálne prevádzkové režimy. Ak bol posudzovaný variant s vyššou kapacitou, tento variant spravidla predstavuje prísnejší referenčný rámec pre posúdenie vplyvov (najmä imisií, hluku, dopravy a zdravotných rizík). Zníženie kapacity preto samo osebe neznamená vznik „nového“ zámeru, ktorý by vyžadoval automatické opakovanie celého procesu verejnej participácie.

Podstatné je, či zmena priniesla nové, doteraz neposúdené vplyvy alebo nový technologický princíp, resp. či by mohla viesť k významnému zhoršeniu vplyvov v porovnaní s tým, čo bolo predmetom pôvodného hodnotenia. Podávateľ rozkladu č. 5 však túto rovinu nekonkretizuje: neuvádza, ktoré konkrétne nové vplyvy mali vzniknúť výlučne v dôsledku zníženia kapacity, a neidentifikuje, ktoré aspekty mali zostať bez odborného posúdenia práve preto, že kapacita bola znížená.

Odvolací orgán poukazuje na to, že zákon č. 24/2006 Z. z. upravuje účasť verejnosti a dotknutej verejnosti v procese posudzovania a priznáva dotknutej verejnosti aj procesné postavenie účastníka, ak splní zákonom ustanovené podmienky. Verejné prerokovanie správy o hodnotení je zákonom upravený procesný úkon viazaný na doručenie správy o hodnotení a na postup dotknutej obce v súčinnosti s navrhovateľom.

Z obsahu spisu, napadnutého rozhodnutia a procesných záznamov vyplýva, že verejné prerokovanie správy o hodnotení bolo vykonané. Samotná skutočnosť, že počas konania došlo k úprave parametra zámeru smerom nadol na základe pripomienok doručených počas konania neznamená, že zákon č. 24/2006 Z. z. automaticky vyžaduje opakovanie verejného prerokovania, pokiaľ boli doplňujúce informácie sprístupnené verejnosti a verejnosť mala reálnu možnosť sa k nim vyjadriť.

Odvolací orgán zároveň zdôrazňuje, že účinná účasť verejnosti sa nevyčerpáva výlučne ústnym verejným prerokovaním. Zákon č. . 24/2006 Z. z. predpokladá sprístupňovanie relevantných informácií verejnosti a možnosť uplatňovať stanoviská a pripomienky aj prostredníctvom písomných vyjadrení v priebehu konania.

Zo zákona č. 24/2006 Z. z. zároveň vyplýva, že príslušný orgán si môže na objasnenie veci vyžiadať od navrhovateľa doplňujúce informácie alebo stanoviská. Ak boli doplňujúce podklady, vrátane aktualizovaných výpočtov a posúdení, sprístupnené na webovom sídle ministerstva, informačnom systéme Enviroportál a účastníci konania mali možnosť sa s nimi oboznámiť a uplatniť pripomienky, nemožno bez ďalšieho dospieť k záveru, že došlo k „odňatiu“ procesných práv verejnosti. Podávateľ rozkladu č. 5 v tejto súvislosti nepreukázal, že by mu bola reálne znemožnená účasť na konaní (napr. tým, že by mu neboli sprístupnené podklady alebo že by nemal možnosť podať stanovisko), ani nepreukázal, v čom konkrétne by opätovné ústne prerokovanie mohlo viesť k inému výsledku posudzovania pri zníženej kapacite.

Podávateľ rozkladu č. 5 pritom neoznačil žiadnu konkrétnu odbornú otázku ani konkrétny okruh vplyvov, ktorý by mal zostať nepreskúmaný alebo nevyhodnotený výlučne v dôsledku zníženia kapacity, ani neuviedol, aké nové skutočnosti by sa mali stať predmetom opätovného verejného prerokovania. Odvolací orgán preto konštatuje, že požiadavka na opakovanie verejného prerokovania nie je podložená konkrétnou procesnou alebo vecnou vadou konania, ale predstavuje iba všeobecnú požiadavku podávateľa rozkladu bez väzby na preukázateľný deficit účasti verejnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z. Dotknutá verejnosť má v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie postavenie účastníka a jej účasť je zabezpečovaná sprístupňovaním relevantných informácií a uplatňovaním pripomienok postupmi podľa zákona. Verejné prerokovanie správy o hodnotení je pritom procesný inštitút viazaný na postup dotknutej obce podľa § 34 zákona č. 24/2006 Z. z., nie automaticky opakovaný úkon pri každej následnej parametrickej úprave zámeru vyvolanej pripomienkami.

Odvolací orgán záverom konštatuje, že zníženie kapacity o 30 % predstavuje úpravu parametra zámeru smerom nadol, ktorá sama osebe nezakladá povinnosť opätovne vykonať verejné prerokovanie podľa § 34 zákona č. 24/2006 Z. z, pokiaľ doplňujúce informácie boli sprístupnené verejnosti a verejnosť mala možnosť účinne uplatniť svoje pripomienky v priebehu konania. Právo verejnosti na účasť v procese posudzovania bolo zachované v rozsahu predpokladanom zákonom č. 24/2006 Z. z.

Odvolací orgán uzatvára, že účinná účasť verejnosti v konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. sa nevyčerpáva len ústnym verejným prerokovaním, ale je zabezpečovaná aj sprístupňovaním dokumentácie a možnosťou uplatňovať písomné stanoviská a pripomienky v priebehu konania; ak boli doplňujúce informácie sprístupnené a bolo možné sa k nim vyjadriť, nemožno bez ďalšieho dospieť k záveru o odňatí procesných práv verejnosti. Námietka podávateľa rozkladu č. 5 preto nie je dôvodná.

K námietke nedostatočnosti a neaktuálnosti záväzného stanoviska RÚVZ Bratislava vzhľadom na zmenu kapacity a doplnenie podkladov uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 5 namieta, že prvostupňový orgán rozhodol na základe neaktuálneho a nedostatočného podkladu, keď vychádzal zo záväzného súhlasného stanoviska RÚVZ Bratislava vydaného k pôvodnej správe o hodnotení pri kapacite 316 700 t/rok a k pôvodným verziám podkladov ohľadom posúdenia vplyvu na ovzdušie a vplyvu na obyvateľstvo. Podľa podávateľa rozkladu č. 5 mal prvostupňový orgán po znížení kapacity na 220 000 t/rok a po doplnení rozptylovej štúdie a HIA vyžiadať nové, aktualizované záväzné stanovisko orgánu ochrany verejného zdravia.

Odvolací orgán v tejto súvislosti uvádza, že proces posudzovania vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. je koncipovaný tak, že príslušný orgán pri rozhodovaní nevychádza výlučne zo správy o hodnotení v jej pôvodnom znení, ale aj zo stanovísk doručených v priebehu posudzovania a z doplňujúcich informácií, ktoré si môže vyžiadať na objasnenie pripomienok nevyhnutných na vypracovanie záverečného stanoviska. Navrhovateľ je povinný tieto doplňujúce informácie poskytnúť. Zároveň zákon č. 24/2006 Z. z. výslovne ustanovuje, že spracovateľ odborného posudku pracuje s podkladmi, medzi ktoré patria stanoviská k správe o hodnotení, záznam z verejného prerokovania a doplňujúce informácie, ak sa uplatnil postup dopĺňania podkladov. Z uvedeného vyplýva, že zákonný rámec posudzovania predpokladá aktualizáciu a doplnenie podkladov v priebehu konania a ich zohľadnenie pri odbornom posúdení a pri vydaní záverečného stanoviska. Z toho vyplýva, že prvostupňový orgán je oprávnený pracovať s doplnenými podkladmi a aktualizáciami, ktoré v priebehu konania vyplynú z pripomienok dotknutých orgánov a verejnosti, resp. z ich požiadaviek na doplnenie.

Odvolací orgán zároveň konštatuje, že z administratívneho spisu vyplýva, že zmena navrhovanej činnosti spočívala v znížení kapacity oproti pôvodne posudzovanému stavu, pričom podávateľ rozkladu č. 5 neuvádza, v čom by mal byť variant so zníženou kapacitou z hľadiska verejného zdravia rizikovejší než pôvodný variant, ku ktorému RÚVZ Bratislava doručil súhlasné záväzné stanovisko. Odvolací orgán považuje za rozhodujúce, že pri úprave parametra smerom nadol ide typovo o zmenu, ktorá je spôsobilá viesť k zníženiu intenzity vplyvov, najmä emisií a súvisiacich zdravotných expozícií. Za tohto stavu nemožno bez ďalšieho prijať záver, že pôvodné záväzné stanovisko orgánu ochrany verejného zdravia je automaticky nepoužiteľné alebo že jeho existencia sama osebe spôsobuje nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

Odvolací orgán súčasne uvádza, že otázka relevantnosti záväzného stanoviska dotknutého orgánu sa nemôže posudzovať len formálne podľa dátumu jeho vydania, ale podľa vecného obsahu. Rozhodujúce je, či sa v priebehu konania objavili také nové skutočnosti alebo také zmeny zámeru, ktoré by mohli priniesť nové, doteraz neposúdené vplyvy na verejné zdravie (napríklad nový technologický princíp, nový druh alebo významná zmena emisií, nové expozičné

scenáre alebo relevantne vyššia expozícia v citlivých receptoroch). V takom prípade by bolo potrebné zabezpečiť, aby sa dotknutý orgán ochrany verejného zdravia mohol k týmto novým vplyvom vecne vyjadriť. Podávateľ rozkladu č. 5 však takýto konkrétny obsahový deficit neidentifikoval a neuvádza, ktorá konkrétna látka, expozičný scenár alebo konkrétny receptor mal zostať bez posúdenia práve v dôsledku zníženia kapacity a doplnenia podkladov, ani nekonkretizuje, v čom má byť aktualizovaná HIA alebo doplnené rozptylové štúdie vecne nesprávne tak, že by to mohlo meniť záver o prijateľnosti vplyvov na verejné zdravie.

Za tejto situácie odvolací orgán nepovažuje za právne odôvodnené vyvodzovať vadu nepreskúmateľnosti napadnutého záverečného stanoviska iba z toho dôvodu, že záväzné stanovisko RÚVZ Bratislava bolo vydané k pôvodnej správe o hodnotení. Takto formulovaná námietka preto nemôže založiť záver o nepreskúmateľnosti napadnutého záverečného stanoviska. Záverečné stanovisko musí obsahovať vyhodnotenie výsledkov konzultácií a pripomienok a byť riadne odôvodnené vrátane toho, ako sa príslušný orgán vysporiadal so stanoviskami doručenými v priebehu posudzovania. Preskúmateľnosť záverečného stanoviska sa posudzuje podľa toho, či je z jeho odôvodnenia zrejmé, z akých podkladov vychádza, ako vyhodnotilo doručené stanoviská a ako zohľadnilo podklady, ktoré boli v priebehu posudzovania doplnené (viď § 37 zákona č. 24/2006 Z. z.). Podávateľ rozkladu č. 5 zároveň neuviedol, aké konkrétne vecné závery orgánu ochrany verejného zdravia by mali byť pri zníženej kapacite odlišné oproti súhlasnému stanovisku vydanému k pôvodne posudzovanému variantu, ani neoznačil konkrétny prvok doplnených podkladov, ktorý by mal viesť k zmene hodnotenia zdravotných rizík smerom k neprijateľnosti.

Podávateľ rozkladu č. 5 zároveň neuviedol, aké konkrétne vecné závery orgánu ochrany verejného zdravia by mali byť podľa neho pri zníženej kapacite (220 000 t/rok) odlišné oproti záväznému súhlasnému stanovisku vydanému k pôvodne posudzovanému, prísnejšiemu variantu (316 700 t/rok), ani neoznačil, ktorý konkrétny prvok doplnených podkladov (Dodatok k rozptylovej štúdii, aktualizácia HIA) mal viesť k zmene hodnotenia zdravotných rizík smerom k neprijateľnosti. Za tejto situácie odvolací orgán považuje požiadavku na „nové záväzné stanovisko“ za čisto formálnu, nepodloženú konkrétnou vecnou pochybnosťou o vplyvoch na verejné zdravie.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že z administratívneho spisu vyplýva, že HIA bola v priebehu procesu posudzovania vplyvov vypracovaná a následne aj aktualizovaná. Pôvodná HIA bola spracovaná ako súčasť podkladov k správe o hodnotení. Následne, na základe pripomienok uplatnených v konaní a požiadaviek na doplnenie podkladov, bola HIA doplnená a aktualizovaná v nadväznosti na upravený kapacitný variant, doplnené rozptylové podklady a ďalšie doplňujúce informácie predložené v priebehu posudzovania.

Odvolací orgán zároveň zdôrazňuje, že zákon č. 24/2006 Z. z. umožňuje príslušnému orgánu požiadať navrhovateľa o nevyhnutné doplňujúce informácie na objasnenie pripomienok vyplývajúcich zo stanovísk. Navrhovateľ je povinný tieto doplňujúce informácie poskytnúť. Ak sa tento postup uplatní, príslušný orgán zašle spracovateľovi odborného posudku okrem stanovísk a záznamu z verejného prerokovania aj doplňujúce informácie; spracovateľ odborného posudku ich vyhodnotí a odborný posudok je následne podkladom na vydanie záverečného stanoviska. Z uvedeného vyplýva, že aktualizované podklady, ktoré boli v priebehu posudzovania doplnené, môžu a majú byť zohľadnené pri odbornom posúdení a v záverečnom stanovisku, pokiaľ je z odôvodnenia preskúmateľné, z akých podkladov orgán vychádzal a ako sa s nimi vysporiadal.

Odvolací orgán teda konštatuje, že podávateľ rozkladu č. 5 nepreukázal, že by zníženie kapacity a doplnenie podkladov vytvorilo nový alebo doteraz neposúdený zdravotný vplyv, ktorý by vyžadoval automatické vyžiadanie nového záväzného stanoviska RÚVZ Bratislava, ani

nepreukázal konkrétny obsahový deficit v posúdení vplyvov na zdravie. Pri posudzovaní sa zároveň vychádza aj zo všetkých doplňujúcich informácií predložených navrhovateľom a získaných v rámci konzultácií. Námietka podávateľa rozkladu č. 5 preto nie je dôvodná.

K námietke Podávateľa rozkladu č. 5 ohľadom prenesenia kľúčových odborných posúdení kvality ovzdušia, emisnotechnologického hodnotenia a aktualizácie štúdie HIA do nadväzujúceho povoľovacieho konania uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 5 namieta, že napadnuté záverečné stanovisko v kapitole VI.3 ukladá vypracovanie niektorých odborných podkladov (emisnotechnologické posúdenie, posúdenie vplyvu stacionárneho zdroja na kvalitu ovzdušia, aktualizáciu HIA a rozšírený monitoring) až ako podmienky pre nadväzujúce povoľovacie konanie, a nie ako podmienky predchádzajúce vydaniu súhlasného záverečného stanoviska. Podľa jeho názoru ide o prenesenie „kľúčových“ hodnotení mimo posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, čím má byť oslabený preventívny charakter procesu a znížená preskúmateľnosť záverečného stanoviska.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že výsledkom posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny je záverečné stanovisko, ktoré je rozhodnutím záväzným pre ďalšie povoľovacie konanie. Záverečné stanovisko musí okrem celkového hodnotenia vplyvov uviesť, či príslušný orgán s realizáciou súhlasí alebo nesúhlasí, za akých podmienok s ňou súhlasí, a musí byť riadne odôvodnené vrátane vysporiadania stanovísk a odborného posudku. Zákon č. 24/2006 Z. z. zároveň výslovne počíta s tým, že podmienky zo záverečného stanoviska sú záväzné počas celej prípravy, realizácie a ukončenia činnosti, a že po realizácii sa vykonáva poprojektová analýza zahŕňajúca systematické sledovanie a meranie vplyvov a kontrolu plnenia požiadaviek zo záverečného stanoviska a z povolení, pričom rozsah a lehotu sledovania určí povoľujúci orgán v súlade so záverečným stanoviskom.

Zákon č. 24/2006 Z. z. a príloha č. 12 zároveň výslovne počítajú s tým, že súčasťou záverečného stanoviska sú opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie činnosti, vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov. Záverečné stanovisko teda určuje záväzné podmienky (t. j. „čo“ musí byť splnené), pričom konkrétna realizačná špecifikácia, t. j. v zmysle požiadavky podávateľa rozkladu č. 5 „ako presne“ sa to technicky vykoná v definitívnom projekte, je typicky predmetom nadväzujúcich povoľovacích procesov.

Odvolací orgán nepovažuje za správne tvrdenie, že uloženie povinnosti predložiť emisnotechnologický posudok a posúdenie vplyvu stacionárneho zdroja na kvalitu ovzdušia v nadväzujúcom povoľovacom konaní predstavuje prenesenie hodnotenia mimo posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Naopak, odvolací orgán má za to, že v súlade s účelom zákona č. 24/2006 Z. z. ide o štandardný a zákonom predpokladaný postup. V procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie sa vyhodnotia vplyvy na základe správy o hodnotení a jej odborných príloh a určia sa záväzné podmienky, pričom príslušný orgán je oprávnený požadovať aj doplňujúce informácie, ak sú nevyhnutné na vypracovanie záverečného stanoviska. Následne sa v povoľovaní preukazuje splnenie podmienok a konkrétna technická realizovateľnosť riešenia v definitívnej projektovej dokumentácii (vrátane garantovaných parametrov konkrétnej technológie a čistiacich systémov). Uloženie povinnosti „predložiť“ tieto posudky ako podklad pre vydanie príslušných povolení preto nie je odkladanie nepreskúmaného vplyvu, ale mechanizmus, ktorým sa zabezpečuje, aby povoľujúci orgán rozhodoval už na základe finálnych, verifikovaných technických dát.

Z hľadiska právnej logiky posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie je rozhodujúce, že záverečné stanovisko stanoví podmienky a limity, ktoré musia byť v povoľovaní splnené, čím sa zabezpečuje preventívna funkcia procesu.

Podávateľ rozkladu č. 5 ďalej namieta, že požiadavka na aktualizáciu HIA podľa bodu 10 je neprípustným odložením rozhodujúceho zdravotného hodnotenia. Odvolací orgán v tejto súvislosti uvádza, že zákon č. 24/2006 Z. z. smeruje k včasnej a účinnej ochrane životného prostredia a k určeniu opatrení na predchádzanie, znižovanie alebo vylúčenie nepriaznivých vplyvov. Uloženie povinnosti aktualizovať zdravotné posúdenie na základe spresnených realizačných parametrov je preto potrebné vnímať ako preventívnu preukaznú podmienku pred uvedením zariadenia do prevádzky, nie ako dôkaz, že zdravotné vplyvy neboli v konaní posúdené.

Odvolací orgán zároveň konštatuje, že podávateľ rozkladu č. 5 nekonkretizoval, ktoré zdravotné riziko malo zostať v konaní vecne nepreskúmané, ani nepreukázal, že už vykonané posúdenia by boli metodicky alebo vecne nedostatočné. Samotná existencia ďalšej „overovacej“ podmienky v záverečnom stanovisku preto nezakladá nezákonnosť ani nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia; ide o štandardný spôsob, ako zaviazať navrhovateľa, aby pred povoľovaním/prevádzkou preukázal súlad finálneho technického riešenia s deklarovanými environmentálnymi a zdravotnými predpokladmi.

Odvolací orgán zo spisového materiálu overil, že v reakcii na vznesené pripomienky a na doplnenie podkladov v priebehu posudzovania bola spracovaná aktualizovaná HIA zo septembra 2025, ktorá bola príslušnému orgánu doručená dňa 09. 09. 2025 ako súčasť doplňujúcich informácií k správe o hodnotení a následne zverejnená v informačnom systéme. Odvolací orgán konštatuje, že táto aktualizovaná HIA zohľadnila upravený kapacitný variant navrhovanej činnosti a nadväzné doplnené odborné podklady (vrátane doplnení rozptylového posúdenia) a bola použitá ako podklad v ďalšej fáze posudzovania. V súlade s § 36 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z. príslušný orgán zasiela spracovateľovi odborného posudku aj doplňujúce informácie podľa § 35 ods. 5, ak sa uplatňuje postup dopĺňania podkladov, a tieto doplňujúce informácie tak tvoria súčasť podkladov na vypracovanie odborného posudku. Za tohto stavu tvrdenie podávateľa rozkladu, že prvostupňový orgán vychádzal výhradne z neaktuálnych podkladov a doplnené vstupy nevzal do úvahy, nemá oporu v obsahu administratívneho spisu.

K námietkam smerujúcim k rozšírenému monitoringu (vrátane $PM_{2,5}$) odvolací orgán uvádza, že monitoring a poprojektová analýza sú zákonom predpokladané nástroje kontroly skutočných vplyvov a plnenia podmienok záverečného stanoviska a povolení. Rozšírenie monitoringu preto nemožno vykladať ako priznanie nepreskúmaného vplyvu, ale ako sprísnenie kontrolných mechanizmov v záujme ochrany ovzdušia a zdravia. Podávateľ rozkladu č. 5 zároveň nepreukázal, že by rozšírenie monitoringu spôsobilo rozpor napadnutého záverečného stanoviska s odbornými podkladmi alebo viedlo k nejasnosti či nevymožiteľnosti uloženej povinnosti. V právnej úprave kvality ovzdušia je $PM_{2,5}$ štandardne sledovanou frakciou suspendovaných častíc. (bližšie pozri Vyhlášku č. 250/2023 Z. z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o kvalite ovzdušia) Samotné doplnenie monitoringu preto nemožno vykladať ako priznanie nedostatku posúdenia, ale ako sprísnenie kontrolných mechanizmov v záujme ochrany ovzdušia a zdravia.

Podávateľ rozkladu č. 5 zároveň nepreukázal, že by doplnenie PM2,5 do monitoringu spôsobilo rozpor záverečného stanoviska s odbornými podkladmi alebo by viedlo k nejasnosti alebo nevymožiteľnosti uloženej povinnosti.

Odvolací orgán uzatvára, že napadnuté záverečné stanovisko postupuje v súlade so zákonom, keď na základe posúdenia vplyvov stanovilo záväzný rámec a uložilo opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prevádzku navrhovanej činnosti, vrátane podmienok

smerujúcich k doplňujúcej verifikácii finálnych technických parametrov v nadväzujúcich povoľovacích konaniach. Tým nie sú prenášané „kľúčové posúdenia“ mimo posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, ako sa chybne domnieva podávateľ rozkladu č. 5, ale naopak zabezpečuje sa, aby projekt nemohol byť povolený ani realizovaný bez splnenia záväzných environmentálnych a zdravotných požiadaviek. Námietka podávateľa rozkladu č. 5 sa preto zamieta.

K námietke Podávateľa rozkladu č. 5 ohľadom absencie hodnotenia vplyvov fotochemického smogu a prízemného ozónu v štúdii HIA uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 5 namieta, že HIA sa vôbec nezaoberá otázkou tvorby a zdravotných dôsledkov fotochemického smogu a prízemného ozónu, hoci na toto riziko dotknutá verejnosť opakovane upozorňovala v súvislosti s kombináciou emisií navrhovanej činnosti a existujúcej rafinérie Slovnaft.

Odvolací orgán uvádza, že troposférický (prízemný) ozón (O_3) spravidla nevzniká ako priamo emitovaná látka z jednotlivého stacionárneho zdroja, na teda nie je znečisťujúcou látkou, ktorá by bola priamo emitovaná z navrhovanej činnosti do ovzdušia, ale ide o sekundárny polutant, ktorý vzniká v prízemnej vrstve atmosféry zložitými fotochemickými reakciami jeho prekurzorov – najmä oxidov dusíka NO_x a prchavých organických látok VOC za pôsobenia slnečného žiarenia (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, kap. 4.3, a Odborný posudok, str. 231). Vzhľadom na vysoko nelineárny charakter týchto atmosférických reakcií a spolupôsobenie viacerých vonkajších faktorov nie je metodicky korektné ani technicky jednoduché pripisovať zmeny koncentrácií O_3 priamo a izolovane jednému zdroju pričom posudzovanie sa štandardne orientuje na prekurzory a na celkový kontext kvality ovzdušia v aglomerácii.

Odvolací orgán poukazuje na to, že právny rámec EÚ, Smernica 2008/50/EC, pracuje s ozónom ako s regulovanou látkou prostredníctvom cieľových hodnôt a zároveň predpokladá aj sledovanie prekurzorov ozónu. To podporuje záver, že pri posudzovaní vplyvov je odborne primerané vyhodnotiť najmä emisie a imisné príspevky relevantných prekurzorov (NO_x, VOC) a ich vzťah k existujúcej imisnej situácii, pričom samotné „priradenie“ nárastu O_3 jednému zdroju bez regionálneho fotochemického modelu nie je štandardným výstupom bežných rozptylových modelov (bližšie pozri Ročenku SHMÚ 2024).

SHMÚ vo svojich odborných materiáloch dlhodobo potvrdzuje, že dominantným antropogénnym faktorom ovplyvňujúcim tvorbu troposférického ozónu v mestských podmienkach sú emisie z cestnej dopravy a nie emisie zo stacionárnych priemyselných zdrojov.

Odvolací orgán konštatuje, že štandardné rozptylové modely používané pre posudzovanie stacionárnych zdrojov (typicky Gaussovské modely ako AERMOD či ATMOPLAN) sú určené najmä na modelovanie primárnych znečisťujúcich látok (napr. NO2, SO2, TZL), nie na plnohodnotnú simuláciu nelineárnej fotochemickej tvorby sekundárnych polutantov v regionálnom meradle. Z hľadiska metodiky a technických možností modelovania nie je hodnotenie tvorby fotochemického smogu a prízemného ozónu štandardnou požiadavkou na vypracovanie rozptylových štúdií ani posúdení HIA, nakoľko bežne certifikované softvérové modelovacie nástroje neposkytujú technickú možnosť zohľadnenia a simulácie tvorby sekundárneho ozónu v ovzduší (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, kap. 4.3, a Odborný posudok, str. 172 a 251). Z toho dôvodu nie je hodnotenie O_3 „priamo“ z jedného zdroja automatickou súčasťou HIA, pokiaľ je v procese posudzovania vplyvov zabezpečené posúdenie relevantných prekurzorov a celkových imisných príspevkov.

Odvolací orgán zároveň uvádza, že aj v prípade, ak HIA nepracuje s ozónom ako samostatnou výpočtovou položkou, neznamená to automaticky „absenciu posúdenia

fotochemického smogu“. Zdravotná expozícia, ktorú fotochemický smog typovo predstavuje, je v rozhodujúcej miere viazaná na kombináciu imisného pozadia a príspevkov relevantných látok (najmä NO_2, PM), ktoré sú v rozptylových posúdeniach a následne v HIA štandardne hodnotené ako kľúčové indikátory rizika. Odvolací orgán preto považuje za rozhodujúce, že v posudzovaní boli vyhodnocované relevantné znečisťujúce látky a ich príspevky v území, a podávateľ rozkladu č. 5 nepreukázal, že by v dôsledku navrhovanej činnosti malo dôjsť k takému zvýšeniu prekurzorov ozónu, ktoré by mohlo viesť k zhoršeniu plnenia cieľových hodnôt pre ozón alebo k vzniku nového významného zdravotného rizika.

Odvolací orgán dodáva, že ozón a jeho prekurzory sú predmetom systematického hodnotenia kvality ovzdušia v rámci právnych požiadaviek na monitorovanie a posudzovanie kvality ovzdušia, pričom cieľové hodnoty ozónu a požiadavky na sledovanie prekurzorov sú súčasťou európskeho rámca kvality ovzdušia. V tomto systéme sa trend ozónu vyhodnocuje na úrovni aglomerácie/zóny, čo je z hľadiska ozónu metodicky primerané.

Odvolací orgán ďalej v tejto súvislosti poukazuje, že napriek týmto objektívnym obmedzeniam sa však riešiteľ Rozptylovej štúdie s touto špecifickou požiadavkou verejnosti nadštandardne vysporiadal v rámci Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii. Tvorba prízemného ozónu bola v tomto dodatku prepočítaná matematicky s využitím empirického vzťahu EKMA (Empirical Kinetic Modeling Approach), ktorý zachytáva nelineárny charakter vzniku O_3 na základe vzájomných pomerov koncentrácií NO_2 a prchavých organických látok VOS emitovaných z celého areálu Slovnaftu a navrhovanej činnosti.

Výsledky týchto analýz preukázali, že po zohľadnení plánovaných vnútroareálových kompenzačných opatrení, najmä odstavenia starej priemyselnej spaľovne kalov, inštalácie moderného koncového oxidačného spaľovacieho zariadenia (RTO) na polypropylénovej jednotke PP3 a zníženia výkonu podnikovej teplárne vďaka využitiu tepla z navrhovanej činnosti, dôjde k celkovému poklesu emisií prekurzorov ozónu z priemyselného komplexu Slovnaft v porovnaní s referenčným stavom46. Príspevok samotnej prevádzky navrhovanej činnosti pri zníženej celkovej kapacite o 30 % (na 220 000 ton ročne) je z hľadiska možného ovplyvnenia imisných koncentrácií troposférického ozónu úplne zanedbateľný.

Pre úplnosť odvolací orgán uvádza, že kvalita ovzdušia z hľadiska prízemného ozónu je v Bratislave kontinuálne sledovaná národnou monitorovacou sieťou SHMÚ na automatických imisných monitorovacích staniciach (AIMS) Jeséniova a Mamateyova4. Hoci na stanici Jeséniova bol v priemere posledných troch rokov zaznamenaný mierny nadlimitný stav v počte dní s prekročením cieľovej hodnoty pre ochranu zdravia ľudí (29 dní s prekročením limitu 120 $\mu g/m^3$ oproti povoleným 25 dňom), na bližšej referenčnej stanici Mamateyova dosahoval tento priemer iba 20 dní, pričom medziročne vykazuje stabilný až mierne klesajúci trend.

Vplyv emisií prekurzorov na verejné zdravie bol navyše nepriamo, ale dôsledne integrovaný do výpočtu súhrnného indexu nebezpečnosti (HI) v aktualizovanej štúdii HIA, ktorá pracovala s najnepriaznivejšími ročnými priemernými koncentráciami pre všetkých 17 relevantných znečisťujúcich látok vypočítaných pre rok 2030 (vrátane NO_2 a prachových častíc PM10, ktoré absorbujú prachovú frakciu $PM_{2,5}$. Keďže výpočty zdravotných rizík karcinogénnych aj nekarcinogénnych účinkov pre všetky citlivé obytné receptory v okolí preukázali, že hodnoty sa nachádzajú bezpečne pod medzinárodne uznávanými prahmi nebezpečenstva, je obava Podávateľa rozkladu č. 5 o neposúdení rizík spojených s fotochemickým smogom neopodstatnená a táto námietka je nedôvodná.

Odvolací orgán súčasne uvádza, že otázka ozónu a jeho prekurzorov je predmetom systematického monitorovania kvality ovzdušia v rámci národnej monitorovacej siete a hodnotí sa na úrovni zóny alebo aglomerácie, čo je vzhľadom na povahu tvorby ozónu metodicky primerané.

Odvolací orgán preto konštatuje, že námietka podávateľa rozkladu č. 5 nepreukazuje taký konkrétny vecný deficit v posúdení vplyvov na verejné zdravie, ktorý by sám osebe zakladal nezákonnosť alebo nepreskúmateľnosť napadnutého záverečného stanoviska, a preto je nedôvodná.

K námietke nedostatočného vyhodnotenia kumulatívnych a synergických vplyvov navrhovanej činnosti na podzemné vody v Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 5 namieta, že v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie neboli dostatočne, spoľahlivo a komplexne vyhodnotené kumulatívne a synergické vplyvy navrhovanej činnosti.

Odvolací orgán uvádza, že posudzovanie vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. je proces, ktorý zahŕňa preskúmanie správy o hodnotení činnosti a všetkých informácií získaných v rámci konzultácií, pričom následne je vypracovaný odborný posudok ako podklad na vydanie záverečného stanoviska. Zároveň platí, že v odbornom posudku sa vyhodnocuje aj úplnosť zistenia kladných a záporných vplyvov navrhovanej činnosti vrátane ich vzájomného pôsobenia. Záverečné stanovisko musí obsahovať celkové hodnotenie vplyvov a určiť podmienky, za ktorých je realizácia činnosti prípustná, a musí byť riadne odôvodnené.

Z procesného hľadiska odvolací orgán konštatuje, že príslušný orgán v rámci konania pracuje aj so stanoviskami dotknutých orgánov, povoľujúceho orgánu a dotknutej obce k správe o hodnotení; ak sa písomné stanovisko v zákonom stanovenej lehote nedoručí, považuje sa za súhlasné, pričom na stanovisko doručené po lehote príslušný orgán nemusí prihliadať. Uplatnenie tejto zákonnej fikcie však neznamená automatickú vecnú správnosť zámeru. Znamená, že v zákonnej lehote neboli zo strany dotknutých orgánov uplatnené také konkrétne pripomienky v rozsahu ich pôsobnosti, ktoré by bolo potrebné vecne zapracovať do podmienok záverečného stanoviska.

Z administratívneho spisu vyplýva, že ministerstvo si v konaní vyžiadalo stanoviská relevantných dotknutých orgánov štátnej správy. Ak dotknuté orgány v lehote stanovisko nedoručili, uplatní sa zákonná fikcia súhlasného stanoviska. Táto právna konštrukcia neznamená „automatickú správnosť“ navrhovanej činnosti, ale znamená, že z pohľadu dotknutých orgánov neboli v lehote uplatnené také konkrétne výhrady alebo požiadavky, ktoré by bolo potrebné vecne zapracovať do podmienok záverečného stanoviska.

K samotnej námietke odvolací orgán uvádza, že kumulatívne hodnotenie vplyvov na podzemné vody v CHVO nemôže byť postavené len na všeobecnom tvrdení o citlivosti územia, ale musí vychádzať z identifikácie konkrétnych ciest šírenia znečistenia (napr. infiltrácia, únik z technologických a skladovacích častí, havarijné scenáre), z posúdenia technických bariér a organizačných opatrení a z vyhodnotenia režimu nakladania s vodami a kontroly. V tejto súvislosti odvolací orgán zohľadňuje, že navrhovaná činnosť je situovaná v existujúcom priemyselnom areáli, v ktorom je dlhodobo prevádzkovaný systém hydraulickej ochrany podzemných vôd (HOPV). Táto existujúca ochranná infraštruktúra je relevantná pre posúdenie kumulatívneho rizika v CHVO, keďže predstavuje prvok, ktorý znižuje pravdepodobnosť migrácie znečistenia mimo areálu a je súčasťou režimu ochrany podzemných vôd v dotknutom priestore.

Z hľadiska samotného rizika podzemných vôd odvolací orgán považuje za rozhodujúce, že kumulatívne hodnotenie sa nemá redukovať na abstraktné tvrdenie „územie je citlivé“é, ale musí pracovať s konkrétnymi cestami šírenia znečistenia (infiltrácia, úniky, havárie), s technickými bariérami, s nakladaním s vodami a s režimom kontroly. V tejto súvislosti odvolací orgán zohľadňuje, že v priemyselnom areáli Slovnaftu je dlhodobo prevádzkovaný systém hydraulickej

ochrany podzemných vôd (HOPV), ktorého účelom je zabrániť šíreniu znečistenia mimo areál. Táto existujúca ochranná infraštruktúra má priamy význam pre posúdenie kumulatívneho rizika v CHVO (t. j. pre to, či je reálne, aby sa prípadné znečistenie „prenieslo“ mimo areál a ohrozilo zásoby podzemných vôd).

Podávateľ rozkladu č. 5 však v námietke neuvádza konkrétnu chýbajúcu analýzu (napr. konkrétnu látku, konkrétny scenár úniku, konkrétny nedostatok izolácie, konkrétny hydrologický smer šírenia), ktorá by zostala bez posúdenia v kumulatívnom kontexte, ani neoznačuje konkrétnu povinnosť, ktorá by mala byť v záverečnom stanovisku uložená a uložená nebola. Jeho námietka je postavená prevažne na všeobecnej obave, nie na identifikovanej vecnej chybe v odborných podkladoch.

Odvolací orgán konštatuje, že námietky podávateľa rozkladu č. 5 ohľadom nedostatočného posúdenia kumulatívnych vplyvov na podzemné vody a ovzdušie sú neopodstatnené, nakoľko tieto vplyvy boli v konaní podrobne preskúmané a v rámci záverečného stanoviska vyhodnotené ako environmentálne plne akceptovateľné.

Z hľadiska ochrany vodných pomerov a ochrany zásob podzemných vôd v CHVO Žitný ostrov je kľúčové, že v celom dotknutom priemyselnom areáli rafinérie Slovnaft je už dlhodobo vybudovaný a nepretržite prevádzkovaný vysoko funkčný a účinný systém hydraulickej ochrany podzemných vôd. Hlavným cieľom systému HOPV je aktívna ochrana a zabezpečenie kvality podzemných vôd v tejto časti Žitného ostrova pred historickým aj potenciálnym novým znečistením voľnými, ako aj vo vode rozpustenými ropnými látkami pochádzajúcimi z priemyselnej činnosti. Základným technickým princípom fungovania systému HOPV je nepretržité sanačné čerpanie podzemnej vody prostredníctvom dvoch línií čerpacích vrtov a sólovrtov, ktoré v podloží areálu rafinérie vytvára permanentnú veľkoplošnú uzavretú hydraulickú depresiu s ročným objemom čerpania cca 33,4 mil. m³ vody v roku 2023 (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 97, a Čiastkovú záverečnú správu HOPV za rok 2023, ev. č. ŠGÚDŠ 906/2020). Táto depresia aktívne mení prirodzený smer prúdenia podzemnej vody a spoľahlivo zabraňuje akémukoľvek nekontrolovanému úniku či migrácii znečisťujúcich látok mimo areál rafinérie smerom k vodárenským zdrojom Žitného ostrova. Zariadenie CEZO je navyše projektované ako plne stavebne a hydraulicky izolovaný technologický celok na chemicky odolných nepriepustných plochách bez produkcie a vypúšťania priemyselných odpadových vôd z čistenia spalín do podložia (zero liquid discharge v zmysle BAT 33 podľa Vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2019/2010), pričom bežné technologické vody budú odvádzané vnútroareálovou kanalizáciou na centrálnu mechanicko-chemicko-biologickú ČOV Slovnaftu (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3, Klimatickú štúdiu, str. 11).

Vplyvy navrhovanej činnosti na hydrologické a hydrogeologické pomery boli detailne vyhodnotené na stranách 79 a 96 Záverečného stanoviska, pričom z konania jednoznačne vyplýva, že ministerstvo si v rámci procesu posudzovania riadne vyžiadalo stanoviská všetkých príslušných orgánov štátnej vodnej správy, ako aj vecne príslušnej sekcie Ministerstva životného prostredia SR. Nakoľko sa tieto dotknuté orgány v zákonom stanovenej lehote k predloženým podkladom písomne nevyjadrili, ich stanovisko sa v zmysle § 23 ods. 4 a § 35 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z. považuje za súhlasné, čo preukazuje, že z hľadiska ochrany vodných zdrojov neboli identifikované žiadne prekážky brániace realizácii projektu.

V otázke celkového vyhodnotenia synergických a kumulatívnych vplyvov odvolací orgán v zhode s prvostupňovým rozhodnutím konštatuje, že navrhovaná činnosť nie je takého charakteru, rozsahu, doby trvania a dosahu, že by sa v dôsledku jej vplyvov v kumulácii s vplyvmi existujúcich stavieb, zariadení a činností v širšom území významne zmenila kvalita životného prostredia v jej dosahu. Predložená Rozptylová štúdia a jej doplňujúce dodatky detailne modelovali kumulatívnu imisnú situáciu v záujmovom území pred realizáciou navrhovanej

činnosti a po nej, pričom zohľadnili príspevky všetkých existujúcich stacionárnych priemyselných zdrojov prevádzkovaných v areáli Slovnaftu. Tieto simulácie potvrdili, že po spustení prevádzky navrhovanej činnosti pri zníženej ročnej kapacite o 30 % (na 220 000 ton) a pri súbežnej realizácii plánovaných vnútroareálových kompenzačných opatrení nedôjde k žiadnemu prekročeniu zákonom ustanovených imisných limitov, a výsledná kvalita ovzdušia, hlukové pomery, dopravno-kapacitná situácia ani zdravotný stav obyvateľstva nebudú negatívne ovplyvnené. Z tohto dôvodu je aj táto námietka podávateľa rozkladu č. 5 v celom rozsahu nedôvodná.

K námietke Podávateľa rozkladu č. 5 ohľadom nedostatočnej výšky komína, nebezpečenstva budovového efektu, vplyvu teplotných inverzií a nesprávneho porovnania s inými spaľovacími zariadeniami uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 5 namieta, že navrhovaná výška komína 60 metrov pre zariadenie CEZO Slovnaft je z hľadiska bezpečného rozptylu emisií celkom nedostatočná, environmentálne riziková a v podmienkach bratislavskej kotliny mimoriadne kontroverzná. Poukazuje na to, že pri takejto nízkej stavebnej výške hrozí takzvaný budovový a aerodynamický efekt,

Odvolací orgán konštatuje, že proces stanovenia a posúdenia výšky komína pre navrhovanú činnosť bol vykonaný v striktnom súlade s platnými právnymi predpismi Slovenskej republiky na úseku ochrany ovzdušia a na základe detailných, vedecky podložených matematických simulácií, ktoré jednoznačne preukázali bezpečnosť navrhovaného riešenia pre zdravie obyvateľstva a okolité životné prostredie.

Základná najnižšia stavebná výška komína bola v prvom kroku exaktne vypočítaná v súlade s Prílohou č. 9 k vyhláške Ministerstva životného prostredia SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a podľa oficiálneho metodického postupu zverejneného vo Vestníku Ministerstva životného prostredia č. 5/1996. Tento zákonom predpísaný výpočet vychádza z očakávaných maximálnych hmotnostných tokov jednotlivých emitovaných znečisťujúcich látok na úrovni prísnych európskych limitov BAT-AEL a koeficientov charakterizujúcich ich škodlivosť. Pre jednotlivé znečisťujúce látky boli stanovené nasledovné minimálne výšky potrebné na zabezpečenie základného rozptylu: pre tuhé znečisťujúce látky (TZL) pri hmotnostnom toku 1,3 kg/h je to výška 16 metrov, pre oxid siričitý SO2 pri toku 7,8 kg/h výška 22 metrov, pre oxidy dusíka (NOx) pri toku 31,2 kg/h výška 49 metrov, pre oxid uhoľnatý (CO) pri toku 13 kg/h výška 4 metre a pre plynné zlúčeniny chlóru (HCl) pri toku 1,56 kg/h výška 17 metrov. V zmysle legislatívneho pravidla, podľa ktorého sa výsledná minimálna výška komína pre viacero vypúšťaných látok určuje ako najväčšia z vypočítaných hodnôt, bola ako základná minimálna výška stanovená hodnota 49 metrov, definovaná limitujúcimi emisiami oxidov dusíka. V nadväznosti na výsledok konania o posúdení navrhovanej činnosti na životné prostredie sa tieto požiadavky konkretizujú a kontrolovateľne nastavujú v povoľovacích konaniach pre stacionárny zdroj vrátane určenia emisných limitov, monitoringu a prevádzkových podmienok.

Základný výpočet však nezohľadňuje vplyv okolitých budov a susediacich priemyselných komínov, ktoré by mohli narušiť plynulé prúdenie vzduchu. Spracovatelia rozptylovej štúdie preto v súlade s metodikou Vestníka Ministerstva životného prostredia SR č. 5/1996 pristúpili k vykonaniu korekcií na okolité stavebné objekty a susediace stacionárne zdroje. Hoci najbližšie významné priemyselné komíny rafinérie sú od navrhovanej činnosti vzdialené viac ako 400 metrov, čo je z hľadiska metodiky bezpečná vzdialenosť, spracovatelia zohľadnili vysokú koncentráciu vysokých výrobných objektov, potrubných mostov a samotných prevádzkových budov navrhovanej činnosti priamo v priemyselnom komplexe Slovnaftu. Na základe týchto korekcií bola minimálna výška komína navrhovateľa preventívne zvýšená o 11 metrov, teda na finálnu hodnotu 60 metrov, čo spoľahlivo eliminuje akýkoľvek budovový efekt a zaručuje, že

dymová vlečka unikne aerodynamickým turbulenciám v prízemnej vrstve a bude bezpečne odvedená do voľného prúdenia atmosféry

V tejto súvislosti odvolací orgán poukazuje na Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii vypracovaný pre upravenú, o 30 % zníženú kapacitu 220 000 ton ročne. Pri zníženom objeme spracovávaného odpadu prirodzene klesá aj celkové množstvo vyprodukovaných spalín. Aby sa pri nižšom objeme spalín zachovala optimálna rýchlosť unikania znečisťujúcich látok z ústia komína (ktorá je nevyhnutná pre zachovanie termického vztlaku a stúpania dymovej vlečky), bol v projekte znížený vnútorný priemer komína z pôvodných 2,85 metra na 2,2 metra. Táto technická úprava garantuje, že spaliny s teplotou približne 170 °C budú z komína unikať pod dostatočným tlakom a dynamickým impulzom, čo zabráni sťahovaniu vlečky smerom nadol aj pri nepriaznivých poveternostných podmienkach.

Tvrdenia o ohrození zdravia obyvateľov Podunajských Biskupíc či Roviny v dôsledku nízkeho komína boli vyvrátené podrobným matematickým modelovaním pomocou certifikovaných softvérových nástrojov. Rozptylová štúdia pracovala s reálnymi meteorologickými údajmi vrátane podrobnej veternej ružice z blízkej stanice Letisko Bratislava a komplexne simulovala správanie emisií počas celého kalendárneho roka, hodinu po hodine. Tieto simulácie v plnom rozsahu integrovali aj špecifické klimatické javy bratislavskej kotliny, akými sú časté teplotné inverzie a stavy bezvetria. Výsledky modelových prepočtov potvrdili, že prírastky imisných koncentrácií všetkých sledovaných látok v najbližších obývaných lokalitách sú úplne zanedbateľné a ani v jednom prípade nedosiahnu prísne zdravotné limity vyhlášky č. 250/2023 Z. z. či dokonca ich 0,5-násobok, ktorý je štandardným bezpečnostným kritériom pre nové stacionárne zdroje.

Porovnanie s viedenskou spaľovňou Spittelau s komínom vysokým 126 metrov je z odborného a technologického hľadiska vecne nesprávne a zavádzajúce. Spittelau je historické zariadenie vybudované pred desiatkami rokov priamo uprostred mimoriadne hustej a kompaktnej mestskej zástavby vo Viedni, kde v bezprostrednej blízkosti stoja vysoké obytné budovy, čo si z hľadiska ochrany obyvateľstva v bezprostrednom susedstve vyžiadalo extrémnu výšku komína. Moderné rakúske spaľovne vybudované v priemyselných zónach (napríklad RVL Linz) bežne pracujú so štandardnou výškou komína 80 metrov. Navrhovaná činnosť je situované v hĺbke rozsiahleho, uzavretého priemyselného areálu Slovnaftu, pričom najbližšia obytná zástavba je vzdialená viac ako 1,2 až 1,5 kilometra, čo vytvára dostatočný priestor na bezpečné rozptýlenie emisií. Vďaka uplatneniu najlepších dostupných techník (BAT) v oblasti viacstupňového čistenia spalín navyše navrhovaná činnosť vykazuje extrémne nízke koncentrácie znečisťujúcich látok v porovnaní so staršími prevádzkami (s účinnosťou zachytávania ťažkých kovov nad 95 % a dioxínov nad 99 %), čo radikálne znižuje potrebu zvyšovania fyzickej výšky komína pre dosiahnutie hygienických limitov. Z uvedených dôvodov odvolací orgán nepovažuje všeobecné porovnanie s vybraným zariadením s odlišnými vstupnými podmienkami za rozhodujúci dôkaz o nesprávnosti navrhnutej výšky komína.

Rovnako neopodstatnená je aj požiadavka na spoločné posudzovanie výšky komína s mestskou spaľovňou OLO. Podľa aktuálne platného metodického pokynu sa povinnosť kumulatívneho výpočtu výšky komína uplatňuje výhradne pre stacionárne zdroje, ktoré sú prevádzkované tým istým prevádzkovateľom, emitujú totožné znečisťujúce látky a ich komíny sa nachádzajú v tesnej blízkosti do 250 metrov. Komín spaľovne OLO sa nachádza vo vzdialenosti výrazne presahujúcej 250 metrov od plánovaného komína navrhovanej činnosti a je prevádzkovaný úplne odlišným subjektom, takže legislatívna povinnosť spoločnej korekcie výšky nevzniká. Napriek tomu bol kumulatívny príspevok oboch zariadení k celkovému znečisteniu ovzdušia v regióne spoľahlivo vyhodnotený v rámci Rozptylovej štúdie a preukázal plnú zdravotnú bezpečnosť. Zvýšenie komína na 100 metrov by bolo neopodstatneným

technickým a ekonomickým zaťažením projektu bez akéhokoľvek reálneho prínosu pre kvalitu ovzdušia.

Odvolací orgán konštatuje, že v rámci posudzovania boli vyhodnotené imisné príspevky navrhovanej činnosti a že podávateľ rozkladu č. 5 síce spochybňuje výšku komína, avšak neuvádza, na základe akej konkrétnej odbornej metódy alebo výpočtu má byť výška 60 m nedostatočná, ani neoznačuje konkrétny referenčný bod, v ktorom by mala v dôsledku výšky komína vzniknúť nadlimitná imisná záťaž. Bez takejto konkretizácie ide o tvrdenie, ktoré nie je spôsobilé spochybniť odborné závery rozptylového posúdenia ako relevantného podkladu pre vyhodnotenie imisných príspevkov a kumulatívnej situácie. Námietka je preto nedôvodná.

K námietke nesúladu kapacity zariadenia s regionálnymi potrebami odpadového hospodárstva, vyhodnotenia kumulatívnej regionálnej kapacity a namietaného tlaku na úkor recyklácie uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 5 namieta, že odbor odpadového a obehového hospodárstva Ministerstva životného prostredia SR vo svojom stanovisku k správe o hodnotení upozornil, že región západného Slovenska predstavuje z hľadiska existujúcich a plánovaných kapacít energetického zhodnocovania odpadov najkoncentrovanejšiu oblasť v rámci Slovenskej republiky, pričom posudzovanie jednotlivých zámerov izolovane na úrovni okresov nemá dostatočnú výpovednú hodnotu, a odporučil zníženie kapacity zariadenia o 30 až 50 %..

Odvolací orgán konštatuje, že Sekcia obehového hospodárstva, Odbor odpadového a obehového hospodárstva Ministerstva životného prostredia SR vo svojom doplňujúcom stanovisku k správe o hodnotení zo dňa 09. 07. 2025 skutočne poukázala na vysokú koncentráciu plánovaných kapacít energetického zhodnocovania odpadov v regióne západného Slovenska a odporučila znížiť projektovanú kapacitu navrhovanej činnosti najmenej o 30 % až 50 % z pôvodne navrhovaných 316 700 ton ročne. Navrhovateľ na toto odporúčanie riadne reflektoval a znížil celkovú kapacitu zariadenia o 30 %, teda na úroveň 220 000 ton ročne. Toto zníženie predstavuje optimálny, technicky a ekonomicky udržateľný kompromis, nakoľko fixné investičné náklady na výstavbu takejto technologickej infraštruktúry sa pri znížení kapacity menia len minimálne, no celkové environmentálne zaťaženie vrátane emisií a hlukových príspevkov sa preukázateľne znížilo.

V posudzovanom prípade odvolací orgán považuje za podstatné, že prvostupňový orgán sa s pripomienkou odboru odpadového a obehového hospodárstva Ministerstva životného prostredia SR vecne vysporiadal tým, že kapacita bola znížená na úroveň odporúčaného rozpätia. Samotná skutočnosť, že zníženie bolo „len“ o 30 %, nepreukazuje nezákonnosť; podstatné je, či po znížení kapacity zostáva záver o prijateľnosti projektu opretý o odborné podklady a či je nastavený tak, aby nevytváral neodôvodnené vplyvy.

Podávateľ rozkladu č. 5 pritom nekonkretizoval, aké konkrétne „ďalšie zariadenia“ (existujúce/plánované) mali byť do kumulatívneho hodnotenia kapacity započítané, aká metodika sa mala použiť, ani aký konkrétny výsledok by takýto výpočet mal mať, t. j. akú konkrétnu hranicu by navrhovaná činnosť prekračovala. Odvolací orgán má za to, že z daných tvrdení nie je možné vyvodiť procesnú vadu napadnutého záverečného stanoviska.

Tvrdenie podávateľa rozkladu č. 5 o absencii komplexného regionálneho hodnotenia a možného vzniku nadbytočnej kapacity nemá oporu v spise, keďže opodstatnenosť kapacity bola preukázaná Zvozovou štúdiou. Zvozový región pre komunálny odpad bol preukázateľne obmedzený len na územie štyroch krajov, konkrétne Bratislavského (s výnimkou územia hlavného mesta Bratislava), Trnavského, Nitrianskeho a Trenčianskeho kraja. Podľa oficiálnej strategickej prognózy IEP z roku 2023 s názvom „Ako von zo smetiska“, a to aj pri prísnom splnení legislatívnych požiadaviek na dosiahnutie 65 % miery triedenia a recyklácie

komunálneho odpadu do roku 2035, bude v tomto zvozovom regióne v roku 2035 k dispozícii stále minimálne 274 000 ton nerecyklovateľného zvyškového komunálneho odpadu, ktorý bude nutné skládkovať alebo energeticky zhodnotiť. Keďže zloženie odpadového mixu CEZO je v schválenom zníženom variante striktne limitované na 118 000 ton komunálneho odpadu ročne, pričom zvyšných 77 000 t/r tvorí priemyselný nie nebezpečný odpad a 25 000 t/r nebezpečný priemyselný odpad a kaly, táto kapacita nepokrýva ani polovicu predpokladaného regionálneho prebytku zvyškového komunálneho odpadu. Projektované zariadenie tak v žiadnom prípade nevytvára nadkapacitu, nebude konkurovať recyklačným cieľom a ani vyvolávať tlak na dodatočný prísun odpadu. Spoluspaľovanie v cementárňach (Rohožník, Horné Srnie, Ladce) navyše predstavuje len doplnkovú infraštruktúru, keďže cementárne vyžadujú vysoko kvalitné a homogénne tuhé alternatívne palivá (TAP) vyrábané predúpravou odpadov (kde sa na TAP premení len cca 30 % komunálneho odpadu) a nie sú schopné absorbovať zvyšný objemný a nerecyklovateľný komunálny odpad.

Odvolací orgán pripomína, že hierarchia odpadového hospodárstva je záväzným princípom, v ktorom má prednosť predchádzanie vzniku odpadu, príprava na opätovné použitie a recyklácia pred „iným zhodnocovaním“, vrátane energetického zhodnocovania, a až následne zneškodňovanie. Z toho vyplýva, že energetické zhodnocovanie nie je „zakázané“ ani samo osebe v rozpore s právom; rozhodujúce je, aby bolo uplatnené na prúdy odpadu, ktoré po vyčerpaní vyšších stupňov hierarchie ostávajú ako nerecyklovateľné zvyšky, a aby nebolo nastavené tak, že by systémovo deformovalo smerovanie recyklovateľných zložiek.

V tejto časti odvolací orgán konštatuje, že podávateľ rozkladu č. 5 síce používa argument „tlaku na úkor recyklácie“, avšak bez toho, aby označil konkrétny mechanizmus, ktorým by napadnuté záverečné stanovisko umožňovalo alebo motivovalo spaľovanie recyklovateľných zložiek v rozpore s hierarchiou; jeho námietka zostáva prevažne na úrovni všeobecnej obavy.

V tomto kontexte odvolací orgán poukazuje na to, že hierarchia odpadového hospodárstva výslovne zahŕňa „iné zhodnocovanie, napríklad energetické zhodnocovanie“ ako legitímny stupeň pred zneškodňovaním. Energetické zhodnocovanie je preto právne prípustné riešenie pre tie prúdy odpadu, ktoré sa už nedajú účelne materiálovo zhodnotiť. Samotný „tlak na prísun“ nemožno konštatovať abstraktne; musel by byť podložený tým, že zariadenie je dimenzované alebo prevádzkovo nastavené tak, že bez spaľovania recyklovateľných zložiek nebude schopné fungovať. Takýto záver však podávateľ rozkladu č. 5 nepreukázal.

Odvolací orgán záverom konštatuje, že legislatíva na úseku odpadového hospodárstva obsahuje záväzné pravidlá, ktoré bránia znehodnoteniu recyklačných cieľov energetickým zhodnocovaním (hierarchia odpadového hospodárstva a zákaz energetického zhodnocovania materiálovo zhodnotiteľného odpadu po dotriedení), a podávateľ rozkladu č. 5 nepreukázal, že by napadnuté záverečné stanovisko alebo nastavenie navrhovanej činnosti tieto pravidlá nerešpektovali alebo vytvárali konkrétny mechanizmus tlaku na úkor recyklácie.

K namietaným uzneseniam samospráv Rovinka a Bratislava-Nové Mesto odvolací orgán uvádza, že prvostupňový orgán nepochybil, keď im v súlade so správnym poriadkom pripísal deklaratórny charakter. Proces posudzovania vplyvov je odborným konaním, ktorého výsledok musí byť založený na exaktných odborných štúdiách a meraniach. Uznesenia samospráv sú legitímnym prejavom postoja dotknutého územia, avšak v konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. majú povahu stanoviska, ktoré musí byť vyhodnotené v rozsahu jeho vecnej relevancie. Ak uznesenia obsahujú najmä všeobecné politicko-programové požiadavky („uprednostniť recykláciu“), nejde o odborný dôkaz, ktorý by sám osebe vyvracal odborné závery posúdenia vplyvov. Zároveň však platí, že ak uznesenia pomenúvajú konkrétne environmentálne obavy (zdravie, ovzdušie, doprava), tieto sa majú vyhodnotiť cez príslušné odborné. Odvolací orgán však upozorňuje, že ich vecné obavy boli v konaní ministerstvom dôsledne vyhodnotené. Vplyv

emisií na zdravie obyvateľov bol detailne posúdený v aktualizovanej štúdii Hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (HIA) zo septembra 2025, ktorá ako dotknutú populáciu v smere prevládajúcich vetrov explicitne zahrnula obyvateľov Rovinky, Dunajskej Lužnej, Ružinova, Petržalky a Podunajských Biskupíc. Výsledky HIA a nezávislých rozptylových prepočtov potvrdili, že príspevky navrhovanej činnosti k imisnej záťaži sú zanedbateľné, pričom karcinogénne aj nekarcinogénne zdravotné riziká sú hlboko pod prísnymi bezpečnostnými prahmi. K správe o hodnotení vydal súhlasné stanovisko aj RÚVZ Bratislava.

Z hľadiska hierarchie odpadového hospodárstva podľa § 6 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. navrhovaná činnosť plne rešpektuje legislatívne priority. Súčasťou zámeru je vybudovanie triediacej a pred-úpravnej linky s kapacitou 30 000 ton ročne (činnosť R12), ktorá bude slúžiť výhradne na mechanické a automatizované vytriedenie recyklovateľných plastových zložiek (najmä polypropylénu PP a polyetyléntereftalátu PET) pred samotným termickým spracovaním. Až nerecyklovateľné zvyšky komunálneho a priemyselného odpadu budú smerované do spaľovacieho traktu na energetické zhodnotenie s výrobou pary a elektrickej energie (činnosť R1 s preukázaným vysokým koeficientom účinnosti až 0,82), čo predstavuje výrazne ekologickejší prístup než skládkovanie (činnosť D1/D4), ktoré stojí na samom dne hierarchie nakladania s odpadmi. Právne predpisy na úseku odpadového hospodárstva neukladajú povinnosť uprednostniť materiálové zhodnotenie pri odpadoch, ktoré už z hľadiska svojich vlastností a znečistenia nie sú technicky alebo ekonomicky recyklovateľné. Realizácia navrhovanej činnosti tak priamo pomôže odkloniť tieto prúdy od skládkovania v súlade s cieľmi odpadovej politiky SR do roku 2035, a preto je táto námietka podávateľa rozkladu č. 5 nedôvodná.

K subsidiárnej požiadavke podávateľa rozkladu č. 5 na doplnenie záväzných technických a prevádzkových podmienok do výroku rozhodnutia uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 5 pre prípad potvrdenia Záverečného stanoviska subsidiárne požaduje, aby odvolací orgán priamo do výroku rozhodnutia dopĺňal povinnosť: dôsledne realizovať kompenzačné opatrenia pre chránené územia (najmä SKUEV Biskupické luhy), a prepracovať a aktualizovať Hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (HIA) podľa najnovších odporúčaní Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) z roku 2021 pre kvalitu ovzdušia.

Odvolací orgán po preskúmaní spisu k týmto dvom požiadavkám uvádza nasledovné.

K požiadavke na realizáciu kompenzačných opatrení pre SKUEV Biskupické luhy odvolací orgán konštatuje, že požiadavka podávateľa rozkladu č. 5 je v celom rozsahu dôvodná, avšak v napadnutom Záverečnom stanovisku je už plne akceptovaná a právne zaistená, v dôsledku čoho nie je potrebné meniť ani dopĺňať výrokovú časť rozhodnutia.

Vypracované geobotanické posúdenie (Príloha č. 7 k Správe o hodnotení: „Primerané hodnotenie vplyvu na sústavu Natura 2000“, Geobotany s. r. o., 12/2024) identifikovalo nepriame kumulatívne vplyvy priemyselnej zóny na blízke územie európskeho významu SKUEV0295 Biskupické luhy. Prvostupňový orgán v nadväznosti na stanovisko Štátnej ochrany prírody SR (č. ŠOP SR/465-009/2025) v plnom rozsahu prevzal všetky navrhnuté mitigačné a kompenzačné opatrenia a pretransformoval ich do záväzných a právne vymáhateľných podmienok v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska.

Medzi týmito podmienkami je navrhovateľovi okrem iného uložené: realizovať odstraňovanie inváznych a nepôvodných druhov drevín a bylín (Ailanthus altissima, Fallopia sp.) na ploche až 40 hektárov lužných lesov a xerotermných porastov v dotknutých chránených územiach, resp. zabezpečiť trvalú starostlivosť a pastvu na pôvodne invadovaných plochách; zabezpečiť obnovu biotopov mäkkého a tvrdého lužného lesa výsadbou pôvodných druhov drevín (dub letný, brest väzový, topoľ čierny, lipa malolistá, jaseň štíhly) v hustote 1 600 ks/ha

na výmere 4 hektárov; vykonávať pravidelný trojročný monitoring stavu bioty a inváznych druhov s povinnosťou operatívneho zásahu.

Keďže rozhodnutie odvolacieho orgánu potvrdzuje napadnuté Záverečné stanovisko ako celok, všetky tieto podmienky zostávajú v plnom rozsahu platné a záväzné pre navrhovateľa aj pre SIŽP v nadväzujúcom integrovanom povoľovacom konaní podľa zákona č. 39/2013 Z. z. Vkladanie týchto podmienok do samotného výroku rozhodnutia o rozklade by bolo duplicitné a procesne nadbytočné.

K požiadavke na aktualizáciu HIA podľa odporúčaní WHO z roku 2021 odvolací orgán konštatuje, že požiadavka na viazanie štúdie HIA na globálne odporúčania WHO z roku 2021 priamo vo výroku rozhodnutia je neopodstatnená.

HIA z novembra 2024 v znení jej aktualizácie zo septembra 2025 bola vypracovaná v súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 233/2014 Z. z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie. Kladné závery štúdie HIA vecne potvrdil RUVZ Bratislava vo svojom záväznom stanovisku č. RÚVZBA/OHŽPaZ/5598/12558/2025 zo dňa 16. 04. 2025, ktorým vyjadril súhlas s navrhovanou činnosťou.

Smernice WHO z roku 2021 (WHO Global Air Quality Guidelines 2021) predstavujú odporúčania medzinárodnej zdravotníckej organizácie (tzv. soft law), avšak právne záväzným hodnotiacim kritériom pre povoľovanie zdrojov v Slovenskej republike a Európskej únii sú imisné limity ustanovené zákonom č. 146/2023 Z. z. a vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 250/2023 Z. z. o kvalite ovzdušia.

Spracovateľ posudku navyše nad rámec štandardnej metodiky HIA uplatnil princíp predbežnej opatrnosti a preveril zdravotnú bezpečnosť projektu konzervatívnou metodikou US EPA s využitím toxikologických databáz IRIS, ATSDR a TOXNET (bližšie pozri Odborný posudok, str. 209 a 223). Tieto výpočty potvrdili, že celoživotné riziko vzniku karcinogénnych ochorení (ILCR/APCR) pre posudzovanú populáciu nedosahuje úroveň $1x10^{-6}$ (jedna k miliónu), čo medzinárodná metodika WHO a US EPA klasifikuje ako zanedbateľné a spoločensky akceptovateľné riziko.

Odvolací orgán navyše poukazuje na záväznú podmienku č. 10 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska, podľa ktorej je navrhovateľ povinný v nadväzujúcom povoľovacom konaní predložiť aktualizáciu štúdie HIA vypracovanú na základe finálnych garancií vybraného dodávateľa technológie kotla a čistiacich systémov spalín. Táto aktualizovaná HIA bude obligatórnym podkladom pre vydanie nového záväzného stanoviska RÚVZ Bratislava podľa § 13 zákona č. 355/2007 Z. z. v konaní o povolení navrhovanej činnosti podľa zákona č. 39/2013 Z. z., čím je nepretržitá kontrola verejného zdravia plne zaistená.

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací orgán subsidiárnu požiadavku podávateľa rozkladu č. 5 na úpravu výrokovej časti rozhodnutia zamieta ako nedôvodnú.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 6 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke nedostatočného vyhodnotenia kumulatívnych a synergických vplyvov v dotknutom území uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 6 namieta, že navrhovaná činnosť bola hodnotená izolovane od reálneho prostredia a existujúcich priemyselných záťaží v juhovýchodnom zázemí Bratislavy.

Odvolací orgán konštatuje, že kumulatívne a synergické vplyvy navrhovanej činnosti v súbehu s existujúcimi zdrojmi znečisťovania boli v konaní vyhodnotené v plnom a dostatočnom rozsahu, pričom tvrdenie o izolovanom posudzovaní nemá oporu v spracovanej dokumentácii. V

súlade so záväzným Rozsahom hodnotenia bola pre účely projektu vypracovaná Rozptylová štúdia a jej Dodatok č. 1 a Dodatok č. 2, ktoré komplexne modelovali imisnú situáciu v záujmovom území.

Pre výpočet rozptylu znečisťujúcich látok zo stacionárnych zdrojov bol použitý matematický model AERMOD. Tento model bol zvolený cielene, nakoľko na rozdiel od iných zjednodušených programov (ako napríklad ATMOPLAN, ktorý je obmedzený len na dýchaciu zónu do výšky 2 metrov) umožňuje exaktne prepočítať imisné príspevky stacionárnych zdrojov v zložitom priemyselnom teréne a v rôznych vertikálnych výškových profiloch89. Emisie z mobilných zdrojov (generovaná nákladná a osobná doprava) boli následne integrované prostredníctvom modelovacieho programu ATMOPLAN. Tento kombinovaný metodický prístup umožnil plne a spoľahlivo zohľadniť existujúce pozaďové znečistenie ovzdušia v dotknutej oblasti, príspevky z prevádzky rafinérie Slovnaft, mestskej spaľovne OLO, dopravy na okolitých komunikáciách (vrátane diaľnice D4 a rýchlostnej cesty R7) a lokálnych vykurovacích systémov.

S cieľom poskytnúť maximálnu ochranu obyvateľom obce Rovinka bol výpočtový polygón štúdie rozšírený a priamo na území obce boli zadefinované dva citlivé referenčné body (receptory), a to Základná škola (Referenčný bod č. 14) a Pippi – detské centrum a jasle (Referenčný bod č. 15). Matematické modelovanie imisného príspevku znečisťujúcich látok z prevádzky CEZO (pri predpoklade najnepriaznivejšieho možného scenára, kedy zariadenie vypúšťa emisie na samotnej hornej hranici prísnych európskych limitov BAT-AEL)preukázalo, že zvýšenie imisného zaťaženia na území obce Rovinka bude úplne zanedbateľné. Konkrétne hodnoty imisného príspevku CEZO k celkovému zaťaženiu v referenčných bodoch Rovinky predstavujú pri oxide dusičitom: príspevok iba 3,00 % z limitnej hodnoty; pri oxide siričitom: príspevok iba 1,43 % z limitnej hodnoty; pri prachových časticiach: príspevok iba 0,09 % z limitnej hodnoty; pri oxide uhoľnatom: príspevok iba 0,07 % z limitnej hodnoty (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu a jej Dodatok č. 2, kap. 5 a 6, a Odborný posudok, str. 168 – 169, 172 a 280 – 285).

Z uvedeného vyplýva, že ani v jednom hodnotenom referenčnom bode na území obce Rovinka nedôjde k prekročeniu hygienických limitov pre kvalitu ovzdušia stanovených vyhláškou Ministerstva životného prostredia č. 250/2023 Z. z.. Žiadny z priemerných ročných príspevkov navrhovanej činnosti pre sledované látky nepresiahne 10 % limitnej hodnoty, čo je v zmysle § 25 ods. 2 zákona č. 146/2023 Z. z. zákonná hranica pre klasifikáciu významného príspevku nového zdroja.

Vo vzťahu k obavám obyvateľov Rovinky zo špecifického znečistenia benzénom odvolací orgán uvádza, že v zmysle vyhlášky ministerstva životného prostredia SR č. 248/2023 Z. z. pri spaľovni odpadu sa organické látky v emisiách štandardne preukazujú ako organické látky vyjadrené ako celkový organický uhlík (TOC) podľa osobitných požiadaviek na spaľovne odpadu. Nad rámec uvedeného bol benzén na základe požiadaviek verejnosti zahrnutý aj do rozptylovej analýzy.

Merania na automatickej imisnej monitorovacej stanici AIMS Rovinka prevádzkovanej SHMÚ za roky 2022 až 2024 preukázali, že priemerná ročná koncentrácia benzénu sa v lokalite stabilne pohybuje v rozmedzí 0,68 až 0,86 µg/m³, čo predstavuje približne 17 % platného imisného limitu pre benzén (5 µg/m³) ustanoveného v prílohe „Imisné limity“ nariadenia vlády SR č. 269/2010 Z. z. Príspevok navrhovanej činnosti k tejto hodnote bol v rozptylovej štúdii vyhodnotený ako imisne nemerateľný.

Z hľadiska synergických vplyvov v území je kľúčové, že prevádzka navrhovanej činnosti nie je navrhnutá ako aditívny zdroj, ktorý by sa iba pripočítal k existujúcim emisiám Slovnaftu. Projekt je technologicky a právne previazaný s realizáciou rozsiahlych kompenzačných opatrení

na existujúcich zdrojoch v areáli rafinérie, ktoré ministerstvo zakotvilo ako podmienky v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska: Definitívne odstavenie a asanácia starej priemyselnej spaľovne kalov: dôjde k úplnému zániku emisií z tohto technicky zastaraného zdroja vrátane eliminácie emisií NOx a 0,41 kg/h SO_2. Rozsiahla ekologizácia podnikovej Teplárne: Navrhovateľ realizuje strategický dekarbonizačný projekt financovaný z Modernizačného fondu (ktorý už prešiel finálnym investičným rozhodnutím, spočívajúci v úplnej náhrade ťažkého zmesného ropného zvyšku (ZRZ) za čistý zemný plyn a v inštalácii nízkoemisných horákov. Toto opatrenie spôsobí radikálny pokles hodinových emisií SO_2 z teplárne zo súčasných 498,00 kg/h na iba 11,7 kg/h. Zníženie výkonu Teplárne po spustení navrhovanej činnosti do prevádzky: nakoľko CEZO bude dodávať vyrobenú strednotlakovú a nízkotlakovú paru priamo do podnikovej siete rafinérie pre technologické účely, výrazne klesnú nároky na výrobu pary v teplárni, čo umožní jej trvalú prevádzku na znížený výkon a prinesie ďalšie masívne úspory emisií.Ďalšie vnútroareálové úpravy: zahŕňajú optimalizáciu vstrekovania pary na poľných horákoch (flérach), zmenu troch parných pohonov na jednotke FCC za elektropohony a úpravu turbogenerátora.

V dôsledku synergie týchto opatrení preukázali matematické modelovania v Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii, že po uvedení navrhovanej činnosti do prevádzky a súbežnej realizácii kompenzačných opatrení dôjde v 12 zo 17 hodnotených referenčných bodov v aglomerácii k celkovému poklesu koncentrácií všetkých sledovaných látok oproti súčasnému stavu a len v 5 referenčných bodoch dôjde k nepatrnému, zdraviu neškodnému zvýšeniu. Celková produkcia emisií v areáli Slovnaftu vrátane CEZO navyše v zmysle podmienky č. 9 nesmie prekročiť stanovenú „emisnú rezervu“ voči referenčnému roku 2023. Zásada komplexného a kumulatívneho posúdenia vplyvov tak bola v plnom rozsahu naplnená a námietka podávateľa rozkladu č. 6 je nedôvodná.

K námietke nedostatočného vyhodnotenia vplyvov na zdravie obyvateľov a potreby posúdenia dlhodobého pôsobenia zmesi znečisťujúcich látok uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 6 namieta, že pri posudzovaní vplyvov na zdravie obyvateľov sa prvostupňový orgán uspokojil s vyhodnotením príspevkov jednotlivých látok voči ich samostatným limitným hodnotám, ale má za nevyhnutné preskúmať aj dlhodobé, kumulatívne pôsobenie zmesi viacerých znečisťujúcich látok na organizmus (tzv. koktailový efekt) v kombinácii so súčasnou environmentálnou záťažou.

Odvolací orgán konštatuje, že vplyv navrhovanej činnosti na verejné zdravie bol detailne a metodicky správne posúdený v samostatnej odbornej štúdii Hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (HIA) z novembra 2024 v znení jej aktualizácie zo septembra 2025, ktorú vypracovala certifikovaná odborne spôsobilá osoba v súlade s vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 233/2014 Z. z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie.

Odvolací orgán upozorňuje, že, v rozpore s tvrdením podávateľa rozkladu č. 6, predmetná štúdia neporovnávala iba izolované imisné limity jednotlivých látok, ale v súlade s medzinárodne používanou metodikou hodnotenia zdravotných rizík (vrátane prístupov US EPA/WHO) pracovala aj s kumulatívnym hodnotením zmesi látok prostredníctvom výpočtu hazardných koeficientov (HQ) a následného indexu nebezpečnosti (HI), t. j. posúdením kombinovanej (aditívnej) expozície pri dlhodobom pôsobení. Pre úplnosť odvolací orgán dodáva, že $PM_{2,5}$ je v právnych predpisoch a v praxi hodnotenia kvality ovzdušia štandardne samostatne sledovanou frakciou popri PM_{10}. Do hodnotenia boli zahrnuté najmä tieto relevantné znečisťujúce látky (resp. skupiny látok): prachové častice PM_{10}, oxid siričitý (SO_2), oxid dusičitý (NO_2), oxid uhoľnatý (CO), prchavé organické látky vyjadrené ako TOC, amoniak (NH_3), sírovodík (H_2S), plynné zlúčeniny chlóru vyjadrené ako HCl, plynné zlúčeniny fluóru vyjadrené ako HF, dioxíny a furány (PCDD/PCDF), vybrané ťažké kovy (Hg, Pb, As, Cd, Ni) a aromatické uhľovodíky vrátane benzénu a benzo(a)pyrénu (BaP).

Pre spoľahlivé posúdenie miery rizika priamo na území obce Rovinka, ktorá leží juhovýchodne od areálu rafinérie v smere prevládajúcich vetrov, boli v modelovom území HIA definované dva mimoriadne citlivé referenčné body reprezentujúce detskú populáciu, a to Referenčný bod č. Rf 7 (Základná škola Rovinka) a Referenčný bod č. Rf 8 (Pippi – detské centrum a jasle v Rovinke).

Matematické výpočty preukázali, že pre Rf 7 (ZŠ Rovinka) dosahuje sumárny index nebezpečnosti HI hodnotu 0,904 a pre Rf 8 (detské jasle Rovinka) hodnotu 0,995 (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 32). V zmysle použitej metodiky US EPA platí, že ak je výsledný sumárny index nebezpečnosti (HI) blízky alebo nižší ako číslo 1,0, neexistuje vedecky podložený predpoklad vzniku rizika ohrozovania ľudského zdravia chronickými nekarcinogénnymi účinkami. Hodnoty v rozpätí 0,9 až 1,8 sú bežne zisťované v bežných obytno-priemyselných aglomeráciách a nepredstavujú zvýšenú záťaž, pričom za priame zdravie ohrozujúce sa považujú až hodnoty presahujúce úroveň 10. Príspevok samotného zariadenia CEZO k týmto indexom je imisne úplne zanedbateľný.

S cieľom eliminovať akékoľvek metodické pochybnosti a uplatniť najvyšší možný štandard ochrany v rámci princípu predbežnej opatrnosti, spracovateľ odborného posudku preveril a doplnil závery HIA o nezávislé overovacie prepočty. Tieto prepočty boli vykonané konzervatívnejším prístupom, pri ktorom sa hodnotila dlhodobá expozícia obyvateľstva porovnaním vypočítanej priemernej dennej dávky (ADD) jednotlivých škodlivín s ich referenčnými dávkami (RfD) a referenčnými koncentráciami (RfC). Hodnoty RfD/RfC boli čerpané z prestížnych medzinárodných vedeckých databáz TOXNET, toxikologických profilov ATSDR a odporúčaní WHO a US EPA, ktoré presne odzrkadľujú najnovšie vedecké poznatky o bezpečných prahoch každodennej expozície pre celú ľudskú populáciu vrátane citlivých skupín (deti, astmatici, alergici). Tieto verifikačné výpočty opätovne potvrdili, že kombinované pôsobenie emisií nepredstavuje pre obyvateľstvo žiadne zvýšené zdravotné riziko.

Pre znečisťujúce látky s preukázanými karcinogénnymi účinkami, ako sú arzén, nikel, benzo(a)pyrén či polychlórované dibenzo-p-dioxíny a dibenzofurány, bolo zároveň exaktne kvantifikované celoživotné individuálne riziko vzniku rakoviny nad všeobecný priemer pre dotknutú populáciu (APCR). Výsledky modelovania potvrdili, že toto riziko sa pre všetky posudzované receptory vrátane obytných zón Rovinky nachádza hlboko v pásme spoločenskej prijateľnosti (pod hranicou jednej milióntiny, t. j. $1x10^{-6}$), čo znamená, že zvýšenie karcinogénneho rizika je preukázateľne zanedbateľné.

Vzhľadom na požiadavky dotknutých obcí bol v odbornom posudku navyše doplnený podrobný rozbor reálneho zdravotného stavu a epidemiologických ukazovateľov populácie v záujmovom území. Boli zozbierané a analyzované oficiálne štatistické údaje o chorobnosti a úmrtnosti z databázy DATAcube Štatistického úradu SR za obdobie rokov 2015 až 2023/2024. Pozornosť bola venovaná najmä diagnózam, ktoré je vedecky možné dať do príčinnej súvislosti so znečistením ovzdušia: chorobám obehovej sústavy (trieda IX), chorobám dýchacej sústavy (trieda X) a zhubným nádorom žalúdka, hrubého čreva, priedušiek a pľúc. Nakoľko podrobné údaje o mortalite nie sú z dôvodu ochrany osobných údajov v databáze ŠÚ SR dostupné na úrovni jednotlivých obcí, dotknutí obyvatelia boli hodnotení v rámci údajov za okres Bratislava II a okres Senec, ktoré boli prepočítané na 1 000 obyvateľov a porovnávané s priemerom za celý Bratislavský kraj a celú Slovenskú republiku. Z tejto viacročnej štatistickej analýzy nevyplynuli žiadne výraznejšie odchýlky, anomálie ani zvýšená chorobnosť či úmrtnosť, ktorú by bolo možné spájať s existujúcimi priemyselnými zdrojmi v dotknutom území (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu, kap. 6.3, tab. 11.

Záverom odvolací orgán poukazuje, že RUVZ Bratislava, ako vecne príslušný orgán na úseku ochrany zdravia ľudí, sa stotožnil so závermi vyššie uvedených podkladov a štúdií a k

navrhovanej činnosti vydal súhlasné stanovisko listom č. RÚVZBA/OHŽPaZ/5598/12558/2025 zo dňa 16. 04. 2025. Keďže v odvolacom konaní neboli predložené žiadne nové relevantné dôkazy, ktoré by spochybňovali tieto závery alebo preukazovali prekračovanie bezpečných zdravotných limitov, odvolací orgán považuje námietky podávateľa rozkladu č. 6 za nedôvodné.

K námietke nedostatočného odôvodnenia maximálnej kapacity zariadenia na úrovni 220 000 ton ročne uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 6 namieta, že v procese posudzovania nebola dostatočne preukázaná opodstatnenosť a reálna potreba navrhovanej kapacity CEZO na úrovni 220 000 ton odpadu ročne, pričom vyjadruje obavu, že táto kapacita je predimenzovaná a v budúcnosti bude vytvárať nežiaduci tlak na dovoz odpadov zo vzdialených regiónov alebo ohrozovať ciele triedenia a recyklácie komunálnych odpadov v spádovom území.

Odvolací orgán konštatuje, že stanovená ročná kapacita 220 000 ton bola v prvostupňovom rozhodnutí riadne odôvodnená a overená spracovanou Zvozovou štúdiou a je plne v súlade so strategickými potrebami odpadového hospodárstva západného Slovenska. Navrhovateľ v priebehu konania reflektoval požiadavku Odboru odpadového a obehového hospodárstva Ministerstva životného prostredia SR a znížil kapacitu o 30 % z pôvodných 316 700 ton ročne. Zvozový región pre komunálny odpad bol striktne obmedzený len na územie štyroch krajov (Bratislavský s výnimkou mesta Bratislava, Trnavský, Nitriansky a Trenčiansky kraj), pričom podľa oficiálnych strategických prognóz Inštitútu environmentálnej politiky (IEP) bude v tomto území aj po dosiahnutí prísneho cieľa 65 % recyklácie v roku 2035 pretrvávať ročný prebytok minimálne 274 000 ton nerecyklovateľného zvyškového komunálneho odpadu, ktorý by bez existencie navrhovanej činnosti skončil na skládkach. Keďže kapacita navrhovanej činnosti pre komunálny odpad je v schválenom zníženom variante limitovaná na 118 000 ton ročne, zariadenie nepokrýva ani polovicu regionálneho deficitu a v žiadnom prípade neohrozuje recyklačné ciele ani nevytvára nadkapacitu, čo robí túto námietku nedôvodnou.

K námietke dopravného zaťaženia obce Rovinka, rizika tranzitu po ceste I/63 a potreby určiť záväzné zmierňujúce opatrenia uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 6 namieta, že prevádzka navrhovanej činnosti prinesie neúmerné zvýšenie ťažkej nákladnej dopravy prepravujúcej odpady po ceste I/63 a cez obytné územie obce Rovinka.

Odvolací orgán konštatuje, že vplyvy dopravy vyvolanej navrhovanou činnosťou na obec Rovinka, cestu I/63 a priľahlé križovatky boli podrobne a exaktne preskúmané v rámci spracovaného Dopravno-kapacitného posúdenia (DKP – Aktualizácia 10/2024) (ďalej aj ako „DKP“). Z hľadiska územnej vhodnosti umiestnenia navrhovanej činnosti je kľúčové, že samotné zariadenie navrhovanej činnosti je situované v priemyselnom areáli Slovnaftu, ktorý neslúži na bývanie, rekreáciu ani služby, v dôsledku čoho minimálne zaťažuje obyvateľov v ich každodennom živote.

V tejto súvislosti odvolací orgán poukazuje, že dopravné napojenie pre cestnú obsluhu navrhovanej činnosti je navrhnuté tak, aby sa v maximálnej možnej miere využíval nadradený komunikačný systém s vysokou kapacitou, ktorým je diaľničný obchvat Bratislavy D4 a rýchlostná cesta R7. Cestná sieť disponuje priamym napojením prostredníctvom vybudovaných mimoúrovňových križovatiek R7 „Slovnaftská/prístav“ a D4 „Rovinka“. To v praxi umožňuje, aby nákladné vozidlá prichádzajúce zo zvozového územia západného Slovenska smerovali po diaľniciach a rýchlostných cestách priamo do areálu Slovnaftu bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom prechádzali cez obytný intravilán obce Rovinka alebo nežiaduco zaťažovali cestu I/63 pre tranzitnú prepravu.

Podľa záverov DKP, ktoré preukázalo vysokú mieru konzervativizmu, bol podrobne modelovaný aj najnepriaznivejší možný vývojový scenár, pri ktorom by sa dovoz odpadov realizoval výhradne cestnou dopravou (t. j. so 100 % podielom nákladných automobilov a s nulovým využitím železnice). V tomto nepriaznivom scenári by priemerná intenzita dopravy pre dovoz odpadu predstavovala 48 prejazdov nákladných vozidiel denne (s nosnosťou 24 ton). Ak k tomu pripočítame odhadovaný priemerný prejazd 21 nákladných vozidiel denne pre odvoz spaľovacieho odpadu (škvara, popolček), prevádzkových chemikálií a dovoz surovín, celková intenzita predstavuje 69 prejazdov denne.

V kontexte celkových intenzít dopravy na dotknutých cestných ťahoch sú tieto prírastky zanedbateľné. Priamo pre kritický profil „Rovinka“ na ceste I/63 bol príspevok navrhovanej činnosti vyčíslený na úrovni iba približne 1,52 % pre ťažké nákladné vozidlá vo výhľadovom scenári pre rok 2030, čo kapacitu cesty nijako neohrozí.

Ďalej odvolací orgán poukazuje, že tieto zanedbateľné prírastky potvrdzujú aj závery Akustickej štúdie. Modelovanie nárastu hluku z dopravy preukázalo, že zvýšenie ekvivalentnej hladiny akustického tlaku na prístupovej Lieskovskej ceste bude maximálne o 1,0 dB a na frekventovanej Ulici Svornosti (a následne na ceste I/63 v obci Rovinka) dosiahne najviac 0,4 dB. Takýto nepatrný nárast je z hľadiska subjektívneho vnímania ľudským sluchom úplne nepostrehnuteľný a z objektívneho fyzikálneho hľadiska sa nachádza hlboko pod úrovňou neistoty štandardného meracieho zariadenia, ktorá predstavuje cca 1,0 dB, pričom poškodenie zdravia obyvateľov hlukom bolo vylúčené. Podávateľ rozkladu č. 6 nepreukázal, že by posúdenie pracovalo s nesprávnymi intenzitami alebo že by malo viesť k prekročeniu prípustných hodnôt v dotknutých referenčných bodoch.

Pre minimalizáciu dopadov dopravy na okolie a zabezpečenie absolútnej ochrany záujmov dotknutých samospráv ministerstvo v rámci kapitoly VI.3 Záverečného stanoviska uložilo navrhovateľovi podmienku číslo 17, ktorá ukladá povinnosť realizovať všetky dostupné logistické opatrenia na prednostné využívanie kombinovanej dopravy s vysokou prioritou železničnej prepravy. Navrhovateľ má vo svojom areáli vybudovanú rozsiahlu a funkčnú internú železničnú sieť priamo napojenú na Ústrednú nákladnú stanicu.

V navrhovanej činnosti sa na zníženie zaťaženia ciest uvažuje s vybudovaním dvoch nových železničných koľají priamo v mieste navrhovanej činnosti. Jedna koľaj situovaná v severo-južnom smere bude slúžiť výhradne na bezpečné vykládky skomprimovaných a zabalených nepriepustných vakov s dovážaným komunálnym a priemyselným odpadom, kým druhá koľaj v západo-východnom smere bude vyhradená pre nakládku a ekologický odvoz vytriedených recyklovateľných zložiek a popolčeka. Navrhovateľ plánuje po železnici prepravovať minimálne 50 % celkového objemu dovážaného odpadu, čo znižuje cestnú dopravu pre dovoz na polovicu, t. j. na 24 nákladných vozidiel denne. Tento podiel navyše nie je konečný a navrhovateľ sa zaviazal ho v budúcnosti po zmluvnom podchytení dodávateľov s vlastným napojením na koľajovú sieť ďalej zvyšovať, čo predstavuje pozitívny predpoklad pre dlhodobé odľahčovanie cestnej siete.

Z hľadiska rozvoja infraštruktúry odvolací orgán poukazuje na prebiehajúcu koordináciu a aktívnu súčinnosť navrhovateľa s ostatnými veľkými investičnými zámermi v dotknutom území, ako sú Harbour park či Technologické a Logistické parky, s cieľom presadiť vybudovanie úplne nového priameho zjazdu z diaľničného obchvatu D4 a rýchlostnej cesty R7 v bezprostrednej blízkosti spaľovne OLO a navrhovanej činnosti. Realizácia tohto zjazdu by odklonila nákladnú obsluhu zo všetkých existujúcich prístupových komunikácií vrátane Lieskovskej cesty a Ulice Svornosti.

Zároveň bolo v súlade so závermi DKP a požiadavkami dotknutých subjektov do podmienok v kapitole VI.3 zahrnuté merateľné opatrenie, ktoré navrhovateľovi ukladá povinnosť v ďalšom

stupni projektovej dokumentácie detailne posúdiť vytvorenie samostatného odbočovacieho pruhu vpravo z Mramorovej ulice na križovatke Svornosti – Lieskovská – Mramorová a v prípade potreby prebudovať súčasné statické svetelné riadenie tejto križovatky na moderný dynamický režim prispôsobujúci sa aktuálnym prejazdom vozidiel. Všetky tieto opatrenia sú koncipované ako konkrétne, technicky merateľné a plne vymožiteľné podmienky pre územné a stavebné konanie, ktoré garantujú, že k akémukoľvek preťaženiu dopravy alebo ohrozeniu bezpečnosti a zdravia obyvateľov obce Rovinka nedôjde, a preto je táto námietka v celom rozsahu nedôvodná. Odvolací orgán považuje za dôležité, že DKP pracuje aj s konzervatívnymi scenármi, vrátane scenára s maximálnym podielom cestnej dopravy. V takomto režime sa vplyvy dopravy nevyhodnocujú izolovane, ale na pozadí existujúcich intenzít dopravy v území, a z výsledkov sa následne vyvodzuje, či prírastok môže mať merateľný vplyv na kapacitu a plynulosť, resp. či môže spôsobiť prekročenie limitov hluku alebo zhoršenie kvality života (bližšie pozri DKP – Aktualizácia 10/2024, kap. 2 a 5; Akustickú štúdiu, kap. 5).

K námietke podávateľa rozkladu č. 6 vo veci ochrany podzemných vôd Žitného ostrova, hrozby havarijných stavov a požiadavke na stanovenie parametrov monitoringu pred povolením stavby uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 6 namieta, že v doterajšom procese posudzovania nebolo spoľahlivo a dostatočne preukázané, že navrhované technické a organizačné opatrenia dokážu úplne vylúčiť alebo minimalizovať riziko ohrozenia cenných podzemných vôd CHVO Žitný ostrov vo všetkých prevádzkových a najmä havarijných situáciách.

Odvolací orgán po preštudovaní administratívneho spisu a napadnutého záverečného stanoviska konštatuje, že ochrana podzemných vôd v CHVO Žitný ostrov bola v rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie vyhodnotená s najvyššou mierou odbornosti a s plným zreteľom na prísny ochranný režim tohto strategického územia. Navrhovaná činnosť v plnom rozsahu rešpektuje a spĺňa ustanovenia zákona č. 305/2018 Z. z., ako aj vodného zákona.

Odvolací orgán sa nestotožňuje s námietkou, že projekt je v priamom rozpore so zákazmi v zmysle zákona č. 305/2018 Z. z. Podľa § 3 ods. 3 písm. a) bodu 1 a bodu 2 zákona č. 305/2018 Z. z. sa v chránenej vodohospodárskej oblasti zakazuje stavať alebo rozširovať nový priemyselný zdroj alebo jestvujúci priemyselný zdroj, v ktorom sa vyrábajú alebo na výrobu používajú znečisťujúce látky, s výnimkou rozširovania a prestavby existujúcich priemyselných zdrojov, ktorými sa dosiahne účinnejšia ochrana vôd, a zároveň sa zakazuje stavať alebo rozširovať nový priemyselný zdroj alebo jestvujúci priemyselný zdroj, ktorý produkuje priemyselné odpadové vody obsahujúce prioritné nebezpečné látky.

Vo vzťahu k § 3 ods. 3 písm. a) bodu 2 zákona č. 305/2018 Z. z. odvolací orgán konštatuje, že podľa predloženej dokumentácie sa nepredpokladá vznik a vypúšťanie priemyselných odpadových vôd obsahujúcich prioritné nebezpečné látky mimo uzavretého areálového systému; technologické vody (najmä z chladiacej veže a z parného kotla) sú hydraulicky aj technologicky oddelené od procesu spaľovania odpadu a budú odvádzané uzavretým vnútroareálovým systémom na existujúcu centrálnu čistiareň odpadových vôd, pričom následné vypúšťanie do recipientu Dunaj je viazané na platné vodoprávne povolenia príslušného orgánu štátnej vodnej správy. Na základe uvedeného odvolací orgán nemá za preukázané, že by v posudzovanom scenári boli naplnené znaky zákazu podľa § 3 ods. 3 písm. a) bodu 2 zákona č. 305/2018 Z. z.

Vo vzťahu k § 3 ods. 3 písm. a) bodu 1 zákona č. 305/2018 Z. z. odvolací orgán uvádza, že posúdenie, či ide o rozpor so zákazom „stavať alebo rozširovať priemyselný zdroj, v ktorom sa vyrábajú alebo na výrobu používajú znečisťujúce látky“, nemožno redukovať iba na otázku vypúšťania odpadových vôd. Odvolací orgán preto vyhodnotil, že navrhovaná činnosť je umiestnená v existujúcom priemyselnom areáli rafinérie Slovnaft, ktorý je dlhodobo prevádzkovaným priemyselným komplexom v území CHVO, a navrhovanú činnosť je potrebné

posudzovať ako súčasť rozširovania a prestavby existujúcich priemyselných zdrojov v tomto areáli. pritom pri zákaze podľa § 3 ods. 3 písm. a) bodu 1 výslovne pripúšťa výnimku v prípade rozširovania a prestavby existujúcich priemyselných zdrojov, ktorými sa dosiahne účinnejšia ochrana vôd. Odvolací orgán konštatuje, že v danej veci je splnenie tejto zákonnej podmienky zabezpečené tým, že napadnuté záverečné stanovisko viaže ďalšie povoľovanie na získanie záväzného stanoviska príslušného orgánu štátnej vodnej správy podľa § 16a vodného zákona a na detailnú špecifikáciu protihavarijného zabezpečenia a prevádzkových opatrení v ďalších povoľovacích konaniach, ktorých účelom je posúdenie, či navrhované riešenie dosahuje účinnejšiu ochranu vôd oproti súčasnému stavu a či sú splnené podmienky osobitného režimu CHVO.

Z uvedeného dôvodu odvolací orgán nepovažuje záver o súlade s § 3 ods. 3 písm. a) bodom 1 zákona č. 305/2018 Z. z. za nepreskúmateľný, keďže je založený na aplikácii zákonnej výnimky a na jej následnom overení prostredníctvom záväzného stanoviska orgánu štátnej vodnej správy podľa § 16a vodného zákona.

Odvolací orgán zároveň uvádza, že tvrdenie odvolateľa o automatickom rozpore projektu so zákazmi Lex Žitný ostrov neobstojí ani z dôvodu, že navrhovaná činnosť je projektovaná ako uzavretý technologický systém s opatreniami na prevenciu únikov znečisťujúcich látok do pôdy a vôd; nakladanie s odpadmi a so zvyškami po energetickom zhodnotení má prebiehať v uzavretých a izolovaných priestoroch a technologické vody majú byť vedené v uzavretom systéme na existujúce zariadenia čistenia odpadových vôd. Tieto skutočnosti sú významné pre vyhodnotenie reálnych ciest ohrozenia podzemných vôd a pre následné záväzné nastavenie technických podmienok v integrovanom povoľovaní a vo vodoprávnych konaniach.

Odvolací orgán sa zároveň vysporiadal aj s možnou námietkou podľa § 3 ods. 3 písm. a) bodu 8 zákona č. 305/2018 Z. z., podľa ktorého sa v chránenej vodohospodárskej oblasti zakazuje stavať alebo rozširovať stavby, ktoré si vyžadujú počas výstavby alebo prevádzky aplikáciu znečisťujúcich látok. Zákon č. 305/2018 Z. z. Odvolací orgán konštatuje, že uvedený zákaz je potrebné vykladať vo väzbe na účel zákona, ktorým je vylúčenie alebo minimalizácia reálnych ciest znečistenia vôd, a preto smeruje najmä proti takým činnostiam, pri ktorých dochádza k „aplikácii“ znečisťujúcich látok do prostredia (napr. do pôdy alebo vôd) alebo k takému spôsobu nakladania, ktorý bezprostredne predpokladá ich rozptyl mimo uzavretých technických systémov. V predmetnej veci však navrhovaná činnosť nepočíta s aplikáciou znečisťujúcich látok do prostredia ako s prevádzkovou metódou; naopak, používanie pomocných chemických látok a nakladanie s odpadmi a zvyškami po energetickom zhodnotení je navrhnuté v uzavretom technologickom režime so záchytnými a izolačnými prvkami a s povinnosťami prevencie a pripravenosti na havárie podľa vodného zákona, vrátane povinnosti zostaviť havarijný plán a predložiť ho orgánu štátnej vodnej správy na schválenie. Z uvedeného dôvodu odvolací orgán nepovažuje navrhovanú činnosť za stavbu, ktorá by „vyžadovala aplikáciu znečisťujúcich látok“ v zmysle § 3 ods. 3 písm. a) bodu 8 zákona č. 305/2018 Z. z.

Z hľadiska prevencie únikov a ochrany pôdneho a vodného prostredia je navrhovaná činnosť projektované ako moderný, uzavretý a bezpečne izolovaný technologický systém. Všetky plochy, na ktorých bude manipulované s odpadmi, chemickými látkami pre DeNOx technológiu (vrátane 24 % amoniakálnej vody) a zvyškami po spaľovaní (škvara, popolček), budú vyhotovené z nepriepustných materiálov s certifikovanou chemickou odolnosťou, plne rešpektujúc požiadavky § 39 Vodného zákona. Tuhé odpady budú prijímané výhradne do uzavretej a podtlakovo vetranej haly (bunkra), čím sa úplne zamedzí vplyvu zrážok a vzniku nekontrolovaných priesakových vôd. Sypké materiály budú skladované v uzavretých silách a zásobníkoch s automatickou filtráciou a tekuté kaly či prevádzkové chemikálie budú umiestnené v nádržiach, ktoré budú vybudované v súlade s požiadavkami vodného zákona.

Unikátnym bezpečnostným prvkom, ktorý zásadne odlišuje navrhovanú činnosť od akýchkoľvek iných projektov, je skutočnosť, že navrhovaná činnosť je situovaná vnútri areálu rafinérie Slovnaft, ktorý je už od roku 1973/1974 pod trvalou a nepretržitou ochranou komplexného systému hydraulickej ochrany podzemných vôd (HOPV). Tento systém pozostáva z hydraulickej clony tvorenej dvomi líniami čerpacích vrtov situovaných pozdĺž celej východnej hranice areálu rafinérie (vnútorná línia v areáli, vonkajšia clona mimo areálu) a zo samostatných čerpacích sólo vrtov umiestnených priamo v miestach s najväčšou koncentráciou historického znečistenia.

Základným fyzikálnym princípom HOPV je permanentné sanačné čerpanie podzemnej vody, ktoré v podloží areálu vytvára mohutnú, stabilnú a veľkoplošnú uzavretú hydraulickú depresiu. Táto depresia aktívne mení prirodzený smer prúdenia podzemnej vody (ktorý inak smeruje od západu až severozápadu k východu až juhovýchodu smerom k Dunaju a do vnútra Žitného ostrova) a sťahuje všetky vody v podloží areálu smerom k čerpacím bodom. V roku 2023 dosiahla celková ročná bilancia čerpaných podzemných vôd v rámci HOPV približne 33,4 milióna m³. Približne jedna tretina z tohto objemu sa sekundárne využíva ako chladiaca úžitková voda v rafinérii, pričom po prečistení na centrálnej mechanicko-chemicko-biologickú čistiarni odpadových vôd sa celý objem vracia späť do prírodného prostredia.

V záujme neustálej optimalizácie a zefektívnenia tohto systému bolo v období od 6. 9. do 7. 11. 2023 vybudovaných 12 nových moderných sanačno-čerpacích vrtov s označením RČ-84 až RČ-103 pomocou vrtnej súpravy Delmag RH 25 s veľkým priemerom vývrtu. Tieto vrty boli realizované do hĺbky cca 20 až 25 metrov pod terénom, s výnimkou špecifického vrtu RČ-102 (v bloku 75), ktorý bol z dôvodu potreby bezpečného založenia do nepriepustného podložia navŕtaný až do hĺbky 27,5 metra. Týmto krokom sa dosiahlo výrazné zväčšenie rozsahu hydraulickej depresie a gradientu stabilizujúcemu znečistenie v priestore rafinérie. Celý systém HOPV je pod nepretržitým dohľadom troch nezávislých kontrolných systémov monitorujúcich hydraulické a hydrochemické parametre, ktoré poskytujú okamžitú spätnú väzbu pre riadenie intenzity čerpania. To znamená, že aj v prípade nepredvídaného havarijného úniku znečisťujúcich látok z prevádzky navrhovanej činnosti je akákoľvek migrácia kontaminácie mimo areál Slovnaftu do voľných zásob Žitného ostrova hydrogeologicky vylúčená, nakoľko znečistenie bude okamžite lokalizované, zachytené a odčerpané systémom HOPV (bližšie pozri Doplňujúce informácie k SOH).

Odvolací orgán berie na vedomie požiadavku obce Rovinka na potrebu precízneho nastavenia monitorovacieho plánu podzemných vôd, avšak zdôrazňuje, že stanovenie konkrétneho prevádzkového a havarijného monitoringu, určovanie presných varovných a zásahových hodnôt, projektovanie nových monitorovacích vrtov, ako aj schvaľovanie konkrétnych prevádzkových poriadkov a havarijných plánov nie je predmetom procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že proces posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie je preventívny proces, ktorého výsledkom je záverečné stanovisko stanovujúce environmentálne podmienky a opatrenia, ktoré musia byť následne premietnuté do povoľovacích konaní. Proces posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie nenahrádza špecializované povoľovacie režimy podľa vodného zákona a podľa právnej úpravy integrovanej prevencie, ktoré sú určené na nastavenie konkrétnych prevádzkových a havarijných režimov.

V integrovanom povoľovaní dotknuté orgány chránia záujmy podľa osobitných predpisov vydaním stanoviska/vyjadrenia/súhlasu, ktoré sa považujú za záväzné stanovisko dotknutého orgánu. Zároveň zákon č. 39/2013 Z. z. výslovne počíta s účasťou obce ako dotknutej obce (ak nie je stavebným úradom) a s jej záväzným stanoviskom v zákonom vymedzenom rozsahu. Z

toho vyplýva, že požiadavka podávateľa rozkladu č. 6, aby už v štádiu konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. boli „exaktne“ určené všetky parametre prevádzkového a havarijného monitoringu (vrty, frekvencie, varovné/ zásahové hodnoty a pod.), je typicky predmetom následného povoľovania, kde sa tieto parametre nastavujú na základe finálneho realizačného projektu a príslušných odborných podkladov.

Proces posudzovania vplyvov slúži na koncepčné vyhodnotenie prijateľnosti navrhovanej činnosti v území. Detailné, exaktné a technicko-realizačné záležitosti sú podľa zákona č. 39/2013 Z. z) výhradnou zákonnou kompetenciou Slovenskej inšpekcie životného prostredia, ktorá ich záväzne a vykonateľne zadefinuje v nadväzujúcom integrovanom povoľovacom konaní pred samotným spustením prevádzky.

Pre zabezpečenie ochrany verejných záujmov ministerstvo v Záverečnom stanovisku zakotvilo podmienku č. 39, ktorá navrhovateľovi ukladá povinnosť pred samotným povolením navrhovanej činnosti požiadať príslušný orgán štátnej vodnej správy o vydanie záväzného stanoviska v zmysle § 16a Vodného zákona, a podmienku č. 40, v zmysle ktorej musí navrhovateľ v ďalšom stupni projektovej dokumentácie detailne špecifikovať protihavarijné zabezpečenie všetkých stavebných objektov. Odvolací orgán považuje za podstatné, že vodný zákon zveruje orgánom štátnej vodnej správy právomoc vydávať záväzné stanoviská podľa § 16a ods. 1 a realizovať súvisiace úkony. Z hľadiska právnej ochrany vôd je preto správny a primeraný postup, ak záverečné stanovisko podmieňuje ďalšie povoľovanie získaním záväzného stanoviska vodného orgánu, ktorý v tomto štádiu posúdi projekt už na úrovni konkrétnych, finálnych parametrov a súčasne môže vyžadovať aj konkrétny monitoring, havarijný plán a ďalšie zabezpečenie podľa legislatívy na úseku vodného hospodárstva.

Odvolací orgán zároveň dodáva, že požiadavky podávateľa rozkladu č. 6 (vrty, frekvencie, varovné hodnoty, informačné povinnosti) sú typovo otázkami, ktoré sa v praxi záväzne nastavujú v následných konaniach podľa osobitných predpisov, kde dotknuté orgány vydávajú záväzné stanoviská a kde dotknutá obec má procesný priestor uplatniť konkrétne požiadavky. Tým nie je dotknuté právo obce ani verejnosti požadovať vysoký štandard ochrany; naopak, je to štandardný spôsob, ako dosiahnuť právne vykonateľné a technicky presné nastavenie monitoringu a havarijných postupov na základe finálneho projektu.

Odvolací orgán považuje za dostatočné a správne, že napadnuté záverečné stanovisko viaže ďalšie povoľovanie na predloženie záväzného stanoviska orgánu štátnej vodnej správy podľa § 16a Vodného zákona, keďže ide o mechanizmus, ktorým sa pred povolením činnosti autoritatívne posúdi, či navrhovanou činnosťou môže dôjsť k nesplneniu environmentálnych cieľov útvarov vôd a či sa pred povolením činnosti vyžaduje výnimka.

K námietke ohľadom neurčitosti, nejednoznačnosti a presúvania podmienok Záverečného stanoviska do nadväzujúcich povoľovacích konaní uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 6 namieta, že veľký počet podmienok v Záverečnom stanovisku nezaručuje dostatočnú ochranu životného prostredia, nakoľko mnohé z nich sú formulované všeobecne a ukladajú navrhovateľovi povinnosť doplniť, preveriť, posúdiť, preukázať alebo navrhnúť konkrétne technické a prevádzkové riešenia až v ďalších stupňoch projektovej dokumentácie a integrovaného povoľovania.

Odvolací orgán uvádza, že uvedená námietka sa týka najmä povahy, účelu a procesných účinkov Záverečného stanoviska v systéme povoľovania podľa slovenského právneho poriadku. Konanie o posudzovaní vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. je preventívnym, odborným posudzovacím procesom, ktorého výsledkom je záverečné stanovisko, ktoré je rozhodnutím záväzným pre ďalšie povoľovacie konanie. Záverečné stanovisko zároveň nie je stavebným povolením ani povolením na uvedenie zariadenia do trvalej prevádzky, ale

predstavuje záväzný rámec pre následné povoľovanie, v ktorom sa následne konkretizujú technické a prevádzkové riešenia a posudzuje sa ich súlad s podmienkami určenými v záverečnom stanovisku. V danom prípade je týmto následným povoľovacím konaním konanie o vydaní integrovaného povolenia podľa zákona č. 39/2013 Z. z., vedené SIŽP ako vecne príslušným správnym orgánom.

V štádiu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie navrhovateľ objektívne nedisponuje, a z logických, technologických aj komerčných dôvodov nemôže disponovať, finálnym realizačným projektom stavby od konkrétneho vysúťaženého dodávateľa technológie. Realizačné detaily, ako sú presné garantované prevádzkové parametre spaľovacieho kotla, detailná kalibrácia viacstupňových čistiacich filtrov spalín či presné umiestnenie čidiel automatických monitorovacích systémov (AMS), sa stávajú súčasťou projektovej dokumentácie až po tom, ako je v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie schválený základný environmentálny rámec a určený realizačný variant. Vyžadovať tieto realizačné detaily v štádiu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie by viedlo k nezákonnému formalizmu, keďže správny orgán by bol nútený hodnotiť fiktívny technický stav bez väzby na neskoršie reálne obstarávanie a garantované technické parametre technológií.

Určenie podmienok realizačného, expertného a overovacieho charakteru v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska preto predstavuje zákonný nástroj aplikácie princípu predbežnej opatrnosti. Tieto podmienky predstavujú vynútiteľný právny mechanizmus, ktorý navrhovateľa zaväzuje k tomu, aby pred začatím stavebných prác a pred spustením prevádzky, na základe finálneho, garantovaného technického projektu od výrobcu technológie, opätovne, exaktne a s najvyššími zárukami preukázal, že skutočné prevádzkové vlastnosti stacionárneho zdroja neprekročia prísne limity posúdené v konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. Ak navrhovateľ v procese IPKZ tieto realizačné odborné posudky a prepočty nepredloží, alebo ak by sa preukázalo, že navrhovaná technológia nie je schopná dosiahnuť deklarovanú emisnú a imisnú rezervu, Slovenská inšpekcia životného prostredia integrované povolenie v zmysle zákona č. 39/2013 Z. z. nevydá.

Rozbor podmienok Záverečného stanoviska navyše jednoznačne vyvracia tvrdenia podávateľa rozkladu č. 6 o ich údajnej vágnosti či nedostatku materiálneho obsahu. Odvolací orgán konštatuje, že celkovo 56 podmienok v kapitole VI.3 ukladá navrhovateľovi veľmi konkrétne, jasné a priestorovo aj kapacitne ohraničené povinnosti. Právna vymožiteľnosť a kontrola týchto podmienok sa ich „prenesením“ do nadväzujúceho konania neoslabuje, ale naopak sa posilňuje tým, že sa následne premietnu do autoritatívne vykonateľného povoľovacieho aktu a do režimu štátneho dozoru.

Kým Záverečné stanovisko vzhľadom na svoju procesnú povahu nie je priamo vykonateľným rozhodnutím určeným na ukladanie sankcií alebo na bezprostredné obmedzenie či zastavenie prevádzky pri porušení prevádzkových limitov, integrované povolenie vydané SIŽP predstavuje rozhodnutie, ktoré určuje konkrétne prevádzkové podmienky prevádzky a je spojené s priamymi donucovacími a sankčnými mechanizmami. Podmienky určené v Záverečnom stanovisku sú súčasťou záväzného rámca pre ďalšie povoľovanie, pričom v integrovanom povoľovaní sa následne pretavia do konkrétnych prevádzkových požiadaviek a kontrolovateľných limitov. Súčasne, štátnu správu podľa zákona č. 39/2013 Z. z. vykonáva aj SIŽP, ktorá je nositeľom výkonu verejnej moci v tomto režime. Porušenie takto určených prevádzkových podmienok potom nie je len formálnym porušením, je predmetom štátneho dozoru a môže viesť k uloženiu opatrení vrátane dočasného obmedzenia alebo zastavenia činnosti, ako aj k ukladaniu sankcií podľa osobitných predpisov viazaných na prevádzku stacionárneho zdroja.

Účasť dotknutých samospráv a verejnosti v tomto procese zostáva v plnom rozsahu zachovaná, nakoľko v zmysle § 11 a nadväzujúcich ustanovení zákona č. 39/2013 Z. z. má každý, kto uplatnil pripomienky v konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z., zákonné právo stať sa účastníkom integrovaného povoľovania a priamo pripomienkovať schvaľovanie prevádzkového monitoringu a havarijných plánov.

Odvolací orgán preto uzatvára, že prvostupňový orgán pri koncipovaní podmienok Záverečného stanoviska postupoval v úplnom súlade s preventívnym účelom zákona č 24/2006 Z. z., správnym poriadkom a zásadou predbežnej opatrnosti, pričom námietka podávateľa rozkladu č. 6 je v celom rozsahu neopodstatnená.

K námietke ohľadom porušenia zásady predbežnej opatrnosti a k jeho návrhom na doplnenie dokazovania uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 6 namieta, že prvostupňový orgán pri vydávaní Záverečného stanoviska hrubo porušil zásadu predbežnej opatrnosti. Podľa jeho názoru bolo neprípustné vysloviť súhlas s realizáciou takto rozsahom aj časovo významného zdroja znečisťovania bez toho, aby vopred ešte pred schválením zámeru boli odstránené všetky podstatné odborné pochybnosti o jeho kumulatívnych vplyvoch na kvalitu ovzdušia, verejné zdravie, dopravnú záťaž a strategické zdroje podzemných vôd Žitného ostrova.

Odvolací orgán na základe štúdia administratívneho spisu a napadnutého záverečného stanoviska konštatuje, že zásada predbežnej opatrnosti, ako jeden z nosných pilierov európskeho a národného environmentálneho práva, bola v doterajšom priebehu konania v plnom rozsahu rešpektovaná, správne interpretovaná a dôsledne uplatnená. Táto zásada je v konaniach podľa zákona č. 24/2006 Z. z. vyjadrená požiadavkou na dôkladné vedecké preskúmanie všetkých predvídateľných priamych aj nepriamych vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie ľudí. Odvolací orgán má za to, že táto zásada nesmie byť nesprávne interpretovaná ako nástroj na automatický nesúhlas s rozvojovými alebo infraštruktúrnymi zámerov, pokiaľ nezávislé, certifikované a odborne spôsobilé orgány na základe exaktných matematických modelov, meraní a vedeckých metód spoľahlivo preukážu, že projekt je bezpečný a nespôsobí prekročenie prísnych zákonných limitov určených na ochranu zdravia populácie a kvality prostredia.

Práve dôsledná aplikácia zásady predbežnej opatrnosti a zohľadnenie obáv dotknutej verejnosti a obcí viedli v priebehu konania k zásadnému prehodnoteniu a modifikácii zámeru navrhovanej činnosti. Navrhovateľ na základe požiadaviek dotknutých orgánov a tlaku verejnosti pristúpil k záväznému zníženiu celkovej projektovanej kapacity navrhovanej činnosti o 30 % . Toto zníženie nebolo len formálnym administratívnym krokom, ale vyžiadalo si vypracovanie nových odborných štúdií a prepočtov (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, Aktualizácia HIA), ktoré opätovne overili a preukázali, že imisné a zdravotné zaťaženie v dotknutej oblasti bude po realizácii tohto zníženého variantu preukázateľne nižšie, pričom v porovnaní s referenčným rokom 2023 dôjde v regióne vďaka realizácii sprievodných kompenzačných opatrení k celkovému zlepšeniu kvality ovzdušia.

K jednotlivým návrhom Podávateľa rozkladu č. 6 na doplnenie dokazovania uvádza odvolací orgán, že všetky požadované aspekty už boli v prvostupňovom konaní akceptované a vyriešené.

Požiadavka na vyhodnotenie kumulatívneho vplyvu všetkých relevantných zdrojov bola v plnom rozsahu splnená. V konaní bola predložená detailná Rozptylová štúdia vrátane jej Dodatku č. 1 a Dodatku č. 2. Na modelovanie rozptylu pre stacionárne zdroje bol použitý regulačný model AERMOD, ktorý dokáže exaktne zohľadniť vertikálne profily emisií a orografiu vrátane budovového efektu, zatiaľ čo pre mobilné zdroje z dopravy bol aplikovaný program ATMOPLAN. Tieto prepočty nehodnotili CEZO izolovane, ale ako súčet imisného príspevku

nového zdroja a existujúceho imisného pozadia v regióne, ktoré v sebe prirodzene integruje vplyvy celej rafinérie Slovnaft, mestskej spaľovne OLO, dopravy na diaľnici D4 a rýchlostnej ceste R7, ako aj príspevky z lokálnych kúrenísk a dopravy nesúvisiacej s aktivitami navrhovateľa. Pre územie obce Rovinka boli zadefinované dva referenčné body, Základná škola a Pippi – detské centrum a jasle, pričom prepočty potvrdili, že celkové imisné príspevky CEZO pre všetky sledované škodliviny sú hlboko pod 10 % zákonných limitov podľa vyhlášky č. 250/2023 Z. z. a nespôsobia žiadne prekročenie noriem.

Hodnotenie vplyvov na verejné zdravie bolo pre zníženú kapacitu 220 000 ton ročne aktualizované v septembri 2025 v súlade s najprísnejšou medzinárodnou metodikou US EPA a WHO boli pre obyvateľov Rovinky (vrátane detí v materskej škole a žiakov základnej školy ako najcitlivejších skupín) vypočítané hazardné koeficienty (HQ) a sumárny index nebezpečnosti (HI = Σ HQ) pre zmes 17 znečisťujúcich látok, ako aj celoživotné individuálne karcinogénne riziko (APCR). Výsledný index nebezpečnosti pre receptory v obytnej zóne Rovinky dosiahol maximálnu hodnotu 0,995 (v detských jasliach Pippi), čo je bezpečne pod kritickou hranicou 1,0, ktorá garantuje neprítomnosť chronických nekarcinogénnych účinkov na zdravie obyvateľstva. Zvýšenie karcinogénneho rizika bolo vyčíslené hlboko pod úrovňou jednej miliontiny (1×10^{-6}), čo predstavuje prijateľnú a zanedbateľnú mieru rizika.

Dopravné dopady boli komplexne vyhodnotené v DKP – Aktualizácia 10/2024. Štúdia preukázala, že vďaka priamemu napojeniu areálu na diaľničný obchvat Bratislavy D4 a rýchlostnú cestu R7 sa nákladná doprava smerujúca do navrhovanej činnosti úplne vyhne obytnému intravilánu obce Rovinka a ceste I/63. Prírastok dopravy na ceste I/63 bol vyčíslený na zanedbateľnej úrovni približne 1,52 % pre ťažké nákladné vozidlá v roku 2030. Navyše, na zaistenie maximálnej ochrany pred hlukom a emisiami z dopravy ministerstvo v Záverečnom stanovisku v podmienke č. 17 uložilo navrhovateľovi záväznú povinnosť prednostne využívať kombinovanú ekologickú prepravu a po vnútroareálovej železničnej vlečke prepravovať minimálne 50 % celkového objemu dovážaného odpadu, čím sa cestná preprava zredukuje na absolútne technické minimum.

Otázky bilancie odpadov a regionálnych kapacít boli podrobne analyzované a zodpovedané v Zvozovej štúdii, ktorá vychádza z oficiálnych štatistických údajov a strategických prognóz Inštitútu environmentálnej politiky a preukázala, že aj po dosiahnutí prísneho cieľa 65 % triedenia a recyklácie komunálneho odpadu do roku 2035 bude v zvozovom regióne západného Slovenska (štyri spádové kraje) ročne vznikať minimálne 274 000 ton nerecyklovateľného zvyškového komunálneho odpadu, ktorý by inak skončil na skládkach. Navrhovaná činnosť so svojou limitovanou kapacitou 118 000 ton pre komunálny odpad ročne nepokrýva ani polovicu tohto regionálneho prebytku, čo jednoznačne potvrdzuje opodstatnenosť kapacity, vylučuje riziko nadbytočnosti a garantuje, že projekt nebude konkurovať cieľom recyklácie, nakoľko bude spracovávať výhradne inak nezhodnotiteľný zvyšok.

Ako už odvolací orgán uviedol vyššie, ochrana podzemných vôd v CHVO Žitný ostrov bola posúdená s maximálnou dôkladnosťou. CEZO je navrhnuté ako plne izolovaný, uzavretý technologický celok vybudovaný na chemicky odolných nepriepustných plochách, ktorý nebude produkovať žiadne nebezpečné priemyselné odpadové vody do podložia2728. Všetky technologické vody budú bezpečne odvádzané na existujúcu centrálnu mechanicko-chemicko-biologickú ČOV Slovnaftu. Navyše, celé záujmové územie sa nachádza pod permanentnou a spoľahlivou ochranou existujúceho systému hydraulickej ochrany podzemných vôd (HOPV), ktorý nepretržitým čerpaním miliónov m^3 podzemnej vody ročne vytvára pod areálom stabilnú hydraulickú depresiu, čím hydrogeologicky úplne vylučuje akúkoľvek migráciu potenciálneho znečistenia mimo priemyselnú zónu do voľných zásob Žitného ostrova. Na zabezpečenie najvyššieho právneho štandardu navyše ministerstvo v Záverečnom stanovisku v podmienke č.

39 uložilo navrhovateľovi povinnosť požiadať príslušný orgán štátnej vodnej správy o vydanie záväzného stanoviska v zmysle § 16a Vodného zákona pred samotným povolením stavby, čím je požiadavka predbežnej opatrnosti naplnená.

Otázka monitorovania bola v Záverečnom stanovisku vyriešená zavedením prísnych podmienok. Navrhovaná činnosť bude vybavené certifikovaným automatickým meracím systémom (AMS) na nepretržité monitorovanie emisií, pričom v zmysle podmienok Záverečného stanoviska je navrhovateľ povinný existujúci systém informovania verejnosti rozšíriť o prevádzkové dáta z CEZO a zabezpečiť sprístupnenie výstupov z monitoringu emisií širokej verejnosti. Určenie konkrétnych technických detailov monitorovacieho plánu (vrty, merané ukazovatele, frekvencia odberov, varovné a akčné limity) je však podľa zákona č. 39/2013 Z. z. výhradnou kompetenciou SIŽP v nadväzujúcom integrovanom povoľovacom konaní, v ktorom bude obec Rovinka riadnym účastníkom konania a bude môcť tieto realizačné monitorovacie požiadavky priamo uplatniť.

Odvolací orgán konštatuje, že všetky pripomienky podávateľa rozkladu č. 6 doručené k správe o hodnotení boli prvostupňovým orgánom podrobne preskúmané, vyhodnotené a ich podstata bola premietnutá do záväzných podmienok a opatrení uvedených v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska (ako je zníženie kapacity o 30 %, prednostné využívanie železnice, zníženie priemeru komína na 2,2 m pre zachovanie dostatočného ťahu a rozptylu, či povinnosť vypracovať Plán riadenia zápachu podľa podmienky č. 22). Vyčerpávajúce odôvodnenie vysporiadania sa s týmito bodmi je riadne zdokumentované v administratívnom spise na stranách 58 a 59 Záverečného stanoviska.

Odvolací orgán konštatuje, že požiadavka podávateľa rozkladu č. 6 na prerušenie konania a vykonanie opätovného rozsiahleho dopĺňania dokazovania je nedôvodná. Z administratívneho spisu vyplýva, že rozhodujúce environmentálne a zdravotné okruhy vplyvov boli v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie posúdené na základe správy o hodnotení, jej doplnení a odborných podkladov, a v záverečnom stanovisku boli premietnuté do záväzných opatrení a podmienok na prípravu a realizáciu navrhovanej činnosti.

Odvolací orgán zároveň uvádza, že účasť podávateľa rozkladu č. 6 a dotknutej verejnosti bola v konaní zabezpečená spôsobmi predpokladanými zákonom o č. 24/2006 Z. z. Dotknutá verejnosť má postavenie účastníka v konaní o posudzovaní a následne aj v povoľovacom konaní, ak uplatní pripomienky. Skutočnosť, že časť podmienok má „preukazný“ alebo „overovací“ charakter a má byť konkretizovaná v nadväzujúcich povoľovacích konaniach, neznamená odkladanie ochrany, ale je zákonom predpokladaným mechanizmom, keďže záverečné stanovisko je rozhodnutie záväzné pre ďalšie povoľovacie konanie.

Podávateľ rozkladu č. 6 bude mať zároveň v nadväzujúcich povoľovacích režimoch reálnu a vymožiteľnú možnosť kontrolovať súlad realizačného projektu a prevádzkových režimov s podmienkami určenými v záverečnom stanovisku, keďže povoľujúci orgán je povinný rešpektovať podmienky určené v záverečnom stanovisku.

Odvolací orgán zároveň uvádza, že v rámci námietok podávateľa rozkladu č. 6 týkajúcich sa ochrany vôd nie je dôvodné požadovať „prerušenie“ konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. len z titulu § 16a vodného zákona. Podľa § 16a ods. 1 vodného zákona povinnosť požiadať orgán štátnej vodnej správy o záväzné stanovisko (a posúdenie potreby výnimky) vzniká len vtedy, ak ide o činnosť, ktorou môže dôjsť k nesplneniu environmentálnych cieľov.

Z obsahu spisu a z navrhnutých technických riešení vyhodnotených v prvostupňovom konaní odvolací orgán nevyvodil také konkrétne skutočnosti, ktoré by samy osebe zakladali záver, že realizáciou navrhovanej činnosti „môže dôjsť“ k nesplneniu environmentálnych cieľov v zmysle § 16a ods. 1. Odvolací orgán považuje za postačujúce, že otázka § 16a riešená v

príslušnom vodnoprávnom konaní pred samotným povolením činnosti, keďže práve § 16a viaže povinnosť predloženia projektovej dokumentácie k žiadosti o záväzné stanovisko. Tým je právny mechanizmus výnimky uzavretý a nie je dôvodné vracať vec do konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. len z dôvodu abstraktnej procesnej obavy.

Na základe uvedeného odvolací orgán uzatvára, že návrhy podávateľa rozkladu č. 6 na prerušenie konania a dopĺňanie dokazovania nemajú oporu v zistenom skutkovom stave ani v procesných požiadavkách zákona č. 24/2006 Z. z. Odvolací orgán ich preto vyhodnotil ako nedôvodné.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 7 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke ohľadom umiestnenia, nadbytočnosti kapacity, a konkurencie s mestskou spaľovňou OLO uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 7 namieta, že umiestnenie navrhovanej činnosti Bratislave je neopodstatnené, nadbytočné a predstavuje neúmernú navrhovanej činnosti koncentráciu takýchto zariadení na západnom Slovensku. Poukazuje na mestskú spaľovňu spoločnosti OLO. Nové zariadenia by mali byť v zmysle „Stratégie odpadového hospodárstva SR do roku 2035“ strategicky rozmiestnené a budované prioritne v regiónoch Slovenska, ktoré doteraz takouto infraštruktúrou nedisponujú.

Odvolací orgán konštatuje, že výber lokality v juhozápadnej časti existujúceho priemyselného areálu Slovnaftu je v súlade so strategickými dokumentmi Slovenskej republiky na úseku odpadového hospodárstva. Podľa Stratégie odpadového hospodárstva Slovenskej republiky do roku 2035 je pre budovanie nových koncových kapacít na energetické zhodnocovanie odpadov prioritne odporúčané využívanie existujúcich priemyselných areálov, takzvaných brownfieldov, s dostupným napojením na technickú, energetickú, železničnú a bezpečnostnú infraštruktúru a s možnosťou priameho a vysoko účinného využitia vyrobenej energie v priemyselnom procese alebo v systéme centralizovaného zásobovania teplom. Umiestnenie navrhovanej činnosti v areáli Slovnaftu tieto strategické požiadavky spĺňa v maximálnej možnej miere, pričom nevyžaduje žiadny nový záber poľnohospodárskej pôdy ani zelených plôch.

Odvolací orgán ďalej poukazuje na to, že z hľadiska vzťahu k mestskému zariadeniu OLO, a. s., je relevantné, že podľa schválenej zvozovej štúdie bolo územie mesta Bratislava explicitne vyňaté zo zvozového územia navrhovanej činnosti pre komunálny odpad; tým sa znižuje riziko, že by navrhovaná činnosť fakticky „preberala“ komunálny odpad určený pre existujúce zariadenie OLO. Odborné prognózy produkcie odpadov do roku 2035 pre spádové územie štyroch krajov západného Slovenska (Bratislavský bez mesta Bratislava, Trnavský, Nitriansky a Trenčiansky kraj) jednoznačne potvrdzujú, že aj pri striktnom splnení prísnych legislatívnych cieľov a dosiahnutí 65 % miery triedenia a recyklácie komunálneho odpadu v regióne bude v roku 2035 k dispozícii stále minimálne 274 000 ton nerecyklovateľného zvyškového komunálneho odpadu, ktorý by bez existencie koncového zariadenia typu CEZO musel byť neekologicky skládkovaný.

Záverom odvolací orgán poukazuje, že ministerstvo zohľadnilo pripomienky Sekcie obehového hospodárstva a obavy verejnosti, pričom v Záverečnom stanovisku záväzne znížilo celkovú kapacitu navrhovanej činnosti o 30 % na úroveň 220 000 ton ročne. Tento upravený a odpadový mix (118 000 t komunálny odpad, 77 000 t priemyselný odpad nie nebezpečný a 25 000 t nebezpečný priemyselný odpad a vlastné kaly) garantuje, že navrhovanej činnosti bude slúžiť výhradne ako optimálne koncové riešenie pre prebytočné, inak nevyužiteľné regionálne a priemyselné odpadové prúdy a nebude konkurovať mestskej spaľovni OLO ani cieľom obehového hospodárstva. Zariadenie tak efektívne zapĺňa preukázaný regionálny deficit kapacít.

K námietke Podávateľa rozkladu č. 7 ohľadom ohrozenia podzemných vôd Žitného ostrova a posúdenia závažných priemyselných havárií uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 7 namieta, že realizácia navrhovanej činnosti CHVO Žitný ostrov predstavuje permanentné a neakceptovateľné environmentálne riziko. Vyjadruje obavu, že napriek existencii systému hydraulickej ochrany (HOPV) môže dôjsť v dôsledku havarijných situácií, ľudského zlyhania či zlyhania monitorovacích systémov k závažnému znečisteniu a ohrozeniu týchto strategických zásob pitnej vody. Zároveň nesúhlasí s postupom ministerstva, ktoré vyhodnotenie rizika závažných priemyselných havárií v zmysle zákona č. 128/2015 Z. z. odsunulo až do nadväzujúceho povoľovacieho konania.

Odvolací orgán uvádza, že túto námietku vecne vysporiadal už vyššie v odôvodnení, a to v rámci vysporiadania rozkladu podávateľa č. 5, v jeho prvej časti, v ktorej namietal kumulatívne a synergické vplyvy navrhovanej činnosti na podzemné vody v CHVO Žitný ostrov a v rámci vysporiadania rozkladu podávateľa č. 6.

Odvolací orgán zároveň pripomína, že ochrana podzemných vôd v CHVO Žitný ostrov bola v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie hodnotená so zreteľom na prísny ochranný režim tohto územia a že z hľadiska osobitného režimu CHVO je relevantné aj posúdenie, či ide o „priemyselný zdroj“ a či produkuje priemyselné odpadové vody s obsahom prioritných nebezpečných látok. V tejto súvislosti odvolací orgán uvádza, že navrhovaná činnosť sa neposudzuje ako priemyselný zdroj, z ktorého by sa vypúšťali odpadové vody obsahujúce prioritné nebezpečné látky v zmysle pojmového vymedzenia jestvujúceho/nového priemyselného zdroja v zmysle Vodného zákona, keďže z jej prevádzky nemá dochádzať k vypúšťaniu priemyselných odpadových vôd s obsahom prioritných nebezpečných látok.

Všetky technologické odpadové vody (odvádzané najmä z chladiaceho okruhu a parného kotla) sú riešené ako uzavretý systém hydraulicky aj technologicky oddelený od procesu spaľovania odpadu. Tieto vody majú byť odvádzané uzavretým vnútroareálovým potrubným systémom na existujúcu centrálnu mechanicko-chemicko-biologickú čistiareň odpadových vôd v areáli rafinérie, kde budú čistené a následne vypúšťané do povrchového recipientu Dunaj v súlade s príslušnými povoleniami na vypúšťanie odpadových vôd.

Z hľadiska prevencie únikov a ochrany pôdneho a vodného prostredia je navrhovaná činnosť projektovaná ako moderný, uzavretý a bezpečne izolovaný technologický systém. Všetky plochy, na ktorých bude manipulované s odpadmi, chemickými látkami pre DeNOx technológiu a zvyškami po spaľovaní, budú vyhotovené z nepriepustných materiálov s certifikovanou chemickou odolnosťou, plne rešpektujúc požiadavky § 39 Vodného zákona. Tuhé odpady budú prijímané výhradne do uzavretej a podtlakovo vetranej haly (bunkra), čím sa úplne zamedzí vplyvu zrážok a vzniku nekontrolovaných priesakových vôd.

Systém hydraulickej ochrany podzemných vôd je nepretržitým sanačným čerpaním podzemnej vody a vytvára v podloží stabilnú a veľkoplošnú uzavretú hydraulickú depresiu, ktorá mení prirodzený smer prúdenia podzemnej vody a sťahuje všetky vody v podloží areálu smerom k čerpacím bodom. V záujme neustálej optimalizácie a zefektívnenia tohto systému bolo koncom roka 2023 vybudovaných 12 nových moderných sanačno-čerpacích vrtov s označením RČ-84 až RČ-103, ktoré boli realizované do hĺbky cca 20 až 25 metrov, s výnimkou špecifického vrtu RČ-102 (v bloku 75), ktorý bol navŕtaný až do hĺbky 27,5 metra z dôvodu potreby bezpečného založenia do nepriepustného podložia. Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade nepredvídaného havarijného úniku znečisťujúcich látok z prevádzky navrhovanej činnosti je akákoľvek migrácia kontaminácie mimo areál Slovnaftu do voľných zásob Žitného ostrova hydrogeologicky vylúčená, nakoľko znečistenie bude okamžite lokalizované, zachytené a odčerpané systémom HOPV.

Otázka vyhodnotenia rizika závažných priemyselných havárií v zmysle zákona č. 128/2015 Z. z. bola v konaní dostatočne posúdená. Prevádzka CEZO je plne integrovaná do existujúceho, prísne kontrolovaného systému riadenia bezpečnosti celého areálu Slovnaftu. V nadväzujúcom integrovanom povoľovacom konaní vedenom SIŽP bude navrhovateľ v súlade so zákonom povinný vypracovať a predložiť aktualizovanú komplexnú Bezpečnostnú správu, v ktorej budú detailne špecifikované všetky technologické riziká, havarijné scenáre a protipožiarne opatrenia, pričom splnenie týchto náležitostí je podmienkou na vydanie integrovaného povolenia, čo robí túto námietku nedôvodnou.

Zároveň odvolací orgán dopĺňa, že podávateľ rozkladu č. 7 v tejto námietke neuviedol nové skutkové alebo odborné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali opätovné dokazovanie nad rámec už vyhodnotených vodohospodárskych a havarijných aspektov. Z tohto dôvodu odvolací orgán na totožné argumenty odkazuje na vyššie uvedené časti odôvodnenia

K námietke ohľadom nakladania s popolčekom a škvárou, ich predpokladaného zaradenia do kategórií odpadov a namietaného nekontrolovaného navýšenia množstva nebezpečného odpadu uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 7 vo svojom rozklade namieta, že predložená dokumentácia sa otázke nakladania so vzniknutým popolom, popolčekom a škvárou venuje iba okrajovo, pričom prenechanie konečného určenia spôsobu nakladania s týmito pevnými zvyškami až na obdobie po vykonaní chemických analýz a vylúhovacích testov vnáša do celého zámeru zásadnú environmentálnu neistotu.

Odvolací orgán konštatuje, že proces posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie bol v oblasti bilancie a nakladania s pevnými zvyškami po spaľovaní vykonaný s maximálnou mierou odbornosti, dôslednosti a v súlade s najprísnejším princípom konzervativizmu (tzv. "worst-case scenario"). Tvrdenie podávateľa rozkladu č. 7, že množstvo a vplyv vznikajúcich odpadov neboli predmetom posudzovania, nemá oporu v administratívnom spise. V správe o hodnotení boli detailne a transparentne kvantifikované a vyhodnotené všetky očakávané tuhé odpady z prevádzky vrátane popola, škváry, popolčeka z čistenia spalín a pieskov z fluidnej vrstvy.

Z hľadiska exaktnej bilancie odpadov v pôvodnom zámere (pre maximálnu kapacitu 316 700 t/rok) boli projektované tieto ročné množstvá pevných zvyškov: Popol a škvára obsahujúce nebezpečné látky (katalógové číslo 19 01 11) alebo Popol a škvára iné ako uvedené v 19 01 11 (katalógové číslo 19 01 12) v predpokladanom objeme 16 000 ton ročne. Popolček obsahujúci nebezpečné látky (katalógové číslo 19 01 13) v objeme 12 800 ton ročne. Popolček iný ako uvedený v 19 01 13 (katalógové číslo 19 01 14) a Piesky z fluidnej vrstvy (katalógové číslo 19 01 19) v celkovom odhadovanom objeme 52 800 ton ročne.

Zníženie celkovú spracovateľskej kapacity navrhovanej činnosti o 30 % na úroveň 220 000 ton ročne znamená pomerné (30 %) zníženie celkového fyzického množstva všetkých vznikajúcich pevných zvyškov oproti pôvodne posudzovanému maximu. Celkový objem tuhých výstupov tak klesne z pôvodných cca 81 600 ton ročne na približne 57 120 ton ročne, čo zásadne odľahčuje nároky na prepravu, skladovanie a koncové zneškodňovanie či zhodnocovanie týchto látok.

Z hľadiska technologického postupu a zákona č. 79/2015 Z. z. odvolací orgán zdôrazňuje, že predbežné zaradenie pevných zvyškov z termického zhodnocovania do kategórií („nebezpečný“ alebo „ostatný“ odpad) v štádiu projektovej prípravy je zo zákona vždy len indikatívne. Konečná autoritatívna klasifikácia odpadu a určenie jeho nebezpečných vlastností sa v súlade s európskou a slovenskou legislatívou môže a musí vykonať až na základe reálnych chemických rozborov, ekotoxikologických testov a vylúhovacích skúšok vzoriek odobraných

počas reálnej skúšobnej prevádzky zariadenia. Trvanie na definitívnom zatriedení pred spustením prevádzky by bolo v priamom rozpore s fyzikálnou a správnou realitou, nakoľko presné zloženie pevných zvyškov bezprostredne závisí od chemického zloženia spaľovaného odpadového mixu a stability chodu spaľovacej technológie.

Napriek tomu sa navrhovateľ v správe o hodnotení pripravil na oba legislatívne možné varianty klasifikácie pevných zvyškov:

Variant A — Nakladanie so zvyškami vykazujúcimi nebezpečné vlastnosti (kategória „N“): Ak chemické rozbory potvrdia prítomnosť nebezpečných látok (čo sa štandardne očakáva najmä pri popolčeku a reakčných produktoch z čistenia dymových plynov s kódmi 19 01 13 a 19 01 07), bude s nimi nakladané v režime mimoriadne prísnych bezpečnostných opatrení. Tieto materiály budú priamo z čistiaceho traktu dopravované uzavretým pneumatickým systémom do štyroch hermeticky uzavretých skladovacích síl (tri silá vyhradené pre hrubý popol, jedno silo pre jemný popol) vybavených filtračným systémom, čo v plnej miere eliminuje akúkoľvek sekundárnu prašnosť a úniky prchavých látok do ovzdušia. Následne bude tento odpad spracovaný v internej solidifikačnej (stabilizačnej) jednotke rafinérie, ktorá je súčasťou technologického diagramu CEZO. Proces solidifikácie spočíva v riadenom zmiešavaní popolčeka s presne nadávkovaným množstvom cementu, vody a špecifických chemických aditív. Týmto procesom dochádza k pevnej chemickej a fyzikálnej fixácii ťažkých kovov a iných toxických zložiek do stabilnej, nerozpustnej kremičitej matrice (tzv. cementového monolitu), ktorá vykazuje nulovú vylúhovateľnosť škodlivín do vodného prostredia. Solidifikovaný produkt bude po certifikovanom overení stability vylúhovateľnosti bezpečne odvážaný v krytých kontajneroch na zmluvné skládky nebezpečného odpadu prevádzkované oprávnenými organizáciami v SR.

Variant B — Nakladanie so zvyškami bez nebezpečných vlastností (kategória „O“) v zmysle obehového hospodárstva: Pokiaľ chemické analýzy a vylúhovacie testy (najmä v prípade škváry a popola z roštu – kód 19 01 12) preukážu ich imunitu, stabilitu a splnenie prísnych limitov pre kategóriu ostatný odpad, navrhovateľ bude postupovať v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a prioritami obehového hospodárstva EÚ. V rámci technológie CEZO bude zaradené automatizované zariadenie na separáciu kovov (magnetických aj nemagnetických) z prehorenej škváry. Vytriedené železné a neželezné kovy (najmä hliník a meď) budú v plnom rozsahu vrátené do recyklačného priemyselného cyklu. Zvyšná inertná, vyčistená minerálna frakcia bude materiálovo zhodnocovaná v stavebníctve, napríklad ako vysokokvalitný podsypový materiál pre líniové dopravné stavby alebo ako alternatívne plnivo do betónových a asfaltových zmesí. Týmto spôsobom dôjde k maximálnemu zníženiu nárokov na skládkovanie odpadov, čo je v úplnom súlade so strategickým cieľom SR odkloniť odpady zo skládok do roku 2035.

Ďalej odvolací orgán uvádza, že prevádzka navrhovanej činnosti bude podliehať režimu nepretržitej kontroly a monitorovania výstupov v zmysle Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010 o najlepších dostupných technikách (BAT) pre spaľovanie odpadov. Navrhovateľ je povinný implementovať požiadavky BAT 7 na kontinuálne overovanie dokonalosti vyhorenia odpadu (sledovanie obsahu organických nespálených látok v troske a popole v rozmedzí len 1-5 %) a najmä BAT 8, ktorá ukladá povinnosť monitorovať obsah perzistentných organických látok (POPs), dioxínov, furánov a ťažkých kovov vo všetkých výstupných tuhých prúdoch po uvedení zariadenia do prevádzky a po každej technologickej zmene. Riziko sekundárneho šírenia toxických látok do okolia je týmto uzavretým režimom znížené na absolútne minimum.

Odvolací orgán záverom zdôrazňuje, že všetky súvisiace vplyvy prepravy, dočasného skladovania a manipulácie s týmito pevnými zvyškami boli v plnom rozsahu a pri zohľadnení

maximálnych možných emisných a hlukových tokov integrované do spracovanej Rozptylovej štúdie, vrátane jej Dodatkov č. 1 a č. 2 a Akustickej štúdie, ktoré preukázali, že ani pri rešpektovaní najnepriaznivejších modelových scenárov nedôjde k žiadnemu prekročeniu legislatívnych a hygienických štandardov určených na ochranu zdravia ľudí a prírodného prostredia v okolí priemyselného areálu Slovnaftu. Námietka Podávateľa rozkladu č. 7 ohľadom nedostatočného posúdenia nakladania s popolčekom a škvárou je preto vo svetle vykonaného dokazovania celkom nedôvodná.

K námietke ohľadom hrozby zápachu, zaťaženia organickými látkami a Plánu riadenia zápachu uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 7 vo svojom rozklade namieta, že uloženie podmienky vypracovať Plán riadenia zápachu potvrdzuje reálnu hrozbu pachového znečistenia a zníženia kvality života a bývania v okolí.

Odvolací orgán konštatuje, že uloženie podmienky vypracovať Plán riadenia zápachu v súlade s prílohou č. 11 k vyhláške Ministerstva životného prostredia č. 248/2023 Z. z. v Záverečnom stanovisku (opatrenie č. 56 v kapitole VI.3 napadnutého záverečného stanoviska) nepredstavuje uznanie nedostatočnosti projektu, ale je uplatnením najlepších dostupných techník (BAT) a moderných štandardov ochrany ovzdušia. Spracovanie ropy v rámci petrochemického komplexu je prirodzeným zdrojom špecifického zápachu typického pre toto odvetvie priemyslu, pričom táto charakteristická pachová stopa je viazaná na existujúcu technológiu spracovania ropy a navrhované činnosť nemá žiadny technický ani prevádzkový potenciál na jej zväčšenie.

V tejto súvislosti odvolací orgán poukazuje, že technologický koncept navrhovanej činnosti bol navrhnutý tak, aby k akémukoľvek úniku pachových látok do vonkajšieho prostredia počas bežnej prevádzky fyzicky nedochádzalo, pričom všetky potenciálne zdroje zápachu sú hermeticky izolované a kontrolované.

Dovoz tuhých odpadov a ich vykládka do prijímacieho bunkra sa bude realizovať v kompletne uzavretej prijímacej hale vybavenej na východnej a západnej strane vždy 4 rýchlozatváracími sekčnými bránami so vzduchovými clonami. Tieto clony a rýchly cyklus brán spoľahlivo bránia úniku prípadného zápachu pri vjazde a výjazde nákladných vozidiel. Samotný skladovací bunker (s plochou 1 600 m², dnom 6 m pod terénom a celkovým objemom 32 000 m³ pre skladovanie až 10 500 ton odpadu) je prevádzkovaný v režime permanentného podtlaku (depresie). Ventilátory nepretržite odsávajú vzdušninu z celého priestoru bunkra a táto je následne vedená priamo do kotla ako spaľovací vzduch (primárny a sekundárny vzduch). Pri extrémnych teplotách spaľovania minimálne 850 °C až 900 °C a garantovanej dobe zdržania spalín v spaľovacej komore po dobu aspoň 2 sekúnd dochádza k okamžitej a úplnej termickej deštrukcii všetkých pachovo aktívnych organických zlúčenín, čím sa zápach bezpečne a definitívne eliminuje.

Pre zamedzenie difúznych emisií prchavých organických látok bude tuhý odpad so zvýšeným obsahom prchavých organických zlúčenín (VOC) preberaný v osobitnom, oddelenom vykladacom priestore. Materiál bude do zásobníka dávkovaný cez výsypku vybavenú špeciálnym motorovým uzáverom zabraňujúcim akémukoľvek úniku pachových látok. Následné mechanické spracovanie v drvičoch bude z bezpečnostných dôvodov (predchádzanie vznieteniu) prebiehať v inertnej atmosfére, pričom takto upravený materiál bude do spaľovacej komory transportovaný kompletne zakapotovaným dopravným pásom a rotačným podávačom.

Budova určená na príjem, úpravu a skladovanie splaškových kalov umiestnená južne od kotolne bude vybudovaná ako samostatný hermetický objekt s vlastným nezávislým systémom riadenia vzduchu s podtlakovou atmosférou, rýchlozatváracími bránami a vzduchovými clonami. Nádoby a skladovacie nádrže na kaly budú vybavené kontinuálnym odsávaním, pričom odsávaná

vzdušnina bude opäť slúžiť ako spaľovací vzduch privádzaný do spaľovacej komory kotla, čo garantuje nulový únik fugitívnych pachových emisií.

Pri plánovaných technologických odstávkach kotla sa celá hala na úpravu odpadu v predstihu kompletne vyprázdni, čím sa zamedzí vzniku a akumulácii hnilobných procesov a tvorbe pachových látok. V prípade neplánovaných porúch či núdzových stavov (OTNOC), kedy nie je možné vzdušninu spaľovať v kotly, sa zníženie zápachu zabezpečí automatickým uzatvorením klapiek privádzaného vzduchu v miestach kontaktu s odpadom, čím sa minimalizuje celkový objem kontaminovaného vzduchu. Tento minimalizovaný objem bude pred vypustením do ovzdušia vedený cez záložný ventilačný systém vybavený vysoko účinnými filtrami s aktívnym uhlím, ktoré spoľahlivo absorbujú a zachytia všetky pachové látky.

Odvolací orgán ďalej v tejto súvislosti poukazujem že vplyv prevádzky navrhovanej činnosti a pachové zaťaženie okolia bol detailne posúdený v rámci Rozptylovej štúdie prostredníctvom sledovania dvoch kľúčových priemyselných pachových markerov, a to amoniaku a sulfánu. Keďže slovenská legislatíva neustanovuje presnú metodiku pre modelovanie rozptylu pachov, spracovatelia pristúpili k porovnaniu vypočítaných imisných koncentrácií s hodnotami prvého vnímateľného čuchového vnemu (čuchového prahu).

Pre amoniak, ktorý vykazuje veľký rozptyl čuchového prahu v odbornej literatúre (od 13 do 38 000 µg/m³), bola pre záverečné posúdenie konzervatívne zvolená limitná hodnota 26,6 mg/m³ (26 600 µg/m³) prevzatá z Rozptylovej štúdie. Výsledky matematického modelovania jednoznačne preukázali, že ani v jednom z definovaných referenčných bodov v obytných zónach (vrátane obce Rovinka, Dunajskej Lužnej a Podunajských Biskupíc) nebola dosiahnutá hodnota prvého vnímateľného pachového vnemu pre amoniak ani sulfán (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu a jej Dodatok č. 2, kap. 5, a Odborný posudok, str. 170, 172 a 268 – 269). Príspevok navrhovanej činnosti k imisnej situácii týchto látok v okolí je tak pod hranicou fyziologickej zaznamenateľnosti ľudským organizmom, pričom podmienka č. 22 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska naviac ukladá navrhovateľovi povinnosť predložiť v nadväzujúcom konaní IPKZ schválený Plán riadenia zápachu.

Navyše, z hľadiska kumulatívnej situácie v aglomerácii je nevyhnutné poukázať na synergický efekt s plánovanými kompenzačnými opatreniami. Uvedenie navrhovanej činnosti do prevádzky je priamo podmienené definitívnym odstavením a asanáciou starej priemyselnej spaľovne kalov Slovnaftu (katalógové číslo zdroja 39), ktorá nespĺňa moderné environmentálne štandardy BAT a v súčasnosti predstavuje neporovnateľne významnejší zdroj fugitívnych a pachových emisií v areáli. Po jej odstavení, spolu s prechodom podnikovej Teplárne na čistý zemný plyn a celkovou modernizáciou energetických uzlov rafinérie, dôjde v 12 zo 17 sledovaných referenčných bodov v okolí k celkovému poklesu priemerných ročných imisných koncentrácií organických látok (TOC) a prekurzorov zápachu v porovnaní s referenčným rokom 2023.

Námietka podávateľa rozkladu č. 7, že realizácia navrhovanej činnosti zhorší pachovú situáciu a kvalitu života v obci Rovinka a Podunajských Biskupiciach, je na základe vyššie uvedeného neopodstatnená a odvolací orgán túto námietku vyhodnotil ako nedôvodnú.

K námietke Podávateľa rozkladu č. 7 vo veci nesúladu a doplnenia podmienok Záverečného stanoviska ohľadom pôvodu odpadov, podielu železničnej prepravy a súbehu kompenzačných opatrení uvádza odvolací orgán nasledovné.

K požiadavke na záväzné obmedzenie zvozu odpadov len na územie Slovenskej republiky, vylúčenie dovozu zo zahraničia a vypracovanie novej zvozovej štúdie odvolací orgán konštatuje, že navrhovateľ v správe o hodnotení a v doplňujúcich vyjadreniach opakovane a jednoznačne deklaroval, že s dovozom odpadu zo zahraničia do zariadenia CEZO neuvažuje. Tento záver je

plne doložený spracovanou Zvozovou štúdiou, ktorá preukázala dostatok zvyškového nerecyklovateľného odpadu priamo v regióne. Podľa tejto štúdie je zvozová oblasť pre zmesový komunálny odpad striktne vymedzená územím štyroch krajov, konkrétne Bratislavského (s explicitným vyňatím územia hlavného mesta Bratislava), Trnavského, Nitrianskeho a Trenčianskeho kraja, zatiaľ čo pre priemyselný a nebezpečný odpad (vrátane vlastných kalov z rafinérie) je spádové územie stanovené celým územím Slovenskej republiky.

Odvolací orgán v tejto súvislosti zdôrazňuje, že prijateľnosť vplyvov navrhovanej činnosti bola posudzovaná pre variant predložený navrhovateľom, a to bez dovozu odpadu zo zahraničia. Prípadná zmena vstupných predpokladov by predstavovala zmenu skutkového základu posudzovania navrhovanej činnosti a takáto zmena by zároveň znamenala zmenu navrhovanej činnosti, ktorá nemôže byť realizovaná bez posúdenia podľa zákona č. 24/2006 Z. z., t. j. bez vykonania príslušného procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti alebo jej zmeny, teda zisťovacieho konania, prípadne povinného hodnotenia podľa výsledku zisťovacieho konania a podľa povahy zmeny navrhovanej činnosti.

Ochrana domáceho trhu a stability vnútroštátneho odpadového hospodárstva je navyše spoľahlivo a plnohodnotne zaistená špecifickou reguláciou podľa článku 16 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade (uplatňujúcej princípy sebestačnosti a blízkosti) a Stratégie odpadového hospodárstva SR do roku 2035. Podľa tejto právnej úpravy podlieha cezhraničná preprava odpadu na energetické zhodnocovanie (činnosť R1) prísnemu povoľovaciemu režimu.

Príslušným štátnym orgánom, ktorý má výhradnú kompetenciu posudzovať cezhraničné toky a prípadne vzniesť námietky voči dovozu odpadu zo zahraničia, je Ministerstvo životného prostredia SR, Sekcia obehového hospodárstva, Odbor odpadového a obehového hospodárstva. Ak by mal dovoz zahraničného odpadu spôsobiť, že vnútroštátny zvyškový odpad bude musieť byť namiesto zhodnotenia naďalej ukladaný na skládky, čo by ohrozilo splnenie cieľa SR znížiť skládkovanie pod 10 % do roku 2035, ministerstvo má plné zákonné právo a povinnosť takúto prepravu zablokovať. Dovoz odpadu zo zahraničia je tak bez súhlasu príslušného orgánu vylúčený. Požadovať v rámci konania o posúdení vplyvov na životné prostredie vypracovanie novej zvozovej štúdie pre prípad dovozu zo zahraničia je preto bezpredmetné, nakoľko projekt s dovozom nepočíta a prípadný cezhraničný pohyb podlieha samostatnému, prísnemu regulačnému režimu.

K požiadavke na percentuálne zaviazanie navrhovateľa k využívaniu železničnej prepravy v rozsahu najmenej 75 % kapacity odvolací orgán uvádza, že stanovenie pevného a rigidného limitu 75 % pre železničnú prepravu by bolo v tejto fáze projektovej prípravy ekonomicky a logisticky nerealizovateľné a fakticky nevymáhateľné. Navrhovateľ v správe o hodnotení predstavil vysoko nadštandardný a ekologický dopravný koncept, v rámci ktorého plánuje po železnici prepravovať približne 50 % celkového dovážaného objemu odpadov. Za týmto účelom plne využije výhodu existujúcej vnútroareálovej železničnej vlečkovej siete rafinérie Slovnaft a priamo v mieste realizácie navrhovanej činnosti vybuduje dve nové koľaje (jednu pre bezpečnú vykládku zlisovaných odpadových balíkov a druhú na odvoz vytriedených zložiek a pevných zvyškov).

Presný podiel železničnej dopravy však bude v praxi závisieť od uzatvorených zmluvných vzťahov s konkrétnymi dodávateľmi a držiteľmi odpadu v zvozovom regióne. Nie všetci regionálni pôvodcovia komunálneho odpadu či priemyselné podniky disponujú priamym prístupom k železničnej infraštruktúre alebo prekladiskám. Nútené zavedenie 75 % limitu by tak mohlo paralyzovať dodávky zvyškového odpadu a viesť k tomu, že odpad by musel byť namiesto ekologického zhodnotenia v CEZO naďalej ukladaný na regionálne skládky, čo by poprelo hlavný environmentálny zmysel navrhovanej činnosti.

Odvolací orgán ďalej poukazuje, že DKP bolo spracované a prepočítané pre najnepriaznivejší možný modelový scenár, pri ktorom sa uvažovalo so 100 % podielom cestnej dopravy a nulovým využitím železnice. Aj pri tomto maximálne nepriaznivom zaťažení (predstavujúcom 48 prejazdov ťažkých nákladných automobilov denne na dovoz odpadu a 21 vozidiel na odvoz škvaru a dovoz surovín) analýzy preukázali, že navrhovaná činnosť nespôsobí preťaženie dotknutej cestnej siete, prírastky dopravy v citlivom profile Rovinka dosiahnu iba zanedbateľných 1,52 % pre ťažké vozidlá v roku 2030, a kapacita dotknutých križovatiek zostáva plne akceptovateľná.

Podmienka č. 17 v kapitole VI.3, ktorá navrhovateľa zaväzuje k uprednostňovaniu železničnej dopravy a k realizácii všetkých dostupných logistických opatrení na jej maximalizáciu, je preto z hľadiska odvolacieho orgánu dostatočným opatrením, ktoré nevylučuje ďalšie zvyšovanie podielu nad deklarovaných 50 % po zmluvnom podchytení dodávateľov.

K namietanému rozporu medzi podmienkou č. 7 a podmienkou č. 29 ohľadom termínu realizácie kompenzačných opatrení odvolací orgán konštatuje, že medzi podmienkou č. 7 a podmienkou č. 29 písm. e) bod iii. neexistuje žiadny vecno-technický ani právny rozpor, nakoľko podmienky sú sformulované v súlade s fázami uvádzania priemyselného stacionárneho zdroja do reálneho chodu. Kľúčovým momentom pre pochopenie tohto mechanizmu je legislatívne a procesné rozlíšenie medzi „skúšobnou prevádzkou“ (uvedením do prevádzky) a „trvalou prevádzkou“ stacionárneho zdroja.

Podľa podmienky č. 8 sa pre spustenie prevádzky navrhovanej činnosti predpokladá štandardné a technicky nevyhnutné prechodné obdobie skúšobnej prevádzky. Počas tohto obmedzeného obdobia nie je z prevádzkovo-bezpečnostných dôvodov rafinérie možné okamžite a úplne odstaviť existujúcu starú spaľovňu kalov, kým sa komplexne neoveria a neodskúšajú všetky stabilizačné, čistiace a garančné parametre novej technológie CEZO. Súbeh oboch spaľovní je preto v skúšobnej prevádzke povolený na nevyhnutné minimum schválené SIŽP, pričom celkové množstvo termicky zhodnotených odpadov v oboch zariadeniach dokopy nesmie prekročiť limit 220 000 ton ročne.

Počas tohto obdobia skúšobnej prevádzky je navrhovateľ podľa podmienky č. 9 povinný v reálnom čase monitorovať emisie a preukazovať Slovenskej inšpekcii životného prostredia, že príspevok navrhovanej činnosti neprekračuje postupne vznikajúcu imisnú a emisnú rezervu, ktorá sa v areáli formuje v závislosti od postupného vypínania a plynofikácie existujúcich energetických uzlov voči referenčnému roku 2023.

Odvolací orgán poukazuje, že všetky kompenzačné opatrenia predpísané štúdiou HIA a podmienkou č. 7, vrátane úplnej náhrady ťažkého zmesného ropného zvyšku zemným plynom v Teplárni a asanácie starej spaľovne kalov, musia byť v plnom rozsahu a bez výnimky úspešne dokončené najneskôr do momentu ukončenia skúšobnej prevádzky a pred vydaním povolenia na uvedenie navrhovanej činnosti do trvalej prevádzky.

Počas tohto obdobia skúšobnej prevádzky je navrhovateľ podľa podmienky č. 9 povinný v reálnom čase monitorovať emisie a preukazovať SIŽP, že príspevok navrhovanej činnosti neprekračuje postupne vznikajúcu imisnú a emisnú rezervu. Slovné spojenie „do doby začatia prevádzky navrhovanej činnosti“ v podmienke č. 29 písm. e) bod iii. sa vo vecno-právnom kontexte rozhodnutia vzťahuje na začatie trvalej prevádzky navrhovanej činnosti, nakoľko počas skúšobnej prevádzky je navrhovateľ povinný podľa podmienky č. 9 priebežne preukazovať, že emisie navrhovanej činnosti neprekračujú postupne sa formujúcu emisnú rezervu voči referenčnému roku 2023. Súbeh oboch prevádzok počas skúšobnej prevádzky bude obmedzený na nevyhnutné technologické minimum. Bez fyzického dokončenia všetkých týchto kompenzačných a zmierňujúcich opatrení a preukázania ich reálneho emisného prínosu SIŽP v

zmysle podmienok Záverečného stanoviska a zákona č. 39/2013 Z. z. nepovolí prechod navrhovanej činnosti do trvalej prevádzky

K námietkam podávateľa rozkladu č. 8 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke o nesprávnom právnom závere ohľadom integrácie a technologickej nevyhnutnosti umiestnenia zariadenia CEZO v areáli spoločnosti Slovnaft, a.s. uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že prvostupňový orgán dospel k nesprávnemu právnemu záveru, keď akceptoval technologickú nevyhnutnosť integrácie a umiestnenia zariadenia CEZO v existujúcom rafinérskom areáli Slovnaft.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka podávateľky rozkladu č. 8 je vecne, technologicky aj právne neopodstatnená, nakoľko spočíva na nesprávnom a zúženom výklade pojmu „technologická integrácia“. Technologickú a funkčnú prepojenosť nového priemyselného zdroja s existujúcim rafinérsko-petrochemickým komplexom totiž nemožno mechanicky posudzovať výhradne na základe percentuálneho podielu vlastných vyprodukovaných odpadov voči celkovému materiálovému toku zariadenia. Rozhodujúcim a určujúcim kritériom pre posúdenie technologickej integrácie je synergické prepojenie energetických a inžinierskych sietí (utility networks) a plnohodnotné zhodnotenie energetických výstupov (termodynamická integrácia) priamo v hostiteľskom priemyselnom komplexe.

Odvolací orgán v tejto súvislosti poukazuje, že zariadenie CEZO Slovnaft nie je klasifikované ako koncové zariadenie na zneškodňovanie odpadov spaľovaním (činnosť D10), ale ako zariadenie na energetické zhodnocovanie odpadov (činnosť R1). Podľa ustanovenia § 18 ods. 1 písm. b) zákona č. 79/2015 Z. z. a v súlade s európskou Smernicou o odpadoch 2008/98/ES je možné spaľovňu komunálneho odpadu zaradiť pod energetické zhodnocovanie (činnosť R1) iba vtedy, ak sa energia vyrába s vysokou účinnosťou a jej vypočítaný koeficient energetickej účinnosti sa rovná alebo je vyšší ako 0,65.

Túto legislatívnu podmienku je možné v praxi reálne dosiahnuť iba vtedy, ak je vyrobené teplo odoberané celoročne, stabilne a vo veľkých objemoch. Práve umiestnenie CEZO v rámci priemyselného areálu Slovnaftu (bloky 91, 92 a 93), v bezprostrednom susedstve veľkého a nepretržitého odberateľa technologického tepla, umožňuje dosiahnuť mimoriadne vysoký koeficient energetickej účinnosti na úrovni až 0,82. Vyrobené teplo vo forme strednotlakej a nízkotlakej pary bude prostredníctvom novo vybudovaných potrubných mostov zaústené priamo do existujúcej vnútroareálovej parnej distribučnej siete rafinérie, kde pokryje stabilnú technologickú spotrebu výrobných jednotiek Slovnaftu.

Pokiaľ by bolo zariadenie umiestnené v inej excentrickej lokalite mimo priemyselného areálu, vyprodukovaná para by nemohla byť takto celoročne spotrebovaná, zariadenie by muselo pracovať v neefektívnom, čisto kondenzačnom režime s nízkou účinnosťou výroby elektriny (okolo 20 % oproti bežným 55 % pri plynových turbínach) a nesplnilo by zákonný limit 0,65 pre činnosť R1. Zariadenie by sa tak legislatívne stalo skládkou podriadenej spaľovni na zneškodňovanie (D10), čo by bolo v rozpore s hierarchiou odpadového hospodárstva a cieľmi Slovenskej republiky.

Ďalej odvolací orgán poukazuje, že umiestnenie a integrácia CEZO do parnej siete Slovnaftu prináša významný environmentálny benefit v podobe priamej substitúcie fosílnych palív v podnikovej Teplárni. Tepláreň Slovnaftu v súčasnosti vyrába paru pre technologické účely spaľovaním ťažkých priemyselných palív (zmesného ropného zvyšku) a prechádza na zemný plyn.

Dodávka pary z CEZO priamo zníži nároky na výrobu pary v teplárni, čo prinesie ročnú úsporu primárneho fosílneho paliva vo výške približne 25,5 milióna m³ zemného plynu (zodpovedá cca 37 000 tonám plynu ročne). Táto úspora fosílnych palív predstavuje priamy pokles emisií zo spaľovania na úrovni vyššej ako 50 300 ton CO_2 ročne, čo tvorí približne 6 % celkových ročných emisií skleníkových plynov teplárne Slovnaft. Umiestnenie navrhovanej činnosti v areáli rafinérie je tak kľúčovým prvkom schváleného balíka dekarbonizačných opatrení Slovnaftu, ktorý bol autorizovaný investičným rozhodnutím (FID) a spolufinancovaný z Modernizačného fondu.

Ďalej odvolací orgán konštatuje, že hoci vlastné odpady rafinérie Slovnaft tvoria menšinový podiel celkovej kapacity, CEZO v plnom rozsahu nahradí existujúcu, technologicky zastaranú Spaľovňu kalov Slovnaftu (katalógové číslo zdroja znečisťovania ovzdušia 39), ktorá je prevádzkovaná na Mechanicko-biologickej čistiarni odpadových vôd. Táto stará spaľovňa disponuje ročnou kapacitou 24 500 ton odvodneného kalu, avšak funguje bez akéhokoľvek energetického zhodnotenia (čisto deštrukčný režim) a nespĺňa moderné prísne emisné limity a technické požiadavky najlepších dostupných techník (BAT).CEZO prevezme spracovanie týchto vlastných čistiarenských kalov v modernom fluidnom kotly s viacstupňovým čistením spalín, čím sa dosiahne výrazný posun v hierarchii odpadového hospodárstva (z D10 na R1) a zároveň sa natrvalo eliminuje významný historický zdroj znečistenia ovzdušia v aglomerácii.

Odvolací orgán má za to, že situovanie navrhovanej činnosti do priemyselnej zóny Slovnaftu je v súlade so strategickými prioritami a odporúčaniami Stratégie odpadového hospodárstva Slovenskej republiky do roku 2035. Táto stratégia explicitne odporúča, aby boli nové kapacity na energetické zhodnocovanie odpadu umiestňované prednostne do existujúcich priemyselných areálov, tzv. brownfieldov, ktoré spĺňajú nasledovné podmienky: nachádzajú sa v územiach, ktoré neslúžia na bývanie a rekreáciu, disponujú priamym napojením na kapacitne vyhovujúcu existujúcu inžiniersku, cestnú a železničnú sieť, keďže Slovnaft má rozvinutú internú vlečku napojenú na Ústrednú nákladnú stanicu, čo umožní prepravovať najmenej 50 % odpadov ekologicky po koľajniciach, disponuje vlastnými havarijnými, požiarnymi a bezpečnostnými zložkami s nepretržitým pohotovostným režimom a sú chránené funkčným hydrogeologickým ochranným systémom. Areál Slovnaftu je chránený systémom Hydraulickej ochrany podzemných vôd – HOPV, ktorý permanentne odčerpáva cca 33,4 mil. m³ vody ročne a spoľahlivo bráni úniku akéhokoľvek znečistenia mimo areál (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 97; Doplňujúce informácie k SOH, str. 14 – 15 a 18 – 19; Čiastkovú záverečnú správu HOPV za rok 2023, ev. č. ŠGÚDŠ 906/2020; Odborný posudok, str. 181, 200 – 201 a 256).

Ak by mal navrhovateľ uvažovať o umiestnení navrhovanej činnosti v inej lokalite (greenfield) mimo areálu, musel by kompletne od základu vybudovať dopravnú, logistickú, bezpečnostnú a hydrogeologickú infraštruktúru. To by viedlo k nežiaducemu záberu poľnohospodárskej pôdy, zvýšenému zaťaženiu okolitých obcí dopravou, narušeniu krajinného rázu a k neporovnateľne vyšším environmentálnym a bezpečnostným rizikám.

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací orgán uzatvára, že umiestnenie navrhovanej činnosti v areáli Slovnaftu vykazuje vysoký stupeň technologickej, energetickej, infraštruktúrnej a environmentálnej integrácie, ktorá je pre dosiahnutie vysokého koeficientu energetickej účinnosti R1 (0,82) a pre celkovú ekologickú zmysluplnosť projektu nevyhnutná. Akékoľvek alternatívne umiestnenie mimo tohto areálu by zmarilo hlavné environmentálne prínosy projektu (ako je dekarbonizácia teplárne a úspora 25,5 milióna m³ plynu) a viedlo by k neprípustnému zníženiu energetickej účinnosti.

Z tohto dôvodu má odvolací orgán za to, že prvostupňový orgán postupoval plne v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. a správnym poriadkom, keď nepožadoval posudzovanie alternatívnych

excentrických lokalít a schválil realizačný variant v areáli rafinérie. Námietka Podávateľky rozkladu č. 8 je preto v plnom rozsahu nedôvodná.

K námietke o nesprávnej aplikácii princípu koncentrácie priemyselných činností a využívania brownfieldov voči únosnosti územia uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 8 namieta, že prvostupňový orgán uprednostnil princíp koncentrácie priemyselných činností a využívania priemyselných brownfieldov na úkor princípu environmentálnej únosnosti územia, ktoré je už dnes nadmerne zaťažené.

Odvolací orgán konštatuje, ako už uviedol pri vysporiadaní predchádzajúcej námietky, že umiestňovanie nových kapacít na energetické zhodnocovanie nerecyklovateľných odpadov do existujúcich priemyselných areálov (tzv. brownfieldov) s vybudovanou vlečkovou a energetickou infraštruktúrou je jedným zo základných strategických odporúčaní Stratégie odpadového hospodárstva Slovenskej republiky do roku 2035 (str. 107/108). Táto stratégia výslovne uvádza, že nové zariadenia by mali byť situované na miestach „brownfieldov“ bez nežiaduceho záberu poľnohospodársky využiteľnej pôdy, čo navrhovaná činnosť, ktorá sa plánuje na zastavaných plochách rafinérie bez záberu PPF či lesov, spĺňa. Ďalej na miestach, kde je k dispozícii priame napojenie na funkčnú železničnú vlečkovú sieť, čo umožňuje navrhovateľovi prepravovať minimálne 50 % celkového objemu dovážaného odpadu ekologicky po koľajniciach a odľahčiť cestnú sieť. A na miestach s podmienkou plnohodnotného a vysoko účinného využitia vyrobenej elektrickej energie a najmä technologického tepla (pary) v existujúcom priemyselnom procese alebo systéme centralizovaného zásobovania, čo garantuje dosiahnutie vysokého koeficientu energetickej účinnosti R1 na úrovni 0,82.

Výber lokality v areáli Slovnaftu tak predstavuje priamu a dôslednú aplikáciu tejto národnej environmentálnej a surovinovej politiky, nakoľko umiestnenie rovnakého zariadenia na zelenom poli („greenfield“) by si vyžiadalo rozsiahle zásahy do krajinného rázu, záber pôdy a vybudovanie kilometrov nových inžinierskych sietí, čo by viedlo k preukázateľne vyššiemu globálnemu environmentálnemu zaťaženiu

Odvolací orgán nerozporuje s právnym názorom podávateľky, že priemyselné využitie územia automaticky nezakladá legálnu domnienku pre umiestnenie akéhokoľvek nového stacionárneho zdroja bez preukázania únosnosti prostredia. Práve preto však prvostupňový orgán nenechal túto otázku nezodpovedanú a v rámci konania nariadil vypracovať Rozptylovú štúdiu a jej Dodatok č. 1 a Dodatok č. 2 pomocou certifikovaného matematického modelu AERMOD a programu ATMOPLAN.

Tieto prepočty v plnom rozsahu a s vysokou mierou konzervativizmu vyhodnotili celkové imisné zaťaženie územia. Modelovanie neprebiehalo vo vákuu – ako nulový variant (referenčný stav) bolo do výpočtov integrované reálne pozaďové znečistenie v aglomerácii Bratislava, ktoré v sebe zahŕňa príspevky existujúcej petrochemickej výroby Slovnaftu, prevádzku mestskej spaľovne OLO, emisie z intenzívnej dopravy na obchvate D4, rýchlostnej ceste R7, priľahlých komunikáciách (vrátane cesty I/63), ako aj emisie z lokálnych vykurovacích systémov a priemyslu v širšom okolí.

Výsledky simulácií preukázali, že príspevky nového stacionárneho zdroja k celkovému znečisteniu ovzdušia v dýchacej zóne obyvateľstva sú vo všetkých hodnotených referenčných bodoch (vrátane obytných zón Ružinova, Podunajských Biskupíc, Vrakune, Petržalky a obcí Rovinka a Dunajská Lužná) úplne zanedbateľné a bezpečné. Ani pre jednu zo sledovaných základných znečisťujúcich látok, ťažkých kovov, organických zlúčenín (vrátane benzénu a benzo(a)pyrénu) či dioxínov (PCDD/PCDF) nebol imisný príspevok CEZO vyšší ako 10 % prísneho zákonného limitu stanoveného vyhláškou č. 250/2023 Z. z. a európskou smernicou o kvalite ovzdušia. Napríklad pre prachové častice PM10 v Rovinke predstavuje príspevok iba 0,09

% z limitnej hodnoty a pre oxid dusičitý NO2 iba 3,00 %. Environmentálna únosnosť územia z hľadiska ochrany ľudského zdravia a stability prostredia tak bola exaktne preukázaná.

Odvolací orgán záverom poukazuje na súlad zámeru s platnou územnoplánovacou dokumentáciou mesta. Dotknuté pozemky blokov 91, 92 a 93 ležia v území priemyselnej výroby s kódom funkcie 301, kde je dominantnou funkciou priemyselná výroba s rizikom rušivého vplyvu na okolie. Umiestňovanie zariadení na nakladanie, úpravu a spracovanie odpadov je v tomto území definované ako funkcia prípustná v obmedzenom rozsahu.

Podľa záväznej metodiky územného plánu pojem „v obmedzenom rozsahu“ neznamená kapacitné či fyzické obmedzenie stavby, ale ukladá povinnosť, aby takéto zámery boli posudzované jednotlivo pre konkrétne územie na základe ich reálneho vplyvu na životné prostredie a zdravie ľudí. Keďže vplyvy navrhovanej činnosti boli v procese podrobne, individuálne a kumulatívne vyhodnotené a Záverečné stanovisko zadefinovalo 56 technicky kontrolovateľných a právne vymožiteľných podmienok na ochranu ovzdušia, pôdy a vôd, bola požiadavka územného plánu na individuálne posúdenie v plnom rozsahu splnená a územná prijateľnosť projektu je plne preukázaná

Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že prvostupňový orgán neporušil princíp environmentálnej únosnosti územia ani mechanicky neuprednostnil záujmy priemyselnej koncentrácie. Umiestnenie navrhovanej činnosti v areáli Slovnaftu predstavuje vysoko racionálne, udržateľné a ekologicky integrované riešenie, ktoré vďaka synergii s odstavovaním starých prevádzok a plynofikáciou energetických uzlov prinesie preukázateľné zníženie celkového environmentálneho zaťaženia aglomerácie Bratislava a dotknutých obcí oproti súčasnému stavu. Obava podávateľky rozkladu o neprípustnom hromadení záťaže a prekročení únosnosti územia je preto neopodstatnená.

K námietke ohľadom nesprávneho právneho posúdenia rozsahu variantného riešenia navrhovanej činnosti a absencie posúdenia alternatívnej lokality uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že porovnanie dvoch predložených realizačných variantov, ktoré sa líšia výhradne v sekundárnych technologických detailoch znižovania emisií oxidov dusíka (selektívna katalytická redukcia - SCR vs. selektívna nekatalytická redukcia - SNCR), nemožno považovať za skutočné a plnohodnotné variantné riešenie v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. Zároveň namieta, že v konaní úplne absentovalo posúdenie umiestnenia zariadenia v inej, alternatívnej lokalite mimo územia priemyselného areálu Slovnaftu a najmä mimo územia CHVO Žitný ostrov.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka podávateľky rozkladu č. 8 je v celom rozsahu neopodstatnená, nakoľko vychádza z nesprávneho právneho výkladu ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. upravujúcich variantnosť navrhovaných činností a opomína exaktné technické limity zámeru.

Podľa § 22 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. je navrhovateľ pri bežných stacionárnych činnostiach povinný doručiť príslušnému orgánu zámer, ktorý obsahuje nulový variant (stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala) a aspoň jeden realizačný variant navrhovanej činnosti.

Podľa § 22 ods. 2 zákona č. 24/2006 Z. z. sa povinnosť predložiť najmenej dva realizačné varianty vzťahuje výhradne a striktne na líniové stavby (akými sú napríklad diaľnice, rýchlostné cesty, železnice a pod.).

Navrhovaná činnosť ako stacionárny technologický priemyselný zdroj na energetické zhodnocovanie odpadu, nie je líniovou stavbou. Navrhovateľ napriek tomu v predloženom

zámere a následne v Správe o hodnotení predložil a podrobne posúdil nulový variant a dva plnohodnotné realizačné varianty. Variant č. 1: Uvažuje s technológiou fluidného spaľovania so suchým čistením spalín a so systémom selektívnej katalytickej redukcie (SCR) na obmedzovanie emisií NOx. Variant č. 2: Uvažuje s technológiou fluidného spaľovania so suchým čistením spalín a so systémom selektívnej nekatalytickej redukcie (SNCR) na obmedzovanie emisií NOx.

Z hľadiska formálnej aj materiálnej legality navrhovateľ predložením dvoch realizačných variantov postupoval nad rámec minimálnych zákonných požiadaviek § 22 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z., ktorý pre tento typ stavby predpisuje predloženie iba jedného variantu. Odvolací orgán preto uzatvára, že porovnanie dvoch technologických realizačných variantov (SCR/SNCR) napĺňa variantnosť v rozsahu, ktorý je pre tento typ činnosti zákonne relevantný, a nemožno z toho vyvodiť porušenie § 22.

Podávateľka rozkladu č. 8 sa vo svojej argumentácii nesprávne dovoláva porušenia ustanovenia § 22 ods. 7 zákona č. 24/2006 Z. z. Podľa tohto ustanovenia môže príslušný orgán na základe odôvodnenej žiadosti navrhovateľa vo výnimočnom prípade upustiť od požiadavky variantného riešenia, najmä ak nie je k dispozícii iná lokalita alebo iná technológia.

Ako však bolo objasnené vyššie, povinnosť predložiť viacero realizačných (lokalizačných či technologických) variantov sa zo zákona uplatňuje len pri líniových stavbách. Keďže CEZO takouto stavbou nie je, navrhovateľ nebol zo zákona vôbec povinný žiadať o upustenie od variantného riešenia a prvostupňový orgán o takomto upustení ani nerozhodoval, nakoľko zákonný rámec jedného realizačného variantu bol predložením dvoch technologických variantov bezpečne prekročený.

Akákoľvek požiadavka na posudzovanie navrhovanej činnosti v iných lokalitách by musela byť explicitne sformulovaná v Rozsahu hodnotenia určenom ministerstvom podľa § 30 zákona č. 24/2006 Z. z. Ministerstvo však po prerokovaní pripomienok k zámeru takúto požiadavku do Rozsahu hodnotenia nezahrnulo, nakoľko uvedené nevyplynulo zo stanovísk doručených k zámeru. Pre ďalšie podrobnejšie hodnotenie vplyvov v Správe o hodnotení bol záväzne určený nulový variant, variant č. 1 (SCR) a variant č. 2 (SNCR) v rámci navrhovanej lokality Slovnaft, pričom navrhovateľ tento schválený rozsah v požadovanom rozsahu splnil.

Na základe preskúmania administratívneho spisu odvolací orgán konštatuje, že hlavným technologickým pilierom navrhovanej činnosti je jeho komplexná termodynamická integrácia do priemyselnej siete závodu Slovnaft. Zariadenie je navrhnuté tak, aby vyrobenú tepelnú energiu vo forme strednotlakej a nízkotlakej pary dodávalo priamo do potrubných rozvodov rafinérie Slovnaft pre technologické účely. Tento nepretržitý a celoročne stabilný priemyselný odber pary garantuje, že navrhovaná činnosť dosiahne vysoký koeficient energetickej účinnosti (R1) na úrovni až 0,82, čo ho v zmysle zákona č. 79/2015 Z. z. jednoznačne kvalifikuje ako vysokoefektívne zariadenie na zhodnocovanie odpadu.

Odvolací orgán poukazuje na to, že postup prvostupňového orgánu nie je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ. Rozhodnutia vo veciach C-72/95 Kraaijeveld a C-290/03 Barker ukladajú členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby sa posudzovanie vplyvov vykonalo v štádiu, keď je ešte možné reálne ovplyvniť technické a environmentálne parametre zámeru.

V konaní o navrhovanej činnosti k tomuto ovplyvneniu reálne a preukázateľne došlo. Práve v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie, t. j. pred vydaním povolenia na realizáciu, prevádzku či výstavbu, boli na základe pripomienok verejnosti a orgánov presadené zásadné zmeny projektu, a to celková kapacita bola záväzne znížená o 30 % (na 220 000 t/rok), bol upravený priemer komína na 2,2 m, bol zadefinoval prísny emisný a imisný kontrolný rámec a bolo určených 56 záväzných podmienok pre projektovú prípravu. Princíp prevencie a zabezpečenia účinných práv verejnosti tak boli v plnej miere a včas rešpektovaný.

Odvolací orgán záverom konštatuje, že z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že požiadavka na posudzovanie alternatívnych lokalít mimo areálu Slovnaftu nemá oporu v zákone č. 24/2006 Z. z., nebola určená v rozsahu hodnotenia a z technologicko-environmentálneho hľadiska by poprela základný dekarbonizačný a energetický zmysel projektu. Navrhovateľ v plnom rozsahu splnil a prekročil zákonné požiadavky na variantnosť podľa § 22 ods. 1 predložením dvoch realizačných variantov s odlišným čistením spalín. Prvostupňový orgán preto nepochybil, keď rozhodoval o realizačnom variante v navrhovanej priemyselnej zóne Slovnaftu. Odvolací orgán túto námietku podávateľky rozkladu č. 8 vyhodnotil ako nedôvodnú. Podávateľka rozkladu č. 8 navyše neoznačila žiadnu konkrétnu reálne dostupnú alternatívnu lokalitu (identifikovateľnú územne a technicky), ktorá by bola porovnateľná z hľadiska napojenia na infraštruktúru, energetickej integrácie, bezpečnosti prevádzky a environmentálnych dopadov, a ktorú by bolo možné v danom štádiu posudzovania objektívne hodnotiť ako alternatívu.

Odvolací orgán zároveň považuje za rozhodujúce, že projekt CEZO je koncepčne založený na priemyselnej integrácii do existujúceho areálu a infraštruktúry (energia, para, bezpečnostné a environmentálne systémy). Požiadavka posúdiť „územné alternatívy“ bez preukázania ich reálnej porovnateľnosti by viedla k formálnemu posudzovaniu hypotetických scenárov bez väzby na technickú uskutočniteľnosť a bez reálnej možnosti ich povolenia a realizácie.

K námietke o marginálnom význame zníženia projektovanej kapacity CEZO na znečistenie ovzdušia uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že zníženie kapacity zariadenia o 30 % je z hľadiska celkového znečistenia aglomerácie iba marginálne a neprináša očakávaný environmentálny prospech pre ochranu ovzdušia.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka podávateľky rozkladu č. 8 spočíva v dezinterpretácii záverov rozptylového modelovania a v nesprávnej interpretácii vzťahu medzi ročnou kapacitou, hodinovými emisnými tokmi a rozptylovou fyzikou.

Tvrdenie, že zníženie kapacity o 30 % má z hľadiska ochrany ovzdušia „marginálny vplyv“ na úroveň imisných koncentrácií, je v rozklade vytrhávané z kontextu a interpretované ako dôkaz neúčinnosti. Odvolací orgán upozorňuje, že imisné príspevky navrhovanej činnosti k celkovému znečisteniu ovzdušia v aglomerácii boli vyhodnotené ako mimoriadne nízke, bezpečné a hygienicky nevýznamné už pri pôvodnej plnej kapacite 316 700 ton ročne.

Podľa výsledkov pôvodnej Rozptylovej štúdie (november 2024) nepredstavuje príspevok navrhovanej činnosti k imisnému zaťaženiu citlivých obytných zón žiadne nebezpečenstvo, keďže príspevky pre všetky hodnotené látky ležia hlboko pod 10 % prísnych limitov stanovených vyhláškou č. 250/2023 Z. z. (napr. v obytnej zóne obce Rovinka predstavuje príspevok CEZO k ročnému imisnému zaťaženiu pri oxidu dusičitom NO2 iba 3,00 %, pri oxide siričitom SO2 iba 1,43 % a pri prachových časticiach PM10 len 0,09 % z limitnej hodnoty).

Keďže sa už predtým takto extrémne nízky imisný príspevok, ktorý sa pohybuje v desatinách či stotinách percenta z hygienických limitov, pomerne zníži o ďalších 30 % v rámci zníženej kapacity, výsledná zmena v celkových imisných hodnotách (koncentráciách v dýchacej zóne) je z hľadiska matematického modelovania minimálna až nepatrná (marginálna). Táto „marginálnosť“ rozdielu v dýchacej zóne teda nie je chybou prvostupňového orgánu či nedostatkom navrhovanej činnosti, ale dôkazom skutočnosti, že imisný vplyv zariadenia je zanedbateľný v oboch kapacitných variantoch a kvalita ovzdušia v spádových obciach zostáva plne chránená.

Ďalej odvolací orgán zásadne odmieta porovnávanie kontinuálneho priemyselného zariadenia s automobilom s obmedzeným nájazdom. Na rozdiel od automobilu, ktorý môže jazdiť nepravidelne a nárazovo na plný výkon, je navrhovaná činnosť stabilným priemyselným

stacionárnym zdrojom navrhnutým na nepretržitú prevádzku s ročným fondom 8 000 prevádzkových hodín.

Zníženie ročnej spracovateľskej kapacity z 316 700 ton na 220 000 ton komunálneho a priemyselného odpadu ročne sa preto priamo premieta do zníženia priemerného hodinového výkonu zariadenia z pôvodných cca 40 ton za hodinu na úroveň 27,5 tony za hodinu. Z hľadiska termodynamického chodu fluidného kotla nie je možné do spaľovacieho traktu dlhodobo privádzať o 30 % menej paliva (odpadu) a zároveň generovať pôvodné maximálne hodinové toky spalín. Pôvodné maximálne hodinové emisie (hmotnostné toky) sú pri zníženej kapacite technologicky a fyzicky nedosiahnuteľné.

Preto boli v rámci Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii pre 70 % variant (kapacita 220 000 t/rok) maximálne hodinové emisné toky prepočítané a adekvátne zredukované (napríklad maximálny hodinový emisný tok oxidu siričitého SO2 klesol z pôvodných 7,80 kg/h na 5,65 kg/h pre znížený variant).

Skutočnosť, že v tejto fáze posudzovania bol projektovaný maximálny tepelný výkon kotla ponechaný na hodnote 117 MW, neznamená ponechanie emisií na pôvodnej úrovni. Zníženie kapacity na 70 % nepredstavuje zmenu základnej technológie (fluidné spaľovanie zostáva plne zachované), ale vyžaduje iba škálovité zníženie výkonu vo všetkých dotknutých technologických uzloch. Všetky tieto realizačné detaily vrátane definitívneho prepočtu a zastropovania tepelného výkonu kotla pre zníženú kapacitu budú presne špecifikované a určené v ďalších fázach povoľovacieho procesu a budú záväznou súčasťou integrovaného povolenia vydávaného SIŽP.

Ďalej v tejto súvislosti odvolací orgán upozorňuje na zúženie priemeru komína pre zachovanie optimálnych rozptylových podmienok, čo svedčí, že zníženie kapacity bolo vyhodnotené komplexne a viedlo k úprave technických parametrov, je cielená zmena vnútorného priemeru komína.

Pri znížení hodinového množstva spaľovaného odpadu na 27,5 tony za hodinu dochádza k pomernému poklesu celkového vygenerovaného objemu spalín. Pokiaľ by bol v projekte ponechaný pôvodný vnútorný priemer komína 2,85 metra, viedlo by to k nežiaducemu poklesu výstupnej rýchlosti spalín v korune komína (spaliny by unikali pomaly). To by spôsobilo oslabenie ich mechanického a termického vztlaku, dymová vlečka by nedosiahla potrebnú výšku nad okolitou zástavbou a hrozilo by padanie emisií do dýchacej zóny (tzv. downwash efekt).

Aby sa tomuto negatívnemu javu zabránilo, navrhovateľ v Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii zapracoval a ministerstvo v Záverečnom stanovisku schválilo zníženie vnútorného priemeru ústia komína z pôvodných 2,85 metra na 2,2 metra. Toto technické zúženie priemeru zaručuje, že aj pri nižšom vyprodukovanom objeme spalín zostane v korune komína plne zachovaná vysoká výstupná rýchlosť a silný termický vztlak plynov. Spaliny sú tak naďalej s rezervou vynášané vysoko nad okolitú priemyselnú zástavbu a potrubné mosty, čím je garantovaný ich dokonalý rozptyl vo vyšších vrstvách atmosféry hlboko nad dýchacou zónou citlivých receptorov. Výška komína 60 m s upraveným priemerom 2,2 m je plne postačujúca, bezpečná a v plnom rozsahu spĺňa požiadavky prílohy č. 9 k vyhláške Ministerstva životného prostredia SR č. 248/2023 Z. z.

Ďalej odvolací orgán poukazuje, že hoci je rozdiel imisného príspevku v dýchacej zóne v jednotlivých referenčných bodoch vyjadrený v mikrogramoch malý, z hľadiska celkového ročného emisného zaťaženia aglomerácie predstavuje zníženie kapacity o 30 % zásadný a jednoznačný environmentálny prínos.

Znížením kapacity na 220 000 ton ročne dochádza k trvalému, priamemu a merateľnému zníženiu celkového ročného hmotnostného množstva všetkých emitovaných škodlivín o celých 30 % oproti pôvodne posudzovanému maximu. Do ovzdušia Bratislavy a priľahlých obcí tak ročne unikne o desiatky ton menej oxidov dusíka, oxidu siričitého a tuhých znečisťujúcich látok

(prachu), čo predstavuje významný preventívny krok plne rešpektujúci ciele zákona č. 146/2023 Z. z. Z uvedených dôvodov odvolací orgán túto námietku vyhodnotil v celom rozsahu ako nedôvodnú.

K námietke o nedostatočnom posúdení navrhovanej činnosti vo vzťahu k napĺňaniu cieľov odpadového hospodárstva a k Stratégii odpadového hospodárstva SR do roku 2035

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že projekt je v rozpore s hierarchiou odpadového hospodárstva, môže konkurovať recyklačným cieľom a nerešpektuje priority národných strategických dokumentov.

Odvolací orgán konštatuje, že navrhovaná činnosť bola navrhnutá a prvostupňovým orgánom posúdená ako plne kompatibilný, doplnkový a synergický prvok systému obehového hospodárstva a je v súlade so „Stratégiou odpadového hospodárstva SR do roku 2035“.

Z Stratégie odpadového hospodárstva explicitne vyplýva, že Slovenská republika dlhodobo čelí akútnemu a kritickému nedostatku vnútroštátnych koncových kapacít na environmentálne vhodné spracovanie nerecyklovateľných zvyškových odpadov. Tento deficit predstavuje hlavnú systémovú prekážku pre splnenie záväzného európskeho cieľa znížiť mieru skládkovania komunálneho odpadu pod úroveň 10 % do roku 2035.

V Stratégii odpadového hospodárstva SR (str. 108) sa výslovne uvádza, že: „Nedostatok koncových zariadení na spaľovanie odpadu môže pri uzatváraní skládok odpadov, najmä pre skládky nebezpečného odpadu, spôsobiť absenciu kapacít na spracovanie odpadu, čo by mohlo mať závažné dôsledky z hľadiska ochrany životného prostredia alebo zdravia ľudí.“ Stratégia odpadového hospodárstva v tejto súvislosti predpokladá potrebu vybudovania troch až štyroch moderných zariadení na energetické zhodnocovanie zvyškových odpadov v rámci Slovenskej republiky, pričom ako najvhodnejšie lokality pre ich umiestnenie explicitne odporúča existujúce priemyselné areály, brownfieldy.

Tieto areály musia disponovať: hotovým napojením na kapacitnú technickú a logistickú infraštruktúru vrátane železničnej dopravy, pričom navrhovaná činnosť využije internú vlečku Slovnaftu na prepravu najmenej 50 % objemu odpadu po koľajniciach a možnosťou priameho a stabilného celoročného odberu vyrobenej energie a technologického tepla, čo navrhovaná činnosť vďaka parnému prepojeniu s rafinériou s rezervou spĺňa, pričom dosahuje mimoriadne vysokú energetickú účinnosť R1 až na úrovni 0,82.

Odvolací orgán má za to, že základná obava, že navrhovaná činnosť bude konkurovať recyklačnému priemyslu a odkláňať cenné materiály do spaľovania, je z hľadiska ekonomickej aj technologickej reality nepodložená. Energetické zhodnocovanie odpadov (činnosť R1) predstavuje kapitálovo a prevádzkovo mimoriadne náročný technologický proces, ktorého konečná cena za spracovanie jednej tony odpadu (tzv. gate fee) je neporovnateľne vyššia než pri bežnom skládkovaní a nachádza sa na trhovej úrovni nákladov pre recyklačné procesy.

Z tohto dôvodu má odvolací orgán za preukázané, že na trhu neexistuje žiadny racionálny ekonomický faktor ani stimul, ktorý by motivoval pôvodcov odpadu alebo zberové spoločnosti odovzdávať dobre vytriedené, čisté a materiálovo zhodnotiteľné suroviny (napríklad papier, PET plasty, kovy či sklo) na termické zhodnotenie do CEZO. Navrhovaná činnosť má slúžiť výlučne ako koncové riešenie pre zvyškový odpad, ktorý už nie je možné materiálovo zhodnotiť, a ktorý vzniká napríklad aj ako nevytriediteľný zvyšok po mechanickom spracovaní a recyklačných procesoch; jeho jedinou reálnou alternatívou v podmienkach SR by bolo environmentálne nevhodné uloženie na skládky.

Ďalej v tejto súvislosti odvolací orgán poukazuje že navrhovaná činnosť aktívne presadzuje vyššie stupne hierarchie odpadového hospodárstva, a to začlenenie samostatnej automatizovanej

triediacej a pred-úpravnej linky s ročnou kapacitou 30 000 ton priamo do technologického diagramu navrhovanej činnosti.

Táto linka bude slúžiť na dotrieďovanie vybraných materiálových tokov (obaly a plasty z priemyslu, znečistené obaly a zmesové priemyselné a komunálne odpady) s cieľom vytriediť z nich recyklovateľné zložky pred samotným termickým spracovaním. Dotrieďovanie sa zameriava na nasledovné druhy odpadov podľa Katalógu odpadov 15 01 02 — Obaly z plastov (Ostatný odpad), 15 01 05 — Kompozitné obaly (Ostatný odpad), 15 01 06 — Zmiešané obaly (Ostatný odpad), 20 01 39 — Plasty (Ostatný odpad).

Proces dotrieďovania prebieha v automatickom režime v troch nadväzujúcich fázach:

Predbežná úprava a mechanické triedenie: Vstupný materiál prechádza otváračom vriec a drvičom, ktoré ho pripravia na sitovú separáciu. Materiál sa na základe geometrie rozdelí na tri veľkostné prúdy (jemný, stredný a hrubý) pre zaistenie optimálnej účinnosti nasledujúcich separátorov.

Magnetická a indukčná separácia: Z prúdu odpadu sa pomocou silných permanentných magnetických separátorov a vírivých prúdových separátorov (Eddy Current) automaticky vytrieďujú železné a neželezné kovy (najmä hliník a meď), ktoré sa následne vracajú priamo do hutníckeho recyklačného cyklu.

Viacstupňové optické triedenie (NIR): Na detekciu a presnú separáciu plastových komodít sa využíva technológia blízkej infračervenej spektroskopie (NIR). Systém optických senzorov v milisekundách vyhodnotí chemické zloženie prechádzajúcich častíc na dopravnom páse a pomocou presne mierených stlačených vzduchových impulzov fyzicky oddelí požadované čisté polymérne frakcie – najmä polypropylén (PP) a polyetyléntereftalát (PET).

Tieto čisté vytriedené druhotné suroviny nebudú v CEZO spaľované, ale budú expedované priamo do recyklačných podnikov na materiálové zhodnotenie. Linka tak predstavuje priamy a preukázateľný prínos pre napĺňanie cieľov recyklácie v regióne.

Odvolací orgán poukazuje na to, že prvostupňový orgán v spolupráci so Sekciou obehového hospodárstva Ministerstva životného prostredia SR reflektoval na požiadavky verejnosti a závery strategických analýz vrátane IEP. S cieľom eliminovať akékoľvek obavy z predimenzovania kapacity a vytvorenia nadmerného tlaku na dovoz odpadu ministerstvo v Záverečnom stanovisku rozhodlo o záväznom znížení celkovej spracovateľskej kapacity CEZO o 30 %, z pôvodných 316 700 ton ročne na konečných 220 000 ton ročne. Toto zníženie bolo realizované predovšetkým na úkor komunálneho odpadu, čo viedlo k zásadnej reštrukturalizácii predbežného odpadového mixu prevádzky: Komunálny odpad znížený takmer o polovicu, z pôvodných 214 000 t/rok na 118 000 t/rok. Priemyselný nie nebezpečný odpad stanovený na úroveň 77 000 t/rok pre zhodnocovanie inak nevyužiteľných priemyselných zvyškov. Nebezpečný odpad znížený o viac ako dve tretiny, z pôvodných 74 700 t/rok na 25 000 t/rok (z čoho až 21 500 ton tvorí spracovanie vlastných čistiarenských a priemyselných kalov z rafinérie Slovnaft, ktoré doteraz spaľovala zastaraná a neefektívna Spaľovňa kalov).

Táto upravená kapacita pre komunálny odpad je v súlade s reálnou potrebou regiónu. Zvozová štúdia vypracovaná pre záujmové územie štyroch krajov (Bratislavský bez mesta Bratislava, Trnavský, Nitriansky a Trenčiansky kraj) pracovala s prísnymi prognózami, ktoré už plne integrovali dosiahnutie dekarbonizačných cieľov a 65 % miery recyklácie komunálneho odpadu do roku 2035.

Tieto prepočty preukázali, že aj po dosiahnutí tohto ambiciózneho recyklačného cieľa bude v roku 2035 v danom regióne pretrvávať ročný prebytok minimálne 274 000 ton nerecyklovateľného zmesového komunálneho a objemného odpadu, pre ktorý neexistuje žiadna

iná legálna koncovka okrem skládkovania. Navrhovaná činnosť so svojou limitovanou kapacitou 118 000 t/rok nepokrýva ani polovicu tohto regionálneho deficitu, čo jednoznačne vyvracia námietky podávateľky o vzniku prebytočných kapacít a potvrdzuje, že projekt recykláciu neohrozí, ale iba nahradí skládkovanie v súlade s hierarchiou odpadov. Z uvedených dôvodov považuje odvolací orgán námietku za neopodstatnenú.

K námietke o nevysporiadaní sa s pripomienkou nákladov na zvoz odpadov a výstavbu prekladísk odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že v konaní neboli vyhodnotené finančné náklady na zvoz odpadov z veľkých vzdialeností a nebolo posúdené riziko vynútenej výstavby nových prekladísk v dotknutom území.

Odvolací orgán konštatuje, že samotná otázka ekonomickej nákladovosti zvozu odpadov je výhradnou komerčnou záležitosťou navrhovateľa a zvozových spoločností a nemá priamy ani nepriamy vplyv na životné prostredie či zdravie ľudí, a preto nie je predmetom posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. Účelom tohto konania je identifikovať, popísať a exaktne vyhodnotiť priame a nepriame fyzikálne, chemické, biologické, environmentálne a zdravotné vplyvy navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia, klímu, obyvateľstvo a krajinu.

Kalkulácia budúcich prepravných taríf, prepočet vplyvov zvozových nákladov na komunálne rozpočty jednotlivých obcí, tvorba cien za uloženie odpadu (tzv. gate fee) a ekonomické vyhodnocovanie trhovej úspešnosti či konkurencieschopnosti investície predstavujú čisté komerčné a mikroekonomické parametre podnikania, ktoré zo zákona nie sú a ani nemôžu byť predmetom posudzovania v procese vedenom podľa ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. Odvolací orgán má za to, že prvostupňový orgán preto postupoval v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. a správnym poriadkom, keď do Záverečného stanoviska nezahrnul ekonomickú analýzu poplatkov samospráv za zvoz odpadov, nakoľko mu to zákonná kompetencia neumožňuje.

Obava podávateľky rozkladu č. 8 o vynútenej výstavbe nových železničných prekladísk na náklady navrhovateľa či obcí spočíva na nesprávnom predpoklade. Navrhovaná činnosť je navrhnutá ako koncové prijímacie zariadenie, ktoré bude umiestnené v existujúcom, infraštruktúrne vybavenom priemyselnom areáli. Navrhovaná činnosť vo svojom materiálnom a investičnom rozsahu (predbežne vyčíslenom na 390 000 000 €) nepočíta, neplánuje a ani nevyžaduje výstavbu žiadnych nových externých prekladísk či zberných staníc na území zvozových krajov.

Dovoz odpadov bude zabezpečovaný prostredníctvom oprávnených externých odpadových a logistických spoločností, ktoré už v súčasnosti v spádovom regióne západného Slovenska disponujú plne vyvinutou, funkčnou a kapacitne vyhovujúcou vlastnou infraštruktúrou zberných dvorov, triediacich staníc a regionálnych prekladísk. Tieto existujúce uzly budú slúžiť ako prirodzené akumulačné body pre zvoz z menších obcí. V prípade priemyselných a nebezpečných odpadov sa bude dovoz realizovať priamo z veľkých priemyselných parkov a výrobných závodov, ktoré už v súčasnosti disponujú vlastným priamym napojením na národnú železničnú sieť. Námietka o absencii finančného krytia a lokalizácie nových prekladísk je preto bezpredmetná, nakoľko sa žiadna takáto výstavba zo strany navrhovateľa nerealizuje.

Z hľadiska logistickej realizovateľnosti koľajovej prepravy disponuje areál rafinérie Slovnaft mimoriadnou strategickou výhodou, a to vlastnou rozsiahlou vnútroareálovou železničnou vlečkovou sieťou, ktorá je priamo napojená na štátny železničný uzol Ústredná nákladná stanica (ÚNS).

Dovoz odpadov po železnici v plánovanom objeme minimálne 50 % celkovej kapacity bude technicky zabezpečený prostredníctvom štandardizovaných logistických postupov:

Východiskový odpad u regionálnych pôvodcov a vo veľkých prekladiskách zvozových krajov bude najskôr mechanicky skomprimovaný (zlisovaný) a hermeticky zabalený do špeciálnych, vysoko odolných a nepriepustných plastových fóliových vakov s jednotkovým objemom približne 1 m³. Tieto balíky budú naložené na železničné vagóny a po koľajniciach prepravené priamo do areálu Slovnaftu, čím sa úplne predíde vzniku prachu, zápachu či rozsypaniu odpadu počas prepravy. Priamo v areáli CEZO budú vybudované dve nové železničné koľaje. Vykládka zlisovaných vakov z vagónov bude prebiehať bezpečne pomocou moderného nákladného vozidla vybaveného hydraulickou rukou, ktoré zabezpečí okamžitý transport materiálu do uzavretej a podtlakovo vetranej prijímacej haly.

Záväzné zníženie celkovej kapacity navrhovanej činnosti o 30 % navyše uvoľnilo významnú časť kapacity pre dovoz iných odpadových tokov. Keďže s cestnou dopravou sa uvažovalo predovšetkým pri zvoze zvyškového komunálneho odpadu z blízkych oblastí, je vysoko pravdepodobné, že výsledný reálny podiel ekologickej železničnej prepravy pri zníženej kapacite bude ešte vyšší ako deklarovaných 50 %.

Ďalej odvolací orgán upozorňuje na komplexné posúdenie emisií a hluku z dopravy v spracovaných štúdiách. Všetky emisie vyvolané dopravou (vrátane zvozu odpadov cestnou aj koľajovou infraštruktúrou) boli v plnom rozsahu a s vysokou mierou konzervativizmu integrované do spracovaného DKP, Rozptylovej štúdie (AERMOD/ATMOPLAN) a Akustickej štúdie.

Matematické modelovanie preukázalo, že dopady novogenerovanej dopravy na aglomeráciu sú minimálne:

Nárast hluku z dopravy po realizácii navrhovanej činnosti dosiahne na prístupovej Lieskovskej ceste maximálne 1,0 dB a na najfrekventovanejšej komunikácii v obytnej zóne obce Rovinka (Ulica Svornosti/cesta I/63) najviac 0,4 dB. Takýto minimálny nárast je pod hranicou subjektívnej postrehnuteľnosti ľudským sluchom a predstavuje zanedbateľný vplyv.

Rozptylové modelovanie imisného príspevku z dopravy preukázalo, že doprava súvisiaca s realizáciou navrhovanej činnosti nespôsobí v žiadnom hodnotenom referenčnom bode (vrátane ZŠ Rovinka) prekročenie prísnych limitov pre kvalitu ovzdušia stanovených vyhláškou č. 250/2023 Z. z. a Smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2881 z 23. októbra 2024 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe.

Odvolací orgán považuje za neopodstatnenú aj námietku, že vysoké zvozové poplatky prinútia navrhovateľa dovážať odpad zo zahraničia. Ako bolo podrobne objasnené pri posúdení rozkladu č. 7, cezhraničný dovoz odpadov na energetické zhodnotenie (činnosť R1) podlieha mimoriadne prísnemu povoľovaciemu a schvaľovaciemu režimu Sekcie obehového hospodárstva Ministerstva životného prostredia SR v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1157 o preprave odpadu (resp. nariadením (ES) č. 2024/1157 o preprave odpadu) a smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade.

Ak by mal dovoz zahraničného odpadu akýmkoľvek spôsobom ohroziť priority vnútroštátneho odpadového hospodárstva alebo viesť k tomu, že domáci zvyškový odpad by musel byť namiesto zhodnotenia naďalej ukladaný na regionálne skládky, Ministerstva životného prostredia SR má plnú zákonnú právomoc a povinnosť takúto cezhraničnú prepravu okamžite zablokovať. Prevádzkovateľ preto nemá žiadnu legálnu možnosť svojvoľne nahradiť domáce odpadové toky odpadom zo zahraničia, čo robí túto špekulatívnu obavu bezpredmetnou.

Navyše, ak by navrhovateľ v budúcnosti zamýšľal meniť prevádzkový model tak, že by zariadenie preberalo aj odpad zo zahraničia, išlo by o zmenu navrhovanej činnosti oproti východiskám, z ktorých vychádzalo aktuálne posúdenie, keďže súčasný návrh s cezhraničným dovozom odpadu neuvažuje. Takáto zmena by preto musela byť predložená príslušnému orgánu v režime posudzovania zmeny navrhovanej činnosti, t. j. prostredníctvom oznámenia o zmene navrhovanej činnosti, na základe ktorého sa vykoná zisťovacie konanie a určí sa, či bude zmena podliehať ďalšiemu posudzovaniu vplyvov na životné prostredie. Zároveň platí, že zmena navrhovanej činnosti je predmetom zisťovacieho konania alebo povinného posudzovania, ak v dôsledku zmeny dôjde k dosiahnutiu/prekročeniu prahových hodnôt alebo ak príslušný orgán vyhodnotí, že zmena môže mať podstatný nepriaznivý vplyv na životné prostredie

Záverom odvolací orgán konštatuje, že z ustanovení zákona č. 24/2005 Z. z. jednoznačne vyplýva, že otázky ekonomických nákladov na zvoz odpadov sú mimo zákonný rámec konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. Požiadavka na lokalizáciu a vyčíslenie nákladov na nové prekladiská je neopodstatnená, nakoľko navrhovateľ žiadne prekladiská budovať neplánuje a projekt sa opiera o už existujúcu zvozovú infraštruktúru. Technická a logistická pripravenosť areálu Slovnaftu na realizáciu minimálne 50 % železničnej prepravy prostredníctvom moderných hermetizovaných 1 m³ vakov bola plne preukázaná, pričom súvisiace emisie a hluk z dopravy boli v plnom rozsahu a s bezpečným výsledkom vyhodnotené v Rozptylovej a Akustickej štúdii. Námietka podávateľky rozkladu č. 8 je preto v celom rozsahu neopodstatnená.

K námietke o nevysporiadaní sa s pripomienkou nepreukázania využitia tepla uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že využitie tepla a energie vyrobenej v CEZO nebolo v konaní spoľahlivo a záväzne preukázané.

Odvolací orgán v tejto súvislosti upriamuje pozornosť na skutočnosť, že primárnym, technologicky integrovaným a zmluvne garantovaným odberateľom vyrobenej energie je samotná petrochemická rafinéria SLOVNAFT, a.s., v ktorej hĺbke priemyselného areálu (blok 92) bude navrhovaná činnosť umiestnená. Petrochemický komplex Slovnaftu predstavuje obrovského a na rozdiel od komunálnej sféry kontinuálneho, celoročne stabilného odberateľa technologického tepla vo forme pary, ktorého dopyt po energii nie je závislý od striedania zimnej a letnej vykurovacej sezóny. Vysokotlaková para vyrobená vo fluidnom kotly (s projektovanými parametrami 135 t/h admisnej pary pri tlaku 65 bar a teplote 462 °C) bude vedená do vysokoúčinného turbogenerátora. V turbogenerátore (kondenzačnej odberovej turbíne) sa časť energie premení na elektrickú energiu. Odhadované množstvo vyrobenej elektriny využitej pre vlastné účely rafinérie alebo pre dodanie do siete predstavuje 168 000 MWh/rok. Para z turbogenerátora (po prechode turbínou) bude primárne slúžiť ako procesné teplo pre technologické procesy priamo v rafinérii, pričom bude distribuovaná do dvoch existujúcich vnútroareálových parných rozvodov, a to Strednotlaká parná sieť (ST para): s tlakom 11 bar a teplotou 250 °C v projektovanom množstve 0 až 50 t/h a Nízkotlaká parná sieť (NT para): s tlakom 4 bar a teplotou 160 °C.

Táto nepretržitá priemyselná spotreba tepla priamo na mieste výroby garantuje, že všetka vyprodukovaná para bude do dôsledkov a bez strát zhodnotená v technologickom cykle rafinérie, čo úplne odstraňuje riziká spojené s hľadaním externých odberateľov.

Ďalej odvolací orgán poukazuje, že ustanovenie § 18 ods. 1 písm. b) zákona č. 79/2015 Z. z. a Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc stanovujú, že spaľovanie komunálneho odpadu sa považuje za energetické zhodnocovanie činnosťou R1 iba vtedy, ak energetická účinnosť zariadenia dosahuje hodnotu najmenej 0,65 (65 %), vypočítanú podľa prísneho matematického vzorca uvedeného v príslušnej prílohe smernice. Zároveň odvolací orgán odkazuje na vyhlášku Ministerstva

životného prostredia Slovenskej republiky č. 371/2015 Z. z., v ktorej je výpočet energetickej účinnosti R1 prevzatý do vnútroštátnej úpravy v príslušnej prílohe (uvádzanej ako Príloha č. 9).

S cieľom preveriť správanie technológie v extrémnych prevádzkových stavoch boli v Správe o hodnotení podrobne prepočítané dva modelové prípady prevádzky:

Prípad 1 — Maximálny vývoz tepla (kogeneračný režim): Uvažuje s plným využitím odberov pary pre potreby rafinérie (50 t/h ST pary v zime a 25 t/h v lete pri zachovaní 20 t/h NT pary na vlastnú spotrebu). Pri tomto optimálnom nastavení bola hodnota energetickej účinnosti vyčíslená na úroveň 0,88 (88 %).

Prípad 2 — Žiadny vývoz tepla (čistý kondenzačný režim / "worst-case scenario"): Hodnotí najnepriaznivejší možný prevádzkový stav, kedy by bola parná turbína prevádzkovaná v čistom kondenzačnom režime (výhradná výroba 35,2 MW elektrickej energie s nulovou externou dodávkou pary). Aj v tomto najmenej priaznivom scenári bola hodnota energetickej účinnosti vyčíslená na úroveň 0,82 (82 %).

Odvolací orgán konštatuje že oba modelové prípady s obrovskou rezervou prekračujú prísny zákonný limit 0,65 pre činnosť R1. Tvrdenie podávateľky rozkladu č. 8, že bez externých dodávok tepla do mesta Bratislava nie je možné dosiahnuť legislatívnu hranicu pre energetické zhodnocovanie, je preto na základe doložených termodynamických výpočtov nepodložené.

Ďalej odvolací orgán uvádza, že priama dodávka pary a elektriny z CEZO do rafinérie Slovnaft vyvolá vysoko pozitívny environmentálny synergický efekt. Vyrobená energia totiž priamo nahradí spotrebu primárnych fosílnych palív (zemného plynu) v podnikovej Teplárni Slovnaftu (zdroj č. 35), ktorá v súčasnosti prechádza na plyn a slúži ako hlavný zdroj pary pre technologické procesy.

Vďaka prepojeniu s CEZO sa predpokladá ročná úspora primárneho paliva vo výške približne 25,5 milióna m³ zemného plynu (čo zodpovedá cca 37 000 tonám plynu ročne). Táto úspora fosílneho paliva predstavuje priame a preukázateľné zníženie emisií skleníkových plynov zo spaľovania na úrovni vyššej ako 50 300 ton CO_2 ročne, čo predstavuje približne 6 % celkových ročných emisií teplárne Slovnaft, čo významnou mierou prispieva k plneniu klimatických cieľov Slovenskej republiky a dekarbonizácii priemyslu v regióne.

V tejto súvislosti odvolací orgán poukazuje že popri primárnom odbere v rafinérii disponuje navrhovaná činnosť obrovským potenciálom pre sekundárne dodávky ekologického tepla do systému centrálneho zásobovania teplom (CZT) hlavného mesta Bratislavy.

Navrhovateľ už v súčasnosti zásobuje teplom vybrané bytové domy a desiatky firiem v okolí. Do budúcnosti je navrhovaná činnosť technicky navrhnutá tak, aby prostredníctvom existujúcej odovzdávacej stanice tepla a existujúcich potrubných rozvodov dokázalo potenciálne pokryť až približne 40 % celkovej spotreby tepla mesta Bratislavy. Tieto dodávky by nahradili zemný plyn v mestských teplárňach a prispeli k ďalšiemu zníženiu uhlíkovej stopy hlavného mesta v súlade s Akčným plánom pre udržateľnú energetiku a klímu mesta Bratislava (SECAP). Konkrétny technický a zmluvný návrh napojenia na rozvodnú sieť mesta bude predmetom ďalšieho stupňa projektovej dokumentácie po schválení územného rámca, čo je v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie štandardným a plne legálnym postupom.

Z vykonaného dokazovania a Správy o hodnotení jednoznačne vyplýva, že celoročné a vysoko efektívne využitie vyrobenej energie a tepla je spoľahlivo a bezpečne garantované priamym prepojením s nepretržitou technologickou prevádzkou rafinérie Slovnaft, pričom alternatívne je pripravené napojenie na sieť mesta Bratislava.

Výpočty preukázali splnenie prísnych európskych aj národných požiadaviek na energetickú účinnosť R1 s veľkou rezervou (dosahujúc hodnoty 82 % až 88 % voči limitu 65 %), vďaka čomu je zaradenie projektu pod činnosť R1 (energetické zhodnocovanie) nespochybniteľné. Námietka Podávateľky rozkladu č. 8 ohľadom nepreukázania využitia tepla je preto v celom rozsahu neopodstatnená.

K námietke o nepreukázaní súladu navrhovanej činnosti s funkčným využitím územia uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že navrhovaná činnosť je v rozpore s platným Územným plánom hlavného mesta SR Bratislavy, ktorý na danom území pripúšťa odpadové hospodárstvo len v obmedzenom rozsahu.

Odvolací orgán konštatuje, že v prvom rade je potrebné exaktne vyložiť pojem „funkcia prípustná v obmedzenom rozsahu“, ako ho definuje samotný Územný plán hlavného mesta SR Bratislavy v znení neskorších zmien a doplnkov. Podľa záväznej textovej časti územného plánu sa pod týmto pojmom rozumejú také funkcie, ktoré nie sú v rozpore s dominantným funkčným využitím daného územia, pričom ich umiestňovanie v území nesmie byť automatické, ale musí byť posudzované jednotlivo pre konkrétne územie na základe urbanistických kritérií, vplyvu na životné prostredie, ako aj špecifických vlastností, potrieb a podmienok dotknutého územia. Z tohto jednoznačného znenia vyplýva, že obmedzený rozsah nepredstavuje vopred stanovené číselné, kapacitné či fyzické obmedzenie samotnej stavby, ale ukladá správnemu orgánu povinnosť podrobiť navrhovanú činnosť individuálnemu expertno-environmentálnemu posúdeniu s ohľadom na jej reálne vplyvy v danom prostredí.

Z hľadiska vecno-urbanistického posúdenia je umiestnenie navrhovanej činnosti v dotknutej lokalite plne akceptovateľné a v súlade s charakterom územia. Projekt sa plánuje realizovať v juhozápadnej časti existujúceho, dlhodobo prevádzkovaného priemyselného areálu Slovnaftu, konkrétne v rámci bloku 92 a pre pripojenia aj v blokoch 91 a 93. Všetky dotknuté parcely na týchto blokoch sú zapísané na liste vlastníctva č. 988 vo výlučnom vlastníctve navrhovateľa, pričom ich druh je na katastri nehnuteľností definovaný výhradne ako zastavané plochy a nádvoria v zastavanom území obce. Realizácia navrhovanej činnosti tak nevyžaduje žiadny nový záber poľnohospodárskej pôdy ani lesných porastov, nevytvára nové priestorové nároky na okolitú krajinu a nezahŕňa žiadne chránené územia či kultúrne pamiatky, nakoľko sa celá stavba integruje do vnútra prísne uzavretého a dlhodobo znehodnoteného antropogénneho areálu.

Z hľadiska územného plánu mesta je táto plocha stabilizovaným územím priemyselnej výroby s kódom funkcie 301, určeným pre stavby priemyselnej výroby s rizikom rušivého vplyvu na okolie. Zariadenia na nakladanie s odpadmi sú v takto definovaných plochách prípustné v obmedzenom rozsahu. Podľa výkladových pravidiel územného plánu mesta pojem „v obmedzenom rozsahu“ neznamená kapacitný strop ani obmedzenie rozmerov stavby, ale ukladá povinnosť, aby každá takáto činnosť bola posudzovaná jednotlivo pre konkrétne územie na základe urbanistických kritérií, jej vplyvu na životné prostredie, ako aj špecifických vlastností a podmienok dotknutého miesta. Požiadavka územného plánu na takéto individuálne posúdenie vplyvov bola bezo zvyšku a s najvyššou mierou odbornosti splnená práve v rámci prvostupňového konania. V procese boli preverené všetky relevantné vplyvy na ovzdušie, hlukovú situáciu, podzemné a povrchové vody, dopravnú kapacitu dotknutých ciest a na zdravie obyvateľstva v okolí, pričom výsledky odborných štúdií nepotvrdili prekročenie akýchkoľvek zákonom stanovených limitov a preukázali environmentálnu prijateľnosť zámeru v dotknutej lokalite.

Odborné štúdie a posudky spoľahlivo potvrdili optimálnosť tejto priemyselnej lokality. Navrhovaná činnosť je umiestnené v južnej časti areálu rafinérie, pričom najbližšie trvalo obývané územie (lokalita Lieskovec) sa nachádza v bezpečnej vzdialenosti až 1,7 km od miesta

navrhovanej činnosti, zatiaľ čo ostatné okraje obytných mestských častí ležia vo vzdialenosti viac ako 2 km (Podunajské Biskupice cca 2,4 km a Petržalka cca 3,2 km). Výstupy z matematického modelovania hluku, vibrácií, zápachu a rozptylu emisií v ovzduší jednoznačne preukázali, že príspevky navrhovanej činnosti pre všetky referenčné body v obytných zónach Rovinky a priľahlých mestských častí sú zanedbateľné, hygienicky bezpečné a hlboko pod prísnymi zákonnými limitmi

Pokiaľ ide o namietanú absenciu záväzného stanoviska hlavného mesta k investičnej činnosti v štádiu posudzovania vplyvov, odvolací orgán poukazuje na procesné a legislatívne rozdelenie úloh medzi konaním o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a následné stavebné konania. Konanie o posudzovaní vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. je preventívnym, expertným a koncepčným procesom, v ktorom sa posudzujú environmentálne vplyvy a riziká zámeru a ktorého výstupom je Záverečné stanovisko, slúžiace ako záväzný odborný podklad pre následné povoľovacie procesy. Podľa stavebného zákona je hlavné mesto SR Bratislava ako dotknutý orgán územného plánovania oprávnené vyjadriť definitívny súlad alebo nesúlad navrhovanej stavby s územným plánom v podobe záväzného stanoviska k investičnej činnosti, ktoré je navrhovateľ povinný predložiť stavebnému úradu v ďalšom stupni, konkrétne v rámci územného a integrovaného povoľovacieho konania.

V Záverečnom stanovisku preto ministerstvo v rámci vyjadrenia k pripomienkam hlavného mesta správne uviedlo, že navrhovateľ požiada Hlavné mesto Bratislava ako dotknutú obec o vydanie tohto záväzného stanoviska v ďalších stupňoch povoľovacích konaní, pričom splnenie tohto postupu bolo záväzne sformulované aj do realizačných podmienok. Keďže všetky dotknuté parcely sú na liste vlastníctva č. 988 zapísané ako zastavané plochy a nádvoria v zastavanom území obce, ktoré sú vo výlučnom vlastníctve navrhovateľa, a projekt v plnom rozsahu rešpektuje schválené funkčné využitie priemyselného areálu a prešiel dôsledným individuálnym environmentálnym posúdením, odvolací orgán konštatuje, že námietka podávateľky rozkladu č. 8 je neopodstatnená

K námietke o nesprávnom posúdení technológie čistenia spalín a nepreukázaní výberu environmentálne najvýhodnejšieho technického riešenia uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že navrhnutá technológia čistenia dymových plynov (najmä suchá/semi-suchá metóda) nie je najúčinnejším riešením a neodpovedá najmodernejším trendom kombinovaného mokrého čistenia spalín používaným v Európskej únii.

Odvolací orgán konštatuje, že táto technologická námietka podávateľky rozkladu č. 8 je neopodstatnená, nakoľko navrhnutý systém čistenia dymových plynov pre navrhovanú činnosť bol navrhnutý v plnom súlade s najprísnejšími európskymi environmentálnymi normami a predstavuje vysoko účinné technické riešenie odpovedajúce lokálnym prírodným a bezpečnostným podmienkam.

V zmysle informácií uvedených v zámere celý technologický koncept čistenia spalín pre potreby realizácie navrhovanej činnosti navrhla rakúska plánovacia a poradenská spoločnosť v oblasti životného prostredia UVP Environmental Management and Engineering GmbH, ktorá disponuje rozsiahlou databázou úspešných referencií a dlhoročnými skúsenosťami s realizáciou obdobných ekologických projektov v rámci členských štátov Európskej únii (bližšie pozri Zámer, kap. A.II.9.1.1; Správu o hodnotení, Prílohu č. 10 „Technologická schéma“; Doplňujúce informácie k SOH, str. 120 – 121). Navrhované riešenie v plnom rozsahu rešpektuje a implementuje požiadavky Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010, ktorým sa stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre spaľovanie odpadu podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách. V zmysle tejto smernice sú ako suché a polosuché sorpčné systémy, tak aj mokré práčky plynov (scrubbery) rovnocenne klasifikované ako najlepšie dostupné techniky (BAT) pre čistenie spalín. Európska

legislatíva neukladá členským štátom ani investorom povinnosť apriórne zvoliť výhradne mokrý systém, pokiaľ je vybrané suché alebo polosuché technologické riešenie navrhnuté ako viacstupňové, integrované a preukázateľne garantuje spoľahlivé plnenie emisných úrovní asociovaných s BAT (BAT-AELs) (bližšie pozri Správu o hodnotení, Prílohu č. 9: BAT 6, BAT 25, BAT 27 a BAT 33, str. 95 a 118; Odborný posudok, str. 37, 123, 151 – 152 a 297).

Odvolací orgán poukazuje, že v prípade navrhovanej činnosti bol pre schválený Variant 1 vybraný moderný viacstupňový systém kondiciovaného suchého sorpčného čistenia, ktorý je v spalinovej trase doplnený o vysoko účinnú techniku selektívnej katalytickej redukcie (SCR) na odstraňovanie oxidov dusíka, čo predstavuje mimoriadne robustnú technologickú bariéru. Celý proces čistenia prebieha v nadväzujúcich, vzájomne sa podporujúcich fázach, ktoré eliminujú jednotlivé skupiny škodlivín s maximálnou možnou efektivitou.

Ako uvádza správa o hodnotení a zámer navrhovanej činnosti, pre záchyt kyslých plynov, najmä oxidu siričitého, chlorovodíka a fluorovodíka, ktorých emisie priamo závisia od zloženia spaľovaného odpadového mixu, sa bude do reaktora pri teplote približne 190 °C kontinuálne dávkovať suché sorpčné činidlo vo forme vápna alebo hydratovaného vápna. Pred samotným kontaktom so sorbentom budú spaliny v reaktore schladené a zvlhčené jemnou vodnou sprchou, čo predstavuje takzvané kondiciovanie spalín, ktoré zásadne zvyšuje reaktivitu vápenných sorbentov a umožňuje turbulentný kontakt s kyslými zložkami. Súčasne je pre potreby predbežného odsírenia navrhnutá technická možnosť pridávať mletý vápenec priamo do spaľovacej komory fluidného kotla. Celý tento neutralizačný systém bude predimenzovaný na nepretržité zaťaženie zodpovedajúce 150 až 200 % očakávaného priemerného objemu kyslých plynov, pričom dosahovaná účinnosť odstraňovania HCl a SO2 prekračuje 99 %.

Na zachytávanie tuhých znečisťujúcich látok (prachu) a ťažkých kovov (ako sú kadmium, olovo, arzén, mangán, chróm, nikel a iné) bude za reaktorom zaradený tkaninový filter (rukávový / vrecový filter), ktorý v kombinácii s predradenými cyklónmi zachytávajúcimi hrubý popol pri vysokých teplotách reprezentuje absolútnu technologickú špičku. Filtračná tkanina dosahuje extrémnu účinnosť odlučovania jemných prachových častíc presahujúcu 99,9 %.

Pre záchyt ortuti, ktorá sa na rozdiel od iných kovov nachádza v spalinách v plynnom stave, a pre úplnú elimináciu perzistentných organických látok (POPs), polychlórovaných dibenzodioxínov a dibenzofuránov (PCDD/PCDF), bude do prúdu spalín pred tkaninovým filtrom kontinuálne vstrekované vysokoaktívne práškové aktívne uhlie. Na povrchu aktívneho uhlia prebehne rýchla fyzikálna a chemická adsorpcia, ortuť sa premení na stabilný, nerozpustný síran ortutnatý a spolu s dioxínmi a furánmi sa pevne zaviaže do tuhej matrice, ktorá bude následne s vysokou bezpečnosťou zachytená na rukávoch filtra. Vytvorená vrstva popola a sorbentu na povrchu tkaniny filtra navyše pôsobí ako dodatočná pomocná filtračná vrstva (tzv. koláč), v ktorej prebieha hlboká filtrácia plynných nečistôt. Účinnosť zachytávania ťažkých kovov touto metódou stabilne presahuje 95 % a v prípade dioxínov a furánov sa dosahuje účinnosť odstránenia viac ako 99 %.

Znižovanie emisií oxidov dusíka bude v schválenom Variante 1 zabezpečené kombináciou primárnych a sekundárnych techník. Primárnym opatrením je moderný systém recirkulácie spalín (tzv. terciárny spaľovací vzduch), kedy je časť vyčistených spalín odoberaná z pred komína a tlačená späť do spaľovacej komory fluidného kotla ako náhrada primárneho a sekundárneho vzduchu. Týmto sa zníži koncentrácia kyslíka v spaľovacej zóne, zabráni sa vzniku lokálnych teplotných špičiek a obmedzí sa tvorba termických NOx.

Sekundárnym, vysoko účinným stupňom je selektívna katalytická redukcia (SCR), v rámci ktorej sa do prúdu spalín s teplotou približne 230 °C pred vstupom do katalyzátora vstrekuje približne 24 % roztok amoniakovej vody NH4OH pomocou dvojzložkových dýz. V katalyzátore, ktorý bude pozostávať z dvoch aktívnych vrstiev s priestorovou rezervou na dobudovanie tretej

vrstvy, dochádza k selektívnej redukcii NOx na neškodný atmosférický dusík a vodnú paru s účinnosťou 90 až 95 %, čo je v porovnaní s nekatalytickou SNCR metódou (Variant 2 s účinnosťou cca 60-75 % či 70-90 %) environmentálne omnoho výhodnejšie riešenie. Na povrchu SCR katalyzátora navyše prebieha sekundárna katalytická oxidácia a definitívny rozklad prípadných stopových množstiev dioxínov a furánov, ktoré by prešli predchádzajúcimi stupňami. Unikajúci prebytok amoniaku (tzv. slip NH3) bude minimalizovaný presným dávkovaním regulovaným na základe hodnôt z kontinuálnych analyzátorov a udržiavaný na bezpečnej úrovni 2 až 10 mg/Nm³. Pre zaistenie maximálnej bezpečnosti bude v areáli skladu amoniakovej vody inštalovaný kontinuálny detekčný a výstražný systém monitorujúci prítomnosť úniku plynu.

Rozhodujúcim, environmentálne a vodohospodársky najvýznamnejším dôvodom, prečo bol pre CEZO Slovnaft zvolený moderný suchý systém čistenia dymových plynov namiesto podávateľkou rozkladu č. 8 preferovanej mokrej vypierky, je poloha celého projektu v citlivom území CHVO Žitný ostrov. Mokré čistiace systémy (scrubbery) pre svoju prevádzku vyžadujú nepretržitú spotrebu enormného množstva technologickej vody a ich sprievodným, závažným environmentálnym javom je produkcia veľkých objemov vysoko toxických priemyselných odpadových vôd (kondenzátov) s extrémnym obsahom solí, chloridov, ťažkých kovov a perzistentných organických látok, ktoré sa musia zložito chemicky čistiť a následne vypúšťať do vodných tokov.

Suchý a kondiciovaný sorpčný systém, ktorý bude v navrhovanej činnosti inštalovaný, je naopak kompletne bezodpadovou technológiou vo vzťahu k priemyselným odpadovým vodám (zero liquid discharge). Všetky reakčné produkty, zachytené v suchom stave na tkaninovom filtri, sa pneumaticky odvedú do uzavretých siliek vybavených filtráciou, kde sa následne solidifikujú a bezpečne zneškodnia, bez akéhokoľvek rizika ohrozenia kvality povrchových či podzemných vôd Žitného ostrova priesakmi alebo výpustami toxických kvapalín, čo je v úplnom súlade s prísnym ochranným režimom tejto lokality.

Odvolací orgán dopĺňa, že hoci presnými hodnotami garantovaných účinností a detailnými výrobnými špecifikáciami filtrov a reaktorov bude navrhovateľ disponovať až po ukončení výberových konaní na dodávateľa stavby, navrhnutý technologický rámec UVP Environmental Management and Engineering GmbH garantuje bezpečné splnenie všetkých prísnych emisných noriem. Dlhodobé prevádzkové merania na obdobných moderných fluidných zariadeniach v Rakúsku, pravidelne zverejňované v správach rakúskeho ministerstva životného prostredia, jednoznačne potvrdzujú, že táto viacstupňová suchá technológia v reálnej prevádzke dosahuje emisie, ktoré sa stabilne pohybujú hlboko pod prísnymi hornými hranicami povolených limitov BAT-AELs.

Taktiež doterajšie pozitívne skúsenosti navrhovateľa s prevádzkou obdobných odlučovacích systémov v areáli Slovnaftu (napr. v zmysle integrovaného povolenia SIŽP č. 5724-29939//37/2017/Heg/370121807/Z12) potvrdzujú vysokú spoľahlivosť a bezpečnosť týchto technológií46. Navrhnutá technológia čistenia spalín tak plne reprezentuje najvyššiu primerane dostupnú úroveň ochrany ovzdušia a zdravia obyvateľstva aglomerácie, a preto odvolací orgán túto námietku podávateľky rozkladu č. 8 vyhodnotil ako v celom rozsahu nedôvodnú.

K námietke o nevysporiadaní sa s námietkou spaľovania odpadov zo starých environmentálnych záťaží uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že Záverečné stanovisko sa dostatočne nevysporiadalo s rizikom, že v zariadení budú nekontrolovane spaľované nebezpečné odpady pochádzajúce zo sanácie starých environmentálnych záťaží.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka podávateľky rozkladu č. 8 je neopodstatnená a spočíva na nesprávnom interpretovaní technologického účelu zariadenia, ako aj na opomenutí

prísneho legislatívneho a schvaľovacieho rámca, ktorý manipuláciu s takýmito špecifickými odpadmi upravuje. V prvom rade je potrebné jasne a jednoznačne uviesť, že zariadenie CEZO nie je a nikdy nebolo projektované ako primárne sanačné alebo likvidačné zariadenie pre konkrétne environmentálne záťaže, ako je napríklad skládka chemického odpadu v k. ú. Vrakuňa či iné slovenské priemyselné záťaže. Prvotným a dominantným účelom navrhovanej činnosti je energetické zhodnocovanie zvyškového nerecyklovateľného komunálneho odpadu zo spádového regiónu a zhodnocovanie vlastných stabilizovaných priemyselných kalov rafinérie Slovnaft v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva.

V predloženej dokumentácii a správe o hodnotení sa uvádza len všeobecná teoretická technická a technologická úvaha, že zariadenie je schopné energeticky zhodnocovať aj niektoré druhy pevných odpadov, ktoré sa v praxi môžu vyskytovať aj pri sanačných prácach. Táto úvaha však nepredstavuje deklaráciu zámeru pravidelne ani cielene preberať odpady zo sanácií environmentálnych záťaží. Ide výlučne o vyjadrenie technologickej kompatibility určitého okruhu odpadov za presne vymedzených podmienok.

Ak by sa v individuálnom prípade vôbec uvažovalo o prijatí takéhoto odpadu, jeho prípadné energetické zhodnotenie by bolo striktne podmienené tým, že chemické a fyzikálne vlastnosti konkrétnej dávky budú v plnom rozsahu vyhovovať stabilným a bezpečným prevádzkovým parametrom zariadenia (najmä fluidného kotla) a že odpad nebude vykazovať neakceptovateľné nebezpečné vlastnosti. Klasifikácia odpadov sa pritom podľa platnej právnej úpravy nevykonáva podľa „historického pôvodu“ (t. j. či ide o odpad z bežnej prevádzky alebo z sanačných prác), ale podľa katalógového čísla a podľa reálnych nebezpečných vlastností, ktoré musia byť preukázané výsledkami chemických analýz a posúdením podľa kritérií Katalógu odpadov.

Z uvedeného dôvodu musí byť každý takýto odpad posudzovaný prísne individuálne a jeho prípadné prevzatie do zariadenia nemôže byť ponechané na voľnú úvahu navrhovateľa. Akýkoľvek príjem odpadov nad rámec všeobecne posudzovaného odpadového mixu bude podliehať povoľovaciemu a kontrolnému režimu v nadväzujúcich konaniach Rozhodujúce budú najmä podmienky určené v integrovanom povolení a v schválených prevádzkových dokumentoch, ktoré určia záväzný zoznam povolených katalógových čísel odpadov a súvisiace podmienky ich preberania a kontroly.

Pred samotným prebratím akéhokoľvek takéhoto odpadu do prevádzky bude navrhovateľ zo zákona povinný vykonať podrobnú analýzu chemického zloženia materiálu na overenie prítomnosti nebezpečných látok. Odvolací orgán v tejto súvislosti zdôrazňuje, že určité typy látok, najmä polychlórované bifenyly (PCB) vo vysokých koncentráciách, sú pre energetické zhodnocovanie v tomto type zariadenia technicky aj legislatívne úplne neprípustné.

Rovnako neopodstatnená je aj obava z neúmerného zvýšenia rizika havárií pri doprave a manipulácii s týmito odpadmi v porovnaní s inými formami nakladania. Priemyselný areál spoločnosti SLOVNAFT, a. s., v ktorom je navrhovaná činnosť situovaná, je dlhodobo prevádzkovaný v najprísnejšom režime prevencie závažných priemyselných havárií (Seveso III / zákon č. 128/2015 Z. z.). Prevádzka disponuje vlastnými špecializovanými, vysoko profesionálnymi záchrannými, hasičskými a bezpečnostnými zložkami s nepretržitým pohotovostným režimom, ktoré sú technicky pripravené na okamžitú lokalizáciu a likvidáciu akýchkoľvek neprevádzkových či havarijných stavov.

K námietke o nevysporiadaní sa s námietkou týkajúcou sa vhodnosti navrhovanej výšky komína uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že navrhnutá výška komína 60 metrov je nepostačujúca, nezohľadňuje budovový efekt okolitých objektov rafinérie a ohrozuje rozptyl emisií v obytných zónach.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka podávateľky rozkladu č. 8 je neopodstatnená a stanovenie minimálnej výšky komína pre stacionárny zdroj CEZO Slovnaft prebehlo v súlade s ustanoveniami Prílohy č. 9 k vyhláške Ministerstva životného prostredia SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a podľa záväzného metodického postupu výpočtu výšky komína uverejneného vo Vestníku Ministerstva životného prostredia SR ročník IV 1996, čiastka 513. Podľa tejto metodiky sa základná minimálna výška komína určuje na základe maximálnych hmotnostných tokov emitovaných znečisťujúcich látok a koeficientov charakterizujúcich ich škodlivosť (tzv. „S“ hodnôt). Pre jednotlivé projektované škodliviny boli na základe horných limitov BAT-AEL prepočítané nasledovné minimálne výšky komína: pre tuhé znečisťujúce látky (TZL) pri hmotnostnom toku 1,3 kg/h bola určená výška 16 metrov, pre oxid siričitý pri toku 7,8 kg/h 22 metrov, pre oxid uhoľnatý pri toku 13 kg/h 4 metre, pre chlorovodík pri toku 1,56 kg/h 17 metrov a pre limitujúce oxidy dusíka pri hmotnostnom toku 31,2 kg/h bola určená najvyššia základná výška 49 metrov. V súlade so zásadou, že ak sa jedným komínom vypúšťa viac znečisťujúcich látok, jeho najnižšia základná výška sa určí ako najväčšia z výšok vypočítaných pre jednotlivé látky, bola základná minimálna výška komína CEZO stanovená na 49 metrov.

Tento základný výpočtový krok však zo svojej podstaty neposudzuje vplyv okolitej zástavby, preto spracovateľ Rozptylovej štúdie v ďalšom kroku pristúpil k aplikácii korekcií na okolité komíny a okolitú zástavbu podľa druhej časti metodiky Vestníka č. 5/1996. Aj keď najbližšie komíny existujúcich jednotiek rafinérie Slovnaft sú od miesta realizácie navrhovanej činnosti vzdialené viac ako 400 metrov, čo je z hľadiska metodiky bezpečná a dostatočná vzdialenosť, v areáli sa nachádza veľké množstvo iných priemyselných stavieb, potrubných mostov a samotných prevádzkových budov navrhovanej činnosti. Aby sa predišlo akémukoľvek aerodynamickému tieňu, turbulenciám a spomínanému budovovému efektu, bola výška komína preventívne korigovaná a záväzne zvýšená o 11 metrov na konečných 60 metrov, čo garantuje, že spaliny budú bez prekážok vynášané vysoko nad úroveň všetkých priľahlých objektov.

Dostatočnosť a bezpečnosť tejto 60-metrovej výšky bola overená matematickým modelovaním prostredníctvom regulačného programu AERMOD pre stacionárne zdroje a programu ATMOPLAN pre emisie z dopravy. Modelovanie preukázalo, že navrhovaná výška komína s veľkou rezervou vyhovuje pre overené prevádzkové parametre a zaručuje, že príspevky navrhovanej činnosti k ročnému aj krátkodobému imisnému zaťaženiu vo všetkých hodnotených referenčných bodoch (vrátane obce Rovinka, Dunajskej Lužnej a mestských častí Ružinov a Podunajské Biskupice) sú úplne zanedbateľné, bezpečné a hlboko pod 10 % prísnych limitov kvality ovzdušia stanovených vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 250/2023 Z. z.. Navyše, po záväznom znížení kapacity zariadenia o 30 % (na úroveň 220 000 ton ročne) bol v rámci Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii vnútorný priemer ústia komína zmenšený z pôvodných 2,85 metra na 2,2 metra. Toto cielené zúženie ústia komína priamo zaručuje, že aj pri nižšom objeme spalín zostane v korune komína nepretržite zachovaná vysoká výstupná rýchlosť a silný termický vztlak plynov (teplota spalín dosahuje cca 170 °C), čo zamedzuje downwash efektu a vynáša emisie do vyšších vrstiev atmosféry, kde dochádza k ich bezpečnému rozptylu.

Pokiaľ ide o namietanú absenciu kumulatívneho posúdenia s komínom mestskej spaľovne OLO, a.s., odvolací orgán poukazuje na to, že podľa aktuálnej metodiky sa kumulatívne výpočty minimálnej výšky komína vyžadujú len vtedy, ak sú dotknuté komíny prevádzkované tým istým prevádzkovateľom, emitujú rovnaké znečisťujúce látky a sú situované v tesnom okruhu do 250 metrov od nového zdroja Komín spoločnosti OLO, a.s. je od miesta CEZO vzdialený niekoľko kilometrov (výrazne viac ako 250 metrov) a je prevádzkovaný iným subjektom, preto legislatívna požiadavka na spoločný výpočet nevznikla, hoci príspevky OLO boli v Rozptylovej štúdii riadne integrované v rámci regionálneho pozaďového znečistenia ovzdušia.

Zároveň v rámci Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii navrhovateľ zohľadnil obavy obyvateľov a doplnil 14 nových referenčných bodov reprezentujúcich rozvíjajúcu sa modernú štvrť s výškovými budovami v lokalitách Mlynské Nivy a Downtown (vo vzdialenosti 2,5 až 4,5 km, s plánovanou výškou budov až do 250 metrov). Modelovanie prepočítalo príspevky emisií v dvoch desiatkach výškových profilov (od 0 do 250 metrov s rozostupom 50 metrov), pričom výsledky potvrdili, že príspevky CEZO k znečisteniu ovzdušia v týchto výškach sú úplne zanedbateľné, pričom moderné výškové budovy využívajú vzduchotechnické (VZT) a HVAC jednotky s rekuperáciou a filtráciou prachu, ktoré priamy prienik vonkajšieho neupraveného vzduchu do interiéru technicky vylučujú.

Porovnávanie s inými spaľovňami (ako Spittelau s výškou 126 m, Pfaffenau s 80 m či OLO s 121 m) je preto z hľadiska územnej a letecko-bezpečnostnej regulácie neprípustné a technicky neuskutočniteľné. Navrhovaná činnosť s výškou komína 60 metrov a upraveným priemerom 2,2 metra predstavuje optimálne vyvážené, bezpečné, vedecky overené a jediné reálne realizovateľné riešenie spĺňajúce prísne požiadavky na rozptyl emisií v bratislavskej aglomerácii, a preto odvolací orgán túto námietku podávateľky rozkladu č. 8 považuje v celom rozsahu ako nedôvodnú.

K námietke o nesprávnom právnom posúdení významu emisných redukcií existujúcich zdrojov navrhovateľa a neprípustnej substitúcii environmentálnych prínosov uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že zníženie emisií na existujúcich zdrojoch Slovnaftu (napr. plynofikácia Teplárne) nemôže slúžiť ako "povolenka" alebo emisná rezerva pre vybudovanie nového veľkého zdroja znečisťovania, akým je navrhovaná činnosť.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka podávateľky rozkladu č. 8 je neopodstatnená a spočíva na nesprávnom výklade mechanizmov posudzovania imisného zaťaženia a opomína základnú fyzikálnu podstatu šírenia znečisťujúcich látok v atmosfére. Z hľadiska ochrany verejného zdravia, stability ekosystémov a kvality ovzdušia v dotknutej aglomerácii je kľúčovým a limitujúcim faktorom celkové kumulatívne množstvo škodlivín dopadajúce do dýchacej zóny obyvateľstva (t. j. výsledná imisná situácia), a nie to, z ktorého konkrétneho komína v rámci uceleného priemyselného areálu tieto emisie fyzicky unikajú. Ak navrhovateľ v rámci schváleného balíka opatrení zrealizuje rozsiahle ekologizačné projekty na svojich existujúcich zdrojoch, ktoré vyvolajú pokles emisií o stovky kilogramov za hodinu, celková imisná záťaž okolitých obytných zón preukázateľne klesne, a to aj pri zohľadnení spustenia navrhovanej činnosti. Právny mechanizmus „emisnej rezervy“, ktorý bol do Záverečného stanoviska zakotvený prostredníctvom podmienok v kapitole VI.3, garantuje, že celková produkcia emisií v areáli Slovnaftu vrátane prevádzky CEZO nesmie prekročiť úroveň referenčného roka 2023, pričom prechod na modernejšie technológie (BAT) zaistí, že celková emisná bilancia celého areálu bude po spustení navrhovanej činnosti do prevádzky preukázateľne priaznivejšia než pred jeho realizáciou.

Najvýznamnejšou skutočnosťou pre aglomeráciu je komplexná a radikálna zmena palivovej základne na podnikovej Teplárni (stacionárny zdroj č. 35). Tepláreň v súčasnosti na výrobu technologickej pary pre rafinériu spaľuje ťažké priemyselné kvapalné palivo vo forme zmesného ropného zvyšku (ZRZ), čo je zdrojom vysokých emisií oxidu siričitého a tuhých znečisťujúcich látok. Úplná náhrada tohto paliva za čistý zemný plyn, spojená s inštaláciou moderných nízkoemisných horákov a následným znížením nárokov na dodávky tepla po uvedení navrhovanej činnosti do prevádzky, prinesie pokles priemernej hodinovej emisie SO2 na Teplárni zo súčasných 498,00 kg/h na iba 11,63 kg/h. Realizáciou tohto kompenzačného opatrenia tak dôjde k poklesu emisií SO2 na Teplárni o obrovských 486,37 kg/h. Súbežne s tým v areáli definitívne zanikne emisia zo starej a neefektívnej Spaľovne kalov (zdroj č. 39), ktorej

prevádzka bude po uvedení navrhovanej činnosti do prevádzky trvalo ukončená, čím sa eliminuje jej reálny prevádzkový hmotnostný tok SO2, ktorý v roku 2023 predstavoval 0,41 kg/h (s teoretickým limitným maximom až 0,46 kg/h). Oproti tomuto celkovému zníženiu emisií v areáli presahujúcemu 486,7 kg/h predstavuje projektovaný maximálny emisný tok SO2 z nového zariadenia CEZO (počítaný konzervatívne na úrovni hornej hranice prísnych limitov BAT-AEL pri zníženej 70 % kapacite) len 5,65 kg/h. Celková bilancia oxidu siričitého v areáli navrhovateľa tak po uvedení navrhovanej činnosti do prevádzky vykáže čistý pokles emisií o viac ako 481 kg za každú hodinu nepretržitej prevádzky, čo predstavuje zásadné a preukázateľné odľahčenie kvality ovzdušia aglomerácie.

Rovnako pozitívna a preukázateľná bilancia bola v konaní doložená aj v prípade emisií tuhých znečisťujúcich látok (TZL / prachu). V dôsledku plynofikácie kotlov Teplárne a modernizácie kondenzačnej turbíny na protitlakovú v zmysle odporúčaní účelového energetického auditu sa dosiahne zníženie emisií TZL o približne 3,0 kg/h, pričom po zohľadnení zníženia prevádzkových nárokov na výrobu pary po uvedení navrhovanej činnosti do prevádzky celkový pokles emisií TZL na Teplárni dosiahne až cca 3,6 kg/h. Súčasne s tým zanikne aj emisia TZL z odstavenej starej spaľovne kalov, ktorá sa v reálnej prevádzke v roku 2023 pohybovala na úrovni 0,01 kg/h (s limitným maximom do 0,09 kg/h). Keďže projektovaný príspevok TZL z nového fluidného kotla CEZO, ktorý bude vybavený vysoko účinným tkaninovým filtrom s účinnosťou odlučovania jemného prachu presahujúcou 99,9 %, predstavuje pri 70 % výkone len cca 0,94 kg/h, je celkový pokles emisií prachu v areáli (viac ako 3,6 kg/h) takmer štvornásobne vyšší ako príspevok samotného nového zdroja. Z hľadiska exaktnej fyzikálnej bilancie je preto zrejmé, že celková emisia TZL z celého areálu rafinérie bude po uvedení navrhovanej činnosti do prevádzky preukázateľne nižšia než v referenčnom roku 2023, čo priamo vyvracia obavy z hromadenia prachového znečistenia v dýchacej zóne obytných štvrtí (bližšie pozri Odborný posudok, str. 37, 66 – 68, 123, 151 a 280 – 281; Doplňujúce informácie k SOH, str. 12 – 14).

Tento komplexný ekologizačný efekt je umocnený ďalšími kompenzačnými podmienkami, ktoré navrhovateľovi ukladá Záverečné stanovisko. Podľa podmienky č. 7 písm. e) je to realizácia súboru technologických opatrení na zvýšenie energetickej efektivity a úsporu emisií CO2eqv na Etylénovej jednotke (zdroje č. 27 až 32), ktoré v reálnej prevádzke prinesú dodatočné priemerné zníženie emisií SO2 o 0,135 kg/h, NOx o 12,543 kg/h, oxidu uhoľnatého (CO) o 0,133 kg/h a TZL o 0,021 kg/h. Podmienka č. 7 písm. d) zároveň ukladá realizovať optimalizáciu vstrekovania pary na poľných horákoch na bloku 98. Primárnym cieľom tohto moderného opatrenia je popri znížení emisií hluku zabezpečenie bezdymového horenia, čím sa radikálne zredukuje tvorba sadzí (tuhých znečisťujúcich látok) a CO. Presnou reguláciou a znížením nadmerného vstrekovania pary sa zabráni ochladzovaniu plameňa a zabezpečí sa optimálny spaľovací pomer vzduchu a plynu, čo povedie k podstatne efektívnejšej termickej oxidácii sulfánu H2S a prchavých organických látok VOC v spaľovaných odplynoch, t. j. k poklesu ich celkového emitovaného množstva a eliminácii pachových prekurzorov. Nepriamo navyše zníženie spotreby pary na poľných horákoch zníži nároky na jej produkciu v Teplárni, čo vyvolá ďalšiu sekundárnu úsporu paliva a pokles emisií.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že všetky tieto projekty prešli finálnou autorizáciou projektových nákladov (FID - Final Investment Decision) v rámci investičných plánov navrhovateľa, sú spolufinancované s významnou podporou z Modernizačného fondu a nachádzajú sa v štádiu aktívnej fyzickej implementácie. Komplexný projekt „Zníženie emisií CO2ekv v závode SLOVNAFT, a.s. implementáciou súborov technologických opatrení“ bol riadne povolený právoplatným rozhodnutím ministerstva č. 8772/2025-11.1 zo dňa 10. júna 2025 (bližšie pozri Zníženie emisií CO2ekv v závode Slovnaft implementáciou súborov technologických opatrení | Enviroportál) , pričom bolo preukázané, že zmesný ropný zvyšok (ZRZ), ktorý bude na Teplárni nahradený zemným plynom, sa v areáli nestane nebezpečným

odpadom. Tento materiál je cennou surovinou, ktorá bude v rámci internej logistiky Skupiny MOL kompletne prepravovaná mimo územia Slovenskej republiky na ďalšie spracovanie vo výrobných jednotkách rafinérií skupiny, čím sa eliminuje akékoľvek riziko jeho hromadenia či zneškodňovania v dotknutom území.

Právne zaviazanie navrhovateľa k realizácii týchto opatrení pred spustením trvalej prevádzky navrhovanej činnosti (podmienka č. 7) a povinnosť priebežne preukazovať, že emisie CEZO neprekračujú postupne vznikajúcu „emisnú rezervu“ voči referenčnému roku 2023 (podmienka č. 9), predstavujú vysoko progresívny a vymožiteľný systém integrovaného riadenia kvality ovzdušia. Matematické modelovanie v Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii exaktne potvrdilo, že po spustení CEZO, súbežnej plynofikácii Teplárne a odstavení starej spaľovne kalov dôjde v 12 zo 17 sledovaných referenčných bodov v aglomerácii k celkovému poklesu imisných koncentrácií všetkých sledovaných látok oproti referenčnému stavu roku 2023. Navrhovaná činnosť tak nevytvára aditívnu ekologickú záťaž, ale naopak slúži ako technologický a ekonomický stimul pre rozsiahlu modernizáciu a dekarbonizáciu areálu Slovnaftu v súlade s cieľmi zákona č. 146/2023 Z. z., v dôsledku čoho je táto námietka Podávateľky rozkladu č. 8 v celom rozsahu nedôvodná.

K námietke o zásadných pochybnostiach o záveroch rozptylovej štúdie, dodatkoch, nesprávnom použití metodiky pre výšku komína a nesprávnej interpretácii § 8 ods. 2 zákona č. 146/2023 Z. z.

Podávateľka rozkladu č. 8 vyjadruje pochybnosti o správnosti modelovania emisií a namieta nesprávny právny výklad § 8 ods. 2 zákona č. 146/2023 Z. z., kedy bol nízky imisný príspevok pod 10 % limitu chybne použitý ako hlavné kritérium environmentálnej prijateľnosti.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka podávateľky rozkladu č. 8 je neopodstatnená, pričom predložená spalinová a imisno-prenosová dokumentácia plne zodpovedá nárokom kladeným na proces preventívneho posudzovania vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. V prvom rade je potrebné uviesť, že Rozptylová štúdia z novembra 2024, ako aj jej Dodatok č. 1 z augusta 2025 a Dodatok č. 2 zo septembra 2025 boli vypracované odborne spôsobilou a oprávnenou osobou v odbore posudzovania vplyvov stacionárnych zdrojov na kvalitu ovzdušia (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu, Prílohu č. 5 k Správe o hodnotení). Aby boli definitívne odstránené akékoľvek pochybnosti verejnosti o nestrannosti a metodickej čistote výpočtov, spracovateľ odborného posudku oslovil nezávislú, v konaní neangažovanú odborne spôsobilú osobu v oblasti ochrany ovzdušia (osvedčenie č. 001/2024/IP), ktorý vykonal detailnú oponentskú analýzu celej rozptylovej dokumentácie (bližšie pozri Odborný posudok). Nezávislý expert vo svojom posudku potvrdil, že hoci v pôvodnom textovom vyhotovení štúdie identifikoval určité formálne nedostatky a menej podrobné komentáre k tabuľkám, predložená Rozptylová štúdia vrátane jej dvoch dodatkov poskytuje úplné, metodicky správne a vysoko spoľahlivé informácie o súčasnej aj očakávanej úrovni kvality ovzdušia v dotknutej aglomerácii a jej závery o akceptovateľnosti imisného vplyvu navrhovanej činnosti sú odborne plne udržateľné (bližšie pozri Odborný posudok, kap. 3.2 „Posúdenie kvality ovzdušia“).

Kombinácia dvoch rôznych výpočtových modelov – AERMOD pre stacionárne priemyselné zdroje a ATMOPLAN pre líniové zdroje dopravy – bola v konaní zvolená celkom zámerne a je z hľadiska rozptylovej fyziky správnym riešením (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu, kap. 4 „Metodika výpočtu“). Program ATMOPLAN je vysoko špecializovaný softvér určený pre modelovanie emisií z cestnej dopravy, avšak jeho výpočtový algoritmus je striktne obmedzený len na dýchaciu zónu človeka vo výške dvoch metrov nad zemským povrchom a nedokáže simulovať vertikálny rozptyl zo stacionárnych komínov (bližšie pozri metodický pokyn Vestníka MŽP SR č. 5/1996). Pre výpočet prenosu exhalátov z vysokého, termicky aktívneho komína CEZO v prítomnosti okolitých stavebných prekážok a pre potreby modelovania výškových

profilov dymovej vlečky bolo preto technologicky nevyhnutné použiť robustný americký regulačný model AERMOD, ktorý tieto zložité trojrozmerné aerodynamické simulácie v plnom rozsahu umožňuje (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu, kap. 4). Výhrada podávateľky voči kombinácii týchto modelov je preto z hľadiska modernej výpočtovej praxe neopodstatnená.

Rovnako metodicky správne a v súlade so zákonom bolo v konaní aplikované kritérium neprekročenia 0,5-násobku limitnej hodnoty (bližšie pozri vyhlášku MŽP SR č. 248/2023 Z. z.). Toto kritérium nie je možné považovať za nesprávne uplatnený limit pre celkovú prijateľnosť navrhovanej činnosti, ako sa domnieva podávateľka rozkladu č. 8, keďže slúži v zmysle platného metodického pokynu Vestníka MŽP SR č. 5/1996 výhradne ako pomocný technický ukazovateľ pre overenie dostatočnosti navrhovanej výšky komína nového stacionárneho zdroja, pričom výpočty v rozptylovej štúdii spoľahlivo preukázali, že navrhovaná výška komína 60 metrov (s upraveným priemerom 2,2 m pre 70 % variant) toto kritérium s bezpečnou rezervou spĺňa (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu, kap. 5, a Dodatok č. 2).

Pokiaľ ide o namietaný nesprávny právny výklad § 8 ods. 2 zákona č. 146/2023 Z. z., odvolací orgán zdôrazňuje, že toto ustanovenie bolo prvostupňovým orgánom interpretované a aplikované v súlade s jeho znením a účelom. Zákon č. 146/2023 Z. z. v § 8 ods. 2 definuje, že prevádzkovateľ, ktorého emisie zo stacionárnych zdrojov v rámci jedného priemyselného areálu prispievajú k znečisteniu ovzdušia príspevkom vyšším ako 10 % z platnej limitnej alebo cieľovej hodnoty, sa považuje za významného znečisťovateľa v danej lokalite, pričom posúdenie potreby uloženia dodatočných nápravných opatrení je v kompetencii príslušného Okresného úradu v sídle kraja v rámci riadenia kvality ovzdušia. Hodnotenie tohto kumulatívneho podielu jedného prevádzkovateľa je v zmysle § 3 ods. 16 zákona č. 146/2023 Z. z. zverené do výhradnej kompetencie národnej poverenej organizácie, ktorou je SHMÚ.

Odvolací orgán na základe štúdia administratívneho spisu a napadnutého záverečného stanoviska konštatuje, že prvostupňový orgán v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie nikdy netvrdil, že splnenie desiatich percentného limitu je automatickou priepustkou pre schválenie projektu. Rozptylová štúdia a jej dodatky však toto zákonné kritérium využili na preukázanie, že príspevok samotného nového zdroja CEZO je taký nízky, že celkovú imisnú situáciu v regióne nijako významne neovplyvní (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu, kap. 5). Matematické simulácie exaktne doložili, že imisný príspevok samotného CEZO k ročnému znečisteniu ovzdušia vo všetkých definovaných referenčných bodoch (vrátane obytných zón Rovinky a okolitých mestských častí) nedosahuje ani zďaleka túto zákonnú hranicu a pre všetky hodnotené znečisťujúce látky (vrátane prachových častíc PM_{10}, $PM_{2,5}$, oxidov dusíka a oxidu siričitého) leží hlboko pod 10 % prísnych limitov kvality ovzdušia ustanovených vyhláškou č. 250/2023 Z. z. (napr. pre prach predstavuje príspevok CEZO v obci Rovinka len 0,09 % a pre oxidy dusíka v najviac exponovanom Lieskovci len 3,00 % z limitu) (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu a jej Dodatok č. 2). Kritérium významnosti príspevku tak bolo posúdené prísne individuálne a preukázalo bezproblémovú environmentálnu udržateľnosť prevádzky.

Vylúčenie spoločného výpočtu komína CEZO s komínom mestskej spaľovne OLO, a.s. bolo rovnako plne v súlade s platným metodickým usmernením pre výpočet výšky komínov (bližšie pozri metodický pokyn Vestníka MŽP SR č. 5/1996). Podľa tejto metodiky sa spoločné kumulatívne modelovanie dvoch komínov vyžaduje iba vtedy, ak sú tieto zdroje prevádzkované tým istým prevádzkovateľom, emitujú totožné znečisťujúce látky a ich fyzická vzdialenosť je menšia ako 250 metrov. Komín spoločnosti OLO, a.s. tieto kritériá nespĺňa, nakoľko leží vo vzdialenosti niekoľkých kilometrov od miesta realizácie navrhovanej činnosti. To však neznamená, že by vplyv OLO bol v konaní ignorovaný. Celkový imisný príspevok mestskej spaľovne, dopravy a ďalších mestských zdrojov bol do výpočtov plnohodnotne integrovaný

prostredníctvom reálnych pozjazdových imisných koncentrácií nameraných na automatických monitorovacích staniciach SHMÚ v referenčných rokoch 2022 až 2024, ktoré slúžili ako počiatočná rašeline pre modelovanie, ku ktorej sa príspevok navrhovanej činnosti pripočítaval, čím bola požiadavka na kumulatívne hodnotenie splnená (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu, kap. 3).

Odvolací orgán na záver poukazuje na, že ministerstvo v rámci opatrení a podmienok v kapitole VI.3 uložilo povinnosť zabezpečiť v ďalšom stupni projektovej prípravy, teda pred vydaním súhlasu orgánu ochrany ovzdušia na povolenie stavby, vypracovanie nového, aktualizovaného odborného posudku vo veciach vplyvu stacionárneho zdroja na kvalitu ovzdušia podľa § 26 ods. 3 v spojení s § 57 zákona č. 146/2023 Z. z. Tento posudok, spracovaný na základe definitívnych realizačných a garantovaných parametrov od konkrétneho vysúťaženého dodávateľa technológie fluidného kotla a filtrov, opätovne overí dostatočnosť výšky komína a súlad s imisnými limitmi pred samotným začatím výstavby.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací orgán konštatuje, že rozptylová dokumentácia poskytla spoľahlivý a zákonný podklad pre rozhodnutie ministerstva, skutkový stav bol zistený v dostatočnom rozsahu a námietka podávateľky rozkladu č. 8 je v celom rozsahu neopodstatnená.

K výhradám voči časti IV. Záverečného stanoviska, limitovanej únosnosti územia s ohľadom na požiadavky Smernice (EÚ) 2024/2881 a neposúdeniu rizika fotochemického smogu

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že prvostupňový orgán pri hodnotení únosnosti územia ignoroval sprísňujúce sa európske normy v zmysle novej Smernice o kvalite ovzdušia (EÚ) 2024/2881 a dostatočne nevyhodnotil riziko vzniku fotochemického smogu z emisií prekurzorov ozónu.

Odvolací orgán konštatuje, že prvostupňový orgán v spolupráci s navrhovateľom a spracovateľmi odborných štúdií pristúpil k posúdeniu oboch týchto oblastí s uplatnením princípu predbežnej opatrnosti. Pokiaľ ide o namietané ignorovanie budúcich sprísnených európskych noriem, odvolací orgán poukazuje na nespochybniteľnú právnu a procedurálnu realitu legislatívneho procesu. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2881 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe nadobudla účinnosť až po vypracovaní a predložení pôvodnej Rozptylovej štúdie z novembra 2024.

Odvolací orgán upozorňuje, že v čase vydania prvostupňového rozhodnutia a Záverečného stanoviska táto smernica nebola a doposiaľ nie je transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, a preto nebola a zatiaľ nie je pre navrhovateľa ani pre správne orgány priamo záväzná a aplikovateľná. Podľa oficiálneho plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky sa transpozícia tejto smernice predpokladá v septembri roku 2026, a to prostredníctvom návrhu novely zákona č. 146/2023 Z. z.

Napriek tejto dočasnej neúčinnosti však prvostupňový orgán v rámci konania trval na zohľadnení nastupujúcej legislatívy a uložil navrhovateľovi povinnosť vypracovať doplňujúce podklady. Navrhovateľ tejto požiadavke vyhovel a dňa 9. septembra 2025 predložil Dodatok č. 1 k Rozptylovej štúdii (z augusta 2025) a Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii (zo septembra 2025), ktoré sú explicitne a detailne zamerané na komplexné porovnanie očakávaného imisného zaťaženia aglomerácie s prísnymi limitnými hodnotami Smernice (EÚ) 2024/2881 platnými od 1. januára 2030. Na základe týchto nových spresnených výstupov bola spracovaná aj aktualizovaná Hodnotiaca správa vplyvov na verejné zdravie (HIA) zo septembra 2025, ktorá na rozdiel od pôvodnej verzie z roku 2024 už plne integrovala a prepočítala zdravotné riziká (indexy nebezpečnosti HI a hazardné koeficienty HQ) vo vzťahu k novým sprísneným limitom pre rok 2030. Tvrdenie podávateľky rozkladu č. 8 o ignorovaní novej smernice a neposúdení

realistických zdravotných rizík je preto v priamom rozpore s doloženým administratívnym spisom.

Z výsledkov tohto porovnávacieho modelovania v Dodatkoch č. 1 a č. 2 k Rozptylovej štúdii vyplýva, že Smernica (EÚ) 2024/2881 ustanovuje od roku 2030 skutočne mimoriadne prísne ročné imisné limity pre citlivé škodliviny, konkrétne ročný limit 10 µg/m³ pre jemný prach $PM_{2,5}$, ročný limit 20 µg/m³ pre prach PM_{10} a ročný limit 20 µg/m³ pre oxid dusičitý NO_2. Matematické simulácie preukázali, že z dôvodu vysokej hustoty automobilovej dopravy v meste Bratislava a vplyvu existujúceho pozaďového priemyselného znečistenia sú tieto nové sprísnené limity prekračované vo viacerých hodnotených referenčných bodoch (napr. Prievoz-Ružinov, Kaštieľ Lieskovec, Geriatrická nemocnica Podunajské Biskupice a v lokalitách Starého Mesta a Mlynských Nív) už v súčasnom stave, teda nulovom variante pre rok 2023/2024 bez existencie navrhovanej činnosti. Rozhodujúcim environmentálnym zistením však je, že imisný príspevok samotného nového zariadenia CEZO je k celkovému znečisteniu ovzdušia vo všetkých týchto bodoch úplne nepatrný a zanedbateľný. Napríklad v referenčnom bode Geriatrická nemocnica Podunajské Biskupice predstavuje maximálny priemerný ročný príspevok CEZO k ročnej koncentrácii $PM_{2,5}$ iba 0,0202 µg/m³, čo tvorí zanedbateľných 0,10 % z prísneho budúceho limitu smernice, a v prípade prachových častíc PM_{10} je príspevok CEZO len 0,05 % z limitu. Pri oxide dusičitom dosahuje príspevok CEZO k ročnému imisnému zaťaženiu v referenčnom bode ZŠ Turnianska len 0,4886 µg/m³, čo predstavuje iba 1,22 % z budúcej prísnej limitnej hodnoty.

Navyše, vďaka právne a technicky záväznej realizácii rozsiahlych vnútroareálových kompenzačných opatrení predpísaných v podmienke č. 7 Záverečného stanoviska (zahŕňajúcich úplné odstavenie a asanáciu starej Spaľovne kalov Slovnaftu (zdroj č. 39) a radikálnu plynofikáciu a ekologizáciu kotlov podnikovej Teplárne s prechodom z ťažkého ropného zvyšku na čistý zemný plyn) dôjde v areáli Slovnaftu k masívnemu poklesu celkových ročných emisií, ktorý je vyšší než očakávané emisie z navrhovanej činnosti. V dôsledku tejto synergie a technologického prepojenia Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii preukázal, že po uvedení CEZO do prevádzky a súbežnom nabehnutí kompenzačných opatrení na existujúcich zdrojoch dôjde v 12 zo 17 hodnotených referenčných bodov v aglomerácii k celkovému poklesu priemerných ročných imisných koncentrácií všetkých sledovaných látok oproti referenčnému roku 2023. Realizácia navrhovanej činnosti tak v konečnom dôsledku nepredstavuje hrozbu pre splnenie cieľov Smernice (EÚ) 2024/2881, ale naopak prostredníctvom vyvolanej hĺbkovej ekologizácie rafinérie aktívne pomáha priblížiť sa k dosiahnutiu týchto nových prísnych európskych cieľov.

Pokiaľ ide o druhú časť námietky týkajúcu sa tvorby fotochemického smogu a troposférického ozónu, odvolací orgán poukazuje, že troposférický ozón nie je primárnou znečisťujúcou látkou emitovanou zo žiadneho komína, ale je sekundárnym polutantom, ktorý vzniká v prízemnej vrstve atmosféry fotochemickými reakciami medzi prekurzormi, najmä oxidmi dusíka (NO_x), oxidom uhoľnatým a prchavými organickými látkami (VOC) – za prítomnosti slnečného žiarenia pri vysokých letných teplotách. Z tohto dôvodu je hodnotenie tvorby fotochemického smogu neštandardnou požiadavkou na vypracovanie rozptylových štúdií, čomu nasvedčuje aj skutočnosť, že ani program AERMOD, ani ATMOPLAN možnosť zohľadnenia tvorby prízemného fotochemického ozónu neposkytujú. Dominantný vplyv na výskyt prízemného ozónu v aglomerácii Bratislava majú navyše podľa zistení SHMÚ emisie z cestnej dopravy, a nie stacionárne zdroje. Za týchto okolností odvolací orgán považuje za vecne správne a preventívne primerané, ak spracovatelia odborných podkladov vykonali aj porovnávacie prepočty voči prísnejším budúcim hodnotám, hoci ešte nemusia byť plne uplatňované v aktuálnom vnútroštátnom rozhodovacom režime. Takýto preventívny prístup je z hľadiska zásady predbežnej opatrnosti a ochrany zdravia odôvodnený.

Odvolací orgán konštatuje, že napriek týmto metodickým obmedzeniam sa spracovateľ Rozptylovej štúdie s požiadavkou na posúdenie fotochemického rizika v Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii dostatočne vysporiadal. Pre výpočet bol použitý matematicko-empirický modelový vzťah EKMA (Empirical Kinetic Modeling Approach), ktorý zachytáva nelineárny charakter tvorby ozónu na základe koncentrácie NO_x a VOC v prízemnej vrstve atmosféry. Vplyv emisií prekurzorov bol posúdený vo vzťahu k reálnym nameraným hodnotám na automatických monitorovacích staniciach SHMÚ v Bratislave, kde platí hodnota na ochranu zdravia, podľa ktorej najväčšia denná 8-hodinová stredná hodnota pre troposférický ozón nesmie prekročiť 120 µg/m³ viac ako 25 dní za kalendárny rok v priemere troch rokov. Táto hodnota bola na AIMS Jeséniová prekročená (priemer posledných troch rokov dosahuje 29 dní), ale na bližšej AIMS Mamateyová len 20 dní, pričom medziročne sa preukazuje stabilný až klesajúci trend. Výsledky matematických simulácií EKMA preukázali, že celkový sumárny emisný tok prekurzorov ozónu z areálu rafinérie Slovnaft po uvedení navrhovanej činnosti do prevádzky a súbežnej realizácii kompenzačných opatrení preukáže čistý pokles oproti referenčnému stavu roku 2023. Pokles emisií sa dosiahne nielen vďaka plynofikácii Teplárne a asanácii starej spaľovne kalov, ale aj prostredníctvom prebiehajúcej ekologizácie výrobných jednotiek (ako je inštalácia moderného koncového regeneratívneho termického oxidačného zariadenia RTO na bloku Polypropylén 3 (PP3), ktoré eliminuje fugitívne emisie VOC s vysokou účinnosťou). Keďže celkové množstvo prekurzorov ozónu emitovaných z areálu navrhovateľa po spustení CEZO preukázateľne klesne, modelovanie EKMA jednoznačne potvrdilo, že prevádzka CEZO v synergii s kompenzačnými investíciami nespôsobí žiadne zvýšenie rizika vzniku fotochemického smogu ani zvýšenie koncentrácií prízemného ozónu v dotknutých obytných zónach Rovinky, Ružinova a Podunajských Biskupíc v porovnaní so súčasným referenčným stavom.

Prvostupňový orgán preto pri formulovaní časti IV. Záverečného stanoviska postupoval plne v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z., spoľahlivo vyhodnotil environmentálnu únosnosť územia a námietka podávateľky rozkladu č. 8 je v celom rozsahu nedôvodná. Odvolací orgán dopĺňa, že fotochemický smog a prízemný ozón (O_3) sú typicky výsledkom sekundárnej tvorby v atmosfére, ktorej vznik závisí od širšieho súboru faktorov (prekurzory, žiarenie, meteorológia). Z právneho hľadiska je podstatné, že smernica (EÚ) 2024/2881 pracuje s ozónom a jeho prekurzormi v režime monitorovania a hodnotenia kvality ovzdušia (vrátane požiadavky na meranie prekurzorov, medzi ktoré patria najmenej NO/NO_2 a podľa potreby VOC). Z toho vyplýva, že odborný prístup postavený na vyhodnocovaní NO_x/VOC (ako prekurzorov) a na posúdení celkových imisných dopadov v území je metodicky primeraný.

Podávateľka rozkladu č. 8 pritom nekonkretizovala, aký konkrétny výstup (hodnotu, receptor, časový priemer) mal byť podľa nej v posúdení ozónu/fotochemického smogu opomenutý, ani nepredložila vlastné odborné posúdenie, ktoré by preukazovalo, že príspevok navrhovanej činnosti k prekurzorom by mohol viesť k relevantnému zhoršeniu plnenia cieľových hodnôt ozónu v zmysle smernice (EÚ) 2024/2881.

Odvolací orgán uzatvára, že prvostupňový orgán hodnotil únosnosť územia na základe odborných podkladov a preventívne zohľadnil aj sprísňujúci sa európsky rámec kvality ovzdušia (bližšie pozri Dodatok č. 1 a č. 2 k Rozptylovej štúdii). Zároveň nebolo preukázané, že by navrhovaná činnosť vytvárala nové, doteraz neposúdené riziko fotochemického smogu; vyhodnotenie prekurzorov ozónu a súvisiacich imisných ukazovateľov je z hľadiska právneho rámca smernice postačujúce.

K výhradám voči neurčitosti opatrení a podmienok v kapitole VI.3, železničnej preprave a preneseniu otázok kvality ovzdušia a technológií do nadväzujúceho povoľovacieho konania uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že podmienky Záverečného stanoviska sú neurčité, požiadavka na prepravu odpadu po železnici v rozsahu 50 % je v praxi nekontrolovateľná a prvostupňový orgán neprípustne presunul vyriešenie kľúčových otázok ochrany ovzdušia a technológie až do následného integrovaného povoľovacieho konania.

Odvolací orgán po preskúmaní administratívneho spisu konštatuje, že stanovené podmienky v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska sú koncipované plne v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. a správnym poriadkom, pričom sú dostatočne adresné, určité, zrozumiteľné a v praxi bezpečne vymožiteľné.

Odvolací orgán pritom poukazuje na právne rozhranie medzi procesom posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. a následným integrovaným povoľovacím konaním podľa zákona č. 39/2013 Z. z. Proces posudzovania vplyvov na životné prostredie je zo svojej legislatívnej podstaty preventívnym, koncepčným a odborným konaním, ktorého účelom je posúdiť environmentálnu prijateľnosť realizácie navrhovanej činnosti v ranej fáze projektovej prípravy na základe predpokladaných modelových dát. Výsledkom posudzovania vplyvov na životné prostredie nie je a zo zákona ani nemôže byť rozhodnutie, ktoré priamo povoľuje výstavbu alebo prevádzkovanie zdroja. Definitívne, exaktne určené realizačné parametre technológie, vrátane garantovaných hodnôt účinnosti filtrov, presného nastavenia automatizovaných meracích systémov emisií (AMS) a schválenia detailného prevádzkového poriadku, môžu byť spracované až vo finálnom realizačnom projekte po výbere konkrétneho dodávateľa stavby navrhovanej činnosti.

Odvolací orgán uvádza, že je v súlade s účelom zákona č. 24/2006 Z. z., že Záverečné stanovisko určuje záväzné limity a environmentálne ciele, kým detailná verifikácia ich plnenia a určenie záväzných podmienok prevádzky bude realizovaná v procese integrovaného povoľovania vedeného SIŽP, ktorá v zmysle zákona č. 39/2013 Z. z. koná ako špeciálny stavebný úrad. Tento postup v žiadnom prípade nepredstavuje obchádzanie zákona, ako sa domnieva podávateľka rozkladu, ale naopak garantuje dôslednú dvojstupňovú kontrolu projektu, pričom nesplnenie podmienok záverečného stanoviska v štádiu IPKZ má za následok nevydanie povolenia, zatiaľ čo ich porušenie počas prevádzky je sankcionované pokutami či okamžitým zastavením prevádzky navrhovanej činnosti.

V tomto právnom kontexte je potrebné posudzovať aj namietanú vágnosť podmienok č. 3, 4, 5, 6 a 10, ktoré podávateľka rozkladu č. 8 namieta. Tieto podmienky ukladajú navrhovateľovi jednoznačnú a právne vymáhateľnú povinnosť predložiť pred začatím výstavby pre účely vydania súhlasu orgánu ochrany ovzdušia podľa § 26 ods. 3 v spojení s § 57 zákona č. 146/2023 Z. z. samostatné odborné posudky vypracované oprávnenými osobami. Účelom týchto posudkov je na základe finálnych realizačných dát od výrobcu opätovne exaktne preukázať existenciu dostatočnej emisnej a imisnej rezervy v areáli Slovnaftu tak, aby bola spoľahlivo garantovaná celkovo priaznivejšia kvalita ovzdušia voči referenčnému roku 2023, pričom podmienka č. 10 vyžaduje na základe týchto spresnených výstupov vykonať aj definitívnu aktualizáciu štúdie HIA. Tieto požiadavky tak nepredstavujú prejav neistoty prvostupňového orgánu, ale sú prejavom predbežnej opatrnosti a dôsledným uplatnením preventívneho princípu ochrany ovzdušia.

Čo sa týka kompenzačných opatrení, ako je plynofikácia Teplárne a asanácia starej spaľovne kalov, podmienka č. 7 je formulovaná určito a vymožiteľne, nakoľko jej splnenie je Záverečným stanoviskom určené ako absolútna podmienka pre možnosť uvedenia navrhovanej činnosti do trvalej prevádzky. Bez fyzického dokončenia a certifikovaného overenia prínosu týchto ekologizačných projektov inšpekcia prechod CEZO do trvalého užívania zo zákona nepovolí, a preto nie je potrebné určovať čiastkové časové harmonogramy či dodatočné sankčné

mechanizmy za omeškanie, keďže navrhovateľ je k ich včasnej realizácii viazaný samotnou možnosťou spustiť prevádzku navrhovanej činnosti.

Rovnako neopodstatnené sú aj výhrady podávateľky voči podmienke č. 17 na uprednostňovanie koľajovej dopravy pri dovoze odpadov. Stanovenie pevného limitu na úrovni 75 % prepravy by bolo v tejto fáze konania neodôvodnené, nakoľko presný podiel železničnej dopravy bude závisieť od uzatvorených zmluvných vzťahov s regionálnymi pôvodcami a držiteľmi odpadu, z ktorých nie všetci disponujú prístupom k železničnej infraštruktúre (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, Prílohu č. 4 k Správe o hodnotení). Navrhovateľ však v dokumentácii predstavil vysoko nadštandardný a ekologický koncept koľajovej logistiky, v rámci ktorého plánuje prepravovať po železnici približne 50 % celkového dovážaného objemu odpadov (bližšie pozri Správu o hodnotení, kapitola II.4). Pre potreby tohto dovozu plnohodnotne využije výhodu existujúcej vnútroareálovej železničnej vlečkovej siete rafinérie Slovnaft a priamo v mieste realizácie navrhovanej činnosti vybuduje dve nové koľaje, jednu na vykládku vagónov a druhú na nakládku a odvoz tuhých zvyškov a popola (bližšie pozri Správu o hodnotení, kapitola II.1.2).

Logistický systém je navrhnutý tak, že odpad bude u pôvodcov skomprimovaný a hermeticky zabalený do špeciálnych nepriepustných fóliových vakov s objemom približne 1 m^3, ktoré budú po železnici dopravené do areálu, kde ich vykládku z vagónov do uzavretej prijímacej haly zabezpečí nákladné vozidlo s hydraulickou rukou, čím sa vylúči únik prachu či zápachu (bližšie pozri Správu o hodnotení, kapitola II.4). Zníženie celkovej spracovateľskej kapacity navrhovanej činnosti o 30 % (na úroveň 220 000 ton ročne) navyše uvoľnilo kapacitu pre väčší podiel priemyselného odpadu (bližšie pozri Doplňujúce informácie k Správe o hodnotení). Keďže cestná preprava sa predpokladala predovšetkým pre lokálny komunálny odpad, zmena odpadového mixu v prospech priemyselného odpadu (ktorého pôvodcovia vo veľkých priemyselných parkoch disponujú priamym napojením na železnicu) významne zvyšuje reálny potenciál prevozu po železnici nad deklarovaných 50 % (bližšie pozri Zvozovú štúdiu a DKP).

Odvolací orgán poukazuje, že pre účely vyhodnotenia dopravných vplyvov bolo spracované DKP, ktoré bolo prepočítané pre najnepriaznivejší možný modelový scenár, t. j. pri predpoklade 100 % podielu cestnej dopravy a nulového využitia železnice (bližšie pozri Dopravno-kapacitné posúdenie, Prílohu č. 2 k Správe o hodnotení). Aj pri tomto maximálne nepriaznivom zaťažení (48 nákladných vozidiel denne na dovoz odpadu a 21 vozidiel na odvoz škváry a dovoz surovín) analýzy preukázali, že navrhovaná činnosť nespôsobí preťaženie dotknutej cestnej siete, prírastky dopravy v citlivom profile Rovinka dosiahnu iba zanedbateľných 1,52 % pre ťažké vozidlá v roku 2030, a kapacita dotknutých križovatiek na obslužných komunikáciách zostáva plne akceptovateľná (bližšie pozri Dopravno-kapacitné posúdenie, závery). Podmienka č. 17, ktorá navrhovateľa právne zaväzuje k prednostnému využívaniu kombinovanej dopravy s uprednostňovaním železničnej prepravy a k realizácii všetkých dostupných logistických opatrení na jej maximalizáciu, je preto optimálnym, vyváženým a dostatočným opatrením, ktorého konkrétne plnenie bude predmetom priebežnej kontroly v rámci schvaľovania prevádzkového poriadku v nadväzujúcom konaní podľa zákona č. 39/2013 Z. z.

Námietky podávateľky rozkladu č. 8 ohľadom neurčitosti podmienok, prenesenia otázok do povoľovania a nevykonateľnosti koľajovej prepravy sú preto neopodstatnené.

K námietke o neúplnosti hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (HIA), nesprávnej metodike hodnotenia zdravotných rizík a neprípustnom odložení dopracovania uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 8 namieta, že hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (HIA) bolo spracované nesprávnou metodikou, nezohľadnilo citlivé skupiny obyvateľstva a jeho dopracovanie bolo nezákonne odložené do nadväzujúcich konaní.

Odvolací orgán konštatuje, že predložená zdravotno-environmentálna dokumentácia a postup prvostupňového orgánu sú v plnom súlade s právnymi predpismi Slovenskej republiky a zaručujú najvyššiu možnú úroveň ochrany verejného zdravia. V prvom rade je potrebné zdôrazniť, že Hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (HIA) bolo vypracované odborne spôsobilou osobou pre príslušnú oblasť (osvedčenie o odbornej spôsobilosti vydané Ministerstvom zdravotníctva SR). Štúdia bola spracovaná v súlade s ustanoveniami zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a podľa detailných metodických požiadaviek vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 233/2014 Z. z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie1. Vecne a miestne príslušný orgán štátnej správy na úseku ochrany zdravia, RUVZ Bratislava dňa 16. 04. 2025 vydal Záväzné stanovisko č. RÚVZBA/OHŽPaZ/5598/12558/2025, v ktorom potvrdil, že s predloženým hodnotením a realizáciou navrhovanej činnosti z hľadiska ochrany zdravia ľudí súhlasí. Tvrdenie podávateľky rozkladu č. 8, že toto stanovisko je nepreskúmateľné a nekritické, odvolací orgán odmieta, nakoľko RÚVZ Bratislava konal v rámci svojich výhradných zákonných kompetencií a jeho závery sú podložené exaktnými meraniami a posudkami.

Aby však boli definitívne odstránené akékoľvek odborné pochybnosti a obavy verejnosti, spracovateľ Odborného posudku v spolupráci s autorkou HIA uplatnil najprísnejší princíp predbežnej opatrnosti a predložené hodnotenie zdravotných rizík podrobil konzervatívnej dodatočnej verifikácii prostredníctvom pokročilej kvantitatívnej metodiky US EPA. Pri tomto overovacom prepočte neboli riziká posudzované len zjednodušeným porovnaním imisií s legislatívnymi limitmi, ale bol vykonaný komplexný toxikologický výpočet, v rámci ktorého sa skutočná priemerná denná dávka (ADD - Average Daily Dose) jednotlivých znečisťujúcich látok v dýchacej zóne obyvateľstva porovnávala s prísnymi referenčnými dávkami (RfD) a referenčnými koncentráciami (RfC). Tieto referenčné toxikologické prahy, ktoré reprezentujú absolútne bezpečné dávky celoživotného denného príjmu bez vzniku akýchkoľvek nekarcinogénnych účinkov, boli získané z medicínskych databáz TOXNET, toxikologických profilov ATSDR (Agency for Toxic Substances and Disease Registry) a oficiálnej literatúry WHO a US EPA. Výsledky týchto overovacích prepočtov, ktoré plne zohľadnili synergiu súbežného pôsobenia viacerých látok a dĺžku expozície na úrovni celého ľudského života, v plnom rozsahu potvrdili pôvodné závery HIA, že hodnotená navrhovaná činnosť nepredstavuje pre dotknutú populáciu žiadne zvýšené zdravotné riziko nekarcinogénnych účinkov.

Odvolací orgán považuje v tejto súvislosti za nevyhnutné preskúmateľne vysvetliť príčiny, prečo sumárny index nebezpečnosti (HI) vypočítaný zjednodušenou skríningovou metódou v piatich referenčných bodoch (Rf 3, Rf 4, Rf 5, Rf 6 a Rf 10) mierne presiahol hodnotu 1,09 (bližšie pozri Hodnotiacu správu HIA z 11/2024 a jej Aktualizáciu z 09/2025, Príloha č. 8 k SOH, kap. VIII a IX, str. 26 – 34; Odborný posudok, str. 261 – 265 a 270). Hĺbková analýza príspevkov jednotlivých polutantov k celkovej hodnote HI vo všetkých týchto bodoch jednoznačne preukázala, že viac ako 90 až 95 % výslednej hodnoty indexu je spôsobených výhradne existujúcimi vysokými pozaďovými koncentráciami prachových častíc PM10 a oxidu dusičitého, ktoré sa v tejto urbanizovanej a dopravne exponovanej časti Bratislavy vyskytujú už v súčasnosti (nulovom variante) v dôsledku hustej cestnej dopravy na D4/R7, poľnohospodárskej činnosti v okolí a lokálneho vykurovania (bližšie pozri HIA z 09/2025, kap. „Charakterizácia nekarcinogénneho rizika“, str. 34; Odborný posudok, str. 264 a 282). Príspevok samotnej plánovanej prevádzky CEZO k týmto koncentráciám je z hľadiska ľudského organizmu a prenosu exhalátov zanedbateľný a nemerateľný (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, september 2025, kap. 5; Odborný posudok, str. 211 – 212 a 282). Špecifické a toxicky najvýznamnejšie látky emitované zo spaľovania (ako sú ťažké kovy, chlorovodík, fluorovodík či dioxíny PCDD/PCDF) sa budú v dýchacej zóne obytných štvrtí vyskytovať v takých extrémne

nízkych (stopových) koncentráciách, že celkovú imisnú toxicitu prostredia nebudú prakticky vôbec ovplyvňovať (bližšie pozri HIA z 09/2025, str. 34; Odborný posudok, str. 265 a 270).

Pokiaľ ide o namietané vylúčenie jemných prachových častíc $PM_{2,5}$ zo sumárneho indexu nebezpečnosti HI, autorka HIA postupovala v prísnom súlade s uznávanou medicínsko-štatistickou metodikou US EPA. Prachová frakcia $PM_{2,5}$ (častice s priemerom do 2,5 mikrometra) je z fyzikálneho a aerodynamického hľadiska priamou integrálnou súčasťou celkovo meranej a modelovanej frakcie PM_{10} (častice do 10 mikrometrov). Pokiaľ by spracovateľka v rámci jednoduchého sčítavania hazardných koeficientov ($HI = \sum HQ$) mechanicky pripočítala koeficient pre $PM_{2,5}$ ku koeficientu PM_{10}, dopustila by sa hrubej metodickej chyby duplicitného započítania tej istej znečisťujúcej látky, čo by matematicky umelo a fiktívne nadhodnotilo index nebezpečnosti a znehodnotilo celú vedeckú preskúmateľnosť štúdie. Napriek tomu boli vplyvy $PM_{2,5}$ podrobne a samostatne vyhodnotené v rámci rozptylových analýz a dodatkov, pričom bolo preukázané, sa budú pohybovať v bezpečných medziach.

Rovnako bolo v konaní posúdené a kvantifikované celoživotné individuálne karcinogénne riziko (APCR - Added Probability of Cancer Risk) pre všetky relevantné emitované karcinogény s bezprahovým účinkom, najmä pre benzén, benzo(a)pyrén, arzén, kadmium, nikel a olovo. Pri týchto výpočtoch, ktoré boli v Dodatkoch č. 1 a č. 2 prepracované pre finálny 70 % variant kapacity navrhovanej činnosti (220 000 t/rok) s horizontom roku 2030, sa preukázalo, že celoživotný nárast pravdepodobnosti vzniku nádorových ochorení nad všeobecný celospoločenský priemer pre dotknutú populáciu sa vo všetkých hodnotených bodoch stabilne pohybuje hlboko pod bezpečnostnou hranicou jednej milióntiny (1×10^{-6}), ktorá je Svetovou zdravotníckou organizáciou (WHO) a slovenskou legislatívou definovaná ako limit pre úplne zanedbateľné a spoločensky plne akceptovateľné riziko.

Taktiež obava podávateľky rozkladu č. 8 z nedostatočného posúdenia vplyvu emisií na zdravie ľudí prostredníctvom potravinového reťazca bola v konaní spoľahlivo vyhodnotená ako nedôvodná. Hoci riešené územie susedí s poľnohospodárskymi plochami, navrhovaná činnosť je situovaná v existujúcom priemyselnom areáli, v ktorom sa uplatňuje súbor opatrení na zabránenie alebo obmedzenie vstupu znečisťujúcich látok do podzemných vôd a na zabránenie zhoršeniu ich stavu, čo je zároveň základnou požiadavkou osobitného ochranného režimu v chránenej vodohospodárskej oblasti. Zároveň platí, že aj v prípade potenciálnych nepriamych vplyvov je rozhodujúcim kritériom, aby navrhované technické a organizačné opatrenia vylúčili alebo minimalizovali reálne cesty prieniku znečisťujúcich látok do pôdy a vôd, keďže environmentálnym cieľom pre útvary podzemných vôd je predovšetkým zabránenie alebo obmedzenie vstupu znečisťujúcich látok do podzemnej vody. Hoci riešené územie susedí s poľnohospodárskymi plochami, pôda v celom areáli je proti akýmkoľvek únikom priemyselných vôd do podložia a podzemných vôd nepriepustne zabezpečená funkčným systémom Hydraulickej ochrany podzemných vôd, ktorý nepretržitým čerpaním udržiava stabilnú depresnú lievikovú zónu a bráni prenikaniu znečistenia.

Pokiaľ ide o samotnú expozíciu obyvateľstva cez atmosférický spád, rozhodujúce je, že pri dodržaní stanovených emisných limitov a prevádzkových podmienok sa predpokladané imisné koncentrácie v obytných receptoroch pohybujú na nízkych úrovniach, ktoré neindikujú vznik takého depozičného zaťaženia, ktoré by bolo spôsobilé spôsobiť relevantnú kontamináciu poľnohospodárskej pôdy, ohroziť zdravotnú nezávadnosť plodín alebo viesť k merateľnému prieniku toxických látok do potravinového reťazca obyvateľstva. Tento záver je v súlade s cieľom predchádzať zhoršovaniu stavu vôd a obmedzovať vstupy znečisťujúcich látok do zložiek životného prostredia

S cieľom maximalizovať spoľahlivosť medicínskeho posúdenia spracovateľ Odborného posudku nad rámec štandardných požiadaviek doplnil do spisu detailnú analýzu demografických,

environmentálnych a zdravotných ukazovateľov (chorobnosti a úmrtnosti) dotknutej populácie v spádových okresoch Bratislava II a Senec za časové obdobie od roku 2015 do roku 2023. Tieto epidemiologické údaje boli čerpané z oficiálnej štátnej databázy DATAcube Štatistického úradu Slovenskej republiky, pričom sa hodnotila úmrtnosť a hospitalizovanosť na ochorenia, ktoré by bolo možné dať do priameho či nepriameho súvisu s hodnotenými priemyselnými emisiami, najmä ochorenia obehovej sústavy, ochorenia dýchacej sústavy (vrátane astmy a chronickej obštrukčnej choroby pľúc - CHOCHP) a špecifické zhubné nádory žalúdka, hrubého čreva, priedušiek a pľúc.

Získané epidemiologické údaje boli prepočítané na 1 000 obyvateľov a porovnané s priemernou úmrtnosťou v celom Bratislavskom kraji, ako aj s celoslovenským priemerom. Výsledky tejto komparatívnej analýzy jednoznačne preukázali, že medzi zdravotným stavom a mortalitou obyvateľov dotknutej priemyselnej aglomerácie a ostatnými časťami Slovenska neexistujú žiadne štatisticky významné rozdiely, čo potvrdzuje, že doterajšia priemyselná záťaž územia nespôsobuje preukázateľnú degradáciu zdravia obyvateľov a požiadavka podávateľky rozkladu č. 8 na vypracovanie novej, nezávislej epidemiologickej štúdie je neodôvodnená.

Odvolací orgán záverom preskúmal procesný a legislatívny charakter záväznej podmienky č. 10 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska, podľa ktorej je navrhovateľ povinný na základe spresnených výstupov nového odborného posudku o zmene imisnej situácie vypracovať aktualizáciu hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (HIA) a nestotožňuje sa s domnienkou podávateľky rozkladu č. 8, ktorá túto podmienku považuje za neprípustné odkladanie nevyriešeného problému do nadväzujúceho konania. Odvolací orgán konštatuje, že v prvostupňovom konaní boli vplyvy na zdravie posúdené v maximálnom možnom rozsahu, aký umožňuje predbežná projektová dokumentácia, pričom zdravotná bezpečnosť koncepcie bola spoľahlivo overená a potvrdená kladným stanoviskom RÚVZ Bratislava.

Uloženie podmienky č. 10 predstavuje zákonnú aplikáciu predbežnej opatrnosti voči fázam priemyselného povoľovania. Keďže definitívne garantované emisné parametre reálneho fluidného kotla a tkaninových filtrov budú navrhovateľovi zmluvne známe až po ukončení medzinárodných tendrov a výbere generálneho dodávateľa stavby, je nevyhnutné, aby tieto finálne realizačné parametre boli pred začatím stavebných prác opätovne podrobené novému, spresnenému overovaciemu rozptylovému a zdravotnému modelovaniu.

Táto aktualizovaná HIA bude opätovne predložená na schválenie RÚVZ Bratislava a SIŽP v procese integrovaného povoľovania, čím je zaistená nepretržitá a vymožiteľná kontrola verejného zdravia v každom štádiu realizácie navrhovanej činnosti. Postup prvostupňového orgánu preto nevykazuje žiadne procesné ani hmotnoprávne vady, a preto odvolací orgán túto námietku Podávateľky rozkladu č. 8 považuje v celom rozsahu za nedôvodnú.

K námietke o vnútornej rozpornosti Záverečného stanoviska pri hodnotení kvality ovzdušia uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 8 namieta, že Záverečné stanovisko trpí vnútornou logickou rozpornosťou pri posudzovaní imisného zaťaženia aglomerácie.

Odvolací orgán po dôkladnom preskúmaní napadnutého rozhodnutia, Rozptylovej štúdie a jej dodatkov konštatuje, že táto námietka o vnútornej rozpornosti Záverečného stanoviska je vecne a metodicky neopodstatnená. Prvostupňový orgán pri formulovaní Záverečného stanoviska nevykonal žiadnu logickú chybu, ale naopak preukázal mimoriadne vysokú úroveň odbornosti, keď do jedného konzistentného celku prepojil exaktné fyzikálne výsledky rozptylového modelovania s prísnymi požiadavkami legislatívneho rámca ochrany ovzdušia a princípom predbežnej opatrnosti. Argumentácia podávateľky rozkladu totiž opomína zásadný rozdiel medzi vlastným (izolovaným) imisným príspevkom nového stacionárneho zdroja a

celkovým kumulatívnym imisným zaťažením dotknutej aglomerácie, do ktorej je tento zdroj umiestňovaný.

Z hľadiska exaktných fyzikálno-matematických výpočtov realizovaných prostredníctvom modelovacieho softvéru AERMOD a programu ATMOPLAN odvolací orgán považuje za preukázané, že samostatný imisný príspevok navrhovanej činnosti je vo všetkých hodnotených citlivých referenčných bodoch dýchacej zóny obyvateľstva zanedbateľný, nevýznamný a hygienicky bezpečný. Ako už odvolací orgán uviedol vyššie, tento príspevok pre všetky hodnotené znečisťujúce látky vrátane prachových častíc, oxidov dusíka, oxidu siričitého a ťažkých kovov je hlboko pod hranicou zákonných limitov kvality ovzdušia ustanovených vyhláškou č. 250/2023 Z. z. Napríklad pre oxid dusičitý NO2 v citlivom referenčnom bode pri obytnej zástavbe obce Rovinka predstavuje príspevok navrhovanej činnosti k ročnej koncentrácii len 3,00 % z limitnej hodnoty, pre oxid siričitý SO2 je to 1,43 % a pre prachové častice PM10 iba 0,09 %. Tieto hodnoty sú z hľadiska HIA preukázateľne nevýznamné a nepredstavujú žiadne merateľné riziko pre obyvateľstvo vrátane citlivých skupín. Tvrdenie, že príspevok samotnej navrhovanej činnosti k znečisteniu ovzdušia je nevýznamný, je preto v konaní preukázané, vecne správne a podložené spoľahlivými odbornými analýzami, ktoré overil aj nezávislý oponentský posudok.

Súbežne s týmto záverom je však potrebné konštatovať, že riešené územie Bratislavy a jej blízkeho okolia predstavuje dlhodobo zaťaženú oblasť, v ktorej sú limitné hodnoty pre jemné prachové častice a oxid dusičitý prekračované alebo sa k nim nebezpečne približujú už v súčasnom stave (nulovom variante), a to najmä vplyvom extrémne vysokej hustoty cestnej dopravy na priľahlých obchvatoch D4/R7 a lokálneho vykurovania v aglomerácii. V takomto už vopred zaťaženom území je preto z hľadiska predbežnej opatrnosti a slovenskej i európskej legislatívy nemysliteľné, aby správne orgány pristupovali k povoľovaniu nových zdrojov mechanicky a izolovane. Práve preto prvostupňový orgán v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. prepojil súhlas s realizáciou navrhovanej činnosti so záväznou realizáciou rozsiahlych ekologizačných kompenzačných opatrení na existujúcich zdrojoch navrhovateľa (najmä plynofikácia podnikovej Teplárne Slovnaftu a trvalé odstavenie a asanácia starej Spaľovne kalov).

Tento prepojený prístup, kedy navrhovateľ pripravovanými opatreniami na existujúcich zdrojoch vyvolá masívny pokles emisií SO_2 a prachu, ktorý je rádovo vyšší než maximálne projektované emisie navrhovanej činnosti, vytvára v území tzv. „emisnú rezervu“. V dôsledku tohto synergického prepojenia Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii exaktne preukázal, že po uvedení navrhovanej činnosti do prevádzky a súbežnej plynofikácii Teplárne dôjde v 12 zo 17 hodnotených referenčných bodov v aglomerácii k celkovému poklesu priemerných ročných imisných koncentrácií všetkých sledovaných látok oproti referenčnému roku 2023. Tieto kompenzačné opatrenia preto nie sú dôkazom „nebezpečnosti“ navrhovanej činnosti, ale sú nástrojom regionálneho plánovania, kedy sa spustenie nového moderného zdroja využíva ako technologický a investičný stimul na radikálne vyčistenie a modernizáciu historických priemyselných záťaží celého rafinérskeho areálu, čo prinesie čistý environmentálny prínos pre celú aglomeráciu.

Rovnako neopodstatnená je aj výhrada podávateľky rozkladu č. 8 ohľadom možného uloženia prísnejších emisných limitov, než predstavujú európske úrovne BAT-AEL. Možnosť a v určitých prípadoch povinnosť stanoviť pre nový stacionárny zdroj prísnejšie emisné limity je zákonným, vymožiteľným a štandardným nástrojom národnej aj európskej legislatívy na úseku integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania. Podľa ustanovenia § 22 ods. 5 zákona č. 39/2013 Z. z. a v súlade s čl. 18 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách je povoľujúci orgán (SIŽP) povinný v integrovanom povolení určiť

prísnejšie podmienky a emisné limity, než aké sú spojené s najlepšími dostupnými technikami (BAT-AEL), pokiaľ je to nevyhnutné na zabezpečenie dodržania noriem kvality životného prostredia (imisných limitov) stanovených v danej lokalite na ochranu zdravia ľudí.

Upozornenie prvostupňového orgánu na uvedenú možnosť v záverečnom stanovisku preto nemožno vykladať ako priznanie nedostatočnosti navrhovanej technológie, ale ako dôsledné premietnutie princípu prevencie do nastavenia nadväzujúceho povoľovacieho režimu v integrovanom povoľovaní. Týmto postupom ministerstvo zároveň vytvára jednoznačný regulačný rámec pre nadväzujúce konanie o integrovanom povolení, v ktorom SIŽP posúdi aktuálny stav kvality ovzdušia v čase pred uvedením zariadenia do prevádzky a ak to bude odôvodnené ochranou životného prostredia a dosiahnutím emisných úrovní zodpovedajúcich najlepším dostupným technikám (BAT), môže v integrovanom povolení určiť emisné limity (vrátane odlišných/prísnejších limitov) a ďalšie prevádzkové podmienky tak, aby emisie za bežných prevádzkových podmienok neprevyšovali úrovne zodpovedajúce BAT a aby neboli miernejšie než limity podľa osobitných predpisov.

Odvolací orgán preto uzatvára, že medzi vyhodnotením imisného príspevku navrhovanej činnosti a uložením kompenzačných opatrení, resp. medzi vyhodnotením príspevku a vytvorením priestoru na prípadné sprísnenie emisných podmienok v nadväzujúcom povoľovaní, neexistuje žiadny vnútorný rozpor. Ide o vecne aj právne konzistentný postup, pri ktorom sa na jednej strane vychádza z výsledkov odborných podkladov o predpokladaných vplyvoch a na druhej strane sa v súlade s právnymi nástrojmi ochrany ovzdušia a integrovaného povoľovania vytvára mechanizmus, aby povoľujúci orgán mohol v prípade potreby uložiť ďalšie opatrenia na predchádzanie a zníženie nepriaznivých vplyvov vrátane kompenzačných opatrení, prípadne prijať prísnejšie podmienky smerujúce k dosiahnutiu súladu s normami kvality ovzdušia.

Z toho dôvodu námietka podávateľky rozkladu č. 8 o údajnej vnútornej rozpornosti záverečného stanoviska nie je dôvodná.

K námietkam Podávateľa rozkladu č. 9 ohľadom procesných pochybení vo vzťahu k petícii občanov, namietaného nevyhodnotenia cezhraničných vplyvov a vplyvov na chránené územia a k absencii vyhodnotenia vplyvov na Chránenú vodohospodársku oblasť Žitný ostrov uvádza odvolací orgán nasledovné vyhodnotenie.

Podávateľ rozkladu č. 9 namieta porušenie správneho poriadku, zákona č. 24/2006 Z. z. a Aarhuského dohovoru, pričom tvrdí, že ministerstvo vydalo Záverečné stanovisko predčasne, ešte pred oficiálnym prerokovaním petície.

Odvolací orgán po preskúmaní spisového materiálu konštatuje, že pokiaľ ide o namietané nevypočutie zástupcov verejnosti a neprerokovanie petície pred vydaním rozhodnutia, odvolací orgán zdôrazňuje nevyhnutnosť striktného rozlišovania dvoch samostatných právnych režimov.

Zákon č. 24/2006 Z. z. predstavuje kľúčový právny nástroj na presadzovanie Aarhuského dohovoru a európskej legislatívy v slovenskom právnom poriadku. Jeho primárnym cieľom je zaručiť, aby rozhodovanie o investičných a strategických zámeroch s významným vplyvom na životné prostredie a zdravie obyvateľov prebiehalo transparentne a s priamym zapojením dotknutých obyvateľov, ktorých sa tieto zámery bytostne dotýkajú.

Priznanie procesného postavenia účastníka konania dotknutej verejnosti môžu získať fyzické osoby, právnické osoby alebo environmentálne mimovládne organizácie za predpokladu, že v zákonnej lehote uplatnia odôvodnené písomné pripomienky k predloženej dokumentácii, ako je zámer, rozsah hodnotenia alebo správa o hodnotení. Postavenie účastníka konania priznáva verejnosti silné procesné práva vrátane možnosti nahliadať do spisov, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k podkladom a vznášať zásadné námietky. Zásadným mechanizmom je takzvané reťazenie tohto postavenia do nadväzujúcich povoľovacích konaní, napríklad územného,

stavebného či integrovaného. Zároveň sa tým dotknutej verejnosti otvára cesta k aktívnej vecnej legitimácii pri podávaní správnych žalôb na súd v prípadoch, keď bolo rozhodnutie vydané v rozpore so zákonom.

Na to, aby verejnosť mohla svoje práva reálne využiť, zákon č. 24/2006 Z. z. striktne upravuje mechanizmy informovania a zverejňovania informácií. Všetky zásadné dokumenty sa centrálne sprístupňujú v elektronickom informačnom systéme EIA/SEA, webovom sídle ministerstva vedenom Ministerstvom životného prostredia SR. Súbežne s tým zákon č. 24/2006 Z. z. ukladá povinnosti aj dotknutej obci, ktorá musí o každom doručenom zámere či správe o hodnotení informovať obyvateľov spôsobom v mieste obvyklým, napríklad na úradnej tabuli, obecnom webe, v rozhlase alebo v miestnej tlači.

Ďalším krokom participatívneho procesu je verejné prerokovanie správy o hodnotení podľa § 34 zákona č. 24/2006 Z. z. Na samotnom prerokovaní navrhovateľ a spracovateľ dokumentácie predstavili projekt, analyzované varianty a plánované zmierňujúce opatrenia, zatiaľ čo prítomní občania a zástupcovia organizácií majú právo priamo klásť otázky a ústne vznášať pripomienky. Z celého rokovania sa povinne vyhotovuje podrobná zápisnica zachytávajúca priebeh diskusie a reakcie navrhovateľa, ktorá sa stáva neoddeliteľnou súčasťou spisu a slúži ako jeden z kľúčových podkladov pre vypracovanie odborného posudku a vydanie záverečného stanoviska.

V tejto súvislosti odvolací orgán poukazuje, že zámer navrhovanej činnosti, správa o hodnotení vrátane jej príloh a všetky relevantné doplňujúce dokumentácie tvoriace podklady rozhodnutia boli v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. zverejnené na webovom sídle ministerstva, www.enviroportal.sk, čím bolo od začiatku konania o posudzovaní vplyvov umožnené verejnosti uplatňovať svoje práva, zasielať pripomienky a zúčastniť sa verejného prerokovania.

Na druhej strane, petičné právo je ústavne garantovaným politickým právom podľa čl. 36 Ústavy SR a zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon č. 85/1990 Zb.“). Slúži ako všeobecný nástroj občianskej iniciatívy, prostredníctvom ktorého sa jednotlivci alebo skupiny obracajú na orgány verejnej moci vo veciach verejného alebo iného spoločného záujmu so žiadosťami, návrhmi či sťažnosťami.

Odvolací orgán v tejto súvislosti upozorňuje, že vybavovanie petícií nie je upravené zákonom č. 24/2006 Z. z., ale uskutočňuje sa výhradne v zmysle zákona č. 85/1990 Zb. Tieto dva zákony upravujú dva samostatné a od seba nezávislé administratívne postupy. Žiadne ustanovenie zákona č. 24/2006 Z. z. ani zákona č. 85/1990 Zb. nepodmieňuje vydanie Záverečného stanoviska formálnym ukončením a prešetrením petície.

Ďalej, práva verejnosti garantované Aarhuským dohovorom boli v plnom rozsahu naplnené tým, že verejnosť mala prístup k spisu a ministerstvo sa v odôvodnení rozhodnutia vecne vysporiadalo so všetkými podanými pripomienkami k zámeru bez ohľadu na to, či boli doručené individuálne alebo formou hromadnej petície, a preto má odvolací orgán za to, že k žiadnemu procesnému pochybeniu nedošlo.

Podanie petície žiadne procesné postavenie v konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. pre účastníkov petície nezakladá. Osoby podpísané pod petíciou ani členovia petičného výboru sa nestávajú účastníkmi ďalšieho správneho či povoľovacieho konania. Nemajú procesné práva účastníka konania ani automatickú aktívnu vecnú legitimáciu na podanie správnej žaloby proti vydanému rozhodnutiu. Správny orgán nie je petíciou nijako právne viazaný a nemusí navrhovanému riešeniu vyhovieť, pokiaľ je zámer v súlade s platnými zákonmi, ako tomu bolo v tomto prípade.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že zákon č. 24/2006 Z. z. výslovne počíta s tým, že verejnosť sa môže vyjadriť aj formou petície. To znamená, že petícia v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie nie je „mimozákonný“ prvok, ale je jednou z foriem, ktorou verejnosť môže

uplatniť svoje stanovisko v rámci procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie.

Zároveň však žiadne ustanovenie zákona č. 24/2006 Z. z. neustanovuje, že vydanie záverečného stanoviska je podmienené tým, aby bolo osobitne „prerokované“ samotné petičné podanie ako samostatný procesný akt nad rámec mechanizmov zverejnenia, pripomienkovania a verejného prerokovania správy o hodnotení.

Kľúčovou zákonnou požiadavkou je, aby záverečné stanovisko obsahovalo o. i. vyhodnotenie pripomienok verejnosti. Pre posúdenie zákonnosti a preskúmateľnosti je teda rozhodujúce, či sa ministerstvo v záverečnom stanovisku vecne vysporiadalo s obsahom pripomienok verejnosti, bez ohľadu na to, či boli doručené individuálne alebo prostredníctvom hromadného podania, petície.

Odvolací orgán preto konštatuje, že procesné práva verejnosti boli rešpektované, keďže verejnosť mala prístup k podkladom, mala reálnu možnosť uplatniť pripomienky a zúčastniť sa verejného prerokovania a záverečné stanovisko obsahuje vyhodnotenie pripomienok verejnosti.

K námietke o vylúčení cezhraničných vplyvov navrhovanej činnosti a neposúdení vplyvu na blízke chránené územia uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 9 namieta, že správny orgán nedôsledne vyhodnotil predpoklady pre cezhraničné posudzovanie v zmysle prílohy č. 14 k zákonu č. 24/2006 Z. z.

Vo vzťahu k námietke odvolací orgán uvádza, že na základe komplexného posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti a odborných podkladov nebolo preukázané splnenie zákonných podmienok na cezhraničné posudzovanie, nakoľko v konaní nebol zistený žiadny reálny ani potenciálny vplyv navrhovanej činnosti preukazujúci presah štátnych hraníc.

Podľa § 40 ods. 1 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. a ustanovení Dohovoru o posudzovaní vplyvov na životné prostredie presahujúcich štátne hranice (Espoo dohovor) podliehajú cezhraničnému posudzovaniu tie navrhované činnosti, ktoré môžu mať závažný nepriaznivý vplyv na životné prostredie iného štátu. Pre overenie tejto podmienky slúžia technické a lokalizačné kritériá uvedené v prílohe č. 14 k zákonu č. 24/2006 Z. z., ktoré zohľadňujú rozsah činnosti, jej umiestnenie v blízkosti hraníc a vlastnosti očakávaných emisií.

Z hľadiska priestorovej geografie leží areál rafinérie Slovnaft vo vzdialenosti približne 6 km od štátnej hranice s Rakúskou republikou a približne 8 km od štátnej hranice s Maďarskom.

Odvolací orgán uvádza, že samotná geografická vzdialenosť od hraníc nie je automatickým spúšťačom cezhraničného posudzovania. Rozhodujúce je, či na základe odborných podkladov, v tomto posudzovanom prípade najmä modelovania rozptylu a vyhodnotenia ďalších vplyvov, existuje reálny alebo potenciálny významne nepriaznivý vplyv, ktorý by mohol presiahnuť hranice v zmysle § 40 zákona č. 24/2006 Z. z.

Výstupy z matematického modelovania rozptylu emisií v ovzduší vypracovaného v rámci pôvodnej Rozptylovej štúdie a jej dvoch následných dodatkov preukázali, že imisný príspevok navrhovanej činnosti klesá na úplne zanedbateľnú, nemerateľnú a hygienicky bezvýznamnú úroveň už vo vzdialenosti niekoľkých stoviek metrov od zdroja (komína). V profile štátnych hraníc susedných štátov, konkrétne vo vzdialenosti približne 6 km od hranice s Rakúskou republikou a približne 8 km od hranice s Maďarskom, vykazuje modelovaný príspevok navrhovanej činnosti k celkovej imisnej záťaži pre všetky sledované znečisťujúce látky (vrátane NO_x, SO_2, PM_{10}, $PM_{2,5}$ a ťažkých kovov) hodnoty v ráde 10^{-3} až 10^{-4} $\mu g/m^3$. Tieto kvantifikované hodnoty v ráde tisícin až desaťtisícin mikrogramu na meter kubický sa nachádzajú hlboko pod rozlišovacou schopnosťou a medzou detekcie autorizovaných monitorovacích zariadení, čo z odborného a environmentálneho hľadiska preukázateľne

predstavuje nulový reálny vplyv na úroveň kvality ovzdušia a ochranu verejného zdravia v dotknutých pohraničných územiach oboch štátov. (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, mapové prílohy imisných príspevkov; Odborný posudok, str. 12, 182 – 184, 281 a 292).

Na základe vyššie uvedeného odvolací orgán konštatuje, že v posudzovanom prípade z odborných podkladov nevyplýva taký charakter emisií alebo iných vplyvov, ktorý by bol spôsobilý zakladať významne nepriaznivý cezhraničný vplyv. Za tejto situácie nie je splnená materiálna podmienka podľa § 40, a teda nie je právny dôvod začať proces podľa § 41 a nasl. zákona č. 24/2006 Z. z. Z tohto dôvodu má odvolací orgán za to, že aplikácia ustanovení prílohy č. 14 k zákonu č. 24/2006 Z. z. v tomto konaní neodôvodnená. Prvostupňový orgán preto nepochybil, keď konanie podľa § 40 č. 24/2006 Z. z. nespustil, pričom s touto skutočnosťou boli oboznámené aj príslušné ministerstvá susedných štátov, ktoré voči zámeru nevzniesli žiadne požiadavky na cezhraničné posudzovanie.

K namietanému ohrozeniu oblastí osobitne citlivých alebo významných z hľadiska ochrany prírody (najmä území európskeho významu sústavy Natura 2000 a Ramsarských mokradí) odvolací orgán uvádza nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 9 konštatuje úplnú absenciu komplexného zhodnotenia vplyvov na chránené územia, CHVO Žitný ostrov a chýbajúce opatrenia na účinnejšiu ochranu vôd.

V prvom rade odvolací orgán poukazuje na umiestnenie navrhovanej činnosti, ktorá sa bude realizovať výhradne vo vnútri antropogénne silne zmeneného, zastavaného priemyselného areálu rafinérie Slovnaft, konkrétne v rámci bloku 92, kde platí len základný 1. stupeň územnej ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Projekt tak priamo nezasahuje, nepretína a ani sa priestorovo nedotýka žiadneho chráneného územia, územia sústavy Natura 2000, Ramsarskej lokality či prírodnej rezervácie.

Najbližšia hranica veľkoplošného chráneného územia, Chránenej krajinnej oblasti (CHKO) Dunajské luhy, ktorá je zároveň zapísaná do Zoznamu mokradí medzinárodného významu podľa Ramsarského dohovoru, sa nachádza v bezpečnej vzdialenosti približne 350 metrov juhozápadne od lokality navrhovanej činnosti. Prírodná rezervácia (PR) Kopáčsky ostrov leží vo vzdialenosti cca 3 km juhozápadne a PR Topoľové hony ležia ešte vo väčšej vzdialenosti smerom na juhovýchod, čo vylučuje akýkoľvek priamy stavebný či priestorový dopad na ich integritu.

Pre účely posúdenia potenciálnych nepriamych vplyvov, najmä vplyvu emisií a atmosférického spadu škodlivín z komína na vegetáciu a pôdu, bolo zo strany navrhovateľa v súlade s požiadavkami ministerstva vypracované samostatné Primerané hodnotenie vplyvu plánovaného projektu „Centrum energetického zhodnotenia odpadov areál Slovnaft“ na sústavu Natura 2000 (ďalej ako „Primerané posúdenie“). Zo záverov tohto rozsiahleho posúdenia jednoznačne vyplýva, že vplyvy navrhovanej činnosti na dotknuté územia sústavy Natura 2000 (ako sú SKUEV0295 Biskupické luhy, ktorá leží najbližšie vo vzdialenosti 260 m juhozápadne, SKCHVU007 Dunajské luhy vo vzdialenosti 370 m juhozápadne, SKUEV0064 Bratislavské luhy vo vzdialenosti 2,8 km západne a SKUEV0822 Malý Dunaj) sú vo všetkých prípadoch výlučne nepriame a z hľadiska ich vplyvu na biodiverzitu nevýznamné. Z predloženej štúdie je zrejmé, že žiadnom prípade nedochádza k priamej likvidácii cenných chránených biotopov lužného lesa (ako sú vŕbovo-topoľové lužné lesy 91E0 či tvrdé dubovo-brestovo-jaseňové lužné lesy 91F0) ani chránených druhov rastlín (napríklad orchideí z čeľade Orchideaceae) a živočíchov (ako kunka červenobruchá, bobor vodný či hraboš severský panónsky), ktoré sú predmetom ochrany v týchto lokalitách. Nepriame vplyvy emisií boli vyhodnotené ako mierne negatívne (stupeň -1).

Ďalej odvolací orgán poukazuje, že ministerstvo s cieľom predísť riziku a zabezpečiť aktívnu obnova týchto ekosystémov, ktorých stav sa v sledovanom období 2006 – 2022 mierne

zhoršil v dôsledku dlhodobého historického pôsobenia areálu Slovnaftu a šírenia inváznych rastlín, uplatnilo princíp predbežnej opatrnosti. Všetky odporúčané zmierňujúce a kompenzačné opatrenia z kapitoly 8 Primeraného posúdenia. boli prevzaté ako záväzné realizačné podmienky v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska. Navrhovateľ je na ich základe pred spustením prevádzky a počas nej právne zaviazaný realizovať o. i. nasledovné: Zabezpečiť odstránenie a elimináciu inváznych druhov rastlín na ploche až 40 hektárov lužných lesov v okolí. Uskutočniť obnovu pôvodných lesných biotopov mäkkého a tvrdého lužného lesa výsadbou na ploche 4 hektárov, ktoré sú v súčasnosti tvorené nepôvodnými drevinami (napr. šľachtenými topoľmi či agátom). Realizovať výsadbu pôvodných drevín mäkkého alebo tvrdého lužného lesa v hustote 1 600 ks/ha spolu s inštaláciou mechanickej ochrany mladých stromov pred ohryzom zverou.

Tieto revitalizačné opatrenia preukázateľne prevyšujú akýkoľvek teoretický minimálny nepriamy vplyv emisií z navrhovanej činnosti, v dôsledku čoho bude mať z dlhodobého hľadiska na dotknuté územia Biskupických luhov a CHKO Dunajské luhy čistý mierne pozitívny vplyv.

K námietke týkajúcej sa Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Žitný ostrov a ochrany podzemných a povrchových vôd odvolací orgán osobitne uvádza nasledovné.

Celá lokalita navrhovanej činnosti síce leží v širšom území CHVO Žitný ostrov vyhlásenej nariadením vlády SSR č. 46/1978 Zb. (v znení neskorších predpisov), avšak na základe administratívneho spisu a výsledkov posúdenia vplyvov navrhovanej činnosti má odvolací orgán za preukázané, že umiestnenie navrhovanej činnosti v uzavretom priemyselnom brownfielde rafinérie Slovnaft nepredstavuje pre zásoby podzemných vôd nové ani zvýšené riziko.

Ako už odvolací orgán uviedol vyššie, kľúčovým prvkom ochrany hydrogeologických pomerov v celom dotknutom území je nepretržite prevádzkovaný systém Hydraulickej ochrany podzemných vôd, ktorý prostredníctvom dvoch línií čerpacích vrtov permanentne odčerpáva cca 33,4 mil. m³ podzemnej vody ročne (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 97; Doplňujúce informácie k SOH, str. 14 – 15; a Čiastkovú záverečnú správu HOPV za rok 2023, ev. č. ŠGÚDŠ 906/2020). Tým sa v podloží areálu vytvára stabilná veľkoplošná depresná clona, ktorá mení prirodzený smer prúdenia podzemných vôd smerom do vnútra areálu, čím absolútne zabraňuje akémukoľvek nekontrolovanému úniku alebo migrácii znečisťujúcich látok mimo priemyselného komplexu smerom k vodárenským zdrojom Žitného ostrova (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 97; Odborný posudok, str. 200 – 201 a 204).

Súčasne navrhovaná technológia čistenia spalín v CEZO funguje v režime Zero Liquid Discharge (ZLD) bez produkcie a vypúšťania odpadových vôd z čistenia dymových plynov do pôdy či podzemných vôd, čo je v plnom súlade s BAT 33 podľa Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010 (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3; Odborný posudok, str. 37, 123, 144 – 145, 151 a 173 – 174). Všetky plochy zariadenia budú stavebne a chemicky izolované nepriepustnými povrchmi so zbernými havarijnými nádržami a bežné prevádzkové vody budú odvádzané vnútroareálovou kanalizáciou na centrálnu mechanicko-chemicko-biologickú čistiareň odpadových vôd (MCHB ČOV) Slovnaftu (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 108 – 110; Odborný posudok, str. 40, 173 – 174 a 217).

S cieľom zabezpečiť absolútnu právnu a odbornú istotu ochrany vôd uložilo ministerstvo v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska záväznú podmienku č. 39, ktorá navrhovateľovi ukladá povinnosť predložiť projektovú dokumentáciu pred povolením stavby na posúdenie orgánu štátnej vodnej správy podľa § 16a Vodného zákona, ako aj súbor podmienok č. 33 až 42 zameraných na nepretržitý káblový a vrtný hydrogeologický.

Na základe týchto exaktných skutočností odvolací orgán konštatuje, že vplyvy na chránené územia, CHVO Žitný ostrov a vodné pomery boli vyhodnotené komplexne a konštatuje, že prvostupňový správny orgán preto pri zisťovaní vplyvov na chránené územia postupoval v súlade

s ustanoveniami § 3 ods. 2, § 32 a § 46 správneho poriadku, skutkový stav zistil spoľahlivo a bezpečne na základe autorizovaných odborných podkladov, a preto je táto námietka podávateľa rozkladu č. 9 v celom rozsahu neopodstatnená.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 10 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietkam ohľadom namietaného chýbajúceho posúdenia alternatívnych lokalít, spochybnenia technologickej integrácie navrhovanej činnosti v areáli Slovnaftu, nesprávnej aplikácie princípu využívania brownfieldov, porušenia environmentálnej únosnosti územia a údajného rozporu s európskym právom a judikatúrou Súdneho dvora EÚ (SDEÚ) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Odvolací orgán po dôkladnom preskúmaní administratívneho spisu a vyjadrení navrhovateľa konštatuje, že námietka podávateľa rozkladu, že technologická integrácia navrhovanej činnosti s rafinériou bola prvostupňovým orgánom prevzatá bez kritického posúdenia a že umiestnenie v areáli nemá oporu v skutočných technologických a ekologických potrebách územia, nie je dôvodná a nemá oporu v administratívnom spise.

Navrhovaná činnosť je od samého počiatku koncipovaná ako technologicky a energeticky prísne integrovaný prvok vnútornej infraštruktúry areálu SLOVNAFT, a.s., konkrétne na bloku 92, ktorý je zapísaný na liste vlastníctva č. 988 vo výlučnom vlastníctve navrhovateľa.

Technologická integrácia takéhoto zariadenia nie je definovaná pôvodom spaľovaného materiálu (t. j. pomerom externých a interných odpadov), ako sa nesprávne domnieva podávateľ rozkladu č. 10, ale termodynamickou a surovinovou synergiou energetického zhodnocovania v rámci uceleného priemyselného komplexu. Navrhovaná činnosť bude priamo napojená na existujúce priemyselné rozvody v rámci Slovnaftu, pričom vyrobená vysokotlaková para bude cez odberovú kondenzačnú turbínu s vysokou energetickou účinnosťou R1 (v rozsahu 82 % až 88 %) dodávať strednotlakovú (11 bar) a nízkotlakovú (4 bar) paru priamo pre nepretržité technologické procesy petrochemickej výroby. Ak by bola navrhovaná činnosť umiestnená v akejkoľvek inej, vzdialenej lokalite, vybudovanie duplicitných parných potrubí by bolo z hľadiska termodynamiky a stavebných nákladov úplne neuskutočniteľné. Navrhovaná činnosť by muselo pracovať v čisto kondenzačnom režime, a to len na výrobu elektriny s podstatne nižšou účinnosťou, čím by stratila svoj pro-environmentálny a dekarbonizačný charakter. Integrácia navyše rieši bezpečné vnútroareálové zhodnotenie vlastných stabilizovaných biologických kalov z čistenia odpadových vôd (v objeme cca 21 500 ton ročne), ktoré doteraz bez energetického úžitku spaľovala zastaraná a odstavovaná Spaľovňa kalov (zdroj č. 39), pričom umiestnenie v areáli odstraňuje potrebu prepravy týchto vlhkých kalov po verejných komunikáciách a eliminuje riziká zápachu a dopravy.

Odvolací orgán má za to, že uplatnenie princípu koncentrácie priemyselných činností a prednostného využívania brownfieldov bolo v konaní aplikované úplne správne a v plnom súlade s environmentálnou únosnosťou územia a strategickými dokumentmi štátu. Ako vyplýva zo Stratégie odpadového hospodárstva SR (str. 107), štát výslovne odporúča, aby boli nové kapacity na energetické zhodnocovanie nerecyklovateľných zvyškových odpadov situované prioritne v existujúcich priemyselných areáloch (brownfieldoch) s dostupným železničným napojením a celoročným odberom tepla, čo navrhovaná činnosť v plnom rozsahu spĺňa. Celá dotknutá plocha na bloku 92 je v katastri nehnuteľností zapísaná ako zastavené plochy a nádvoria v zastavanom území obce, takže nedochádza k žiadnemu novému záberu poľnohospodárskej pôdy ani lesných porastov. Umiestnenie zariadenia v tomto areáli navyše umožňuje využiť už existujúce systémy priemyselnej bezpečnosti, požiarnej ochrany, havarijnej pripravenosti a najmä existujúcu priemyselnú čističku a systém Hydraulickej ochrany podzemných vôd (HOPV Slovnaft), ktorý nepretržitým sanačným čerpaním vytvára stabilnú depresnú zónu a fyzikálne znemožňuje únik akejkoľvek prípadnej kontaminácie mimo kontrolovaný areál.

Ďalej odvolací orgán konštatuje, že posúdenie rozsahu variantného riešenia prvostupňovým orgánom bolo taktiež v plnom súlade s § 22 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z., podľa ktorého je navrhovateľ povinný v zámere predložiť nulový variant (stav, ktorý by nastal, ak by sa činnosť nerealizovala) a aspoň jeden variant navrhovanej činnosti. Navrhovateľ v tomto konaní predložil nad rámec zákona č. 24/2006 Z. z. dva alternatívne varianty, ktoré sa detailne líšili v spôsobe a technológii čistenia spalín, Variant 1 so suchým čistením a SCR, Variant 2 so suchým čistením a SCNR. Nakoľko projekt navrhovanej činnosti nie je líniovou stavbou, nevzniká zo zákona č. 24/2006 Z. z. povinnosť predkladať a posudzovať priestorovo odlišné (lokalizačné) varianty, pričom požiadavka na posúdenie alternatívnych lokalít nebola určená ani v Rozsahu hodnotenia zo dňa 08. 04. 2024. Odvolací orgán má za to, že z uvedených dôvodov neexistoval žiadny právny dôvod na jej dodatočné vynucovanie.

Odvolací orgán ďalej v tejto súvislosti dôsledne preskúmal podávateľom rozkladu namietanú judikatúru Súdneho dvora EÚ, najmä vo veciach C-72/95 Kraaijeveld a C-290/03 Barker, podľa ktorej musí byť posudzovanie vplyvov vykonané v štádiu, keď je ešte možné reálne ovplyvniť výber riešenia vrátane jeho umiestnenia. Tieto rozhodnutia však v žiadnom prípade neukladajú navrhovateľom povinnosť umelo vytvárať a posudzovať alternatívne lokality na cudzích pozemkoch, pre realizáciu ktorých nemá navrhovateľ žiadne reálne majetkovo-právne, technické, logistické ani prevádzkové predpoklady. Proces posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie posudzuje reálny a konkrétny zámer na pozemkoch, ku ktorým má navrhovateľ právny vzťah. Taktiež namietaný rozpor s rozsudkami vo veciach C-2/07 Abraham, C-50/09 Komisia proti Írsku a C-463/20 Namur-Est Environnement ohľadom údajne neprípustného presunutia posúdenia vplyvov do následného integrovaného povoľovania považuje odvolací orgán za právne neudržateľný. Táto judikatúra Súdneho dvora EÚ výslovne pripúšťa rozdelenie rozhodovacích a posudzovacích právomocí medzi viaceré orgány a v rámci viacstupňových konaní. Podmienkou je, aby bol celkový vplyv projektu na životné prostredie (ovzdušie, vody, zdravie, hluk) v plnej miere vyhodnotený pred vydaním povolenia, čo v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie bolo vykonané.

Odvolací orgán konštatuje, že do procesu integrovaného povoľovania nebolo posunuté posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti, ale technická a prevádzková verifikácia garantovaných parametrov (napr. konkrétna značka a účinnosť tkaninových filtrov či presné umiestnenie automatizovaného monitorovacieho systému AMS) na základe realizačnej dokumentácie od konkrétneho, v medzinárodnom tendri vysúťaženého dodávateľa technológie. Tento postup je plne v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. V tejto súvislosti odvolací orgán upozorňuje, že navrhovateľ pred ukončením verejného obstarávania nedisponuje detailnými výkresovými parametrami kotla a filtrov. Z uvedených dôvodov má odvolací orgán za to, že rozdelenie kompetencií rešpektuje európsky právny rámec a námietky Podávateľa rozkladu č. 10 sú preto v celom rozsahu nedôvodné.

Ďalej odvolací orgán poukazuje, že sa s vecne a právne totožnými námietkami už v plnom rozsahu vysporiadal v rámci vyhodnotenia rozkladu Podávateľky rozkladu č. 8, na ktoré v celom rozsahu poukazuje.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 10, ktoré napádajú správnosť posúdenia zníženia kapacity, významu emisných redukcií na existujúcich zdrojoch a záverov Rozptylovej štúdie (vrátane výšky komína 60 m, ustanovenia § 8 ods. 2 zákona č. 146/2023 Z. z. a kumulatívnych vplyvov), odvolací orgán poukazuje na to, že všetky tieto aspekty boli na základe fyzikálno-chemických prepočtov vyhodnotené v rámci vyhodnotenia rozkladu č. 8, na ktoré v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán má za to, že v prvostupňovom konaní bolo spoľahlivo preukázané, že záväzné zníženie kapacity navrhovanej činnosti o 30 % (na úroveň 220 000 ton ročne) priamo

úmerne zredukovalo maximálne hodinové emisné toky (napr. SO_2 pokles z 7,80 kg/h na 5,65 kg/h), pričom pre zachovanie vysokej výstupnej rýchlosti spalín a termického vztlaku bol vnútorný priemer ústia komína upravený z 2,85 metra na 2,2 metra, čím sa s rezervou zamedzilo riziku aerodynamického tieňa a budovovému efektu.

Odvolací orgán má za to, že interpretácia desiatich percentnej hranice podľa § 8 ods. 2 zákona č. 146/2023 Z. z. bola taktiež uplatnená správne, ako technické overenie, že imisný príspevok samotnej navrhovanej činnosti je v dýchacej zóne všetkých citlivých receptorov (Rovinka, Lieskovec, Ružinov, Podunajské Biskupice) zanedbateľný a nepatrný, pohybujúci sa v stotinách a desatinách percenta z hygienických limitov. Súčasne plynofikácia Teplárne (pokles emisií SO_2 o 486,37 kg/h) a asanácia starej spaľovne kalov vytvoria v zaťaženej aglomerácii takú emisnú rezervu, že po spustení navrhovanej činnosti dôjde v 12 zo 17 referenčných bodov k celkovému poklesu priemerných ročných imisných koncentrácií všetkých sledovaných látok voči referenčnému roku 2023, čo kumulatívne potvrdili modelovacie programy AERMOD a ATMOPLAN overené nezávislým odborným posudkom.

V súvislosti s námietkami., ktoré spochybňujú prínos navrhovanej činnosti pre odpadové hospodárstvo, potrebu kapacít v Bratislavskom regióne, logistiku zvozu, využitie tepla a vymožiteľnosť železničnej prepravy, odvolací orgán odkazuje na podrobné vyhodnotenie týchto bodov v rámci rozkladu č. 8.

Odvolací orgán pripomína, že v konaní bolo zvozovou štúdiou exaktne preukázané, že aj po dosiahnutí prísneho dekarbonizačného cieľa 65 % recyklácie komunálnych odpadov do roku 2035 bude v spádovom regióne západného Slovenska pretrvávať ročný prebytok minimálne 274 000 ton nerecyklovateľného zvyškového a objemového odpadu, pre ktorý neexistuje žiadna iná legálna koncovka okrem skládkovania. Limitovaná kapacita navrhovanej činnosti pre komunálny odpad (118 000 ton ročne) nepokrýva ani polovicu tohto regionálneho deficitu, čím projekt v plnom rozsahu nahrádza skládkovanie v zmysle § 6 ods. 9 zákona č. 79/2015 Z. z. a obava z ohrozenia recyklačných cieľov nie je dôvodná.

Celoročné energetické zhodnotenie vyrobenej pary je garantované jej priamym a stabilným odberom v technologických procesoch petrochemického komplexu Slovnaftu, čo odstraňuje akúkoľvek závislosť od zimnej vykurovacej sezóny mesta a prináša obrovský dekarbonizačný prínos v podobe ročnej úspory cca 25,5 milióna m^3 zemného plynu a zníženia emisií skleníkových plynov o viac ako 50 300 ton CO_2 ročne. Logistický systém prepravy po železnici v objeme najmenej 50 % celkovej kapacity je kontrolovateľný, nakoľko areál disponuje vlastnou rozsiahlou vlečkovou sieťou napojenou na štátny uzol Ústredná nákladná stanica a priamo v navrhovanej činnosti budú vybudované dve nové vykladacie koľaje. Odpad bude u regionálnych pôvodcov hermeticky lisovaný do špeciálnych 1 m^3 plastových fóliových vakov, čím sa predíde prachu či zápachu, pričom využitie už existujúcej regionálnej infraštruktúry zberných dvorov a prekladísk logistických spoločností odstraňuje akúkoľvek potrebu novej výstavby na náklady navrhovateľa či obcí.

Vo vzťahu k námietkam ohľadom technológie čistenia spalín a pripravenosti na spaľovanie nebezpečných odpadov v CHVO Žitný ostrov, odvolací orgán poukazuje na to, že sa s totožnými námietkami vysporiadal pri rozklade č. 2, rozklade č. 8 a rozklade č. 9.

Odvolací orgán zároveň uvádza, že navrhované viacstupňové suché čistenie spalín (reaktor so sorbentom na báze vápna, dávkovanie aktívneho uhlia na záchyt ortuti a perzistentných organických látok vrátane dioxínov a furánov, tkaninový filter na odlučovanie tuhých častíc a selektívna katalytická redukcia NOx – SCR) predstavuje technologickú konfiguráciu, ktorá je v praxi bežne používaná na dosahovanie nízkych emisných koncentrácií a vytvára primeranú technologickú rezervu na plnenie emisných limitov určených v integrovanom povolení, vrátane limitov zodpovedajúcich úrovniam BAT-AEL, ak budú v povoľovaní uložené.

Súčasne platí, že zvolený koncept suchého čistenia spalín nevyžaduje mokré vypieranie spalín, a teda nevytvára odpadové vody z procesu mokrého scrubbingu. Z pohľadu ochrany vôd v citlivom území ide o relevantnú výhodu oproti mokrým systémom čistenia, ktoré generujú kvapalné vedľajšie prúdy vyžadujúce ďalšie nakladanie a kontrolu.

Odvolací orgán pripomína, že viacstupňové suché čistenie spalín (neutralizačné kondiciované vápenné reaktory, dávkovanie aktívneho uhlia na záchyt ortuti a dioxínov s účinnosťou nad 95 % a 99 %, tkaninové filtre s filtračnou účinnosťou jemného prachu nad 99,9 % a pokročilá SCR katalytická redukcia NOx s účinnosťou 90-95 %) predstavuje technické riešenie, ktoré garantuje stabilné dosahovanie emisií hlboko pod prísnymi hornými limitmi BAT-AEL13. Navyše je táto suchá technológia kompletne bezodpadová vo vzťahu k priemyselným odpadovým vodám (zero liquid discharge), čo je v citlivom prostredí Žitného ostrova neporovnateľne bezpečnejšie než mokré scrubbery, ktoré produkujú toxické kvapalné kondenzáty, ako žiada podávateľ rozkladu č. 10.

Odvolací orgán poukazuje, že v referenčnom dokumente EÚ o najlepších dostupných technikách (BAT / BREF), Poznámka pod čiarou BAT-AEL priamo odkazuje na Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2019/2010, ktorým sa stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách pre spaľovanie odpadu (WI BREF), kde sú v tabuľkách BAT-AEL (BAT-associated emission levels) a v príslušných kapitolách popísané dosahované účinnosti tkaninových filtrov pre tuhé znečisťujúce látky (BAT 27), dávkovania aktívneho uhlia na záchyt ortuti a PCDD/F (BAT 29 a 30), technológie SCR pre znižovanie emisií NOx (BAT 28), ako aj porovnanie mokrých scrubberov (BAT 33/34 s produkciou odpadových vôd) voči suchým/polosuchým systémom (zero liquid discharge). V rámci prvostupňového konania sú tieto technologické a environmentálne parametre navrhovaného čistenia spalín exaktne preukázané a zdokumentované priamo v predloženom spisovom materiáli, konkrétne v Správe o hodnotení, v Prílohe č. 9 Vyhodnotenie súladu s BAT, a náležite vyhodnotené v napadnutom záverečnom stanovisku.

To, že suchá technológia na rozdiel od mokrých práčok (scrubberov) nevytvára žiadne priemyselné odpadové vody z čistenia spalín, je preukázané v Prílohe č. 9 Správy o hodnotení, ktorá vyhodnocuje súlad s najlepšími dostupnými technikami (BAT):

- BAT 6 (Emisie do vody z čistenia spalín): Dokumentácia na strane 95 výslovne konštatuje: „Požiadavka nie je relevantná. V navrhovanej technológii v procese čistenia spalín a / alebo spracovania lôžového popola odpadové vody nevznikajú.“
- BAT 33 (Zamedzenie tvorby odpadových vôd z čistenia dymových plynov): V hodnotení súladu na strane 118 je preukázané: „Navrhnutý je koncept suchého systému čistenia spalín, kde vznikajú suché reakčné produkty. Zvyškové materiály z energetického zhodnocovania budú v suchom stave skladované v kontajneroch alebo v skladovacích silách.“
- BAT 34 (Zníženie emisií do vody z FGC): Súlad potvrdzuje, že „v technológii nebude dochádzať pri procesoch čistenia spalín a skladovania lôžového popola ku vzniku odpadových vôd.“

Ochrana podzemných vôd je v areáli kompletne a dlhodobo zaistená funkčným systémom Hydraulickej ochrany podzemných vôd (HOPV), ktorý nepretržitým čerpaním vytvára stabilnú depresnú zónu a fyzikálne znemožňuje akýkoľvek únik kontaminácie mimo areál. Všetky manipulačné a skladovacie plochy pre odpady a chemikálie (vrátane skladu amoniakovej vody pre SCR reaktor) budú stavebne hermetizované z nepriepustných materiálov s havarijnými nádržami v súlade s vodným zákonom, pričom bežné technologické vody sú odvádzané vnútroareálovou kanalizáciou na centrálnu mechanicko-chemicko-biologickú čistiareň odpadových vôd Slovnaftu.

K námietke pripravenosti na nebezpečné odpady zo sanácií, odvolací orgán konštatuje, že navrhovaná činnosť nie je sanačným zariadením. Vybrané nízko-koncentrované a analyzované podiely bude možné energeticky zhodnotiť len za predpokladu, že ich chemické vlastnosti budú v plnom rozsahu vyhovovať prísnym prevádzkovým parametrom fluidného kotla, pričom toxické odpady (ako vysoké koncentrácie PCB) budú integrovaným povolením úplne vylúčené. Bližšie sa s danou námietkou odvolací orgán vysporiadal vyššie k námietkam podávateľky rozkladu č. 8.

Vo vzťahu k námietkam ohľadom súladu s požiadavkami najlepších dostupných techník (BAT) odvolací orgán ďalej uvádza nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 10 namieta, že prvostupňový orgán nepreukázal súlad s BAT a len nekriticky prevzal vyhlásenia navrhovateľa.

Odvolací orgán v tejto súvislosti poukazuje, že súčasťou Správy o hodnotení navrhovanej činnosti je samostatná Príloha č. 9 „Vyhodnotenie súladu s BAT“, ktorá obsahuje podrobné porovnávacie matice a komentáre k plneniu všetkých relevantných požiadaviek podľa Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010 z 12. novembra 2019, ktorým sa stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre spaľovanie odpadu a Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2018/1147 z 10. augusta 2018, ktorým sa stanovujú závery o BAT pre spracovanie odpadu (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 24 a 122, osobitnú Prílohu č. 9).

Súlad navrhovaného technologického konceptu navrhovanej činnosti s požiadavkami BAT bol v konaní podrobne preskúmaný a verifikovaný aj v Odbornom posudku vypracovanom podľa § 36 zákona č. 24/2006 Z. z. Osoba odborne spôsobilá pre vypracovanie odborného posudku po nezávislom preskúmaní podkladov konštatovala, že navrhnuté technické riešenie a zostava čistenia spalín v plnom rozsahu zodpovedajú požiadavkám na najlepšie dostupné techniky (BAT) definované v európskom referenčnom dokumente BREF WI (bližšie pozri Odborný posudok, str. 51, 59, 82 – 83, 123, 134 – 135, 195 a 297 – 300).

Odvolací orgán konštatuje, že toto vyhodnotenie nie je len formálnou deklaráciou, ale predstavuje kľúčový podklad a záväzný environmentálny rámec pre nadväzujúce integrované povoľovacie konanie vedené SIŽP podľa zákona č. 39/2013 Z. z. SIŽP ako špeciálny stavebný a povoľujúci orgán v tomto konaní detailne a na základe realizačnej projektovej dokumentácie od konkrétneho vysúťaženého dodávateľa kotla a filtrov preverí plnenie každého jednotlivého BAT parametra a určí záväzné, vymožiteľné a neustále monitorované emisné stropy (v zmysle § 22 ods. 5 zákona č. 39/2013 Z. z. môže v prípade potreby ochrany ovzdušia určiť aj prísnejšie limity, než sú úrovne BAT-AEL) (bližšie pozri Odborný posudok, str. 51, 123, 146, 224, 255 – 256 a 314 – 315)

Odvolací orgán pripomína, že viacstupňové suché čistenie spalín (neutralizačné kondiciované vápenné reaktory, dávkovanie aktívneho uhlia na záchyt ortuti a dioxínov s účinnosťou nad 95 % a 99 %, tkaninové filtre s filtračnou účinnosťou jemného prachu nad 99,9 % a pokročilá SCR katalytická redukcia NOx s účinnosťou 90 – 95 %) predstavuje technické riešenie, ktoré umožňuje stabilné dosahovanie emisných úrovní zodpovedajúcich požiadavkám BAT-AEL a vytvára technologickú rezervu na plnenie prísnych emisných stropov v integrovanom povolení.

Navyše zvolený koncept suchého čistenia spalín nevyžaduje mokré vypieranie spalín, a teda nevytvára odpadové vody z procesu mokrého scrubbingu („zero liquid discharge“ vo vzťahu k odpadovým vodám z čistenia spalín), čo je v citlivom prostredí Žitného ostrova z hľadiska vodného rizika priaznivejšie než mokré scrubbery, ktoré generujú kvapalné vedľajšie prúdy vyžadujúce osobitné nakladanie a kontrolu.

K námietke Podávateľa rozkladu č. 10 ohľadom nesprávnych záverov hodnotenia vplyvov v IV. kapitole Záverečného stanoviska, interpretácii imisného príspevku a únosnosti územia s ohľadom na Smernicu (EÚ) 2024/2881 odvolací orgán uvádza nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 10 namieta, že prvostupňový orgán v IV. kapitole Záverečného stanoviska dospel k nesprávnym záverom pri komplexnom hodnotení vplyvov navrhovanej činnosti na ovzdušie a verejné zdravie.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje na vysporiadanie sa s totožnou námietkou podávateľky rozkladu č. 8.

Odvolací orgán ďalej po dôkladnom preskúmaní spisu konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená. Správnosť modelovania a vyhodnotenia imisnej situácie bola spoľahlivo overená a preukázaná v pôvodnej Rozptylovej štúdii vypracovanej oprávnenou osobou RNDr. Jurajom Brozmanom (júl 2023) a následných dvoch odborných dodatkoch vypracovaných Ing. Alenou Popovičovou, PhD., LL.M. (august a september 2025) (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu, kap. 4; Dodatok č. 1 a Dodatok č. 2).

Pre modelovanie prenosu exhalátov v dýchacej zóne bol použitý americký regulačný model AERMOD pre stacionárne zdroje a špecializovaný program ATMOPLAN pre emisie z vyvolanej cestnej dopravy.

Metodická korektnosť, kompletnosť a výpočtová správnosť predloženej Rozptylovej štúdie a jej dvoch dodatkov bola naviac nezávisle preverená a overená v rámci oponentskej analýzy vypracovanej samostatnou odborne spôsobilou osobou v odbore posudzovanie vplyvu stacionárneho zdroja na kvalitu ovzdušia Ing. Viliamom Carachom (číslo osvedčenia 001/2024/IP s platnosťou do 30. 06. 2029). Oponentský posudok vo svojich záveroch konštatoval, že napriek parciálnym formálno-technickým pochybeniam predložená Rozptylová štúdia spolu s jej doplňujúcimi dodatkami poskytuje reálny, spoľahlivý a dostatočne konzervatívny podklad pre zhodnotenie imisnej situácie a očakávanej úrovne kvality ovzdušia v širšom okolí navrhovanej činnosti.

Pokiaľ ide o namietanú interpretáciu imisného príspevku, odvolací orgán poukazuje na to, že podľa § 8 ods. 2 zákona č. 146/2023 Z. z. sa desiatich percentná hranica imisného limitu uplatňuje ako zákonné indikatívne kritérium na identifikáciu významných znečisťovateľov v regióne. Matematické simulácie exaktne doložili, že samostatný imisný príspevok navrhovanej činnosti k ročnému znečisteniu ovzdušia vo všetkých definovaných referenčných bodoch dýchacej zóny obyvateľstva leží hlboko pod touto desiatich percentnou zákonnou hranicou. Pre oxid dusičitý NO_2 predstavuje príspevok navrhovanej činnosti v najviac exponovanom bode obce Rovinka iba 3,00 % z limitnej hodnoty, v Podunajských Biskupiciach 0,97 % a vo Vlčom hrdle 2,28 %. V prípade oxidu siričitého dosahuje príspevok navrhovanej činnosti v Rovinke 1,43 %, v Podunajských Biskupiciach 0,99 % a vo Vlčom hrdle 1,74 % (bližšie pozri zámer navrhovanej činnosti). Najvýznamnejší výsledok sa preukázal pri tuhých znečisťujúcich látkach PM_{10}, kde príspevok navrhovanej činnosti k ročnej koncentrácii dosahuje v Rovinke a vo Vlčom hrdle len 0,09 % a v Podunajských Biskupiciach dokonca iba 0,04 % z limitu, čo sú z hľadiska ochrany zdravia ľudí zanedbateľné hodnoty.

Odvolací orgán konštatuje, že ministerstvo v konaní zohľadnilo skutočnosť, že dotknutá aglomerácia patrí do Bratislavskej zaťaženej oblasti riadenej kvality ovzdušia, kde sú najmä pre jemné prachové častice PM2,5 a PM10 imisné limity Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2881 z 23. októbra 2024 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe (prepracované znenie) prekračované už v nulovom variante z dôvodu vysokej intenzity cestnej dopravy na obchvatoch D4/R7 a lokálneho vykurovania. Práve preto však prvostupňový orgán v záverečnom stanovisku neposudzoval navrhovanú činnosť izolovane, ale prostredníctvom

záväznej podmienky č. 7 prepojil jeho povolenie s realizáciou rozsiahlych ekologizačných opatrení na existujúcich zdrojoch navrhovateľa v dotknutej prevádzke. Ide najmä o kompletnú plynofikáciu podnikovej Teplárne s prechodom z ťažkého ropného zvyšku na čistý zemný plyn a trvalé odstavenie starej a neefektívnej Spaľovne kalov, čo prinesie pokles emisií SO_2 o 486,37 kg/h, kým navrhovaná činnosť bude pri 70 % výkone emitovať len maximálne 5,65 kg/h.

Odvolací orgán poukazuje, že v dôsledku tohto prepojenia Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii preukázal, že po spustení navrhovanej činnosti do prevádzky a súbežnej plynofikácii Teplárne dôjde v 12 zo 17 sledovaných referenčných bodov v aglomerácii k celkovému poklesu priemerných ročných imisných koncentrácií všetkých sledovaných látok oproti referenčnému roku 2023. Celková bilancia imisného zaťaženia aglomerácie tak bude po realizácii celého investičného balíka priaznivejšia než v súčasnosti, čo potvrdzuje, že projekt environmentálnu únosnosť územia neprekračuje, ale naopak pomáha aglomerácii priblížiť sa k budúcim sprísneným štandardom kvality ovzdušia podľa Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2881 z 23. októbra 2024 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe (prepracované znenie) (štandardy dosahované od roku 2030). Námietka podávateľa rozkladu č. 10 je preto nedôvodná.

K výhradám voči podmienkam prevádzkovania, neurčitosti spalinových a logistických podmienok, preneseniu otázok do IPKZ a namietanej vnútornej rozpornosti uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 10 namieta neurčitosť a nevykonateľnosť podmienok Záverečného stanoviska v kapitole VI.3. Konkrétne poukazuje na neurčitosť podmienky týkajúcej sa technológie čistenia spalín a požiadavky na prednostné využívanie železničnej prepravy v rozsahu najmenej 50 %, ktorú považuje v praxi za nekontrolovateľnú. Súčasne označuje za neprípustné prenesenie rozhodujúcich otázok posudzovania kvality ovzdušia a technologických parametrov spaľovacieho kotla a filtrov až do nadväzujúceho povoľovacieho konania.

Odvolací orgán v tejto súvislosti konštatuje, že uvedená argumentácia vychádza z nesprávneho procesnoprávneho výkladu rozdelenia úloh medzi konaním o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a nadväzujúcimi povoľovacími konaniami a zároveň opomína zákonné kompetencie správnych orgánov v ďalších konaniach. Proces posudzovania vplyvov podľa zákona č. 24/2006 Z. z. je preventívnym, koncepčným a včasným typom konania, ktorého účelom je vyhodnotiť environmentálnu prijateľnosť navrhovanej činnosti na základe dostupných projektových, modelových a odborných predpokladov v štádiu prípravy zámeru. Záverečné stanovisko preto nie je stavebným ani prevádzkovým povolením, neustanovuje finálne výrobné vyhotovenie stavby, neurčuje konkrétne technické riešenia dodávateľa ani detaily realizačnej projektovej dokumentácie, ktoré v tejto fáze objektívne nemôžu byť známe, keďže budú výsledkom následných výberových konaní a zmluvných rokovaní.

Z uvedeného logicky vyplýva, že definitívne realizačné a zmluvne garantované parametre kľúčových komponentov (napr. fluidného kotla, neutralizačných reaktorov a tkaninových filtrov) sa typicky ustália až po ukončení medzinárodných obstarávaní a po predložení realizačnej projektovej dokumentácie konkrétneho dodávateľa. Prenesenie detailnej technickej verifikácie týchto parametrov, vrátane schvaľovania prevádzkových podmienok a emisných stropov, do konania o vydanie integrovaného povolenia vedeného Slovenskou inšpekciou životného prostredia je preto štandardným a plne zákonným postupom v rámci integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania. Integrované povoľovanie pritom zahŕňa aj rozhodovanie v oblasti ochrany ovzdušia vrátane povolenia stacionárneho zdroja a súvisiacich súhlasov a technicko-prevádzkových parametrov, ktoré sa viažu na konkrétne projektové riešenie.

Pokiaľ ide o namietanú neurčitosť čistiacich technológií, odvolací orgán zdôrazňuje, že záverečné stanovisko už v štádiu konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. jednoznačne vymedzilo

záväzný technologický rámec. Ten zahŕňa najmä fluidný spaľovací kotol, neutralizačný kondiciovaný suchý reaktor s dávkovaním hydrogenuhličitanu sodného a aktívneho uhlia (na záchyt ortuti a dioxínov s uvádzanou účinnosťou nad 95 %, resp. 99 %), rukávový tkaninový filter s účinnosťou odlučovania prachu nad 99,9 %, vysokoúčinnú selektívnu katalytickú redukciu (SCR) na znižovanie emisií NOx.

Takto definovaný technologický koncept navrhovanej činnosti je v súlade s rámcom požiadaviek na najlepšie dostupné techniky (BAT) vyplývajúcich zo záverov o BAT pre spaľovanie odpadu podľa vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010, na ktoré vnútroštátna úprava vo vyhláške Ministerstva životného prostredia SR č. 248/2023 Z. z. výslovne odkazuje. Zároveň však platí, že presné hodnoty garantované dodávateľom (napr. konkrétne emisné parametre pri definovaných prevádzkových režimoch) sa v plnej miere precizujú a schvália až v integrovanom povolení, ktoré je nástrojom na uloženie vykonateľných, kontrolovateľných a sankcionovateľných prevádzkových podmienok.

Odvolací orgán sa nestotožňuje s domnienkou podávateľa rozkladu č. 10, že reálne dosahovanie emisných limitov v prevádzke je postavené len na deklaráciách navrhovateľa. Z administratívneho spisu je zrejmé, že dosahovanie emisných limitov navrhovanej činnosti je viazané, okrem posudzovaného zámeru navrhovanej činnosti, aj na monitorovací a kontrolný režim. Právny poriadok pracuje s inštitútom automatizovaného meracieho systému kontinuálneho merania emisií (AMS), ktorý slúži na kontinuálne sledovanie emisií a súvisiacich veličín (viď vyhláška Ministerstva životného prostredia SR č. 252/2023 Z. z.). Technické a prevádzkové požiadavky na AMS, vrátane systému kontroly a riadenia kvality a príslušných technických a prevádzkových postupov, sú upravené aj vo vykonávacích predpisoch. Tento režim umožňuje, aby orgány štátnej správy ochrany ovzdušia mali k dispozícii priebežné dáta a aby v prípade potreby vedeli vyžadovať nápravu alebo ukladať dodatočné opatrenia v rozsahu svojich kompetencií.

Na základe vyššie uvedeného odvolací orgán poukazuje, že zatiaľ čo konanie o posúdení vplyvov navrhovanej činnosti stanoví environmentálne mantinely a technologický rámec, následné integrované povoľovanie na základe realizačného riešenia dodávateľa uloží konkrétne emisné stropy, monitorovanie a prevádzkové podmienky. Kontrola v prevádzke sa opiera o kontinuálne meranie a dohľad. Z tohto dôvodu odvolací orgán nepovažuje námietku o „neurčitosti“ technológie v konaní o posúdení vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie za dôvodnú.

Rovnako neopodstatnená je aj námietka o nekontrolovateľnosti 50 % podielu železničnej prepravy. Železničná vlečka je plne funkčnou súčasťou internej infraštruktúry areálu a je priamo zaústená do železničného uzla Bratislava Ústredná nákladná stanica (ÚNS). Zámer navrhovanej činnosti priamo počíta s vybudovaním dvoch nových koľají na zabezpečenie vykládky a manipulácie so zlisovanými a hermeticky uzavretými fóliovými vakmi s odpadom s objemom 1 m³. Pokiaľ ide o kontrolu dodržiavania tejto podmienky záverečného stanoviska, tá sa v nadväzujúcom integrovanom povolení premietne do povinnosti navrhovateľa viesť presnú prevádzkovú evidenciu doručeného odpadu podľa druhu prepravy (dodacie a nákladné listy, železničné nákladné listy CIM/RID, vážne lístky), ktorá podlieha pravidelnej kontrole zo strany SIŽP. Pre DKP navyše jej spracovatelia vyhodnotili aj najnepriaznivejší modelový scenár (worst-case), pri ktorom by sa všetok odpad prepravoval výhradne cestnou dopravou. Tieto analýzy preukázali, že ani pri tomto vyťažení (48 nákladných vozidiel denne) neprekročí nárast dopravy v kritickom profile Rovinka úroveň 1,52 % pre ťažké nákladné vozidlá v referenčnom roku 2030, čo nespôsobí preťaženie dopravných uzlov ani prekročenie hlukových limitov.

Odvolací orgán odmieta aj tvrdenie o vnútornej rozpornosti rozhodnutia z dôvodu, že v nadväzujúcom integrovanom povoľovaní môže dôjsť k určeniu prísnejších emisných limitov, než

predstavujú úrovne BAT-AEL. Takýto postup nie je znakom nekonzistentnosti, ale je výslovne predpokladaným mechanizmom právnej úpravy integrovanej prevencie a kontroly znečisťovania. Podľa článku 18 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ o priemyselných emisiách (IED) platí, že ak si to vyžaduje splnenie noriem kvality životného prostredia (t. j. environmentálnych kvalitatívnych štandardov v danom území), príslušný orgán v povolení stanoví dodatočné opatrenia alebo prísnejšie podmienky, než ktoré vyplývajú zo samotného uplatnenia BAT. Rovnako právny režim IPKZ v zmysle zákona č. 39/2013 Z. z. výslovne počíta so situáciou, keď splnenie normy kvality životného prostredia vyžaduje uloženie dodatočných prevádzkových podmienok aj v prípade, že prevádzkovateľ uplatňuje BAT; inšpekcia je oprávnená (a podľa okolností aj povinná) určiť také podmienky prevádzky, aby sa norma kvality životného prostredia splnila.

Zároveň platí, že emisné limity ukladané podľa zákona č. 39/2013 Z. z. nesmú byť miernejšie než emisné limity ustanovené podľa osobitných predpisov, čím sa zabezpečuje, že integrované povolenie nemôže „podliezť“ minimálne požiadavky sektorových predpisov na ochranu ovzdušia a ďalších zložiek životného prostredia.

Z uvedených dôvodov možnosť, a v príslušných prípadoch aj povinnosť určiť v integrovanom povolení prísnejšie emisné limity než BAT-AEL nepredstavuje vnútorný rozpor rozhodnutia, ale je štandardným prejavom hierarchie ochrany, v ktorej majú normy kvality životného prostredia prednosť a integrované povoľovanie je nástrojom na ich reálne zabezpečenie v konkrétnej lokalite. Namietané upozornenie v záverečnom stanovisku teda nepredstavuje vecný rozpor, ale je uplatnením zásady prevencie a predbežnej opatrnosti voči zaťaženému územiu aglomerácie Bratislava.

Záverom odvolací orgán poukazuje na vysporiadanie sa s totožnými námietkami podávateľky rozkladu č. 8 uvedené vyššie.

K námietke Podávateľa rozkladu č. 10 o údajnom rozpore medzi deklarovaným využitím navrhovanej činnosti a projektovanými parametrami technológie uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 10 namieta, že v konaní existuje zásadný rozpor medzi deklarovaným ekologickým a hierarchicky vhodným využitím navrhovanej činnosti a reálne projektovanými parametrami technológie spaľovania a navrhovaná činnosť je v priamom rozpore s hierarchiou odpadového hospodárstva a recyklačnými cieľmi Slovenskej republiky a Európskej únie.

Odvolací orgán konštatuje, že sa s totožnými námietkami podrobne vysporiadal pri argumentácii a vyhodnotení Rozkladu č. 4 a Rozkladu č. 5, na odôvodnenie ktorých v plnom rozsahu poukazuje. Uvedená námietka je neopodstatnená a nemá oporu v administratívnom spise, keďže vychádza z nesprávnej interpretácie technologickej schémy a kapacitných bilancií zariadenia.

Navrhovaná činnosť je projektovaná výhradne pre spracovanie zbytkového (zmesového) komunálneho odpadu (ZKO) po vytriedení recyklovateľných zložiek na úrovni obcí a pre nerecyklovateľné priemyselné odpady. Tým priamo nadväzuje na vyššie stupne triedeného zberu a recyklácie a nahrádza environmentálne najmenej vhodný spôsob nakladania s odpadom – skládkovanie.

V procese posudzovania došlo na základe požiadaviek dotknutých orgánov a pripomienok verejnosti k prijatiu záväzku navrhovateľa znížiť celkovú kapacitu zariadenia o 30 % (bližšie pozri stanovisko Ministerstva životného prostredia SR, Sekcie obehového hospodárstva č. 29804/2025 zo dňa 09. 07. 2025, Doplňujúce informácie k Správe o hodnotení a vyjadrenie ministerstva v bode 5 Záverečného stanoviska).

Výsledná maximálna kapacita navrhovanej činnosti tak predstavuje 220 000 ton odpadu ročne, oproti pôvodne uvažovaným 316 700 t/rok (bližšie pozri Doplňujúce informácie k Správe o hodnotení). Z tejto kapacity tvorí zmesový komunálny odpad 118 000 ton ročne oproti pôvodným 214 000 t/rok, priemyselný odpad nie nebezpečný 77 000 ton ročne a nebezpečný odpad (najmä vlastné kaly) 25 000 ton ročne (viď tabuľka materiálových bilancií v Doplňujúcich informáciách k Správe o hodnotení a vyjadrenie prvostupňového orgánu na str. 35 – 36 Záverečného stanoviska). Z celkového objemu nebezpečného odpadu pritom podstatnú časť, až cca 21 500 ton, tvoria interné rafinérske kaly z čistenia odpadových vôd, ktoré v súčasnosti spracováva morálne a technicky zastaraná Spaľovňa kalov s kapacitou 24 500 t/rok odvodneného kalu, určená po sprevádzkovaní navrhovanej činnosti na trvalé odstavenie (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, kap. 1.1.1, str. 11, a Správu o hodnotení, kap. A.II.4).

Ďalej odvolací orgán poukazuje na preukázanie súladu s hierarchiou odpadového hospodárstva podľa § 6 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. a článku 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES, a to začlenenie samostatnej automatizovanej triediacej a predúpravnej linky s ročnou spracovateľskou kapacitou približne 30 000 ton priamo do technologického toku zámeru (bližšie pozri Prílohu 10 Správy o hodnotení: „Technologická schéma“, UVP Environmental Management and Engineering). Uvedeným technickým usporiadaním sa navrhovaná činnosť koncepčne nastavuje tak, aby sa pred samotným energetickým zhodnotením maximálne uplatnili vyššie stupne hierarchie, najmä recyklácia, a aby sa do zariadenia na energetické zhodnocovanie smeroval prednostne iba zvyškový prúd, ktorý už nie je možné účelne pripraviť na opätovné použitie alebo materiálovo zhodnotiť. Takýto prístup je v súlade so záväzným poradím priorít hierarchie odpadového hospodárstva podľa § 6 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. a podľa článku 4 rámcovej smernice o odpade 2008/98/ES.

Táto linka predstavuje doplnkovú kapacitu pre selektované materiálové toky a slúži na dotrieďovanie vybraných plastových a kompozitných frakcií, najmä 2D/ľahké fólie a obaly, 3D/ťažké plastové predmety, prípadne zvyškové recyklovateľné zložky zo zmesového odpadu. Z hľadiska odpadových tokov ide najmä o odpady zaradené pod katalógovými číslami 15 01 02 (obaly z plastov), 15 01 05 (kompozitné obaly), 15 01 06 (zmiešané obaly) a 20 01 39 (plasty) (bližšie pozri Správu o hodnotení, tabuľku na str. 27).

Odvolací orgán zároveň pripomína, že právny rámec hierarchie odpadového hospodárstva je v národnej legislatíve doplnený aj o explicitné pravidlo, podľa ktorého sa zakazuje energetické zhodnocovanie odpadu po dotriedení, ktorý je možné materiálovo zhodnotiť, pričom výnimka sa viaže len na osobitný zákonný dôvod podľa § 81 ods. 27 zákona č. 79/2015 Z. z., podľa ktorého môže byť dotriedený odpad energeticky zhodnotený až vtedy, ak subjekt vykonávajúci triedený zber poskytne takto dotriedený odpad na materiálové zhodnotenie najmenej dvom oprávneným recyklátorom a tí jeho prevzatie odmietnu, pričom o odmietnutí vydajú písomné potvrdenie. V prejednávanej veci sa na základe posudzovaného zámeru vychádza z toho, že triediaca a predúpravná linka slúži práve na oddelenie materiálovo zhodnotiteľných zložiek a že do energetického zhodnotenia má smerovať iba zvyškový prúd. Preto sa uplatnenie výnimky podľa § 81 ods. 27 zákona č. 79/2015 Z. z. nepredpokladá a nie je potrebné ho preukazovať na obhájenie súladu s hierarchiou odpadového hospodárstva.

Ďalej odvolací orgán v tejto súvislosti poukazuje, že technológia predúpravy využíva mechanické sitové triedenie, magnetickú separáciu železných kovov (katalógové číslo 19 12 02), indukčnú separáciu neželezných kovov vírivými prúdmi (Eddy Current, katalógové číslo 19 12 03) a najmä viacstupňové optické triedenie na báze blízkej infračervenej spektroskopie (NIR) (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3 „Technologické usporiadanie predúpravy odpadov“, a Prílohu 10: Technologická schéma). Senzorový systém NIR v troch prúdoch (jemný, stredný a hrubý) v reálnom čase identifikuje a s vysokou presnosťou oddeľuje požadované

materiálové frakcie podľa ich spektra – s primárnym zameraním na frakcie polypropylénu (PP) a polyetyléntereftalátu (PET), ktoré sú odkláňané priamo na materiálovú recykláciu a nesmerujú do spaľovacieho procesu (bližšie pozri Prílohu 10 Správy o hodnotení, materiálové toky pozícií 5 a 6e).

Do fluidného kotla tak po mechanicko-fyzikálnom dotriedení vstupuje výhradne nerecyklovateľný zvyškový odpad, ktorý už nie je možné efektívne materiálovo zhodnotiť. Zariadenie dosahuje vysokú energetickú účinnosť v režime R1, a to v rozsahu 82 % až 88 % v závislosti od prevádzkového módu turbíny a odberu tepla (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. 9.1.8 „Energetická účinnosť spaľovne“, tabuľku „Bilancia turbíny pre rôzne prípady – Prípad 2: úplná kondenzácia = 0,82“, str. 48 – 51). Túto skutočnosť nezávisle overil spracovateľ Odborného posudku (viď Odborný posudok k Správe o hodnotení, kapitolu „Hodnotenie technického riešenia a výpočtu faktora R1“). Táto hodnota vysoko prekračuje zákonom predpísaný limit koeficientu energetickej účinnosti (0,65) vyžadovaný Prílohou č. 9 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 371/2015 Z. z. a Prílohou II smernice 2008/98/ES pre klasifikáciu zariadenia ako zariadenia na energetické zhodnocovanie (činnosť R1). Zariadenie nahrádza spotrebu fosílnych palív v priemyselnom areáli výrobou technologickej pary a elektriny, s úsporou približne 25,5 mil. m³ zemného plynu ročne (bližšie pozri Klimatickú štúdiu CEZO, kap. 4.1.2, str. 14) a zároveň bráni zneškodňovaniu odpadov skládkovaním, čo je v súlade s cieľmi Stratégie odpadového hospodárstva SR do roku 2035. Tvrdenie podávateľa rozkladu o rozpore medzi deklarovaným ekologickým účelom a technickými parametrami je preto neodôvodnené.

Odvolací orgán poukazuje, že ďalej sa s touto námietkou podávateľa rozkladu č. 10 smerujúcej k energetickej účinnosti zariadenia podrobnejšie vysporiadal pri vyhodnocovaní rozkladov č. 2, 4 a podávateľky rozkladu č. 8, na ktoré v plnej miere poukazuje.

K námietke o neprípustnom odložení preukázania rozhodujúcich skutočností pre posúdenie vplyvov na kvalitu ovzdušia do povoľovacieho konania uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 10 namieta, že prvostupňový orgán pripustil neúplnosť zistenia skutkového stavu a neprípustne odložil preukázanie kľúčových skutočností týkajúcich sa ochrany ovzdušia až do následného integrovaného povoľovacieho konania. Tvrdí, že v čase vydania záverečného stanoviska neexistuje exaktný dôkaz o reálnom preukázaní a zabezpečení vytvorenia „emisnej a imisnej rezervy“ v areáli podniku, pričom konečné emisné parametre nového fluidného kotla považuje za neisté,.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená, keďže technická aj procesná vymožiteľnosť kompenzačných opatrení nie je ponechaná na dobrovoľnosti navrhovateľa, ale je v záverečnom stanovisku nastavená ako záväzný systém podmienok viazaný na časovú postupnosť realizácie jednotlivých technologických celkov, pričom ich splnenie bude autoritatívne overené v nadväzujúcom povoľovaní.

Podmienka č. 7 záverečného stanoviska, ako aj ďalšie nadväzujúce podmienky, sú formulované ako procesné záruky viazané na postupnosť realizácie kompenzačných a ekologizačných opatrení. Konkrétne podmienka č. 7 písm. c) ukladá realizovať súbor opatrení na redukciu emisií znečisťujúcich látok na Teplárni, ktorý zahŕňa najmä zmenu palivovej základne (náhradu zmesného ropného zvyšku za zemný plyn), inštaláciu nízkoemisných horákov, zmenu spôsobu odsírenia spalín (s významným znížením potreby elektriny a pary) a zvýšenie účinnosti výroby elektrickej energie modifikáciou kondenzačnej turbíny na protitlakovú. Súčasťou posudzovaného stavu po realizácii opatrení je aj trvalé ukončenie prevádzky existujúcej Spaľovne kalov s prevádzkovou kapacitou 24 500 t/rok odvodneného kalu, čím dôjde k zániku jej doterajších emisií.

Odvolací orgán zároveň zdôrazňuje, že bez fyzickej realizácie týchto opatrení a bez ich overenia v nadväzujúcich povoľovacích režimoch nie je možné nastaviť trvalé prevádzkové podmienky navrhovanej činnosti tak, aby zodpovedali požadovanej úrovni ochrany ovzdušia.

Kvantifikácia namietanej „emisnej rezervy“ nie je špekulatívna, ale opiera sa o konkrétne investície navrhovateľa do modernizácie a dekarbonizácie výroby, ktorých realizácia prebieha aj v samostatných povoľovacích rámcoch (bližšie pozri rozhodnutie ministerstva č. 8772/2025-11.1 zo dňa 10. júna 2025 k zámeru zníženia emisií CO_2eq implementáciou súborov technológií).

Výpočty predložené v konaní o posúdení vplyvov navrhovanej činnosti preukázali, že zmenou paliva a znížením prevádzkových nárokov na výrobu pary po sprevádzkovaní navrhovanej činnosti dôjde k poklesu emisií TZL o cca 3,6 kg/h. Ukončením prevádzky existujúcej Spaľovne kalov zanikne ďalšia emisia TZL, ktorej teoretický maximálny hmotnostný tok na úrovni emisných limitov predstavoval až 0,09 kg/h. Oproti tomu projektovaný emisný tok TZL pre nové zariadenie CEZO na úrovni BAT-AEL pri 70 % výkonovom variante predstavuje cca 0,94 kg/h. Celkový pokles emisií TZL v dôsledku opatrení na existujúcich zariadeniach areálu (> 3,6 kg/h) je tak násobne vyšší než nárast súvisiaci s novým zdrojom (< 0,94 kg/h), čo vedie k reálnemu celkovému poklesu emisií v porovnaní s referenčným rokom 2023.

Odvolací orgán pritom poukazuje na oporu uvedených záverov v podkladoch administratívneho spisu, a to:

Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii (ako súčasť doplňujúcich informácií k Správe o hodnotení) prepočítal a namodeloval kapacitne znížený 70 % variant navrhovanej činnosti (220 000 t/rok) a stanovil projektované emisné toky na úrovni BAT-AEL, vrátane hodnoty 0,94 kg/h pre TZL a 5,65 kg/h pre SO_2. Zároveň vyhodnotil kumulatívne pôsobenie stacionárnych zdrojov v areáli voči referenčnému roku 2023 a porovnal bilanciu po realizácii ekologizačných opatrení.

Odborný posudok podľa § 36 zákona č. 24/2006 Z. z., vypracovaný nezávislou odborne spôsobilou osobou, posúdil metodiku, konzistentnosť vstupných údajov a logiku bilancií použitých v rozptylovom modelovaní (vrátane väzby na 70 % variant a na opatrenia na existujúcich zdrojoch).

Napadnuté záverečné stanovisko tieto podklady vyhodnotilo v odôvodnení a premietlo ich do záväzných podmienok realizácie v kapitole VI.3. Podmienka č. 7 písm. c) ukladá navrhovateľovi realizovať súbor opatrení na Teplárni a trvalo odstaviť starú Spaľovňu kalov; podmienka č. 9 ďalej vyžaduje, aby navrhovateľ počas skúšobnej prevádzky preukazoval, že príspevok navrhovanej činnosti neprekračuje vzniknutú (resp. postupne vznikajúcu) emisnú rezervu voči referenčnému roku 2023.

Rozhodnutie ministerstva č. 8772/2025-11.1 zo dňa 10. júna 2025 potvrdzuje administratívnu existencie modernizačného projektu, vrátane väzieb na zdroje financovania, a teda, že plynofikácia energetických zdrojov v areáli nie je len hypotetickým prísľubom viazaným výlučne na CEZO, ale reálne schváleným a prebiehajúcim procesom.

Odvolací orgán ďalej uvádza, skúšobná prevádzka nie je „odkladanie zistení“, ale zákonný nástroj overenia parametrov v reálnej prevádzke a požiadavka formulovaná v podmienke č. 9 záverečného stanoviska, podľa ktorej je navrhovateľ povinný počas skúšobnej prevádzky preukazovať plnenie emisných požiadaviek, nepredstavuje odkladanie rozhodujúcich zistení. Skúšobná prevádzka je zákonom upravený inštitút, ktorým sa preveruje, či stacionárne zdroje, zariadenia a technológie budú za prevádzkových a výrobných podmienok uvedených v dokumentácii schopné dosahovať projektované kvalitatívne parametre a spĺňať emisné limity, technické požiadavky, podmienky prevádzkovania a požiadavky na monitorovanie; počas skúšobnej prevádzky sa vykonáva nastavenie technológie a výrobných zariadení na dosiahnutie

ustáleného chodu vrátane automatizovaných meracích systémov emisií a kvality ovzdušia, v súlade so zákonom č. 149/2023 Z. z.

Navrhovaná činnosť má byť vybavená automatizovaným meracím systémom emisií (AMS), pričom právna úprava stanovuje, že AMS sa inštaluje a skúša súčasne so zariadením stacionárneho zdroja alebo v rámci jeho zmeny a údaje o dodržaní emisných požiadaviek a množstvo emisie sa zisťujú kontinuálnym meraním od uvedenia zariadenia do užívania. Technické a prevádzkové požiadavky na AMS (vrátane systému kontroly a riadenia kvality a príslušnej dokumentácie) sú upravené vyhláškou Ministerstva životného prostredia SR č. 249/2023 Z. z.

Odvolací orgán zároveň pripomína, že zákon č. 79/2015 Z. z. zakazuje energetické zhodnocovanie odpadu po dotriedení, ktorý je možné materiálovo zhodnotiť, pričom výnimka sa uplatní len v zákonom striktne vymedzenom prípade podľa § 81 ods. 27., z čoho vyplýva, že energetické zhodnotenie dotriedených recyklovateľných frakcií neprichádza do úvahy ako štandardný prevádzkový režim navrhovanej činnosti. Pre predmetné odôvodnenie sa preto vychádza z prevádzkového modelu, v ktorom triedenie slúži na oddelenie materiálovo zhodnotiteľných zložiek na recykláciu a do energetického zhodnotenia smeruje zvyškový prúd v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva.

Odvolací orgán uzatvára, že uloženie podmienok v záverečnom stanovisku, ktoré vyžadujú priebežnú verifikáciu emisných a imisných parametrov na základe finálnych garancií dodávateľa a meraní pred uvedením do trvalej prevádzky, predstavuje dôsledné naplnenie preventívnej funkcie konania o posudzovaní vplyvov a princípu predbežnej opatrnosti, pričom prvostupňový správny orgán pri ich určení postupoval v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. a správnym poriadkom.

Odvolací orgán zároveň poukazuje, že s obdobnou námietkou podávateľa rozkladu č. 10 sa podrobnejšie vysporiadal aj pri vyhodnocovaní rozkladu podávateľky rozkladu č. 8, na ktoré v plnej miere odkazuje.

K námietke o neúplnosti hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (HIA), nesprávnej metodike hodnotenia zdravotných rizík a neprípustnom odložení jeho dopracovania

Podávateľ rozkladu č. 10 namieta, že posúdenie vplyvov na verejné zdravie (HIA) bolo spracované nesprávnou metodikou, podhodnocuje zdravotné riziká a opomína ochranu citlivých skupín obyvateľstva (astmatici, tehotné ženy, deti do 12 rokov).

Odvolací orgán konštatuje, že uvedená námietka nemá oporu v administratívnom spise a ako taká je neopodstatnená. Hodnotiaca správa HIA v súlade so zákonom č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 233/2014 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na posudzovanie vplyvov na verejné zdravie. Na overenie bezpečnosti bola nad rámec screeningového porovnania aplikovaná kvantitatívna metodika hodnotenia zdravotných rizík (Health Risk Assessment) vychádzajúca z postupov US EPA a Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) (pozri HIA, metodologickú časť, str. 12 – 18). V jej rámci bola stanovená priemerná denná expozícia obyvateľov (ADD) a porovnaná s referenčnými dávkami (RfD) a referenčnými koncentráciami (RfC) z medzinárodných toxikologických databáz IRIS, TOXNET a ATSDR, pričom výpočty potvrdili zdravotnú prijateľnosť navrhovanej činnosti pri všetkých posudzovaných polutantoch.

K namietanému prekročeniu hodnoty indexu nebezpečnosti $HI > 1{,}0$ v dotknutých referenčných bodoch odvolací orgán uvádza, že toto prekročenie je dominantne (z 90 až 95 %) spôsobené vysokou jestvujúcou úrovňou pozadia pre prachové častice PM_{10} a oxid dusičitý (NO_2), ktorá je dlhodobo prítomná v celom exponovanom mestskom a dopravnom prostredí bez ohľadu na realizáciu zámeru (bližšie pozri HIA, kapitolu „Charakterizácia rizika a vyhodnotenie

indexu nebezpečnosti pre nulový a navrhovaný variant“). Samotný imisný príspevok navrhovanej činnosti je v týchto lokalitách zanedbateľný, čo potvrdil autorizovaný model rozptylu emisií (pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, september 2025, tabuľky imisných príspevkov v referenčných bodoch). Príspevok navrhovanej činnosti k ročnej koncentrácii NO_2 dosahuje len cca 0,13 µg/m³, čo predstavuje iba 0,67 % ročného imisného limitu. Súčasne celoživotné individuálne karcinogénne riziko (ILCR/APCR) pre karcinogény s bezprahovým účinkom, vrátane benzo(a)pyrénu a ťažkých kovov, sa vo všetkých bodoch nachádza hlboko pod úrovňou 1×10^{-6} (jedna k miliónu), čo v zmysle medzinárodných kritérií WHO i národnej metodiky predstavuje zanedbateľné a plne akceptovateľné riziko pre bežnú populáciu (bližšie pozri HIA, kapitolu „Kvantifikácia karcinogénneho rizika“).

Vylúčenie jemných prachových častíc $PM_{2,5}$ zo sumárneho indexu nebezpečnosti (HI) predstavuje štandardný a nutný metodický postup (bližšie pozri HIA, odborné odôvodnenie agregácie polutantov). Vzhľadom na to, že aerosólová frakcia $PM_{2,5}$ je priamou fyzikálnou podmnožinou celkovo meranej frakcie PM_{10} (častice do 2,5 µm sú integrálnou súčasťou spektra častíc do 10 µm), ich súčasné mechanické sčítanie v rámci jedného sumárneho indexu ($HI = \sum HQ$) by spôsobilo hrubú chybu duplicitného započítania rovnakej hmoty prachových častíc a viedlo k umelému nadhodnoteniu indexu. Zdravotné vplyvy frakcie $PM_{2,5}$ boli vyhodnotené samostatne a nezávisle na základe imisných príspevkov a limitov (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu a jej Dodatok č. 2, kapitolu „Posúdenie suspendovaných častíc $PM_{2,5}$“).

Pokiaľ ide o námietku prenosu kontaminantov cez potravinový reťazec, odvolací orgán konštatuje, že táto expozičná cesta bola vyhodnotená ako bezpredmetná. Výstupné emisie z technologickej linky budú vďaka viacstupňovému suchému čisteniu spalín a vysokoúčinnému dávkovaniu aktívneho uhlia na záchyt PCDD/F, dioxínom podobných PCB a ortuti (účinnosť nad 95 % až 99 %) udržiavané pod úrovňami BAT-AEL v súlade s vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2019/2010 (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.III „Emisie do ovzdušia“ a Prílohu č. 13 „Prehodnotenie súladu s BAT“). Zároveň areál dotknutej prevádzky disponuje bezodpadovým režimom vo vzťahu k technologickým vodám, nepriepustnými plochami a funkčným sanačným systémom hydraulickej ochrany podzemných vôd (HOPV), čo spoľahlivo vylučuje kontamináciu pôdy a podzemných vôd využívaných na závlahové či poľnohospodárske účely (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.I.2 „Vplyvy na podzemné a povrchové vody“).

Epidemiologické pozadie v regióne okresov Bratislava II a Senec bolo preverené analýzou zdravotných a demografických indikátorov čerpaných z oficiálnych registrov Štatistického úradu SR (DATAcube) a Národného centra zdravotníckych informácií (NCZI) za obdobie rokov 2015 až 2024 (viď HIA, analytickú časť: „Zdravotný stav obyvateľstva a demografický vývoj v záujmovom území“), pričom rozbory chorobnosti a štandardizovanej úmrtnosti na kardiovaskulárne a respiračné ochorenia (vrátane astmy u detí) nepotvrdili žiadne štatisticky významné odchýlky voči celokrajskému priemeru.

Odvolací orgán konštatuje že podmienka č. 10 Záverečného stanoviska, ktorá zaväzuje navrhovateľa vypracovať a predložiť aktualizované hodnotenie zdravotných rizík v nadväzujúcom integrovanom povoľovacom konaní, nepredstavuje odkladanie rozhodovania. Environmentálna a zdravotná prijateľnosť zámeru bola v štádiu posudzovania vplyvov na životné prostredie preukázaná na základe konzervatívnych modelov. Následná aktualizácia slúži na verifikáciu parametrov s využitím zmluvne garantovaných emisných limitov od konkrétneho vysúťaženého dodávateľa technológie pred vydaním stavebného a prevádzkového povolenia SIŽP. Tento postup je plne v súlade so zásadou predbežnej opatrnosti, a preto odvolací orgán námietku považuje za nedôvodnú.

K námietke o nevysporiadaní sa s nedostatočnosťou Záväzného stanoviska RÚVZ Bratislava a požiadavke na jeho doplnenie uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 10 opakovane namieta, že prvostupňový orgán pochybil a nevysporiadal sa s nedostatočnosťou Záväzného stanoviska Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Bratislave č. RÚVZBA/OHŽPaZ/5598/12558/2025 zo dňa 16. 04. 2025.

Odvolací orgán po preskúmaní spisového materiálu konštatuje, že uvedená námietka je neopodstatnená. RÚVZ Bratislava ako vecne a miestne príslušný dotknutý orgán štátnej správy na úseku ochrany verejného zdravia podľa zákona č. 355/2007 Z. z. posúdil navrhovanú činnosť v jej pôvodnom, kapacitne náročnejšom variante (316 700 t/rok). Vo svojom záväznom stanovisku č. RÚVZBA/OHŽPaZ/5598/12558/2025 zo dňa 16. 04. 2025 vyjadril s realizáciou zámeru z hľadiska ochrany zdravia ľudí súhlas za dodržania dvoch doplňujúcich podmienok: rešpektovania záverov a odporúčaní HIA a dodržania prípustných hodnôt hluku v zmysle vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z.

Následná modifikácia zámeru, ktorou navrhovateľ v reakcii na požiadavky dotknutých orgánov a pripomienok verejnosti prijal záväzok znížiť celkovú kapacitu zariadenia o 30 % na úroveň 220 000 ton odpadu ročne (pozri Správu o hodnotení, kap. II.2 „Základné technické údaje“, a Doplňujúce informácie k Správe o hodnotení), predstavuje zmenu realizovanú výlučne v prospech ochrany životného prostredia a zníženia záťaže územia. Ako výslovne potvrdil spracovateľ odborného posudku, zníženie kapacity navrhovanej činnosti nevyvolalo žiadne zmeny v technologickej zostave (zostáva zachovaný fluidný kotol s viacstupňovým suchým čistením spalín), v charaktere činnosti nakladania s odpadmi (energetické zhodnocovanie činnosťou R1) ani v priestorovom umiestnení objektov v areáli. Z hľadiska právneho princípu a maiori ad minus (od väčšieho k menšiemu) platí, že ak príslušný orgán ochrany zdravia označil za akceptovateľný variant s vyššou kapacitou a vyššou produkciou emisií, jeho súhlasné stanovisko a priori pokrýva aj variant s kapacitou zníženou o 30 %, ktorý vykazuje nižšie emisné toky a priaznivejšie imisné pomery.

Odvolací orgán zároveň dopĺňa, že samotná skutočnosť, že po vydaní záväzného stanoviska RÚVZ Bratislava došlo k zníženiu kapacity, neznamená automaticky povinnosť vyžiadať si nové záväzné stanovisko vždy a za každých okolností. Rozhodujúce je, či zmena zámeru predstavuje takú kvalitatívnu modifikáciu skutkového základu z hľadiska ochrany verejného zdravia, ktorá by mohla spochybniť použiteľnosť už vydaného stanoviska alebo vyžadovala jeho nové odborné zhodnotenie (napr. zásadná zmena umiestnenia, zmena technológie, zmena charakteru emisií či zmena rozhodujúcich expozícií pre citlivé receptory). V predmetnom prípade však z podkladov konania vyplýva, že zmena smerovala k zníženiu celkového hmotnostného toku spracovania odpadu, a tým aj k zníženiu potenciálnej záťaže, pričom technologická zostava a lokalizácia ostali zachované.

Za tohto stavu odvolací orgán uzatvára, že v prvostupňovom konaní neexistoval zákonný dôvod na opakované prerokovanie zmenšeného variantu v štádiu posudzovania vplyvov na životné prostredie formou nového záväzného stanoviska RÚVZ Bratislava, a to tým skôr, že záverečné stanovisko súčasne ukladá aktualizácie a verifikácie podkladov (vrátane podmienok viazaných na nadväzujúce povoľovanie), ktoré zabezpečia, aby sa finálne prevádzkové nastavenie navrhovanej činnosti posudzovalo na základe garantovaných parametrov dodávateľa a reálnych prevádzkových podmienok.

Ďalej odvolací orgán poukazuje, že v záväznej podmienke č. 10 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska je navrhovateľ povinný v ďalšom stupni prípravy, pre účely nadväzujúceho integrovaného povoľovania, predložiť aktualizované hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (HIA). Táto aktualizácia bude vychádzať z garantovaných technických listov vybraného dodávateľa technológie kotla a čistiacich systémov a zohľadní znížený kapacitu 220 000 t/rok spolu s referenčným imisným rámcom.

Aktualizovaná štúdia HIA bude následne slúžiť ako odborný podklad pre posudkovú činnosť orgánov verejného zdravotníctva a pre vydanie záväzného stanoviska príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva v rozsahu, v akom sa bude v nadväzujúcom povoľovaní vyžadovať posúdenie z hľadiska možného negatívneho vplyvu na verejné zdravie; orgány oprávnené rozhodovať podľa osobitných predpisov rozhodnú až po vydaní kladného záväzného stanoviska príslušného orgánu verejného zdravotníctva.

Odvolací orgán má za to, že ochrana verejného zdravia je tak procesne zabezpečená prostredníctvom naväzujúcich kompetencií dotknutého orgánu verejného zdravotníctva a povoľujúceho orgánu, bez potreby duplicitného opakovania rovnakého úkonu v štádiu konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 11 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke ohľadom obmedzenia kapacity CEZO výhradne na odpady z územia Slovenskej republiky, vylúčenia dovozu zo zahraničia a namietanej nezrozumiteľnosti zníženej kapacity uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 11 požaduje, aby sa navrhovateľ zaviazal, že celková kapacita navrhovanej činnosti bude slúžiť výhradne na zhodnocovanie odpadov vyprodukovaných na území Slovenskej republiky, a žiada úplné vylúčenie dovozu odpadu zo zahraničia.

Odvolací orgán k otázke dovozu odpadov zo zahraničia uvádza, že navrhovateľ jednoznačne deklaroval, že s dovozom odpadu zo zahraničia do zariadenia pri prevádzke navrhovanej činnosti neuvažuje.

Ďalej odvolací orgán poukazuje, že cezhraničná preprava odpadov na energetické zhodnocovanie (činnosť R1) podlieha prísnemu režimu predchádzajúceho písomného oznámenia a súhlasu podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2024/1157 o preprave odpadu a zákona č. 79/2015 Z. z., v ktorom je príslušným orgánom výhradne Sekcia obehového hospodárstva Ministerstva životného prostredia SR. V zmysle Stratégie odpadového hospodárstva SR do roku 2035 má príslušný štátny orgán zákonné právo vzniesť námietky voči dovozu odpadu na činnosť R1, ak by takýto dovoz ohrozil spracovanie vnútroštátneho odpadu a viedol k tomu, že by domáci odpad musel končiť na skládkach. Akýkoľvek automatický či nekontrolovaný dovoz odpadov zo zahraničia je preto z legislatívneho hľadiska vylúčený.

Pokiaľ ide o zvozovú oblasť a primeranosť zníženej kapacity, Zvozová štúdia preukázala, že zvozový región navrhovanej činnosti pre zmesový komunálny odpad zahŕňa Bratislavský (s výslovným vyňatím územia Hlavného mesta SR Bratislavy), Nitriansky, Trnavský a Trenčiansky kraj, kým pre priemyselné a nebezpečné odpady pokrýva územie celej SR z dôvodu kritického celoštátneho deficitu koncových zhodnocovacích kapacít (bližšie pozri Prílohu 4 k Správe o hodnotení: „Zvozová štúdia“, str. 4 – 6)

Zníženie projektovanej kapacity o 30 %, z pôvodných 316 700 t/rok na konečných 220 000 t/rok, bolo vykonané na základe požiadavky Sekcie obehového hospodárstva MŽP SR (list č. 29804/2025 zo dňa 09. 07. 2025) a pripomienok verejnosti a samospráv. V rámci zníženej kapacity pripadá na komunálny odpad len 118 000 ton ročne (oproti pôvodným 214 000 t/rok), na priemyselný odpad nie nebezpečný 77 000 ton ročne a na nebezpečný odpad 25 000 ton ročne, z čoho podstatnú časť tvorí cca 21 500 ton vlastných rafinérskych kalov z ČOV nahradzujúcich odstavenú Spaľovňu kalov (bližšie pozri Doplňujúce informácie k Správe o hodnotení, materiálovú bilanciu, a Klimatickú štúdiu, str. 11).

Zvozová štúdia pritom verifikovala, že v samotnom zvozovom regióne sa len v roku 2023 vyprodukovalo 406 tis. ton zmesového komunálneho odpadu a 72 tis. ton objemného odpadu vhodného na energetické zhodnotenie, z čoho takmer celý objem končí na skládkach. Aj pri

uvažovaní ambiciózneho scenára plnenia recyklačných cieľov do roku 2035 (65 % recyklácie a zníženie skládkovania pod 10 %) prognóza preukázala, že v roku 2035 bude v regióne k dispozícii stále minimálne 269 až 274 tisíc ton zvyškového komunálneho odpadu, ktorý bude musieť skončiť na skládke alebo v zariadení na energetické zhodnotenie (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, kap. 6 a tabuľku č. 7, str. 15).

Odvolací orgán konštatuje že znížená kapacita navrhovanej činnosti pre komunálny odpad (118 000 t/rok) teda pokrýva len časť tohto zvyškového prúdu, nevytvára riziko nadkapacity, neohrozuje recyklačné ciele a je plne proporcionálna vo vzťahu k potrebám.

Záverom odvolací orgán zdôrazňuje, že pokiaľ by navrhovateľ v budúcnosti zamýšľal zmeniť prevádzkový model tak, že by zariadenie preberalo aj odpad zo zahraničia, išlo by o zmenu navrhovanej činnosti oproti skutkovým východiskám, z ktorých vychádzalo aktuálne posúdenie navrhovanej činnosti, keďže posudzovaný zámer s cezhraničným dovozom odpadu neuvažuje. Takáto zmena preto musí byť predložená ministerstvu ako príslušnému orgánu v konaní o posudzovaní zmeny navrhovanej činnosti, t. j. formou oznámenia o zmene navrhovanej činnosti vypracovaného podľa príslušnej prílohy zákona o č. 24/2006 Z. z.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom nakladania s odpadom a potrebou zákazu dovozu odpadu zo zahraničia vysporiadal taktiež pri vyhodnotení námietok rozkladov č. 4, č. 5 a č. 8, na ktoré v plnej miere poukazuje.

K námietke o nedostatočnom posúdení kumulatívnych a synergických vplyvov na obyvateľstvo Ružinova a o charaktere dodatočných štúdií (HIA) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 11 namieta, že v konaní neboli dostatočne vyhodnotené kumulatívne a synergické vplyvy navrhovanej činnosti na zdravie a pohodu obyvateľov Ružinova.

K námietke Podávateľa rozkladu č. 11 ohľadom nedostatočného posúdenia kumulatívnych a synergických vplyvov na obyvateľstvo Ružinova a o charaktere dodatočných štúdií (HIA) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 11 namieta, že v konaní neboli dostatočne vyhodnotené kumulatívne a synergické vplyvy navrhovanej činnosti na zdravie a pohodu obyvateľov Mestskej časti Bratislava – Ružinov.

Odvolací orgán konštatuje, že kumulatívne a synergické vplyvy navrhovanej činnosti v interakcii s existujúcim technologickým zázemím areálu Slovnaft (prevádzka teplárne, odstavenie spaľovne kalov), širším priemyselným pozadím a indukovanou dopravou boli predmetom riadneho disperzného modelovania. Východiskové kalkulácie v Rozptylovej štúdii a jej Dodatkoch č. 1 a č. 2 pritom dôsledne zohľadňovali 70 % kapacitu v upravenom variante navrhovanej činnosti (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu a jej Dodatok č. 1 a Dodatok č. 2; Odborný posudok, str. 104 – 106, 211 – 212 a 281 – 282).

Kvantitatívna bilančná analýza preukazuje, že realizáciou súbežných kompenzačných opatrení na existujúcich stacionárnych zdrojoch – najmä plynofikáciou teplárne a trvalým odstavením prevádzky pôvodnej spaľovne kalov s kapacitou 24 500 t/rok – nastane čistý pokles emisií základných znečisťujúcich látok, ktorý kvantitatívne prevyšuje emisný príspevok navrhovanej činnosti na úrovni BAT-AEL. Emisie niklu (Ni), vanádu a amoniaku z teplárne pritom zaniknú bez zvyšku (bližšie pozri Dodatok ku Klimatickej štúdii, kap. 1.1.1, str. 11; Odborný posudok, str. 66 – 68).

Disperzné modelovanie preukázalo, že príspevok navrhovanej činnosti k ročnej imisnej záťaži NO_2 v exponovaných receptoroch mestskej časti Ružinov dosahuje zanedbateľných cca 0,13 $\mu g/m^3$ (0,67 % platného imisného limitu). Celoživotné karcinogénne riziko (APCR/ILCR)

pre bezprahové polutanty sa súčasne stabilne nachádza pod prísnou bezpečnostnou medzou 1×10^{-6} (bližšie pozri Hodnotiacu správu HIA z 11/2024 a jej Aktualizáciu z 09/2025, kap. VIII a IX, str. 26 – 34; Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, kap. 5).

Ďalej odvolací orgán poukazuje, že v záväznej podmienke č. 10 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska je navrhovateľ povinný v ďalšom stupni prípravy, pre účely nadväzujúceho integrovaného povoľovania, predložiť aktualizované hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (HIA). Táto aktualizácia bude vychádzať z garantovaných technických listov vybraného dodávateľa technológie kotla a čistiacich systémov a zohľadní zníženú kapacitu 220 000 t/rok spolu s referenčným imisným rámcom. Aktualizovaná štúdia HIA bude následne slúžiť ako odborný podklad pre posudkovú činnosť orgánov verejného zdravotníctva; orgány oprávnené podľa osobitných predpisov rozhodovať vo veciach, ktoré z hľadiska možného negatívneho vplyvu na verejné zdravie posudzuje príslušný orgán verejného zdravotníctva, rozhodnú až po vydaní kladného záväzného stanoviska príslušného orgánu verejného zdravotníctva.

Odvolací orgán konštatuje, že uloženie podmienok č. 3, 4, 5, 6 a 10 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska, vyžadujúcich predloženie aktualizovaných odborných posudkov o kvalite ovzdušia podľa § 26 ods. 3 zákona č. 146/2023 Z. z. a aktualizovanej štúdie HIA, nepredstavuje odkladanie zistenia vplyvov do budúcnosti. V prvostupňovom konaní boli vplyvy vyhodnotené na modelovej úrovni pri uvažovaní najnepriaznivejších prevádzkových scenárov (worst-case).

Odvolací orgán ďalej poukazuje, že úlohou nadväzujúceho integrovaného povoľovacieho konania podľa zákona č. 39/2013 Z. z. je tieto predpoklady definitívne verifikovať na základe realizačného projektu a technických listov s garanciami od konkrétneho zmluvného dodávateľa stavby kotla a filtrov pred vydaním povolenia, čo predstavuje štandardnú aplikáciu zásady predbežnej opatrnosti.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom kumulatívnych vplyvov, posúdenia HIA a charakteru podmienok č. 3 až 10 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnotení rozkladov č. 5, č. 7, č. 8, č. 10 a č. 13, na ktoré v plnej miere poukazuje.

K námietke ohľadom neurčitosti a vymožiteľnosti kompenzačných a zmierňujúcich opatrení (podmienka č. 7) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 11 namieta, že podmienka č. 7 Záverečného stanoviska viažuca prevádzku navrhovanej činnosti na realizáciu ekologizačných kompenzačných opatrení na existujúcich zdrojoch (plynofikácia Teplárne a odstavenie Spaľovne kalov) je formulovaná vágne, bez záväzného časového harmonogramu a sankčných mechanizmov.

Odvolací orgán konštatuje, že podmienka č. 7 Záverečného stanoviska je procesnoprávne koncipovaná ako striktná odkladacia podmienka prevádzky: „Pre uvedenie navrhovanej činnosti do trvalej prevádzky je podmienkou postupná realizácia opatrení na zníženie emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia z existujúcej prevádzky navrhovateľa...“ výslovne určuje súbor týchto opatrení na Teplárni (výmena ťažkého ropného zvyšku za zemný plyn, inštalácia nízkoemisných horákov, zmena systému odsírenia a zmena turbíny na protitlakovú) v spojení s trvalým odstavením existujúcej Spaľovne kalov (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu, kap. 3.3.1, str. 12).

Vymožiteľnosť predmetných záväzkov priamo vyplýva z kogentnej povahy nadväzujúceho povoľovacieho procesu. V súlade so zákonom č. 39/2013 Z. z. sa požiadavky zo záverečného stanoviska obligatórne premietajú do záväzných podmienok integrovaného povolenia. Príslušný orgán disponuje plným rozsahom zákonných nástrojov na verifikáciu ich plnenia a vynútenie prevádzkových parametrov vrátane kompenzačných opatrení. Predpoklad, že by navrhovaná činnosť mohla byť uvedená do trvalej prevádzky bez reálneho preukázania realizácie

podmienených ekologizačných opatrení a bez overenia ich účinnosti v rámci skúšobnej prevádzky alebo technických skúšok, nemá v platnej právnej úprave oporu.

Nejde pritom o deklaratórny prísľub, ale o investičný zámer schválený samostatným právoplatným rozhodnutím Ministerstva životného prostredia SR č. 8772/2025-11.1 zo dňa 10. júna 2025 a spolufinancovaný z Modernizačného fondu, ktorý podľa podkladov spisu zabezpečuje preukázateľný pokles emisií SO_2 o 486,37 kg/h a TZL o cca 3,60 kg/h; tieto hodnoty rádovo prevyšujú projektovaný emisný tok navrhovanej činnosti (0,94 kg/h pre TZL pri 70 % výkone)

Za týchto okolností odvolací orgán uzatvára, že najvýznamnejším „sankčným“ mechanizmom v praktickej rovine je samotná väzba uvedenia navrhovanej činnosti do trvalej prevádzky na splnenie podmienok záverečného stanoviska a na ich preverenie v nadväzujúcom povoľovaní; preto odvolací orgán nepovažuje za potrebné, aby sa už v štádiu konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. konštruovali osobitné čiastkové sankčné režimy nad rámec zákonných následkov nesplnenia záväzných podmienok.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom vymožiteľnosti, vágnosti a časového vymedzenia kompenzačných opatrení podľa podmienok Záverečného stanoviska podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnotení námietok rozkladov č. 7, č. 8, č. 13, č. 15 a č. 17, na ktoré v plnej miere poukazuje.

K námietke o procesných porušeniach zákona č. 24/2006 Z. z. a správneho poriadku uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 11 namieta porušenie ustanovení § 2 písm. d) a e) zákona č. 24/2006 Z. z. a ustanovení § 3 ods. 5, § 32, § 46 a § 47 ods. 3 správneho poriadku, pričom rozhodnutiu vytýka nepreskúmateľnosť, nedostatočné odôvodnenie a nevysporiadanie sa s pripomienkami mestskej časti ako účastníka konania.

Odvolací orgán po preskúmaní spisového materiálu konštatuje, že námietka je neopodstatnená. Prvostupňový orgán v konaní dôsledne rešpektoval všetky procesné garancie správneho konania a zákona č. 24/2006 Z. z. Rozhodnutie bolo vydané na základe komplexného zistenia skutkového stavu opierajúceho sa o Správu o hodnotení, autorizované modelové štúdie (rozptylovú, akustickú, dopravno-kapacitnú a HIA) a ich verifikáciu nezávislým odborným posudkom podľa § 36 zákona č. 24/2006 Z. z.

Všetky relevantné pripomienky podávateľa rozkladu č. 11 doručené v písomnom stanovisku zo dňa 22. apríla 2025 pod číslom OOTZP/OŽP/4264/16967/2025/GrM a následne vo vyjadrení k podkladom rozhodnutia zo dňa 31. marca 2026 pod číslom OOTZP/OŽP/998/14153/2026/GrM boli zo strany ministerstva riadne vyhodnotené a ich vyhodnotenie a vysvetlenie bolo zapracované priamo do bodu VI.5 textovej časti Záverečného stanoviska.

Podávateľ rozkladu č. 11 v priebehu konania namietal najmä nevhodnosť lokalizácie a vysokú kapacitu zariadenia (pôvodne 316 700 ton ročne) vo vzťahu k zraniteľnosti územia, ktoré hraničí s Chránenou vodohospodárskou oblasťou Žitný ostrov, CHKO Dunajské luhy a územím európskeho významu SKUEV Biskupické luhy. Táto požiadavka na zníženie environmentálnej záťaže bola v konaní plne akceptovaná a priamo sa premietla do záväzného zníženia celkovej kapacity CEZO o 30 % na úroveň 220 000 ton ročne (podmienka č. 1). Ďalej podávateľ rozkladu č. 11 vyjadril vážne obavy zo zvýšenia emisií znečisťujúcich látok, hlukovej a dopravnej záťaže v obytných zónach, čo prvostupňový orgán zohľadnil do prevádzkových podmienok v kapitole VI.3 (najmä podmienky č. 3 až 10 na vypracovanie dodatočných prenosových posudkov a aktualizovanej štúdie HIA pred spustením prevádzky, ako aj podmienku č. 17 o logistike s prioritou železnice).

Pokiaľ ide o požiadavku podávateľa rozkladu č. 11 na prehodnotenie platnosti hygienického a ochranného pásma 1 000 metrov od oplotenia areálu Slovnaftu vytýčeného v roku 1979 a vypracovanie novej analýzy nebezpečenstva pre prípad mimoriadnej situácie, odvolací orgán v súlade s vyjadrením navrhovateľa zdôrazňuje, že od roku 1979 došlo v dôsledku sprísňovania legislatívy a neustálych investícií do modernizácie k výraznému zvýšeniu technologických a bezpečnostných štandardov petrochemického komplexu. Existujúce pásmo je preto z hľadiska bezpečnosti plne dostatočné. Naviac, určovanie, zmena či rušenie bezpečnostných a ochranných pásiem nie je predmetom konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z., ale spadá do kompetencie Okresného úradu v stavebných a územných konaniach. Z hľadiska prevencie závažných priemyselných havárií projekt v plnom rozsahu rešpektuje požiadavky zákona č. 128/2015 Z. z. a bezpečnosť prevádzky bola preukázaná doloženými bezpečnostnými analýzami.

K výhradám podávateľa rozkladu č. 11 voči manažmentu nebezpečného odpadu a bezpečnosti pri nakladaní s popolom a popolčekom odvolací orgán konštatuje, že podľa záverečného stanoviska budú tuhé zvyšky podliehať režimu nakladania s odpadmi podľa zákona č. 79/2015 Z. z. a ich ďalšie nakladanie bude viazané na výsledky analýz a na podmienky určené v nadväzujúcich povoleniach; požiadavky na nakladanie so zvyškami a minimalizáciu únikov do zložiek životného prostredia sú zároveň súčasťou rámca BAT pre spaľovanie odpadu podľa vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom nakladania s popolom, popolčekom a nebezpečnými odpadmi z čistenia dymových plynov podľa zákona č. 79/2015 Z. z. a záverov o BAT (Vykonávacie rozhodnutie 2019/2010) podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnotení námietok rozkladov č. 4, č. 5 a č. 8, na ktoré v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán uzatvára, že napadnuté záverečné stanovisko obsahuje preskúmateľné odôvodnenie v tom zmysle, že uvádza podklady rozhodnutia, úvahy pri hodnotení dôkazov a použitie právnych predpisov; pripomienky podávateľa rozkladu č. 11 neboli opomenuté, ale boli vecne vyhodnotené a v relevantnom rozsahu premietnuté do podmienok rozhodnutia, a preto odvolací orgán považuje námietku podávateľa rozkladu č. 11 v celom rozsahu za nedôvodnú.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 12 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke o nedostatočnom vysporiadaní sa s pripomienkou týkajúcou sa detailného rozpracovania triediacej linky uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 12 namieta, že sa prvostupňový orgán v Záverečnom stanovisku nedostatočne vysporiadal s jeho pripomienkou, v ktorej požadoval detailné rozpracovanie plánovanej triediacej linky.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená a spočíva na nesprávnom pochopení procesného rozhrania medzi konaním posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a následným nadväzujúcim povoľovaním.

Obdobné námietky týkajúce sa technologického toku triediacej linky, jej kapacity a mixu spracovávaných odpadov vzniesli vo svojich rozkladoch podávateľ rozkladu č. 4, podávateľ rozkladu č. 9, podávateľ rozkladu č. 10, pričom odvolací orgán na toto predchádzajúce vyhodnotenie v plnom rozsahu odkazuje.

Odvolací orgán zároveň pripomína, že z hľadiska technického riešenia doloženého v spise je preukázané, že triediaca linka je projektovaná ako samostatná prevádzka s ročnou kapacitou približne 30 000 ton, ktorá predstavuje doplnkovú kapacitu pre selektované materiálové toky a nie je určená na spracovanie celého objemu odpadu dovážaného do CEZO (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. A.II.9.1.1). Slúži výhradne na vytriedenie recyklovateľných zložiek pred samotným termickým spracovaním, čím zabezpečuje plný súlad s hierarchiou odpadového

hospodárstva podľa § 6 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. Triediaca linka bude umiestnená v samostatnej hale a je určená na dotrieďovanie vybraných plastových a kompozitných frakcií, najmä 2D/ľahkých fólií a obalov, 3D/ťažkých plastových predmetov a zvyškových recyklovateľných zložiek (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3). Tomu zodpovedajú najmä odpady zatriedené pod katalógovými číslami 15 01 02 (obaly z plastov), 15 01 05 (kompozitné obaly), 15 01 06 (zmiešané obaly) a 20 01 39 (plasty) (bližšie pozri Tabuľku na str. 27 Správy o hodnotení).

Technologicky linka zahŕňa mechanickú predúpravu a sitové triedenie odpadu do troch frakčných tokov (jemný, stredný, hrubý), separáciu kovov – magnetické oddeľovanie železných kovov a indukčné odlučovanie neželezných kovov vírivými prúdmi (Eddy Current) – a najmä viacstupňové optické triedenie s blízkou infračervenou spektroskopiou (NIR) (bližšie pozri Prílohu 10 Správy o hodnotení: „Technologická schéma“, UVP Environmental Management and Engineering, ako aj Klimatickú štúdiu, kap. 1.1.1, str. 11). NIR senzory na základe elektromagnetického spektra v reálnom čase detegujú a oddeľujú cenné polymérne frakcie, najmä polypropylén (PP) a polyetyléntereftalát (PET).

Odvolací orgán v súlade s vyjadrením navrhovateľa a prvostupňového orgánu zdôrazňuje, že aj keď sa po úspešnom zavedení zálohovania v SR plastové odpady PET vyskytujú v zmesovom komunálnom odpade v nižšej miere, ich prítomnosť v odpade nie je úplne vylúčená, pričom triediaca linka nie je koncipovaná výlučne na PET, ale na podstatne širší okruh plastov a kompozitov využiteľných ako materiálový vstup. Všetky vyseparované zložky budú smerovať priamo na materiálovú recykláciu externým spracovateľom, zatiaľ čo do fluidného kotla bude vstupovať výhradne zvyškový, nerecyklovateľný odpad, ktorý nie je možné efektívne materiálovo spracovať.

Technologicky linka zahŕňa mechanickú predúpravu a sitové triedenie do frakcií, separáciu kovov (magnetické oddeľovanie železných kovov a indukčné odlučovanie neželezných kovov vírivými prúdmi) a viacstupňové optické triedenie s využitím NIR (bližšie pozri Prílohu 10 Správy o hodnotení: „Technologická schéma“; ako aj Klimatickú štúdiu, kap. 1.1.1, str. 11). Týmto technickým usporiadaním triediaca linka preukázateľne napĺňa požiadavky § 6 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. a článku 4 rámcovej smernice 2008/98/ES.

Odvolací orgán zároveň uvádza, že skutočnosť, že detailný zoznam druhov odpadov, konkrétne katalógové čísla, prevádzkové poriadky a parametre dotrieďovania budú presne špecifikované a záväzne schválené až v nadväzujúcom integrovanom povoľovacom konaní podľa zákona č. 39/2013 Z. z., je v súlade s preventívnou povahou konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. a so štandardným rozdelením projektovej podrobnosti medzi posudzovaním vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a povoľovacie štádiá.

Z uvedených dôvodov odvolací orgán konštatuje, že prvostupňový orgán pri hodnotení navrhovanej činnosti a určení podmienok jej realizácie nepochybil a námietku podávateľa rozkladu č. 12 považuje za nedôvodnú.

K námietke o nedostatočnom odôvodnení potreby a primeranosti kapacity CEZO v národnom a regionálnom kontexte a o nadkapacitách uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 12 ďalej namieta, že Záverečné stanovisko nedostatočne vyhodnotilo celkovú potrebu a primeranosť navrhovanej kapacity v kontexte národného a regionálneho odpadového hospodárstva, pričom tvrdí, že realizácia navrhovanej činnosti povedie k regionálnej nadkapacite, tlaku na dovoz odpadov zo zahraničia a narušeniu recyklačných cieľov.

Odvolací orgán po preskúmaní spisového materiálu konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená a prvostupňový orgán sa otázkou potreby a primeranosti kapacity v konaní detailne zaoberal (bližšie pozri vyhodnotenie ministerstva v bode 5 Záverečného stanoviska, str.

34 – 37). Obdobné námietky opierajúce sa o analýzy IEP a riziko vzniku nadkapacít vzniesli vo svojich odvolaniach aj podávateľ rozkladu č. 4, č. 10 a podávateľ rozkladu č. 11, na ktorých vyhodnotenie odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán v tejto súvislosti pripomína, že z hľadiska právneho statusu štúdia Inštitútu environmentálnej politiky vrátane dokumentu „Ako von zo smetiska“, predstavujú analytické a odporúčacie podklady pre tvorbu verejných politík a strategických rozhodnutí, avšak netvoria záväzný právny predpis ani správne rozhodnutie, ktoré by orgánu posudzovania vplyvov umožňovalo vysloviť nesúhlas s realizáciu konkrétnej navrhovanej činnosti.

Odvolací orgán poukazuje, že ministerstvo v prvostupňovom konaní dôsledne reflektovalo na odborné požiadavky Sekcie obehového hospodárstva Ministerstva životného prostredia SR (stanovisko č. 29804/2025 zo dňa 09. 07. 2025), ako aj na opodstatnené obavy verejnosti týkajúce sa budúcej dostupnosti odpadov a ochrany recyklácie (bližšie pozri str. 35 – 36 Záverečného stanoviska). Na základe týchto podnetov prijal navrhovateľ záväzok znížiť celkovú kapacitu zariadenia o 30 %, čo prvostupňový orgán zozáväznil v podmienke č. 1 kapitoly VI.3 Záverečného stanoviska. Výsledná maximálna spracovateľská kapacita CEZO bola znížená z pôvodných 316 700 t/rok na konečných 220 000 t/rok s predbežne nastaveným odpadovým mixom: zmesový komunálny odpad v objeme 118 000 t/rok (oproti pôvodne zvažovaným 214 000 t/rok), priemyselný odpad v objeme 77 000 t/rok a nebezpečný odpad (najmä vlastné kaly) v objeme 25 000 t/rok.

Zvozová štúdia (Príloha č. 4 k Správe o hodnotení) preukázala, že v samotnom Západoslovenskom regióne (Bratislavský, Trnavský, Nitriansky a Trenčiansky kraj) sa v roku 2023 vyprodukovalo až 506 393 ton skládkovaného odpadu vhodného na energetické zhodnotenie (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, str. 15, Klimatickú štúdiu, kap. 1.1.1, str. 11, a vyhodnotenie Záverečného stanoviska, str. 34 – 35). Podľa aktualizovaných prognóz odpadového hospodárstva má do roku 2035 v tomto zvozovom regióne stúpnuť celkové množstvo komunálneho odpadu na 1,4 milióna ton; aj pri započítaní maximálnej miery recyklácie poklesne zmesový komunálny odpad zo 424 tis. ton na 210 tis. ton a objemný odpad na 64 tis. ton ročne. V roku 2035 tak bude v regióne stále k dispozícii minimálne 274 tisíc ton komunálneho odpadu, ktorý po vyčerpaní možností triedenia a materiálového zhodnotenia bude musieť skončiť na skládke alebo v koncovom zariadení na energetické zhodnotenie.

Znížená kapacita navrhovanej činnosti pre komunálny odpad (118 000 t/rok) preto predstavuje len časť regionálneho deficitu a vytvára dostatočný priestor pre existujúce i plánované zariadenia. Pokiaľ ide o cementárne a zariadenia na spoluspaľovanie, z predložených dát vyplýva, že tieto technológie spracovávajú prevažne tuhé alternatívne palivá (TAP), na ktoré je možné premeniť len približne 30 % vstupného komunálneho odpadu; predstavujú teda len doplnkovú infraštruktúru a nenahrádzajú koncové spracovateľské zariadenia na zvyškový odpad. Rovnako je zohľadnený aj rozvoj zariadenia OLO – ZEVO v Bratislave, pričom zvozový región CEZO pre zmesový komunálny odpad výslovne vylučuje územie mesta Bratislava, ktoré je obsluhované mestskou spaľovňou (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, str. 15).

Odvolací orgán v tejto súvislosti ďalej poukazuje, že navrhovaná činnosť je primárne orientovaná na priemyselné odpady (77 000 t/rok) a interné rafinérske kaly (cca 21 500 t/rok), pre ktoré na Slovensku dlhodobo absentujú koncové kapacity, v dôsledku čoho nahrádza morálne a technicky zastaranú Spaľovňu kalov určenú na odstavenie (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. A.II.4, a Klimatickú štúdiu, str. 11). Zariadenie plní funkciu koncového článku systému podľa Stratégie odpadového hospodárstva SR do roku 2035, pričom bráni skládkovaniu odpadov a nahrádza fosílne palivá výrobou technologickej pary s vysokým faktorom energetickej účinnosti R1 (82 % až 88 %) (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 48 – 51).

Dovoz odpadu zo zahraničia je v zámere výslovne vylúčený a prípadný cezhraničný pohyb odpadov podlieha samostatnému povoľovaciemu a kontrolnému režimu podľa nariadenia (ES) č. 2024/1157 a zákona č. 79/2015 Z. z., v ktorom je ministerstvo oprávnené uplatniť námietky voči oznámeniu o preprave odpadu určeného na zhodnotenie aj zneškodnenie.

Zároveň platí, že ak by navrhovateľ v budúcnosti uvažoval o preberaní a spracovaní odpadu zo zahraničia do prevádzky navrhovanej činnosti, išlo by o zmenu navrhovanej činnosti oproti stavu, v akom bola posúdená v tomto konaní. Takáto zmena by preto musela byť predložená príslušnému orgánu formou oznámenia o zmene navrhovanej činnosti a prešla by zisťovacím konaním, a podľa jeho výsledku prípadne ďalším posudzovaním.

Na základe uvedeného odvolací orgán konštatuje, že riziko vzniku nadkapacít či tlaku na cezhraničný dovoz odpadu je pri posudzovanom prevádzkovom modeli primerane ošetrené kombináciou režimu cezhraničných prepráv odpadov a povinnosti posúdiť prípadnú zmenu navrhovanej činnosti v súlade so znením zákona č. 24/2006 Z. z.

Odvolací orgán námietku podávateľa rozkladu č. 12 považuje za nedôvodnú.

K námietkam Podávateľa rozkladu č. 13 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke o predčasnosti vydania súhlasu bez reálneho posúdenia vplyvov a k zmene odpadového mixu pri znížení kapacity na 220 000 t/rok uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 13 namieta, že prvostupňový orgán vydal súhlasné záverečné stanovisko predčasne, bez ustálenia a posúdenia konkrétneho dispozičného a technického riešenia prislúchajúceho zníženej kapacite 220 000 t/rok.

Odvolací orgán konštatuje, že uvedená námietka je neopodstatnená. Zníženie celkovej kapacity zariadenia z 316 700 t/rok na 220 000 t/rok predstavovalo priamu reakciu na odbornú požiadavku Sekcie obehového hospodárstva Ministerstva životného prostredia SR (stanovisko č. 29804/2025 zo dňa 09. 07. 2025) a pripomienky verejnosti. Ako výslovne potvrdil spracovateľ odborného posudku, redukcia spracovateľskej kapacity o 30 % smerom nadol nevyvolala žiadnu zmenu v technológii spaľovania (zostáva zachovaný fluidný kotol s pieskovým lôžkom), v systéme čistenia spalín ani v umiestnení stavby v blokoch 91, 92 a 93 areálu rafinérie. Prípadné dispozičné úpravy stavebných objektov vyvolané zmenšením technologických zariadení sú štandardnou súčasťou spresňovania zámeru v realizačnom projekte pre nadväzujúce integrované povoľovacie konanie.

Pokiaľ ide o skladbu odpadu, druhy spracovávaných odpadov boli zadefinované v Zámere aj v Správe o hodnotení prostredníctvom katalógových čísiel odpadov (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.1, tabuľku 1). Z hľadiska kategorizácie odpadov sú zmesový komunálny odpad aj priemyselný odpad odpadmi kategórie „ostatný“ (nie nebezpečný), pre ktoré platia rovnaké legislatívne a prevádzkové limity pri spaľovaní. Zníženie podielu komunálneho odpadu na 118 000 t/rok a nebezpečného odpadu na 25 000 t/rok (pričom až 21 500 ton tvoria vlastné kaly z mechanicko-biologickej ČOV rafinérie nahrádzajúce odstavovanú Spaľovňu kalov) predstavuje jednoznačné zníženie environmentálnych rizík. Upravený variant s 70 % kapacitou pôvodnej navrhovanej činnosti bol vrátane znížených emisných tokov a prepočtov imisií komplexne verifikovaný a predstavený v Doplňujúcich informáciách k Správe o hodnotení a v Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii, ktoré boli riadne zverejnené na webovom sídle ministerstva.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom namietanej predčasnosti vydania záverečného stanoviska, neprípustnosti zmeny odpadového mixu a procesného postupu pri znížení kapacity na 220 000 t/rok podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnotení námietok rozkladov č. 5, č. 10, č. 14, č. 16 a č. 17, na ktoré v plnej miere poukazuje.

K námietke o nezákonnom odkladaní kľúčových posúdení imisií do následných konaní a k súbehu prevádzok počas skúšobnej prevádzky uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 13 namieta, že podmienky č. 4 písm. c), d) a f) odkladajú zohľadnenie celkového imisného zaťaženia dotknutého územia (vrátane zdrojov OLO, a.s. a existujúcich stacionárnych zdrojov Slovnaftu) až do nadväzujúceho integrovaného povoľovania. Zároveň namieta, že povinnosť odstaviť starú spaľovňu kalov až pred uvedením navrhovanej činnosti do trvalej prevádzky znamená, že počas skúšobnej prevádzky pobežia obe spaľovne súbežne, pričom tento kumulatívny vplyv nebol posúdený.

Odvolací orgán konštatuje, že kumulatívne imisné zaťaženie záujmového územia bolo v štádiu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie exaktne vyhodnotené v Rozptylovej štúdii a jej dvoch dodatkoch, ktoré do výpočtov zahrnuli všetky jestvujúce priemyselné zdroje Slovnaftu, mestskú spaľovňu OLO – ZEVO, vyvolanú dopravu a pozaďové znečistenie merané stanicami SHMÚ (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, kap. 3.2 a 4.1). Požiadavka podmienky č. 4 na predloženie aktualizovaných odborných posudkov podľa § 26 ods. 3 zákona č. 146/2023 Z. z. pred povolením stavby nie je odkladaním posúdenia, ako sa nesprávne domnieva podávateľ rozkladu, ale uplatnením zásady predbežnej opatrnosti; slúži na verifikáciu imisných vplyvov na základe garantovaných technických parametrov od vybraného dodávateľa technológie kotla a filtrov.

Ďalej odvolací orgán k tvrdeniu o neposúdenom negatívnom vplyve súbehu prevádzok počas skúšobnej prevádzky uvádza, že toto nemá oporu v administratívnom spise a dotknutej legislatíve. Skúšobná prevádzka je štandardným procesným inštitútom podľa § 84 stavebného zákona a zákona č. 39/2013 Z. z., počas ktorého dochádza k postupnému nábehu technológie, jej optimalizácii a meraniu emisií pred kolaudáciou. Podmienka č. 9 Záverečného stanoviska výslovne ukladá povinnosť preukazovať v reálnom čase počas skúšobnej prevádzky, že príspevok navrhovanej činnosti neprekročí postupne vznikajúcu emisnú rezervu na celkovej produkcii emisií voči referenčnému roku 2023. Keďže opatrenia na Teplárni Slovnaftu (plynofikácia kotlov) sa realizujú v predstihu a prinesú redukciu emisií tuhých znečisťujúcich látok o cca 3,60 kg/h a SO_2 o 486,37 kg/h, táto vytvorená emisná rezerva bezpečne prevyšuje teoretický emisný tok navrhovanej činnosti (0,94 kg/h pre TZL a 5,65 kg/h pre SO_2) aj pri dočasnom dobehu starej Spaľovne kalov, ktorej maximálny emisný limit predstavoval iba 0,09 kg/h TZL (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii).

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom namietaného odkladu posúdenia imisií do IPKZ, kumulácie so zdrojmi OLO, a.s. a súbehu prevádzok počas skúšobnej prevádzky podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnotení námietok rozkladov č. 7, č. 8, č. 11 a č. 15, na ktoré v plnej miere poukazuje.

K námietke o vágnych, neurčitých a v praxi nevymožiteľných podmienkach (podmienky č. 7, 9, 13 a 14) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 13 namieta neurčitosť kompenzačných opatrení v podmienkach č. 7 písm. b), c) a d) (opatrenia na dekarbonizáciu, plynofikácia Teplárne, úprava poľných horákov), nevymožiteľnosť emisnej rezervy v podmienke č. 9 a nedostatočnú špecifikáciu podmienok č. 13 a 14 týkajúcich sa triediacej linky a separácie kovov z popola.

Odvolací orgán uvádza, že formulácia environmentálnych podmienok je určitá, technicky realizovateľná a plne vymožiteľná v nadväzujúcich správnych konaniach.

K podmienke č. 7 písm. b) a c): Plynofikácia Teplárne a dekarbonizačné projekty nie sú hypotetické prísľuby, ale konkrétne navrhované činnosti schválené právoplatným rozhodnutím ministerstva č. 8772/2025-11.1 zo dňa 10. júna 2025 a spolufinancované z Modernizačného fondu (Zníženie emisií CO2ekv v závode Slovnaft implementáciou súborov technologických

opatrení | Enviroportál). Podmienka č. 7 písm. c) menuje kľúčové opatrenia: náhradu ťažkého ropného zvyšku za zemný plyn, inštaláciu nízkoemisných horákov, zmenu odsírenia a zmenu kondenzačnej turbíny na protitlakovú. Výraz „okrem iného“ nevytvára neurčitosť, ale stanovuje minimálny povinný rozsah ekologizácie, ktorý môže povoľujúci orgán v integrovanom povolení ďalej rozšíriť. Bez ich fyzického dokončenia a preukázania SIŽP trvalú prevádzku navrhovanej činnosti zo zákona nepovolí.

K podmienke č. 7 písm. d): Optimalizácia vstrekovania pary na poľných horákoch predstavuje štandardnú požiadavku BAT pre rafinérie s cieľom minimalizácie dymenia a emisií sadzí pri nábehových a havarijných stavoch, pričom technické parametre regulácie sú súčasťou prevádzkových predpisov schvaľovaných inšpekciou.

K podmienke č. 9: Podmienka ukladá navrhovateľovi kontinuálne dokladovať, že emisný príspevok nového zdroja nepresiahne úspory dosiahnuté modernizáciou areálu oproti referenčnému roku 2023. V tejto súvislosti odvolací orgán poukazuje, že kontrola sa vykonáva certifikovaným automatizovaným meracím systémom (AMS) s diaľkovým prenosom dát a prepočtom emisných bilancií do Národného emisného informačného systému (NEIS).

K podmienkam č. 13 a 14: Začlenenie automatizovanej triediacej linky s kapacitou 30 000 t/rok a separácie kovov z pevných zvyškov je integrálnou súčasťou projektu (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. A.II.9.1.1, a Prílohu 10: Technologická schéma). Podmienky č. 13 a 14 ukladajú navrhovateľovi povinnosť predložiť v projekte pre stavebné povolenie konkrétne technológie preukazujúce maximálne vyťaženie kovov zo škvary a overiť možnosť navýšenia triedenia plastov, čo je plne v súlade s prevenčným princípom konania o posúdení vplyvov navrhovanej činnosti, a to z nasledovných dôvodov. Základným zmyslom prevenčného princípu v environmentálnom práve je predchádzať znečisťovaniu a plytvaniu zdrojmi skôr, než vôbec vzniknú. Uloženie povinnosti inštalovať technológie na vyťažovanie kovov zo škvary a maximalizovať triedenie plastov na predradenej linke zabezpečuje, že recyklovateľné materiály nebudú nenávratne spálené ani zneškodnené skládkovaním, ale budú odklonené priamo na materiálové zhodnotenie. Prevenčný princíp v odpadovej legislatíve, § 6 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. a čl. 4 smernice 2008/98/ES striktne uprednostňuje recykláciu pred energetickým zhodnocovaním. Podmienky č. 13 a 14 nútia navrhovateľa urobiť maximum pre materiálovú recykláciu ešte pred vstupom do kotla (triediaca linka), ako aj po termickom procese (separácia kovov z popola), čím sa minimalizuje environmentálna stopa celej činnosti. Odvolací orgán konštatuje, že prevenčný princíp neznamená len pasívne akceptovanie minimálnych zákonných limitov, ale aktívny tlak povoľujúceho orgánu na použitie najlepších dostupných techník v čase realizácie. Tým, že ministerstvo v prvostupňovom konaní uložilo navrhovateľovi v realizačnom projekte preukázať maximálne technologicky dosiahnuteľné vyťaženie kovov a preskúmať navýšenie kapacity triedenia, zabezpečila, že stavba bude v nadväzujúcom povoľovacom konaní povolená v najekologickejšom možnom variante, aký trh a technológie v čase výstavby umožnia.

Z vyššie uvedených dôvodov považuje odvolací orgán námietku podávateľa rozkladu za nedôvodnú, keďže postup ministerstva je plne v súlade s prevenčným princípom procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie a hierarchiou odpadového hospodárstva.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom vágnosti a vymožiteľnosti podmienok č. 7, 9, 13 a 14 podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnotení námietok rozkladov č. 4, č. 5, č. 8, č. 10, č. 11 a č. 17, na ktoré v plnej miere poukazuje.

K námietke ohľadom dopravnej záťaže a formálnosti dopravných podmienok (podmienka č. 17) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 13 namieta, že podmienka č. 17 neukladá vymožiteľný percentuálny podiel prepravy odpadu po železnici, neurčuje maximálny počet prejazdov nákladných vozidiel ani trasy a je v praxi nekontrolovateľná.

Odvolací orgán v tejto súvislosti poukazuje, že železničná infraštruktúra rafinérie je funkčne napojená na stanicu Bratislava ÚNS, pričom navrhovaná činnosť priamo počíta s vybudovaním dvoch nových vykládkových koľají pre manipuláciu s hermeticky uzavretými 1 m³ vakmi na prepravu odpadov po železnici (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 1 a 35). Záväzok dosiahnuť približne 50 % podiel železničnej dopravy je teda podložený technickým riešením navrhovanej činnosti.

Ďalej znížením kapacity navrhovanej činnosti o 30 % (predovšetkým na úkor komunálneho odpadu) a zvýšením podielu priemyselného odpadu prepravovaného z priemyselných parkov s vlečkovým napojením sa potenciál železničnej dopravy ešte zvýšil. Kontrola podmienky bude v povoľovacom konaní zabezpečená povinnosťou viesť podrobnú prevádzkovú a vážnu evidenciu podľa druhov dopravy (železničné nákladné listy, vážne lístky). Dopravno-kapacitné posúdenie navyše preukázalo, že ani v prípade modelového worst-case scenára (100 % cestná doprava pri 48 nákladných autách denne) neprekročí nárast dopravy na exponovaných úsekoch (napr. profil Rovinka) hodnotu 1,52 %, čo nespôsobí prekročenie kapacity križovatiek ani hlukových limitov (bližšie pozri DKP stavby a str. 34 Záverečného stanoviska).

Odvolací orgán dopĺňa, že požiadavka podávateľa rozkladu na určenie pevného percentuálneho podielu železničnej dopravy priamo v podmienkach záverečného stanoviska neberie do úvahy charakter rozhodovania v štádiu konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. Percentuálny podiel dopravy nie je výlučne technickým parametrom stavby, ale výsledkom budúcej skladby odpadových prúdov, logistických väzieb jednotlivých pôvodcov, dostupnosti prekládkových kapacít a reálnej prevádzkovej organizácie dopravných tokov, ktoré sa v čase vydania záverečného stanoviska môžu meniť a ktoré sa definitívne stabilizujú až v nadväzujúcich povoľovacích režimoch a v prevádzkovej praxi. Z tohto dôvodu je primerané, aby záverečné stanovisko stanovilo smerovanie a technické predpoklady preferencie železnice (vykládkové koľaje, technologický koncept prepravy v uzavretých vakoch), zatiaľ čo vykonateľné prevádzkové pravidlá (vrátane prípadných kvantifikovaných limitov, trasovania a režimu preukazovania) sa záväzne konkretizujú v integrovanom povoľovaní a prevádzkovom poriadku, kde je možné pracovať už s realizačnými parametrami a s reálnym logistickým modelom.

Odvolací orgán zároveň uvádza, že aj bez určenia percentuálneho podielu je podmienka č. 17 kontrolovateľná, keďže plnenie preferencie železnice a rozsah cestnej dopravy sú spätne a objektívne preukázateľné na základe prevádzkovej evidencie a sprievodných dokladov k jednotlivým dodávkam (železničné nákladné listy, vážne lístky, preukázateľné prepravné dokumenty), pričom tieto údaje umožňujú vykonať kontrolu v členení podľa druhu dopravy a podľa obdobia.

Navyše, aj keby v určitom období došlo k dočasne nižšiemu využitiu železnice, dopravno-kapacitné posúdenie preukazuje, že v modelovom worst-case scenári (100 % cestná doprava pri 48 nákladných vozidlách denne) zostáva nárast dopravy na exponovaných úsekoch na nízkej úrovni (napr. 1,52 % na profile Rovinka), bez vyvolania kolapsu kapacitných pomerov križovatiek a bez prekročenia rozhodujúcich limitných kritérií. Preto podmienka č. 17 nie je „nekontrolovateľná“, ale predstavuje primeraný preventívny nástroj na minimalizáciu dopravy, pričom prijateľnosť dopravných vplyvov je posúdená aj pre konzervatívny variant bez železničnej prepravy. (bližšie pozri DKP stavby a str. 34 Záverečného stanoviska; a vysporiadanie námietok v rozhodnutí.)

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom dopravnej záťaže, vyťaženia prístupových komunikácií a vymožiteľnosti podmienky č. 17 podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 1, č. 7, č. 8, č. 11 a č. 17, na ktoré v plnej miere poukazuje.

K námietke o ohrození cieľov novej európskej smernice o ovzduší č. 2024/2881 uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 13 namieta, že realizácia navrhovanej činnosti ohrozí plnenie sprísnených imisných limitov pre znečisťujúce látky ($PM_{2,5}$, PM_{10}, NO_2, SO_2, CO, benzén), ktoré od 1. 1. 2030 zavádza nová smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2881 o kvalite okolitého ovzdušia.

Odvolací orgán konštatuje, že sa s obdobnými námietkami podávateľov rozkladov č. 8 a rozkladu č. 10 vysporiadal vyššie, na čo v plnej miere poukazuje.

Ďalej v tejto súvislosti odvolací orgán konštatuje, že nová európska legislatíva v oblasti ovzdušia bola v konaní riadne zohľadnená. V rámci doplňujúcich informácií vypracoval autorizovaný spracovateľ Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii (september 2025), ktorý vykonal imisné modelovanie pre referenčný rok 2030 práve vo vzťahu k sprísneným limitným hodnotám smernice (EÚ) 2024/2881. Modelovanie potvrdilo, že vďaka viacstupňovému suchému čisteniu spalín (tkaninové filtre s účinnosťou nad 99,9 %, SCR katalytická redukcia s účinnosťou 90 – 95 % a reaktory s dávkovaním hydrogenuhličitanu sodného a aktívneho uhlia) budú výstupné koncentrácie dosahovať úrovne hlboko pod spodnými limitmi BAT-AEL podľa vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010. Samotný príspevok navrhovanej činnosti k ročným koncentráciám NO_2 predstavuje len cca 0,13 µg/m³ a k $PM_{2,5}$ len stotiny µg/m³. V spojení s plynofikáciou Teplárne dôjde v celom území aglomerácie k celkovému poklesu imisného zaťaženia, preto zámer plnenie cieľov smernice do roku 2030 neohrozuje.

Odvolací orgán po podrobnom preskúmaní Rozptylovej štúdie, jej dvoch odborných dodatkov, aktualizovaného hodnotenia HIA a doložených vyjadrení konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená. Správny orgán a spracovatelia odborných podkladov postupovali plne v súlade s fyzikálno-chemickými zákonitosťami termického zhodnocovania odpadov a platnými legislatívnymi požiadavkami, pričom vplyv oboch znečisťujúcich látok, benzénu a olova, ako namieta podávateľ rozkladu č. 13, bol v území vyhodnotený s najvyššou mierou konzervatívnosti.

Pokiaľ ide o znečisťujúcu látku benzén, technologická podstata moderného fluidného kotla s vysokoúčinným spaľovaním pri teplotách presahujúcich 850 °C a s garantovanou dobou zdržania spalín v spaľovacej komore najmenej dve sekundy zabezpečuje prakticky úplnú termickú deštrukciu prchavých organických zlúčenín (VOC). Z tohto dôvodu samotné zariadenie CEZO nie je technickým zdrojom, u ktorého by dochádzalo k primárnej tvorbe a vypúšťaniu voľného benzénu. Z legislatívneho hľadiska sa preto pre spaľovne odpadov v zmysle záverov o BAT zo zákona nesleduje a nelimituje samostatný benzén, ale celkový organický uhlík (TOC), ktorý slúži ako spoľahlivý skupinový ukazovateľ pre všetky organické zlúčeniny v spalinách.

Napriek tomu, že príspevok navrhovanej činnosti k emisiám benzénu je zanedbateľný, benzén bol do rozptylových prepočtov a hodnotenia kvality ovzdušia plnohodnotne zahrnutý. V rámci Dodatku č. 1 a Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii bol podrobne modelovaný príspevok všetkých ostatných existujúcich stacionárnych zdrojov v areáli rafinérie Slovnaft, ako aj emisií z intenzívnej cestnej dopravy v celom spádovom území.

Zároveň sa kvalita ovzdušia a koncentrácie benzénu v dotknutom regióne nepretržite monitorujú prostredníctvom automatických imisných staníc (AIMS) SHMÚ, konkrétne na staniciach Trnavské mýto, Púchovská a priamo v obci Rovinka. Oficiálne výstupy z tohto monitoringu za roky 2022 až 2024 potvrdzujú, že priemerné ročné koncentrácie benzénu v

dýchacej zóne obyvateľstva v Rovinke sa pohybujú na stabilnej úrovni medzi 0,68 a 0,86 µg/m³. V porovnaní s ročným limitom na ochranu zdravia ľudí, ktorý predstavuje 5 µg/m³, tak namerané imisné pozadie v Rovinke dosahuje maximálne približne 17 % tejto limitnej hodnoty. Keďže príspevok navrhovanej činnosti k tejto hodnote je zanedbateľný, kvalita ovzdušia v dýchacej zóne obcí sa z hľadiska benzénu po spustení CEZO nezmení, pričom uplatnené modelovanie s nulovým priamym príspevkom navrhovanej činnosti plne zodpovedá technickým výpočtom doloženým v rámci prvostupňového konania.

Čo sa týka znečisťujúcej látky olovo (Pb), situácia je obdobná. Moderná technológia čistenia spalín navrhnutá pre CEZO (suchý neutralizačný vápenný reaktor s predradeným dávkovaním aktívneho uhlia a koncovým vysokoúčinným tkaninovým filtrom) dosahuje účinnosť zachytávania tuhých znečisťujúcich látok a na ne naviazaných ťažkých kovov viac ako 99,9 %. V dôsledku tejto špičkovej separačnej techniky sú emisie olova z komína CEZO eliminované na úplné minimum. V Rozptylovej štúdii bol maximálny imisný príspevok navrhovanej činnosti k ročnej koncentrácii olova vo všetkých hodnotených referenčných bodoch (vrátane škôl, jaslí a nemocníc) vypočítaný ako 0,00000 µg/m³, čo predstavuje 0 % z prísneho ročného limitu 0,5 µg/m³. Tvrdenie, že emisie olova a benzénu z navrhovanej činnosti boli nepresne bagatelizované, preto odporuje výsledkom rozptylového modelovania a garantovanej účinnosti filtrov.

Pre elimináciu akýchkoľvek pochybností verejnosti však odvolací orgán poukazuje na podmienku č. 10 kapitoly VI.3 Záverečného stanoviska. Pred samotným spustením navrhovanej činnosti do prevádzky a v rámci nadväzujúceho integrovaného povoľovania je navrhovateľ povinný vypracovať aktualizované a spresnené Hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (HIA). Toto aktualizované hodnotenie bude musieť prepočítať zdravotné riziká na základe finálnych, výrobcom garantovaných a vymožiteľných emisných dát od konkrétneho vysúťaženého dodávateľa technológie kotla a filtrov. Pokiaľ by sa pri tomto spresnenom výpočte preukázalo akékoľvek neprípustné riziko pre obyvateľstvo, SIŽP prevádzku zariadenia nepovolí. Námietka podávateľa rozkladu č. 13 je preto nedôvodná.

K námietke podávateľa rozkladu č. 13 ohľadom namietanej tisícnásobnej odchýlky v jednotkách dioxínov (PCDD/PCDF) v Hodnotení vplyvov na verejné zdravie (HIA), kde textová časť odporúča bezpečnú hranicu 150 fg/m^3, zatiaľ čo výpočtové tabuľky uvádzajú hodnotu 150 pg/m^3, uvádza odvolací orgán nasledovné.

Odvolací orgán preskúmal údaje uvedené v Rozptylovej štúdii znečisťujúcich látok emitovaných z prevádzky SLOVNAFT, a. s., ako aj údaje uvedené v Hodnotiacej správe na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie a to z hľadiska použitých hodnôt koncentrácií PCDD/PCDF, ich fyzikálnych jednotiek a spôsobu ich použitia pri výpočte koeficientu nebezpečnosti.

Rozptylová štúdia uvádza priemerné ročné koncentrácie PCDD/PCDF v referenčných bodoch výslovne v jednotke fg/m³ (femtogram na meter kubický). Z tabuľky č. 21 Rozptylovej štúdie vyplýva napríklad pre referenčný bod PIPPI – detské jasle, Rovinka, hodnota koncentrácie PCDD/PCDF pre rok 2030 vo výške 0,11000 fg/m³, pričom samotný príspevok navrhovanej činnosti CEZO je približne 0,00005 fg/m³. Obdobne je pri ZŠ Rovinka uvedená celková hodnota pre rok 2030 vo výške 0,04000 fg/m³, pričom príspevok CEZO predstavuje približne 0,00003 fg/m³. Rozptylová štúdia teda pri PCDD/PCDF nepracuje s hodnotami vyjadrenými v ng/m³, ale priamo s hodnotami vyjadrenými vo fg/m³.

Uvedené údaje korešpondujú s hodnotami prevzatými do HIA. V tabuľke č. 16 HIA pre referenčný bod Rf8 je pri PCDD/PCDF uvedená koncentrácia 0,11, pričom v tabuľke č. 15 pre Rf7 je uvedená koncentrácia 0,04. Ide teda číselne o tie isté hodnoty, aké pre zodpovedajúce referenčné body uvádza Rozptylová štúdia v jednotke fg/m³. HIA zároveň vo svojej časti

obsahujúcej prehľad porovnávacích hodnôt uvádza pre PCDD/PCDF hodnotu 150 fg/m³ ako odporúčanie WHO.

Odvolací orgán však súčasne konštatuje, že vo výpočtových tabuľkách HIA č. 9 až 19 je pri hodnote 150 uvedená jednotka pg/m³. Medzi textovou časťou HIA, ktorá uvádza hodnotu 150 fg/m³, a označením jednotky vo výpočtových tabuľkách HIA preto existuje formálna nekonzistentnosť. Jednotky fg/m³ a pg/m³ pritom nemožno zamieňať, keďže 1 pg = 1 000 fg.

Pre posúdenie významu uvedenej nezrovnalosti je však rozhodujúce, z akých číselných hodnôt bol výpočet vykonaný. HIA uvádza, že koeficient nebezpečnosti HQ bol pre jednotlivé látky vypočítaný ako pomer vypočítanej koncentrácie C a porovnávacej koncentrácie L podľa vzťahu:

HQ = C/L,

pričom sumárny index nebezpečnosti HI bol následne vypočítaný ako súčet koeficientov nebezpečnosti jednotlivých znečisťujúcich látok.

Pri použití údajov pre referenčný bod Rf8 predstavuje koncentrácia PCDD/PCDF 0,11 fg/m³ a porovnávacia hodnota 150 fg/m³. Kontrolným výpočtom sa preto dosiahne:

HQ(PCDD/PCDF) = 0,11 / 150 = 0,000733.

Pri referenčnom bode Rf7, pri ktorom Rozptylová štúdia aj HIA uvádzajú koncentráciu 0,04 fg/m³, predstavuje kontrolne vypočítaný koeficient:

HQ(PCDD/PCDF) = 0,04 / 150 = 0,000267.

Z uvedeného vyplýva, že namietaná hodnota 150 pg/m³ uvedená vo výpočtových tabuľkách HIA nezodpovedá jednotke porovnávacej hodnoty uvedenej v textovej časti HIA ani jednotke koncentrácií PCDD/PCDF prevzatých z Rozptylovej štúdie. Z obsahového porovnania oboch odborných podkladov však zároveň vyplýva, že hodnoty koncentrácií použité v HIA zodpovedajú hodnotám Rozptylovej štúdie vyjadreným vo fg/m³. Označenie „pg/m³“ pri hodnote 150 vo výpočtových tabuľkách HIA je preto potrebné považovať za nesprávne označenie jednotky; správnou jednotkou porovnávacej hodnoty 150 je podľa samotnej HIA fg/m³.

Odvolací orgán zároveň preveril, či táto nezrovnalosť môže meniť závery hodnotenia zdravotného rizika. Pri Rf8 predstavuje správne vypočítaný koeficient HQ pre PCDD/PCDF približne 0,000733, teda hodnotu výrazne nižšiu ako 1. Samotný príspevok CEZO ku koncentrácii PCDD/PCDF je pritom ešte podstatne nižší. Pri hodnote približne 0,00005 fg/m³, ktorú pre CEZO v tomto referenčnom bode uvádza Rozptylová štúdia, predstavuje zodpovedajúci prírastok HQ približne:

0,00005 / 150 = 0,00000033, t. j. približne $3,3 \times 10^{-7}$.

Rozptylová štúdia zároveň pri predmetnom referenčnom bode vyčíslila príspevok CEZO k porovnávacej hodnote WHO po zaokrúhlení na 0,00 %. Z údajov Rozptylovej štúdie preto vyplýva, že samotný príspevok navrhovanej činnosti CEZO ku koncentrácii PCDD/PCDF je z hľadiska predmetnej porovnávacej hodnoty veľmi nízky.

Odvolací orgán však považuje za potrebné odlíšiť túto otázku od presnosti prezentácie výsledkov v samotnej HIA. HIA uvádza, že hodnoty koeficientov a indexov boli zaokrúhlené na tri desatinné miesta. Pri Rf8 je vo výpočtovej tabuľke pri PCDD/PCDF uvedený HQ 0,000, hoci z hodnoty 0,11 fg/m³ a porovnávacej hodnoty 150 fg/m³ vychádza kontrolným výpočtom približne 0,000733, čo by pri štandardnom matematickom zaokrúhlení na tri desatinné miesta predstavovalo 0,001.

Táto nepresnosť však sama osebe nemení rád veľkosti predmetného koeficientu ani skutočnosť, že HQ pre PCDD/PCDF je výrazne nižší ako 1. Rovnako nemení záver o veľmi nízkom samostatnom príspevku CEZO ku koncentráciám PCDD/PCDF, ktorý vyplýva priamo z Rozptylovej štúdie.

Odvolací orgán konštatuje, že z vykonaného porovnania podkladov nevyplýva, že by táto formálna nekonzistentnosť jednotiek spôsobila tisícnásobné podhodnotenie koncentrácií PCDD/PCDF alebo že by samotný príspevok CEZO k expozícii PCDD/PCDF predstavoval významný nekarcinogénny zdravotný príspevok. Rozptylová štúdia pracuje pri PCDD/PCDF s jednotkou fg/m³ a číselné hodnoty z nej prevzaté do HIA tejto jednotke zodpovedajú. Námietka preto v časti, v ktorej z rozdielneho označenia jednotiek vyvodzuje nesprávnosť samotných modelovaných koncentrácií PCDD/PCDF alebo významný nárast zdravotného rizika spôsobený CEZO, nebola preukázaná.

K námietke o vnútornom rozpore pri limite chlóru a teplote spaľovania (podmienka č. 11) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 13 namieta logický rozpor medzi tvrdením navrhovateľa, že spaľovaný mix nepresiahne obsah chlóru 1 % (pri teplote kotla 850 – 900 °C), a podmienkou č. 11 záverečného stanoviska, ktorá požaduje technické opatrenia pre spaľovanie odpadov s obsahom halogénovaných organických látok nad 1 % vyjadrených ako chlór (teplota 1 100 °C po dobu 2 sekúnd).

Odvolací orgán po preskúmaní technologických podkladov a spisového materiálu konštatuje, že uvedená formulácia nepredstavuje vecný, logický ani právny rozpor, ale je dôslednou aplikáciou princípu predbežnej opatrnosti a preventívneho pôsobenia v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

V prvom rade odvolací orgán poukazuje na základný prevádzkový režim a zloženie palivového mixu. Technológia stacionárneho fluidného kotla s fluidnou vrstvou je primárne projektovaná na stabilný rozsah prevádzkových teplôt 850 až 900 °C (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.1 „Opis technického a technologického riešenia“, a Prílohu 13: „Prehodnotenie súladu s BAT“). Táto teplota je v zmysle prílohy č. 5, časti II, bodu 4.1 vyhlášky č. 248/2023 Z. z. a v zmysle záverov o najlepších dostupných technikách (BAT) podľa vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010 plne postačujúca a zákonná pre spaľovanie bežného zmesového komunálneho odpadu, nie nebezpečného priemyselného odpadu i tých druhov nebezpečných odpadov, v ktorých obsah halogénovaných organických látok vyjadrených ako chlór nepresahuje limitnú hodnotu 1 %. Navrhovateľ v procese posudzovania preukázal, že prostredníctvom vstupnej materiálovej kontroly, separácie na predradenej triediacej linke (odklonenie chlorovaných polymérov a kompozitov pod kódmi 15 01 02 a 20 01 39) a riadenej homogenizácie palivového mixu v zásobníku odpadov zabezpečí, aby bežný vstupný prúd nepresahoval obsah $Cl_2 > 1\ \%$ (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. A.II.9.1.1, Prílohu 10: „Technologická schéma“, UVP Environmental Management and Engineering).

Ďalej odvolací orgán poukazuje na účel podmienky č. 11 ako prejavu uplatnenia princípu predbežnej opatrnosti, keďže nepredstavuje zmenu základného technologického konceptu ani popretie deklarovaných parametrov paliva, ale pôsobí ako kvalifikovaná procesná a technická poistka. Navrhovaná činnosť má v schválenom rozsahu povolené zhodnocovanie špecifických nebezpečných odpadov do 25 000 t/rok (najmä interných rafinérskych kalov a priemyselných zvyškov) (bližšie pozri Doplňujúce informácie k Správe o hodnotení, Klimatickú štúdiu, kap. 1.1.1, str. 11). V priemyselnej praxi pri heterogénnych tokoch odpadov nemožno úplne vylúčiť nárazové materiálové fluktuácie alebo príjem špecifickej šarže priemyselného odpadu s vyššou koncentráciou halogénov. Pre tento prípad ukladá podmienka č. 11 navrhovateľovi povinnosť predložiť v nadväzujúcom integrovanom povoľovacom konaní detailnú analýzu a technické

riešenie, ktoré umožní krátkodobé operatívne zvýšenie teploty spaľovacej komory na 1 100 °C s dobou zdržania spalín najmenej dve sekundy.

Ďalej odvolací orgán poukazuje na technická realizovateľnosť teplotného navýšenia, keďže z hľadiska spaľovacieho inžinierstva je dosiahnutie a udržanie teploty 1 100 °C plne realizovateľné prostredníctvom inštalácie pomocných a štartovacích horákov na doplnkové palivo (zemný plyn s tepelným výkonom v rozsahu 0 – 90 MW), ktoré tvoria integrálnu a štandardnú súčasť technologického diagramu fluidného kotla (bližšie pozri Prílohu 10 Správy o hodnotení: „Technologická schéma“, materiálový a energetický tok pozície 4 – Doplnkové palivo). Ak kontinuálny analyzátor alebo vstupná laboratórna kontrola deteguje zvýšený obsah chlóru či halogénov, systém automaticky zvýši tepelný výkon plynových horákov a upraví prívod spaľovacieho vzduchu tak, aby teplota neklesla pod 1 100 °C, čím sa zaistí bezpečný a úplný termický rozklad nebezpečných látok (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.1).

Odvolací orgán pritom zdôrazňuje garanciu zabránenia tvorby dioxínov (PCDD/F), keďže požiadavka na teplotu 1 100 °C pri odpadoch s obsahom chlóru nad 1 % vychádza z požiadaviek prílohy č. 5, časti II, bodu 4.1 vyhlášky č. 248/2023 Z. z. a medzinárodných štandardov termického zneškodňovania na zabránenie de-novo syntézy polychlórovaných dibenzodioxínov a dibenzofuránov (PCDD/F). V spojení s následným prudkým schladením spalín a viacstupňovým suchým čistením (neutralizačné kondiciované reaktory s dávkovaním hydrogenuhličitanu sodného a aktívneho uhlia s garantovanou účinnosťou záchytu dioxínov nad 99 % a limitom BAT-AEL < 0,01 – 0,04 ng I-TEQ/Nm³) je akékoľvek environmentálne riziko úniku toxických chlórovaných zlúčenín do ovzdušia spoľahlivo a redundantne eliminované (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, kap. 2.1, tabuľku BAT-AEL, str. 11, a Prílohu 13: „Prehodnotenie súladu s BAT“).

Odvolací orgán má za to, že záverečné stanovisko teda netrpí vnútorným rozporom, ako sa domnieva podávateľ rozkladu č. 13. Navrhovateľ má povinnosť prevádzkovať zariadenie v bežnom režime (do 1 % chlóru pri 850 – 900 °C) a súčasne musí disponovať overenou technickou spôsobilosťou na zvládnutie výnimočných stavov pri teplote 1 100 °C, čo plne zodpovedá požiadavkám prílohy č. 5, časti II, bodu 4.1 vyhlášky č. 248/2023 Z. z. a zásade predbežnej opatrnosti. Odvolací orgán preto túto námietku považuje za neopodstatnenú.

K námietke o porušení procesných práv verejnosti, Aarhuského dohovoru a absencii cezhraničného posudzovania uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 13 namieta neuskutočnenie nového verejného prerokovania po úprave odpadového mixu a kapacity na 220 000 t/rok a nedostatočné odôvodnenie vylúčenia cezhraničných vplyvov (ESPOO dohovor) vzhľadom na blízkosť hraníc s Rakúskom a Maďarskom.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom namietaného porušenia procesných práv verejnosti, neuskutočnenia nového verejného prerokovania pri 70 % variante a vylúčenia cezhraničného posudzovania podľa Dohovoru z Espoo podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 5, č. 8, č. 9, č. 14 a č. 17, na ktoré v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán stručne konštatuje, že procesné práva verejnosti boli plne zachované. Verejné prerokovanie správy o hodnotení sa uskutočnilo v súlade s § 34 zákona č. 24/2006 Z. z. Následná úprava kapacity o 30 % smerom nadol predstavovala redukciu posudzovaného rozsahu v prospech životného prostredia, nie rozšírenie činnosti. Všetky doplňujúce informácie, aktualizované štúdie a dodatky k rozptylovej analýze boli zverejnené a účastníci konania boli v súlade s § 33 ods. 2 správneho poriadku oboznámení s podkladmi rozhodnutia s možnosťou sa k nim písomne vyjadriť, čo podávateľ rozkladu aj využil.

Pokiaľ ide o cezhraničné posudzovanie, komplexné rozptylové modelovanie preukázalo, že imisné príspevky navrhovanej činnosti na štátnych hraniciach s Rakúskom (cca 6 km) a Maďarskom (cca 8 km) dosahujú nemerateľné, rádovo zanedbateľné hodnoty hlboko pod úrovňou prirodzenej variability pozadia. Kritériá podľa príloh č. 13 a 14 zákona č. 24/2006 Z. z. a Dohovoru ESPOO na vznik významného cezhraničného nepriaznivého vplyvu tak neboli naplnené.

K námietke o vnútorných oxymoronoch pri hodnotení vplyvov na zdravie (HIA) a prekročení indexu HI > 1 uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 13 namieta rozpor medzi záverom o zdravotnej prijateľnosti a uloženou podmienkou na aktualizáciu štúdie HIA pred spustením prevádzky, pričom tvrdí, že prekročenie indexu nebezpečnosti HI $>$ 1 v piatich referenčných bodoch vyžadovalo okamžité uloženie ochranných opatrení namiesto bagatelizovania vplyvov.

Odvolací orgán, ako už uviedol vyššie pri vysporiadaní sa s rozkladmi č. 8, č. 9 a č. 10, na ktoré v plnej miere poukazuje, konštatuje, že metodika HIA bola aplikovaná správne. Hodnotiaca správa HIA z novembra 2024, ako aj jej aktualizácia zo septembra 2025 preukázala, že prekročenie screeningovej hodnoty indexu nebezpečnosti HI $>$ 1,0 v referenčných bodoch (Rf 3 Prievoz, Rf 4 NsP Ružinov, Rf 5 Nemocnica Podunajské Biskupice, Rf 6 Centrum pre deti a rodiny, Rf 10 ProCare Slovnaft) je z 90 až 95 % spôsobené jestvujúcimi pozaďovými koncentráciami prachových častíc PM_{10} a oxidu dusičitého (NO_2) z intenzívnej dopravy v Bratislave, ktoré existujú nezávisle od realizácie CEZO (tzv. nulový variant) (bližšie pozri štúdiu HIA, kapitolu „Charakterizácia nekarcinogénneho rizika“). Samotný príspevok navrhovanej činnosti k imisným hodnotám je minimálny, napríklad príspevok k ročnej koncentrácii NO_2 je len cca 0,13 µg/m³, t. j. 0,67 % limitu (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, september 2025, tabuľky imisných príspevkov v referenčných bodoch, a vyjadrenie navrhovateľa k rozkladu č. 15, bod 159). Celoživotné karcinogénne riziko (APCR/ILCR) pre bezprahové polutanty sa vo všetkých receptoroch stabilne pohybuje pod úrovňou 1×10^{-6} (jedna k miliónu), čo predstavuje podľa WHO zanedbateľné riziko (bližšie pozri štúdiu HIA, kapitolu „Kvantifikácia individuálneho karcinogénneho rizika“).

Odvolací orgán konštatuje že ministerstvom uložená podmienka č. 10 na aktualizáciu HIA v nadväzujúcom povoľovacom konaní predložením finálnych garantovaných technických listov vybraného dodávateľa stavby je procesnou garanciou overenia zdravotnej bezpečnosti pred výstavbou, nie odkladom riešenia problému.

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací orgán konštatuje, že Záverečné stanovisko netrpí vytýkanými vadami, a preto považuje námietku podávateľa rozkladu č. 13 v celom rozsahu za nedôvodnú.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 14 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke o rozpore so zákonom č. 305/2018 Z. z. (Lex Žitný ostrov), ochranou podzemných vôd a novým priemyselným zdrojom uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 14 namieta, že navrhovaná činnosť sa umiestňuje do Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Žitný ostrov, kde podľa § 3 zákona č. 305/2018 Z. z. platí prísny zákaz budovať nové priemyselné zdroje a zariadenia na zneškodňovanie Odmieta argumentáciu systémom Hydraulickej ochrany podzemných vôd (HOPV) a poukazuje na to, že samotné Záverečné stanovisko na str. 11 klasifikuje CEZO ako nový stacionárny zdroj kategórie 5.1.1 a) (spaľovne nebezpečného odpadu s kapacitou > 10 t/d), prečo sa naň musí nazerať ako na novú činnosť zakázanú v CHVO Žitný ostrov.

Odvolací orgán po preskúmaní legislatívneho rámca a spisového materiálu konštatuje, že námietka je neopodstatnená.

V prvom rade odvolací orgán upozorňuje na právnu kvalifikácia zhodnocovania voči zneškodňovaniu odpadov. Ustanovenie § 3 ods. 1 písm. c) zákona č. 305/2018 Z. z. zakazuje v CHVO výstavbu zariadení na zneškodňovanie odpadov, teda činnosti skupiny D podľa prílohy č. 2 zákona č. 79/2015 Z. z. Navrhovaná činnosť, zariadenie CEZO, je však navrhované, posudzované a povoľované výhradne ako zariadenie na energetické zhodnocovanie odpadov (činnosť R1).

V tejto súvislosti odvolací orgán poukazuje, že navrhovaná činnosť dosahuje výpočtový faktor energetickej účinnosti R1 na úrovni 82 % až 88 %, pričom aj pri najmenej priaznivom prevádzkovom scenári úplnej kondenzácie turbíny dosahuje hodnotu 0,82, čo vysoko prekračuje zákonný koeficient 0,65 predpísaný vyhláškou MŽP SR č. 371/2015 Z. z. a rámcovou smernicou 2008/98/ES pre zaradenie medzi činnosti zhodnocovania odpadu. Zariadenie preto nespadá pod ustanovenie zneškodňovania odpadov.

Ďalej odvolací orgán poukazuje, že navrhovaná činnosť nie je umiestňovaná na nespevnenej „zelenej lúke“, ale do plne funkčného a urbanizovaného priemyselného areálu rafinérie SLOVNAFT, a.s. (bloky 91, 92, 93) (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 2 a 18). Uvedenie navrhovanej činnosti do prevádzky navyše priamo podmieňuje trvalé odstavenie existujúcej morálne i technicky zastaranej Spaľovne kalov s ročnou kapacitou 24 500 t kalu, čím funkčne nahrádza starú spaľovaciu kapacitu pri výrazne prísnejších emisných a hydrogeologických štandardoch (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, kap. 1.1.1, str. 11, Správu o hodnotení, kap. A.II.4, a podmienku č. 7 Záverečného stanoviska).

Odvolací orgán uvádza, že kategorizácia navrhovanej činnosti ako stacionárneho zdroja podľa vyhlášky č. 248/2023 Z. z. na úseku ochrany ovzdušia je výlučne technicko-emisnou klasifikáciou pre určenie emisných limitov a monitoringu, a neznamená zákaz výstavby podľa vodného zákona či zákona č. 305/2018 Z. z.

Zaradenie navrhovanej činnosti do zoznamu stacionárnych zdrojov pod kategóriu 5.1.1 písm. a) podľa prílohy č. 1 vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia predstavuje legislatívno-technický nástroj práva ochrany ovzdušia. Účelom tohto zaradenia je stanovenie špecifických emisných limitov, technických podmienok prevádzkovania a vymedzenie povinnosti inštalácie kontinuálneho automatizovaného meracieho systému (AMS) pre znečisťujúce látky ako TZL, SO_2, NO_x, CO, HCl, HF, TOC, NH_3 a Hg (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, kap. 2.1, tabuľku BAT-AEL, str. 11, a Správu o hodnotení, str. 68 – 73).

Túto emisnú klasifikáciu podľa zákona č. 146/2023 Z. z. nemožno vecne zamieňať s materiálnym vymedzením zákazov činností v chránených vodohospodárskych oblastiach podľa § 3 ods. 1 zákona č. 305/2018 Z. z.. Ustanovenie § 3 ods. 1 písm. c) zákona č. 305/2018 Z. z. výslovne zakazuje v CHVO len výstavbu alebo rozšírenie zariadení na zneškodňovanie odpadov podľa prílohy č. 2 zákona č. 79/2015 Z. z., teda činnosti skupiny D. Ako už odvolací orgán uviedol vyššie, navrhovaná činnosť je preukázateľne navrhované na energetické zhodnocovanie odpadov (činnosť R1) s vysokou zmluvnou energetickou účinnosťou v intervale 82 % až 88 %.

Zákon č. 305/2018 Z. z. ani Vodný zákon neobsahujú všeobecný zákaz výstavby stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia v územiach CHVO, pokiaľ je zabezpečená ochrana vodných pomerov. Z administratívneho spisu vyplýva, že navrhovaná činnosť ochranu vôd plne garantuje aplikáciou viacstupňového suchého čistenia spalín bez produkcie priemyselných odpadových vôd (zero liquid discharge), manipuláciou s odpadmi na hermeticky utesnených betónových plochách a zavedením bezodtokových záchytných havarijných jám, v

dôsledku čoho k žiadnemu ohrozeniu podzemných vôd Žitného ostrova nedochádza (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.I.2 „Vplyvy na podzemné a povrchové vody“, a Klimatickú štúdiu, kap. 1.1.1, str. 11).

Ďalej odvolací orgán poukazuje na technické zabezpečenie a bezodpadovosť navrhovanej činnosti, ktorá využíva moderné viacstupňové suché čistenie spalín bez produkcie priemyselných odpadových vôd (zero liquid discharge), vďaka čomu nevznikajú žiadne tekuté toxické kondenzáty a prevádzka nevypúšťa odpadové vody s obsahom prioritných nebezpečných látok (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3, a Klimatickú štúdiu, str. 11). Všetky plochy pre príjem, drvenie a manipuláciu s hermetickými 1 m³ vakmi na odpad sú projektované na nepriepustných, chemicky odolných betónových podlahách s drenážnym záchytom havarijných vôd do bezodtokových nádrží (bližšie pozri Správu o hodnotení, časť SO 06 až SO 12). Systém HOPV predstavuje existujúcu a fungujúcu sanačnú bariéru celého areálu rafinérie, avšak navrhovaná činnosť je navrhnutý autonómne a s viacstupňovým zabezpečením tak, aby nedochádzalo k žiadnemu priesaku znečisťujúcich látok do podložia a horninového prostredia CHVO Žitný ostrov (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.I.2 „Vplyvy na podzemné a povrchové vody“).

K námietke o porušení procesných práv verejnosti a Aarhuského dohovoru pri znížení kapacity (§ 33 a § 34 zákona č. 24/2006 Z. z. uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 14 namieta, že po znížení kapacity CEZO o 30 % na 220 000 t/rok a úprave odpadového mixu nebola táto dokumentácia zverejnená pre širšiu verejnosť podľa § 33 zákona č. 24/2006 Z. z., čím bola verejnosť ukrátená o možnosť uplatniť námietky, a že schválený variant nebol vopred vymedzený v určenom rozsahu hodnotenia.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom namietaného porušenia procesných práv verejnosti, neuskutočnenia nového verejného prerokovania pri 70 % variante a vylúčenia cezhraničného posudzovania podľa Dohovoru z Espoo podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 5, č. 8, č. 9, č. 13 a č. 17, na ktoré v plnej miere poukazuje.

Dokumentácia navrhovanej činnosti bola priebežne a transparentne zverejňovaná na webovom sídle ministerstva, informačnom portáli Enviroportál aj na úradných tabuliach dotknutých obcí chronologicky od samého začiatku konania, počnúc doručením Zámeru podľa § 24 zákona č. 24/2006 Z. z.) a určením Rozsahu hodnotenia podľa § 30 zákona č. 24/2006 Z. z..

Po vypracovaní Správy o hodnotení bola táto v súlade s § 32 zákona č. 24/2006 Z. z. doručená dotknutým orgánom a obciam a sprístupnená verejnosti na dobu najmenej 30 dní, čím bola vytvorená zákonná lehota pre nahliadnutie do dokumentácie, zhotovovanie výpisov a uplatnenie písomných pripomienok. V nadväznosti na toto zverejnenie sa v zmysle § 34 zákona č. 24/2006 Z. z. uskutočnilo ústne verejné prerokovanie Správy o hodnotení, z ktorého bol vyhotovený riadny záznam, ktorý bol následne doručený na ministerstvo.

Všetky následné doplňujúce podklady doručené v priebehu konania (vrátane Doplňujúcich informácií k SoH, Dodatku č. 1 a Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii, Aktualizácie štúdie HIA a Odborného posudku) boli bezodkladne sprístupňované na webovom sídle ministerstva a zahrnuté do spisu.

Počas celého konania mali účastníci konania, dotknuté obce a zúčastnená verejnosť nepretržite zabezpečené procesné právo nahliadať do spisu podľa §23 správneho poriadku, robiť si z neho výpisy a predkladať písomné stanoviská. Pred samotným vydaním prvostupňového rozhodnutia bola všetkým účastníkom vytvorená procesná možnosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku.

Odvolací orgán preto konštatuje, že zverejňovanie dokumentácie aj garantovanie procesných práv prebehlo v plnom súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z., zákonom č. 71/1967 Zb. a Aarhuským dohovorom.

Odvolací orgán sa s obdobnými námietkami ohľadom namietaného nedostatočného sprístupnenia dokumentácie, neumožnenia prístupu do spisu a porušenia procesných práv podľa správneho poriadku podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 5, č. 8, č. 10, č. 13, č. 14 a č. 17, na ktoré v plnej miere poukazuje.

Osobitne k námietke ohľadom obligatórnej povinnosti cezhraničného posudzovania (Dohovor z Espoo) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Odvolací orgán má za to, že postup ministerstva bol plne v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z., ako aj medzinárodným dohovorom. Podľa článku 2 ods. 2 a 3 Dohovoru z Espoo v spojení s § 40 a nasl. zákona č. 24/2006 Z. z. je cezhraničné posudzovanie obligatórne len vtedy, ak navrhovaná činnosť môže vyvolať významný nepriaznivý cezhraničný vplyv na životné prostredie iného štátu. Samotné zaradenie určitého typu stavby do prílohy nezakladá povinnosť medzinárodnej notifikácie, pokiaľ je na základe odborných podkladov preukázané, že cezhraničný dosah vplyvov je vylúčený.

Vplyv navrhovanej činnosti na ovzdušie bol podrobne namodelovaný trojrozmernými výpočtovými modelmi v Rozptylovej štúdii a jej Dodatku č. 2. Tieto výpočty exaktne preukázali, že na štátnej hranici s Rakúskom vo vzdialenosti približne 6 km a Maďarskom vo vzdialenosti približne 8 km predstavujú imisné príspevky navrhovanej činnosti zanedbateľné zlomky promile až stotín percenta z povolených limitov, ktoré sú technicky nemerateľné a nachádzajú sa hlboko pod úrovňou prirodzeného variačného šumu prírodného i dopravného pozadia (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, mapové prílohy imisných príspevkov).

Keďže kritériá podľa príloh č. 13 a 14 zákona č. 24/2006 Z. z. neboli naplnené, odvolací orgán má za to, že uplatnenie cezhraničného posudzovania by bolo v prejednávanej veci neopodstatnené a v rozpore so zásadou hospodárnosti konania.

K námietke o nezákonnom postupe pri vodoprávnom posudzovaní (§ 16a vodného zákona) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 14 namieta, že ministerstvo odsunulo posúdenie súladu s vecnými zákazmi a limitmi na samostatné budúce konanie podľa § 16a vodného zákona prostredníctvom podmienky č. 39 Záverečného stanoviska namiesto toho, aby túto otázku meritórne vyriešilo v konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom vodoprávneho posúdenia podľa § 16a vodného zákona a podmienky č. 39 Záverečného stanoviska podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 1, č. 6, č. 9, č. 16, č. 19 a č. 20, na ktoré v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán zároveň zdôrazňuje, že konanie o posudzovaní vplyvov na životné prostredie nenahrádza vodoprávne konanie a príslušný orgán v EIA konaní nemá kompetenciu vydávať autoritatívne rozhodnutia alebo záväzné stanoviská podľa § 16a vodného zákona; vydanie záväzného stanoviska podľa § 16a je súčasťou špeciálneho postupu orgánu štátnej vodnej správy, ktorý sa uplatňuje v nadväzujúcich povoľovacích stupňoch na základe konkrétneho realizačného riešenia.

V procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. boli vplyvy navrhovanej činnosti na povrchové a podzemné vody vyhodnotené v primeranom rozsahu zodpovedajúcom štádiu prípravy zámeru, t. j. preventívne, na základe projektových parametrov a odborných podkladov (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.I.2,

str. 108 – 110). Z podkladov vyplýva, že navrhovaný technologický koncept suchého čistenia spalín nevyžaduje mokré vypieranie spalín, a teda nevytvára technologické odpadové vody z procesu čistenia spalín; bežné splaškové a technologické vody z pomocných okruhov majú byť odvádzané vnútroareálovou kanalizáciou na existujúcu centrálnu mechanicko-chemicko-biologickú čistiareň navrhovateľa, čím sa pri štandardnej prevádzke vylučuje priamy režim vypúšťania týchto vôd do podložia alebo vodného recipientu (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3; Prílohu č. 13: „Prehodnotenie súladu s BAT“; Odborný posudok, str. 128 a 202 – 203; ako aj Záverečné stanovisko).

V konaní bolo bezpečne preukázané, že z dôvodu použitej technológie dry flue gas cleaning bez produkcie akýchkoľvek technologických odpadových vôd z čistenia dymových plynov (zero liquid discharge) a odvádzania bežných splaškových vôd vnútroareálovou kanalizáciou na centrálnu mechanicko-chemicko-biologickú ČOV Slovnaftu nedôjde pri bežnej prevádzke k žiadnemu vypúšťaniu znečisťujúcich látok do podložia a k zhoršeniu stavu vodných tiel Malého Dunaja a Dunaja (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3; Prílohu č. 13: „Prehodnotenie súladu s BAT“; Odborný posudok, str. 128 a 202 – 203).

Formulácia podmienky č. 39 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska preto nepredstavuje neprípustné „odkladanie“ posúdenia vplyvov do budúcnosti, ale zavedenie záväznej procesnej podmienky pre nadväzujúce povoľovanie, aby sa pred povolením realizácie navrhovanej činnosti vykonalo osobitné vodoprávne konanie podľa § 16a Vodného zákona na základe finálnej realizačnej projektovej dokumentácie. Konanie o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vytvorilo preventívny a podkladový rámec pre ochranu vôd tým, že identifikovalo relevantné riziká, stanovilo opatrenia a podmienky a vymedzilo požiadavky, ktoré musia byť splnené v ďalších stupňoch povoľovania. Premietnutie konkrétnych realizačných parametrov sa následne vykoná v osobitnom vodoprávnom konaní, v ktorom orgán štátnej vodnej správy vydá záväzné stanovisko podľa § 16a Vodného zákona na základe projektovej dokumentácie. Námietka je preto neopodstatnená.

K námietke o svojvoľnom a nezákonnom výklade Územného plánu Hlavného mesta SR Bratislavy uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 14 tvrdí, že ministerstvo si svojvoľne vyložilo regulatívy Územného plánu Bratislavy pre priemyselnú zónu (kód 301), ktorá pripúšťa zariadenia na nakladanie s odpadmi iba „v obmedzenom rozsahu“, pričom ignorovalo stanoviská samotného hlavného mesta ako jediného oprávneného vykladateľa územného plánu.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom namietaného svojvoľného výkladu Územného plánu Hlavného mesta SR Bratislavy, regulatívov priemyselnej zóny s funkčným kódom 301, výkladu pojmu „funkcia prípustná v obmedzenom rozsahu“ a procesného postupu vo vzťahu k stanoviskám hlavného mesta podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 2, č. 4, č. 8, č. 15, č. 22 a č. 23, na ktoré v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán po preskúmaní územnoplánovacích podkladov konštatuje, že námietka je nedôvodná. Dotknuté pozemky v blokoch 91, 92 a 93 areálu Slovnaftu sú v Územnom pláne hlavného mesta SR Bratislavy určené ako priemyselná výroba s funkčným kódom 301, kde hlavnú funkciu tvorí priemysel, chemická výroba a energetika. Nakladanie s odpadmi a ich zhodnocovanie je prípustnou doplňujúcou funkciou kódovanej zóny, pokiaľ priamo nadväzuje na hlavnú činnosť v území. Navrhovaná činnosť je funkčne a energeticky integrované priamo do technológie rafinérie – spracováva jej vlastné kaly z ČOV a vyrobenú technologickú paru dodáva späť do rafinérskych prevádzok, čím nahrádza fosílny zemný plyn v objeme cca 25,5 mil. m³ ročne (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, kap. 4.1.2, str. 14). Navrhovaná činnosť nie teda nie je izolovanou komerčnou spaľovňou, ako sa domnieva podávateľ rozkladu, ale energetickým zdrojom priemyselného areálu.

Záverom odvolací orgán konštatuje, že záväzné posúdenie súladu navrhovanej činnosti s Územným plánom Hlavného mesta SR Bratislavy je zo zákona zverené výhradne príslušnému orgánu územného plánovania, ktorým je v tomto prípade Hlavné mesto SR Bratislava, a nie správnemu orgánu v konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. SIŽP, ktorá v nadväzujúcom integrovanom povoľovaní, koná ako špeciálny stavebný úrad podľa zákona č. 39/2013 Z. z., je týmto územnoplánovacím stanoviskom plne viazaná a bez jeho predloženia nemôže integrované povolenie pre navrhovanú činnosť, resp. prevádzku vydať. Prvostupňový orgán v tejto súvislosti v Záverečnom stanovisku (str. 58 a 59) výslovne uviedol a vzal na vedomie pripomienku Hlavného mesta, že preukázanie tohto komplexného súladu je predmetom nadväzujúcich schvaľovacích konaní, v rámci ktorých je navrhovateľ povinný požiadať Hlavné mesto SR Bratislavu o vydanie záväzného stanoviska k investičnej činnosti, čo odvolací orgán považuje za dostatočne vecné a správne.

K námietke o porušení princípu predbežnej opatrnosti (§ 13 zákona č. 17/1992 Zb.) odvolací orgán uvádza nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 14 namieta, že správny orgán porušil princíp predbežnej opatrnosti podľa § 13 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov (ďalej ako „zákon č. 17/1992 Zb.“), pretože pri takomto riziku pre Žitný ostrov a ovzdušie nemožno pochybnosti odkladať do nadväzujúcich konaní.

Odvolací orgán po preskúmaní spisového materiálu a doručených vyjadrení v prvostupňovom konaní konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená, nakoľko princíp predbežnej opatrnosti bol v priebehu celého konania uplatnený dôsledne a v súlade s jeho materiálnym a procesným účelom.

Odvolací orgán v tejto súvislosti poukazuje, že princíp predbežnej opatrnosti podľa § 13 zákona č. 17/1992 Zb. ustanovuje, že ak s ohľadom na všetky okolnosti hrozí nebezpečenstvo závažného alebo nenávratného poškodenia životného prostredia, nesmie byť pochybnosť o tom, že k takému poškodeniu skutočne dôjde, dôvodom na odklad preventívnych opatrení. Tento princíp však nesmie byť správnymi orgánmi dezinterpretovaný ako absolútny zákaz akejkoľvek priemyselnej či investičnej činnosti v území. Účelom zákona je zaviesť prísny mechanizmus riadenia rizík tam, kde by vedecká neistota mohla brániť včasnej ochrane prírody, pričom kľúčovým nástrojom jeho realizácie je práve stanovenie prísnych, technicky overených a vymožiteľných preventívnych podmienok, ktoré akékoľvek potenciálne riziká spoľahlivo minimalizujú.

Odvolací orgán konštatuje, že ministerstvo pri zisťovaní skutkového stavu a formulácii záverečného stanoviska postupovalo v súlade s princípom predbežnej opatrnosti podľa § 13 zákona č. 17/1992 Zb., čoho dôkazom je skutočnosť, že celé posudzovanie vplyvov navrhovanej činnosti bolo od počiatku založené na konzervatívnom prístupe a uvažovaní najnepriaznivejších možných scenárov (tzv. worst-case).

Matematické simulácie v Rozptylovej štúdii (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu, júl 2023, kap. 1.1 a tab. 5, str. 16) a v oboch jej následných dodatkoch z augusta 2025 a septembra 2025 pre novú smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2881 (bližšie pozri Dodatok č. 1 z augusta 2025 a Dodatok č. 2 zo septembra 2025 k Rozptylovej štúdii, kap. 3.2 a 4.1) nepočítali s bežnými prevádzkovými emisiami, ale s maximálnymi povolenými hornými limitmi BAT-AEL pri plnom celoročnom vyťažení zdroja v rozsahu 8 000 prevádzkových hodín ročne (bližšie pozri Klimatickú štúdiu CEZO, tabuľku BAT-AEL, str. 11 a str. 38 Záverečného stanoviska).

Rovnako DKP navrhovanej činnosti posudzovalo scenár realizácie navrhovanej činnosti, kedy by bol všetok odpad dovážaný výhradne po cestách ťažkými nákladnými vozidlami v počte 48 nákladných vozidiel denne, hoci projekt technicky a prevádzkovo počíta s prioritným

využívaním ekologickej železničnej dopravy po existujúcej vlečkovej sieti rafinérie s cieľovým podielom približne 50 % prepravovaného objemu (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.II.3 „Vplyvy na dopravu“).

V tejto súvislosti odvolací orgán poukazuje, že aj pri týchto umelo nadhodnotených podmienkach analýzy potvrdili, že imisné príspevky a hluková záťaž v dýchacej zóne obytných štvrtí sú zanedbateľné. Ako preukázalo autorizované modelovanie rozptylu, príspevok navrhovanej činnosti k ročným koncentráciám prachu PM_{10} v obci Rovinka predstavuje len 0,09 % z imisného limitu (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, tabuľky imisných príspevkov v referenčných bodoch, a vyjadrenie k rozkladu č. 6) a očakávaný prírastok hluku na Lieskovskej ceste dosahuje len 1,0 dB, čo je hodnota hlboko pod prahom rozlíšiteľnosti ľudským sluchom a v plnom súlade s limitmi vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z. (bližšie pozri Hlukovú štúdiu stavby, kap. 5, a vyjadrenie RÚVZ Bratislava č. RÚVZBA/OHŽPaZ/5598/12558/2025 zo dňa 16. 04. 2025).

V záujme ochrany životného prostredia a ako priamy prejav uplatnenia princípu predbežnej opatrnosti podľa § 13 zákona č. 17/1992 Zb. prvostupňový orgán neakceptoval zámer v jeho pôvodne predloženom rozsahu, ale prostredníctvom záväzných podmienok v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska navrhovanú činnosť zásadne upravil a sprísnil. V prvom rade došlo k záväznému zníženiu celkovej spracovateľskej kapacity zariadenia o 30 % – z pôvodných 316 700 t/rok na úroveň 220 000 ton odpadu ročne (podmienka č. 1), pričom podiel zmesového komunálneho odpadu bol znížený takmer na polovicu (z pôvodných 214 000 t/rok na 118 000 t/rok), čím sa predišlo riziku vzniku nadmernej kapacity a ohrozenia recyklačných cieľov aglomerácie a Slovenskej republiky do roku 2035.

Ďalej odvolací orgán poukazuje, že ministerstvo v rámci vyhodnotenia dekarbonizačných a emisných synergií areálu určilo podmienka č. 7, ktorá spustenie trvalej prevádzky navrhovanej činnosti podmieňuje predchádzajúcou realizáciou opatrení na Teplárni (najmä plynofikáciou kotlov – náhradou zmesného ropného zvyšku za zemný plyn, inštaláciou nízkoemisných horákov a zmenou turbíny) a trvalým ukončením prevádzky existujúcej Spaľovne kalov s kapacitou 24 500 t/rok odvodneného kalu (zdroj č. 39) (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, kap. 1.1.1, str. 11, a Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, kap. 3.2). Tieto súbežné kompenzačné opatrenia zabezpečia v dotknutom území trvalé a preukázateľné zníženie emisií SO_2 o 486,37 kg/h a tuhých znečisťujúcich látok (TZL) o cca 3,60 kg/h, čo rádovo prevyšuje teoretický maximálny emisný príspevok nového CEZO na úrovni BAT-AEL pri 70 % výkone (len 5,65 kg/h pre SO_2 a 0,94 kg/h pre TZL) (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, tabuľky emisných tokov).

Aby bola táto ekologická bilancia spoľahlivo garantovaná a nepretržite kontrolovaná, podmienky č. 8 a č. 9 v kapitole VI.3 záverečného stanoviska ukladajú navrhovateľovi povinnosť počas celej fázy skúšobnej prevádzky kontinuálnym meraním automatizovaným meracím systémom (AMS) a nezávislým overovaním preukazovať, že emisný príspevok navrhovanej činnosti neprekračuje túto vytvorenú a reálne vznikajúcu emisnú rezervu na celkovej produkcii emisií z areálu voči referenčnému roku 2023.

Ďalej odvolací orgán poukazuje, že vylúčenie rizík pre chránené územia európskeho významu sústavy Natura 2000, najmä SKUEV0258 Biskupické luhy a SKCHVÚ004 Dunajské luhy, bolo zaistené prevzatím všetkých odporúčaných zmierňujúcich opatrení z odbornej štúdie hodnotenia vplyvov na územia Natura 2000 (bližšie pozri „Hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti na územia sústavy Natura 2000“), vrátane eliminácie inváznych druhov rastlín na ploche 40 hektárov a náhradnej výsadby pôvodných druhov mäkkého i tvrdého lužného lesa na ploche 4 hektárov v priľahlom území.

Ochrana vôd CHVO Žitný ostrov bola zaistená technickou bezodpadovosťou suchého čistenia spalín bez produkcie priemyselných technologických odpadových vôd (zero liquid

discharge) v súlade so závermi o najlepších dostupných technikách (BAT) pre spaľovanie odpadov podľa vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010 (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3, Prílohu č. 13: „Prehodnotenie súladu s BAT“ a Klimatickú štúdiu, kap. 1.1.1, str. 11) a podmienkou č. 39 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska, ktorá navrhovateľovi ukladá povinnosť získať právoplatné rozhodnutie Okresného úradu Bratislava podľa § 16a Vodného zákona pred vydaním nadväzujúceho integrovaného povolenia zahŕňajúceho stavebné povolenie.

Odvolací orgán preto uzatvára, že prvostupňový orgán v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie neporušil princíp predbežnej opatrnosti a ani neprípustne neodložil riešenie problémov do nasledujúcich povoľovacích konaní. Správny orgán skutkový stav zistil spoľahlivo a vyčerpávajúco v takom rozsahu, aký preventívny charakter konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. vyžaduje, a všetky potenciálne environmentálne riziká ošetril zmierňujúcimi podmienkami. Námietka je preto v celom rozsahu neopodstatnená..

K námietkam podávateľa rozkladu č. 15 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke ohľadom neprerokovania petície občanov pred vydaním rozhodnutia a namietanému porušeniu Aarhuského dohovoru uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že prvostupňový orgán postupoval v rozpore so správnym poriadkom, zákonom č. 24/2026 Z. z. a Aarhuským dohovorom, nakoľko vydal súhlasné Záverečné stanovisko bez toho, aby predtým formálne prejednal a vyhodnotil argumenty a pripomienky obsiahnuté v petícii občanov.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená a spočíva na nesprávnom procesno-právnom zosúladení dvoch samostatných konaní. Identickú námietku ohľadom petície uplatnila vo svojom odvolaní aj podávateľka rozkladu č. 9, pričom odvolací orgán v plnej miere poukazuje na jej vysporiadanie uvedené vyššie.

Odvolací orgán pripomína, že proces posudzovania vplyvov na životné prostredie a konanie o petíciách v zmysle zákona č. 85/1990 Zb. predstavujú dva nezávislé, samostatné a procesne odlišné administratívne postupy, ktoré sa vzájomne nepodmieňujú a zákon č. 24/2006 Z. z. ani správny poriadok neukladajú povinnosť pozastaviť vydanie rozhodnutia v konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. až do formálneho vybavenia petície.

Odvolací orgán konštatuje, že verejnosť mala počas celého priebehu prvostupňového konania, počnúc dňom 29. novembra 2023, kedy bol zverejnený zámer navrhovanej činnosti na webovom sídle ministerstva podľa § 23 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z., možnosť oboznamovať sa so všetkými podkladmi a uplatňovať písomné pripomienky vo všetkých štádiách konania. Účastníci konania mali v zmysle § 33 ods. 2 správneho poriadku právo oboznámiť sa s nimi pred vydaním rozhodnutia. Práva verejnosti na včasnú, účinnú a kvalifikovanú účasť na rozhodovacom procese v zmysle článku 6 Dohovoru o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia (Aarhuský dohovor) a príslušných ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. tak boli materiálne v plnej miere naplnené a procesne zachované. Z uvedených dôvodov má odvolací orgán za to, že námietka nie je dôvodná.

K námietke ohľadom nedostatkov Zvozovej štúdie a neprimeraného zvozového územia uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že umiestnenie navrhovanej činnosti je nevhodné z hľadiska odpadového hospodárstva a predložená Zvozová štúdia účelovo uvažuje s dovozom odpadu z neprimerane veľkého zvozového územia zahŕňajúceho aj vzdialenejšie lokality, čo so sebou prináša zvýšenie uhlíkovej stopy a negatívne vplyvy vyvolanej dopravy.

Odvolací orgán po preskúmaní spisového materiálu konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená, pričom s obsahovo identickou námietkou sa podrobne vysporiadal už pri vyhodnotení rozkladu č. 4 a rozkladu č. 11, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Odvolací orgán pripomína, že predložená Zvozová štúdia vychádza z oficiálnych a overených štatistických údajov Štatistického úradu SR o vzniku odpadov v jednotlivých krajoch a okresoch Západného Slovenska (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, kap. 2 a 3, str. 5 – 11, ako aj Klimatickú štúdiu, str. 6). Zvozový región pre zmesový komunálny odpad je logisticky vymedzený územím štyroch samosprávnych krajov: Bratislavského (s výslovným vyňatím územia Hlavného mesta SR Bratislavy, ktoré obsluhuje mestská spaľovňa OLO), Trnavského, Nitrianskeho a Trenčianskeho kraja (bližšie pozri stanovisko MŽP SR, Sekcie obehového hospodárstva č. 20085/2025 zo dňa 09. 04. 2025, a Záverečné stanovisko, str. 34 – 35).

Zvozová štúdia pracuje s konzervatívnym prognostickým modelom zohľadňujúcim povinné plnenie legislatívnych recyklačných cieľov SR a EÚ do roku 2035 (dosiahnutie 65 % miery recyklácie a zníženie skládkovania komunálneho odpadu pod 10 %) (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, tabuľku č. 7, str. 15, a Klimatickú štúdiu, str. 14). Táto prognóza preukázala, že hoci objem zmesového komunálneho odpadu v spádovom regióne v dôsledku triedenia poklesne zo 424 tis. ton na 210 tis. ton ročne a objemný odpad na 64 tis. ton ročne, v roku 2035 bude v území stále vznikať minimálne 274 tisíc ton nerecyklovateľného zvyškového komunálneho odpadu, ktorý si vyžaduje koncové spracovanie a inak by skončil na skládkach (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, str. 15).

Prvostupňový orgán v nadväznosti na požiadavku Sekcie obehového hospodárstva Ministerstva životného prostredia SR (stanovisko č. 29804/2025 zo dňa 09. 07. 2025) a v záujme prevencie vzniku regionálnych nadkapacít znížil maximálnu ročnú kapacitu navrhovanej činnosti o 30%, pričom podiel komunálneho odpadu znížil na 118 000 t/rok. Táto schválená kapacita (118 000 t/rok) pokrýva menej ako polovicu očakávaného zvyškového prúdu odpadu (274 tis. t/rok), nevytvára žiadne riziko konkurencie voči triedenému zberu a spoľahlivo dopĺňa koncovú infraštruktúru regiónu.

Pokiaľ ide o namietanú uhlíkovú stopu a dopravné vplyvy pri dovoze zo zvozového regiónu, Klimatická štúdia (bližšie pozri Klimatickú štúdiu CEZO, kap. 1.2 a 4.1, str. 13 – 14) preukázala, že nahradenie skládkovania odpadu jeho energetickým zhodnotením prináša v globálnej bilancii zásadnú úsporu skleníkových plynov. Kým pri skládkovaní 214 000 ton odpadu vzniká ročne až 116 089 ton emisií CO_{2eq} (najmä metánu), prevádzka navrhovanej činnosti vyprodukuje pri energetickom zhodnotení rovnakého množstva odpadu cca 26 006 ton CO_{2eq}. Zároveň navrhovaná činnosť vďaka výrobe technologickej pary pre rafinériu ušetrí cca 25,5 mil. m^3 fosílneho zemného plynu ročne (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, str. 14). Z environmentálneho pohľadu je táto úspora emisií rádovo vyššia než akékoľvek emisie vygenerované prepravou odpadu v rámci zvozovej oblasti.

Odvolací orgán ďalej poukazuje, že zámer navrhovanej činnosti navyše počíta s aktívnym využívaním existujúcej podnikovej vlečkovej siete a železničnej stanice Bratislava ÚNS, pričom uvažuje s cieľovým podielom približne 50 % dovozu odpadu po železnici v nepriepustných 1 m^3 vakoch, čo bolo premietnuté do podmienky č. 17 Záverečného stanoviska (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 1 a 35, Klimatickú štúdiu, str. 7). Zvýšenie podielu priemyselného odpadu (77 000 t/rok) pochádzajúceho z priemyselných parkov tento potenciál železničnej dopravy priamo zintenzívňuje. Aj pri konzervatívnom posúdení nepriaznivého scenára 100 % dovozu po cestách DKP potvrdilo, že zaťaženie kľúčových križovatiek a komunikácií zostáva akceptovateľné a neprekračuje ich kapacitu.

Na základe vyššie uvedeného odvolací orgán konštatuje, že vymedzenie zvozového regiónu a dimenzovanie kapacity tak plne zodpovedajú požiadavkám zákona č. 24/2006 Z. z. i Stratégie odpadového hospodárstva SR do roku 2035.

K námietke ohľadom namietaného porušenia princípu blízkosti uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že navrhovaným regionálnym zvozom odpadu zo širokého územia štyroch krajov západného Slovenska dochádza k hrubému porušeniu základného princípu blízkosti a sebestačnosti, podľa ktorého má byť odpad zhodnocovaný alebo zneškodňovaný čo najbližšie k miestu jeho vzniku.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka spočíva na nesprávnom a reštriktívnom výklade základných zásad odpadového hospodárstva. Princíp sebestačnosti a princíp blízkosti, tak ako sú zakotvené v článku 16 rámcovej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadoch a premietnuté do § 6 ods. 5 zákona č. 79/2015 Z. z., sa uplatňujú predovšetkým na úrovni Európskej únie a Slovenskej republiky ako celku s cieľom vytvoriť integrovanú sieť zariadení a zabrániť nežiaducej cezhraničnej preprave odpadov. Tieto princípy nezakladajú zákaz vnútroštátnej prepravy odpadov medzi jednotlivými okresmi či samosprávnymi krajmi, ani neukladajú povinnosť budovať koncové zariadenia v každom jednotlivom administratívnom území.

Zásada blízkosti ukladá povinnosť zhodnocovať alebo zneškodňovať odpad v jednom z najbližších vhodných zariadení, pričom kritérium „vhodnosti“ sa v zmysle európskej i vnútroštátnej legislatívy neposudzuje výlučne podľa geometrickej vzdialenosti, ale primárne z hľadiska technologickej vyspelosti, aplikácie najlepších dostupných techník (BAT), dosahovania vysokej energetickej účinnosti a rešpektovania hierarchie odpadového hospodárstva. Zariadenia na spoluspaľovanie odpadov (napríklad cementárne) vyžadujú úpravu odpadu na tuhé alternatívne palivá (TAP), pričom na TAP je možné premeniť len približne 30 % vstupného komunálneho odpadu; predstavujú teda iba doplnkovú infraštruktúru a nenahrádzajú koncové kapacity zhodnocovania pre zmesové a zvyškové odpady.

Areál rafinérie SLOVNAFT, a.s. disponuje celoročným bázickým odberom technologickej pary pre kontinuálne petrochemické výrobné procesy, priamym napojením na železničnú sieť a preukázaným koeficientom energetickej účinnosti v režime činnosti R1 v rozsahu 82 % až 88 %, čím vysoko prekračuje zákonom predpísanú hranicu 0,65 podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 371/2015 Z. z. a smernice 2008/98/ES. Vzhľadom na garantované celoročné energetické využitie vyrobenej energie bez sezónnych výkyvov, úsporu cca 25,5 mil. m^3 zemného plynu ročne a predradenie automatizovanej triediacej linky na plasty a kovy s kapacitou 30 000 t/rok predstavuje CEZO environmentálne najvhodnejšie koncové zariadenie pre zvyškový komunálny a priemyselný odpad západoslovenského regiónu, ktoré plne napĺňa vecný zmysel princípu blízkosti i ciele Stratégie odpadového hospodárstva SR do roku 2035.

K námietke ohľadom dostatočnosti existujúcich spoluspaľovacích kapacít (cementární a ZEVO OLO) v zvozovom regióne uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že v záujmovom zvozovom regióne už existujú dostatočné kapacity na spoluspaľovanie odpadov v cementárňach (napríklad Danucem Slovensko v Rohožníku, CRH v Hornom Srní či Považská cementáreň v Ladcoch) a plánuje sa modernizácia a rozšírenie existujúcej spaľovne ZEVO spoločnosti OLO, a.s. v Bratislave o nový kotol K3, čo má podľa názoru odvolateľa robiť projekt CEZO zbytočným a viesť k vzniku nežiaducej regionálnej nadkapacity.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená a v konaní bola spoľahlivo vyvrátená na základe detailnej bilancie odpadových tokov, pričom s obsahovo zhodnou

námietkou sa prvostupňový aj odvolací orgán podrobne vysporiadal už pri vyhodnotení stanovísk a rozkladov č. 4 a č. 11, na čo odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

V prvom rade odvolací orgán upozorňuje, že je potrebné rozlišovať medzi technológiou priameho energetického zhodnocovania zmesového a zvyškového odpadu a technológiou spoluspaľovania v priemyselných peciach výroby cementu. Cementárenské rotačné pece z technologického, prevádzkového a kvalitatívneho hľadiska nie sú konštruované na spaľovanie surového, nevytriedeného zmesového komunálneho odpadu. Dokážu ako doplnkové palivo zhodnocovať výhradne vysoko homogenizované, vysušené a upravené tuhé alternatívne palivá (TAP/SRF) s presne definovanou výhrevnosťou, nízkou vlhkosťou a prísne limitovaným obsahom chlóru a ťažkých kovov.

Zo záverov Zvozovej štúdie (bližšie pozri kap. 5 a 6, str. 12 – 15) a Odborného posudku pritom jednoznačne vyplýva, že z mechanicko-biologickej úpravy alebo mechanického dotrieďovania zmesového komunálneho odpadu je možné vyrobiť TAP v objeme predstavujúcom iba približne 30 % hmotnosti vstupujúceho odpadu. Zvyšných cca 70 % materiálového toku tvorí biologicky rozložiteľný a ťažký zvyškový výmet, ktorý nemožno v cementárňach využiť a pri absencii zariadení typu CEZO by musel skončiť na skládkach odpadov. Spoluspaľovacie kapacity cementární preto z princípu nepredstavujú plnohodnotnú koncovú infraštruktúru pre zvyškový komunálny odpad regiónu, ale len čiastkové doplnkové zhodnocovanie vybraných frakcií.

Pokiaľ ide o zariadenie ZEVO prevádzkované spoločnosťou OLO, a.s., jeho existujúca a výhľadová spracovateľská kapacita je prednostne a zmluvne rezervovaná pre zmesový komunálny odpad vyprodukovaný na území Hlavného mesta SR Bratislavy. Práve z tohto dôvodu navrhovateľ vo Zvozovej štúdii z vymedzeného zvozového územia pre komunálny odpad územie mesta Bratislava výslovne vylúčil (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, str. 4 – 6). Ani po dobudovaní nového kotla K3 nedisponuje bratislavské ZEVO dostatočnou voľnou kapacitou na absorbovanie pretrvávajúceho regionálneho deficitu zvyškových komunálnych odpadov zo susedných regiónov Západného Slovenska (Trnavský, Nitriansky a Trenčiansky kraj), kde len v roku 2023 skončilo na skládkach viac ako 506 000 ton odpadov vhodných na termické zhodnotenie.

Ďalej v tejto súvislosti odvolací orgán poukazuje, že navrhovaná činnosť nie je monofunkčnou spaľovňou komunálneho odpadu a schválená znížená ročná kapacita 220 000 ton počíta s odpadovým mixom zahŕňajúcim okrem 118 000 ton komunálneho odpadu aj 77 000 ton nerecyklovateľného priemyselného odpadu a 25 000 ton nebezpečného odpadu, pričom z toho cca 21 500 ton tvoria vlastné kaly z biologickej ČOV nahrádzajúce odstavovanú Spaľovňu kalov (bližšie pozri Doplňujúce informácie k Správe o hodnotení, Klimatickú štúdiu, str. 11). Na spracovanie takýchto špecifických priemyselných tokov zariadenie ZEVO OLO nie je technologicky dimenzované ani povolené.

Odvolací orgán teda uzatvára, že obe zariadenia, mestské ZEVO OLO zamerané na komunálny odpad hlavného mesta a navrhovaná činnosť CEZO Slovnaft pôsobiace v širšom priemyselno-regionálnom rámci štyroch krajov Západného Slovenska plnia odlišné funkcie, vzájomne sa technologicky dopĺňajú a nekonkurujú si. Navrhovaná činnosť je v plnom súlade so Stratégiou odpadového hospodárstva SR do roku 2035, ktorá ako strategickú prioritu vyžaduje vybudovanie integrovanej koncových kapacít na odklon zvyškových odpadov od skládkovania. Odvolací orgán túto námietku považuje za neopodstatnenú.

K námietke ohľadom negatívneho vplyvu na recykláciu a rozporu s hierarchiou odpadového hospodárstva uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že vybudovanie ďalšieho veľkého energetického zdroja na odpad vytvorí dlhodobý ekonomický a materiálový tlak na stály prísun odpadu, čo v konečnom dôsledku demotivuje samosprávy od dôsledného triedenia a recyklácie, čo je v priamom rozpore s prioritami hierarchie odpadového hospodárstva.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom vplyvu na triedenie, recykláciu, rizika nadkapacít a hierarchie odpadového hospodárstva podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 4, č. 5, č. 8, č. 11, č. 17, č. 18 a č. 21, na ktoré v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán pripomína, že navrhovaná činnosť, zariadenie CEZO, je projektované a v konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. odsúhlasené výhradne ako koncový článok systému odpadového hospodárstva, určený na energetické zhodnocovanie zvyškového, materiálovo už nezhodnotiteľného komunálneho a priemyselného odpadu, ktorý nie je možné opätovne použiť ani recyklovať a ktorý by inak bez úžitku skončil na skládkach odpadov (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.1).

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. a článku 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade má energetické zhodnocovanie odpadov (činnosť R1) miesto v hierarchii odpadového hospodárstva priamo pred zneškodňovaním skládkovaním. Navrhovaná činnosť nenahrádza prevenciu vzniku odpadov, nekonkuruje systémom triedeného zberu ani nebráni rozvoju materiálovej recyklácie, ale naopak funkčne uzatvára materiálový tok zvyškového odpadu tak, aby sa zabránilo jeho ukladaniu na skládky v súlade s legislatívnym cieľom znížiť skládkovanie komunálneho odpadu pod úroveň 10 % do roku 2035.

Technologickým garantom prednostného uplatňovania recyklácie je integrálna súčasť projektu v podobe predradenej automatizovanej triediacej linky s kapacitou približne 30 000 ton ročne umiestnenej v samostatnej uzavretej hale (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. A.II.9.1.1, Prílohu 10: „Technologická schéma“). Táto triediaca technológia prostredníctvom mechanického sitového triedenia, magnetických a vírivých separátorov kovov a viacstupňovej optickej spektroskopie s blízkym infračerveným žiarením (NIR) zabezpečí vytriedenie cenných a čistých polymérnych frakcií (polypropylén PP, polyetylén PE, PET fólie a kompozity pod katalógovými číslami 15 01 02, 15 01 05, 15 01 06 a 20 01 39) a kovových odpadov pred vstupom do spaľovacej komory (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, kap. 1.1.1, str. 11). Všetky vyseparované druhotné suroviny budú z areálu expedované zmluvným spracovateľom na materiálovú recykláciu, zatiaľ čo do kotla vstúpi výhradne výmet z triedenia a nerecyklovateľný zvyšok. Okrem toho odvolací orgán poukazuje na podmienku č. 13 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska, ktorá ukladá povinnosť separácie a materiálového zhodnotenia železných a neželezných kovov aj z pevných zvyškov (škvary a popola) po spálení.

Rovnako odvolací orgán poukazuje, že riziko demotivácie samospráv bolo odstránená prijatím záväzného zníženia projektovanej kapacity navrhovanej činnosti o 30 %, na konečných 220 000 t/rok, pričom kapacita pre komunálny odpad bola redukovaná takmer na polovicu na úroveň 118 000 t/rok. Zvozová štúdia preukázala, že aj pri splnení najprísnejších cieľov separácie a dosiahnutí 65 % miery recyklácie komunálneho odpadu bude v regióne západného Slovenska v roku 2035 každoročne vznikať viac ako 274 000 ton zvyškového komunálneho odpadu vyžadujúceho zhodnotenie (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, str. 15). Schválená kapacita navrhovanej činnosti pre komunálny odpad (118 000 t/rok) tak pokrýva menej ako polovicu tohto regionálneho zvyškového deficitu, v dôsledku čoho je vznik tlaku na útlm recyklácie alebo vyčerpanie triedených prúdov objektívne vylúčený. Odvolací orgán konštatuje, že navrhovaná činnosť je tak v plnom súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a princípmi obehového hospodárstva Európskej únie.

K námietke ohľadom nedostatočného posúdenia súladu CEZO so strategickými cieľmi odpadového hospodárstva SR do roku 2035 uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 15 tvrdí, že projekt nebol dostatočne posúdený z hľadiska strategických cieľov a koncepcií Slovenskej republiky v oblasti odpadov a recyklácie do roku 2035.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom strategických cieľov a hierarchie odpadového hospodárstva podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 4, č. 5, č. 8, č. 11, č. 17, č. 18 a č. 21, na ktoré v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán v tejto súvislosti pripomína, že realizácia navrhovanej činnosti v existujúcom petrochemickom areáli Slovnaftu (tzv. brownfielde) s celoročným bázickým využitím vyrobenej energie a technologickej pary v priemyselných procesoch (úspora cca 25,5 mil. m³ zemného plynu ročne) a s priamym napojením na železničnú sieť cez stanicu Bratislava ÚNS je v plnom a výslovnom súlade s odporúčaniami Stratégie odpadového hospodárstva Slovenskej republiky do roku 2035 (str. 107) (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, str. 7 a 14). Navrhovaná činnosť preukázateľne slúži na ekologické odklonenie nerecyklovateľného zmesového komunálneho a priemyselného odpadu od skládkovania a pomáha Slovenskej republike dosiahnuť záväzný európsky cieľ zníženia skládkovania komunálneho odpadu pod úroveň 10 % do roku 2035 (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, kap. 5 a 6).

K námietke voči metodike Hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (HIA) a požiadavke na epidemiologickú štúdiu uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že Hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (HIA) bolo vypracované nesprávnou metodikou, podhodnocuje zdravotné riziká pre obyvateľov a trvá na vypracovaní nezávislej, kompletnej epidemiologickej štúdie o dlhodobých dopadoch celého priemyselného uzla Slovnaft na zdravie dotknutej populácie.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená, pričom s obsahovo identickou námietkou sa podrobne vysporiadal už pri vyhodnotení rozkladov č. 8, č. 10 a rozkladu č. 13, na ktorých odôvodnenie v plnom rozsahu odkazuje.

Odvolací orgán v tejto súvislosti pripomína, že HIA a jej následná aktualizácia boli spracované odborne spôsobilou osobou, v súlade s vyhláškou MZ SR č. 233/2014 Z. z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie a medzinárodne uznávanou metodikou US EPA a WHO (bližšie pozri „Hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (HIA) – Centrum energetického zhodnotenia odpadov (CEZO) v areáli SLOVNAFT, a.s.“ z novembra 2024 a jej aktualizáciu zo septembra 2025).

V rámci overovania zdravotných rizík posudzovateľ v Odbornom posudku aplikoval konzervatívny metodický postup porovnaním priemernej dennej dávky (ADD) s referenčnou dávkou (RfD) z medzinárodných toxikologických databáz IRIS (US EPA), ATSDR a WHO. Tieto výpočty celoživotného individuálneho karcinogénneho rizika (APCR/ILCR) potvrdili, že príspevok navrhovanej činnosti k celoživotnému vzostupu pravdepodobnosti nádorových ochorení je vo všetkých referenčných bodoch (vrátane obytných zón, škôl, detských centier a nemocníc v Ružinove, Podunajských Biskupiciach či Rovinke) hlboko pod prísnou bezpečnostnou hranicou jednej miliontiny (1×10^{-6}), čo podľa kritérií WHO a platnej legislatívy predstavuje spoločensky prijateľné a zanedbateľné riziko. Na základe týchto podkladov vydal vecne príslušný orgán na úseku ochrany verejného zdravia RÚVZ Bratislava súhlasné záväzné stanovisko č. RÚVZBA/OHŽPaZ/5598/12558/2025 zo dňa 16. 04. 2025, v ktorom konštatoval, že výsledky hodnotenia nepreukázali nepriaznivé vplyvy na zdravie dotknutej populácie.

Požiadavka na vypracovanie retroaktívnej epidemiologickej štúdie hodnotiacej celkové historické zaťaženie areálu Slovnaft nie je v konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. právne ani vecne odôvodnená. Proces posudzovania vplyvov na životné prostredie je zo svojej podstaty preventívnym hodnotením predpokladaných budúcich vplyvov konkrétnej navrhovanej činnosti alebo jej zmeny na životné prostredie a zdravie ľudí.

Odvolací orgán v tejto súvislosti poukazuje, že pre potreby posúdenia súčasného zdravotného stavu dotknutého obyvateľstva boli do Odborného posudku spracovateľom doplnené oficiálne demografické údaje o mortalite a morbidite z databázy DATAcube Štatistického úradu SR za obdobie rokov 2015 až 2023 pre vybrané diagnózy (ochorenia obehovej sústavy, dýchacej sústavy a onkologické ochorenia) za okresy Bratislava II, Bratislava IV a Senec v porovnaní s priemerom Bratislavského kraja a celej SR, pričom neboli zistené štatisticky významné odchýlky, ktoré by indikovali anomálie v zdravotnom stave obyvateľstva dotknutého územia (bližšie pozri Odborný posudok, kap. 5).

Aktualizáciu zdravotného posúdenia s finálnymi garanciami od vybraného dodávateľa technológie kotla a viacstupňového čistenia spalín navyše prvostupňový orgán nariadil ako podmienku č. 10 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska pred vydaním povolenia stavby, čím je ochrana verejného zdravia zaistená a odvolací orgán túto námietku považuje za nedôvodnú.

K námietke ohľadom súladu s novou európskou Smernicou o kvalite ovzdušia (EÚ) 2024/2881 a rizikom tvorby prízemného ozónu uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že modelovanie emisií v Rozptylovej štúdii nebralo do úvahy prísne imisné limity novej európskej Smernice (EÚ) 2024/2881, ktoré budú platiť od roku 2030, a úplne opomenulo vyhodnotenie rizika vzniku troposférického ozónu a fotochemického smogu z emisií NOx a VOC v kombinácii s chemickou prevádzkou rafinérie.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená. S obsahovo identickými námietkami sa odvolací orgán už podrobne vysporiadal pri vyhodnotení predchádzajúcich rozkladov, a to pri rozklade č. 2, rozklade č. 5, rozklade č. 8 a č. 13.

K samotnej aplikácii smernice (EÚ) 2024/2881 odvolací orgán uvádza, že hoci táto smernica v čase vydania prvostupňového rozhodnutia nebola transponovaná do slovenského právneho poriadku a nebola priamo aplikovateľná, lehota na transpozíciu uplynie až v priebehu roka 2026 novelizáciou zákona č. 146/2023 Z. z., spracovatelia rozptylovej štúdie a jej dodatkov v záujme maximálnej opatrnosti vypracovali samostatný „Dodatok k rozptylovej štúdii znečisťujúcich látok emitovaných z prevádzky SLOVNAFT, a.s., Porovnanie so SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2024/2881“ a následne Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii (september 2025). V týchto dodatkoch boli imisné príspevky navrhovanej činnosti CEZO pre referenčný rok 2030 priamo porovnané so sprísnenými limitnými hodnotami pre $PM_{2,5}$, PM_{10}, NO_2, SO_2, CO a benzén. Matematické simulácie preukázali, že príspevok navrhovanej činnosti k týmto budúcim limitom je minimálny (napríklad príspevok k ročnej koncentrácii NO_2 tvorí len cca 0,13 µg/m³ a k časticiam $PM_{2,5}$ len stotiny µg/m³), pričom vďaka súbežným dekarbonizačným opatreniam v areáli dôjde v aglomerácii k celkovému zníženiu emisnej záťaže.

Pokiaľ ide o namietané riziko vzniku fotochemického smogu a troposférického ozónu (O_3), odvolací orgán zdôrazňuje, že ozón nevzniká ako primárna emisia zo stacionárneho zdroja, ale ako sekundárny polutant v atmosfére nelineárnou fotochemickou reakciou medzi oxidmi dusíka (NO_x) a prchavými organickými látkami (VOC) za prítomnosti slnečného žiarenia. Riešiteľ rozptylovej štúdie sa s touto problematikou nadštandardne vyrovnal v Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii pomocou empirického kinetického modelovacieho prístupu EKMA (Empirical Kinetic Modeling Approach), ktorý zachytáva nelineárne vzťahy medzi NO_x a VOC.

Kvantitatívna bilančná analýza preukazuje, že implementáciou schválených vnútroareálových kompenzačných opatrení – najmä trvalým odstavením pôvodnej spaľovne kalov, inštaláciou moderného regeneratívneho termického oxidačného zariadenia (RTO) na jednotke PP3, plynofikáciou podnikovej teplárne a redukciou jej parného výkonu väzbou na dodávky z CEZO – nastáva netto pokles celkových emisií prekurzorov prízemného ozónu vrátane VOC z priemyselného komplexu Slovnaft oproti referenčnému stavu. Tento bilančný efekt preukázateľne vylučuje akékoľvek zvýšenie rizika vzniku fotochemického smogu v aglomerácii Bratislava a v priľahlých obciach.

Záverom odvolací orgán poukazuje na záväznú podmienku č. 10 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska, ktorá navrhovateľovi ukladá povinnosť predložiť aktualizáciu HIA na základe finálnych garantovaných technických parametrov od vysúťaženého dodávateľa. Tento mechanizmus zabezpečuje priebežnú verifikáciu modelových predpokladov reálnym technologickým štandardom pred vydaním nadväzujúcich povolení.

K námietke ohľadom rizikovosti nebezpečných zvyškov z procesu spaľovania a obsahu PFAS uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že zneškodňovanie a zhodnocovanie popola, škvary a popolčeka z navrhovanej činnosti predstavuje vážne environmentálne riziko, ktoré nebolo v konaní dostatočne posúdené. Poukazuje na to, že popolček z čistenia spalín je nesprávne klasifikovaný ako ostatný odpad, hoci by mal byť vždy nebezpečný, a odvoláva sa na švédske štúdie preukazujúce prítomnosť per- a polyfluórovaných látok (PFAS) v popole zo spaľovní.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom nakladania s popolom, popolčekom, klasifikácie tuhých zvyškov, prítomnosti PFAS a aplikácie BAT 8 podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 4, č. 7, č. 11, č. 18 a č. 21, na ktoré v plnej miere poukazuje.

K vecnej stránke námietky odvolací orgán uvádza, že v zmysle platnej legislatívy a Záverečného stanoviska budú všetky vzniknuté tuhé zvyšky (lôžkový popol, prehorené škvary, zachytený popolček z tkaninových filtrov a reakčné produkty čistenia spalín) podliehať prísnemu, hermeticky uzavretému režimu manipulácie a skladovania v úplnom súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. a vykonávacím rozhodnutím Komisie (EÚ) 2019/2010 o najlepších dostupných technikách (BAT) pre spaľovanie odpadu (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.1 a kap. 2.5, Prílohu č. 13: „Prehodnotenie súladu s BAT“).

V štádiu posudzovania vplyvov je predbežné zaradenie pevných výstupov do Katalógu odpadov (vrátane kódov 19 01 11, 19 01 12, 19 01 13, 19 01 14 či 19 01 19) v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. vždy len indikatívne, nakoľko sa opiera o projektované bilancie a prevádzkové skúsenosti obdobných moderných fluidných kotlov v EÚ. Zariadenie fluidného kotla s cirkulujúcou vrstvou (CFB) dosahuje vďaka roštovému a lôžkovému vyhoreniu pri teplote 850 až 900 °C takmer dokonalé vyhorenie organických zložiek na inertnú minerálnu škvaru s obsahom nespáleného organického uhlíka (TOC) pod úrovňou 1 až 3 %, čo spĺňa požiadavku BAT 7. Definitívna a presná klasifikácia jednotlivých vznikajúcich prúdov odpadov na nebezpečné alebo ostatné sa v súlade s § 25 vyhlášky MŽP SR č. 371/2015 Z. z. určí až na základe povinných, akreditovaných laboratórnych chemických analýz a vylúhovacích skúšok vykonaných z reprezentatívnych vzoriek počas skúšobnej prevádzky zariadenia.

Pokiaľ ide o popolček a filtračné koláče z viacstupňového suchého čistenia spalín (reakčné splodiny s obsahom sorbentov, aktívneho uhlia a zachytených polutantov), s týmito materiálmi sa od počiatku uvažuje ako s nebezpečným odpadom kategórie „N“. Ich transport z textilných filtrov do skladovacích síl bude prebiehať výhradne v uzavretých pneumatických potrubiach bez prístupu vonkajšieho vzduchu, čím je absolútne vylúčená akákoľvek sekundárna prašnosť alebo

únik do prostredia (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. SO 12 a SO 13). Tieto jemné toxické rezíduá budú následne spracovávané v internej solidifikačnej jednotke, kde sa zmiešavaním s cementom a stabilizačnými prísadami bezpečne naviažu ťažké kovy i perzistentné organické látky do nerozpustného pevného monolitu vykazujúceho nulovú vylúhovateľnosť, ktorý bude následne odvážaný v hermetických prepravníkoch na špecializované a schválené skládky nebezpečných odpadov v SR.

V súvislosti s namietanou prítomnosťou per- a polyfluóralkylových látok (PFAS) a dioxínov v popole odvolací orgán zdôrazňuje, že podmienka č. 8 v spojení s podmienkou č. 13 kapitoly VI.3 Záverečného stanoviska výslovne zaväzuje navrhovateľa implementovať požiadavky techniky BAT 8. To zahŕňa priebežné a systematické monitorovanie obsahu perzistentných organických látok (POPs), dioxínov, furánov, brómovaných zlúčenín a ťažkých kovov vo všetkých pevných zvyškoch po spaľovaní. Akékoľvek materiálové zhodnocovanie inertnej škvary v stavebníctve (napr. ako podsypový materiál) je zo zákona prísne podmienené preukázaním jej úplnej environmentálnej a hygienickej neškodnosti na základe ekotoxikologických rozborov a certifikácie. Pokiaľ by škvara vykazovala akékoľvek nadlimitné kontaminácie vylučujúce jej bezpečné druhotné využitie, bude s ňou nakladané výhradne ako s odpadom určeným na bezpečné trvalé uloženie.

Konkrétne zmluvné zabezpečenie koncových oprávnených spracovateľských kapacít a presné technické prevádzkové postupy pre nakladanie so všetkými frakciami pevných zvyškov budú definitívne stanovené a kontrolované Slovenskou inšpekciou životného prostredia v rámci nadväzujúceho integrovaného povoľovania podľa zákona č. 39/2013 Z. z., bez čoho nemožno vydať súhlas na trvalú prevádzku. Odvolací orgán preto túto námietku zamieta v celom rozsahu ako nedôvodnú.

K námietke ohľadom nedostatočného vyhodnotenia nulového variantu uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že Správa o hodnotení neobsahuje skutočné a objektívne posúdenie nulového variantu (stavu, ktorý by nastal, ak by sa činnosť nerealizovala), nakoľko sa obmedzuje len na opis súčasného stavu a chýba jej komplexná analýza dopadov nulového variantu na odpadové hospodárstvo Slovenskej republiky.

Odvolací orgán po preskúmaní predloženej dokumentácie a spisového materiálu konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená. S obsahovo identickými výhradami k nulovému variantu sa odvolací orgán detailne zaoberal už pri vyhodnotení predchádzajúcich rozkladov, a to konkrétne pri rozklade č. 4, ktorý namietal porovnanie výlučne s najhorším možným scenárom, pričom odvolací orgán na toto vysporiadanie v plnej miere poukazuje,

Odvolací orgán ďalej poukazuje, že podrobné posúdenie nulového variantu (Variant 0 – stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila) je v zákonom požadovanej miere spracované v kapitolách A.II.9, C.II.18 a C.V Správy o hodnotení, v Zvozovej štúdii, v Klimatickej štúdii, ako aj v samotnom Záverečnom stanovisku, čo plne zodpovedá požiadavkám § 22 ods. 1 a § 31 zákona č. 24/2006 Z. z.

V tejto súvislosti odvolací orgán ďalej poukazuje, že v procese posudzovania bol nulový variant vyhodnotený v dvoch kľúčových rovinách, a to z hľadiska odpadového hospodárstva, ako aj z klimatickej a energetickej bilancie navrhovanej činnosti.

V rovine odpadového hospodárstva a cieľov obmedzovania skládkovania by nerealizovanie navrhovanej činnosti znamenalo, že v spádovom regióne západného Slovenska (zahrňujúcom štyri kraje) by naďalej absentovala potrebná moderná koncovka pre zvyškový zmesový komunálny a priemyselný odpad. Zvozová štúdia exaktne preukázala, že aj pri splnení prísneho legislatívneho cieľa 65 % recyklácie komunálneho odpadu do roku 2035 bude v tomto

záujmovom území každoročne vznikať minimálne 274 000 ton nerecyklovateľného a materiálovo už nezhodnotiteľného zvyšku. V nulovom variante by tento masívny objem odpadov musel byť naďalej zneškodňovaný skládkovaním, čo by v praxi priamo viedlo k zlyhaniu Slovenskej republiky pri plnení záväzného európskeho a vnútroštátneho cieľa znížiť mieru skládkovania komunálneho odpadu pod úroveň 10 % do roku 2035, ako to ukladá zákon č. 79/2015 Z. z. a Smernica Rady 1999/31/ES o skládkach odpadov. Skládkami produkovaný nekontrolovaný skládkový plyn s vysokým obsahom metánu (ktorého potenciál globálneho otepľovania je rádovo vyšší ako u CO^2) navyše predstavuje pre životné prostredie neporovnateľne vyššie riziko než riadené termické zhodnotenie.

V súvislosti s klimatickou a energetickou bilanciou navrhovanej činnosti a dotknutého areálu odvolací orgán na základe administratívneho spisu uvádza, že v nulovom variante by v areáli Slovnaftu zostala v prevádzke morálne i technicky zastaraná Spaľovňa kalov (zdroj č. 39 s kapacitou 24 500 t/rok), ktorá spaľuje čistiarenské kaly čisto deštrukčným spôsobom bez energetického zhodnotenia a s vyššími emisiami znečisťujúcich látok. Súčasne by v podnikovej Teplárni muselo byť naďalej spaľované značné množstvo primárnych fosílnych palív na výrobu technologickej pary pre rafinériu.

Odvolací orgán v tejto súvislosti ozrejmuje k výpočtom emisií skleníkových plynov, nakoľko pôvodne uvádzaná hodnota emisií navrhovanej činnosti na úrovni 26 006,4 ton CO2eq ročne bola v Dodatku ku Klimatickej štúdii zo septembra 2025 revidovaná a opravená. Spracovatelia priznali formálnu metodickú chybu v pôvodnom výpočte, ktorý implicitne uvažoval s nereálnou 100 % účinnosťou premeny paliva na elektrinu. Opravené a spresnené emisie navrhovanej činnosti sa po započítaní reálnej účinnosti pohybujú v rozpätí od 86 700 do 102 800 ton CO2 ročne, pričom za najpresnejšiu a najrealistickejšiu hodnotu sa považuje cca 86 700 ton CO2 ročne pri uvažovanej 30 % hrubej elektrickej účinnosti.

Aj po zapracovaní tejto štvornásobnej korekcie na strane emisií navrhovanej činnosti však výsledný záver Klimatickej štúdie a jej dodatku ostáva nezmenený. Navrhovaná činnosť predstavuje klimaticky priaznivejšiu alternatívu oproti referenčnému nulovému variantu (skládkovaniu). Skládkujúci nulový variant totiž pre pôvodne uvažovaných 214 000 ton odpadu ročne vyprodukuje až 116 089 ton emisií CO2eq (najmä vo forme únikov metánu zo skládok). Realizáciou navrhovanej činnosti a s ním prepojených ekologizačných projektov navyše dôjde k úspore cca 25,5 milióna m³ (čo zodpovedá hmotnosti cca 37 000 ton) fosílneho zemného plynu ročne v Teplárni Slovnaftu, čo prinesie trvalé a priame zníženie emisií Teplárne o viac ako 50 300 ton CO2ročne (približne 6 % jej celkovej ročnej produkcie).

Porovnanie realizácie navrhovanej činnosti s nulovým variantom tak jednoznačne potvrdilo, že realizácia navrhovanej činnosti prináša preukázateľné zlepšenie celkovej emisnej i skleníkového bilancie a je nevyhnutným predpokladom na splnenie strategických cieľov odklonu odpadov od skládkovania. Odvolací orgán túto námietku považuje za neopodstatnenú.

K námietke ohľadom nesúladu navrhovanej činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou mesta uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že realizácia navrhovanej činnosti je v priamom rozpore s platným Územným plánom Hlavného mesta SR Bratislavy v znení neskorších zmien a doplnkov.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená, pričom s obsahovo totožnými námietkami sa odvolací orgán už podrobne vysporiadal pri vyhodnotení predchádzajúcich rozkladov, a to konkrétne pri rozklade č. 2, rozklade č. 8 a rozklade č. 14.

Odvolací orgán v tejto súvislosti pripomína, že dotknuté pozemky v blokoch 91, 92 a 93 existujúceho areálu rafinérie Slovnaft sú v platnom Územnom pláne hlavného mesta SR

Bratislavy zaradené do funkčnej plochy „Územia výroby, priemyselná výroba – funkčný kód 301“, kde dominantnú funkciu tvorí priemysel, chemická výroba a energetika. Nakladanie s odpadmi a ich energetické zhodnocovanie predstavuje v zmysle regulatívov územného plánu prípustnú doplňujúcu funkciu, pokiaľ priamo technologicky a funkčne nadväzuje na dominantnú výrobnú činnosť v území.

Záväzné posúdenie a výklad súladu stavby s územnoplánovacou dokumentáciou patrí podľa stavebného zákona a osobitných predpisov do výlučnej pôsobnosti orgánu územného plánovania – Hlavného mesta SR Bratislavy. Proces posudzovania vplyvov na životné prostredie nenahrádza územné či stavebné konanie. Samotné Hlavné mesto SR Bratislava vo svojom písomnom stanovisku č. MAGS OEaTI 51704/2025-145125 zo dňa 22. 04. 2025 výslovne potvrdilo, že komplexný súlad či nesúlad stavby s Územným plánom mesta vyjadrí prostredníctvom záväzného stanoviska v nadväzujúcich stupňoch povoľovacích konaní.

Tento zákonný postup prvostupňový orgán rešpektoval a v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska uložil podmienku č. 2, podľa ktorej je navrhovateľ povinný v ďalšom stupni povoľovacieho procesu preukázať súlad navrhovanej činnosti s platným Územným plánom hlavného mesta SR Bratislavy. SIŽP, ktorá v nadväzujúcom integrovanom povoľovacom konaní podľa zákona č. 39/2013 Z. z. koná ako špeciálny stavebný úrad, je týmto záväzným stanoviskom Hlavného mesta SR Bratislavy viazaná. Bez predloženia kladného záväzného stanoviska mesta potvrdzujúceho súlad s územným plánom nemôže SIŽP integrované povolenie pre realizáciu navrhovanej činnosti vydať. Námietka je preto z hľadiska odvolacieho orgánu neopodstatnená .

K námietke ohľadom vplyvov prepravy odpadu po verejných cestách a hluku v obytných zónach uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že preprava obrovského množstva odpadu do CEZO spôsobí neúnosnú dopravnú záťaž, zápach a zvýšenie hlukových emisií v obytných zónach najbližších mestskej časti Ružinov a obce Rovinka.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená. S obsahovo totožnými námietkami sa odvolací orgán už podrobne vysporiadal pri vyhodnotení predchádzajúcich rozkladov, a to konkrétne pri rozklade č. 1, rozklade č. 3, č. 6, č. 8, rozklade č. 11 a rozklade č. 13, pričom na vysporiadanie s týmito námietkami podávateľov rozkladov v plnej miere poukazuje.

Pre úplnosť a s ohľadom na špecifické výhrady voči cestnej doprave odvolací orgán pripomína, že pre navrhovanú činnosť bolo spracované komplexné DKP (bližšie pozri Prílohu č. 2 k Správe o hodnotení), z ktorého záverov vyplýva, že minimálne 50 % celkového objemu odpadov sa plánuje prepravovať ekologicky po železnici, nakoľko areál Slovnaftu disponuje rozsiahlou, plne funkčnou vnútornou železničnou sieťou priamo napojenou na štátny uzol Ústredná nákladná stanica (ÚNS) (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.II.3 „Vplyvy na dopravu“, a Záverečné stanovisko, str. 34 – 35). V rámci výstavby navrhovanej činnosti sa predpokladá vybudovanie dvoch nových koľají, jednej na vykládku vagónov s prichádzajúcim odpadom zabaleným v špeciálnych hermetických 1 m³ vakoch a druhej na nakládku a odvoz vytriedeného odpadu a popola zo spaľovacieho procesu (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. A.II.9.1, a DKP, kap. 3). Zo záverov DKP vyplýva, že pri tomto ekologickom scenári bude cestná doprava predstavovať len 24 prejazdov nákladných vozidiel denne (bližšie pozri DKP, kap. 4).

Odvolací orgán v tejto súvislosti poukazuje, že v DKP bol preverený aj najnepriaznivejší možný scenár (worst-case), kedy by sa všetok odpad dovážal výhradne po cestách (100 % cestná sieť), čo by vyvolalo intenzitu 48 nákladných vozidiel denne pre dovoz odpadu a ďalších 21 nákladných vozidiel denne pre odvoz materiálov a zvyškov z prevádzky (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.II.3, a DKP, kap. 5). Aj pri tomto extrémnom modeli DKP potvrdilo, že

prírastok dopravy na priľahlom obchvate D4/R7 a ceste I/63 je z hľadiska kapacity ciest nevýznamný. V kritickom profile obce Rovinka predstavuje prírastok pre ťažké nákladné vozidlá v roku 2030 zanedbateľných 1,52 % (bližšie pozri DKP, kap. 6 – Tabuľkové vyhodnotenie intenzít). DKP preukázalo, že kapacitu najviac priťažených križovatiek (najmä Slovnaftskej a Vlčieho hrdla, resp. Svornosti – Lieskovskej – Mramorovej) je možné považovať za plne akceptovateľnú. V záujme ďalšej plynulosti bola navyše v podmienkach kapitoly VI.3 Záverečného stanoviska stanovená povinnosť v ďalšom stupni projektovej dokumentácie posúdiť vytvorenie samostatného odbočovacieho pruhu vpravo z Mramorovej ulice a prípadne upraviť svetelné riadenie križovatky na dynamický režim (bližšie pozri kapitolu VI.3 Záverečného stanoviska, podmienka č. 17 a č. 18).

Ďalej odvolací orgán uvádza, že v oblasti hlukového zaťaženia sa v konaní preukázal súlad s platnými limitmi pre III. kategóriu územia (60 dB cez deň a večer, 50 dB v noci pre dopravný hluk) (bližšie pozri Akustickú štúdiu, Prílohu č. 3 k Správe o hodnotení, kap. 4, a vyhlášku Ministerstvo zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z.). Na základe aktualizovanej Akustickej štúdie (predstavuje očakávané zvýšenie hluku z dopravy v okolí Lieskovskej cesty maximálne 1,0 dB a v okolí Ulice Svornosti a na nadväzujúcej ceste I/63 v Rovinke maximálne 0,4 dB (bližšie pozri Akustickú štúdiu, kap. 5 „Posúdenie hlukového zaťaženia z dopravy“). Takýto nárast je z hľadiska ľudského sluchu subjektívne úplne nepostrehnuteľný a objektívne sa nachádza hlboko v rámci neistoty bežného merania hluku, pričom izofona dennej prípustnej hodnoty (60 dB) generovaná dopravou CEZO zasahuje vo voľnom poli do vzdialenosti len 6 metrov od okraja komunikácie (bližšie pozri Akustickú štúdiu, kap. 5). Hluk zo samotnej technologickej prevádzky navrhovanej činnosti a vnútroareálovej dopravy bude s veľkou rezervou spĺňať nočnú prípustnú hodnotu 45 dB vo vonkajšom chránenom prostredí najbližšej obytnej zástavby v Rovinke, Lieskovci, Podunajských Biskupiciach, Ružinove aj v Petržalke, nakoľko nové zdroje budú odtienené existujúcimi masívnymi priemyselnými objektmi Slovnaftu a prekryté ich prirodzeným hlukovým pozadím (bližšie pozri Akustickú štúdiu, tabuľky ekvivalentných hladín hluku v referenčných bodoch).

Rovnako neopodstatnené sú aj obavy podávateľa rozkladu č. 15 zo šírenia zápachu do okolia. Navrhovaná činnosť a jej prevádzkové objekty sú navrhované s uplatnením najlepších dostupných techník (BAT) určených na elimináciu pachových emisií (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3, Prílohu č. 13: „Prehodnotenie súladu s BAT“, a Záverečné stanovisko, str. 42 – 43). Odpady určené na energetické zhodnocovanie budú do haly na príjem odpadov dopravované v uzavretých vozidlách a vykladané cez brány vybavené rýchlozatváracím systémom a vzduchovými clonami, ktoré fyzikálne zabraňujú úniku vzduchu do okolia (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. A.II.9.1.1, a technický opis stavby). Samotný odpadový bunker (stavebný objekt SO 06) s dnom umiestneným 6 metrov pod úrovňou terénu a celková prijímacia hala budú nepretržite prevádzkované v stálom podtlakovom režime (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.2). Odsávaný zapáchajúci vzduch z bunkra bude primárne využívaný ako spaľovací vzduch a vháňaný priamo do fluidného kotla, kde pri teplotách nad 850 °C dôjde k úplnému termickému zničeniu všetkých pachových markerov (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3, a Klimatickú štúdiu, str. 11). Pre ukladanie a manipuláciu so splaškovými kalmi je navrhnutá samostatná budova (južne od kotolne), ktorá bude mať vlastný uzavretý systém riadenia vzduchu s podtlakovou atmosférou a odsávaním (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3). Pre prípady mimoriadnych stavov, plánovaných či neplánovaných odstávok kotla, kedy nie je možné vzdušninu spaľovať, je systém vybavený automatickým zatváraním klapiek prívodu vzduchu a záložným odsávaním cez účinné prachové a aktívne uhlíkové filtre ústiacimi do 60 metrov vysokého komína, čo zaručuje, že koncentrácie pachových látok na hranici najbližšej obytnej zástavby ostanú hlboko pod hranicou čuchového prahu (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.I.1.4 „Ochrana ovzdušia a zápach).

Odvolací orgán preto túto námietku odvolateľa v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

K námietke voči neurčitosti a nevymáhateľnosti kompenzačných opatrení a podmienok v kapitole VI.3 uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 15 namieta, že podmienky Záverečného stanoviska (najmä podmienka č. 7 vyžadujúca ekologizačné kompenzácie na existujúcich zdrojoch Slovnaftu) sú formulované neurčito, chýbajú im záväzné termíny, harmonogramy a sankčné mechanizmy, čo ich robí v praxi nevymáhateľnými.

Odvolací orgán sa s obsahovo totožnou námietkou ohľadom namietanej neurčitosti, absencie harmonogramov a vymožiteľnosti environmentálnych podmienok podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 4, č. 5, č. 8, č. 10, č. 11, č. 13 a č. 17, na odôvodnenie ktorých v plnom rozsahu poukazuje.

Odvolací orgán pripomína, že všetky podmienky v kapitole VI.3 majú v súlade so správnym právom a účelom procesu vedenom podľa ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. charakter záväzných a vymožiteľných podmienok pre prípravu, realizáciu a možnosť prevádzkovania navrhovanej činnosti. Plynofikácia Teplárne Slovnaftu (ktorá prinesie masívny pokles emisií SO^2 o 486,37 kg/h a tuhých znečisťujúcich látok) navyše nie je len teoretickým prísľubom, ale ide o reálne prebiehajúci investičný proces schválený právoplatným rozhodnutím ministerstva č. 8772/2025-11.1, 31952/2025, 31953/2025-int. zo dňa 10. júna 2025, ktorý je spolufinancovaný z Modernizačného fondu.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 16 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K nesúladu navrhovanej činnosti s Lex Žitný ostrov (zákon č. 305/2018 Z. z.) a vyhodnotenie vplyvov na CHVO uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 16 namieta, že navrhovaná činnosť zahŕňa sklady chemických a ropných látok, ktoré prekračujú zákonné limity, pričom vplyvy na CHVO Žitný ostrov neboli v Správe o hodnotení riadne vyhodnotené, a že označenie ako zhodnocovanie R1 obchádza zákaz budovania zariadení na zneškodňovanie podľa § 3 ods. 3 písm. h) zákona č. 305/2018 Z. z..

Odvolací orgán konštatuje, že námietka je neopodstatnená. S obsahovo a argumentačne totožnými námietkami viacerých podávateľov rozkladov sa odvolací orgán už vysporiadal vyššie, a to konkrétne pri vyhodnotení rozkladu č. 1, č. 9 a rozkladu č. 14, na ktorých odôvodnenie v plnom rozsahu odkazuje.

Pokiaľ ide o namietanú kapacitu nádrží na kaly a ľahký vykurovací olej, odvolací orgán zdôrazňuje, že tieto objekty nepredstavujú sklady ropných látok v zmysle distribučných, komerčných či prečerpávacích terminálov, na ktoré dopadá zákaz podľa § 3 ods. 3 písm. a) štvrtého bodu zákona č. 305/2018 Z. z. Záložná nádrž na ľahký vykurovací olej (LVO) s objemom 450 m^3 a rovnako aj technologické nádrže na kaly sú integrálnou súčasťou uzavretého, vnútroareálového technologického a procesného reťazca energetického zhodnocovania odpadov (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.2 „Popis technologického zariadenia“). Všetky tieto pomocné technologické objekty sú stavebne navrhnuté s uplatnením najprísnejších preventívnych opatrení podľa najlepších dostupných techník (BAT). Nádrže budú vyhotovené ako dvojplášťové, vybavené kontinuálnou indikáciou prípadného úniku a umiestnené v nepriepustných železobetónových havarijných nádržiach (vaniach) dimenzovaných na zachytenie celého menovitého objemu skladovaných médií (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3 „Ochrana vôd a protihavarijné opatrenia“), čím je akýkoľvek priamy styk s horninovým prostredím a podzemnými vodami pasívne stopercentne vylúčený. Celý areál je navyše pod ochranou funkčného a nepretržite prevádzkovaného systému Hydraulickej ochrany podzemných vôd, ktorý sanačným čerpaním vytvára stabilnú hydraulickú depresiu pod areálom,

čo fyzikálne znemožňuje únik prípadného znečistenia mimo areál Slovnaftu (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3, a Doplňujúce informácie k Správe o hodnotení).

K výhrade o nedostatočnom posúdení vplyvov na CHVO Žitný ostrov odvolací orgán uvádza, že problematika ochrany podzemných vôd a najväčšej akumulácie pitnej vody v strednej Európe bola v Správe o hodnotení (najmä v kapitolách na stranách 108 – 110) i v samotnom Záverečnom stanovisku vyhodnotená v rozsahu, ktorý plne zodpovedá charakteru a umiestneniu navrhovanej činnosti (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 108 – 110). Keďže je navrhovaná činnosť riešená ako uzavretý technologický brownfieldový projekt bez produkcie a vypúšťania akýchkoľvek priemyselných odpadových vôd z procesu čistenia spalín do prostredia (zero liquid discharge v súlade s BAT 33), pričom bežné technologické vody sú odvádzané vnútroareálovou kanalizáciou na centrálnu mechanicko-biologickú ČOV Slovnaftu s koncovým vypúšťaním do povrchového toku Dunaja mimo dýchaciu zónu podzemných vôd (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3, a Prílohu č. 13: „Prehodnotenie súladu s BAT“), neexistoval z odborného hľadiska dôvod na spracovanie samostatného izolovaného hydrogeologického posudku pre CHVO. Bezpečnosť územia a kontrolu nad dodržaním vodného zákona navyše garantuje podmienka č. 39, ktorú ministerstvo zozáväznilo v záverečnom stanovisku a ktorá navrhovateľovi ukladá povinnosť požiadať Okresný úrad Bratislava o vydanie záväzného stanoviska podľa § 16a vodného zákona ešte pred začatím stavebného konania v nadväzujúcom integrovanom povoľovaní.

V otázke namietaného obchádzania zákazu budovania zariadení na zneškodňovanie odpadov podľa § 3 ods. 3 písm. h) zákona č. 305/2018 Z. z. odvolací orgán konštatuje, že správny orgán je pri rozhodovaní viazaný zásadou legality a je povinný používať presný a zákonom ustanovený význam pojmov (§ 3 ods. 1 správneho poriadku). Jediným všeobecne záväzným právnym predpisom na území Slovenskej republiky, ktorý definuje a exaktne rozlišuje medzi činnosťami zhodnocovania odpadov (R) a zneškodňovania odpadov (D), je § 5 a § 6 zákona č. 79/2015 Z. z., ktorý v tejto oblasti plne transponuje európsku Rámcovú smernicu o odpadoch (2008/98/ES).. Zariadenie CEZO je projektované ako energetický zdroj, ktorý vďaka parnej turbíne a dodávkam pary do rafinérie dosiahne vysokú energetickú účinnosť v rozpätí 82 % až 88% (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. 9.1.8, a Klimatickú štúdiu, str. 11). Tieto hodnoty sú doložené exaktným termodynamickým výpočtom v Správe o hodnotení (kapitola 9.1.8) a nachádzajú sa vysoko nad legislatívnou hranicou 0,65 pre zaradenie do činnosti R1 – Využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom v zmysle Prílohy č. 1 k zákonu č. 79/2015 Z. z. (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. 9.1.8, a Prílohu č. 1 k zákonu č. 79/2015 Z. z.). Navrhovaná činnosť je preto zo zákona zariadením na zhodnocovanie odpadov, na ktoré sa zákaz budovania zariadení na zneškodňovanie podľa Lex Žitný ostrov nevzťahuje, v dôsledku čoho považuje odvolací orgán túto námietku odvolateľa v celom rozsahu za nedôvodnú.

K námietke vnútorného rozporu ohľadom prirodzenej ochrany územia (strana 95 vs. strana 108 správy o hodnotení uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 16 namieta vnútorný logický rozpor v Správe o hodnotení. Kým strana 95 uvádza, že územie (evidovaná záťaž Slovnaftu) je bez prirodzenej ochrany a ohrozenie podzemnej vody je veľmi vysoké, strana 108 uvádza, že piesčito-štrkové sedimenty sú na povrchu prekryté vrstvou jemnozrnných sedimentov, ktoré predstavujú hydrogeologický izolátor.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená a k otázke ochrany podzemných vôd, hydrogeologických rizík a ochrany Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Žitný ostrov sa vysporiadal pri rozklade č. 1, ktorý namietala nesúlad s podmienkami zákona č. 305/2018 Z. z. a vodným zákonom, rozklade č. 14, rozpor s Lex Žitný ostrov a nedostatočnú ochranu podzemných vôd, a rozklade č. 6), námietky voči rizikám pre podzemné

vody CHVO Žitný ostrov a absenciu pevných havarijných limitov. Odvolací orgán na toto vysporiadanie v plnej miere poukazuje.

Pre úplnosť a s ohľadom na špecifické výhrady odvolací orgán po podrobnom preskúmaní geologických a hydrogeologických kapitol Správy o hodnotení a záverečného stanoviska konštatuje, že namietaný rozpor je iba zdanlivý a vyplýva zo zjednodušenej interpretácie dvoch odlišných mierok hodnotenia geologického profilu.

Všeobecné konštatovanie na strane 95 Správy o hodnotení sa viaže na regionálne hodnotenie zraniteľnosti širšieho územia aluviálnych sedimentov horného Žitného ostrova. Z regionálneho hľadiska tvoria kvartérne dunajské sedimenty (prevažne vysokopriepustné štrky a piesky s koeficientom filtrácie dosahujúcim hodnoty až $k_f = n \cdot 10^{-3}$ m/s) mohutný, súvislý zvodnený kolektor s voľnou hladinou podzemnej vody, ktorý v plošnom vyjadrení nedisponuje prirodzenou, nepriepustnou prírodnou ochranou zhora, a preto je z hľadiska indexu zraniteľnosti klasifikovaný v kategórii vysokého až veľmi vysokého ohrozenia. Práve pre túto vysokú prírodnú zraniteľnosť a historické záťaže z druhej polovice 20. storočia je v celom priemyselnom areáli už vyše 50 rokov nepretržite prevádzkovaný nadštandardný systém Hydraulickej ochrany podzemných vôd.

Naproti tomu lokálne tvrdenie na strane 108 Správy o hodnotení popisuje špecifické sedimentárne a hydrogeologické podmienky kontaktu týchto náplavových sedimentov s korytom rieky Dunaj. V týchto konkrétnych stykových zónach dochádza v dôsledku stálej infiltrácie dunajských vôd do podložia k fyzikálnemu javu kolmatácie (mechanickému zanášaniu pórov štrkopieskov jemnými hlinitými a prachovými časticami), čo na povrchu vytvára lokálne vrstvy jemnozrnných sedimentov pôsobiacich ako hydrogeologický izolátor. Nejde teda o protirečenie, ale o detailný a vedecky správny popis dvoch rôznych mierok geologického prostredia – chýbajúca globálna plošná ochrana kolektora zhora nevylučuje existenciu špecifických lokálnych izolačných bariér vzniknutých kolmatáciou v príbrežných častiach toku.

Odvolací orgán navyše zdôrazňuje, že umiestnenie navrhovanej činnosti bolo od počiatku projektované s plným rešpektovaním vysokej regionálnej zraniteľnosti územia. Bezpečnosť prevádzky pred únikmi znečisťujúcich látok preto nie je postavená na predpoklade existencie prírodných ochranných vrstiev, ale je garantovaná striktnými a stavebne vymožiteľnými technickými podmienkami. Areál navrhovanej činnosti bude vybudovaný výhradne na kompletne stavebne hermetizovaných a nepriepustných železobetónových plochách (tesné betónové vane a uzavreté potrubné rozvody), pričom prebytočné dažďové a technologické vody budú odvádzané na existujúcu vysokoúčinnú mechanicko-chemicko-biologickú ČOV Slovnaftu. Akékoľvek riziko priameho úniku znečisťujúcich látok do horninového prostredia je tak pasívne eliminované a prípadné nepredvídané havarijné scenáre sú navyše kryté nepretržitým aktívnym monitorovaním a sanačným čerpaním systému HOPV. Prvostupňový orgán preto pri vyhodnotení vplyvov na vody nepochybil a odvolací orgán túto námietku považuje za nedôvodnú.

K námietke hĺbky odpadového bunkra (6 metrov pod terénom) a odstupu od podzemnej vody uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 16 namieta, že stavebný výkop pre odpadový bunker do hĺbky 6 metrov prereže hydrogeologický izolátor a hrozí, že dno bunkra bude umiestnené v bezprostrednej blízkosti (cca 1,5 metra) k priepustným štrkom s hladinou podzemnej vody (123,51 m n. m.) bez dostatočného posúdenia technického zabezpečenia proti priesakom.

Odvolací orgán po preskúmaní projektovej dokumentácie a administratívneho spisu konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená. Z hľadiska stavebno-technického riešenia a geologických pomerov na bloku 92 sa bezpečnosť a tesnosť odpadového bunkra neopiera o

prítomnosť či hrúbku prírodných krycích hlinotokov (jemnozrnných sedimentov), ale je v plnom rozsahu garantovaná samotným inžinierskym dizajnom stavby. Odpadový bunker bude zrealizovaný ako monolitická, masívna železobetónová vaňa s vodotesnou konštrukciou (v stavebnej praxi uplatňujúca princíp vodostavebného betónu, tzv. bielej vane, prípadne s koncovými bentonitovými alebo fóliovými hydroizoláciami a tesniacimi profilmi v pracovných a dilatačných škárach) navrhnutá s vysokou bezpečnosťou proti pôsobeniu vonkajšieho hydrostatického tlaku a vztlaku podzemnej vody. Detailné realizačné výkresy, presný hydroizolačný systém vrátane overenia stability základovej škáry a technického riešenia monitoringu prípadných priesakov sú v súlade so stavebným právom a legislatívou IPKZ predmetom podrobného projektu pre stavebné povolenie, ktoré v konaní pred Slovenskou inšpekciou životného prostredia podlieha schváleniu a nemožno ich v ranom, preventívnom štádiu posudzovania vplyvov detailne vyžadovať (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.2 a kap. II.1.3, ako aj Záverečné stanovisko).

Pokiaľ ide o variabilitu hladiny podzemnej vody, hodnota 123,51 m n. m. uvedená v Správe o hodnotení predstavuje reálny, dlhodobo stabilizovaný stav podzemnej vody pod vplyvom nepretržitej prevádzky systému Hydraulickej ochrany podzemných vôd (HOPV) Slovnaftu (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. „Hydrogeologické pomery“). Tento systém, ktorý od roku 1974 odčerpáva v priemere 33,4 milióna m³ podzemných vôd ročne (bližšie pozri Doplňujúce informácie k Správe o hodnotení, hydrogeologická bilancia HOPV), vytvára pod areálom rafinérie permanentný umelý depresný kužeľ, čím udržiava hladinu podzemnej vody v bezpečnej hĺbke pod plánovanou základovou škárou. Pre potreby realizačného dimenzovania podzemných častí stavby sa však v ďalšom stupni projektovania nepoužije iba jeden izolovaný údaj, ale navrhovateľ je povinný vychádzať zo systematických meraní a ročných správ o stave monitoringu HOPV (ktoré evidujú kolísanie hladín vo vrtoch na bloku 92 za celé desaťročia), pričom konštrukcia bunkra bude bezpečne dimenzovaná na maximálnu návrhovú hladinu podzemnej vody (worst-case) vrátane zohľadnenia extrémnych povodňových stavov a hydraulickej spojitosti s Dunajom (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3, a Záverečné stanovisko str. 79 – 80). Keďže stavebné a prevádzkové parametre bunkra podliehajú prísnej kontrole hydrogeológov a inšpekcie v nadväzujúcich konaniach, odvolací orgán túto námietku podávateľa rozkladu považuje za nedôvodnú.

K námietke závislosti bezpečnosti stavby na systéme HOPV uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 16 namieta, že bezpečnosť CEZO pred znečistením podzemných vôd sa opiera o systém HOPV, ktorý však nie je súčasťou navrhovanej činnosti, nie je predmetom tohto posudzovania, a jeho trvanie nie je pre dobu životnosti stavby garantované.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená. K otázke komplexnej ochrany podzemných vôd, posúdenia hydrogeologických rizík a ochrany CHVO Žitný ostrov sa odvolací orgán už vyčerpávajúco vyjadril pri vyhodnotení námietok rozkladu č. 1, v ktorom bol namietaný nesúlad s podmienkami zákona č. 305/2018 Z. z. a Vodného zákona, pri rozklade č. 14 vo veci namietaného nesúladu s Lex Žitný ostrov a nedostatočnej ochrany podzemných vôd, ako aj pri rozkladoch č. 6 a č. 9, ktoré vznášali obavy z rizík pre podzemné vody CHVO Žitný ostrov a namietali absenciu pevných havarijných limitov. Odvolací orgán na tieto predchádzajúce vyhodnotenia a argumentáciu v plnej miere odkazuje.

Vo vzťahu k samotnému fungovaniu a právnemu postaveniu systému HOPV odvolací orgán zdôrazňuje, že prevádzka HOPV Slovnaftu nie je žiadnym dočasným, komerčným či dobrovoľným projektom navrhovateľa, ktorý by bolo možné kedykoľvek svojvoľne obmedziť alebo odstaviť. Prevádzkovanie tohto systému predstavuje trvalú, prísne vymáhateľnú a zákonom uloženú povinnosť spoločnosti SLOVNAFT, a.s., ktorá bola určená právoplatnými

rozhodnutiami príslušných štátnych orgánov na základe schváleného projektu sanácie environmentálnej záťaže (registrovaná environmentálna záťaž s identifikačným číslom SK/EZ/B2/129) (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. C.II.8 „Environmentálne záťaže“, a Informačný systém environmentálnych záťaží MŽP SR). Tento sofistikovaný hydrogeologický systém, ktorý pozostáva zo sústavy čerpacích a monitorovacích vrtov, je nepretržite prevádzkovaný v súlade s platnými vodoprávnymi rozhodnutiami a integrovanými povoleniami vydanými SIŽP a orgánmi štátnej vodnej správy (bližšie pozri Doplňujúce informácie k Správe o hodnotení).

Navrhovateľ je ako vlastník a prevádzkovateľ celého priemyselného areálu zo zákona priamo zodpovedný za elimináciu šírenia historického znečistenia a je povinný zabezpečiť nepretržitú a spoľahlivú prevádzku HOPV počas celej doby existencie všetkých priemyselných objektov a technológií v areáli, vrátane navrhovanej činnosti. Domnienka podávateľa rozkladu č. 16, že by systém HOPV zanikol, bol odstavený alebo by jeho prevádzka nebola počas životnosti CEZO garantovaná, je z právneho aj administratívneho hľadiska úplne vylúčená. Ochrana strategických zásob podzemných a pitných vôd na Žitnom ostrove podlieha najvyššiemu verejnému záujmu Slovenskej republiky, pričom dodržiavanie a plnenie sanačných povinností a prevádzkových poriadkov HOPV je pod stálou, prísnou a sankcionovateľnou kontrolou orgánov štátneho dozoru.

Navrhovaná činnosť navyše vďaka svojmu stavebno-technickému dizajnu a kompletnej pasívnej hermetizácii a bezodpadovej technológii vo vzťahu k priemyselným odpadovým vodám nepredstavuje pre podzemné vody žiadne nové reálne riziko (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3 „Ochrana vôd a protihavarijné opatrenia“, a Prílohu č. 13: „Prehodnotenie súladu s BAT“). Existencia fungujúceho systému HOPV tak vo vzťahu k navrhovanej činnosti slúži len ako dodatočná, vysoko stabilná bezpečnostná poistka celého územia, v dôsledku čoho odvolací orgán túto námietku v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

K námietke ohľadom dovozu nebezpečných kalov a kvapalných odpadov do CHVO uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 16 namieta dovoz a spaľovanie nebezpečných kalov zo sanácie podzemných vôd a priesakových kvapalín zo skládok priamo v CHVO.

Odvolací orgán po preskúmaní spisu konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená. V konaní bolo preukázané, že predbežný zoznam odpadov uvedený v dokumentácii navrhovanej činnosti predstavuje len potenciálny katalógový rámec a žiadny nebezpečný odpad zo sanácií či skládok nebude prebraný do prevádzky bez predchádzajúcej povinnej akreditovanej laboratórnej analýzy chemického zloženia a overenia jeho technologickej vhodnosti v zmysle nadväzujúceho integrovaného povolenia.

Určité typy látok, najmä polychlórované bifenyly (PCB) vo vysokých koncentráciách alebo odpady s obsahom chlóru nad 1 %, sú pre termické spracovanie vo fluidnom kotle technicky aj legislatívne neprípustné.

Všetky prijímané kvapalné odpady a kaly budú skladované a manipulované výhradne v uzavretých cisternách, nádržiach s dvojitým dnom a v nepriepustných záchytných vaniach spĺňajúcich požiadavky § 39 zákona Vodného zákona, čím sa vylučuje akýkoľvek priamy kontakt znečisťujúcich látok s pôdou či podložím. Technológia stacionárneho fluidného kotla s cirkulujúcou vrstvou (CFB) pracujúca pri prevádzkovej teplote 850 °C až 900 °C a zádržnej dobe spalín nad 2 sekundy v spojení s moderným systémom čistenia dymových plynov (BAT) garantuje úplnú termickú deštrukciu organických škodlivín bez rizika úniku emisií do okolia. Výstupné technologické vody budú odvádzané vnútroareálovou kanalizáciou na centrálnu ČOV Slovnaftu a celý priemyselný areál je naviac hydrogeologicky chránený nepretržite

prevádzkovaným systémom Hydraulickej ochrany podzemných vôd, ktorý trvalým čerpaním vytvára hydraulickú depresiu a zabraňuje migrácii akejkoľvek prípadnej kontaminácie mimo areál rafinérie.

Odvolací orgán sa s obsahovo totožnými námietkami voči dovozu, prekládke a spaľovaniu nebezpečných kalov a kvapalných odpadov zo sanácií v CHVO Žitný ostrov podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 8, č. 10, č. 14, č. 15 a č. 19, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

K námietke ohľadom protirečenia ohľadom používania znečisťujúcich chemických látok uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 16 namieta, že odôvodnenie rozhodnutia si protirečí, nakoľko na jednej strane uvádza, že chemické prevádzkové médiá (napr. amoniakálna voda pre denitrifikačný systém DeNOx/SCR, hydratované vápno či aktívne uhlie) budú zabezpečené proti úniku do podzemných vôd, a súčasne uzatvára, že nejde o priemyselný zdroj, v ktorom sa na výrobu používajú znečisťujúce látky v zmysle zákazov podľa zákona Lex Žitný ostrov.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená, pričom pripomína, že s obsahovo totožnými námietkami týkajúcimi sa používania chemických látok a aplikácie zákona Lex Žitný ostrov sa odvolací orgán už podrobne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladu č. 8, č. 10 a č. 14, na ktoré odôvodnenie v plnom rozsahu odkazuje.

Odvolací orgán konštatuje, že námietka spočíva na nesprávnom výklade a dezinterpretácii ustanovení § 3 ods. 3 písm. a) bodu 1 zákona č. 305/2018 Z. z. a súvisiacich ustanovení vodného zákona. V zmysle zásady legality a administratívnej presnosti sú správne orgány pri posudzovaní povinné striktne vychádzať z legálnych definícií pojmov ustanovených zákonom.

Zákon č. 305/2018 Z. z. v ustanoveniach § 3 ods. 3 písm. a) v prvom a druhom bode operuje so špecifickými právnymi pojmami „nový priemyselný zdroj“ a „jestvujúci priemyselný zdroj“ . Právny výklad týchto pojmov je prostredníctvom legislatívnych odkazov priamo naviazaný na § 2 písm. v) a w) Vodného zákona. Podľa týchto ustanovení je priemyselný zdroj definovaný ako výrobná prevádzka alebo iné zariadenie, z ktorého sa vypúšťajú (resp. budú vypúšťať) priemyselné odpadové vody obsahujúce prioritné nebezpečné látky.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že je potrebné striktne rozlišovať medzi priemyselnou výrobou chemických látok a použitím pomocných prevádzkových činidiel určených výhradne na čistenie spalín a znižovanie emisií. Používanie 25 % amoniakálnej vody pre redukciu oxidov dusíka či hydratovaného vápna pre záchyt kyslých plynov predstavuje štandardnú a legislatívne vyžadovanú aplikáciu najlepších dostupných techník (BAT), pričom tieto látky nevstupujú do výrobného procesu ako surovina a nestávajú sa produktom, ale sa chemicky plne spotrebúvajú v procese čistenia dymových plynov. Skladovanie a manipulácia s týmito prevádzkovými chemikáliami budú realizované v dvojplášťových nádržiach, nepriepustných záchytných vaniach a uzavretých systémoch spĺňajúcich požiadavky § 39 Vodného zákona., čím sa zamedzuje úniku do pôdy a podzemných vôd.

Z doloženého spisového materiálu a technického projektu navrhovanej činnosti jednoznačne vyplýva, že navrhovaná činnosť je koncipovaná ako moderný, uzavretý a vo vzťahu k vodám bezodpadový technologický systém (zero liquid discharge) (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3, a Prílohu č. 13: „Prehodnotenie súladu s BAT“). V navrhovanej činnosti sa nebudú produkovať a ani sa z neho nebudú do prostredia vypúšťať žiadne priemyselné odpadové vody z procesu čistenia spalín (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3). Všetky vznikajúce odpadové vody majú charakter bežných pomocných technologických a splaškových vôd bez prítomnosti prioritných nebezpečných látok a budú odvedené a spoľahlivo vyčistené v existujúcej mechanicko-chemicko-biologickej ČOV Slovnaftu pred ich vypustením do Dunaja

(bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3). Navrhovaná činnosť preto nepredstavuje nový priemyselný zdroj s výrobou či spracovaním nebezpečných látok v zmysle ustanovení § 3 zákona č. 305/2018 Z. z.

Z hľadiska vecného posúdenia chemických látok odvolací orgán zdôrazňuje zásadný rozdiel medzi priemyselnou výrobou a technologickými postupmi ochrany ovzdušia. Podľa § 3 ods. 3 písm. a) bodu 1 zákona č. 305/2018 Z. z. sa zákaz vzťahuje na priemyselné zdroje, v ktorých sa znečisťujúce látky vyrábajú alebo sa na výrobu používajú ako hlavné vstupné suroviny. Navrhovaná činnosť je koncovým energetickým zariadením na zhodnocovanie odpadu (činnosť R1), nie chemickou výrobnou jednotkou (akou sú napríklad iné petrochemické prevádzky v areáli rafinérie.

Použitie amoniakálnej vody (s koncentráciou 24 %) alebo vápenného hydrátu v procese CEZO nepredstavuje ich používanie ako surovín „na výrobu“ akéhokoľvek komerčného produktu (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.2). Tieto chemické látky slúžia výhradne ako pomocné procesné reagenčné médiá v hermeticky uzavretom systéme čistenia spalín, kde vstupujú do chemických reakcií za účelom eliminácie emisií oxidov dusíka (NO_x) a kyslých plynov (SO_2) pred ich vypustením do ovzdušia (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3, a Prílohu č. 13). Ich prítomnosť v technológii je preto priamym a nevyhnutným prejavom uplatnenia najlepších dostupných techník (BAT) v zmysle Smernice o priemyselných emisiách (IED) na zabezpečenie najvyššej ochrany ovzdušia a zdravia obyvateľov (bližšie pozri Prílohu č. 13 k Správe o hodnotení: „Prehodnotenie súladu s BAT“).

Z technického a bezpečnostného hľadiska neexistuje žiadne protirečenie medzi tým, že prevádzka navrhovanej činnosti nie je priemyselným zdrojom v zmysle Lex Žitný ostrov, a skutočnosťou, že s pomocnými chemikáliami sa bude nakladať s najvyšším stupňom ochrany. Povinnosť zabezpečiť skladovanie, manipuláciu a dávkovanie znečisťujúcich látok na stavebne hermetizovaných, nepriepustných a odkanalizovaných plochách (stavebné objekty vybavené havarijnými nádržami a dvojplášťovými zásobníkmi s detekciou úniku) nevyplýva zo statusu priemyselného zdroja, ale je všeobecnou preventívnou povinnosťou každej právnickej osoby podľa § 39 vodného zákona, ktorá s takýmito látkami zaobchádza.

Zavedenie nadštandardných preventívnych stavebno-technických bariér proti úniku amoniakálnej vody a existencia dodatočnej poistky v podobe Hydraulickej ochrany podzemných vôd preukazujú uplatnenie princípu predbežnej opatrnosti a prísneho rešpektovania požiadaviek ochrany vôd Žitného ostrova, a nie priznaním protirečenia v rozhodnutí. Správny orgán preto vyhodnotil povahu činnosti a jej súlad s vodoprávnymi predpismi vecne a právne absolútne správne, a preto odvolací orgán túto námietku podávateľa rozkladu č. 16 v celom rozsahu považuje za neopodstatnenú.

K námietke nesprístupnenia doplňujúcich informácií navrhovateľa verejnosti uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 16 namieta, že doplňujúce informácie navrhovateľa s podrobnými aktualizovanými štúdiami neboli prístupné dotknutej verejnosti a dotknutým orgánom.

Odvolací orgán konštatuje, že táto procesná námietka nemá oporu v administratívnom spise a je v priamom rozpore so skutočným stavom a zverejnenými podkladmi na webovom sídle ministerstva. Všetky doplňujúce informácie doručené spracovateľom správy o hodnotení v zastúpení navrhovateľa dňa 09. 09. 2025 boli v súlade s § 35 ods. 5 zákona č. 24/2006 Z. z. dňa 23. septembra 2025 oficiálne zverejnené priamo na štátnom portáli Enviroportál pod detailom navrhovanej činnosti. Súčasťou týchto doplňujúcich podkladov bola najmä aktualizovaná Hodnotiaca správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie, Dodatok ku Klimatickej štúdii, ako aj Dodatok k Rozptylovej štúdii vyhodnocujúci imisnú situáciu pri znížení spracovateľskej

kapacity o 30 % a vo vzťahu k prísnejším imisným limitom podľa novej európskej Smernice (EÚ) 2024/2881.

Verejnosť, dotknuté obce, ako aj všetky dotknuté orgány štátnej správy mali od momentu zverejnenia dňa 23. 09. 2025 plne vymožiteľnú možnosť sa s týmito podkladmi v elektronickej podobe oboznámiť, nahliadať do nich, vyhotovovať si z nich výpisy, odpisy či kópie a v zákonom stanovených lehotách uplatniť svoje písomné stanoviská, čo viacerí účastníci konania aj aktívne využili a zaslali ministerstvu svoje podrobné vyjadrenia. Práva verejnosti garantované zákonom č. 24/2006 Z. z., správnym poriadkom i Aarhuským dohovorom tak boli v plnej miere rešpektované, a preto odvolací orgán túto námietku zamieta ako nedôvodnú.

Odvolací orgán sa s obdobnou procesnou námietkou ohľadom namietaného nesprístupnenia doplňujúcich informácií navrhovateľa verejnosti, transparentnosti ich zverejnenia a garancie procesných práv podľa § 35 ods. 5 zákona č. 24/2006 Z. z. a § 33 ods. 2 správneho poriadku podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 5, č. 10, č. 14, č. 16, č. 19 a č. 20, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje

K námietke chýbajúcich výpočtov pre kondenzačný režim a energetickú účinnosť (R1) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 16 namieta chýbajúci výpočet pre čistý kondenzačný režim a rozpor v zaradení 20 t/h nízkotlakovej pary vo vzťahu k vzorcu energetickej účinnosti R1 podľa vyhlášky č. 371/2015 Z. z.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom výpočtu energetickej účinnosti R1, posúdenia kondenzačného režimu a bilancie pary podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 1, č. 2, č. 4, č. 8, č. 10, č. 21, č. 22 a č. 23, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

Pokiaľ ide o namietané chýbajúce výpočty pre kondenzačný režim, odvolací orgán konštatuje, že tvrdenie nemá oporu v spisovom materiáli. V kapitole 9.1.8 (Energetická účinnosť spaľovne) Správy o hodnotení je v tabuľke „Bilancia turbíny pre rôzne prípady“ a v nadväzujúcom texte na stranách 48 – 51 detailne predstavený a exaktne prepočítaný Prípad 2 – maximálna kondenzácia (úplná kondenzácia bez akéhokoľvek externého vývozu pary) pri ročnom časovom fonde 8 000 prevádzkových hodín. Tento prípad reprezentuje ten najmenej priaznivý prevádzkový scenár (worst-case) z hľadiska energetickej bilancie, kedy sa všetka vyrobená vysokotlaková para mení v odberovej kondenzačnej turbíne výhradne na elektrickú energiu (výroba elektriny na úrovni 35,2 MW, t. j. 281,6 GWh ročne) a žiadna para nie je exportovaná na komerčné či priemyselné účely mimo areál. Výsledná hodnota energetickej účinnosti vypočítaná pre tento najnepriaznivejší Prípad 2 dosahuje úroveň 0,82 (82 %), čo sa nachádza vysoko nad prísnou zákonnou prahovou hodnotou 0,65 (65 %) ustanovenou v § 18 ods. 1 písm. b) zákona č. 79/2015 Z. z. pre zaradenie spaľovne komunálneho odpadu do činnosti R1 – Využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom. Kritérium R1 tak bude s veľkou rezervou bezpečne splnené aj v režime čistej kondenzačnej výroby elektrickej energie bez akéhokoľvek komerčného odberu tepla.

V otázke namietaného rozporu pri toku 20 t/h nízkotlakovej pary (s parametrami 4 bar, 160 °C) navrhovateľ vo svojom vyjadrení k rozkladom jednoznačne preukázal, že ide o dve vecne, fyzikálne a bilančne úplne odlišné položky, ktoré sa v modeli nezdvojujú. Položka „nízkotlaková para pre vlastnú spotrebu“ v množstve 20 t/h predstavuje tok pary, ktorý sa neexportuje mimo zariadenia CEZO, ale slúži výhradne na jeho vnútorné technologické a prevádzkové potreby (najmä na termické odplyňovanie a predhrievanie napájacej vody v napájacej nádrži, predhrievanie spaľovacieho vzduchu a ofukovanie nánosov v parnom kotly). Táto para na vlastnú spotrebu sa v zmysle metodických usmernení k vzorcu R1 neodpočítava a nezapočítava do

vyrobenej komerčnej energie v čitateli, ale správne vstupuje do výpočtu energetickej účinnosti ako vnútorná technologická spotreba. Oproti tomu položka „dodávka pary pre rafinériu“ (alternatívne dodávaná do mesta Bratislava) predstavuje čistý export užitočnej energie mimo bilančnej hranice samotného zariadenia CEZO. Tento export pary na priemyselné či vykurovacie účely pre tretie strany je užitočnou dodanou energiou, ktorá sa do čitateľa vzorca R1 (ako veličina Ep) započítava s príslušným ekvivalentným multiplikačným faktorom 1,1. Technologický model a energetická bilancia zariadenia sú preto v dokumentácii popísané a prepočítané absolútne presne, v dôsledku čoho odvolací orgán túto námietku odvolateľa v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

K námietke ohľadom opisu súčasného stavu územia - kalové pole na bloku 92 uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 16 v doplnení rozkladu namieta, že opis súčasného stavu územia v Správe o hodnotení je neúplný, nakoľko neuvádza existujúce prevádzkované kalové pole na bloku 92, na ktorého mieste má navrhovaná činnosť stáť, a bilancia stavebných odpadov neobsahuje jeho demoláciu ani nakladanie s kontaminovanou zeminou pod ním.

Odvolací orgán po preskúmaní spisového materiálu konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená a nemá oporu v doložených listinných dôkazoch. Celý stavebný blok 92, ako aj susediace bloky 91 a 93, ktoré sú určené pre umiestnenie navrhovanej činnosti, je v Správe o hodnotení podrobne popísaný a priestorovo zmapovaný (vrátane detailných popisov a bilancií na stranách 54 a 106). V textovej aj tabuľkovej časti Správy o hodnotení venovanej „Odpadom vznikajúcim počas výstavby a asanácie“ (bližšie pozri tabuľky na str. 80 a 81) sú explicitne uvedené a kapacitne odhadnuté všetky kľúčové odpady, ktoré pri príprave územia, demoláciách a výkopových prácach reálne vzniknú. Medzi týmito položkami je riadne zaradený nebezpečný odpad pod katalógovým číslom 17 05 05 (Výkopová zemina obsahujúca nebezpečné látky) s odhadovaným množstvom 1 000 ton, ako aj nebezpečný odpad pod kódom 17 01 06 (Zmesi alebo samostatné úlomky betónu, tehál, škridiel, obkladového materiálu a keramiky obsahujúce nebezpečné látky) v množstve 3 000 ton. Tvrdenie podávateľa rozkladu č. 16, že bilancia stavebných odpadov opomenula najviac kontaminovaný stavebný odpad a zeminu pod asanovanými objektmi, preto nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o namietané rozdelenie posudzovania zámerov, odvolací orgán zdôrazňuje, že zrušenie starého kalového poľa na bloku 92 a vybudovanie nového kalového poľa na Mechanicko-chemicko-biologickej čistiarni odpadových vôd (stavebný blok 126) je riešené v samostatnom zisťovacom konaní z dôvodu vecnej, technologickej a prevádzkovej odlišnosti oboch systémov (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.2). Čistiareň odpadových vôd a jej pridružené kalové hospodárstvo predstavujú samostatný existujúci technologický celok rafinérie s vlastnou infraštruktúrou a integrovanými povoleniami, ktorých modernizácia a dispozičné zmeny sa neriadia projektom výstavby nového energetického zdroja CEZO. Zákon č. 24/2006 Z. z. nevylučuje, aby v jednom rozsiahlom priemyselnom areáli prebiehalo súbežne viacero konaní, pokiaľ ide o samostatné a prevádzkovo oddelené technické jednotky.

Z hľadiska kumulatívnych vplyvov však k žiadnemu opomenutiu nedošlo. Kumulatívne zaťaženie mechanicko-chemicko-biologickej čistiarne (MCHB ČOV) navrhovanou činnosťou CEZO (vrátane komplexnej bilancie odpadových vôd) bolo v Správe o hodnotení CEZO plnohodnotne a podrobne posúdené (napríklad na strane 78 a v príslušných kapitolách o vodnom hospodárstve), pričom príjem a čistenie týchto prúdov v plnom rozsahu vyhovuje kapacitným možnostiam a technologickým požiadavkám mechanicko-chemicko-biologickej čistiarne odpadových vôd. Definitívny a presný spôsob nakladania so vzniknutými asanačnými odpadmi a kontaminovanou zeminou bude navyše podliehať schválenému realizačnému projektu a

prísnemu dohľadu štátnych orgánov v nadväzujúcom stavebnom a integrovanom povoľovaní, čo akékoľvek nepredvídané environmentálne riziká v území úplne vylučuje.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 17 voči záverečnému stanovisku uvádza odvolací orgán nasledovné.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že rozklad č. 17 je po obsahovej, argumentačnej aj právnej stránke úplne totožný s rozkladom podávateľa rozkladu č. 13, ktorý bol taktiež podaný prostredníctvom spoločného právneho zástupcu, advokátskej kancelárie VERIONS, s. r. o.

Odvolací orgán sa s týmito obsahovo totožnými námietkami už podrobne, vecne aj právne vyrovnal v predchádzajúcich častiach tohto rozhodnutia, a to konkrétne pri vyhodnotení rozkladu č. 13, ako aj pri posúdení obsahovo zhodných výhrad v rámci vyhodnotenia rozkladu č. 11 a rozkladu č. 15, najmä v otázkach kumulatívnych vplyvov na ovzdušie a zdravie, údajnej nevymožiteľnosti kompenzačných opatrení a obáv z ohrozenia cieľov novej smernice o ovzduší. Keďže sa odvolací orgán s týmito obsahovo zhodnými námietkami už podrobne, vecne aj právne vyrovnal pri vyhodnotení rozkladov č. 11, 13 a 15 v predchádzajúcej časti tohto rozhodnutia, v plnej miere na tieto skoršie závery odkazuje.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 18 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke ohľadom zásadnej zmeny množstiev navrhovaných vstupných odpadov a absencie základných informácií o ich zložení uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 18 namieta, že v konaní došlo k zásadnej zmene množstiev a pomerov vstupných odpadov. Tvrdí, že hoci došlo k pro-environmentálnemu zníženiu celkovej spracovateľskej kapacity zariadenia o 30 % (na 220 000 t/rok), v projekte došlo k zvýšeniu podielu priemyselného nie nebezpečného odpadu bez akejkoľvek konkretizácie aspoň základných informácií o zložení tohto odpadového prúdu.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená a s obsahovo príbuznými výhradami ohľadom zmien parametrov a kapacít odpadových prúdov sa odvolací orgán už podrobne vyrovnal vyššie pri vyhodnotení rozkladu č. 8 a rozkladu č. 10, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Odvolací orgán pripomína, že pomer jednotlivých druhov a kategórií odpadov, komunálny, priemyselný nie nebezpečný a nebezpečný odpad, v celkovom prúde vstupujúcich odpadov je pre potreby projektového zámeru definovaný ako predpokladaný modelový stav, pričom z hľadiska slovenskej legislatívy, najmä zákona č. 79/2015 Z. z., sú zmesový komunálny odpad aj priemyselný odpad, ktorý nemá nebezpečné vlastnosti, klasifikované v rovnakej kategórii ako ostatný odpad. Prípadná zmena ich vzájomného pomeru v spracovávanom prúde pri plnom zachovaní celkovej zníženej ročnej kapacity (220 000 ton ročne) nepredstavuje zmenu podstaty či účelu navrhovanej činnosti a nemá vplyv na zvolenú fluidnú spaľovaciu technológiu.

Ďalej odvolací orgán poukazuje, že navrhovateľ v spracovanej dokumentácii garantuje, že vďaka dôslednej viacstupňovej vstupnej kontrole v súlade s požiadavkami BAT 24 zabezpečí v spaľovanom odpadovom mixe priemerný obsah halogénovaných organických zlúčenín (vyjadrených ako chlór) trvale pod prísnou legislatívnou úrovňou 1 %, čím bezpečne vyhovie technickým požiadavkám najlepších dostupných techník (BAT). Presné fyzikálno-chemické vlastnosti prichádzajúcich odpadov, ich detailný zoznam a podmienky kontroly kvality vstupov budú predmetom schvaľovania podrobného prevádzkového poriadku v nadväzujúcom integrovanom povoľovaní vedenom SIŽP, ktorá ako príslušný povoľovací orgán určí záväzné limity pre bezpečnú prevádzku zariadenia.

K námietke ohľadom zbytočnosti realizácie navrhovanej činnosti, negatívneho vplyvu na recykláciu, nadkapacity a rizika dovozu odpadov zo zahraničia uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 18 tvrdí, že navrhovaná činnosť je zbytočná pre väčšinu vstupných odpadov, predstavuje negatívny vplyv na recykláciu a nesie so sebou riziko neplnenia legislatívnych cieľov SR a EÚ vrátane tlaku na dovoz odpadov zo zahraničia. Uvádza tiež, že CEZO s navrhovaným zložením a množstvom odpadov bude v riešenom území predstavovať nadkapacitu pre komunálne odpady v Bratislavskom kraji.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka bola v konaní spoľahlivo vyvrátená a s touto problematikou sa odvolací orgán v plnom rozsahu a vysporiadal už vyššie pri vyhodnotení rozkladu č. 4, rozkladu č. 11 a rozkladu č. 15, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Zvozová štúdia CEZO Slovnaft exaktne preukázala, že aj po dosiahnutí prísneho európskeho a vnútroštátneho cieľa 65 % miery recyklácie komunálneho odpadu do roku 2035 bude v záujmovom spádovom regióne západného Slovenska (štyri kraje) každoročne vznikať minimálne 274 000 ton nerecyklovateľného zvyškového komunálneho odpadu, ktorý v súčasnosti bez akéhokoľvek energetického úžitku končí na environmentálne škodlivých skládkach. Znížená ročná kapacita navrhovanej činnosti pre komunálny odpad (118 000 ton/rok) tak predstavuje optimálne dimenzovaný regionálny príspevok na pokrytie tohto deficitu a priamo pomáha Slovenskej republike splniť záväzný cieľ znížiť mieru skládkovania pod 10 % do roku 2035.

Technologickým preukázaním súladu s hierarchiou odpadového hospodárstva je záväzná podmienka č. 14. Triediaca linka s projektovanou kapacitou 30 000 t/rok je súčasťou posudzovaného technického riešenia a podmienka č. 14 nad rámec toho ukladá posúdiť možnosť navýšenia jej kapacity. Táto linka pomocou optických NIR senzorov z odpadového prúdu ešte pred samotným spaľovaním vyseparuje a vráti do materiálového obehu cenné recyklovateľné plasty (najmä PP a PET) a kovy (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. A.II.9.1). Vo vzťahu k dovozu odpadov zo zahraničia je zvozový región pre komunálny odpad striktne obmedzený na územie štyroch krajov západného Slovenska (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, Prílohu č. 4 k Správe o hodnotení). Cezhraničná preprava odpadu na energetické zhodnocovanie R1 navyše podlieha prísnemu režimu európskych nariadení a vymožiteľných súhlasov, pričom Ministerstvo životného prostredia SR má plné zákonné právo vzniesť námietky a dovoz odpadu zo zahraničia zakázať v zmysle princípu blízkosti a sebestačnosti.

K námietke voči Klimatickej štúdii a vplyvom navrhovanej činnosti na klímu uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 18 namieta vyjadrenia ministerstva k vplyvom na klimatický systém, tvrdí, že projekt predstavuje negatívny vplyv na klímu v rozpore s dekarbonizačnými záväzkami SR a vytýka metodické nedostatky doloženej Klimatickej štúdii a jej dodatku.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že Klimatická štúdia a jej následný Dodatok boli vypracované v súlade s platnými medzinárodnými a vnútroštátnymi štandardmi a metodikami, pričom v bilancii dôsledne rozlišujú biogénnu (klimaticky neutrálnu) a fosílnu zložku emisií v spaľovanom odpade, kde sa v zmysle vedeckého konsenzu a medzinárodných dohôd o klimatickom účtovaní biogénna zložka považuje za CO_2-neutrálnu (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, kap. 2, a Dodatok ku klimatickej štúdii).

Priemerné celkové emisie pri spaľovaní komunálneho odpadu sa pohybujú na úrovni približne 1 tony CO_2 na tonu spáleného odpadu, pričom cca 60 % predstavuje biogénny CO_2 a len cca 40 % tvoria emisie fosílneho pôvodu pochádzajúce najmä z nerecyklovateľných plastových a syntetických frakcií (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, kap. 2). Posúdenie celkových vplyvov na klímu je v predložených dokumentoch správne a metodicky konzistentne postavené

na porovnaní s reálnym, legislatívne očakávaným a najpravdepodobnejším referenčným nulovým variantom v podmienkach Slovenskej republiky, ktorým je v prípade nerealizácie zámeru zneškodňovanie nerecyklovateľného komunálneho a priemyselného odpadu skládkovaním, nakoľko materiálová recyklácia ani prevencia vzniku odpadu netvoria reálnu technologickú alternatívu k spracovaniu tohto zvyškového a inak nevyužiteľného toku odpadov (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.I.2, a Klimatickú štúdiu, str. 5).

Odvolací orgán poukazuje na to, že skládkovanie 214 000 ton odpadu ročne v nulovom variante vyprodukuje v časovom horizonte životnosti projektu až 116 089 ton emisií CO_{2eq} ročne, a to najmä v dôsledku nekontrolovaných únikov skládkového plynu s vysokým obsahom metánu, ktorého potenciál globálneho otepľovania je neporovnateľne vyšší ako u CO_2 (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, tabuľku 4 na str. 14, a Dodatok ku klimatickej štúdii, str. 17). Naproti tomu pri riadenom termickom zhodnotení v modernom zariadení CEZO a pri súčasnom uplatnení synergického, reálne prebiehajúceho investičného projektu plynofikácie podnikovej Teplárne Slovnaftu (výmena zmesného ropného zvyšku za zemný plyn schválená rozhodnutím ministerstva v osobitnom konaní podľa zákona č. 24/2006 Z. z. a spolufinancovaná z Modernizačného fondu), ktorý prinesie úsporu cca 25,5 milióna m^3 (čo zodpovedá hmotnosti cca 37 000 ton) fosílneho zemného plynu ročne, dôjde k priamemu a trvalému zníženiu emisií tejto Teplárne o viac ako 50 300 ton CO_2 ročne, čo predstavuje približne 6 % ročných emisií tejto prevádzky (bližšie pozri Dodatok ku klimatickej štúdii, august 2025, str. 12 – 14, a Záverečné stanovisko, str. 35).

Odvolací orgán podrobne preskúmal namietanú metodickú chybu v pôvodnom výpočte emisií CO_2 z výroby elektriny a konštatuje, že táto odchýlka bola v rámci Dodatku ku klimatickej štúdii transparentne priznaná, metodicky vysvetlená a opravená (bližšie pozri str. 14 – 15). Pôvodný výpočet emisií totiž prepočítal plánovanú produkciu elektrickej energie 168 000 MWh/rok priamo na energetickú hodnotu (604 800 GJ/rok) a tú jednoducho vynásobil emisným faktorom 43 kg CO_2/GJ, čím však nesprávne a implicitne predpokladal 100 % účinnosť premeny energie paliva na elektrinu, čo viedlo k výrazne podhodnotenému údaju na úrovni 26 006,4 t CO_2/rok (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, str. 11). Po zavedení korekcie na základe skutočnej spotreby paliva (vstupný tepelný príkon 83 MJ/s) a uplatnení merného tepla v palive (heat rate) s ohľadom na hrubú elektrickú účinnosť parného cyklu sa emisie v Dodatku prepočítali do realistického rozpätia od 86 700 do 102 800 ton CO_2 ročne (bližšie pozri Dodatok ku klimatickej štúdii, str. 14 – 15).

Konkrétne, pri uvažovaní hrubej elektrickej účinnosti na úrovni 30 % (v zmysle expertnej metodiky UVP Environmental Management and Engineering) predstavuje hodnota emisií približne 86 700 t CO_2/rok, pri uplatnení heat rate 13,5 GJ/MWh (účinnosť cca 27 %) predstavuje emisie 97 524 t CO_2/rok a pri priamom prepočte z tepelného vstupu 83 MJ/s pri ročnom fonde 8 000 hodín predstavuje horná teoretická hranica emisií 102 800 t CO_2. Odvolací orgán zdôrazňuje, že aj po tejto korekcii na takmer štvornásobok pôvodnej hodnoty zostáva základný záver klimatického posúdenia nezmenený, nakoľko energetické zhodnocovanie v CEZO predstavuje preukázateľne priaznivejšiu a ekologickejšiu alternatívu oproti referenčnému scenáru pokračujúceho skládkovania zvyškových odpadov v regióne (bližšie pozri Dodatok ku klimatickej štúdii, rok str. 14 – 15 a str. 18).

V otázke namietaných emisných faktorov pre nakupovanú elektrickú energiu (Scope 2) odvolací orgán konštatuje, že použitie faktora 0,358 kg CO_2/kWh v pôvodnej štúdii bolo metodicky obhájiteľné a plne v súlade so štandardnou praxou environmentálneho reportingu podľa GHG Protokolu (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, str. 13). Tento faktor totiž vychádzal z oficiálne publikovaného reziduálneho mixu elektriny spoločnosti OKTE za rok 2023, ktorý sa povinne používa s cieľom zamedziť dvojitému započítaniu ekologických prínosov zo záruk

pôvodu (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, str. 13). V rámci Dodatku bola napriek tomu vypracovaná citlivostná analýza s využitím novších a progresívnejších dát SHMÚ, ktorá viedla k revízii tohto faktora a zníženiu vykazovanej uhlíkovej stopy nakupovanej elektriny (cca 28 000 ton CO_{2eq}/rok), čo však opätovne potvrdilo celkovú klimatickú prevahu navrhovanej činnosti nad nulovým variantom (bližšie pozri Dodatok ku klimatickej štúdii, str. 13 – 15).

Navyše, podľa oficiálnych expertíznych dát Joint Research Centre (JRC) Európskej komisie má elektrická energia vyprodukovaná z neobnoviteľnej zložky komunálneho odpadu uhlíkovú stopu iba 0,337 kg CO_{2eq}/kWh, čo je plne porovnateľné s emisnou intenzitou elektriny vyrábanej z bežných fosílnych palív v rozmedzí od 0,160 do 0,385 kg CO_{2eq}/kWh, pričom iba neobnoviteľná zložka priemyselného odpadu dosahuje vyššiu stopu (0,522 kg CO_{2eq}/kWh), avšak tento typ odpadu bude v navrhovanej činnosti zastúpený len v menšinovom pomere (bližšie pozri Záverečné stanovisko v časti vyjadrenia k pripomienkam verejnosti).

Odvolací orgán rovnako preveril námietky týkajúce sa emisií z dopravy a potvrdil, že ich marginalizácia v hlavnej uhlíkovej bilancii bola metodicky opodstatnená a nespôsobuje neúplnosť zistenia skutkového stavu (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, str. 16, a Dodatok ku klimatickej štúdii, str. 17 – 18). Dopravné emisie boli z dôvodu oddelenia procesných emisií od logistických tokov (ktoré sú vysoko variabilné a vznikajú aj pri alternatívnych spôsoboch nakladania s odpadom) posúdené samostatne (bližšie pozri DKP). Štandardné a overené emisné faktory pre nákladnú cestnú dopravu preukazujú, že prevoz 1 tony odpadu na vzdialenosť 100 km vyprodukuje iba približne 10 až 20 kg CO_2. Aj pri uvažovaní vysoko konzervatívnej priemernej zvozovej vzdialenosti 200 km pre celý objem odpadov by emisie z dopravy predstavovali len 0,02 až 0,04 tony CO_2 na tonu odpadu, čo zodpovedá zanedbateľným 5 % až 10 % emisií z jeho samotného termického spracovania (bližšie pozri Dodatok ku klimatickej štúdii, str. 17 – 18). Zapojenie dopravy do celkovej bilancie preto nijako neoslabuje a nemení kľúčový záver, že energetické zhodnocovanie v navrhovanej činnosti predstavuje najvhodnejší koncový krok pre stabilizáciu zvyškových tokov odpadov, v dôsledku čoho odvolací orgán túto námietku odvolateľa v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

Ďalej odvolací orgán uvádza, že problematiku klimatickej bilancie podrobne a s rovnakými závermi vyriešil už vyššie pri vyhodnotení rozkladu č. 4 a rozkladu č. 15, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje. Odvolací orgán konštatuje, že námietka podávateľa rozkladu č. 18 týkajúca sa namietaných nedostatkov Klimatickej štúdie, je neopodstatnená.

K námietke ohľadom toxických látok a emisií z procesu spaľovania uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 18 namieta problematiku toxických látok uvoľňovaných pri energetickom zhodnocovaní odpadov a vyjadrenia ministerstva k nim. Obáva sa najmä rizík spojených s emisiami perzistentných organických látok (POPs), dioxínov a nakladania s nebezpečným popolom a popolčekom.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená. S touto problematikou sa odvolací orgán už podrobne vyrovnal vyššie pri vyhodnotení rozkladu č. 8, rozkladu č. 10 a rozkladu č. 15, na ktoré odvolací orgán v plnej miere odkazuje.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že navrhované činnosť bude vybavené viacstupňovou, hermeticky uzavretou a vysoko účinnou technológiou čistenia spalín navrhnutou v prísnom súlade s požiadavkami najlepších dostupných techník (BAT) pre spaľovanie odpadov (bližšie pozri Prílohu č. 13 k Správe o hodnotení: „Prehodnotenie súladu s BAT“, BAT 25 a BAT 30). Technologický reťazec Variant 1, schválený v Záverečnom stanovisku, zahŕňa primárne optimalizovaný spaľovací proces s prísnou reguláciou teploty nad 850 °C a zádržnej doby minimálne 2 sekundy na potlačenie vzniku de-novo syntézy dioxínov, cyklónový odlučovač

tuhých častíc pri vysokých teplotách, reaktor polosuchého/suchého čistenia s dávkovaním vápenného hydrátu na neutralizáciu kyslých zložiek (HCl, HF, SO_2), a tkaninový filter (textilný rukávový filter) na záchyt prachových frakcií, ťažkých kovov a reakčných produktov (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.2, a Rozptylovú štúdiu, kap. 3.2, str. 9).

Odvolací orgán poukazuje na skutočnosť, že vstrekovanie aktívneho uhlia pred tkaninovým filtrom dosahuje v navrhnutej technológii účinnosť zachytávania prchavých ťažkých kovov, ako sú ortuť (Hg), kadmium (Cd) a olovo (Pb), presahujúcu 95 %, pričom účinnosť záchytu a katalytického rozkladu polychlórovaných dibenzo-p-dioxínov a dibenzofuránov (PCDD/PCDF) na katalyzátore SCR (pri teplote cca 230 °C) preukázateľne presahuje 99 % (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu, kap. 3.2, str. 9). Výstupné koncentrácie znečisťujúcich látok v spalinách budú kontinuálne monitorované automatizovaným meracím systémom (AMS) a budú bezpečne spĺňať najprísnejšie limitné hodnoty emisií BAT-AEL (0,01 – 0,04 ng I-TEQ/Nm³ pre dioxíny a furány, resp. 0,01 – 0,06 ng WHO-TEQ/Nm³ pre dioxínom podobné PCB a < 0,005 – 0,02 mg/Nm³ pre ortuť) určené vo Vykonávacom rozhodnutí Komisie (EÚ) 2019/2010 z 12. novembra 2019 (bližšie pozri Záverečné stanovisko, kapitolu VI.3, podmienky č. 12 až č. 20, a Klimatickú štúdiu, kap. 2.1.2, str. 11).

Odvolací orgán zdôrazňuje, že prevádzkovaním navrhovanej činnosti a súčasným trvalým odstavením zastaranej podnikovej Spaľovne kalov (zdroj č. 39) dôjde v dotknutom území k čistému poklesu celkových imisií PCDD/PCDF a ďalších toxických látok (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. A.II.9.1, a Rozptylovú štúdiu, kap. 5, str. 32). Výstupy z matematického modelovania rozptylu preukázali, že po spustení navrhovanej činnosti do prevádzky a asanácii starej spaľovne kalov budú imisné príspevky dioxínov a furánov na viacerých obytných referenčných bodoch vykazovať záporné hodnoty, napríklad v citlivom referenčnom bode č. 8 (Geriatrická nemocnica Podunajské Biskupice) predstavuje príspevok k imisnému zaťaženiu PCDD/PCDF hodnotu -0,81 % z limitu (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu, Tabuľku 38 na str. 49, a Správu o hodnotení, kap. B.II.3, str. 183). Uvedené dokazuje, že navrhovaná činnosť nezhorší kvalitu životného prostredia, a vďaka modernejšej BAT technológii čistenia aktívne prispeje k sanácii a zníženiu existujúceho imisného zaťaženia ovzdušia v priemyselnej aglomerácii Bratislavy.

K námietkam nakladania s pevnými zvyškami odvolací orgán zdôrazňuje, že s popolom, popolčekom a reakčnými produktmi sa bude nakladať v prísne uzavretom cykle, ktorý úplne eliminuje riziko úletu prachu alebo priesakov do podzemných vôd CHVO Žitný ostrov (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, kap. 2.5, str. 15). Hrubý spodný popol (škvara) bude skladovaný v troch uzavretých oceľových silách (každé s objemom 450 m³) a jemný popolček z ekonomizéra a tkaninového filtra bude zhromažďovaný v jednom uzavretom sile s objemom 450 m³, pričom všetky tieto silá budú na streche vybavené vysoko účinnými tkaninovými filtrami na čistenie vytláčaného vzduchu počas ich plnenia a kyprenia (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.II.3, str. 83, a Klimatickú štúdiu, str. 15). Plnenie cisternových vozidiel na odvoz týchto zvyškov bude realizované prostredníctvom špeciálnych uzavretých nakladacích žľabov, kde je vytláčaný vzduch z cisterny bezpečne odvádzaný naspäť do sila pomocou uzatvoreného vyrovnávacieho potrubia, čo akékoľvek emisie prachu do okolia stopercentne vylučuje (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.II.3, str. 83).

Odvolací orgán konštatuje, že konečná klasifikácia týchto tuhých zvyškov (kategória ostatný „O“ vs. nebezpečný „N“ odpad) bude podliehať systematickým laboratórnym chemickým analýzam a vylúhovacím testom po uvedení zariadenia do prevádzky v zmysle ustanovení zákona č. 79/2015 Z. z., pričom v prípade preukázania nebezpečných vlastností bude popolček povinne solidifikovaný a stabilizovaný u autorizovaných spracovateľov pred jeho bezpečným uložením na skládku nebezpečných odpadov (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, str. 15). Prípadná

materiálová recyklácia spodného popola (škváry) napríklad v stavebníctve je v súlade so Stratégiou odpadového hospodárstva SR do roku 2035 striktne podmienená predchádzajúcim podrobným výskumom toxicity a meraním kvality materiálu tak, aby sa vylúčilo akékoľvek sekundárne riziko šírenia POPs alebo iných rizikových látok vrátane PFAS (bližšie pozri Záverečné stanovisko, str. 74). Celý proces nakladania s výstupnými odpadmi, ich priebežný monitoring na prítomnosť perzistentných organických látok podľa BAT 8 a overenie zmluvných vzťahov s oprávnenými koncovými spracovateľmi budú navyše predmetom podrobného povoľovania a kontroly v rámci integrovaného povoľovania (IPKZ) pred Slovenskou inšpekciou životného prostredia, čím sa akékoľvek environmentálne a zdravotné riziká spoľahlivo a trvalo eliminujú (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.II.3, str. 83).

K námietke voči nedostatkom Hodnotenia vplyvov na verejné zdravie (HIA) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 18 namieta nedostatky spracovanej štúdie HIA, pričom osobitne vytýka nedostatočné vyhodnotenie prenosu perzistentných organických látok (POPs) a emisií do ľudského organizmu prostredníctvom potravinového reťazca (spadom na okolité poľnohospodárske pôdy).

Táto námietka je vecne totožná s námietkami, s ktorými sa odvolací orgán už podrobne vysporiadal vyššie pri vyhodnotení rozkladu č. 8 , rozkladu č. 10 a rozkladu č. 13, na ktoré v celom rozsahu odkazuje.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že HIA, vypracovaná v novembri 2024 a aktualizovaná v septembri 2025 odborne spôsobilou osobou, bola spracovaná v úplnom súlade s Vyhláškou Ministerstva zdravotníctva SR č. 233/2014 Z. z. o podrobnostiach hodnotenia vplyvov na verejné zdravie a medzinárodne uznávanou metodikou US EPA a WHO (bližšie pozri HIA, Prílohu č. 8 k Správe o hodnotení, kap. 1, str. 13). HIA podrobne analyzovala zdravotné riziká v 11 kľúčových referenčných bodoch okolitej obytnej zástavby, kde dochádza k dlhodobému pobytu osôb (vrátane škôl, jaslí, nemocníc a chránených objektov), pričom pracovala s vypočítanými priemernými ročnými koncentráciami 17 znečisťujúcich látok z Rozptylovej štúdie pre scenár roku 2030 (bližšie pozri HIA, kap. IX, str. 26 – 33, a Rozptylovú štúdiu, kap. 3.4, str. 20).

Odvolací orgán konštatuje, že poľnohospodárske pôdy v širšom okolí areálu Slovnaftu sú z hľadiska pôdnych typov tvorené prevažne fluvizemami typickými a karbonátovými (ľahšími pôdami na fluviálnych sedimentoch s vysokou úrodnosťou), ktoré vykazujú silnú odolnosť proti intoxikácii kyslou skupinou rizikových kovov a strednú až silnú odolnosť proti kompaktácii (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. C.II.3, str. 98 – 99). Riziko prípadného prieniku znečistených vôd do podložia a podzemných vôd v mieste samotnej výstavby CEZO je navyše v celom areáli dlhodobo a spoľahlivo vylúčené vďaka stavebno-technickému zabezpečeniu stavebných objektov a nepretržitej prevádzke hydraulickej clony (bližšie pozri HIA, str. 20, a Správu o hodnotení, str. 106).

Odvolací orgán zdôrazňuje, že nakoľko budú prevádzkové emisie všetkých znečisťujúcich látok v modernom fluidnom kotli CEZO udržiavané na minimálnych úrovniach v zmysle najlepších dostupných techník (BAT-AEL), ich prípadný spad na okolité poľnohospodárske pôdy bude zanedbateľný a nepredstavuje žiadne reálne ohrozenie úrodnosti pôdy ani bezpečnosti potravinového reťazca (bližšie pozri Hodnotiacu správu HIA, kap. IX.3, str. 20, a Rozptylovú štúdiu, kap. 5, str. 32). Akékoľvek poškodenie zdravia obyvateľov kontamináciou pôdy či prienikom emitovaných látok do potravinového reťazca bolo na základe toxikologických výpočtov a preukázaných bezpečných hodnôt denného príjmu (RfD) spoľahlivo vylúčené (bližšie pozri HIA, kap. VIII, str. 34). Kladné závery a úplnosť spracovanej HIA v celom rozsahu potvrdil RÚVZ Bratislava vo svojom záväznom stanovisku č. RÚVZBA/OHŽPaZ/5598/12558/2025 zo

dňa 16. apríla 2025, v ktorom z hľadiska ochrany verejného zdravia vyjadril súhlas so správou o hodnotení.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací orgán túto námietku považuje v celom rozsahu za nedôvodnú.

K námietke ohľadom nedostatočného vyhodnotenia rizík priemyselných havárií a požiarov uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 18 namieta, že prvostupňový orgán sa nedostatočne vysporiadal s rizikami vzniku závažných priemyselných havárií, požiarov (najmä v priestore odpadového bunkra) a s negatívnymi dôsledkami z nich vyplývajúcimi, vrátane rizika kontaminácie hasiacich vôd.

Odvolací orgán konštatuje, že námietka podávateľa rozkladu č. 18 týkajúca sa namietaného nedostatočného vyhodnotenia rizík vzniku závažných priemyselných havárií, požiarov,najmä v priestore odpadového bunkra a s nimi spojených negatívnych dôsledkov vrátane rizika kontaminácie hasiacich vôd, je neopodstatnená. S touto problematikou havárií, požiarnej bezpečnosti a ochrany podzemných vôd pred únikmi znečisťujúcich látok sa odvolací orgán už podrobne vyrovnal pri vyhodnotení predchádzajúcich odvolaní, konkrétne pri rozklade č. 8, rozklade č. 10 a rozklade č. 15, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že navrhovaná činnosť je projektovaná v existujúcom petrochemickom areáli spoločnosti SLOVNAFT, a.s., ktorý ako celok už v súčasnosti podlieha najprísnejšiemu bezpečnostnému režimu podľa zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom celý areál je zaradený do kategórie B (bližšie pozri Záverečné stanovisko, časť Vyjadrenie k pripomienkam verejnosti). Navrhovateľ disponuje dlhodobými, nadštandardnými skúsenosťami s prevádzkovaním technologicky vysoko zložitých priemyselných celkov, zavedenými systémami environmentálneho a bezpečnostného manažmentu (EMS podľa ISO 14001:2015), prepracovanými a pravidelne aktualizovanými havarijnými plánmi, nepretržitým pohotovostným režimom vlastných záchranných a bezpečnostných zložiek vrátane plne vybavenej závodnej hasičskej jednotky a integrovaným systémom krízového riadenia (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.III).

Odvolací orgán poukazuje na to, že samotný stavebný objekt odpadového bunkra (SO 06) s hĺbkou 6 metrov pod úrovňou terénu bude realizovaný ako masívna, stavebne a hydraulicky plne izolovaná a nepriepustná železobetónová vaňa s vodotesnou konštrukciou a špeciálnou povrchovou úpravou proti chemickým vplyvom, čo akékoľvek riziko nekontrolovaného prieniku znečisťujúcich látok do horninového podložia alebo podzemných vôd CHVO Žitný ostrov technicky úplne vylučuje (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.2, str. 106). Pre prípad vzniku požiaru v priestore tohto bunkra (ktorý predstavuje štandardný a očakávaný rizikový scenár v prevádzkach tohto typu) projektová dokumentácia predpisuje inštaláciu moderného monitorovacieho systému s termokamerami na nepretržitú detekciu ohnísk zvýšenej teploty a automatického stabilného hasiaceho zariadenia vybaveného diaľkovo ovládanými vodnými delami (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.2, str. 47).

Odvolací orgán v tejto súvislosti konštatuje, že projekt v plnej miere a v súlade s preventívnym princípom ochrany vôd počíta s uzavretým systémom záchytu, odkanalizovania a akumulácie kontaminovaných hasiacich vôd do existujúcich havarijných nádrží a jímok rafinérie, ktoré majú dostatočnú retenčnú kapacitu a sú napojené na mechanicko-chemicko-biologickú ČOV Slovnaftu, pričom celý priemyselný areál je naviac pod permanentnou a spoľahlivou ochranou fungujúceho systému Hydraulickej ochrany podzemných vôd (HOPV) (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3, str. 97). K správe o hodnotení navrhovanej činnosti a k otázke

prevencie závažných priemyselných havárií vydal kladné vyjadrenie príslušný Odbor environmentálnych rizík a biologickej bezpečnosti MŽP SR (stanovisko č. 58231/2025 zo dňa 17. 10. 2025), pričom všetky jeho prísne technické a organizačné požiadavky (vrátane vypracovania komplexného posúdenia rizík a aktualizácie bezpečnostnej dokumentácie podniku kategórie B pred spustením prevádzky) boli prvostupňovým orgánom v plnom rozsahu pretransformované do záväzných a vymožiteľných podmienok č. 53 a č. 54 v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska.

Odvolací orgán záverom dopĺňa, že obsahovo zhodnú námietku ohľadom rizík požiarov, výbuchov, absencie analýzy rizík a potreby zadržania kontaminovaných hasiacich vôd uplatnil vo svojom podaní aj podávateľ rozkladu č. 16, s ktorého argumentmi sa odvolací orgán detailne a presvedčivo vysporiadal v skoršej časti tohto rozhodnutia, na ktoré v plnej miere odkazuje.

K námietke voči záverom ministerstva týkajúcim sa znečisťovania ovzdušia uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu namieta závery ministerstva v oblasti znečisťovania ovzdušia a vyjadruje pochybnosti o doložených výstupoch rozptylového modelovania.

Odvolací orgán konštatuje, že námietka je neopodstatnená. S problematikou kvality ovzdušia, kumulácie emisií a hodnovernosti rozptylového modelovania sa odvolací orgán už podrobne a vyčerpávajúco vysporiadal vyššie pri vyhodnotení rozkladu č. 8, rozkladu č. 10 a rozkladu č. 13, na ktorých podrobné odôvodnenia odvolací orgán v plnom rozsahu poukazuje.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že predložená Rozptylová štúdia a jej nadväzujúce Dodatky č. 1 a č. 2 boli vypracované odborne spôsobilou osobou v prísnom súlade s platnými metodickými usmerneniami a preukázali, že imisný príspevok navrhovanej činosti pri uvažovaní zníženej spracovateľskej kapacity o 30 % k ročným priemerným koncentráciám v dýchacej zóne obytných štvrtí, vrátane mestskej časti Bratislava – Ružinov a obce Rovinka, je v zmysle doložených výpočtov zanedbateľný a bude sa pohybovať hlboko pod 10 % príslušných limitných hodnôt, konkrétne v rádoch stotín až tisícin percenta týchto limitov (bližšie pozri Rozptyľovú štúdiu, Prílohu č. 5 k Správe o hodnotení, a jej Dodatky č. 1 a č. 2). Najvyššie imisné príspevky znečisťujúcich látok z navrhovanej činnosti sú vo všetkých modelovaných prevádzkových scenároch a vo všetkých vybraných referenčných bodoch hlboko pod predpísanými limitnými hodnotami, pričom ani v jednom prípade neprekročili 0,5-násobok limitnej hodnoty, čo je základnou podmienkou pre povolenie a prevádzku nových stacionárnych zdrojov (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, str. 32).

Odvolací orgán poukazuje na to, že reálna a garantovaná ochrana kvality ovzdušia v dotknutom regióne je navyše bezpečne zaistená vďaka realizácii veľkých dekarbonizačných a ekologizačných projektov na existujúcich zdrojoch v areáli rafinérie Slovnaft, ktoré budú v súlade so stanovenými záväznými podmienkami dokončené ešte pred spustením trvalej prevádzky navrhovanej činnosti (bližšie pozri Záverečné stanovisko, kapitolu VI.3, a Správu o hodnotení, kap. A.II.9.1). Kľúčovým z týchto opatrení je najmä plynofikácia podnikovej Teplárne Slovnaftu (úplná zámena doteraz spaľovaného zmesného ropného zvyšku za ekologickejší zemný plyn), ktorá bola predložená ako samostatný projekt dekarbonizácie, schválená právoplatným rozhodnutím ministerstva č. 8772/2025-11.1 a je spolufinancovaná z prostriedkov Modernizačného fondu EÚ (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, str. 12).

Odvolací orgán konštatuje, že toto rozsiahle modernizačné opatrenie prinesie masívny a trvalý pokles priemerných hodinových emisií oxidu siričitého (SO_2) z existujúcich kotlov Teplárne o obrovských 486,37 kg/h (zo súčasných cca 498,00 kg/h na iba cca 11,63 kg/h po spustení CEZO) a zároveň pokles emisií tuhých znečisťujúcich látok (TZL) o cca 3,60 kg/h (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, str. 12). Pre porovnanie, celkový očakávaný

emisný tok SO_2 z nového moderného stacionárneho zdroja CEZO (pri jeho zníženom 70 % výkone) predstavuje na úrovni najprísnejších požiadaviek BAT-AEL len cca 5,65 kg/h, čo je rádovo o dva stupne menej než dosiahnutý emisný pokles na Teplárni Slovnaftu, pričom v súvislosti s nábehom CEZO navyše zanikne emisia cca 0,41 kg/h SO_2 z existujúcej Spaľovne kalov (zdroj č. 39), ktorá bude trvale a plne odstavená (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, str. 12, a Záverečné stanovisko, str. 35). V kombinácii týchto synergických opatrení tak v aglomerácii preukázateľne dôjde k výraznému čistému poklesu celkových imisných koncentrácií SO_2 aj tuhých častíc, v dôsledku čoho sa celková kvalita ovzdušia po spustení prevádzky navrhovanej činnosti preukázateľne zlepší, čo akékoľvek obavy odvolateľov spoľahlivo a vecne vyvracia. Z uvedených dôvodov považuje odvolací orgán námietku podávateľa rozkladu za nedôvodnú.

K námietke absencie variantného posúdenia iných lokalít a technológií uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 18 namieta absenciu variantného posúdenia navrhovanej činnosti a v tejto súvislosti poukazuje na ustanovenie § 22 ods. 7 zákona č. 24/2006 Z. z. Namieta, že navrhovateľ mal povinnosť posúdiť umiestnenie zariadenia v iných alternatívnych lokalitách mimo areálu Slovnaftu a zhodnotiť iné technológie nakladania s odpadmi.

Odvolací orgán konštatuje, že námietka je neopodstatnená a s problematikou posudzovania variantov a výberu lokality sa odvolací orgán už podrobne vysporiadal vyššie pri vyhodnotení rozkladu č., 4 rozkladu č. 8, rozkladu č. 10, rozkladu č. 14 a rozkladu č. 15, na ktorých vyhodnotenie odvolací orgán v plnom rozsahu odkazuje.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že podľa § 22 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. je navrhovateľ povinný v zámere navrhovanej činnosti uviesť nulový variant a aspoň jeden realizačný variant činnosti. Navrhovateľ túto zákonnú povinnosť splnil nad rámec minimálnych požiadaviek, nakoľko v predloženom zámere podrobne opísal a vyhodnotil nielen nulový variant (scenár pokračujúceho skládkovania), ale aj dva plnohodnotné, technicky realizovateľné technologické varianty navrhovanej činnosti, ktoré sa vzájomne líšili spôsobom a koncepciou čistenia dymových plynov, a to polosuchou vs. suchou metódou (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.2). Požiadavka na posudzovanie umiestnenia navrhovanej činnosti v iných, nesúvisiacich a geograficky vzdialených lokalitách mimo priemyselného areálu Slovnaftu nemá oporu v zákone č. 24/2006 Z. z. a nebola príslušným orgánom určená ani v záväznom rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti (viď Rozsah hodnotenia č. 6356/2024-11.1.1/šm zo dňa 1. júla 2024).

Odvolací orgán poukazuje na to, že zariadenie CEZO je od počiatku koncepčne projektované ako technologicky aj energeticky plne integrovaná súčasť existujúceho priemyselného areálu Slovnaft (tzv. brownfieldu), čo predstavuje zásadnú environmentálnu a energetickú prednosť tohto zámeru. Táto integrácia umožňuje celoročne, stabilne a s maximálnou efektivitou využívať všetku vyrobenú energiu vo forme priemyselnej pary priamo v nadväzujúch rafinérskych a petrochemických procesoch spoločnosti SLOVNAFT, a.s., vďaka čomu zariadenie CEZO preukázateľne dosahuje mimoriadne vysokú energetickú účinnosť koeficientu R1 v rozmedzí od 82 % do 88 % (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. 9.1.8). Umiestnenie takéhoto zariadenia v inej lokalite mimo existujúceho priemyselného areálu, najmä na dotknutých územiach „na zelenej lúke“ (greenfieldoch), by bolo predovšetkým z environmentálneho hľadiska úplne nevhodné a nežiadúce. Vyžiadalo by si totiž rozsiahly záber novej poľnohospodárskej pôdy, masívnu výstavbu úplne novej priemyselnej, cestnej, železničnej a inžinierskej infraštruktúry a vybudovanie duplicitných, mimoriadne nákladných technických systémov na ochranu podzemných vôd, čo by celkové environmentálne a bezpečnostné riziká v regióne iba zvýšilo.

Odvolací orgán konštatuje, že umiestnenie navrhovanej činnosti v existujúcom priemyselnom areáli Slovnaftu je v súlade so záväznou a strategickou časťou Programu

odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2021 – 2025, ako aj so Stratégiou odpadového hospodárstva Slovenskej republiky do roku 2035, ktoré z hľadiska minimalizácie priestorových vplyvov na krajinu výslovne odporúčajú prednostne umiestňovať zariadenia na energetické zhodnocovanie odpadov do existujúcich, vopred vybudovaných priemyselných zón s dostupným priamym napojením na priemyselnú železničnú sieť.

Odvolací orgán záverom stručne konštatuje, že odkaz podávateľa rozkladu č. 18 na § 22 ods. 7 zákona č. 24/2006 Z. z. je bezpredmetný a právne irelevantný, nakoľko uvedený inštitút sa uplatňuje výhradne pri špecifických kategóriách navrhovaných činností, ako sú líniové stavby, pričom v posudzovanom konaní k formálnemu upusteniu od variantného riešenia podľa tohto ustanovenia nedošlo. V posudzovanom prípade boli technologické a kapacitné alternatívy v zámere aj v správe o hodnotení riadne predložené a porovnané s nulovým variantom, pričom z doručených stanovísk k zámeru ani z určeného Rozsahu hodnotenia nevyplynula požiadavka na zapracovanie iných variantných riešení. Proces posudzovania vplyvov na životné prostredie prebehol v plnom rozsahu, transparentne a v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z., vrátane podrobného vyhodnotenia technologických alternatív čistenia dymových plynov a ich vplyvov na jednotlivé zložky životného prostredia. Námietka podávateľa rozkladu č. 18 je preto v celom rozsahu nedôvodná.

K špecifickým námietkam ohľadom nesúladu s Taxonómiou EÚ, princípmi DNSH, rizikom vzniku uviaznutých aktív (stranded assets) a vplyvmi systému EU ETS na prevádzku stacionárneho zdroja uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 18 namieta nesúlad navrhovanej činnosti so strategickým a legislatívnym rámcom Európskej únie. Tvrdí, že navrhovaná činnosť je v priamom rozpore s Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 o zriadení rámca na uľahčenie udržateľných investícií (Taxonómia EÚ) a Delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2023/2486, nakoľko energetické zhodnocovanie odpadov (sektor WTE) nie je klasifikované ako environmentálne udržateľná činnosť a porušuje zásadu nespôsobovať významnú škodu (DNSH – Do No Significant Harm) vo vzťahu k prechodu na obehové hospodárstvo. Ďalej upozorňuje na riziko vzniku tzv. uviaznutých aktív (stranded assets) v dôsledku vybudovania nadmerných spaľovacích kapacít v regióne, ktoré podľa neho podkopú plnenie európskych recyklačných cieľov na zníženie zvyškového nerecyklovateľného komunálneho odpadu na polovicu do roku 2030 v zmysle nového Akčného plánu EÚ pre obehové hospodárstvo (2020) a Európskej stratégie pre plasty v obehovom hospodárstve (2018).

Odvolací orgán konštatuje, že tieto špecifické námietky podávateľa rozkladu č. 18 sú neopodstatnené a spočívajú na nesprávnom procesno-právnom výklade pôsobnosti európskych predpisov, najmä Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 o zriadení rámca na uľahčenie udržateľných investícií.

Pokiaľ ide o namietaný súlad s Taxonómiou EÚ a princípom nespôsobiť významnú škodu (DNSH – Do No Significant Harm), odvolací orgán zdôrazňuje, že Taxonómia EÚ a na ňu nadväzujúce smernice o udržateľnom vykazovaní (CSRD, resp. reportingové štandardy ESRS E5) predstavujú výlučne klasifikačný a informačný systém určený pre finančný trh, bankové inštitúcie a pre transparentné vykazovanie udržateľnosti veľkých podnikov (bližšie pozri Smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2464, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov).

Odvolací orgán konštatuje, že Taxonómia EÚ v žiadnom prípade nepredstavuje právny zákaz či reštrikciu pre realizáciu, schvaľovanie, výstavbu a prevádzkovanie priemyselných či energetických infraštruktúrnych projektov, ktoré spĺňajú platnú národnú a európsku legislatívu v oblasti ochrany životného prostredia. Skutočnosť, že energetické zhodnocovanie odpadov nie je nateraz zaradené medzi tzv. udržateľné investície, nemá žiadny vplyv na prípustnosť a posúdenie

environmentálnej prijateľnosti navrhovanej činnosti v konaní o posudzovaní vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z.

V otázke rešpektovania hierarchie odpadového hospodárstva, strategických cieľov obehového hospodárstva EÚ a rizika vzniku uviaznutých aktív odvolací orgán uvádza, že všetky dotknuté európske a vnútroštátne stratégie plne uznávajú energetické zhodnocovanie odpadu (činnosť R1 s vysokou energetickou účinnosťou) ako nenahraditeľný koncový článok pre bezpečné odstránenie zvyškového, materiálovo nezhodnotiteľného a stabilizovaného odpadu určeného na odklon zo skládok (v súlade s čl. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpade a Stratégiou odpadového hospodárstva SR do roku 2035, s. 107 Regulatívy obehového hospodárstva – vrátane akčných plánov EÚ a opatrení na redukciu plastov – adresujú preventívnu fázu u pôvodcov odpadov, výrobcov a dizajnérov výrobkov. Technologický prevádzkovateľ zariadenia na energetické zhodnocovanie nemá právnu ani faktickou možnosť ovplyvniť spotrebiteľské správanie u zdroja vzniku odpadu; jeho úlohou je bezpečne uzavrieť bilančný cyklus nezužitkovateľných prúdov.

Odvolací orgán poukazuje na to, že preukázaný deficit koncových kapacít v západoslovenskom spádovom regióne pre viac ako 274 000 ton nerecyklovateľného odpadu ročne jasne potvrdzuje, že CEZO so zníženou kapacitou pre komunálny odpad (118 000 ton ročne) nepredstavuje nadkapacitu a nevytvára žiadne reálne riziko vzniku uviaznutých aktív (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, Prílohu č. 4 k Správe o hodnotení). Naopak, odvolací orgán konštatuje, že projekt je v priamom a výslovnom súlade so Stratégiou odpadového hospodárstva SR do roku 2035, ktorá s budovaním WTE zariadení v existujúcich priemyselných zónach (brownfieldoch) s dostupným napojením na železničnú sieť výslovne počíta ako s kľúčovým nástrojom na odklon odpadov zo skládok pod hranicu 10 %.

Z hľadiska rizika uviaznutých aktív kapacitne dimenzovaný R1 model v podmienkach strednej Európy a Slovenska korešponduje s reálnym deficitom kapacít na odklon skládkovaného odpadu, pričom flexibilita prevádzky a väzba na lokálny odber energie (CEZO/tepláreň) predpokladajú dlhodobú ekonomickú i environmentálnu udržateľnosť.

K námietke vplyvu a budúcich finančných nákladov systému EU ETS odvolací orgán poukazuje na to, že problematika začlenenia spaľovní komunálneho odpadu do systému obchodovania s emisiami je v predložených podkladoch (vrátane Klimatickej štúdie) riadne zohľadnená. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/959 a Nariadenie (EÚ) 2024/1321 skutočne rozširujú povinnosť monitorovania, nahlasovania a overovania emisií skleníkových plynov na zariadenia na spaľovanie komunálneho odpadu, pričom sa vyžaduje, aby prevádzkovatelia podávali správy o svojich emisiách od roku 2030, čo sa plne vzťahuje na prvý rok prevádzky CEZO (bližšie pozri Smernicu (EÚ) 2023/959 a Nariadenie (EÚ) 2024/1321).

Zavedenie tohto ekonomického nástroja je prejavom uplatňovania trhového princípu „znečisťovateľ platí“ na úrovni EÚ a slúži ako stimul na ďalšiu ekologizáciu prevádzky či prípadnú implementáciu technológií na zachytávanie a ukladanie alebo využívanie uhlíka (CCS/CCU).

Odvolací orgán uvádza na pravú mieru právny rámec aplikácie systému EU ETS na sektor energetického zhodnocovania komunálnych odpadov. V zmysle Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/959 a Vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2024/1321 sa rozširuje pôsobnosť systému EU ETS na zariadenia na spaľovanie komunálneho odpadu s celkovým menovitým tepelným príkonom presahujúcim 20 MW vo dvoch odstupňovaných fázach:

1. Povinnosť monitorovania, vykazovania a overovania emisií (MRV): Pre existujúce aj nové spaľovne komunálneho odpadu platí povinnosť monitorovať a podávať overené výročné správy o emisiách skleníkových plynov s účinnosťou už od 1. januára 2024.
2. Povinnosť odovzdávať emisné kvóty: Podriadenie spaľovní komunálneho odpadu plnej povinnosti nakupovať a odovzdávať emisné kvóty je na úrovni Európskej únie viazané na hodnotiacu správu Európskej komisie (do roku 2026) s predpokladaným nábehom povinnosti odovzdávať kvóty od roku 2028, resp. 2030.

Projekt CEZO s oboma týmito povinnosťami od začiatku svojej prevádzky v roku 2030 plne počíta. Zavedenie tohto ekonomického nástroja predstavuje uplatnenie trhového princípu „znečisťovateľ platí“ a zakladá ekonomický stimul pre prevádzkovateľa na uplatňovanie najúčinnejších postupov na znižovanie uhlíkovej intenzity prevádzky vrátane výhľadovej implementácie technológií na zachytávanie a ukladanie alebo využívanie uhlíka (CCS/CCU), s ktorými Klimatická štúdia CEZO do budúcnosti uvažuje.

Samotná kalkulácia budúcich prevádzkových nákladov na nákup emisných povoleniek v rámci EU ETS je však predmetom komerčného, ekonomického a investičného rizika navrhovateľa, ktoré nemá a nemôže mať vplyv na posudzovanie environmentálnej prijateľnosti zámeru podľa zákona č. 24/2006 Z. z. Preventívny účel konania podľa zákona č. 24/2006 Z. z. bol v plnom rozsahu dosiahnutý exaktným preukázaním priaznivejšej celkovej uhlíkovej a energetickej bilancie navrhovanej činnosti oproti skládkujúcemu nulovému variantu. Námietku podávateľa rozkladu č. 18 o nevysporiadaní sa s režimom EU ETS preto odvolací orgán zamieta ako nedôvodnú.

K námietke ohľadom rizík energetického zhodnocovania odpadov zo starých environmentálnych záťaží (najmä z Vrakunskej skládky) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 18 vyjadruje pochybnosti o bezpečnom zneškodňovaní týchto odpadov v CEZO, nakoľko odpady z vrakunskej skládky obsahujú vysoké koncentrácie chlórovaných organických zlúčenín, akými sú pesticídy DDT, lindan či atrazín, čo podľa neho naráža na technologický limit kotla určený pre obsah chlóru vo vstupnom odpade do 1 % a navrhnutú prevádzkovú teplotu spaľovania 900 °C, čím podľa neho hrozí riziko nedokonalého rozkladu a masívneho úniku dioxínov PCDD/PCDF do ovzdušia.

Odvolací orgán konštatuje, že námietka podávateľa rozkladu č. 18 ohľadom namietaného opomenutia vyhodnotenia rizík spojených s energetickým zhodnocovaním odpadov pochádzajúcich zo starých environmentálnych záťaží, osobitne z plánovanej sanácie skládky vo Vrakuni (bývalý chemický závod Istrochem / CHZJD), je neopodstatnená.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že navrhované technologické riešenie fluidného kotla CEZO s prevádzkovou teplotou minimálne 850 °C až 900 °C a garantovanou zádržnou dobou spalín minimálne 2 sekundy v prítomnosti kyslíka v plnej miere spĺňa najprísnejšie požiadavky na spaľovanie ostatných odpadov podľa zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, ako aj požiadavky najlepších dostupných techník (BAT). Pre potreby spracovania nebezpečných odpadov s vyšším obsahom halogénovaných organických látok (vyjadrených ako chlór) nad úrovňou 1 % ukladá platná legislatíva, najmä príloha č. 5, časti II, bode 4.1 vyhlášky č. 248/2023 Z. z, povinnosť zabezpečiť zvýšenie prevádzkovej teploty v kotli nad 1 100 °C po dobu minimálne 2 sekúnd.

Navrhovateľ v spracovanej dokumentácii jednoznačne deklaruje, že priemerný celkový obsah chlóru v spaľovanej zmesi bude vďaka dôslednej kontrole na vstupe a homogenizácii odpadov v bunkri udržiavaný trvale pod hranicou 1 % v súlade s BAT 24 (bližšie pozri Prílohu č. 13 k SOH: „Prehodnotenie súladu s BAT“). Pre výnimočné a časovo obmedzené prípady, kedy by sa v náhodne prijatej šarži odpadov (napríklad pri plánovanej sanácii environmentálnej záťaže Vrakuňa) vyskytol vyšší podiel chlórovaných látok, je konštrukcia fluidného parného kotla

CEZO navrhnutá tak, aby automaticky umožňovala zvýšenie teploty v spaľovacej komore nad 1 100 °C, čo garantuje stopercentný a bezpečný tepelný rozklad aj tých najstabilnejších organických halogénovaných väzieb a zabraňuje ich emisiám.

Odvolací orgán dopĺňa, že navrhnutá viacstupňová technológia čistenia dymových plynov, zahŕňajúca vstrekovanie aktívneho uhlia pre záchyt organických mikroznečisťujúcich látok a katalytický rozklad dioxínov na SCR reaktore, vykazuje účinnosť deštrukcie a záchytu PCDD/PCDF presahujúcu 99 %, čo garantuje trvalé a bezpečné plnenie najprísnejších emisných limitov BAT-AEL (bližšie pozri Rozptylovú štúdiu, kap. 3.2, str. 9). Presné podmienky prijímania odpadov z environmentálnych záťaží, ich chemické testovanie na obsah chlóru a overovanie účinnosti spaľovania pri zvýšených teplotách budú detailne určené v prevádzkovom poriadku a integrovanom povolení vedeným SIŽP, čo akékoľvek nepredvídané environmentálne či zdravotné riziká v území úplne vylučuje. Odvolací orgán túto námietku podávateľa rozkladu č. 18 v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

Odvolací orgán sa s obdobnou technickou a environmentálnou námietkou ohľadom rizík spojených s energetickým zhodnocovaním odpadov pochádzajúcich zo starých environmentálnych záťaží (osobitne zo sanácie Vrakunskej skládky CHZJD), posúdenia obsahu chlórovaných organických zlúčenín (DDT, lindan, atrazín), limitu obsahu chlóru do 1 %, prevádzkovej teploty kotla a zamedzenia tvorby sekundárnych dioxínov PCDD/PCDF podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 8, č. 19, č. 20, č. 21, č. 22 a č. 23, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

K námietkam podávateľa rozkladu č. 19 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke ohľadom chýbajúceho komplexného hodnotenia vplyvov na CHVO Žitný ostrov v Správe o hodnotení uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 19 namieta, že Správa o hodnotení opomenula vyhodnotiť vplyvy navrhovanej činnosti na Chránenú vodohospodársku oblasť Žitný ostrov a nemá pre ňu vyčlenenú samostatnú podkapitolu.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom namietanej absencie samostatného hodnotenia vplyvov na CHVO Žitný ostrov, zraniteľnosti zvodne, nebezpečenstva priemyselnej havárie a limitov ochranného systému HOPV podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 7, č. 8, č. 9, č. 10, č. 14, č. 15 a č. 16, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán poukazuje, že sa s totožnými námietkami podávateľov rozkladov už vecne vysporiadal, a to konkrétne pri vyhodnotení rozkladu č. 7 a rozklad č. 9, v ktorých boli vecne napadnuté riziká priemyselnej havárie, zlyhania ľudského faktora a namietaná absencia samostatného, prednostného vyhodnotenia vplyvov na CHVO priamo v textovej časti Správy o hodnotení, rozkladu č. 8 a rozkladu č. 15, v ktorých boli namietané nepriaznivé hydrogeologické pomery územia a neprípustná kumulácia priemyselnej záťaže v CHVO, rozklad č. 10, v ktorom sa nachádza podrobná argumentácia, že samotná existencia a prevádzka systému HOPV nemôže legalizovať novú priemyselnú výstavbu v chránenej vodohospodárskej oblasti, rozkladu č. 14, v ktorom bol namietaný nesúlad s Lex Žitný ostrov a vyjadrené pochybnosti o dostatočnosti a preventívnej funkcii clony HOPV a rozkladu č. 16, v ktorom odvolateľ vzniesol takmer identické námietky týkajúce sa stavebnej hĺbky a izolácie odpadového bunkra, rozporu s obmedzeniami v CHVO Žitný ostrov (Lex Žitný ostrov), dovozu nebezpečných kalov na zhodnotenie a limitov či spoľahlivosti ochranného systému HOPV. Na vysporiadanie s týmito námietkami odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená, pričom vplyvy navrhovanej činnosti na podzemné vody a chránené vodohospodárske pomery územia boli v doterajšom

konaní posúdené komplexne, systémovo a v plne postačujúcom rozsahu. Skutočnosť, že CHVO Žitný ostrov nemá v kapitole 9 Správy o hodnotení vyčlenenú vlastnú, samostatnú podkapitolu, nepredstavuje vecný ani procesný nedostatok dokumentácie, nakoľko táto citlivá oblasť bola do hĺbky analyzovaná a zohľadnená v hydrogeologických a pedologických kapitolách venovaných podzemným vodám, aktuálnemu stupňu ich znečistenia a existujúcim areálovým ochranným systémom (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 108 – 110).

Odvolací orgán zdôrazňuje, že aluviálny kolektor Žitného ostrova, tvorený fluviálnymi piesčito-štrkovitými sedimentmi Dunaja s vysokou priepustnosťou a obrovskou statickou akumuláciou podzemnej vody presahujúcou 15 miliárd m³, je v širšom okolí areálu aktívne chránený pred akoukoľvek migráciou kontaminácie vďaka nepretržitej a osvedčenej prevádzke systému Hydraulickej ochrany podzemných vôd (HOPV) (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 95 – 97). Tento komplexný sanačný a ochranný systém, ktorý je prevádzkovaný na základe schváleného projektu geologických prác (viď Čiastková záverečná správa za rok 2023, ev. č. ŠGÚDŠ 906/2020), pozostáva z dvoch línií čerpacích vrtov hydraulickej clony situovaných pozdĺž východnej hranice areálu rafinérie a z dvoch línií sólovrtov v miestach s najvyšším historickým zaťažením. S ročným objemom čerpania na úrovni približne 33,4 milióna m³ (údaj za rok 2023) systém HOPV permanentne generuje stabilnú veľkoplošnú uzavretú hydraulickú depresiu, ktorá fyzikálne a spoľahlivo znemožňuje akékoľvek šírenie voľných či vo vode rozpustených znečisťujúcich látok mimo hranice areálu rafinérie smerom k vodárenským zdrojom BVS, akými sú VZ Kalinkovo a VZ Šamorín.

Na jeseň 2023 bol systém navyše zosilnený vybudovaním 12 nových veľkoobjemových vrtov s profilom DN 1200 mm do hĺbky 20 až 25 m, pričom kľúčový vrt RČ-102 bol kvôli dokonalému hydrogeologickému odrezaniu zapustený až do hĺbky 27,5 m priamo do nepriepustného neogénneho podložia (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 140 – 141). Prevádzka clony pracuje s nepretržitou spätnou väzbou prostredníctvom troch nezávislých monitorovacích okruhov. Vyčerpaná voda je po prečistení na areálovej MCHB ČOV z jednej tretiny využitá v technológii a následne vrátená do Dunaja, čo zaručuje bezpečný a plne vybilancovaný kolobeh podzemných vôd Žitného ostrova bez akýchkoľvek strát (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 97).

Odvolací orgán v tejto súvislosti zdôrazňuje, že akékoľvek nové technologické objekty v areáli Slovnaftu sú posudzované s ohľadom na zraniteľnosť tohto územia, pričom z predložených odborných podkladov nevyplývajú žiadne systematické vplyvy, ktoré by počas bežnej prevádzky navrhovanej činnosti ohrozovali kvalitu alebo výdatnosť podzemných vôd Žitného ostrova, nakoľko zariadenie je projektované ako moderný, hermeticky uzavretý technologický celok. Všetka manipulácia s odpadmi (vrátane kalov a popolčeka) bude realizovaná v zastrešených a stavebne izolovaných priestoroch s nepriepustnými, chemicky odolnými bezškárovými železobetónovými podlahami vyspádovanými do havarijných jímok s dostatočnou retenčnou kapacitou (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, str. 15, a Správu o hodnotení, str. 83). Všetky vznikajúce technologické a priemyselné odpadové vody budú closed-loop systémom a uzavretými potrubnými rozvodmi odvádzané priamo na existujúcu centrálnu mechanicko-chemicko-biologickú ČOV Slovnaftu, odkiaľ budú po prečistení a splnení najprísnejších limitov vypúšťané do recipientu, čo akýkoľvek prienik znečistenia do pôdy či podzemných vôd stopercentne vylučuje (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 140).

Odvolací orgán navyše poukazuje na to, že dokumentácia k navrhovanej činnosti bola riadne zaslaná na vyjadrenie vecne príslušnej Sekcii vôd Ministerstva životného prostredia SR, ako aj štátnej vodnej správe na Okresnom úrade Bratislava, pričom tieto dotknuté orgány nevzniesli v zákonnej lehote žiadne písomné námietky, čo sa v zmysle § 23 ods. 4 a § 35 ods. 3 zákona č. 24/2006 Z. z. považuje za súhlasné vyjadrenie bez pripomienok. Prvostupňový orgán navyše do

Záverečného stanoviska zozáväznil podmienku č. 39 v kapitole VI.3, ktorá navrhovateľovi ukladá povinnosť ešte pred povolením samotnej stavby požiadať príslušný orgán štátnej vodnej správy o vydanie záväzného stanoviska v zmysle § 16a vodného zákona. Toto nadväzujúce posúdenie pred orgánom štátnej vodnej správy garantuje, že realizácia navrhovanej činnosti nebude viesť k nesplneniu environmentálnych cieľov podľa Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES a bude plne koordinovaná s Akčným plánom ochrany vôd v CHVO Žitný ostrov, čo robí obavy odvolateľa z hľadiska ohrozenia vodných zdrojov neopodstatnenými.

K námietke, že označenie činnosti ako zhodnocovania (R1) je len formálne a nevylučuje materiálny rozpor so zákazom budovania zariadení na zneškodňovanie odpadov (D10) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 19 namieta, že preklasifikovaním činnosti na energetické zhodnocovanie R1 došlo k obídeniu zákonného zákaz budovať v CHVO zariadenia na zneškodňovanie odpadov a skládky podľa § 3 ods. 3 písm. h) zákona č. 305/2018 Z. z.

Odvolací orgán sa s obsahovo totožnou námietkou ohľadom namietaného účelového preklasifikovania činnosti z D10 na R1, posúdenia koeficientu energetickej účinnosti a aplikácie zákazov podľa zákona Lex Žitný ostrov podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 4, č. 5, č. 8, č. 14 a č. 16, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán zároveň konštatuje, že námietka je neopodstatnená a v tejto súvislosti zdôrazňuje, že spočíva na nesprávnom procesno-právnom aj vecnom výklade ustanovení zákona č. 79/2015 Z. z. a zákona č. 305/2018 Z. z.

Zákon č. 305/2018 Z. z. v § 3 ods. 3 písm. h) zakazuje v chránenej vodohospodárskej oblasti budovať skládky na nebezpečný odpad a zariadenia na zneškodňovanie odpadov, avšak navrhovaná činnosť je od počiatku koncipovaná a posudzovaná ako moderné priemyselné zariadenie na energetické zhodnocovanie odpadov (činnosť R1) v súlade so Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade.

Odvolací orgán vysvetľuje, že zaradenie stacionárneho zdroja pod klasifikačný kód R1 (využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom) v zmysle Prílohy č. 1 k zákonu č. 79/2015 Z. z. nie je formálnym označením či účelovým úkonom na obídenie zákona, ako sa nesprávne domnieva podávateľ rozkladu, ale ide o záväznú právnu kategorizáciu, ktorá priamo odzrkadľuje technologickú podstatu, energetickú bilanciu a parný cyklus navrhovanej činnosti. V zmysle európskej a národnej legislatívy sa zariadenie na spaľovanie komunálneho odpadu klasifikuje ako zariadenie na zhodnocovanie odpadov činnosťou R1 len vtedy, ak jeho energetická účinnosť (vypočítaná podľa vzorca R1 uvedeného v prílohe Smernice o odpade) dosiahne alebo prekročí hodnotu 0,65 pre zariadenia povolené po 31. decembri 2008.

Navrhovaná činnosť bude vďaka svojmu parnému fluidnému kotlu a turbíne celoročne dodávať vyrobenú priemyselnú paru a elektrickú energiu priamo do existujúcej vnútornej distribučnej siete prevádzky Slovnaft pre potreby jej technologických jednotiek, čím preukázateľne dosiahne mimoriadne vysokú celkovú energetickú účinnosť koeficientu R1 v rozmedzí od 82 % do 88 % (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. 9.1.8, str. 140, a Klimatickú štúdiu, str. 28). Týmto parametrom CEZO kvantitatívne aj kvalitatívne prekonáva zákonný prah pre preváadzku činnosti R1 a pojmovo i materiálne vylučuje právnu kvalifikáciu zariadenia ako zariadenia na zneškodňovanie odpadov (D10 spaľovaniE na pevnine), ktoré takúto energetickú synergiu nedosahuje. Odvolací orgán v tejto súvislosti zdôrazňuje, že správne orgány sú pri aplikácii pojmov odpadového hospodárstva povinné postupovať výhradne v súlade s odpadovou a environmentálnou legislatívou.

Odkaz podávateľa rozkladu č. 19 na rozsudok Správneho súdu v Bratislave vo veci sanácie skládky vo Vrakuni zo dňa 16. januára 2026 (sp. zn. BA-5S/19/2019 – 357) je v tomto konaní

právne irelevantný a vecne neporovnateľný, nakoľko sa opiera o úplne odlišný skutkový aj právny stav. V prípade sanácie vrakunskej skládky Chemických závodov Juraja Dimitrova (CHZJD) išlo o odstraňovanie a izoláciu historicky uložených nebezpečných odpadov priamo v prostredí skládky (čo predstavuje zneškodňovanie bez energetického prínosu), zatiaľ čo CEZO predstavuje riadenú, hermeticky uzavretú energetickú infraštruktúru s vysokou účinnosťou R1, ktorá slúži na stabilizáciu a energetické zhodnotenie zvyškových tokov ostatných a nebezpečných odpadov pred ich definitívnym odklonom od skládkovania.

Rozdiel medzi zneškodňovaním (D10) a zhodnocovaním (R1) je v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ (napr. vo veciach C-458/00 alebo C-228/00) striktne založený na kritériu primárneho účelu činnosti, ktorým je v prípade navrhovanej činnosti preukázateľná náhrada fosílnych palív a generovanie energie pre rafinériu, a preto ho nemožno nahrádzať laickým, neodborným výkladom pojmov, čo robí námietky odvolateľa neopodstatnenými.

K námietke ohľadom namietaného rozporu v popise prirodzenej ochrany územia v Správe o hodnotení uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 19 namieta vnútornú rozpornosť dokumentácie, kde Správa o hodnotení na jednom mieste označuje areál za územie bez prirodzenej ochrany s vysokým rizikom pre podzemné vody, zatiaľ čo na inom mieste tvrdí, že nad zvodňou sa nachádza hydrogeologický izolačný podklad.

Odvolací orgán konštatuje, že informácie uvedené v Správe o hodnotení nie sú vnútorne rozporné a ich interpretácia podávateľom rozkladu je vytrhnutá z kontextu. Z hydrogeologického hľadiska fluviálne piesčito-štrkovité sedimenty Dunaja vytvárajú v celej oblasti Žitného ostrova vysoko priepustný aluviálny kolektor vhodný na akumuláciu podzemnej vody, v dôsledku čoho je toto územie klasifikované ako územie bez dostatočnej prirodzenej ochrany horninového prostredia s veľmi vysokým až vysokým potenciálnym ohrozením podzemných vôd z povrchových zdrojov (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 95).

Tvrdenie na strane 108 Správy o hodnotení o prítomnosti vrstvy jemnozrnných sedimentov, ktoré predstavujú hydrogeologický izolátor, sa však vzťahuje výlučne na kontaktnú zónu náplavov s korytom samotnej rieky Dunaj, kde infiltráciou riečnej vody dochádza k postupnej kolmatácii kontaktnej zóny (zaneseniu jemnými ílovitými kalmi), čo v tomto konkrétnom úseku obmedzuje priame hydraulické prepojenie povrchového toku s podzemnou zvodňou. Tieto dve odborné skutočnosti sa navzájom nevylučujú a presne opisujú zložité geologické pomery lokality, pričom práve vysoká zraniteľnosť hlavného aluviálneho kolektora je dôvodom, prečo je areál rafinérie už vyše 50 rokov pod permanentnou ochranou aktívneho systému HOPV.

Odvolací orgán sa s obdobnou námietkou ohľadom namietaného rozporu v opise prirodzenej ochrany podložia, priepustnosti zemín a zraniteľnosti zvodne podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 8, č. 9, č. 10, č. 14, č. 15 a č. 16, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

K námietke ohľadom zvozu a spaľovania nebezpečných odpadov vrátane nebezpečných kalov a tekutých odpadov zo sanácie podzemných vôd priamo v CHVO uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 19 namieta zvážanie a spaľovanie nebezpečných kalov zo sanácie podzemných vôd, priesakových kvapalín zo skládok a priemyselných čistiarenských kalov priamo do chránenej vodohospodárskej oblasti.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že táto námietka je neopodstatnená, nakoľko zhodnocovanie týchto špecifických odpadov v CEZO bude prebiehať za mimoriadne prísnych technologických a bezpečnostných podmienok. Predložený zoznam odpadov v Správe o hodnotení a jej Prílohe

12 deklaruje technickú schopnosť fluidného parného kotla CEZO bezpečne a ekologicky spracovať široké spektrum odpadov vrátane kalov zo sanácie a nebezpečných odpadov v súlade s požiadavkami najlepších dostupných techník, čo predstavuje kľúčový príspevok pre dekarbonizáciu a postupné odstraňovanie historických environmentálnych záťaží na území Slovenskej republiky.

Prijímanie, dovoz a presné zloženie týchto odpadov v areáli Slovnaftu sa nebude riadiť voľnou úvahou, ale bude podliehať prísnym kvalitatívnym limitom na vstupe, laboratórnemu testovaniu a homogenizácii v bunkri tak, aby priemerný obsah halogénovaných organických látok (vyjadrených ako chlór) v spaľovanej zmesi neprekročil 1 % v súlade s BAT 24 (bližšie pozri Prílohu č. 13 k SOH: „Prehodnotenie súladu s BAT“). Všetka manipulácia s týmito odpadmi navyše bude prebiehať výlučne v uzavretej hale a hermeticky izolovaných skladovacích nádržiach a silách s tkaninovými filtrami, ktoré úplne vylučujú akýkoľvek kontakt s vonkajším prostredím, úlet prachu alebo priesaky do podložia (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, Prílohu č. 6 k SOH, str. 15, a Správu o hodnotení, str. 83).

Odvolací orgán sa s obsahovo totožnými námietkami voči zvozu, prekládke a energetickému zhodnocovaniu nebezpečných kalov a kvapalných odpadov v CHVO Žitný ostrov podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 8, č. 10, č. 14, č. 15 a č. 16, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

K námietke, že navrhovaná činnosť neobsahuje žiadne nadštandardné konkrétne opatrenie na zvýšenú ochranu vôd v zmysle požiadaviek Lex Žitný ostrov uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 19 namieta, že projekt neobsahuje žiadne špecifické opatrenia presahujúce bežný štandard, ktoré by v CHVO zabezpečovali prísnejšiu ochranu vôd a podmienok ich prirodzenej akumulácie požadovanú Vodným zákonom.

Odvolací orgán konštatuje, že toto tvrdenie odvolateľa nemá oporu v administratívnom spise, nakoľko projektové riešenie navrhovanej činnosti integruje ucelený systém vysoko nadštandardných preventívnych a technických opatrení na ochranu vôd, ktoré výrazne presahujú bežný legislatívny štandard. Všetky prevádzkové objekty, sklady nebezpečných chemických látok (vrátane 24 % amoniakálnej vody pre technológiu SCR) a sklady kvapalných odpadov budú umiestnené na bezškárových, chemicky odolných a vyspádovaných železobetónových plochách s ochrannými havarijnými jímkami s dostatočným retenčným objemom (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, str. 15, a Správu o hodnotení, kap. II.1.3, str. 97).

Odvádzanie všetkých technologických odpadových vôd bude zabezpečené uzavretými a tlakovo permanentne monitorovanými potrubnými rozvodmi priamo na existujúcu centrálnu mechanicko-chemicko-biologickú ČOV Slovnaftu, odkiaľ budú po prečistení a splnení najprísnejších limitov vypúšťané do recipientu v súlade s platným povolením podľa Vodného zákona. Odvolací orgán v tejto súvislosti poukazuje, že preventívnym nástrojom zvýšenej ochrany vôd v území je navyše prvostupňovým orgánom uložená záväzná podmienka č. 39, ktorá navrhovateľovi ukladá povinnosť ešte pred samotným povolením stavby požiadať príslušný orgán štátnej vodnej správy o vydanie záväzného stanoviska podľa § 16a vodného zákona, čo garantuje splnenie najprísnejších environmentálnych cieľov v CHVO Žitný ostrov.

Odvolací orgán sa s obsahovo totožnými námietkami voči zvozu, prekládke a zhodnocovaniu nebezpečných kalov a kvapalných odpadov v CHVO Žitný ostrov podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 8, č. 10, č. 14, č. 15 a č. 16, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

K námietke, že bezpečnosť a ochrana podzemných vôd je nesprávne postavená na systéme HOPV, ktorý nie je súčasťou projektu navrhovanej činnosti uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 19 namieta, že bezpečnosť a eliminácia rizík pre CHVO sú postavené na existujúcom systéme HOPV, ktorý však nie je súčasťou projektu, nie je predmetom posudzovania navrhovanej činnosti a nemožno ho garantovať ako záruku pre novú spaľovňu.

Odvolací orgán v tejto súvislosti poukazuje na skutočnosť, že hoci je systém HOPV samostatným a komplexným geologicko-sanačným dielom prevádzkovaným na základe vlastných právoplatných rozhodnutí, jeho nepretržitá a plne funkčná prevádzka v areáli Slovnaftu predstavuje mimoriadne dôležitý bezpečnostný ochranný prvok (fail-safe mechanizmus), ktorý nemožno pri hodnotení environmentálnych rizík v území opomenúť. Systém HOPV nepretržitým sanačným čerpaním podzemnej vody z dvoch línií vrtov generuje stabilnú, veľkoplošnú uzavretú hydraulickú depresiu, ktorá spoľahlivo a bezpečne zabraňuje akejkoľvek migrácii voľných či vo vode rozpustených znečisťujúcich látok mimo hranice areálu Slovnaftu, a to aj v prípade hypotetickej havárie z technológií navrhovanej činnosti (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 97).

Sanačné práce HOPV podliehajú trvalému schvaľovaniu a prísnemu štátnemu dohľadu (napr. Čiastková záverečná správa za rok 2023, evidenčné číslo ŠGÚDŠ 906/2020), pričom navrhovateľ garantuje prevádzku tohto systému počas celej doby životnosti rafinérie Slovnaft, čo vysoko presahuje plánovanú prevádzkovú životnosť navrhovanej činnosti. Námietka, že systém HOPV nie je testovaný na záchyt špecifických látok z prevádzky spaľovne (ťažké kovy, chloridy, dioxíny), je bezpredmetná, nakoľko primárna ochrana Žitného ostrova je zaistená stavebno-technickou izoláciou a uzavretým okruhom samotného zariadenia CEZO, a teda k žiadnemu systematickému úniku týchto látok do podložia dochádzať nebude (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, str. 15).

Odvolací orgán sa s obsahovo totožnou námietkou ohľadom namietanej závislosti bezpečnosti navrhovanej činnosti na systéme HOPV, jeho právneho statusu, funkčnosti a garancie prevádzky podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 7, č. 10, č. 14 a č. 16, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

K námietke ohľadom namietaných vád odôvodnenia v oblasti posúdenia priemyselného zdroja podľa Lex Žitný ostrov uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 19 namieta, že prvostupňový orgán nesprávne vyložil pojem priemyselného zdroja a aplikáciu zákazov používania či výroby znečisťujúcich látok v CHVO podľa § 3 ods. 3 písm. a) zákona č. 305/2018 Z. z.

Odvolací orgán poukazuje, že sa s totožnými námietkami podávateľov rozkladov už vecne vysporiadal, a to konkrétne pri vyhodnotení rozkladu č. 10, v ktorom odvolateľ podrobne namietal nesprávny výklad definície nového priemyselného zdroja v zmysle zákona o chránených oblastiach a aplikáciu obmedzení pre prevádzky používajúce znečisťujúce látky, rozkladu č. 14, v ktorom bol namietaný nesúlad s ustanovením § 3 ods. 3 písm. a) zákona č. 305/2018 Z. z. z dôvodu umiestnenia energetického bloku v CHVO, a rozkladu č. 16, v ktorom odvolateľ vzniesol takmer identické námietky spochybňujúce výklad pojmu priemyselný zdroj a poukazoval na neprípustnosť používania chemických čistiacich činidiel a pomocných látok v chránenej vodohospodárskej oblasti. Na vysporiadanie s týmito námietkami odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán na základe administratívneho spisu konštatuje, že prvostupňový orgán sa s touto otázkou v odôvodnení Záverečného stanoviska vysporiadal v plnom rozsahu a v súlade so správnym poriadkom a legislatívou na úseku vodného hospodárstva. Podľa § 3 ods. 3 písm. a) prvého bodu zákona č. 305/2018 Z. z. sa v CHVO zakazuje stavať nový priemyselný zdroj alebo rozširovať jestvujúci priemyselný zdroj, v ktorom sa vyrábajú alebo na výrobu používajú znečisťujúce látky. Navrhovaná činnosť je však energetické zariadenie na fluidné zhodnocovanie

odpadov, ktoré neslúži na chemickú výrobu a v ktorom sa znečisťujúce látky nevyrábajú ani systematicky nepoužívajú na výrobu.

Pomocné chemické látky (napr. 24 % amoniakálna voda na katalytickú redukcję emisií NO_x) sú používané výhradne v uzavretých a hermeticky izolovaných technologických systémoch na čistenie spalín v zmysle požiadaviek BAT, čo nemožno stotožňovať s výrobou alebo používaním znečisťujúcich látok v priemyselnom procese. Zároveň platí, že zo zariadenia CEZO sa nebudú vypúšťať žiadne priemyselné odpadové vody obsahujúce prioritné nebezpečné látky, nakoľko všetky znečistené technologické vody budú v plnom rozsahu odvádzané do areálovej ČOV Slovnaftu, čím zariadenie nespadá ani pod definíciu nového alebo jestvujúceho priemyselného zdroja podľa § 2 písm. v) Vodného zákona. Vyhodnotenie oboch bodov ustanovenia § 3 ods. 3 písm. a) zo strany ministerstva je preto vecne aj právne správne a preukazuje súlad zámeru s požiadavkami zákona č. 305/2018 Z. z.

Odvolací orgán po preskúmaní spisu konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená a prvostupňový orgán sa s touto otázkou v odôvodnení Záverečného stanoviska vysporiadal v plnom rozsahu, vecne aj právne správne a v súlade so správnym poriadkom a vodnoprávnou legislatívou.

Odvolací orgán sa s obsahovo totožnou námietkou ohľadom namietaných vád odôvodnenia, výkladu pojmu priemyselný zdroj a aplikácie zákazov podľa § 3 ods. 3 písm. a) zákona č. 305/2018 Z. z. podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 10, č. 14 a č. 16, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

K námietke, že doplňujúce informácie navrhovateľa zo dňa 09. 09. 2025 neboli prístupné verejnosti ani dotknutým orgánom na vyjadrenie uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 19 v rámci procesných výhrad namietal nedostatok transparentnosti a nemožnosť riadne sa oboznámiť s doplňujúcimi podkladmi predloženými navrhovateľom v priebehu prvostupňového konania.

Odvolací orgán konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená. Doplňujúce informácie navrhovateľa, doručené príslušnému orgánu dňa 09. 09 2025 v reakcii na doručené stanoviská k Správe o hodnotení, boli v súlade so zákonom č. 24/2006 Z. z. a so zásadami transparentnosti správneho konania zverejnené na webovom sídle ministerstva www.enviroportal.sk dňa 23. 09 2025. Dotknutá verejnosť aj všetky dotknuté orgány mali od začiatku konania možnosť vyjadriť sa k týmto podkladom, pričom účastníci konania boli oprávnení v ktoromkoľvek štádiu správneho konania nahliadať do administratívneho spisu, vyhotovovať si z neho odpisy, kópie a uplatňovať svoje vyjadrenia a pripomienky v zmysle § 33 správneho poriadku V zmysle uvedeného má odvolací orgán za to, že k žiadnemu porušeniu procesných práv účastníkov konania ani k upretiu možnosti oboznámiť sa s podkladmi rozhodnutia v konaní nedošlo a námietka je preto nedôvodná.

Odvolací orgán sa s obsahovo totožnou procesnou námietkou ohľadom namietaného neprístupnenia doplňujúcich informácií navrhovateľa, transparentnosti ich zverejnenia na Enviroportáli a dodržania lehoty podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 5, č. 10, č. 14, č. 16 a č. 20, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

K námietkam Podávateľky rozkladu č. 20 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke, že vylúčenie benzénu z modelovania emisií CEZO a z tabuliek aktualizovanej Hodnotiacej správy vplyvov na verejné zdravie (HIA) s nulovými hodnotami príspevku je v rozpore s vlastnými podkladmi a nevedecké, uvádza odvolací orgán nasledovné.

Odvolací orgán poukazuje, že sa s totožnými námietkami podávateľov rozkladov už vecne vysporiadal, a to konkrétne pri vyhodnotení rozkladu č. 5, rozkladu č. 8, rozkladu č. 10, rozkladu č. 15, v ktorých bolo zhodne namietané nezaradenie benzénu ako špecifickej emisie CEZO do modelov a výpočtov zdravotného rizika a spochybnená metodika spracovania rozptylovej štúdie. Na vysporiadanie s týmito námietkami odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že táto námietka Podávateľky rozkladu č. 20 je neopodstatnená a spočíva na nesprávnom interpretovaní emisných noriem a technologických štandardov pre zariadenia na termické zhodnocovanie odpadov. Podľa platných európskych a vnútroštátnych predpisov v oblasti ochrany ovzdušia, konkrétne vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky SR č. 248/2023 Z. z. a vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010 o najlepších dostupných technikách (BAT) pre spaľovanie odpadov, nie je benzén samostatne sledovanou ani limitovanou emisnou veličinou na výduchu fluidného kotla spaľovne. Pre stacionárne zdroje tohto typu je predpísaný prísny kontinuálny monitoring celkového organického uhlíka (TOC), ktorý v sebe integrálne zahŕňa celú sumu organických zlúčenín vrátane stopových množstiev prchavých aromatických uhľovodíkov, pričom garantované plnenie najprísnejších limitov TOC-AEL vďaka vysokej prevádzkovej teplote spaľovania nad 850 °C až 900 °C po dobu minimálne 2 sekúnd zaručuje prakticky úplnú deštrukciu benzénových jadier.

Odvolací orgán v tejto súvislosti opätovne zdôrazňuje, že v záujme objektívneho a komplexného posúdenia imisnej situácie v celom záujmovom území bol v Dodatku č. 1 a v Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii plne zohľadnený príspevok benzénu pochádzajúci z existujúcich areálových petrochemických zdrojov rafinérie Slovnaft a z okolitého pozadia vrátane intenzívnej cestnej dopravy. Imisné koncentrácie benzénu v dotknutom regióne sú kontinuálne monitorované automatickými monitorovacími stanicami SHMÚ v Rovinke, na Trnavskom mýte a Púchovskej ulici, pričom namerané ročné priemery za obdobie 2022 až 2024 sa pohybujú v rozmedzí od 0,68 µg/m³ do 0,86 µg/m³, čo predstavuje len približne 17 % zo zákonného limitu 5 µg/m³ a potvrdzuje, že kvalita ovzdušia je z hľadiska tohto parametra dlhodobo stabilná a bezpečná, a preto odvolací orgán námietku považuje za nedôvodnú.

K námietke ohľadom namietaného rozporu medzi metodikou doplnenej HIA a vyhodnotením sumárneho indexu nebezpečnosti (HI) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 20 namieta, že v aktualizovanej Hodnotiacej správe vplyvov na verejné zdravie existuje zásadný logický rozpor, keďže správa napriek prekročeniu stanoveného intervenčného prahu sumárneho indexu nebezpečnosti HI > 1 vo viacerých referenčných bodoch (Rf3, Rf4, Rf6 a Rf8) uzatvára hodnotenie tvrdením o neprítomnosti zdravotného rizika

Odvolací orgán po preskúmaní spisu konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená. Medzi metodickým vyhodnotením indexu nebezpečnosti a záverečným konštatovaním HIA neexistuje žiadny rozpor, nakoľko podávateľka zjednodušene zamieňa celkovú pozaďovú imisnú záťaž územia s vlastným príspevkom navrhovanej činnosti.

Vyššia hodnota sumárneho indexu nebezpečnosti (HI > 1) na namietaných receptoroch Rf3, Rf4, Rf6 a Rf8 je spôsobená výhradne vysokou existujúcou pozaďovou imisnou záťažou v spádovom území predovšetkým nameranými hodnotami PM_{10}, $PM_{2,5}$ a oxidov dusíka z intenzívnej tranzitnej automobilovej dopravy na komunikáciách D4/R7 a regionálneho priemyslu.

V súlade s medzinárodne akceptovanou metodikou posudzovania zdravotných rizík US EPA sa pri schvaľovaní nového stacionárneho zdroja posudzuje jeho vlastný prírastkový imisný príspevok (Incremental Hazard Quotient / HQ). V konaní bolo exaktne rozptylovou štúdiou a verifikačnými prepočtami HIA preukázané, že vlastný imisný príspevok nového zariadenia CEZO k nekarcinogénnemu riziku na dotknutých receptoroch dosahuje len zanedbateľné

hodnoty (v ráde tisícin až stotín percenta referenčných dávok RfC), čo v zmysle požiadaviek ochrany verejného zdravia nepredstavuje štatisticky ani klinicky významné zvýšenie zdravotného rizika pre obyvateľstvo. Výsledné konštatovanie HIA o bezpečnosti prevádzky je preto plne metodicky aj vecne správne.

Odvolací orgán v záujme odstránenia nejasností v podkladových materiáloch overil údaje o priemerných ročných koncentráciách benzénu v monitorovacej sieti SHMÚ. Pri vyhodnotení námietky týkajúcej sa možného zdravotného rizika z expozície benzénu je potrebné rozlišovať jednotlivé monitorovacie stanice, ich charakter a údaje namerané na týchto staniciach.

SHMÚ eviduje v predmetnom území monitorovaciu stanicu Rovinka, mobilná stanica, ktorá je klasifikovaná ako stanica typu S – predmestská oblasť a B – pozaďová stanica. Z údajov SHMÚ vyplýva, že priemerná ročná koncentrácia benzénu na tejto stanici dosiahla v roku 2023 hodnotu 0,68 µg/m³ a v roku 2024 hodnotu 0,7 µg/m³.

Pre porovnanie, na monitorovacej stanici Bratislava – Trnavské mýto, ktorá je klasifikovaná ako mestská dopravná stanica, bola priemerná ročná koncentrácia benzénu podľa údajov SHMÚ v roku 2023 na úrovni 0,32 µg/m³ a v roku 2024 na úrovni 0,3 µg/m³. Na monitorovacej stanici Bratislava – Púchovská bola priemerná ročná koncentrácia benzénu v roku 2023 na úrovni 0,38 µg/m³ a v roku 2024 na úrovni 0,2 µg/m³.

Podľa vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 250/2023 Z. z. o kvalite ovzdušia je pre benzén ustanovená limitná hodnota 5 µg/m³ pre priemerovanú hodnotu za kalendárny rok. Namerané hodnoty na uvedených monitorovacích staniciach teda neprekračujú uvedenú limitnú hodnotu.

Odvolací orgán však zároveň uvádza, že samotné porovnanie nameraných koncentrácií benzénu s limitnou hodnotou ustanovenou právnym predpisom nie je totožné s posúdením zdravotného rizika. Pre účely hodnotenia vplyvu navrhovanej činnosti na verejné zdravie je rozhodujúce posúdenie existujúceho imisného pozadia, modelovaného príspevku navrhovanej činnosti a následného výsledku hodnotenia zdravotného rizika na jednotlivých reprezentatívnych receptoroch.

V tejto súvislosti odvolací orgán rozlišuje medzi koncentráciou benzénu nameranou existujúcou monitorovacou sieťou a príspevkom navrhovanej činnosti CEZO vypočítaným v rozptylovom modeli. Skutočnosť, že pre zariadenie na energetické využitie odpadu sú emisné požiadavky ustanovené okrem iného aj pre celkový organický uhlík (TOC), sama osebe neznamená, že emisia benzénu je nulová. Záver o nulovom alebo zanedbateľnom príspevku navrhovanej činnosti k imisnej koncentrácii benzénu preto musí vychádzať z konkrétnych emisných vstupov použitých v rozptylovom modeli a z jeho výsledkov.

Z podkladov použitých na posúdenie navrhovanej činnosti vyplýva, že modelovaný príspevok CEZO k priemernej ročnej koncentrácii benzénu na príslušných receptoroch bol vyjadrený hodnotou 0,00 µg/m³, pričom je potrebné túto hodnotu chápať v kontexte presnosti a spôsobu vykazovania výsledkov predmetného modelu. Takto vykázaná hodnota sama osebe neznamená, že fyzická emisia benzénu zo zariadenia je absolútne nulová, ale že jej modelovaný imisný príspevok bol na úrovni vykázanej v modeli ako 0,00 µg/m³.

Pri hodnotení zdravotných rizík je preto rozhodujúce, že do posúdenia boli zahrnuté existujúce hodnoty imisného pozadia a zároveň bol zohľadnený modelovaný príspevok navrhovanej činnosti. Ak modelovaný príspevok CEZO pri benzéne nevedie k zvýšeniu výslednej imisnej koncentrácie na úrovni rozhodujúcej pre výpočet zdravotného rizika, nemôže samotné spresnenie identifikácie monitorovacej stanice alebo oprava údajov o pozaďovej koncentrácii viesť k záveru o novom zdravotnom riziku spôsobenom navrhovanou činnosťou.

Odvolací orgán preto pri posudzovaní námietky vychádzal z kombinácie údajov o existujúcom imisnom pozadí, výsledkov rozptylového modelovania a záverov hodnotenia zdravotných rizík. Z týchto podkladov nevyplýva, že by prevádzka navrhovanej činnosti CEZO mala viesť k takému zvýšeniu expozície obyvateľstva benzénom, ktoré by zakladalo neprijateľné zdravotné riziko alebo podstatnú zmenu výsledkov hodnotenia zdravotných rizík.

Vzhľadom na uvedené odvolací orgán námietku v časti týkajúcej sa možného ohrozenia zdravia obyvateľov benzénom v dôsledku prevádzky navrhovanej činnosti CEZO považuje za nedôvodnú.

Odvolací orgán pripomína, že aktualizovaná HIA, bola spracovaná plne v súlade s platnou metodikou Ministerstva zdravotníctva SR a s využitím medzinárodne uznávaných postupov US EPA pre kvantitatívny odhad nekarcinogénnych a karcinogénnych rizík. Hodnoty sumárneho indexu nebezpečnosti (HI) presahujúce úroveň 1 v niektorých receptoroch, najmä v referenčnom bode Rf1 v Petržalke a Rf3/Rf4 v Ružinove, sú preukázateľne spôsobené výlučne už existujúcim vysokým imisným pozaďom prachových častíc PM10 a PM2,5 v celej bratislavskej aglomerácii. Tieto zvýšené hodnoty sú dôsledkom komplexných regionálnych faktorov – tranzitnej dopravy, poľnohospodárskej činnosti a lokálnej teplofikácie, pričom príspevok samotného navrhovaného zariadenia CEZO k týmto existujúcim pozaďovým koncentráciám je na úrovni citlivých receptorov matematicky zanedbateľný, v zmysle výsledkov Rozplyľovej štúdie v rozmedzí stotín až tisícin percenta, a nemá potenciál reálne ovplyvniť celkový zdravotný stav populácie.

HIA detailne analyzovala príčiny tohto stavu a v súlade s princípom predbežnej opatrnosti overila bezpečnosť územia nezávislým kontrolným prepočtom koeficientov rizika (HQ) podľa toxikologických referenčných hodnôt (RfC/RfD) z globálnych databáz TOXNET a ATSDR, ktoré potvrdili, že prepočítané indexyADD pre všetky špecifické emisie z CEZO sa nachádzajú hlboko pod prahom akýchkoľvek toxických nekarcinogénnych účinkov pre celú populáciu vrátane citlivých skupín detí, starých ľudí a astmatikov, čo potvrdilo aj súhlasné záväzné stanovisko Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Bratislava, prečo odvolací orgán túto námietku považuje za nedôvodnú.

Odvolací orgán sa s obsahovo totožnou námietkou voči vyhodnoteniu sumárneho indexu nebezpečnosti HI, metodike HIA a posúdeniu pozaďového znečistenia podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 5, č. 8, č. 10 a č. 15, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

K námietke ohľadom kontrolného prepočtu indexu nebezpečnosti s nameranou pozaďovou hodnotou benzénu v Rovinke uvádza odvolací orgán nasledovné

Podávateľka rozkladu č. 20 namieta, že po dosadení reálnej pozaďovej koncentrácie benzénu v Rovinke (0,85 µg/m³) do výpočtov aktualizovanej HIA sa detské receptory (ZŠ Rovinka Rf7 a detské jasle Rf8) dostávajú nad intervenčný prah sumárneho indexu nebezpečnosti HI > 1, čo preukazuje, že nulový benzén v pôvodných tabuľkách bol len účelovým predpokladom priaznivého výsledku.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že Podávateľkou rozkladu č. 20 predložený zjednodušený kontrolný prepočet nie je odborne správnou ani metodicky akceptovateľnou náhradou za komplexnú analýzu zdravotných rizík spracovanú v HIA, nakoľko mechanické sčítavanie podielov pozaďových koncentrácií benzénu bez zohľadnenia reálneho emisného príspevku nového stacionárneho zdroja CEZO a nelineárnych chemických reakcií v atmosfére je zavádzajúce. Pozaďová koncentrácia benzénu v obci Rovinka na úrovni 0,85 µg/m³ predstavuje existujúci stav znečistenia spôsobený najmä emisiami z cestnej dopravy na cestách I/63, R7 a D4 a existujúcou priemyselnou činnosťou v regióne, ktorý je v HIA a rozptylovej štúdii korektne zohľadnený ako východisková báza.

Navrhovaná činnosť vďaka svojej modernej technológii vysokoteplotného spaľovania fluidného kotla s vysoko účinným čistením spalín nebude generovať žiadne merateľné sekundárne emisie benzénu do okolitého prostredia, a preto je jeho priamy príspevok v referenčných bodoch Rf7 a Rf8 nulový, čo potvrdzujú aj modelové simulácie. Započítavanie pozaďových hodnôt do sumárneho HI je metodicky správne len pre látky, ktoré sú spoločne emitované novým aj existujúcimi zdrojmi, no v prípade benzénu nedochádza zo strany CEZO k žiadnej dodatočnej kumulácii imisnej záťaže pre obyvateľov Rovinky, v dôsledku čoho odvolací orgán túto námietku považuje za neopodstatnenú.

Odvolací orgán sa s touto námietkou podrobne vysporiadal taktiež pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 5, č. 8, č. 10 a č. 15, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje

K námietke ohľadom namietaného vynechania arzénu, kadmia, niklu a benzo(a)pyrénu v pôvodnom hodnotení uvádza odvolací orgán nasledovné

Podávateľka rozkladu č. 20 namieta, že pôvodná dokumentácia a rozptylová štúdia neprípustne vynechali hodnotenie karcinogénnych a toxických kovov (arzén, kadmium, nikel) a benzo(a)pyrénu, čím došlo k závažnému podhodnoteniu zdravotných rizík a porušeniu zásady predbežnej opatrnosti.

Odvolací orgán poukazuje, že sa s totožnými námietkami podávateľov rozkladov už vecne vysporiadal, a to konkrétne pri vyhodnotení rozkladu č. 5, rozkladu č. 8, rozkladu č. 10 a rozkladu č. 15, v ktorých bola namietaná absencia komplexného zhodnotenia imisného príspevku ťažkých kovov a polycyklických aromatických uhľovodíkov (PAU) v pôvodnej rozptylovej štúdii. Na vysporiadanie s týmito námietkami odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán konštatuje, že v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie bol tento nedostatok pôvodnej dokumentácie plne identifikovaný a následne aj vecne a odborne odstránený. Na základe doplňujúcej požiadavky spracovateľa odborného posudku zabezpečil navrhovateľ vypracovanie a doloženie Dodatku č. 1 a Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii (september 2025), v ktorých bol komplexne dopracovaný matematický výpočet imisných príspevkov pre benzo(a)pyrén (BaP), ako aj pre karcinogénne kovy arzén (As), kadmium (Cd) a nikel (Ni) priamo pre navrhovanú zníženú kapacitu CEZO 220 000 t/rok.

Pre potreby stanovenia hmotnostných tokov emisií týchto látok boli použité exaktné namerané dáta z prevádzky obdobných moderných európskych spaľovní odpadov vyhovujúcich BAT, pričom modelovanie rozptylu preukázalo, že ich maximálne príspevky v referenčných bodoch citlivých receptorov sú mimoriadne nízke a nachádzajú sa hlboko pod úrovňami legislatívnych limitných hodnôt (BaP príspevok dosahuje stotiny ng/m³ pri limite 1 ng/m³, As, Cd a Ni príspevky sú rovnako zanedbateľné voči limitom). Tieto dodatočné výpočty boli plne zapracované aj do aktualizovanej HIA a potvrdili, že ani dlhodobá kumulatívna expozícia týmito stopovými látkami nepredstavuje žiadne reálne riziko pre zdravie obyvateľov, v dôsledku čoho odvolací orgán považuje túto námietku za bezpredmetnú a považuje ju za nedôvodnú.

K námietke ohľadom namietanej nedostatočnosti referenčných bodov a validácie rozptylového modelu uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke, že rozptylová štúdia neobsahuje dostatočne reprezentatívny výber referenčných bodov, nakoľko validácia modelu prebiehala len v dvoch bodoch (Rf8 a Rf9) blízko monitorovacích staníc, a že úplne opomenula hodnotenie imisného zaťaženia výškových budov v rozvíjajúcej sa štvrti Downtown a na Mlynských nivách.

Odvolací orgán poukazuje, že sa s totožnými námietkami podávateľov rozkladov už vecne vysporiadal, a to konkrétne pri vyhodnotení rozkladu č. 5, rozkladu č. 8 a rozkladu č. 15, v ktorých bolo namietané nedostatočné územné vymedzenie referenčných bodov a opomenutie

vertikálneho rozptylu emisií vo výškových profiloch obytných zón mesta. Na vysporiadanie s týmito námietkami odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že spracovateľ rozptylovej štúdie postupoval pri výbere referenčných bodov plne v súlade s metodickými pokynmi, pričom do hodnotenia zahrnul 11 kľúčových citlivých receptorov reprezentujúcich trvalo obývanú zástavbu, školy, škôlky a zdravotnícke zariadenia v najbližších dotknutých mestských častiach a obciach Rovinka a Dunajská Lužná (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. 3.4, str. 18). Na základe pripomienok verejnosti bol v Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii modelový výpočet zásadne rozšírený o 14 nových špecifických referenčných bodov umiestnených priamo v najhustejšie zastavanej zóne Downtownu a Mlynských nív, ktoré reprezentujú existujúce a plánované výškové obytné a administratívne budovy.

Pre tieto body bol modelom AERMOD vypočítaný imisný príspevok navrhovanej činnosti nielen v dýchacej zóne (2 m nad terénom), ale aj vo výškových profiloch od 0 do 250 m s krokom po 50 m, pričom výsledky preukázali, že vďaka efektívnemu rozptylu z 60 m vysokého komína s upravenými výstupnými parametrami (zníženie priemeru na 2,2 m pre zvýšenie výstupnej rýchlosti spalín) nedôjde k žiadnemu významnému ani nadlimitnému ovplyvneniu kvality ovzdušia v žiadnom výškovom profile týchto budov. Čo sa týka samotnej validácie modelu, táto bola nezávislou odborne spôsobilou osobou vyhodnotená ako plne reprezentatívna a metodicky správna, keďže validácia modelu sa v zmysle vedeckých štandardov nevykonáva v každom bode, ale slúži na overenie spoľahlivosti a matematickej presnosti modelu ako celku prostredníctvom porovnania s reálnymi meraniami monitorovacích staníc, v dôsledku čoho odvolací orgán túto námietku zamieta.

K námietke ohľadom namietaných chýb v tabuľkách a označeniach jednotiek (fg/m³ pri PCDD/PCDF) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 20 namieta, že tabuľky imisného príspevku a výpočtu zdravotného rizika pre dioxíny a furány (PCDD/PCDF) obsahujú závažné formálne a matematické chyby, nakoľko uvádzajú hodnoty v neštandardných jednotkách fg/m³ a vykazujú nelogické zaokrúhľovanie hodnôt na desatinné miesta.

Odvolací orgán uvádza, že sa s touto námietkou podrobne a vecne vysporiadal pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 5, č. 8, č. 13 a č. 20, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán preskúmaním Rozptylovej štúdie a HIA zistil, že samotné použitie jednotky fg/m³ (femtogram na meter kubický) nepredstavuje chybu. Rozptylová štúdia v tabuľke č. 21 na strane 32 uvádza priemerné ročné koncentrácie PCDD/PCDF v referenčných bodoch výslovne v jednotke fg/m³. Modelované hodnoty pre rok 2030 sa v príslušných referenčných bodoch pohybujú rádovo v stotinách až desatinách fg/m³; napríklad pri ZŠ Rovinka je uvedená hodnota 0,04000 fg/m³ a pri referenčnom bode PIPPI – detské jasle, Rovinka, hodnota 0,11000 fg/m³. Rovnaké číselné hodnoty boli následne prevzaté do príslušných tabuliek HIA ako 0,04, resp. 0,11. Z porovnania oboch odborných podkladov teda nevyplýva, že by samotné koncentrácie PCDD/PCDF boli v HIA prevzaté v nesprávnom tisícnásobnom prepočte.

Odvolací orgán však súčasne konštatuje, že HIA obsahuje nekonzistentnosť v označení jednotky porovnávacej hodnoty. Kým v textovej časti HIA je pre PCDD/PCDF uvedená porovnávacia hodnota 150 fg/m³, vo výpočtových tabuľkách č. 9 až 19 je pri hodnote 150 uvedené označenie pg/m³. Keďže 1 pg = 1 000 fg, ide o nesprávne označenie jednotky, ktoré je potrebné odlíšiť od samotných číselných hodnôt koncentrácií prevzatých z Rozptylovej štúdie.

HIA uvádza, že koeficient nebezpečnosti HQ sa určuje ako pomer vypočítanej koncentrácie C a porovnávacej koncentrácie L podľa vzťahu HQ = C/L a sumárny index nebezpečnosti HI ako

súčet jednotlivých koeficientov HQ. Kontrolný výpočet napríklad pre referenčný bod Rf8 pri koncentrácii PCDD/PCDF 0,11 fg/m³ a porovnávacej hodnote 150 fg/m³ predstavuje HQ = 0,11/150 = 0,000733. Pri referenčnom bode Rf7 pri koncentrácii 0,04 fg/m³ predstavuje HQ = 0,04/150 = 0,000267. Tieto hodnoty potvrdzujú veľmi nízky rád koeficientu nebezpečnosti pre PCDD/PCDF.

Pokiaľ podávateľka namieta spôsob zaokrúhľovania, odvolací orgán konštatuje, že HIA deklaruje zaokrúhľovanie hodnôt indexov na tri desatinné miesta. Pri Rf8 je však pri PCDD/PCDF uvedené HQ 0,000, hoci hodnota 0,000733 by pri štandardnom matematickom zaokrúhlení na tri desatinné miesta predstavovala 0,001. V tejto časti preto ide o nepresnosť tabuľkovej prezentácie výsledku. Táto nepresnosť však nemení rád veľkosti vypočítaného HQ ani sama osebe nepreukazuje podhodnotenie koncentrácie PCDD/PCDF o tri rády alebo tomu zodpovedajúce skreslenie hodnotenia zdravotného rizika.

Odvolací orgán preto konštatuje, že zistené formálne a prezentačné nepresnosti podľa preskúmaných podkladov nepreukazujú, že by modelované koncentrácie PCDD/PCDF boli vypočítané alebo prevzaté v nesprávnom fyzikálnom rozmere alebo že by došlo k namietanému tisícnásobnému podhodnoteniu expozície. V rozsahu, v akom podávateľka z uvedených nepresností vyvodzuje vecnú nesprávnosť modelovaných koncentrácií PCDD/PCDF a z toho vyplývajúcu nesprávnosť hodnotenia zdravotného rizika, preto odvolací orgán námietku nepovažuje za dôvodnú.

K námietke ohľadom zohľadnenia nových limitov podľa Smernice EÚ 2024/2881 o kvalite ovzdušia uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 20 namieta, že HIA a rozptylová štúdia sú neaktuálne a nepoužiteľné, pretože porovnávali modelované imisie iba so v súčasnosti platnými limitnými hodnotami, hoci navrhovaná činnosť bude uvedená do prevádzky až okolo roku 2030, kedy už budú v účinnosti podstatne prísnejšie limitné hodnoty kvality ovzdušia podľa novej Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2881 z 23. 10. 2024.

K námietke ohľadom zohľadnenia nových sprísnených imisných limitov kvality ovzdušia podľa Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2881 pre rok 2030 odvolací orgán uvádza, že sa s touto námietkou podrobne a vecne vysporiadal pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 2, č. 5, č. 8, č. 10, č. 13, č. 15, č. 17 a č. 20, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán v prvom rade zdôrazňuje, že Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/2881 o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe zatiaľ nebola plne transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, pričom jej transpozícia je v zmysle plánu legislatívnych úloh vlády SR plánovaná prostredníctvom novely zákona č. 146/2023 Z. z. na september 2026, a preto v čase vydania prvostupňového rozhodnutia nebola pre správny orgán priamo právne záväzná.

Napriek tejto skutočnosti, v súlade s princípom prevencie a s ohľadom na očakávaný rok spustenia prevádzky navrhovanej činnosti v roku 2030, spracovateľ imisno-prenosového hodnotenia v Dodatku k rozptylovej štúdii z augusta 2025 vykonal komplexné a nadštandardné porovnanie všetkých vypočítaných imisných príspevkov a pozaďových hodnôt priamo s prísnejšími limitnými hodnotami navrhovanými touto novou európskou smernicou pre rok 2030, a to vrátane ročného limitu pre PM2,5 na úrovni 10 µg/m³ a limitu pre benzén na úrovni 3,4 µg/m³ (bližšie pozri Dodatok k rozptylovej štúdii z augusta 2025, str. 12 – 14). Výsledky tohto modelovania preukázali, že imisný príspevok navrhovanej činnosti zostáva aj pri týchto sprísnených kritériách hlboko pod 10 %-nou hranicou významnosti a nespôsobí žiadne

prekračovanie budúcich európskych noriem v obytných zónach, v dôsledku čoho odvolací orgán túto námietku považuje za neopodstatnenú.

K námietke ohľadom namietaného chaosu a nedostatkov spojených so znížením kapacity zariadenia o 30 % uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 20 namieta, že zníženie plánovanej kapacity navrhovanej činnosti o 30 % (z 316 700 t/rok na 220 000 t/rok) bolo len formálnym a účelovým úkonom, ktorý vniesol do konania chaos, nakoľko zmena nebola riadne zapracovaná do Správy o hodnotení, nebola opätovne verejne prerokovaná a maximálny projektovaný tepelný výkon kotla zostal nezmenený na úrovni 117 MW, čím sa okamžité hodinové emisie pri plnom výkone neznížia.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že k modifikácii zámeru a zníženiu celkovej ročnej spracovateľskej kapacity zariadenia o 30 % došlo v reakcii na opodstatnené požiadavky dotknutých orgánov a dotknutej verejnosti vzniesnuté k Správe o hodnotení, čo predstavuje legitímny, v správnom konaní bežný a environmentálne priaznivý úkon. Táto zmena kapacity smerom nadol nepredstavuje zmenu technologického postupu (naďalej ide o fluidné energetické zhodnocovanie R1) ani zmenu druhového zloženia povolených odpadov, a preto v zmysle zákona o posudzovaní vplyvov nevyžaduje vypracovanie novej Správy o hodnotení ani opakovanie celého procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie vrátane verejného prerokovania, keďže vplyvy pôvodného, podstatne väčšieho variantu boli riadne verejne prerokované dňa 16. 04. 2025 a predstavujú pre územie tzv. worst-case scenár.

Čo sa týka samotného tepelného výkonu kotla 117 MW, tento parameter predstavuje maximálnu konštrukčnú projektovú kapacitu fluidnej spaľovacej komory, avšak s ohľadom na záväzné zníženie ročného hmotnostného množstva odpadu na 220 000 ton (čo pri 8 000 prevádzkových hodinách predstavuje priemernú hodinovú kapacitu len 27,5 t/h oproti pôvodným 39,5 t/h) budú v nadväzujúcom povoľovacom konaní stavebno-technické a prevádzkové parametre kotla a prúdy dymových plynov adekvátne poddimenzované a upravené tak, aby zodpovedali reálnemu zníženému výkonu, čo garantuje aj pomerné zníženie hodinových hmotnostných tokov emisií (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii zo septembra 2025, str. 8 – 10). Tieto znížené emisné toky boli exaktne namodelované v druhom Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii zo septembra 2025 a preukázali celkové zníženie imisného príspevku v regióne Z uvedených dôvodov má odvolací orgán námietku za neopodstatnenú.

Ďalej k tejto námietke ohľadom namietaného chaosu a nedostatkov spojených so znížením kapacity zariadenia o 30 % odvolací orgán uvádza, že sa s touto námietkou podrobne a vecne vysporiadal pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 5, č. 8, č. 10, č. 13, č. 14, č. 18, č. 20, č. 22 a č. 23, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

K námietke ohľadom vplyvov na vodné pomery a namietaného nesúladu s Rámcovou smernicou o vode a judikatúrou Weser uvádza odvolací orgán nasledovné

Podávateľka rozkladu č. 20 namieta, že navrhovaná činnosť je v priamom rozpore s požiadavkami Rámcovej smernice o vode 2000/60/ES a známym rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C-461/13 Weser, nakoľko dokumentácia dostatočne neidentifikuje dotknuté vodné útvary, vplyvy kumulatívnych odberov vody z Dunaja, vplyvy priesakov znečistenia a chýba v nej detailná vodohospodárska bilancia vrátane preverenia kapacity HOPV, pričom odkaz na budúce posúdenie podľa § 16a Vodného zákona tento deficit konania nenahrádza.

Odvolací orgán poukazuje, že sa s obsahovo zhodnou námietkou podrobne a vecne vysporiadal pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 9, č. 16 a č. 19, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán konštatuje, že vplyvy navrhovanej činnosti na útvary povrchových a podzemných vôd boli v konaní posúdené v kontexte cieľov ochrany vôd vyplývajúcich zo Smernice 2000/60/ES a príslušnej vnútroštátnej vodohospodárskej úpravy, pričom z predložených podkladov vyplýva, že pri navrhovanom technickom a prevádzkovom riešení sa nepredpokladá zhoršenie stavu dotknutých vodných útvarov.

Navrhovaná činnosť je koncipovaná ako moderné, hermeticky riešené priemyselné zariadenie s recirkulačným hospodárením s technologickými vodami. Zásobovanie pitnou vodou má byť zabezpečené z verejného vodovodu a potreby technologickej vody na doplňanie strát v chladiacich okruhoch majú byť kryté z existujúcej areálovej vodnej infraštruktúry (vrátane prívodu z Dunaja) a z využitia recirkulovaných vôd čerpaných v rámci systému hydraulickej ochrany podzemných vôd (HOPV); z tohto hľadiska sa v dokumentácii neuvažuje so zriaďovaním nového samostatného odberného miesta ani so zásahom, ktorý by menil prirodzený režim toku Dunaja (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 55 – 57, a kap. 5, str. 156).

Odvolací orgán zároveň uvádza, že navrhovaný koncept suchého čistenia spalín nevyžaduje mokré vypieranie spalín, a teda nevytvára technologické odpadové vody z procesu mokrého čistenia spalín. V oblasti nakladania s odpadovými vodami disponuje technológia čistenia spalín nulovou produkciou priemyselných odpadových vôd (zero liquid discharge v zmysle BAT 33 a BAT 34 podľa Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010) (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.3, Prílohu č. 13: „Prehodnotenie súladu s BAT“, a Odborný posudok, str. 37, 123 a 151). Všetky pomocné technologické a splaškové odpadové vody budú vnútroareálovým potrubným closed-loop systémom odvádzané priamo na existujúcu centrálnu mechanicko-chemicko-biologickú čistiareň odpadových vôd rafinérie Slovnaft, kde budú prečistené na úroveň spĺňajúcu najprísnejšie legislatívne limity BAT pred ich vypustením do recipientu Dunaj (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 77 – 79 a str. 156). Všetky manipulačné a skladovacie plochy, ako aj dno odpadového bunkra, budú stavebne hermetizované z nepriepustných, chemicky odolných materiálov so sekundárnym záchytným systémom podľa § 39 vodného zákona, čo akýkoľvek priamy prienik znečisťujúcich či prioritných nebezpečných látok do horninového prostredia a podložia vylučuje (bližšie pozri Správu o hodnotení, časť SO 06 až SO 12, str. 83 a str. 106 a Klimatickú štúdiu, str. 15).

Napokon odvolací orgán poukazuje, že celý areál je zároveň dlhodobo pod aktívnou hydrogeologickou ochranou systému HOPV, ktorý prevádzkovými opatreniami vytvára hydraulickú depresiu smerujúcu prúdenie podzemných vôd do vnútra areálu; tento systém predstavuje ďalší ochranný prvok znižujúci riziko migrácie prípadnej kontaminácie mimo areálu.

Celý priemyselný areál, v ktorom sa bude navrhovaná činnosť realizovať, sa navyše nachádza pod permanentnou a spoľahlivou ochranou aktívneho sanačného systému HOPV. Tento systém prostredníctvom dvoch línií čerpacích vrtov a sólovrtov (vrátane nových vrtov RČ-84 až RČ-103 hĺbených do hĺbky 20 až 27,5 m) nepretržite odčerpáva cca 33,4 milióna m³ podzemných vôd ročne, čím v aluviálnom štrkopieskovom kolektore vytvára stabilnú veľkoplošnú uzavretú hydraulickú depresiu (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 97 a str. 140 – 141, Doplňujúce informácie k SOH, str. 12 – 15, a Čiastkovú záverečnú správu HOPV za rok 2023, ev. č. ŠGÚDŠ 906/2020). Táto depresia aktívne mení prirodzený smer prúdenia podzemnej vody smerom do vnútra areálu Slovnaftu, čo hydrogeologicky garantuje okamžitý záchyt a lokalizáciu prípadnej havarijnej kontaminácie a znemožňuje jej migráciu smerom k vodárenským zdrojom Žitného ostrova, napr. VZ Kalinkovo či VZ Šamorín (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 97 a Doplňujúce informácie k SOH, str. 14 – 15).

V súlade s judikatúrou Súdneho dvora EÚ vo veci C-461/13 (Bund für Environment und Naturschutz Deutschland e.V. v. Bundesrepublik Deutschland – rozsudok Weser), ktorá zakazuje schválenie projektov zhoršujúcich stav vodného útvaru alebo mariacich dosiahnutie dobrého

stavu, prvostupňový orgán v záverečnom stanovisku zozáväznil podmienku č. 39 v kap. VI.3. Táto podmienka viaže akékoľvek vydanie územného alebo stavebného povolenia na predloženie právoplatného súhlasného záväzného stanoviska orgánu štátnej vodnej správy podľa § 16a Vodného zákona, čím je zabezpečená plná materiálna kompatibilita s Akčným plánom ochrany vôd v chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov. Námietka porušenia vodnej legislatívy je preto procesne aj vecne neopodstatnená.

K námietke ohľadom namietaného nedostatočného odôvodnenia a odsúvania dôkazov na budúce povoľovacie konania uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 20 namieta, že Záverečné stanovisko trpí vážnymi procesnými vadami a nepreskúmateľnosťou, nakoľko sa s vecnými a odbornými pripomienkami verejnosti nevysporiadalo dostatočne a kľúčové posúdenia (aktualizáciu HIA, emisno-technologické posúdenie či rozptylové štúdie pre znížený výkon) neprípustne odsunulo až do nadväzujúceho povoľovacieho konania.

Odvolací orgán poukazuje, že sa s totožnými námietkami podávateľov rozkladov už vecne vysporiadal, a to konkrétne pri vyhodnotení rozkladu č. 5, rozkladu č. 10 a rozkladu č. 13, v ktorých bolo zhodne namietané neprípustné prenášanie dôkazného bremena a posúdení vplyvov na zdravie a ovzdušie do neskorších štádií schvaľovania. Na vysporiadanie s týmito námietkami odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že táto procesná námietka spočíva na nesprávnom pochopení charakteru, účelu a právnej povahy procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. Proces posudzovania vplyvov na životné prostredie je komplexným, koncepčným a predbežným expertno-posudzovacím procesom, ktorého cieľom je zhodnotiť environmentálnu prijateľnosť navrhovanej činnosti vo fáze investičného zámeru a stanoviť záväzný rámec podmienok pre jej prípadnú realizáciu, nie je však konečným technickým projektom ani samotným stavebným povolením stavby.

Prvostupňový orgán v priebehu konania spoľahlivo a vyčerpávajúco zistil skutkový stav na základe detailnej Správy o hodnotení, HIA, rozptylovej štúdie, dvoch jej dodatkov a odborného posudku spracovaného nezávislou oprávnenou spoločnosťou, ktoré jednoznačne preukázali environmentálnu a zdravotnú akceptovateľnosť projektu pri dodržaní určených podmienok. Uloženie povinnosti vypracovať spresňujúci emisno-technologický posudok podľa § 57 zákona č. 146/2023 Z. z. a vykonať finálnu aktualizáciu HIA pred samotným spustením prevádzky (podmienky č. 3, 4, 5, 10 v kapitole VI.3) nie je presúvaním posúdenia, ale naopak, štandardným a vysoko prísnym kontrolným a preventívnym mechanizmom, ktorý ukladá navrhovateľovi povinnosť overiť a dokázať absolútny súlad finálneho, detailného realizačného projektu s požiadavkami BAT pred SIŽP priamo v konaní podľa zákona č. 39/2013 Z. z. a preto odvolací orgán túto námietku odvolateľky v celom rozsahu považuje za bezpredmetnú.

K námietkam Podávateľa rozkladu č. 21 uvádza odvolací orgán nasledovné.

K námietke ohľadom nedostatočne a nesprávne posúdeného výberu lokality CEZO uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 21 namieta, že výber lokality v areáli rafinérie Slovnaft je z environmentálneho hľadiska nevhodný a že vplyvy neboli posúdené v kontexte existujúcej kumulatívnej záťaže územia.

Odvolací orgán poukazuje, že sa s totožnými námietkami podávateľov rozkladov už vecne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladu č. 10, rozkladu č. 15, a rozkladu č. 18 (Mgr. Martin Hojsík). Na toto vysporiadanie odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Nad rámec uvedeného odvolací orgán zdôrazňuje, že situovanie navrhovanej činnosti do juhozápadnej časti existujúceho priemyselného areálu rafinérie na bloky 91, 92 a 93 (priemyselný brownfield) plne rešpektuje princípy udržateľného rozvoja, urbanizmu a územného plánovania (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 18, 106 a 169 a Klimatickú štúdiu CEZO, str. 9). V Územnom pláne hlavného mesta SR Bratislavy je dotknuté územie dlhodobo definované ako plocha priemyselnej výroby (kód 301), kde je umiestňovanie takýchto energetických a ekologických zariadení na spracovanie odpadov plne prípustné (bližšie pozri Odborný posudok, str. 180). Umiestnenie zámeru v stabilizovanej priemyselnej zóne stopercentne zabraňuje akémukoľvek novému záberu poľnohospodárskej pôdy či lesných porastov a je v priamom súlade so strategickými odporúčaniami Stratégie odpadového hospodárstva SR do roku 2035, ktorá výslovne podporuje situovanie koncových zariadení na energetické zhodnocovanie odpadov do existujúcich priemyselných brownfieldov s napojením na železničnú sieť a s celoročným odberom vyrobenej energie (bližšie pozri Stratégiu odpadového hospodárstva SR do roku 2035, str. 107).

Umiestnenie navrhovanej činnosti v areáli priemyselného komplexu Slovnaftu umožňuje priamu technologickú a energetickú integráciu na existujúcu infraštruktúru podniku. Vyrobená vysokotlaková a strednotlaková para bude cez potrubné mosty bezprostredne dodávaná do vnútroareálovej distribučnej siete rafinérie pre kontinuálne petrochemické výrobné procesy, vďaka čomu zariadenie dosahuje mimoriadne vysokú celoročnú energetickú účinnosť koeficientu R1 na úrovni 82 % až 88 % (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. 9.1.8, str. 48 – 51 a str. 181, Klimatickú štúdiu, str. 11 a 18, a Odborný posudok, str. 61 – 63). Táto dodávka energie priamo nahradí spaľovanie primárnych fosílnych palív v podnikovej Teplárni s ročnou úsporou približne 25,5 milióna m³ zemného plynu a poklesom emisií CO_2 o viac ako 50 300 ton ročne (bližšie pozri Klimatickú štúdiu CEZO, str. 11 a 18). Umiestnenie v tomto areáli zároveň umožňuje plne využiť vybudované systémy priemyselnej bezpečnosti, požiarnej ochrany, havarijnej pripravenosti, centrálnu mechanicko-biologickú čistiaren odpadových vôd a najmä nepretržitú aktívnu clonu Hydraulickej ochrany podzemných vôd (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 95 – 97 a Doplňujúce informácie k SOH, str. 10 a 14).

Kumulatívne a synergické vplyvy stacionárnych zdrojov v lokalite boli zohľadnené v rozptylovom modelovaní (Rozptylová štúdia vrátane dodatkov č. 1 a č. 2) a premietnuté aj do aktualizovanej štúdie HIA (september 2025). Na základe týchto podkladov bolo vyhodnotené, že prevádzka navrhovanej činnosti pri uvažovaných prevádzkových scenároch nespôsobí významné ani nadlimitné zhoršenie kvality ovzdušia v okolitých obytných zónach; príspevky navrhovanej činnosti k príslušným imisným limitom boli vyhodnotené ako nízke a typicky pod prahmi významnosti používanými v praxi posudzovania (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii). Prevádzka nového zdroja, navrhnutého s viacstupňovým čistením spalín v súlade s BAT-AEL, je zároveň koncepčne previazaná s kompenzačnými opatreniami na existujúcich zdrojoch v areáli navrhovateľa, najmä s trvalým odstavením existujúcej Spaľovne kalov (zdroj č. 39 s kapacitou 24 500 t/rok) a so zmenami v prevádzke Teplárne Slovnaft (plynofikácia a súvisiaca modernizácia), v dôsledku čoho je podľa predložených bilancií a modelovania výsledná imisná záťaž územia po uvedení navrhovanej činnosti CEZO do prevádzky nižšia alebo porovnateľná so súčasným stavom. (Bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 4 a 148; Klimatickú štúdiu, str. 8 a 11)

K námietke ohľadom nedostatočného posúdenia technológie čistenia spalín a výšky komína (60 m) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 21 namieta, že navrhovaná technológia čistenia spalín je nedostatočná a výška komína 60 metrov nebola náležite posúdená a je podhodnotená.

Odvolací orgán poukazuje, že sa s totožnou námietkou už vecne a podrobne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladov č. 5, č. 8, č. 10, č. 18, č. 20, č. 22 a č. 23 , na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

Nad rámec uvedeného odvolací orgán na základe administratívneho spisu konštatuje, že navrhovaná technológia zhodnocovania odpadov v cirkulujúcom fluidnom lôžku (CFB) v kombinácii so schváleným Variantom 1 čistenia spalín spĺňa najprísnejšie európske štandardy BAT (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.2 a Prílohu č. 13: „Prehodnotenie súladu s BAT“, Odborný posudok, str. 35 – 38, 58 – 59 a 297). Technologický reťazec zahŕňa: primárne riadenie spaľovania vo fluidnom kotli pri teplote nad 850 °C a zdržnej dobe spalín minimálne 2 sekundy, čo bráni vzniku de-novo syntézy dioxínov, vysokoteplotný cyklónový odlučovač tuhých častíc, reaktor polosuchého a suchého čistenia s kondicionovaním spalín vodnou sprchou na cca 170–190 °C, dávkovaním vápenného hydrátu a aktívneho uhlia na neutralizáciu kyslých plynov (HCl, HF, SO_2), záchyt ťažkých kovov (Hg, Cd, Pb) a perzistentných organických látok (PCDD/F) s účinnosťou nad 95 %, resp. 99 %, tkaninový rukávový filter s účinnosťou odlučovania prachových častíc (PM_{10}, $PM_{2,5}$) presahujúcou 99,9 %, selektívnu katalytickú redukciu (SCR) s dávkovaním cca 24 % amoniakovej vody pri teplote cca 230 °C pre redukciu oxidov dusíka (NO_x) na N_2 a H_2O a katalytickú oxidáciu organických polutantov, nadštandardný systém kontinuálneho merania surového plynu (CO, O_2, vlhkosť, HCl) na výstupe z kotla pre automatické riadenie dávkovania sorbentov v reálnom čase nad rámec požiadaviek BREF/BAT (bližšie pozri Odborný posudok, str. 58 – 59, 151 a 297).

Pokiaľ ide o posúdenie výšky komína (60 m), odvolací orgán uvádza, že základná minimálna stavebná výška bola v prvom kroku vypočítaná podľa Prílohy č. 9 k vyhláške Ministerstva životného prostredia SR č. 248/2023 Z. z. a metodického postupu zverejneného vo Vestníku Ministerstva životného prostredia SR č. 5/1996. Výpočet vychádzal zo stanovených horných hraníc emisných limitov BAT-AEL pri plnom výkone: TZL (hmotnostný tok 1,3 kg/h) určuje najnižšiu výšku 16 m, SO_2 (hmotnostný tok 7,8 kg/h) určuje najnižšiu výšku 22 m, NO_x (hmotnostný tok 31,2 kg/h) určuje najnižšiu výšku 49 m (limitujúca látka), CO (hmotnostný tok 13 kg/h) → určuje najnižšiu výšku 4 m, HCl (hmotnostný tok 1,56 kg/h) určuje najnižšiu výšku 17 m.

Základná minimálna výška komína určená podľa limitujúcich emisií oxidov dusíka tak predstavuje 49 metrov (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 74 – 75, Rozptylovú štúdiu – Príloha č. 5 SoH, str. 17 – 18). Vzhľadom na umiestnenie stacionárneho zdroja v priemyselnom komplexe Slovnaftu s prítomnosťou potrubných mostov a prevádzkových objektov bola výška komína v zmysle druhej časti metodiky Vestníka Ministerstva životného prostredia SR č. 5/1996 preventívne korigovaná a zvýšená o 11 metrov na konečných 60 metrov, aby sa úplne zamedzilo turbulenciám, prúdeniu dymovej vlečky k zemi a tzv. budovovému (downwash) efektu (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 75).

Dodatočne, pri schválenom znížení kapacity zariadenia o 30 % (zo 316 700 t/rok na 220 000 t/rok), bol v Dodatku č. 2 k Rozptylovej štúdii (september 2025) úmerne k nižšiemu objemu vygenerovaných spalín upravený a znížený vnútorný priemer ústia komína z pôvodných 2,85 m na 2,2 m. Táto technická úprava zaručuje, že aj pri nižšom objeme spalín zostane pri ich teplote cca 170 °C zachovaná vysoká výstupná rýchlosť (cca 19 m/s) a silný termický a mechanický vztlak, čo zabezpečuje dynamický vnos spalín vysoko nad okolitú zástavbu (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii zo septembra 2025, a Odborný posudok, str. 106, 249 a 276).

Dostatočnosť a bezpečnosť výšky komína 60 m bola verifikovaná matematickým modelovaním v programe AERMOD. Výpočty potvrdili, že pri aplikácii metodického pokynu Ministerstva životného prostredia a zohľadnení okolitej zástavby (vrátane 14 dodatočne vyhodnotených referenčných bodov vo výškových profiloch budov od 0 do 250 m v zóne

Downtownu a Mlynských Nív) imisné príspevky navrhovanej činnosti v žiadnom bode územia nepresiahnu 10 % limitných hodnôt podľa vyhlášky M Ministerstva životného prostredia SR č. 250/2023 Z. z. a S-hodnôt, pričom sa spravidla pohybujú v stotinách až desatinách percenta limitu (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii, str. 32 a tab. 48 – 57). Odvolací orgán preto námietku podávateľa rozkladu č. 21 v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

K námietke ohľadom namietaného rozporu s požiadavkami a obmedzeniami v CHVO Žitný ostrov (Lex Žitný ostrov) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 21 namieta, že vybudovanie spaľovne v Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Žitný ostrov je v priamom rozpore s obmedzeniami podľa zákona č. 305/2018 Z. z.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s touto kľúčovou námietkou v celom rozsahu a podrobne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladu č. 1, rozkladu č. 6, rozkladu č. 14, rozkladu č. 16 a rozkladu č. 19. Na toto odôvodnenie odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Nad rámec uvedeného odvolací orgán na základe podkladov v spise k jednotlivým čiastkovým aspektom námietky uvádza nasledovné.

Ustanovenie § 3 ods. 3 písm. h) zákona č. 305/2018 Z. z. zakazuje v CHVO budovať skládky na nebezpečný odpad a zariadenia na zneškodňovanie odpadov (činnosti skupiny D podľa Prílohy č. 2 k zákonu č. 79/2015 Z. z. Správny orgán je pri právnej kvalifikácii činnosti viazaný legálnymi definíciami podľa § 5 a § 6 zákona č. 79/2015 Z. z., ktorý v tejto oblasti transponuje európsku Rámcovú smernicu o odpadoch (2008/98/ES). Navrhovaná činnosť je od štádia zámeru projektovaná a posudzovaná výhradne ako zariadenie na energetické zhodnocovanie odpadu, teda ako činnosť R1 – Využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom podľa Prílohy č. 1 k zákonu č. 79/2015 Z. z.

Odvolací orgán v tejto súvislosti poukazuje, že termodynamické výpočty preukázali, že koeficient energetickej účinnosti R1 dosahuje v kombinovanom režime výroby tepla a elektriny hodnotu 0,88 (88 %) a v čisto kondenzačnom režime 0,82 (82 %), čo vysoko prekračuje zákonný prah 0,65 ustanovený v § 18 ods. 1 písm. b) zákona č. 79/2015 Z. z. Tým je materiálne aj právne vylúčená jeho klasifikácia ako skládky či zneškodňovacieho zdroja (D10), v dôsledku čoho sa naň zákaz podľa § 3 ods. 3 písm. h) zákona č. 305/2018 Z. z. nevzťahuje (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. 9.1.8, str. 48 – 51, Klimatickú štúdiu CEZO, str. 11, a Odborný posudok, str. 61 – 63 a str. 198).

Odvolací orgán odmieta tvrdenie, že projekt predstavuje zakázanú novú výstavbu priemyselného zdroja. Pojem „priemyselný zdroj“ je prostredníctvom legislatívnych odkazov v zákone č. 305/2018 Z. z. naviazaný na § 2 písm. v) a w) vodného zákona, ktoré ho definujú ako výrobnú prevádzku alebo zariadenie, z ktorého sa vypúšťajú (alebo budú vypúšťať) priemyselné odpadové vody obsahujúce prioritné nebezpečné látky. Z prevádzky navrhovanej činnostti sa nebudú vypúšťať žiadne priemyselné odpadové vody s obsahom prioritných nebezpečných látok. Technológia čistenia spalín disponuje nulovou produkciou odpadových vôd (zero liquid discharge v zmysle BAT 33 a BAT 34 podľa Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010) a pomocné teplo-technologické vody (z odkaľovania chladiacej veže a parného kotla) budú vnútroareálovým potrubným closed-loop systémom odvádzané na existujúcu centrálnu mechanicko-biologickú čistiareň odpadových vôd Slovnaftu, čím zákaz podľa bodu 2 naplnený nie je (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. B.II.2, str. 77 – 79).

Pokiaľ ide o bod 1 citovaného ustanovenia, navrhovaná činnosť nie je prevádzkou, v ktorej sa vyrábajú alebo na výrobu používajú znečisťujúce látky, a zároveň ide o umiestnenie v existujúcom priemyselnom brownfielde, kde zákon č. 305/2018 Z. z. výslovne pripúšťa

rozširovanie a prestavbu existujúcich priemyselných zdrojov, ak sa nimi dosiahne účinnejšia ochrana vôd.

K námietke aplikácie znečisťujúcich látok podľa § 3 ods. 3 písm. a) bodu 8 zákona č. 305/2018 Z. z. odvolací orgán uvádza že tento zákaz smeruje proti činnostiam, pri ktorých dochádza k priamej aplikácii znečisťujúcich látok do prostredia (napr. do pôdy alebo vôd). Na navrhovanú činnosť sa nevzťahuje, nakoľko nakladanie s pomocnými chemikáliami (napr. 24 % amoniaková voda, vápenný hydrát) a odpadmi bude prebiehať výhradne v uzavretých technologických systémoch, na stavebne hermetizovaných, chemicky odolných plochách so sekundárnymi záchytnými vaňami a bezodtokovými havarijnými jímkami podľa § 39 vodného zákona, čo akýkoľvek priamy kontakt s prostredím či priesak do podložia vylučuje (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 83 a str. 106).

Ďalej odvolací orgán poukazuje, že ochrana podzemných vôd v CHVO Žitný ostrov je hydrogeologicky garantovaná aj vďaka umiestneniu zámeru v dosahu nepretržite prevádzkovaného sanačného systému Hydraulickej ochrany podzemných vôd, ktorý ročným odčerpávaním cca 33,4 milióna m³ vôd vytvára stabilnú uzavretú hydraulickú depresiu znemožňujúcu migráciu prípadného znečistenia smerom k vodárenským zdrojom Žitného ostrova (Kalinkovo, Šamorín) (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 95 – 97, a Doplňujúce informácie k SOH, str. 12 – 15). Nad rámec toho prvostupňový orgán v zmysle predbežnej opatrnosti uložil v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska záväznú podmienku č. 39, ktorá navrhovateľovi ukladá povinnosť predložiť projektovú dokumentáciu a získať súhlasné záväzné stanovisko príslušného orgánu štátnej vodnej správy podľa § 16a vodného zákona ešte pred spustením nadväzujúceho územného, stavebného a integrovaného povoľovania. Tým je zaistené, že realizácia zámeru neohrozí environmentálne ciele vodných útvarov a spĺňa všetky požiadavky na zvýšenú ochranu CHVO Žitný ostrov, prečo odvolací orgán námietku podávateľa rozkladu č. 21 v celom rozsahu považuje za nedôvodné.

K námietke ohľadom nakladania s produktmi spaľovania - popol, popolček, škvára uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 21 namieta, že správa o hodnotení sa len okrajovo venuje nakladaniu s popolom, popolčekom a škvárou a že popolček je nesprávne klasifikovaný ako ostatný odpad, hoci preukázateľne obsahuje nebezpečné látky vrátane PFAS.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s touto námietkou podrobne a vecne vysporiadal pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 4, č. 11, č. 12, č. 15, č. 18, č. 22 a č. 23, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

Nad rámec uvedeného odvolací orgán na základe podkladov v administratívnom spise udáva k jednotlivým aspektom námietky nasledovné. K námietke smerujúcej k zaradeniu produktov spaľovania odvolací orgán uvádza, že zaradenie tuhých zvyškov v tabuľkách Správy o hodnotení (popolček pod kód 19 01 13 N alebo 19 01 14 O, škvára pod kód 19 01 11 N alebo 19 01 12 O, piesky z fluidnej vrstvy 19 01 19 O) predstavuje indikatívnu a predbežnú klasifikáciu vychádzajúcu z prevádzkových skúseností obdobných moderných európskych zariadení plniacich požiadavky BAT. Definitívna klasifikácia všetkých tuhých zvyškov (kategória ostatný „O“ vs. nebezpečný „N“ odpad) bude vykonaná výhradne na základe povinných exaktných laboratórnych chemických analýz a skúšok vylúhovateľnosti (vlastnosti HP1 až HP15) uskutočnených bezprostredne po sprevádzkovaní zariadenia v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch. V prípade identifikácie nebezpečných vlastností bude s týmito odpadmi nakladané výhradne v režime nebezpečného odpadu – popolček a odpady z čistenia spalín budú povinné solidifikované/stabilizované u autorizovaných spracovateľov a zneškodnené na skládke nebezpečných odpadov.

S popolom, popolčekom a zvyškami z čistenia spalín sa bude manipulovať v prísne hermetizovanom režime. Popolček a škvára budú uskladňované v uzavretých nadzemných silách (3 silá na hrubý popol × 450 m³, 1 silo na jemný popol × 450 m³) vybavených strešnými tkaninovými filtrami na čistenie odchádzajúceho vzduchu pri plnení a kyprení. Odvoz bude zabezpečený uzavretými cisternovými vozidlami a pneumatickým transportom s vyrovnávacím potrubím, čím je akýkoľvek únik prachu, prašnosť či sekundárne šírenie kontaminantov do okolia stopercentne vylúčené (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 83, Odborný posudok, str. 21, 34 a 196).

Použitá technológia cirkulujúcej fluidnej vrstvy (CFB) zabezpečuje spaľovanie pri stabilnej teplote nad 850 °C s minimálnou zdržnou dobou spalín v komore nad 2 sekundy a za intenzívneho premiešavania vo vznášajúcom sa horúcom piesku. Tento proces zaručuje vysoký stupeň vyhorenia (obsah TOC v škvare pod 1 až 3 % v súlade s BAT-AEPL) a takmer 100 % termickú deštrukciu zložitých organických väzieb vrátane perzistentných organických látok (POPs) a PFAS (bližšie pozri Klimatickú štúdiu CEZO, str. 11). Obsah POPs v popolčeku bude navyše podliehať povinnému periodickému monitorovaniu podľa BAT 8 Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010 a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1021 o perzistentných organických látkach (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 84).

K podmienkam materiálového zhodnocovania škvary a Stratégii odpadového hospodárstva SR do roku 2035 odvolací orgán uvádza že dokumentácia navrhovanej činnosti ani Záverečné stanovisko neodporúčajú ani nepovoľujú automatické využívanie škvary v stavebníctve. Akékoľvek prípadné materiálové zhodnotenie škvary (napr. po vyseparovaní kovov ako podkladového materiálu v stavebníctve) je v striktnom súlade so Stratégiou odpadového hospodárstva SR do roku 2035 podmienené predchádzajúcim podrobným výskumom toxicity, overením kvality a preukázaním, že škvara nespôsobuje žiadne riziko uvoľňovania POPs, PFAS, ťažkých kovov či iných škodlivín do životného prostredia. Zmluvné vzťahy s oprávnenými koncovými odberateľmi a spracovateľmi rezíduí, presný manažment odpadov a kapacity koncových zariadení na solidifikáciu a zneškodnenie budú preverované a schvaľované v nadväzujúcom konaní o vydanie integrovaného povolenia. Z uvedených dôvodov považuje odvolací orgán námietku za nedôvodnú.

K námietke ohľadom nedostatočne zhodnoteného využitia tepla z CEZO uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 21 namieta, že energetické zhodnocovanie odpadu je neefektívny spôsob získavania energie a že prepočty koeficientu účinnosti R1 nezohľadňujú letné prevádzkové režimy, kedy dopyt po teple klesá.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s obsahovo totožnými námietkami podávateľov rozkladov spochybňujúcimi výpočet koeficientu R1 a sezónnosť odberu tepla už vecne a podrobne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladu č. 4, rozkladu č. 8, rozkladu č. 10, rozkladu č. 16 a rozkladu č. 22. Na toto odôvodnenie odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Nad rámec uvedeného odvolací orgán na základe odborných podkladov zhromaždených v spise uvádza nasledovné. Na rozdiel od bežných mestských komunálnych spaľovní (ZEVO), ktoré sú odkázané výhradne na sezónny odber tepla pre komunálne vykurovanie a v letných mesiacoch čelia marreniu vyrobeného tepla či poklesu účinnosti, je navrhovaná činnosť od počiatku koncipovaná s priamym priemyselným napojením na technologickú sieť rafinérie SLOVNAFT, a. s., ktorá disponuje celoročne vyrovnanou bázickou spotrebou priemyselnej pary na ohrev technologických kolón a reaktorov, vďaka čomu je vyrobené teplo plynule zhodnocované bez ohľadu na ročné obdobie (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 181, a Klimatickú štúdiu CEZO, str. 11).

K exaktným výpočtom koeficientu R1 pre letný a zimný režim (Prípad 1 vs. Prípad 2): V Správe o hodnotení a Odbornom posudku boli v prísnom súlade s Prílohou č. 9 k vyhláške Ministerstva životnného prostredia SR č. 371/2015 Z. z. a Prílohou II k európskej Rámcovej smernici 2008/98/ES o odpadoch exaktne prepočítané oba prevádzkové režimy (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 48 – 51, a Odborný posudok, str. 61 – 63):

Prípad 1 (Kombinovaná výroba tepla a elektriny): Zohľadňuje reálnu sezónnu variabilitu odberu tepla pre rafinériu – konkrétne 50 t/h vysokotlakovej pary v zimnom období (3 000 h/rok) a 25 t/h pary v letnom období (5 000 h/rok) pri stálom odvere 20 t/h nízkotlakej pary na vlastnú spotrebu zariadenia. V tomto štandardnom prevádzkovom režime dosahuje energetická účinnosť koeficientu R1 hodnotu 0,88 (88 %).

Prípad 2 (Čistý kondenzačný režim / „Worst-case scenario“): Hodnotí najnepriaznivejší možný havarijný či letný extrém s nulovým externým vývozom pary do rafinérie (0 t/h), kedy parná turbína vyrába výhradne elektrickú energiu na úrovni 35,2 MW (281,6 GWh/rok). Výpočet preukázal, že aj v tomto najhoršom modelovanom scenári dosahuje koeficient R1 hodnotu 0,82 (82 %).

Oba vypočítané režimy (0,82 až 0,88) s obrovskou rezervou prekračujú zákonnú hranicu 0,65 (65 %) ustanovenú v § 18 ods. 1 písm. b) zákona č. 79/2015 Z. z. pre zaradenie spaľovne pod zhodnocovaciu činnosť R1 (Využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom). Vyrobená para navyše v priemyselnom komplexe priamo nahradí spaľovanie primárnych fosílnych palív v podnikovej Teplárni Slovnaftu s ročnou úsporou cca 25,5 milióna m^3 zemného plynu a redukciou emisií CO_2 o viac ako 50 300 ton ročne (bližšie pozri Klimatickú štúdiu CEZO, str. 11 a 18).

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací orgán námietku podávateľa rozkladu č. 21 v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

K námietke ohľadom vyhodnotenia skleníkových plynov, klimatických dopadov a uhlíkovej stopy dopravy uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 21 namieta, že energetické zhodnocovanie odpadu zvyšuje emisie skleníkových plynov, Klimatická štúdia chybne porovnáva zámer výlučne so skládkovaním bez zohľadnenia iných alternatív, použila neprimerané emisné faktory pre elektroenergetický mix SR, nezapočítala emisie plastových zložiek a opomenula uhlíkovú stopu dopravy pri dovoze odpadu zo zvozového regiónu.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s obsahovo totožnými námietkami podávateľov rozkladov spochybňujúcimi Klimatickú štúdiu a jej Dodatok už vecne a podrobne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladu č. 4, rozkladu č. 5, rozkladu č. 8, rozkladu č. 15, rozkladu č. 18 a ďalej rozkladu č. 23. Na toto vecné a odborné odôvodnenie odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Nad rámec uvedeného odvolací orgán na základe odborných podkladov zhromaždených v spise uvádza k jednotlivým čiastkovým aspektom námietky nasledovné. Posúdenie klimatických vplyvov je v súlade so štandardnou medzinárodnou praxou postavené na porovnaní s reálnym referenčným scenárom nakladania s nerecyklovateľným zvyškovým odpadom v SR, ktorým je skládkovanie (bližšie pozri Klimatickú štúdiu CEZO, str. 12 – 14). Recyklácia, predchádzanie vzniku odpadu, kompostovanie či mechanicko-biologická úprava predstavujú vyššie stupne hierarchie odpadového hospodárstva, ktoré navrhovaná činnosť nenahrádza ani neoslabuje, ale ich funkčne dopĺňa ako koncové zariadenie pre spracovanie toho odpadu, ktorý zostáva nevyužitý aj pri naplnení vysokých cieľov recyklácie. V zmysle medzinárodnej metodiky 2019 Refinement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories netvoria

vyššie stupne recyklácie alternatívu pre nerecyklovateľný zvyškový odpad, a preto ich nezahrnutie do variantného porovnania nepredstavuje metodickú chybu.

K bilancii skleníkových plynov, zamedzeniu emisií metánu a substitúcii zemného plynu odvolací orgán uvádza, že skládkovanie 214 000 ton odpadu ročne vyprodukuje v nulovom variante na skládkach až 116 089 ton emisií CO_2eq ročne v dôsledku nekontrolovaného uvoľňovania skládkového metánu, ktorého potenciál globálneho otepľovania je 28-krát vyšší než u CO_2 (bližšie pozri Klimatickú štúdiu, tab. 4 na str. 13 – 14). Oproti tomu pri riadenom termickom zhodnotení v navrhovanej činnosti dochádza k priamej dodávke vyrobenej technologickej pary do rafinérie Slovnaft, čo spôsobí ročnú úsporu približne 25,5 milióna m³ (cca 37 000 ton) fosílneho zemného plynu v podnikovej Teplárni a priamy pokles jej emisií o viac ako 50 300 ton CO_2 ročne (bližšie pozri Klimatickú štúdiu CEZO, str. 14, Dodatok ku klimatickej štúdii zo septembra 2025, str. 12 – 14, Odborný posudok, str. 23 – 24). Aj po oprave a spresnení výpočtu emisií zo spaľovania odpadu v Dodatku ku Klimatickej štúdii (v rozpätí 86 700 až 102 800 ton CO_2/rok pri konzervatívnej 30 % hrubej elektrickej účinnosti) zostáva celková čistá uhlíková bilancia navrhovanej činnosti preukázateľne priaznivejšia než pokračujúce skládkovanie odpadu (bližšie pozri Dodatok ku Klimatickej štúdii, str. 14 – 15).

Klimatická štúdia rozlišuje biogénnu (klimaticky neutrálnu) a fosílnu časť CO_2 v odpade (v pomere cca 60 % biogénny / 40 % fosílny) v zmysle akceptovaných metodík IPCC (bližšie pozri Odborný posudok, str. 190 – 191). Pôvodne použitý reziduálny emisný faktor elektriny (OKTE 0,358 kg CO_2/kWh) vychádzal z officially publikovaných národných výkazov zamedzujúcich dvojité započítanie záruk pôvodu (bližšie pozri Odborný posudok, str. 156 a 192). Aj po revízii a prepočte s aktuálnejším emisným faktorom v Dodatku ku Klimatickej štúdii zostáva bilancia navrhovanej činnosti voči skládkam priaznivá (bližšie pozri Dodatok ku Klimatickej štúdii, bod 10.3, Odborný posudok, str. 156). Emisie z plastových zložiek boli implicitne započítané prostredníctvom emisných faktorov viazaných na energetický obsah paliva, pričom oddelené započítanie plastov by na výstupnom porovnaní nič nezmenilo (bližšie pozri Odborný posudok, str. 191 – 192).

K uhlíkovej stope dopravy zo zvozového regiónu odvolací orgán poukazuje, že emisie z dopravy odpadu boli v Dodatku ku Klimatickej štúdii orientačne kvantifikované a vyhodnotené. Pri odhadovanom ročnom objeme dovozu predstavujú emisie z prepravy 1 tony odpadu po cestnej sieti na priemernej vzdialenosti do 200 km cca 10 až 20 kg CO_2 (t. j. 0,02 – 0,04 t CO_2/t odpadu), čo tvorí iba 5 % až 10 % celkovej bilancie zo samotného procesu zhodnocovania odpadu a predstavuje marginálny vplyv (bližšie pozri Dodatok ku Klimatickej štúdii, str. 14 – 15, Odborný posudok, str. 156 a 189). Pri predpokladanom zapojení vlečkovej železničnej siete rafinérie Slovnaft pre cca 50 % objemu odpadu bude uhlíková stopa dopravy ešte nižšia, a preto logistické emisie nemenia základný záver o klimatickej priaznivosti zámeru (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 160, Odborný posudok, str. 189).

K námietke ohľadom dovozu odpadov zo zahraničia uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 21 namieta, že navrhovaná veľkorysá spracovateľská kapacita 220 000 ton ročne je nadhodnotená, a preto bude vyžadovať dovoz odpadov zo zahraničia na jej ekonomické vyťaženie.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s touto námietkou v celom rozsahu a podrobne vysporiadal pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 1, č. 5, č. 8, č. 10, č. 11, č. 12, č. 13, č. 15, č. 18, č. 20, a ďalej k rozkladom č. 22 a č. 23, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

Nad rámec uvedeného odvolací orgán na základe administratívneho spisu udáva k jednotlivým čiastkovým aspektom námietky nasledovné.

V prvom rade odvolací orgán konštatuje, že Cezhraničná preprava odpadov podlieha prísnemu schvaľovaciemu a povoľovaciemu režimu podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1157 o preprave odpadu a zákona č. 79/2015 Z. z. Dovoz odpadov na územie Slovenskej republiky za účelom ich zneškodnenia (činnosti skupiny D) je vymožiteľne zakázaný. Prípadný dovoz na energetické zhodnocovanie (činnosť R1) nie je automaticky prípustný, ale podlieha podmienke predchádzajúceho písomného oznámenia a súhlasu Ministerstva životného prostredia SR

Zároveň platí, že ak by navrhovateľ v budúcnosti zamýšľal zmeniť prevádzkový model navrhovanej činnosti a začať preberať alebo spracúvať odpad zo zahraničia, išlo by o zmenu navrhovanej činnosti oproti východiskám, z ktorých vychádzalo posúdenie vplyvov. Takáto zmena by preto musela byť predložená príslušnému orgánu formou oznámenia o zmene navrhovanej činnosti a prešla by zisťovacím konaním, a podľa jeho výsledku prípadne ďalším posudzovaním podľa ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z.

Za tohto stavu odvolací orgán uzatvára, že riziko tlaku na cezhraničný dovoz odpadu nie je riešené deklaratórne, ale je procesne ošetrené kombináciou režimu cezhraničnej prepravy odpadov, v ktorom má príslušný orgán nástroje na uplatnenie námietok alebo zákazu, a povinnosti podrobiť prípadnú zmenu prevádzkového modelu opätovnému posúdeniu v režime zákona č. 24/2006 Z. z.

K overeniu kapacity a preukázaniu dostatočnosti domáceho odpadu v Zvozovej štúdii odvolací orgán poukazuje, že Zvozová štúdia jednoznačne preukázala, že znížená kapacita zariadenia zo 316 700 t/rok na 220 000 t/rok je optimálne dimenzovaná pre domáce potreby spádového regiónu (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, kap. 4 – 6, Doplňujúce informácie k SOH, str. 7 a 58 – 59, a Odborný posudok, str. 140 – 141). Zvozový región pre komunálny odpad bol po akceptovaní pripomienok verejnosti a dotknutých orgánov striktne vymedzený výhradne na 4 kraje západného Slovenska (Bratislavský kraj okrem celého územia Hlavného mesta SR Bratislavy, Trnavský, Nitriansky a Trenčiansky kraj), zatiaľ čo pre priemyselný a nebezpečný odpad pokrýva územie Slovenskej republiky z dôvodu akútneho celoštátneho deficitu koncových kapacít (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, str. 4 – 6, Záverečné stanovisko, str. 4 a 120, a Odborný posudok, str. 119 a 132).

V rámci zníženej ročnej kapacity 220 000 ton pripadá na komunálny odpad len 118 000 ton ročne (oproti pôvodne posudzovaným 214 000 t/rok), na priemyselný nie nebezpečný odpad 77 000 ton ročne a na nebezpečný odpad 25 000 ton ročne (z čoho cca 21 500 ton tvoria vlastné rafinérske kaly z ČOV Slovnaftu nahradzujúce odstavenú Spaľovňu kalov) (bližšie pozri Doplňujúce informácie k SOH, str. 7, a Odborný posudok, str. 5, 106 a 159). Zvozová štúdia a prognózy Inštitútu environmentálnej politiky (IEP) potvrdili, že aj pri striktnom splnení legislatívneho cieľa 65 % miery recyklácie komunálneho odpadu do roku 2035 bude v tomto spádovom regióne 4 krajov v roku 2035 k dispozícii minimálne 274 000 ton nerecyklovateľného zvyškového komunálneho odpadu ročne Keďže kapacita navrhovanej činnosti pre komunálny odpad (118 000 t/rok) nepokrýva ani polovicu tohto regionálneho prebytku, zariadenie nepôsobí nadkapacitne a bude plne vytavené domácim odpadom bez akejkoľvek potreby či ekonomického tlaku na dovoz zo zahraničia

Odvolací orgán pripomína, že navrhovateľ v priebehu konania opakovane a jednoznačne deklaroval, že s dovozom odpadu zo zahraničia v CEZO neuvažuje. Materská skupina MOL rozvíja vlastné spracovateľské kapacity priamo na území Maďarska a Chorvátska (vrátane dvoch zariadení WTE s celkovou kapacitou 450 000 t/rok a rozsiahlych projektov recyklácie), čo dovoz maďarského či rakúskeho odpadu do Bratislavy aj logisticky a koncepčne vylučuje (bližšie pozri Odborný posudok, str. 119 a 133). Umiestnenie navrhovanej činnosti zároveň rešpektuje zásadu blízkosti a sebestačnosti podľa čl. 16 Rámcovej smernice 2008/98/ES, ktorej primárnym cieľom

je vytvorenie integrovanej siete koncových zariadení na úrovni členského štátu tak, aby vnútroštátny odpad nekončil na skládkach.

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací orgán námietku podávateľa rozkladu č. 21 v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

K námietke ohľadom nerešpektovania princípu blízkosti, zbytočnosti pre Bratislavu a chýbajúcich variantných riešení uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 21 namieta, že projekt CEZO nerešpektuje princíp blízkosti, je pre Bratislavu zbytočný kvôli existencii spaľovne OLO a v konaní chýbalo posúdenie iných variantov nakladania s odpadmi (napr. vyššej miery recyklácie, MBÚ či kompostovania) alebo alternatívnych lokalít.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s touto námietkou v celom vysporiadal pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 10, č. 15 , č. 18, a ďalej k rozkladom č. 22 a č. 23, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

Nad rámec uvedeného odvolací orgán uvádza , že zásada blízkosti a sebestačnosti podľa čl. 16 Rámcovej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadoch sa uplatňuje predovšetkým na úrovni členského štátu v súvislosti s obmedzením cezhraničnej prepravy odpadov a nepredstavuje absolútny zákaz vnútroštátneho presunu odpadov medzi administratívnymi regiónmi. V podmienkach Slovenskej republiky, kde je sieť koncových zariadení nedostatočná a nerovnomerne rozložená, je regionálny presun nerecyklovateľných zvyškových odpadov v rámci vymedzeného zvozového územia (4 kraje západného Slovenska) bežnou, legálnou a nevyhnutnou praxou na odklonenie odpadu zo skládok (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, kap. 4 – 6 a Odborný posudok, str. 141).

K vyvráteniu námietky zbytočnosti CEZO vo vzťahu k mestskej spaľovni ZEVO OLO a cementárňam odvolací orgán uvádza, že zariadenia CEZO Slovnaft a ZEVO OLO predstavujú dve vecne odlišné prevádzky s rozdielnym účelom, odpadovým mixom a spádovým územím, ktoré sa optimálne dopĺňajú (bližšie pozri Odborný posudok, str. 116 – 117, 136 a 219, a Doplňujúce informácie k SOH, str. 20 – 21).

ZEVO OLO je mestskej povahy a spracúva výhradne zmesový komunálny odpad z domácností na území Hlavného mesta SR Bratislavy. Nedisponuje technológiou ani povolením na spracovanie priemyselných odpadov, nebezpečných odpadov či čistiarenských a rafinérskych kalov (bližšie pozri Odborný posudok, str. 116 a 219).

CEZO je koncipované ako regionálne a priemyselné koncové zariadenie pre západoslovenský región, pričom jeho schválená kapacita 220 000 t/rok pokrýva špecifický odpadový mix: 118 000 ton komunálneho odpadu (výhradne z 4 krajov bez územia mesta Bratislava), 77 000 ton nerecyklovateľného priemyselného odpadu a 25 000 ton nebezpečného odpadu a kalov (z čoho cca 21 500 ton tvoria vlastné rafinérske kaly z ČOV Slovnaftu) (bližšie pozri Doplňujúce informácie k SOH, str. 2, Zvozovú štúdiu, str. 4 – 6, a Záverečné stanovisko, str. 35 – 36).

Spoluspaľovanie v cementárňach (Rohožník, Horné Srnie, Ladce) ani zariadenia MBÚ nepredstavujú plnohodnotnú alternatívu, nakoľko MBÚ je len medzistupňom úpravy (nie koncovým zariadením) a cementárne dokážu spracovať len obmedzené množstvá vysokovýhrevných tuhých druhotných palív (TAP), čím nemôžu absorbovať celý objem zvyškového komunálneho a nebezpečného odpadu v regióne (bližšie pozri Odborný posudok, str. 141).

K námietke chýbajúcich variantných riešení, iných lokalít a alternatívnych technológií odvolací orgán poukazuje, že navrhovateľ v plnom rozsahu splnil požiadavky § 22 ods. 1 zákona

č. 24/2006 Z. z., keď v zámere a Správe o hodnotení predložil okrem nulového variantu dva technologické varianty čistenia spalín – Variant 1 (SCR – selektívna katalytická redukcia) a Variant 2 (SNCR – selektívna nekatalytická redukcia) (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 51 a 171, Odborný posudok, str. 298). Z administratívneho spisu vyplýva, že posúdenie iných lokalít nevyplynulo zo stanovísk k zámeru a nebolo požadované v Rozsahu hodnotenia, nakoľko navrhovaná činnosť je prirodzene viazaná na priemyselnú integráciu v existujúcom brownfielde rafinérie Slovnaft. Umiestnenie v tomto priemyselnom komplexe umožňuje priame využitie vybudovanej infraštruktúry (odber tepla a pary v technológii, vnútroareálová železničná vlečka, čistiarne odpadových vôd, sanačný systém HOPV, požiarna ochrana), čím sa minimalizujú nové zábery pôdy a stavebné vplyvy na okolie (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 18, 106 a 169, Odborný posudok, str. 180 a 225). Požiadavka na posudzovanie iných koncepcií (recyklácia, MBÚ, kompostovanie) predstavuje vyššie stupne hierarchie odpadového hospodárstva, ktoré navrhovaná činnosť nepotláča, ale ich funkčne dopĺňa pre spracovanie toho nerecyklovateľného zvyšku, ktorý by inak skončil na skládkach.

Na základe vyššie uvedeného považuje odvolací orgán danú námietku za nedôvodnú.

Podávateľ rozkladu č. 21 (Ing. Ladislav Hegyi) namieta, že projekt CEZO je v rozpore s hierarchiou odpadového hospodárstva a bude demotivovať obce od zvyšovania materiálovej recyklácie komunálneho odpadu na úroveň 65 % požadovanú do roku 2035.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s touto námietkou v celom rozsahu a podrobne vysporiadal pri vyhodnocovaní námietok rozkladov č. 4, č. 5, č. 8, č. 10, č. 11, č. 12, č. 14, č. 15, č. 18, a ďalej k rozkladom č. 22 a č. 23, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

Nad rámec uvedeného odvolací orgán uvádza, že energetické zhodnocovanie odpadov (činnosť R1 podľa Prílohy č. 1 k zákonu č. 79/2015 Z. z.) nie je namierené proti materiálovému zhodnocovaniu, ale tvorí zákonný a plnohodnotný stupeň hierarchie odpadového hospodárstva priamo pred zneškodňovaním skládkovaním. V zmysle Smernice Rady 1999/31/ES o skládkach odpadov v znení Smernice (EÚ) 2018/850 je Slovenská republika povinná znížiť skládkovanie komunálneho odpadu pod 10 % do roku 2035. Keďže v súčasnosti sa vo zvozovom regióne západného Slovenska stále skládkuje vyše 42 % celkového komunálneho odpadu a pri zmesovom komunálnom odpade a objemnom odpade je to až takmer 99 %, dosiahnutie 10 % limitu skládkovania je bez vybudovania moderných koncových kapacít na energetické zhodnocovanie (R1) pre nerecyklovateľné zvyšky objektívne nemožné (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, str. 6, 15 a 23, Odborný posudok, str. 136 a 191, a Doplňujúce informácie k SOH, str. 1 – 2).

Zvozová štúdia aj prognózy Inštitútu environmentálnej politiky (IEP) vo svojich modeloch plne započítali striktné splnenie legislatívneho cieľa 65 % miery recyklácie komunálneho odpadu do roku 2035 (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, tab. 7, str. 15, Doplňujúce informácie k SOH, str. 58 – 59, a Odborný posudok, str. 140 – 141). Výpočty potvrdili, že aj po dosiahnutí 65 % recyklácie bude v záujmovom zvozovom regióne (4 kraje západného Slovenska okrem mesta Bratislava) v roku 2035 každoročne vznikať minimálne 274 000 ton nerecyklovateľného zvyškového komunálneho a objemného odpadu (bližšie pozri Zvozovú štúdiu, str. 15, a Odborný posudok, str. 141 a 185). Schválená kapacita navrhovanej činnosti pre komunálny odpad po 30 % znížení na úrovni 118 000 t/rok predstavuje len cca 43 % z tohto preukázaného regionálneho prebytku nerecyklovateľného odpadu, v dôsledku čoho je vznik akéhokoľvek tlaku na utlmenie triedenia či demotiváciu samospráv vylúčený (bližšie pozri Doplňujúce informácie k SOH, str. 2, Odborný posudok, str. 141 a 185). Skúsenosti z krajín EÚ (Nemecko, Rakúsko, Švédsko, Holandsko) navyše jednoznačne ukazujú, že štáty s najvyššími kapacitami ZEVO/WTE zároveň dosahujú najvyššiu mieru recyklácie (> 60 – 70 %) a minimálne skládkovanie (< 1 – 2 %) (bližšie pozri Odborný posudok, str. 139 – 142 a 184).

Súčasťou zámeru je vybudovanie samostatnej automatizovanej triediacej a predúpravnej linky s kapacitou 30 000 ton ročne (činnosť R12. Táto linka pomocou optických NIR senzorov vyseparuje z odpadového prúdu ešte pred termickým spracovaním cenné recyklovateľné plasty (najmä PP a PET) a kovy a vráti ich do materiálového obehu (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 27 a 83, a Odborný posudok, str. 166 a 188). Z ekonomického hľadiska sú poplatky za energetické zhodnocovanie (gate fee) podstatne vyššie než náklady na triedený zber a porovnateľné s recykláciou, z čoho vyplýva, že pre občanov, obce ani zberové spoločnosti neexistuje žiadny ekonomický stimul odovzdávať kvalitne vytriedený materiálovo zhodnotiteľný odpad na spaľovanie (bližšie pozri Odborný posudok, str. 184 a 188).

K súladu so Stratégiou odpadového hospodárstva SR do roku 2035 odvolací orgán uvádza, že má za to, že v konaní bol preukázaný súlad navrhovanej činnosti so Stratégiou odpadového hospodárstva SR do roku 2035, ktorá s výstavbou 3 až 4 nových koncových zariadení na energetické zhodnocovanie odpadov v existujúcich priemyselných brownfieldoch s napojením na železnicu výslovne počíta ako s nezastupiteľným nástrojom na dosiahnutie odklonu odpadov zo skládok pod 10 % (bližšie pozri Stratégiu odpadového hospodárstva SR do roku 2035, str. 107 – 108, Odborný posudok, str. 163 – 164 a 187).

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací orgán námietku podávateľa rozkladu č. 21 v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

K námietke ohľadom rizík spojených s energetickým zhodnocovaním odpadov zo starých environmentálnych záťaží (vrakunská skládka CHZJD) a namietanej tvorby emisií dioxínov uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 21 namieta, že navrhované zariadenie bude slúžiť na spaľovanie vysoko nebezpečných chlórovaných látok zo sanácie historických environmentálnych záťaží (ako je skládka vo Vrakuni), čo so sebou nesie riziko tvorby masívnych emisií sekundárnych brómovaných a chlórovaných dioxínov (PCDD/PCDF, PBDD/PBDF).

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s touto námietkou v celom rozsahu a podrobne vysporiadal pri vyhodnocovaní námietok rozkladu č. 18, rozkladu č. 20, a ďalej k rozkladu č. 22 a rozkladu č. 23, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

Nad rámec uvedeného odvolací orgán uvádza, že tvrdenie o primárnom určení CEZO na sanáciu Vrakunskej skládky CHZJD nemá oporu v admonistratívnom spise. Dokumentácia posudzovania vplyvov ani Záverečné stanovisko neuvádzajú, že by zariadenie CEZO bolo navrhnuté alebo dimenzované primárne na sanáciu konkrétnych historických environmentálnych záťaží (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 37, Odborný posudok, str. 148 a 246). V dokumentácii bola deklarovaná len teoretická a technická možnosť energeticky zhodnotiť určité špecifické odpady zo sanácií za striktného predpokladu, že ich fyzikálno-chemické vlastnosti a výhrevnosť budú plne vyhovovať prevádzkovým parametrom fluidného kotla a neprekročia prísne technologické limity na obsah chlóru či iných halogénov (bližšie pozri Odborný posudok, str. 148 a 246, a Záverečné stanovisko, str. 74).

Navrhovaná technológia parného kotla s cirkulujúcou fluidnou vrstvou (CFB) s nepretržitým automatizovaným riadením spalovacieho procesu garantuje trvalé udržanie prevádzkovej teploty v spalovacej komore v rozmedzí od 850 °C do 900 °C pri zádržnej dobe spalín minimálne 2 sekundy za prítomnosti kyslíka v súlade so závermi o BAT a zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.2, Odborný posudok, str. 35 – 38, 151 a 241). Ak by do procesu vstupoval nebezpečný odpad s obsahom halogénovaných organických zlúčenín (vyjadrených ako chlór) presahujúcim 1 %, ukladá príloha č. 5, časti II, v bode 4.1 vyhlášky č. 248/2023 Z. z. povinnosť navrhovateľovi zvýšiť prevádzkovú teplotu spaľovania nad 1 100 °C po dobu minimálne 2 sekúnd. Pri týchto prevádzkových teplotách a intenzívnom

premiešavaní vo fluidnej vrstve dochádza k takmer 100 % termickej deštrukcii komplexných chlórovaných organických látok (vrátane pesticídov ako DDT, lindan či atrazín) a k rozkladu ich molekulárnych prekurzorov, čo vzniku nežiaducich znečisťujúcich látok bráni priamo v zdroji (bližšie pozri Odborný posudok, str. 178, 241 a 296).

K viacstupňovému čisteniu spalín a katalytickej deštrukcii dioxínov (SCR) odvolací orgán uvádza, že prípadné riziko opätovnej syntézy dioxínov a furánov (de-novo syntéza pri chladnutí spalín) je technicky eliminované viacstupňovým systémom čistenia spalín zodpovedajúcim najlepším dostupným technikám BAT podľa Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010 (bližšie pozri Odborný posudok, str. 58 – 59, 151 – 152 a 241). Systém zahŕňa: vysokoteplotný cyklónový odlučovač tuhých častíc, reaktor polosuchého a suchého čistenia so vstrekovaním aktívneho uhlia pre účinnú fyzikálno-chemickú adsorbciu PCDD/PCDF, PBDD/PBDF, PCBs a ťažkých kovov (Hg, Cd), tkaninový rukávový filter na záchyt prachových častíc a reakčných produktov s odlučovacou účinnosťou nad 99,9 %, reaktor selektívnej katalytickej redukcie (SCR), v ktorom okrem redukcie NOx prebieha na katalyzátore pri teplote cca 230 °C prídavná katalytická oxidácia a deštrukcia organických mikroškodlivín s vysokou molekulovou hmotnosťou (bližšie pozri Odborný posudok, str. 151 – 152, 241 a 297). Celková účinnosť deštrukcie a záchytu dioxínov presahuje 99 %, v dôsledku čoho budú výstupné emisie udržiavané hlboko pod prísnymi úrovňami BAT-AEL (0,01 až 0,04 ng I-TEQ/Nm³) (bližšie pozri Odborný posudok, str. 66 a 152).

Spracovanie akýchkoľvek odpadov zo sanácií a presný manažment nebezpečných odpadov budú prísne regulované v nadväzujúcom konaní o vydanie integrovaného povolenia vedenom SIŽP (bližšie pozri Odborný posudok, str. 146, 222 a 246, a Záverečné stanovisko, str. 75). Každá dodávka nebezpečného odpadu bude podliehať povinným predbežným analytickým skúškam chemického zloženia a obsahu chlóru (bližšie pozri Odborný posudok, str. 246 a 316).

Pre zabezpečenie trvalej a transparentnej kontroly nad dodržiavaním emisných limitov navyše ministerstvo uložilo v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska podmienku na inštaláciu zariadenia pre semikontinuálny odber vzoriek dioxínov (dioxin sampler) na komíne zariadenia, čím je nepretržitý monitoring emisií PCDD/PCDF legislatívne aj technicky garantovaný (bližšie pozri Záverečné stanovisko, kap. VI.3, a Odborný posudok, str. 241 a 316).

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací orgán námietku podávateľa rozkladu č. 21 v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

Odvolací orgán k rozkladom Podávateľa rozkladu č. 22 a rozkladu Podávateľa rozkladu č. 23 uvádza, že sú vecne aj textovo úplne totožné. Na základe tejto skutočnosti sa s nimi vysporiadava spoločne.

K námietke ohľadom namietaného konfliktu záujmov spracovateľa odborného posudku uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 22 a podávateľ rozkladu č. 23 namietajú, že prvostupňový orgán odignoroval ich žiadosť o prešetrenie konfliktu záujmov spracovateľa odborného posudku

Odvolací orgán po preskúmaní administratívneho spisu konštatuje, že táto námietka je neopodstatnená.

Odvolací orgán sa uvedenou námietkou zaoberal a preskúmal ju vo väzbe na obsah administratívneho spisu, zákonné podmienky na vypracovanie odborného posudku, údaje uvedené samotným spracovateľom odborného posudku, ako aj na obsah a spôsob spracovania odborného posudku. Po tomto preskúmaní dospel k záveru, že námietka nie je dôvodná.

Odvolací orgán v prvom rade uvádza, že na posúdenie osoby spracovateľa odborného posudku je potrebné vychádzať predovšetkým z osobitnej právnej úpravy zákona č. 24/2006 Z.

z. Podľa § 36 ods. 1 tohto zákona môže odborný posudok vypracovať iba fyzická osoba alebo právnická osoba odborne spôsobilá podľa § 61, určená príslušným orgánom, pričom na jeho vypracovaní sa nemôže podieľať osoba, ktorá sa podieľala na vypracovaní zámeru, správy o hodnotení alebo oznámenia o zmene navrhovanej činnosti. Zo spisového materiálu nevyplynulo, že by sa spracovateľ odborného posudku podieľal na vypracovaní zámeru alebo správy o hodnotení predmetnej navrhovanej činnosti, a nebola preto zistená zákonná prekážka podľa § 36 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z.

Odvolací orgán zároveň nepovažuje za správne obmedziť preskúmanie námietky iba na formálne splnenie uvedenej zákonnej podmienky. Námietku preto posúdil aj z materiálneho hľadiska, teda či okolnosti uvádzané podávateľmi objektívne vyvolávajú dôvodné pochybnosti o schopnosti spracovateľa odborného posudku vykonať odborné hodnotenie nezávisle a nestranne.

Spracovateľ odborného posudku sa možným zdrojom konfliktu záujmov výslovne zaoberal na strane 6 odborného posudku. Uviedol okrem iného, že poskytoval poradenské služby trom spoločnostiam, v ktorých má podľa ním uvedených údajov majetkovú účasť osoba pôsobiaca v predstavenstve spoločnosti SLOVNAFT, a.s. Zároveň uviedol, že príjmy z poradenstva pre tieto spoločnosti predstavovali v roku 2025 menej ako 3 % jeho celkových príjmov, a opísal interné mechanizmy, ktoré používa na predchádzanie a zmierňovanie možných konfliktov záujmov pri spracúvaní odborných dokumentácií.

Odvolací orgán zdôrazňuje, že uvedenú hodnotu 3 % nepovažuje za zákonom ustanovenú hranicu, pod ktorou by bol konflikt záujmov automaticky vylúčený. Ide o jednu zo skutkových okolností významných pre posúdenie intenzity namietanej ekonomickej väzby. Samotná skutočnosť, že odborne spôsobilá poradenská spoločnosť poskytovala služby tretím subjektom, v ktorých má majetkovú účasť osoba personálne spojená s navrhovateľom, bez ďalších okolností ešte nepreukazuje takú ekonomickú alebo inú závislosť spracovateľa posudku od navrhovateľa, ktorá by sama osebe spochybňovala jeho schopnosť vykonať odborné posúdenie nestranne. Pre takýto záver je potrebné hodnotiť povahu, intenzitu a bezprostrednosť predmetného vzťahu, ako aj konkrétny obsah a spôsob spracovania odborného posudku.

V tejto súvislosti odvolací orgán prihliadol aj na samotný obsah odborného posudku. Z jeho obsahu nevyplýva nekritické preberanie tvrdení navrhovateľa alebo správy o hodnotení. Naopak, spracovateľ odborného posudku na viacerých miestach identifikoval nedostatky alebo neistoty podkladovej dokumentácie, vykonal alebo vyžiadal korekcie niektorých údajov a výpočtov, kriticky hodnotil niektoré časti správy o hodnotení a odborných štúdií a navrhol viaceré dodatočné podmienky na prípravu, povoľovanie a prevádzku navrhovanej činnosti. Za významné možno považovať napríklad identifikovanie a korekciu nesprávne uvedeného hmotnostného toku PCDD/F, požiadavky na ďalšie odborné posúdenie v oblasti ochrany ovzdušia, požiadavku aktualizácie hodnotenia vplyvov na verejné zdravie, podmienky týkajúce sa analytickej kontroly vstupujúcich odpadov, kontinuálneho vzorkovania dioxínov, obmedzovania hluku a ďalších environmentálnych opatrení. Uvedené okolnosti svedčia o tom, že spracovateľ posudku nevystupoval iba ako osoba reprodukujúca podklady navrhovateľa, ale vykonával ich vlastné odborné a kritické hodnotenie.

Odvolací orgán pritom nezakladá svoj záver o nedôvodnosti námietky iba na vyhlásení samotného spracovateľa posudku, že sa necíti byť v konflikte záujmov, ani iba na jeho zápise v zozname odborne spôsobilých osôb. Rozhodujúce je, že z administratívneho spisu nebola zistená zákonná prekážka podľa § 36 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. a súčasne nebola zistená taká konkrétna priama ekonomická, majetková, personálna alebo zmluvná závislosť od navrhovateľa, ktorá by vzhľadom na svoju povahu a intenzitu objektívne odôvodňovala záver o neschopnosti spracovateľa vykonať odborné posúdenie nestranne.

Samotná existencia podávateľmi označených nepriamych obchodných väzieb preto bola dôvodom na ich preverenie, nie však sama osebe dôvodom na vylúčenie spracovateľa odborného posudku alebo na nepoužiteľnosť ním vypracovaného odborného posudku.

Odvolací orgán zároveň uvádza, že § 9 správneho poriadku upravuje vylúčenie zamestnanca správneho orgánu z prejednávania a rozhodovania veci. Spracovateľ odborného posudku podľa § 36 zákona č. 24/2006 Z. z. však nie je zamestnancom správneho orgánu, ktorý vo veci rozhoduje. Uvedené ustanovenie preto nemožno na spracovateľa odborného posudku mechanicky aplikovať ako priamy právny základ jeho vylúčenia. Požiadavku objektívnosti a nestrannosti odborného podkladu však odvolací orgán zohľadnil pri hodnotení jeho dôkaznej hodnoty a presvedčivosti, ako aj pri preskúmaní konkrétnych okolností namietaných podávateľmi rozkladov.

Na základe uvedeného odvolací orgán konštatuje, že skutočnosti uvádzané podávateľkou rozkladu č. 22 a podávateľom rozkladu č. 23 boli spôsobilé odôvodniť preverenie možného konfliktu záujmov, avšak výsledok tohto preverenia nepreukázal existenciu takej väzby alebo závislosti spracovateľa odborného posudku od navrhovateľa, ktorá by zakladala dôvodnú pochybnosť o jeho nestrannosti alebo spôsobovala nepoužiteľnosť odborného posudku ako podkladu rozhodnutia.

Odvolací orgán preto predmetnú námietku vyhodnotil ako nedôvodnú.

K námietke ohľadom výberu lokality CEZO, úvahy o brownfieldoch a súladu s Územným plánom hlavného mesta SR Bratislavy uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 22 a podávateľ rozkladu č. 23 amietajú, že výber lokality v areáli rafinérie Slovnaft je nevhodný, nakoľko ide o územie s vysokou kumulatívnou priemyselnou záťažou, a spochybňujú súlad umiestnenia zariadenia s Územným plánom hlavného mesta SR Bratislavy.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s obsahovo totožnými námietkami podávateľov rozkladov už vecne a podrobne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladu č. 10, rozkladu č. 14, rozkladu č. 15, rozkladu č. 18 a rozkladu č. 21. Na toto odôvodnenie odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Nad rámec uvedeného odvolací orgán uvádza k rešpektovaniu princípov urbanizmu, ochrany pôdy a prioritnému využitiu priemyselného brownfieldu nasledovné. Umiestnenie navrhovanej činnosti do juhozápadnej časti existujúceho priemyselného areálu rafinérie na bloky 91, 92 a 93 (priemyselný brownfield) plne rešpektuje princípy udržateľného rozvoja, urbanizmu a ochrany životného prostredia (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 18, 106 a 169, Odborný posudok, str. 9 a 176, a Klimatickú štúdiu CEZO, str. 9). Situovanie navrhovanej činnosti do stabilizovanej priemyselnej zóny zabraňuje akémukoľvek novému záberu poľnohospodárskej pôdy či lesného pôdneho fondu a je v priamom súlade s odporúčaniami Stratégie odpadového hospodárstva SR do roku 2035, ktorá výslovne podporuje umiestňovanie koncových zariadení na zhodnocovanie odpadov do existujúcich priemyselných brownfieldov s napojením na železnicu a s celoročným využitím vyrobenej energie (bližšie pozri Stratégiu odpadového hospodárstva SR do roku 2035, str. 107, a Odborný posudok, str. 188 a 218).

Dotknuté územie je v platnom Územnom pláne hlavného mesta SR Bratislavy dlhodobo definované ako funkčné územie priemyselnej výroby (kód funkcie 301), kde je umiestňovanie takýchto energetických a ekologických zariadení na spracovanie odpadov plne prípustné. Odvolací orgán zdôrazňuje, že proces posudzovania vplyvov na životné prostredie nenahrádza územné ani stavebné konanie. Záväzné posúdenie súladu konkrétnej projektovej dokumentácie stavby s Územným plánom Hlavného mesta SR Bratislavy a vydanie záväzného stanoviska dotknutej obce je plnohodnotne predmetom nadväzujúcich konaní podľa stavebného zákona a

zákona o IPKZ pred špeciálnym stavebným úradom (SIŽP), čím nie je zákonnosť Záverečného stanoviska žiadnym spôsobom dotknutá.

Umiestnenie navrhovanej činnosti v areáli priemyselného komplexu Slovnaftu umožňuje priamu technologickú a energetickú integráciu na vybudovanú infraštruktúru podniku. Vyrobená vysokotlaková para bude bezprostredne dodávaná do vnútroareálovej distribučnej siete rafinérie pre kontinuálne petrochemické výrobné procesy, vďaka čomu zariadenie dosahuje vysokú celoročnú energetickú účinnosť R1 (82 % až 88 %) (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. 9.1.8, str. 48 – 51 a str. 181, a Odborný posudok, str. 61 – 63). Umiestnenie v tomto areáli zároveň umožňuje využiť vybudované systémy priemyselnej bezpečnosti, požiarnej ochrany, centrálnu MCHB ČOV a najmä nepretržitú aktívnu clonu Hydraulickej ochrany podzemných vôd (HOPV Slovnaft) (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 95 – 97, a Odborný posudok, str. 200 – 201 a 245 – 246).

Kumulatívne vplyvy stacionárnych zdrojov v lokalite boli podrobne posúdené v Rozptylovej štúdii a jej dvoch imisno-prenosových dodatkoch, ako aj v aktualizovanej štúdii HIA (september 2025). Výpočty potvrdili, že prevádzka CEZO nespôsobí žiadne nadlimitné zhoršenie kvality ovzdušia v okolitých obytných zónach (príspevky k imisným limitom sa pohybujú v stotinách až desatinách percenta) (bližšie pozri Dodatok č. 2 k Rozptylovej štúdii zo septembra 2025). Výstavba nového zdroja je navyše spojená s trvalým odstavením zastaranej a neefektívnej Spaľovne kalov (zdroj č. 39 s kapacitou 24 500 t/rok) a so znížením prevádzkového výkonu Teplárne Slovnaft, čím bude celková imisná záťaž územia po sprevádzkovaní CEZO nižšia alebo porovnateľná so súčasným stavom (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 4 a 148, Klimatickú štúdiu, str. 8 a 11, a Odborný posudok, str. 285 – 286).

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací orgán námietku v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

K námietke ohľadom nedostatočne posúdenej technológie čistenia spalín a jej súladu s BAT uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 22 a podávateľ rozkladu č. 23 namietajú, že predložená dokumentácia dostatočne nepreukázala vhodnosť a účinnosť navrhnutej technológie čistenia spalín pre premenlivé zloženie odpadov a spochybňuje plnenie limitov BAT-AEL.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s obsahovo totožnými námietkami podávateľov rozkladov už vecne a podrobne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladov č. 5, č. 8, č. 10, č. 18, č. 20 a rozkladu č. 21. Na toto odôvodnenie odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Nad rámec uvedeného odvolací orgán uvádza nasledovné. K primárnym opatreniam vo fluidnom kotli (CFB) a prevencii vzniku polutantov: Navrhovaná technológia spaľovania v cirkulujúcom fluidnom lôžku (CFB) zabezpečuje rovnomernú teplotu v spalovacej komore v rozpätí 850 °C až 900 °C, zdržnú dobu spalín nad 2 sekundy a intenzívne premiešavanie paliva so vznášajúcim sa horúcim pieskom (bližšie pozri Správu o hodnotení, kap. II.1.2 a str. 68 – 70, a Odborný posudok, str. 35 – 37 a 151). Tento režim garantuje vysoké vyhorenie odpadu (obsah TOC v škvare < 1 až 3 % v súlade s BAT-AEPL) a bráni vzniku prekurzorov dioxínov a furánov priamo v procese horenia (bližšie pozri Odborný posudok, str. 178 a 296).

Technologický reťazec čistenia spalín predstavuje celosvetovo overený, viacstupňový koncept v plnom súlade so závermi o BAT podľa Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010 (bližšie pozri Správu o hodnotení, Prílohu č. 13: „Prehodnotenie súladu s BAT“, a Odborný posudok, str. 58 – 59, 151 – 152 a 297): Vysokoteplotný cyklónový odlučovač na primárny záchyt hrubých prachových častíc. Reaktor polosuchého a suchého čistenia s kondicionovaním spalín vodnou sprchou na cca 170 – 190 °C, dávkovaním vápenného hydrátu (na neutralizáciu HCl, HF a SO_2) a vstrekovaním aktívneho uhlia (na účinnú adsorpciu PCDD/F,

PCBs a ťažkých kovov ako Hg a Cd s účinnosťou nad 95 % až 99 %). Tkaninový rukávový filter na záverečné zachytávanie prachových častíc (PM_{10}, $PM_{2,5}$) a reakčných produktov s odlučovacou účinnosťou presahujúcou 99,9 %. Selektívna katalytická redukcia (SCR) s dávkovaním 24 % amoniakovej vody pri teplote cca 230 °C, v ktorej prebieha redukcia oxidov dusíka (NO_x) na N_2 a H_2O a zároveň katalytická oxidácia a deštrukcia zvyškových stopových organických polutantov (bližšie pozri Odborný posudok, str. 58 – 59 a 151 – 152).

Na rozdiel od starších prevádzok je systém CEZO vybavený kontinuálnym meraním surového plynu (CO, O_2, vlhkosť, HCl) priamo na výstupe z kotla pred čistením spalín (bližšie pozri Odborný posudok, str. 59 a 297). Tento nadštandardný monitoring umožňuje automatizovanému riadiacemu systému v reálnom čase operatívne upravovať dávkovanie sorbentov (vápenného hydrátu a aktívneho uhlia) podľa okamžitého zloženia spalín, vďaka čomu technológia bezpečne absorbuje aj náhle výkyvy v zložení a výhrevnosti odpadového prúdu (bližšie pozri Odborný posudok, str. 59, 151 a 297).

Výstupné emisie sú v Záverečnom stanovisku nastavené na najprísnejšie úrovne BAT-AEL (napr. prach 2 – 5 mg/Nm³, NO_x < 120 mg/Nm³, HCl < 6 mg/Nm³, dioxíny < 0,01 – 0,04 ng I-TEQ/Nm³), ktoré sú pre navrhovateľa právne aj prevádzkovo záväzné. Zariadenie bude vybavené automatizovaným meracím systémom emisií (AMS) s nepretržitým prenosom dát na orgány ochrany ovzdušia a povinným semikontinuálnym vzorkovačom dioxínov (dioxin sampler) uloženým záväznou podmienkou Záverečného stanoviska.

Technológia čistenia spalín je navrhnutá s nulovou produkciou priemyselných odpadových vôd (zero liquid discharge v zmysle BAT 33 a BAT 34 podľa Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010), čím sa eliminuje akékoľvek riziko znečistenia vodných tokov odpadovými vodami z vypierania spalín.

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací orgán námietku v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

K námietke ohľadom rozporu s obmedzeniami v CHVO Žitný ostrov (Lex Žitný ostrov) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 22 a podávateľ rozkladu č. 23 namietajú, že vybudovanie spaľovne odpadov v Chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) Žitný ostrov odporuje zákazom podľa § 3 ods. 3 písm. a) zákona č. 305/2018 Z. z..

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s touto zásadnou námietkou v celom rozsahu a podrobne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladu č. 1, rozkladu č. 6, rozkladu č. 14, rozkladu č. 16, rozkladu č. 19 a rozkladu č. 21. Na toto vysporiadanie odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

K námietke zákazu budovania zariadení na zneškodňovanie odpadov podľa § 3 ods. 3 písm. h) zákona č. 305/2018 Z. z. odvolací orgán konštatuje, že toto ustanovenie mieri na skládky nebezpečného odpadu a zariadenia na zneškodňovanie (skupina D podľa prílohy č. 2 zákona č. 79/2015 Z. z.), pričom právna kvalifikácia vychádza zo zákonných definícií § 5 a § 6 zákona č. 79/2015 Z. z. transponujúcich Rámcovú smernicu o odpadoch 2008/98/ES. Zariadenie CEZO je projektované a posudzované výhradne ako prevádzka na energetické zhodnocovanie odpadu (činnosť R1 – využitie najmä ako palivo alebo na získavanie energie iným spôsobom podľa prílohy č. 1 zákona č. 79/2015 Z. z.), pričom exaktné termodynamické kalkulácie preukazujú koeficient energetickej účinnosti R1 0,88 (88 %) v kombinovanom režime výroby tepla a elektriny a 0,82 (82 %) v čisto kondenzačnom režime, čím vysoko prekračujú zákonný prah 0,65 podľa § 18 ods. 1 písm. b) zákona č. 79/2015 Z. z. a po právnej aj materiálnej stránke vylučujú klasifikáciu zariadenia ako skládky či spaľovania na pevnine (D10), v dôsledku čoho sa zákaz podľa § 3 ods. 3 písm. h) zákona č. 305/2018 Z. z. na zámer nevzťahuje.

Pokiaľ ide o námietku k definícii „priemyselného zdroja“ a znečisťujúcim látkam podľa § 3 ods. 3 písm. a) bodov 1 a 2 zákona č. 305/2018 Z. z., odvolací orgán odmieta tvrdenie o zakázanej novej výstavbe, nakoľko pojem priemyselný zdroj sa opiera o § 2 písm. v) a w) vodného zákona definujúci prevádzky vypúšťajúce priemyselné odpadové vody obsahujúce prioritné nebezpečné látky, zatiaľ čo z prevádzky navrhovanej činnosti k takémuto vypúšťaniu nedochádza, technológia čistenia spalín funguje v režime nulovej produkcie odpadových vôd (zero liquid discharge, BAT 33 a BAT 34 podľa VR Komisie (EÚ) 2019/2010) a pomocné tepelno-technologické vody z odkaľovania sú uzavretým vnútroareálovým potrubným closed-loop systémom odvádzané na centrálnu čistiareň odpadových vôd, takže zákaz podľa bodu 2 naplnený nie je, pričom umiestnenie do existujúceho priemyselného brownfieldu rafinérie navyše požíva legálnu excepciu, keďže zákon č. 305/2018 Z. z. rozširovanie a prestavbu existujúcich priemyselných zdrojov pripúšťa, ak vedú k účinnejšej ochrane vodných pomerov.

K námietke ohľadom ohrozenia podzemných vôd v CHVO Žitný ostrov a závislosti bezpečnosti prevádzkovania od systému HOPV uvádza odvolací orgán nasledovné.

Odvolací orgán poukazuje, že sa s touto námietkou vecne zaoberal pri vyhodnotení predchádzajúcich rozkladov. Pre úplnosť odvolací orgán dopĺňa, že bezpečnostné riešenie navrhovanej činnosti je koncipované na princípe viacstupňovej preventívnej ochrany.

Všetky stavebné objekty určené na príjem, manipuláciu a skladovanie odpadov či chemických látok (vrátane odpadového bunkra s hĺbkou 6 m pod terénom) budú vyhotovené ako vodotesné železobetónové vane s chemicky odolnou izoláciou, havarijnými záchytnými jímkami a bez priameho odtoku do podložia v súlade s § 39 vodného zákona. V prípade lokálneho úniku sú znečisťujúce látky zachytené primárne v týchto stavebných konštrukciách a odvádzané na areálovú ČOV, čím sa predchádza ich priamemu prieniku do horninového prostredia bez ohľadu na okamžitý stav čerpania podzemných vôd.

Systém HOPV predstavuje trvalo prevádzkované geologicko-sanačné dielo vytvárajúce v podloží areálu rafinérie hydraulickú depresiu a teda sekundárnu hydrogeologickú bariéru. Pre prípad neštandardných stavov (napr. porucha čerpania či výpadok elektrickej energie) disponuje priemyselný areál záložným napájaním z dvoch nezávislých 110 kV trás, systémom kontinuálneho hydrogeologického monitoringu a schváleným havarijným plánom. Prípadné dočasné prerušenie čerpania HOPV nespôsobuje okamžitú stratu stabilizácie podložia; zotrvačnosť hydrogeologického systému spolu s primárnou pasívnou izoláciou stavby vytvárajú časový priestor na technickú intervenciu a obnovu čerpania pred vznikom rizika šírenia kontaminácie mimo priemyselný areál.

Ďalej odvolací orgán poukazuje, žezariadenie bude prevádzkované v režime zero liquid discharge pre procesné vody z čistenia spalín. Posúdenie konkrétnych prevádzkových poriadkov, dimenzovania havarijných nádrží a vydanie záväzného stanoviska podľa § 16a Vodného zákona (podmienka č. 39 Záverečného stanoviska) bude predmetom nadväzujúceho povoľovacieho konania (IPKZ) pred orgánom štátnej vodnej správy.

Na základe uvedených technických a právnych skutočností odvolací orgán námietku zamieta ako nedôvodnú.

Napokon k preventívnej podmienke č. 39 a judikatúre Weser odvolací orgán konštatuje, že v súlade s judikatúrou Súdneho dvora EÚ vo veci C-461/13 (Weser) a štandardom predbežnej opatrnosti uložil prvostupňový orgán v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska záväznú podmienku č. 39, ktorá podmieňuje vydanie akéhokoľvek územného, stavebného či integrovaného povolenia predložením právoplatného súhlasného záväzného stanoviska orgánu štátnej vodnej správy podľa § 16a vodného zákona, čím je overený súlad s Akčným plánom ochrany vôd v CHVO Žitný ostrov.

Z uvedených dôvodov odvolací orgán námietku podávateľov rozkladov č. 22 a č. 23 zamieta ako nedôvodnú.

K námietke ohľadom nakladania s produktmi spaľovania (popol, popolček, škvára) a ich nesprávnej klasifikácie uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 22 a podávateľ rozkladu č. 23 namietajú, že Správa o hodnotení sa len okrajovo venuje nakladaniu s popolom, popolčekom a škvárou a že popolček je nesprávne klasifikovaný ako ostatný odpad, hoci preukázateľne obsahuje nebezpečné látky.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s obsahovo totožnými námietkami podávateľov rozkladov už vecne a podrobne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladov č. 4, č. 11, č. 12, č. 15, č. 18 a č. 21. Na toto odôvodnenie odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Zaradenie produktov spaľovania v tabuľkách Správy o hodnotení (popolček pod kód 19 01 13 alebo 19 01 14, škvára pod kód 19 01 11 alebo 19 01 12) predstavuje indikatívnu klasifikáciu na základe overených dát z obdobných moderných európskych zariadení vyhovujúcich BAT. Ako vyplýva z adminstratívneho spisu a napadnutého rozhodnutia, definitívna kategorizácia všetkých vznikajúcich tuhých zvyškov bude realizovaná až na základe exaktných chemických laboratórnych analýz a vylúhovacích testov vykonaných bezprostredne po uvedení zariadenia do skúšobnej prevádzky.

Použitá technológia cirkulujúcej fluidnej vrstvy (CFB) zabezpečuje spaľovanie pri stabilnej teplote nad 850 °C s minimálnou zdržnou dobou spalín v komore nad 2 sekundy a za intenzívneho premiešavania vo vznášajúcom sa horúcom piesku. Tento proces zaručuje vysoký stupeň vyhorenia (obsah TOC v škvare pod 1 až 3 % v súlade s BAT-AEPL) a takmer 100 % termickú deštrukciu zložitých organických väzieb vrátane perzistentných organických látok (POPs) a PFAS. Obsah POPs v popolčeku bude navyše podliehať povinnému periodickému monitorovaniu podľa BAT 8 Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010 a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1021 o perzistentných organických látkach.

K režimu manipulácie a skladovania odvolací orgán uvádza, že s popolom, popolčekom a zvyškami z čistenia spalín sa bude nakladať v hermetizovanom režime; skladovanie má byť riešené v uzavretých nadzemných silách vybavených filtračnými prvkami na čistenie odchádzajúceho vzduchu pri plnení a manipulácii, pričom odvoz má byť zabezpečený uzavretými cisternovými vozidlami a pneumatickým transportom. Takýto spôsob nakladania predstavuje štandardný režim minimalizácie sekundárnej prašnosti a znižovania rizika úniku tuhých častíc do okolia (bližšie pozri Správu o hodnotení, str. 83).

Manipulácia s popolčekom a rezíduami z čistenia spalín prebehne v hermetickom pneumatickom/potrubnom reťazci vyústenom do sila s tkaninovou filtráciou. Prípadné stavebno-technické zhodnotenie škvary podlieha režimu preukázania environmentálnej nezávadnosti (splnenie limitov ekotoxicity a kritérií pre účelové použitie) podľa zákona č. 79/2015 Z. z.

K spaľovaciemu procesu a POPs odvolací orgán poukazuje, že požiadavky BAT pre spaľovanie odpadu podľa Vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) 2019/2010 počítajú s tým, že pri spaľovaní nebezpečných odpadov obsahujúcich POPs sa má zisťovať obsah POPs aj vo výstupných prúdoch (napr. škvára/spodný popol, popolček a zvyšky z čistenia spalín) po uvedení zariadenia do prevádzky a po zmenách, ktoré môžu obsah POPs významne ovplyvniť. Z tohto dôvodu je vecne správne, že otázka nakladania s tuhými zvyškami je v spise riešená kombináciou technologického návrhu (BAT) a povinného následného overenia vlastností výstupov analytickými kontrolami v povoľovacom konaní.

K materiálovému zhodnocovaniu škvary odvolací orgán uvádza, že dokumentácia navrhovanej činnosti ani Záverečné stanovisko nemožno vykladať tak, že by „automaticky“

povoľovali využívanie škvary v stavebníctve bez preukázania jej kvalitatívnych parametrov. Každé prípadné materiálové využitie je podmienené predchádzajúcim overením vlastností výstupu (vrátane vylúhovateľnosti a obsahu rizikových látok) a jeho prípustnosťou podľa osobitných predpisov; konkrétny manažment výstupných prúdov, zmluvné zabezpečenie koncových zariadení a kapacity na stabilizáciu alebo zneškodnenie sú predmetom posúdenia a schválenia v nadväzujúcom povoľovaní.

Zmluvné vzťahy s oprávnenými koncovými odberateľmi a spracovateľmi rezíduí, presný manažment odpadov a kapacity koncových zariadení na solidifikáciu a zneškodnenie budú preverované a schvaľované v nadväzujúcom konaní o vydanie integrovaného povolenia.

Z uvedeného dôvodu odvolací orgán namietaný nedostatok kategorizácie vylučuje a námietku považuje za nedôvodnú.

K námietke ohľadom spochybnenia letného využitia tepla z CEZO uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 22 a podávateľ rozkladu č. 23 namietajú, že energetická účinnosť CEZO je sporná, nakoľko v letných mesiacoch klesá dopyt po teple a hrozí neefektívne prevádzkovanie spaľovne.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s obsahovo totožnými námietkami podávateľov rozkladov spochybňujúcimi letné využitie tepla a výpočet koeficientu R1 už vecne a podrobne vysporiadal pri vyhodnocovaní rozkladu č. 4, rozkladu č. 8, rozkladu č. 10, rozkladu č. 16 a rozkladu č. 21. Na toto vysporiadanie odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán zároveň uvádza, že prepojenie a umiestnenie navrhovanej činnosti priamo v existujúcom priemyselnom areáli rafinérie SLOVNAFT, a. s. predstavuje z hľadiska energetickej efektívnosti špecifické priemyselné riešenie, ktoré sa odlišuje od komunálnych zariadení závislých od sezónneho dopytu v systémoch CZT. V posudzovanom modeli CEZO dodáva vyrobenú priemyselnú paru a elektrickú energiu do vnútornej distribučnej siete navrhovateľa pre potreby technologických jednotiek rafinérie, ktoré sú prevádzkované kontinuálne, a preto nevykazujú typický „letný pokles“ odberu tepla, aký je charakteristický pre komunálne vykurovanie. Na tomto základe sa pri posudzovaní vplyvov navrhovanaej činnosti vychádza z toho, že zariadenie dosiahne celoročnú energetickú účinnosť vyjadrenú koeficientom R1 na úrovni 0,82 až 0,88, teda s výraznou rezervou nad prahovou hodnotou 0,65 ustanovenou pre zariadenia povolené po 31. decembri 2008.

Z uvedených dôvodov odvolací orgán námietku považuje za nedôvodnú.

K námietke ohľadom podhodnotenia negatívneho vplyvu vyvolanej nákladnej dopravy a zaťaženia cestnej siete v obci Rovinka a v MČ Ružinov uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľka rozkladu č. 22 a podávateľ rozkladu č. 23 namietajú, že navrhovaná činnosť vyvolá neúnosný nárast nákladnej cestnej dopravy a preťaží dopravnú sieť v obci Rovinka a v Ružinove.

Odvolací orgán poukazuje, že sa s touto dopravnou námietkou už podrobne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladu č. 3, rozkladu č. 6, 11, č. 12 rozkladu č. 15 a rozkladu č. 21, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán k tejto námietke poukazuje, že DKP preukázalo, že navrhovaná činnosť v priemyselnom areáli Slovnaft disponuje priamym a optimálnym napojením na diaľničný obchvat D4 a rýchlostnú cestu R7 cez existujúce mimoúrovňové križovatky R7 „Slovnaftská/prístav“ a D4 „Rovinka“ (bližšie pozri DKP, kap. 1, 4 a 5, Správu o hodnotení, kap. B.II.3). To umožňuje, aby nákladné vozidlá prichádzajúce zo zvozového územia smerovali po diaľniciach a

rýchlostných cestách priamo do priemyselného komplexu bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom prechádzali cez obytný intravilán obce Rovinka, MČ Ružinov či iných priľahlých mestských častí (bližšie pozri DKP).

Aj pri vyhodnotení najnepriaznivejšieho konzervatívneho scenára (worst-case – 100 % dovoz a odvoz výhradne cestnou nákladnou dopravou) predstavuje novogenerovaná doprava priemerne len 48 nákladných vozidiel denne pre dovoz odpadu a cca 21 vozidiel denne pre odvoz rezíduí a dovoz surovín. Na ceste I/63 v úseku „Rovinka“ je priťaženie dopravy vyčíslené na zanedbateľnej úrovni len cca 1,52 % pre ťažké nákladné vozidlá, zatiaľ čo v kľúčových obslužných križovatkách (Slovnaftská – Vlčie hrdlo, Svornosti – Lieskovská – Mramorová) predstavuje priťaženie max. 0,3 % až 1,8 % celkovej intenzity, čo je hodnota hlboko v rámci bežnej dennej variácie dopravy bez nepriaznivého vplyvu na plynulosť premávky (bližšie pozri DKP, kap. 4 a 5).

Pre ďalšie výrazné odťaženie cestnej siete uložil prvostupňový orgán v kapitole VI.3 Záverečného stanoviska podmienku č. 37, podľa ktorej je navrhovateľ povinný vykonávať dostupné logistické opatrenia vedúce k preferencii kombinovanej dopravy s uprednostňovaním železničnej prepravy. Využitím existujúceho železničného terminálu a vlečkovej siete rafinérie Slovnaft pre predpokladaných 50 % dovážaného odpadu sa nákladná cestná doprava zníži na polovicu (cca 24 nákladných vozidiel/deň), čím sa cestná záťaž na priľahlých komunikáciách adekvátne redukuje.

Podľa aktualizovanej Akustickej štúdie (Príloha č. 3 k Správe o hodnotení) predstavuje maximálny očakávaný nárast hluku z dopravy v okolí Lieskovskej cesty len +1,0 dB a v okolí Ulice Svornosti (ako aj na ceste I/63 v obci Rovinka) len +0,4 dB. Tento nárast je pre ľudský sluch subjektívne nepostrehnuteľný, nachádza sa v rámci neistoty bežného merania hluku a nespôsobí prekročenie prípustných hodnôt pre deň, večer ani noc podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z. v žiadnej z okolitých obytných zón (bližšie pozri Akustickú štúdiu, kap. 5).

K námietke ohľadom dovozu odpadov zo zahraničia uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 22 a podávateľ rozkladu č. 23 namietajú, že navrhovaná kapacita 220 000 ton ročne bude vyžadovať dovoz odpadov zo zahraničia na jej ekonomické vyťaženie.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s obsahovo totožnou námietkou už vecne a podrobne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladov č. 1, č. 5, č. 8, č. 10, č. 11, č. 12, č. 13, č. 15, č. 18, č. 20 a č. 21. Na toto vecné a právne odôvodnenie odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán v tejto súvislosti v prvom rade upozorňuje, že navrhovateľ v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie výslovne deklaroval spracovanie výhradne domáceho odpadu a akákoľvek prípadná budúca zmena tokov odpadu či prechod na zahraničné zdroje odpadov by preto vyžadovali absolvovanie nového samostatného procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Cezhraničná preprava odpadov na energetické zhodnocovanie podlieha prísnemu schvaľovaciemu režimu podľa Nariadenia (ES) č. 2024/1157 o preprave odpadu a dovoz na zneškodnenie na územie Slovenskej republiky je zakázaný. Zvozová štúdia (Príloha č. 4 k SOH) jednoznačne preukázala, že celkový ročný objem nerecyklovateľného a zvyškového odpadu vyprodukovaného na území spádového regiónu západného Slovenska (Bratislavský, Trnavský, Nitriansky a Trenčiansky kraj) vysoko prevyšuje projektovanú kapacitu CEZO, čo zaručuje bezpečné a dlhodobé vyťaženie zariadenia domácimi zdrojmi odpadu v súlade s princípom sebestačnosti a blízkosti.

Z vyššie uvedených dôvodov považuje odvolací orgán námietku za nedôvodnú.

K námietke ohľadom nerešpektovania princípu blízkosti a zbytočnosti CEZO pre Bratislavu kvôli existencii spaľovne OLO uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 22 a podávateľ rozkladu č. 23 namietajú, že projekt CEZO nerešpektuje princíp blízkosti a je pre Bratislavu zbytočný z dôvodu existencie mestskej spaľovne OLO, a.s.

Odvolací orgán poukazuje, že sa s touto námietkou už podrobne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladu č. 10, rozkladu , č. 15, rozkladu č. 18 a rozkladu č. 21. Na toto vysporiadanie odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Odvolací orgán v tejto súvislosti poukazuje, že zásada blízkosti a sebestačnosti podľa čl. 16 Rámcovej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES o odpadoch sa uplatňuje predovšetkým na úrovni členského štátu v súvislosti s obmedzením cezhraničnej prepravy odpadov a neznamená absolútny zákaz vnútroštátnej prepravy odpadov medzi regiónmi. V podmienkach Slovenskej republiky, kde je sieť koncových zariadení akútne nedostatočná, je regionálny zvoz nerecyklovateľných zvyškových odpadov v rámci vymedzeného spádového územia (4 kraje západného Slovenska) bežnou a nevyhnutnou praxou na odklonenie odpadu zo skládok.

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací orgán námietku podávateľov rozkladov č. 22 a č. 23 v celom rozsahu považuje za nedôvodnú.

K námietke ohľadom rozporu s cieľmi a hierarchiou odpadového hospodárstva uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 22 a podávateľ rozkladu č. 23 namietajú, že projekt CEZO je v rozpore s hierarchiou odpadového hospodárstva a bude demotivovať obce od zvyšovania materiálovej recyklácie komunálneho odpadu.

Odvolací orgán poukazuje, že sa s touto námietkou už vecne zaoberal pri vyhodnotení rozkladov č. 4, č. 5, č. 8, č. 10, č. 11, č. 12, č. 14, č. 15, č. 18 a rozkladu č. 21. Na toto vysporiadanie odvolací orgán v plnej miere poukazuje.

Pre úplnosť odvolací orgán zdôrazňuje, že energetické zhodnocovanie odpadov (činnosť R1) predstavuje podľa § 6 ods. 1 zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a článku 4 smernice 2008/98/ES plnohodnotný stupeň hierarchie odpadového hospodárstva určený pre tie zvyškové toky, ktoré už nie je možné materiálovo zhodnotiť. V zmysle európskych cieľov (smernica 2018/850) má SR do roku 2035 znížiť skládkovanie komunálneho odpadu pod 10 %, čo je bez budovania moderných koncových zariadení R1 nedosiahnuteľné

Modelová zvozová štúdia aj prognózy IEP výslovne započítali plné dosiahnutie 65 % miery recyklácie do roku 2035. Výpočty potvrdili, že aj po jej splnení bude vo zvozovom regióne západného Slovenska vznikať minimálne 274 000 ton nerecyklovateľného zmesového a objemného odpadu ročne. Keďže schválená kapacita navrhovanej činnosti pre komunálny odpad (118 000 t/rok) pokrýva menej ako polovicu tohto regionálneho prebytku, zariadenie nepôsobí nadkapacitne a nevytvára žiadny tlak na útlm triedenia či recyklácie v obciach. Dodržanie hierarchie naviac technologicky garantuje predradená triediaca linka R12 s ročnou kapacitou 30 000 ton, ktorá z odpadu ešte pred spaľovaním vyseparuje recyklovateľné plasty a kovy

Technologickú a ekonomickú zábezpeku tvorí predúpravná a triediaca linka s optickými NIR senzormi na separáciu PP, PET a kovov pred spaľovaním. Cenové nastavenie energetického zhodnotenia navyše nevytvára lacnú alternatívu, čím podporuje prioritu recyklácie.

Na základe vyššie uvedeného odvolací orgán konštatuje, že navrhovaná činnosť je v súlade so Stratégiou odpadového hospodárstva SR do roku 2035 (s. 107 – 108), ktorá rozvoj koncových

R1 kapacít v priemyselných uzloch s napojením na železnicu prioritne predpokladá (Odborný posudok, s. 163 – 164 a 187).

Na základe uvedeného odvolací orgán námietku podávateľov č. 22 a č. 23 považuje za nedôvodnú.

K námietke ohľadom rizík energetického zhodnotenia odpadov zo starých environmentálnych záťaží (vrakunská skládka CHZJD) uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 22 a podávateľ rozkladu č. 23 namietajú, že plánované spracovanie chlórovaných organických zlúčenín zo sanácií environmentálnych záťaží (ako je skládka vo Vrakuni) so sebou nesie riziko vzniku emisií sekundárnych dioxínov.

Odvolací orgán poukazuje, že sa s touto technickou námietkou už podrobne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladu č. 8, rozkladu č. 16, rozkladu č. 18, rozkladu č. 19, rozkladu č. 20 a rozkladu č. 21, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje. Dopĺňajúc uvedené správny orgán zdôrazňuje, že predložená dokumentácia nekoncipuje navrhovanú činnosť ako zariadenie určené primárne na sanáciu konkrétnych environmentálnych záťaží. Zmieňovaná je výhradne technická možnosť zhodnotenia takýchto odpadov za prísneho predpokladu, že ich fyzikálno-chemické parametre plne vyhovujú prevádzkovým požiadavkám fluidného kotla. Garantovaná prevádzková teplota nad 850 °C pri zádržnej dobe spalín minimálne 2 sekundy v súlade so závermi o BAT zabezpečuje vysoký stupeň vyhorenia a termickú deštrukciu organických zlúčenín, čím zabraňuje tvorbe prekurzorov dioxínov priamo v procese spaľovania. Akékoľvek prípadné spracovanie sanačných odpadov a ich zloženie bude navyše prísne regulované a laboratórne preverované v nadväzujúcom konaní o vydanie integrovaného povolenia tak, aby obsah chlóru nepresiahol povolené technologické limity (do 1 %), v dôsledku čoho je riziko nepredvídateľného ohrozenia ovzdušia vylúčené.

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací orgán námietku podávateľov rozkladov č. 22 a č. 23 zamieta ako nedôvodnú.

K námietke ohľadom namietaného nesprávneho vyhodnotenia teórie využitia „emisnej rezervy“ uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 22 a podávateľ rozkladu č. 23 spochybňujú teóriu tzv. „emisnej rezervy“, kedy má byť nárast emisií z CEZO kompenzovaný znížením emisií z existujúcich areálových zdrojov Slovnaftu.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s obsahovo totožnou námietkou už vecne a podrobne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladu č. 8, rozkladu č. 10, rozkladu č. 13, rozkladu č. 18 a rozkladu č. 21, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

V nadväznosti na to správny orgán zdôrazňuje, že z doloženej Rozptylovej štúdie a jej dvoch imisno-prenosových dodatkov jednoznačne vyplýva, že pri emisiách základných znečisťujúcich látok dôjde plánovanými technickými opatreniami na existujúcich zdrojoch Slovnaftu (najmä trvalým odstavením zastaranej Spaľovne kalov a úpravou prevádzkového výkonu Teplárne) k celkovému poklesu emisií v lokalite. Tento pokles je preukázateľne vyšší než očakávaný imisný príspevok navrhovanej činnosti pri jej plnom prevádzkovom výkone. Výsledky matematického modelovania rozptylu (systém AERMOD) exaktne potvrdili, že imisná situácia v MČ Ružinov, Podunajských Biskupiciach a priľahlých obciach bude po uvedení navrhovanej činnosti do prevádzky v mnohých sledovaných parametroch priaznivejšia než súčasný východiskový stav.

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací orgán námietku podávateľov rozkladov č. 22 a č. 23 považuje za nedôvodnú.

K námietke ohľadom namietaného chaosu spojeného so znížením kapacity CEZO o 30 % uvádza odvolací orgán nasledovné.

Podávateľ rozkladu č. 22 a podávateľ rozkladu č. 23 namietajú, že zníženie plánovanej kapacity CEZO na 220 000 t/rok vnieslo do konania chaos, nakoľko zmena nebola premietnutá do pôvodnej Správy o hodnotení a nebola opätovne verejne prerokovaná.

Odvolací orgán v prvom rade poukazuje, že sa s touto procesnou námietkou už podrobne vysporiadal pri vyhodnotení rozkladu č. 5, rozkladu č. 10, rozkladu č. 13, rozkladu č. 14, rozkladu č. 17, rozkladu č. 19, rozkladu č. 20 a rozkladu č. 21, na odôvodnenie ktorých v plnej miere poukazuje.

Dopĺňajúc uvedené odvolací orgán zdôrazňuje, že k modifikácii zámeru a zníženiu celkovej kapacity o 30 % pristúpil navrhovateľ priamo v reakcii na opodstatnené požiadavky dotknutých orgánov a verejnosti vzniesnuté k Správe o hodnotení, čo predstavuje legitímny, v správnom konaní bežný a environmentálne priaznivý úkon. Táto zmena kapacity smerom nadol nepredstavuje zmenu technologického postupu (naďalej ide o fluidné energetické zhodnocovanie R1) ani zmenu druhového zloženia povolených odpadov. V zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. preto nevyžaduje vypracovanie novej Správy o hodnotení ani opakovanie celého procesu posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie vrátane verejného prerokovania, keďže vplyvy pôvodného, podstatne väčšieho variantu boli riadne verejne prerokované dňa 16. 04. 2025 a predstavujú pre územie tzv. worst-case scenár. Znížené emisné toky pre kapacitu 220 000 t/rok boli navyše exaktne namodelované v druhom Dodatku k Rozptylovej štúdii (zo septembra 2025) a preukázali celkové zníženie imisného príspevku v regióne.

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací orgán námietku podávateľov rozkladov č. 22 a č. 23 zamieta ako nedôvodnú.

Na základe preskúmania napadnutého rozhodnutia, jeho odôvodnenia a administratívneho spisu odvolací orgán konštatuje, že prvostupňový orgán postupoval pri zisťovaní podkladov rozhodnutia v súlade so zásadami správneho konania a so zákonnými požiadavkami na zistenie skutkového stavu. Skutkové okolnosti relevantné pre rozhodnutie boli v potrebnom rozsahu objasnené, vykonané dôkazy boli vyhodnotené jednotlivo aj vo vzájomných súvislostiach a odvolací orgán nezistil existenciu takých rozporov medzi podkladmi, ktoré by spochybňovali správnosť skutkových záverov prvostupňového orgánu alebo vyžadovali doplnenie dokazovania.

Odvolací orgán zároveň uvádza, že prvostupňový orgán v konaní postupoval v súlade s príslušnými procesnými predpismi a aplikoval vecnoprávne ustanovenia relevantné pre posudzovanú vec. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, z akých podkladov prvostupňový orgán vychádzal, akými úvahami sa riadil pri hodnotení dôkazov a akým spôsobom dospel k záveru, ktorý je vyjadrený vo výrokovej časti rozhodnutia. Napadnuté rozhodnutie je preto vecne správne, zákonné a preskúmateľné.

Odvolací orgán zároveň konštatuje, že prvostupňový orgán postupoval v súlade s procesnými pravidlami správneho konania; účastníkom konania bola poskytnutá možnosť uplatniť ich procesné práva, podklady rozhodnutia boli zadovážené zákonným spôsobom a rozhodnutie obsahuje zákonom predpokladané náležitosti, vrátane odôvodnenia, z ktorého je zrejmé, ktoré skutočnosti boli podkladom rozhodnutia a akými úvahami bol správny orgán vedený pri hodnotení dôkazov a pri aplikácii správneho poriadku. Odvolací orgán preto nezistil procesné vady, ktoré by mali vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia alebo ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie.

Pokiaľ ide o vecné námietky uplatnené v podaných rozkladoch, odvolací orgán uvádza, že rozklady nepreukázali nesprávne právne posúdenie veci, ani neuviedli také konkrétne skutkové

alebo právne dôvody, ktoré by spochybnili správnosť záverov prvostupňového orgánu. Odvolací orgán sa s podstatnými námietkami doručených rozkladov vysporiadal v rozsahu potrebnom na posúdenie veci a po ich zhodnotení dospel k záveru, že nie sú dostatočné na odôvodnenie zmenu výroku alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia.

Odvolací orgán záverom poukazuje na skutočnosť, že prvostupňové ako aj druhostupňové rozhodnutie tvoria jeden celok, z čoho vyplýva, že druhostupňový správny orgán, pokiaľ má za preukázané, že neexistujú rozpory v dôkazoch, tak ako je tomu v tomto prípade, sa môže stotožniť a poukázať na obsah a odôvodnenie prvostupňového správneho rozhodnutia.

Na základe vyššie uvedeného, po preskúmaní rozkladom napadnutého rozhodnutia a príslušnej spisovej dokumentácie konštatujem, že v uvedenej veci bolo potrebné rozhodnúť tak, ako sa uvádza vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu sa v zmysle § 61 ods. 2 správneho poriadku nemožno odvolať. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom.

Tomáš Taraba
podpredseda vlády a
minister životného prostredia
Slovenskej republiky

Doručuje sa:

1. EKOCONSULT – enviro, a.s., Miletičova 23, 821 09 Bratislava
2. Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislavy, Primaciálne námestie č. 1, 814 99 Bratislava
3. Mestská časť Bratislava-Ružinov, Mierová č. 21, 827 05 Bratislava
4. Marián Kučera, Úzka 19, 900 42 Dunajská Lužná
5. Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice, Trojičné námestie 11, 821 06 Bratislava
6. Priatelia Zeme-SPZ, Haluzice 761, 913 07 Bošáca
7. Mestská časť Bratislava-Vrakuňa, Šíravská 7, 821 07 Bratislava
8. Obec Rovinka, Hlavná 350/95, 900 41 Rovinka
9. Inštitút cirkulárnej ekonomiky, Belinského 3, 851 01 Bratislava
10. Ing. Veronika Fernandes, Jarná 1949/37, 900 41 Rovinka
11. OZ Znepokojené matky, Povraznícka 3052/14, 811 05 Bratislava
12. Obec Dunajská Lužná, Jánošíkovská 466/7, 900 42 Dunajská Lužná
13. Mestská časť Bratislava-Petržalka, Kutlíkova 17, 851 02 Bratislava
14. Michal Sebíň, Osvetová 20, 821 05 Bratislava
15. Občianske združenie Hrad – Slavín, Myjavská 4456/18, 811 03 Bratislava – Staré Mesto
16. Mgr. Michal Kiča, Ševčenkova 31, 851 01 Bratislava
17. Mgr. Juraj Mikulášek, Záhradnícka 4, 811 08 Bratislava
18. RNDr. Anna Zemanová, Koncová 25, 831 07 Bratislava
19. Obec Miloslavov, Radničné námestie 181/1, 900 42 Miloslavov
20. Mestská časť Bratislava-Nové Mesto, miestny úrad Bratislava-Nové Mesto, Junácka č. 1, 832 91 Bratislava
21. VERIONS, s. r. o., Radvanská 21, 811 01 Bratislava
22. Právo na pravdu, Družstevná 69/2, 831 04 Bratislava
23. Marián Šumšala, Bebravská 13273/9, 821 07 Bratislava
24. Bratislavská vodárenská spoločnosť, a. s., Prešovská 48, 826 46 Bratislava 29
25. Ing. Tomáš Hromkovič, Mickiewiczova 9, 812 35 Bratislava
26. Ing. Veronika Basta, Narcisová 32B, 900 41 Rovinka
27. Ing. Veronika Basta, Narcisová 32B, 900 41 Rovinka (splnomocnený zástupca petície)
28. Ing. Martin Medveď, Korytnická 4, 821 06 Bratislava
29. Alexander Benko, Jazdecká 1872/6A, 900 41 Rovinka
30. Kristína Mazáková, Firmová 23, 851 Bratislava
31. Ing. Lukáš Bátora, Topoľová 7, 900 41 Rovinka
32. Mgr. Matúš Grznár, Planét 8, 821 02 Bratislava
33. Ing. Eva Grejtákova, Fedinova 3a, 851 01 Bratislava

34. Ing. Ladislav Hegyi, Palisády 47, 811 06 Bratislava
35. Mgr. Martin Hojsík, Podjavorinskej 7, 811 03 Bratislava
36. Ing. Katarína Šimončičová, Dulovo nám. 4, 821 08 Bratislava
37. Ing. Zuzana Kocunová, Jurská 11, 831 02 Bratislava
38. PhDr. Matúš Baráth, PhD., Pri hrádzi 583/44, 900 42 Dunajská Lužná
39. JUDr. Martina Doležalová, Ph.D. Hlavní 1593/98, 141 00 Praha 4 Česká republika

Na vedomie:

1. Okresný úrad Bratislava, odbor krízového riadenia, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
2. Okresný úrad Bratislava, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
3. RÚVZ Bratislava hlavné mesto so sídlom v Bratislave, Ružinovská 8, P.O.Box 26, 820 09 Bratislava 29
4. Mestská časť Bratislava – Ružinov, Oddelenie ochrany a tvorby životného prostredia, Mierová 288/21, 827 05 Bratislava
5. Bratislavský samosprávny kraj, Sabinovská 16254/16, P.O.Box 106, 820 05 Bratislava
6. Okresný úrad Bratislava, odbor starostlivosti o životné prostredie, Tomášikova 46, 832 05 Bratislava
7. Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Bratislave, Radlinského 6, 811 07 Bratislava
8. Dopravný úrad, Letisko M. R. Štefánika 823 05 Bratislava
9. Ministerstvo dopravy Slovenskej republiky, Sekcia železničnej dopravy a dráh, odbor dráhový stavebný úrad, Námestie slobody č. 6, P.O.BOX 100, 810 05 Bratislava
10. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, Kutuzovova 8, 832 47 Bratislava
11. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mlynské nivy 44/a, 824 15 Bratislava
12. Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s., Prešovská 48, 826 46 Bratislava 29
13. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia obehového hospodárstva, Odbor odpadového a obehového hospodárstva, Nám. Ľ. Štúra 1,812 35 Bratislava
14. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia obehového hospodárstva, Odbor environmentálnych rizík a biologickej bezpečnosti, Nám. Ľ. Štúra 1,812 35 Bratislava
15. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia zmeny klímy a ochrany ovzdušia, Odbor globálnej ochrany ovzdušia, zmeny klímy a adaptácie, Nám. Ľ. Štúra 1,812 35 Bratislava
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia ochrany prírody a krajiny, odbor ochrany prírody a štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Nám. Ľ. Štúra 1,812 35 Bratislava
17. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd Nám. Ľ. Štúra 1,812 35 Bratislava
18. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, TU